UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT
A REPUBLICII MOLDOVA

CULEGERE DE LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE

INOVAȚII ALE SISTEMULUI CONTEMPORAN DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ A CADRELOR ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI FIZICE

CHIȘINĂU, 2024

CZU 378.091:796.011(082)=135.1=111=161.1
I-55

Coordonatori:
Manolachi Veaceslav, doctor habilitat, profesor uneverisitar.
Buftea Victor, doctor habilitat, profesor uneverisitar.
Manolachi Victor, doctor habilitat, profesor uneverisitar.

Redactor științific:
Budevici-Puiu Anatolie, doctor în istorie, profesor universitar.

Recenzenți:
Platonov Vladimir, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Univesitatea Națională de Educație Fizică și Sport, Kiev, Ucraina;
Potop Vladimir, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Univesitatea Ecologică, București, România.

În lucrarea de față sunt prezentate rezumate ale cercetărilor științifice a cadrelor didactice, doctoranzilor și cercetătorilor științifici ale Universității de Stat de Educație Fizică și Sport. Lucrarea este axată pe pregătirea profesională în domeniul educației fizice. De asemenea în lucrare este expusă metodologia pregătirii cadrelor în domeniul educației fizice.

Lucrarea a fost realizată cu suportul financiar al proiectului 060105 ”Tehnoloigii inovaționale de monitorizare a nivelului de pregătire a sportivilor din loturile naționale ale Republicii Moldova la probele sport olimpice” din cadrul Programului Instituțional de Cercetare al USEFS pentru anii 2024-2027. Aprobată și recomandată spre editare de Consiliul Facultății de Sport și de Senatul USEFS.

Paginare computerizată: **Telepeț Ludmila**
Copertă: **Movileanu Cristina**

Descrierea CIP a Camerei Naţionale a Cărţii din Republica Moldova
Inovații ale sistemului contemporan de pregătire profesională a cadrelor în domeniul educației fizice : culegere de lucrări științifice / Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport a Republicii Moldova ; coordonatori: Manolachi Veaceslav, Buftea Victor, Manolachi Victor ; redactor ştiinţific: Budevici-Puiu Anatolie. – Chişinău : [S. n.], 2024 (Valinex). – 428 p.
Texte : lb. rom., engl., rusă. – Referinţe bibliogr.: p. 424-428 (53 tit.). – 300 ex.
ISBN 978-9975-68-513-9.

378.091:796.011(082)=135.1=111=161.1
I-55

CUPRINS

Agapii Eugeniu	Recuperarea controlului postural la persoanele după accident vascular cerebral în baza programei de kinetoterapie cu efecte de transfer funcţional	**10**
	Rehabilitation of postural control in stroke patients based on the physiotherapy program with effects of functional transfer skills	**17**
Amelicichin Ecaterina	Rolul competenţelor de marketing în promovarea serviciilor sportive	**19**
	The role of marketing skills in promoting sports services	**24**
Andrieş Vasile	Motivarea copiilor de 10-12 ani prin evaluare în cadrul activităţii cluburilor de loisir/fitness	**29**
	Motivation of children aged 10-12 following the evaluation of the activity of leisure / fitness clubs	**36**
Armanov Stanislav	Implementarea strategiilor de marketing ale activității sportive în cadrul contingentului de candidați din domeniu	**43**
	Implementation of marketing strategies of sports activity within the contingent of candidates in the field	**47**
Arsene Igor	Adaptarea psihosocială a elevilor cu reţinere în dezvoltarea psihică în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu conţinut adecvat	**51**
Balint Gheorghe	Predarea și evaluarea programată cunoștințelor teoretice la studenții facultăților de educație fizică și sport în cadrul disciplinei „Fotbal - curs de bază	**56**
	Teaching and scheduled evaluation of theoretical knowledge to students of physical education and sports in the discipline" Football - basic course	**60**
Buftea Victor	Pregătirea profesorului de educație fizică în baza tehnologiei principiului concentric de instruire	**64**
	The training of the physical education teacher based on the technology of the concentric instruction	**68**

Carp Ion	Pregătirea studenților facultăților de educație fizică și sport pentru activitatea de cercetare ştiinţifică	**72**
	Preparation of students of the physical education and sport faculties for the scientific research activity	**75**
Carp Iurie	Rolul autoeducației în pregătirea specialistului de educație fizică și sport	**78**
	The role of self-education in the training of physical education and sports specialist	**82**
Ciocoiu Dana Lucica	Pregătirea tehnică a studenţilor din cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport la disciplina „BASCHET” curs de bază prin aplicarea analizei video	**86**
Cireş Victoria	Pregătirea profesională a specialiştilor din domeniul cultură fizică şi sport în cadrul cursului „MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ÎN SPORT”	**90**
	Professional training of specialists in the field of physical culture and sports in the course "MANAGEMENT OF HUMAN RESOURCES IN SPORTS"	**96**
Conohova A. Tatiana	Pregătirea metodică a studenţilor instituţiilor superiore de cultură fizică în cadrul cursului de bază la volei	**102**
	Methodical preparation of students of the supreme sports educational institution swithin the framework of the general rate voleyball	**105**
Constantinescu Mihai	Înotul terapeutic în prevenirea deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale a copiilor în perioada prepubertară	**108**
	Therapeutic swimming in the prevention of functional physical deficiencies of the spine of children in the prepubertal period	**112**
Delipovici Irina	Eficientizarea lecţiilor de educaţie fizică din învăţământul gimnazial prin intermediul metodei jocului şi competiţiei	**116**
	Improving the effectiveness of the physical education lessons in the secondary education by the method of game and competition	**120**

Dima Loredana-Eugenia	Socializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive	**124**
	Socialization of primary school children through extracurricular sports activities	**130**
Dima Marius Dumitru	Optimizarea procesului de educaţie fizică la nivelul învăţământului gimnazial în dependenţă de factorii de mediu	**136**
	Optimizing the process of physical education in secondary education depending on environmental factors	**141**
Eftene Alexandru	Modelarea conținutului antrenamentului sportiv în perioada pregătitoare la handbaliste junioare i din cadrul stadiului de specializare	**146**
	Modeling the content of sports training in the preparatory period for junior handball players in the specialization stage	**151**
Ene Virgil A.	Raționalizarea structurii și conținutului pregătirii sportivilor pe perioada unui macrociclu în pentatlonul militar	**156**
Eșanu Marcela	Formarea competențelor manageriale la viitorii specialiști în cadrul cursului „PATRIMONIUL TURISTIC”	**162**
	Building the management skills of future graduates of “HERITAGE TOURISM” course	**167**
Fetescu Sava	Managementul instruirii specialiștilor în domeniul educației fizice prin forme alternative de învățământ la distanță / învățământ cu frecvență redusă	**172**
	Management of training of specialists in the field of physical education through alternative forms of distance learning / part-time education” of the lecturer	**179**
Gidu Diana-Victoria	Efectul imediat al efortului din ora de educație fizică asupra atenției și memoriei elevilor din ciclul gimnazial	**186**
	Immediate effect of the effort in physical education hour on the attention and memory of gymnasium cycle students	**189**
Grădinaru Sorin Irinel	Pregătirea profesional-pedagogică a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei „PRACTICĂ PEDAGOGICĂ”	**192**

Grif Manuel Olavi	Formarea competențelor de educație fizică în baza operaționalizării obiectivelor pedagogice la nivelul treptei gimnaziale	**194**
Ivașcu Daniela I.	Efectele aplicării mijloacelor specifice jocului de volei în cadrul lecțiilor de educație fizică cu elevii claselor liceale	**197**
	Effects of the application of volleyball-specific means in physical education lessons with high school classrooms	**201**
Jurat Valeriu	Formarea priceperilor motrice la elevii claselor mijlocii în baza aplicării a programei de pregătire pe etape în cadrul lecțiilor de educație fizică (gimnastica)	**205**
	Training of motor skills in middle school students based on the application of the training program in stages during physical education lessons (gymnastics)	**210**
Juravle Mariana	Formarea competențelor cognitive la elevii claselor liceale în cadrul disciplinei ”PREGĂTIRE SPORTIVĂ TEORETICĂ”	**215**
	Forming cognitive competencies to high school students during the “THEORETICAL SPORTS TRAINING” classes	**218**
Leonte Ion	Optimizarea procesului instructiv – educativ al educației fizice militare prin mijloacele înotului aplicativ	**221**
	Optimizing the instructive-educational process of military physical education through the means of applied swimming	**225**
Marinescu Susana Gh.	Impactul activităţilor de educaţie fizică extracurriculare (baschet) asupra dezvoltării capacităţilor motrice ale elevilor din treapta învăţământului gimnazial	**229**
	The impact of extracurricular physical education activities (basketball) on the development of the motor capabilities of gymnasium education students	**234**
Mindrigan Vasile	Formarea profesională a studenţilor din învățământul universitar de educaţie fizică şi sport la specializarea „Manager în turism”	**239**
	Vocational formation of universitary education students in physical education and sport for the specialization "Tourism manager"	**243**

Moisescu Petronel Cristian N.	Dezvoltarea capacităților coordinative și influența lor asupra performanței motrice la elevii din treapta învățământului primar	**247**
	Developing coordinative skills and their influence on motor performance in primary school pupils	**250**
Moroșan Ion I.	Optimizarea motricității generale și a funcționalității organismului elevilor de 10-11 ani în cadrul lecțiilor de educație fizică	**253**
	Optimizing general motor skills and the functionality of the 10-11 year old students 'organization in physical education lesson	**256**
Moroşan-Larionescu Virgil-Adrian	Pregătirea profesională a studenților facultăților de educație fizică și sport în cadrul disciplinei volei prin folosirea aparatelor ajutătoare	**260**
Nastas Natalia	Formarea competențelor profesionale la studenții instituțiilor de cultură fizică în cadrul disciplinei “LIMBA ENGLEZĂ”	**267**
	Training of professional skills to students of physical culture institutions within the “ENGLISH LANGUAGE” discipline	**274**
Niculescu Mugurel	Eficiența combinării regimurilor de contracții în pregătirea musculară a elevelor din ciclul gimnazial	**280**
	Efficiency of combining contraction regimes in the muscle training of secondary cycle schoolgirls	**283**
Pomohaci Puiu Marcel	Pregătirea tehnică și psihomotrică a studenților militari în proba de înot 50m cu obstacole a pentatlonului militar	**286**
	Technical and psychomotor training of military students in the 50m swimming test with obstacles of the military pentathlon	**289**
Razmireț Victoria	Influența mijloacelor specific educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei la elevii claselor primare	**292**
Stănculescu George Radu	Tehnologia formării profesionale a studenților din facultățile de educație fizică și sport la disciplina fotbal	**296**

Țăpurin Dumitru	Pregătirea studenților de la facultățile de educație fizică și sport pentru activitatea didactică în cadrul cursului de culturism	**300**
	Preparing students from the faculties of physical education and sports for teaching in the bodybuilding course	**303**
Tomoiagă Simion	Pregătirea fizică profesional – aplicativă a studenților de la facultatea de construcții de mașini prin mijloacele jocurilor sportive individuale	**306**
	Professional - applied physical training of students from the faculty of car construction through individual sports games	**310**
Toth Alexandru	Socializarea elevilor din ciclul gimnazial prin jocuri sportive în cadrul lecțiilor de educație fizică	**314**
Tuchilă Inesa	Recuperarea scoliozei elevilor din ciclul primar în procesul educaţiei fizice	**317**
	Recuperation of scoliosis at the beginning school pupils in the process of physical education	**326**
Ungureanu Aurelian	Menținerea condiției fizice a studenților prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness	**327**
	Maintaining the physical condition of students by practicing motor activity in fitness equipment and installations	**332**
Vicol Dragoș	Viziune ontică și artă poetică în proza românească – M. SADOVEANU	**337**
	Ontic vision and poetic art in the romanian proze- M. SADOVEANU	**346**
Volcu Gheorghe	Pregătirea antrenorilor – manageri pentru activitatea de cercetare managerială	**348**
	Training of coaches - managers for managerial research activity	**352**
Volcu Irina	Pregătirea masteranzilor facultăților de educație fizică și sport prin creativitate managerială	**356**
	Preparation of master students of physical education and sports through managerial creativity	**362**
Zavalișca Aurica	Recuperarea platipodiei la elevii ciclului gimnazial in procesul educaţiei fizice	**368**

Zavalishca Aurica	Recuperation of flatfoot of high school pupil in process of physical education	**373**
Аль-Башабше Муайад Яасин Файад	Физическое развитие, двигательная подготовленность подростков, юношей (13-19 лет), как основа совершенствования, интенсификации процесса физического воспитания школьников иорданского Хашимитского королевства	**374**
Афтимичук Ольга	Закономерности формирования ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре	**377**
	Regularities of the rhythm formation of a professional-pedagogical activity of a specialist in physical culture	**388**
Афтимичук Ольга	Формирование ритма дидактического общения у студентов институтов физической культуры	**398**
	Training the rhythm of didactic communication among students of physical culture institutes	**402**
Мурад Аудаалл Муфади Алкриш	Обоснование методики обучения плаванию групповым методом и на основе применения системы радиосвязи	**406**
	Justification of teaching methods in swimming by the group method based on application of the radio communication system	**409**
Рышняк Борис	Пространственные, временные и силовые характеристики двигательных способностей школьников 9 лет как основа отбора в детско-юношеские спортивные школы плавания	**412**
Филипенко Ефим	Экспериментальное обоснование приёмов обучения детей и подростков двигательным действиям в связи с особенностями запоминания движений	**414**
Яблочникова (Степанова) Наталия	Методика физического воспитания детей младшего школьного возраста, имеющих низкий уровень развития двигательных качеств	**418**
	Methodology of physical education of primary school children having a low-level of motor qualities development	**421**
Referințe bibliografice		**424**

AGAPII EUGENIU

RECUPERAREA CONTROLULUI POSTURAL LA PERSOANELE DUPĂ ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL ÎN BAZA PROGRAMEI DE KINETOTERAPIE CU EFECTE DE TRANSFER FUNCŢIONAL

Teza a fost susținută în cadrul Consiliului Științific Specializat al Universității de Statde Educație Fizică și Sport, Chișinău, 2011

Actualitatea temei şi importanţa problemei abordate

Reeducarea controlului postural reprezintă una dintre cele mai actuale probleme în recuperarea funcţională a persoanelor cu dizabilităţi. Controlul postural constituie una dintre verigile de bază ce condiţionează reeducarea altor activităţi funcţionale care oferă posibilitatea adaptării cât mai eficientă a persoanelor cu dizabilităţi motrice în urma accidentului vascular cerebral în viaţa socială.

Această problemă a fost tratată de mai mulţi autori, însă abordarea ei este indirectă, vizând mai mult aspecte biomecanice, neurofiziologice în recuperarea paternului mişc ării, corelarea simetriei posturale şi aplicarea ei în mers. Mijloacele specifice de kinetoterapie, utilizate în procesul de recuperare kinetică, contribuie la facilitarea funcţiilor neurofizilogice, însă lipseşte un concept pedagogico-metodologic bine conturat. Sunt puţine studii, efectuate prin utilizarea mecanismelor de transfer, în practica de kinetoterapie, referinţe regăsindu-se doar la nivel de constatare a acestui fenomen.

Un loc important în reliefarea unor noi căi mult mai efective de reeducare a controlului postural îl ocupă lucrările autorilor, care au sugerat o abordare bazată pe reînvăţarea motorie orientată spre recuperarea funcţională a activităţilor vieţii zilnice. Totodată, analizând literatura teoretică şi metodică privind desfăşurarea activităţilor fizice, putem constata că există suficiente abordări metodico-pedagogice referitoare la însuşirea actului motric, ce pot fi utilizate în teoria şi practica de kinetoterapie pentru recuperarea controlului postural în activităţile motrice.

În acest context, soluţionarea problemei constă în perfecţionarea sistemului şi a conţinutului programelor de recuperare a controlului postural la diferite etape, care condiţionează eficienţa recuperării funcţionale a persoanelor cu dizabilităţi motrice în urma accidentului vascular cerebral. Aceasta poate fi realizată, dacă se va recurge la un sistem de şedinţe instructiv-educative de recuperare bazate pe fenomenul transferului calităţilor şi deprinderilor. Este necesar un sistem ştiinţific fundamentat, raţional, eşalonat pe etape stabilite în mod obiectiv, fiecare etapă

având sarcini relativ independente, dar care să constituie, în acelaşi timp, un suport pentru etapele următoare de recuperare. Însă din analiza literaturii de specialitate rezultă că există puţine studii referitoare la recuperarea controlului postural la persoanele cu deficit motor post-AVC.

Pornind de la cele menţionate, putem constata că pentru teoria şi metodica culturii fizice de recuperare sunt de mare actualitate cercetările care au drept obiectiv eficientizarea procesului recuperator al controlului postural.

Poziţiile expuse anterior şi necesitatea eficientizării procesului instructiv-educativ de recuperare a persoanelor cu deficit motor în urma accidentului vascular cerebral au determinat actualitatea acestei cercetări. În contextul tezelor enunţate, au fost formulate ipoteza, obiectul şi subiectul, scopul, obiectivele, sarcinile, metodologia cercetării.

Scopul cercetării îl constituie perfecţionarea procesului de recuperare funcţională a controlului postural la persoanele cu dizabilităţi motrice după accident vascular cerebral în baza unei programe de recuperare, bazate pe fenomenul transferului la diferite etape de recuperare.

Ipoteza cercetării: S-a presupus că elaborarea programelor de recuperare în baza fenomenului de transfer şi determinarea eficienţei acestora la diferite etape de recuperare va contribui la eficientizarea procesului de recuperare funcţională a controlului postural şi a activităţilor psihomotrice specializate la persoanele cu dizabilităţi motrice cauzate de accidentul vascular cerebral suportat.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea aspectelor teoretice şi practice ale procesului de recuperare a controlului postural la persoanele cu dizabilităţi în urma accidentului vascular cerebral suportat pentru fiecare etapă de recuperare în aspectul eficientizării acestuia.

2. Aprecierea eficienţei procesului de recuperare funcţională a controlului postural prin kinetoterapie la persoanele cu dizabilităţi motrice în urma accidentului vascular cerebral.

3. Determinarea structurii şi a conţinutului optim al programei de recuperare a controlului postural bazat pe fenomenul transferului, pentru fiecare etapă de recuperare.

4. Elaborarea teoretică şi verificarea experimentală a metodicii de reeducare a controlului postural prin mijloacele kinetoterapiei la persoanele cu dizabilităţi motrice după accident vascular cerebral în baza programei care vizează transferul la diferite etape de recuperare.

Noutatea ştiinţifică a rezultatelor obţinute a lucrării rezidă în faptul că a fost abordată problema perfecţionării procesului de recuperare a controlului postural la persoanele cu accident vascular cerebral prin însuşirea actului motric, în

baza programei de kinetoterapie cu aplicarea efectelor de transfer la fiecare etapă de recuperare. A fost stabilită structura tematică şi conţinutul metodologic al programei de kinetoterapie pentru fiecare etapă de recuperare, precum şi condiţiile de realizare a acestora în sistemul neuroreabilitării, fapt ce asigură esenţa integrativă a procesului de recuperare a persoanelor cu dizabilităţi motrice în urma AVC, având drept scop esenţial facilitarea reintegrării optime a acestor persoane în societate. A fost soluţionată următoarea *problemă ştiinţifică importantă* din domeniul teoriei şi metodologiei însuşirii activităţii motrice: demonstrarea valorii practice şi pedagogice în utilizarea efectelor de *transfer funcţional în programa de kinetoterapie pentru recuperarea controlului postural la persoanele după AVC*.

Importanţa teoretică a constat în faptul că a fost elaborată şi argumentată o metodică specifică de recuperare a controlului postural la persoanele ce au suportat AVC pentru fiecare etapă de recuperare, în baza programei de kinetoterapie cu efecte de transfer. Au fost elaborate principiile perfecţionării procesului de recuperare a controlului postural de bază şi concretizate conţinuturile educaţionale pentru fiecare etapă de recuperare.

Valoarea aplicativă a lucrării este exprimată prin determinarea posibilităţilor de utilizare amplă a recomandărilor metodice privind conţinutul programei şi metodica specifică elaborată în cadrul procesului de recuperare orientat spre reeducarea controlului postural la persoanele cu dizabilităţi motrice în urma AVC.

Tezele de bază propuse spre susţinere:

1. Abordarea problemei, privind recuperarea controlului postural în activităţile funcţionale la persoanele post-AVC, trebuie să fie bazată pe relaţia strategică dintre principiile de însuşire a actului motric, efectele de transfer şi aspectele clinice de influenţă în elaborarea programei kinetice.

2. Experienţa motrică acumulată şi formarea bagajului de experienţă motrică prin crearea „bazelor orientative ale acţiunii”, care pot fi transferate de la o etapă la alta în procesul însuşirii şi recuperării controlului postural în activităţile motrice, pot servi drept premise conceptuale în elaborarea metodologică a programei de kinetoterapie pentru persoanele cu tulburări ale controlului postural post-AVC.

3. Programa de kinetoterapie trebuie să fie orientată eclectic, îmbinând mijloacele specifice şi conţinutul metodologic al pregătirii fizice, psihomotrice, utilitare, instruirea idiomotrică, metodele şi formele de organizare, şi desfăşurare a sistemului de şedinţe orientate spre formarea calităţilor psihofizice şi motrice ce pot fi transferate de la o etapă la alta. Ele trebuie să corespundă nivelului stării funcţionale, aceasta devenind condiţie pentru recuperarea controlului posturii în spaţiu în activităţile funcţionale la persoanele post-AVC.

4. Programa analitică elaborată de noi este eficientă cu condiţia, respectării metodologiei a acesteia la diverse etape: etapa învăţării iniţiale, etapa învăţării detaliate, etapa de consolidare şi perfecţionare a acţiunii motrice în cadrul şedinţelor individuale, independente, ceea ce contribuie la realizarea procesului instructiv, formativ-de recuperare prin transferul calităţilor şi deprinderilor în procesul de însuşire-învăţare în scopul reeducării calităţilor de orientare şi al asigurării stabilităţii posturii în activităţile motrice funcţionale.

Aprobarea rezultatelor

Rezultatele cercetării au fost prezentate la conferinţele ştiinţifice internaţionale din Iaşi, Chişinău, Oradea, Arad, Madrid, Bruxelles, Hong Kong, Sankt Petersburg, fiind publicate în revistele de specialitate şi materialele conferinţelor ştiinţifice.

Conţinuturile de bază ale programei de kinetoterapie elaborate de noi au fost aprobate şi implementate în procesul de recuperare a controlului postural şi a activităţilor vieţii cotidiene în cadrul secţiei de Neurorecuperare a Institutului de Neurologie şi Neurochirurgie din Republica Moldova, fapt reflectat în documentele oficiale respective.

Sumarul compartimentelor tezei

Capitolul 1. Aspecte teoretico-metodice ale controlului postural în kinetoterapie la persoanele după accident vascular cerebral include studiul teoretic al lucrării. Am definit controlul postural ca funcţie neurofiziologică complexă. Interacţiunea lui cu sistemul mioneuroartrokinetic şi cu condiţiile mediului, în care se realizează actul motric, are ca scop asigurarea răspunsului motor al stabilităţii şi a orientării posturii în executarea activităţii motrice.

A fost definit accidentul vascular cerebral împreună cu etiologia şi sindroamele neurologice asociate cu impactul lor asupra apariţiei deficitului motor şi tulburărilor controlului postural. Am abordat aspecte teoretice şi practice ale tratamentului kinetic de recuperare a controlului postural la pacienţii post AVC, unde au fost stipulate diferite abordări pentru reantrenarea posturală.

În capitol s-a prezentat fenomenul „transferului funcţional” şi modalitatea sporirii nivelului posibilităţilor fiziologice a controlului posturii în spaţiu, a lărgirii experienţei motrice în situaţii adecvate şi neadecvate de executare pentru realizarea mecanismului de transfer.

Modelul metodologic, elaborat de noi, a programei de recuperare pe etape a controlului postural pentru persoane după AVC în baza fenomenului de transfer, este prezentat în figura 1.2.

Capitolul 2. Argumentarea programei de kinetoterapie pe baza fenomenului transferului funcţional pentru recuperarea controlului postural la persoanele după accident vascular cerebral. În acest capitol am determinat metodologia şi organizarea cercetării. Au fost evidenţiaţi factorii principali de influenţă asupra fundalului procesului de restabilire a funcţiei controlului posturii în spaţiu. De asemenea am evaluat incidenţa şi severitatea tulburărilor controlului postural la pacienţii cu hemipareză post-AVC în decursul primului an de recuperare, precum şi interrelaţiile acestora cu diverse deficite neurologice asociate. A fost efectuată o analiză comparativă a incidenţei semnelor.

Pentru elucidarea impactului tulburărilor posturale asupra independenţei funcţionale a bolnavilor examinaţi, s-au studiat parametrii scalei FIM (compartimentul locomoţie) în funcţie de severitatea tulburărilor controlului postural.

În vederea elaborării programelor individuale de recuperare s-au evaluat şi analizat indicii stabilografici ai particularităţilor tulburărilor controlului postural la persoanele după AVC.

Capitolul 3. Determinarea pe cale experimentală a eficienţei metodicii aplicate în recuperarea controlului postural la persoanele după accident vascular cerebral. În vederea optimizării conţinutului programei de kinetoterapie şi de perfecţionare a procesului de recuperare a controlului postural la pacienţii post-AVC, s-a efectuat chestionarea specialiştilor kinetoterapeuţi şi analiza practicii contemporane din kinetoterapie. În baza rezultatelor obţinute şi analizei efectuate a fost elaborată programa tematico-analitică de recuperare kinetică pe etape a controlului postural la pacienţii post-AVC, tot aici au fost definite unităţile educaţionale şi orientările metodologice de pregătire utilizate în procesul tratamentului kinetic din programă.

Pentru verificarea programei experimentale elaborată de noi, precum şi a conţinutului metodologic educaţional al acesteia şi pentru confirmarea ipotezei de lucru, s-a desfăşurat un experiment al cărui scop a constat în determinarea eficacităţii acesteia în activităţile kinetoterapeutice de recuperare.

Au fost arătate rezultatele experimentului pedagogic formativ, care au demonstrat eficacitatea conţinuturilor educaţionale şi a metodologiei de aplicare a acestora, prin datele cantitative, calitative şi prin finalităţile prognozate în cadrul programei de recuperare kinetică a controlului postural la pacienţii post-AVC.

În **Concluzii generale şi recomandări** sunt ilustrate sintetic rezultatele ştiinţifice principale ale cercetărilor realizate şi este precizată analitic problema ştiinţifică importantă soluţionată din domeniul teoriei şi metodologiei însuşirii activităţii motrice:demonstrarea valorii practice şi pedagogice în utilizarea efectelor

de transfer funcţional în programa de kinetoterapie pentru recuperarea controlului postural la persoanele după AVC. De asemenea, sunt determinate deschiderile de valorificare a rezultatelor obţinute, atât în aspect teoretic, cât şi practic:

1. Rezultatele abordărilor teoretice ale problemei privind recuperarea controlului postural la persoanele cu dizabilităţi provocate de accidentul vascular cerebral au scos în evidenţă faptul că fenomenul dat se caracterizează prin tulburări de orientare şi stabilitate ale posturii în spaţiu şi pierderi ale echilibrului, fapt ce duce la creşterea considerabilă a riscului de cădere, iar recuperarea acesteia poate fi realizată în baza reînvăţării-învăţării motrice desfăşurate pe etape, ţinând cont de particularităţile clinice şi neurofiziologice ale acestora.

2. Studiul literaturii de specialitate demonstrează că există suficiente investigaţii teoretico-conceptuale privind reînvăţarea şi reeducarea controlului postural, care pot deveni fundamentul orientărilor metodologice, al conţinutului şi formelor de organizare-desfăşurare a procesului de tratament kinetic al controlului postural orientat spre învăţarea actului motric pe etape sub aspectul influenţării procesului de formare-reînvăţare motorie funcţională în recuperarea pacienţilor după accident vascular cerebral suportat bazat pe fenomenul de transfer al calităţilor şi deprinderilor.

3. Analiza eficienţei practicii existente în procesul de recuperare funcţională a controlului postural prin kinetoterapie la persoanele cu dizabilităţi motrice în urma accidentului vascular cerebral a evidenţiat o serie de aspecte şi particularităţi clinice, neurofiziologice şi psihomotrice, ce influenţează direct procesul de tratament kinetic al controlului postural la pacienţii post-AVC, ca factori de reglare-compensare a orientării şi stabilităţii posturii în spaţiu în activităţile motrice practicate.

4. Rezultatele analizei şi generalizării observaţiilor pedagogice, ale studierii documentelor de lucru şi a opiniei specialiştilor au oferit sugestii importante privind eficientizarea procesului de tratament kinetic al controlului postural la persoanele cu dizabilităţi post-AVC în baza învăţării-însuşirii actului motric pe etape cu orientarea mijloacelor şi metodelor de kinetoterapie ecletică la nivelul abordărilor didactice ca instruire idiomotrică, pregătire fizică, pregătire psihomotrică şi pregătire utilitară cu sarcina prioritară instructiv-formativă.

5. Analizând rezultatele chestionarului, am constatat că majoritatea respondenţilor (84%) nu sunt familiarizaţi cu conceptul transferului calităţilor şi deprinderilor. Opiniile specialiştilor privind componentele prioritare de pregătire corespund cu considerentele teoretice despre etapele de însuşire a acţiunilor motrice în recuperarea controlului postural, fapt care, de asemenea, confirmă structura metodologică orientativă a programei inovaţionale de recuperare.

6. Rezultatele analizei şi generalizării teoretice şi ale sondajului sociopedagogic ne-au permis să elaborăm o programă de recuperare kinetică pe etape a controlului postural la persoanele cu dizabilităţi post-AVC prin aplicarea conceptului educaţional tematico-analitic susţinut de sistemul pedagogic integrativ al şedinţelor de kinetoterapie, învăţarea şi reînvăţarea actului motric pe etape constituind fundamentul formării calităţilor de orientare şi stabilitate a posturii în activităţile motrice utilitare, prin orientările conceptuale de formare a „bazei orientative a acţiunii" şi/cu „transferul" în procesul de instruire-învăţare, precum şi în procesul funcţionării calităţilor şi deprinderilor de la o etapă la alta, asigurate prin conţinuturi educaţionale adecvate ale kinetoterapiei.

7. Structura şi conţinutul optim al programei de recuperare a controlului postural vizează fenomenul transferului pentru fiecare etapă de recuperare şi include unităţi educaţionale ale procesului de tratament kinetic, utilizând mijloace specifice: exerciţii terapeutice - 62,5% (exerciţii elaborate după conceptul Bobath, exerciţii orientate la corectarea paternelor de mişcare şi mers, variante de mers în condiţii diferite, exerciţii orientate la reeducarea echilibrului, a controlului şi a coordonării), tratament postural şi kinetoprofilaxie - 2,5%, tehnici - 35% (de facilitare neuroproprioceptivă, mobilizări, de transfer, de biofeedback). Orientarea metodică de pregătire a fost aplicată după cum urmează: instruire idiomotrică - 12%, pregătire fizică - 36,4%, pregătire psihomotrică - 29% şi pregătire utilitară - 22,6%.

8. Aprobarea programei de kinetoterapie organizată pe etape în scopul recuperării controlului postural bazate pe formarea calităţilor de orientare şi stabilitate a posturii, cu transferul ulterior în activităţile motrice utilitare, având ca finalitate formativă şi sarcina instructiv-formativă în condiţiile experimentului pedagogic, care s-a realizat în baza principiilor uniformităţii, sistematizării, consecvenţei şi transferului în cadrul celor 10 ore ale şedinţelor individuale şi 28 de ore ale şedinţelor independente de kinetoterapie a demonstrat eficacitatea metodologiei elaborate, fapt care rezultă din superioritatea indicilor grupei experimentale faţă de cei ai grupei martor la toţi parametrii testaţi, la pragul de semnificaţie $P<0,05$; 0,001.

A fost soluţionată următoarea problemă ştiinţifică importantă din domeniul teoriei şi metodologiei însuşirii activităţii motrice: demonstrarea valorii practice şi pedagogice în utilizarea efectelor de transfer funcţional în programa de kinetoterapie pentru recuperarea controlului postural la persoanele după AVC.

AGAPII EUGENIU

REHABILITATION OF POSTURAL CONTROL IN STROKE PATIENTS BASED ON THE PHYSIOTHERAPY PROGRAM WITH EFFECTS OF FUNCTIONAL TRANSFER SKILLS

Doctorate in Education Sciences, Chisinau, 2011

Thesis's structure: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, references-235 sources, main section-121 pages, 25 tables, 25 figures and 6 supplements.

Keywords: postural control, neuromotor rehabilitation, stroke, functional transfer, computer stabilography, techniques and methods of physiotherapy, balance disorders.

Field of study: pedagogics

Dissertation's goals: to study the theory and practice of rehabilitation content of postural control in persons disabled by stroke at each stage of rehabilitation in the aspect of improving its effectiveness; to establish the structure and optimal content of postural control rehabilitation program based on transfer phenomenon at each rehabilitation stage; theoretical development and experimental testing of the reeducation method for postural control by physiotherapy in persons with motor disabilities after stroke based on the program with transfer at different rehabilitation stages.

The scientific novelty consists of the fact that it's the first research on the improvement of postural control rehabilitation process in stroke patients through learning of the motor act based on the physiotherapy program with functional transfer elements at every stage of rehabilitation. The thematic structure and methodological content of the physiotherapy program at every stage of rehabilitation have been established too, together with the settings for their achievement in the neurorehabilitation system. This last fact assures an integrative essence of the rehabilitation process for persons with motor disabilities as a result of stroke.

Theoretical importance represents the development and specific methodic argumentation of postural control rehabilitation in stroke patients at every rehabilitation stage based on physiotherapy program with functional transfer effects. The principles of rehabilitation process improvement of the main postural control and the educational content for every stage have been developed too.

The practical significance lies in the determination of possibilities for wide use of methodical recommendations included in program content and the specific technique of rehabilitation directed towards postural control reeducation in stroke patients with motor disabilities.

Implementation Of Research Results The basic contents of the physical therapy program developed by us have been approved and implemented in the rehabilitation process of postural control in the neurohabilitation unite in the Institute of Neurology and Neurosurgery of Rep. of Moldova.

It has been solved ***the important scientifical problem*** of the theory and methodology of learning motor activity: *the prove of the practical and paedagogical value of functional transfers skills in physiotherapy program for the rehabilitation postural control in patients after stroke*.

AMELICICHIN ECATERINA

ROLUL COMPETENŢELOR DE MARKETING ÎN PROMOVAREA SERVICIILOR SPORTIVE

Teza doctor în ştiinţe pedagogice a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, 2017

Actualitatea şi importanţa problemei abordate

Adoptarea viziunii de marketing la nivelul organizaţiei sportive, exploatarea profitabilă a valenţelor aplicative ale acestei ştiinţe şi consolidarea acestei specializări în domeniul sportului (Ciclul II), inclusiv şi înglobarea economicului în cultura fizică şi sport pot constitui o serie de argumente esenţiale care stau la baza importanţei abordate. Lucrarea noastră îşi propune investigarea cercetării de marketing prin studierea a trei componente deosebit de dinamice: comunicarea, marketingul şi sportul, fiecare dintre aceste concepte cu un potenţial unic. Abordarea subiectului de cercetat presupune şi o dificultate a demersului, în sensul identificării efectului combinaţiei acestor trei componente şi care oferă, din prisma noastră un teren deschis inovaţiei şi creativităţii. Concret, dificultatea constă în surprinderea aspectelor practice de marketing, a cercetărilor ştiinţifice valide în domeniu, aplicabile în contexte mereu diferite, operarea pe un teren insuficient exploatat, cu concepte în curs de definire.

De asemenea, tendinţele în învăţământul superior european ţin de deplasarea accentului de pe formele de organizare ale activităţii studenţilor în colectiv pe formele de învăţare individuală şi în grupuri mici, modalitate important în dezvoltarea competenţelor la viitorii specialişti din educaţia fizică şi sport. Astfel, prin învăţarea/activitatea individuală studenţii îşi pot organiza procesul de învăţare, al corelaţiei „subiect–subiect” la nivelul unor acţiuni didactice/investigaţionale şi care le solicită realizarea unor obiective academice cu ajutorul sau fără ajutorul cadrelor didactice. Activitatea individuală, în actualul context academic în care „ a învăţa să înveţi” a devenit o strategie, reprezintă un instrument şi un obiectiv educaţional. În calitatea sa de instrument educaţional, „activitatea individuală poate fi organizată în atingerea unor diverse scopuri didactice formative sau informative, respectiv în atingerea unei palete largi de obiective fundamentale” şi specifice. Prin intermediul activităţilor individuale realizate de către studenţii de la Ciclul II se pot dobândi competenţe de cercetare de marketing, întrucât trăsăturile esenţiale ale marketingului sportiv sunt determinate de caracterul unic al sportului ca produs de

piaţă, de complexitatea consumatorului şi a participării sale la activităţi de acest gen, de specificitatea industriei şi pieţei sportului. În raport cu diversitatea tipologică a organizaţiilor sportive, activitatea de promovare a acestora, în special prin intermediul marketingului, reprezintă acţiuni strategice pentru fiecare entitate indiferent de obiectul său de activitate. Totodată, ţinând seama de caracterul universal al comunicării, inclusiv şi în cazul organizaţiilor sportive care răspund de fapt unei misiuni sociale, comunicaţiile şi cercetările de marketing sunt privite din perspectiva necesităţii construirii de entitatea în cauză, a unui sistem coerent şi unitar de interacţiune informaţională cu mediul – politică, strategii şi tactici – precum şi din perspectiva modificărilor contextului actual al comunicării, al necesităţii stabilirii unui dialog între organizaţie şi consumator. Mai mult, valenţele de mediu de comunicare ale sportului determină bogăţia, creativitatea şi particularităţile cercetărilor şi comunicaţiei de marketing în domeniu. În acest context, dezvoltarea la specialiştii din domeniul educaţiei fizice şi sportului a unor competenţe practice de marketing/cercetare de marketing, va contribui cu siguranţă la o creştere a informaţiilor selectate, colectate, prelucrate, stocate în baze de date noi, precum şi la utilizarea lor eficientă atât de organizaţiile sportive în care aceştia activează, cât şi de către consumatorii de sport. O entitate sportivă cu orientare de marketing nu-şi poate desfăşura activitatea în condiţii normale dacă nu dispune de un volum suficient de informaţii. Complexitatea şi dinamica ce caracterizează domeniul informaţiilor necesită o abordare riguroasă a culegerii, inventarierii, evaluării şi analizei acestora. Pentru a răspunde la această cerinţă, marketingul vine în sprijinul organizaţiei sportive cu un instrumentar specific: cercetările de marketing. Prezenta lucrare destinată în principal formării şi autoformării tuturor categoriilor de specialişti din domeniul culturii fizice este rezultată în urma unui demers complex de cercetare – inovare – dezvoltare şi reprezintă un argument semnificativ pentru raţionalitatea şi predictibilitatea evoluţiei sistemului educaţional de specialitate.

Descrierea situaţiei în domeniul de cercetare şi identificarea problemelor de cercetare Problema de cercetare constă în determinarea fundamentelor teoretice şi metodologice de formare a competenţelor de marketing necesare viitorilor specialişti din domeniu pentru promovarea serviciilor sportive, în cadrul activităţilor instructiv – educative, de lucru individual şi al stagiilor de practică managerială de specialitate. În perioada contemporană, marketingul sportiv reprezintă o specializare relativ nouă, practica sportivă încercând să motiveze prezenţa acesteia în strategiile de dezvoltare a instituţiilor academice de peste hotare, prin încercarea de a evidenţia trăsăturile sale specifice, prin sublinierea

necesităţii demersului de marketing în actuala etapă de dezvoltare a sportului competiţional şi a celui recreaţional şi nu în ultimul rând prin exemplificarea modului în care marketingul se aplică practic în acest domeniu, la nivel naţional şi internaţional. Cercetările de marketing sunt indispensabile procesului fundamentării ştiinţifice a deciziilor, ele reducând aspectele de incertitudine în privinţa comportamentului de marketing al entităţilor sportive.

Analizând literatura de specialitate, putem menţiona că puţini autori autohtoni au abordat problematica cercetărilor de marketing în sport prin activităţi de inovare şi dezvoltare. La nivel internaţional pornind de la un nucleu central de teme (sintetizate de Oprişan Virginia în anul 2002), a fost extinsă problematica marketingului şi al comunicării în sport mod succesiv cu dimensiuni noi (un model nou al practicii de marketing, atractivitatea şi profitabilitatea comunicaţiei prin sport pentru organizaţiile din afara sportului etc.). În privinţa teoriei marketingului afirma în aprilie 2001 într-un interviu televizat, sportivul, omul de afaceri şi unul dintre mai recunoscuţi promotori din lume, Ion Ţiriac "universităţile au scris doar o treime din ceea ce ar fi necesar", fapt ce ar impune conform opiniei acestuia, ca această afirmaţie să constituie o invitaţie adresată oamenilor de ştiinţă şi cercetărilor de marketing, de a studia şi pune în valoare potenţialul teoretico–aplicativ cu totul special al sportului. Sportul trăieşte prin adeziunea publicului. Pe de o parte, acest lucru facilitează eforturile de comunicare ale organizaţiilor sportive, inclusiv eforturile de relaţii publice, dar pe de altă parte, le obligă la o permanent gestionare a comunicaţiilor. Din aceste considerente relaţiile publice trebuie să însemne deopotrivă "ascultare emapatică" şi "comunicare persuasivă". Aceste tematici şi nu numai, au făcut obiectul unor studii de specialitate în domeniul marketingului sportive ale mai multor autori internaţionali precum: G.Dayan, P.Miller, M.D. Shank, A.Smith, B.Steward, K.Williams, D.Wilkinson. Studierea factorilor de mediu care influenţează decizia consumatorului de sport a fost relevantă la unii specialişti din domeniul educaţiei fizice şi sportului din ţara noastră, prin realizarea unor cercetări sociologice având drept scop identificarea acestora şi a impactului pe care-l au în asumarea de roluri în sport, al importanţei normelor şi valorilor sportive în dezvoltarea personalităţii, a concepţiei despre sine, a caracteristicilor fizice ale produsului sportiv de bază, reprezentat prin activităţi fizice, abilităţi şi percepţii ale indivizilor ce joacă un rol semnificativ în comportamentul consumatorului de sport. În acest context, putem menţiona că adoptarea unor programe de cercetare – inovare – dezvoltare destinate atât construirii unor structuri inovative de instruire, cât şi asigurării unui cadru de formare a profesorilor şi studenţilor în aceste domenii noi, din perspectiva educaţiei

permanente, pot constitui obiective strategice asumate în cadrul misiunii instituţiei academice de profil.

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretică şi elaborarea unui model de formare a competenţelor de marketing, de cercetare de marketing la studenţii din domeniul culturii fizice (Ciclul II), în cadrul activităţilor instructiv – educative, de lucru individual şi al stagiilor de practică managerială.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei şi practicii actuale cu privire la formarea competenţelor de marketing, de cercetare de marketing la viitorii specialişti din domeniu.
2. Elaborarea modelului nou de formare a competenţelor de marketing necesare viitorilor specialişti din domeniu pentru promovarea serviciilor sportive, în cadrul activităţilor instructiv – educative, de lucru individual şi al stagiilor de practică managerială de specialitate.
3. Metodologia utilizării modelului elaborat în procesul de studiere a disciplinei „Metodologia cercetării de marketing”.
4. Validarea prin experiment pedagogic a eficienţei modelului şi metodologiei elaborate pentru formare a competenţelor de marketing.

Noutatea şi originalitatea cercetării constă în fundamentarea modelului de formare a competenţelor de marketing la viitorii specialişti în domeniul educaţiei fizice şi sportului în procesul de studiere a disciplinei „Metodologia cercetării de marketing”. Concret au fost elaborate şi implementate în procesul instructiv–educativ de la facultățile de profil: conţinutul optimizat al programei şi cursului teoretic „Metodologia cercetării de marketing”, precum şi ghidul metodico-practic la disciplina de studiu axat pe modele de învăţare în cadrul activităţilor individuale şi în stagiile de practică. S-a stabilit eficienţa cursului teoretico-practic “Probleme actuale ale cercetării de marketing în domeniul culturii fizice”, utilizând elementele cheie ale modelului nou de formare a competenţelor de marketing necesare viitorilor specialişti din domeniu pentru promovarea serviciilor sportive, în cadrul activităţilor instructiv – educative, de lucru individual şi al stagiilor de practică managerială de specialitate.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată rezidă în determinarea fundamentelor teoretice şi metodologice ale eficientizării procesului de studiere a disciplinei „Metodologia cercetării de marketing”, fapt ce a condus la elaborarea modelului orientat spre procesul de formare a competenţelor de marketing la viitoarele cadre calificate din domeniu. De asemenea, complexul de competenţe profesionale şi a celor de marketing ale masteranzilor ne-a permis selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică şi experimentală a conţinuturilor curriculare

(flexibile, permeabile, dinamice şi generatoare de strategii personalizate de autoinstruire) a cursului „Metodologia cercetării de marketing”, al ghidului teoretico-practic, fapt ce a condus la eficientizarea pregătirii specialistului din domeniu.

Semnificaţia teoretică constă în studierea efectului aplicării în procesul de predare şi învăţare a cursului „Metodologia cercetării de marketing” şi al specializării viitoarelor cadre din domeniu. Din argumentarea teoretică și experimentală, a dobândirii competenţelor de marketing de către viitorii specialişti din domeniu s-a stabilit importanța acestora în promovarea serviciilor sportive şi a organizaţiilor sportive.

Valoarea aplicativă a lucrării este determinată de aprobarea cu succes şi aplicarea în procesul didactic din cadrul Universităţii de Stat de Educaţie Fizică şi Sport a modelului elaborat pentru studierea disciplinei „Metodologia cercetării de marketing” centrată pe formarea competenţelor de marketing şi posibilitatea utilizării acestuia în procesul de promovare a serviciilor sportive. Rezultatele cercetării propuse pentru susţinere. Principalele rezultate ştiinţifice înaintate spre susţinere constau în:

- elaborarea şi fundamentarea teoretică a modelului de studiere a disciplinei „Metodologia cercetării de marketing”;
- metodologia implementării modelului elaborat;
- validarea experimentală a eficienţei modelului şi metodologiei elaborate prin experiment pedagogic în procesul de studiere a disciplinei „Metodologia cercetării de marketing” şi care va contribui, prin caracterul său practic, la formarea cunoştinţelor teoretice/practice în concordanţă cu necesitatea dobândirii competenţelor profesionale şi de marketing solicitate de referenţialul specialistului din domeniu;
- identificarea în urma analizei efectuate a unor soluţii realiste şi viabile de utilizare a cercetării de marketing, ca principala modalitate de obţinere a informaţiilor cantitative şi calitative necesare fundamentării politicii de marketing la nivel instituţional, precum şi a formării competenţelor de marketing la viitorii specialişti din domeniul educaţiei fizice şi sportului.

AMELICICHIN ECATERINA

THE ROLE OF MARKETING SKILLS IN PROMOTING SPORTS SERVICES

The thesis was defended in the Scientific Council Specialist of the State University of Physical Education and Sport, Chisinau, 2017

The topicality and importance of the approached problem

Adopting the marketing vision at the level of the sports organization, profitably exploiting the applied valences of this science and consolidating this specialization in sports (Cycle II), including the incorporation of economics in physical culture and sports can be a number of key arguments underlying the importance approached. Our paper aims to investigate marketing research by studying three particularly dynamic components: communication, marketing and sports, each of these concepts with a unique potential. The approach of the researched subject supposes a difficulty of the approach, in the sense of identifying the effect of the combination of these three components and which offers, from our point of view, a field open to innovation and creativity. Specifically, the difficulty consists in capturing the practical aspects of marketing, of valid scientific research in the field, applicable in always different contexts, operating on an insufficiently exploited field, with concepts being defined.

Also, the trends in European higher education are related to the shift from the forms of organizing the activity of students collectively to the forms of individual learning and in small groups, an important way in developing skills for future specialists in physical education and sports. Thus, through individual learning / activity, students can organize their learning process, the “subject-subject” correlation at the level of didactic / investigative actions and which requires them to achieve academic objectives with or without the help of teachers. Individual activity, in the current academic context in which "learning to learn" has become a strategy, is an educational tool and goal. As an educational tool, "individual activity can be organized to achieve various educational or training purposes, respectively in achieving a wide range of fundamental objectives" and specific. Through individual activities carried out by Cycle II students, marketing research skills can be acquired, as the essential features of sports marketing are determined by the unique character of sport as a market product, the complexity of the consumer and his participation in activities. gender, the specificity of the sport industry and

market. In relation to the typological diversity of sports organizations, their promotion activity, especially through marketing, represents strategic actions for each entity regardless of its object of activity. At the same time, taking into account the universal character of communication, including in the case of sports organizations that actually respond to a social mission, communications and marketing research are viewed from the perspective of the need to build a coherent and unitary system of information interaction with the environment - policy, strategies and tactics - as well as from the perspective of changes in the current context of communication, the need to establish a dialogue between the organization and the consumer. Moreover, the environmental communication values of sport determine the richness, creativity and particularities of research and marketing communication in the field. In this context, the development of specialists in the field of physical education and sports of practical marketing skills / marketing research, will certainly contribute to an increase in the information selected, collected, processed, stored in new databases, as well as the use of effective both by the sports organizations in which they operate and by sports consumers. A marketing-oriented sports entity cannot operate under normal conditions if it does not have a sufficient amount of information. The complexity and dynamics that characterize the field of information require a rigorous approach to their collection, inventory, evaluation and analysis. To meet this requirement, marketing comes to the aid of the sports organization with a specific tool: marketing research. This paper is mainly intended for the training and self-training of all categories of specialists in the field of physical culture is the result of a complex research - innovation - development and is a significant argument for the rationality and predictability of the evolution of the specialized education system.

Description of the situation in the research field and identification of research problems The **research** problem consists in determining the theoretical and methodological foundations for training the marketing skills necessary for future specialists in the field to promote sports services, in instructive-educational, individual work and internships of specialized managerial practice. In the contemporary period, sports marketing is a relatively new specialization, sports practice trying to motivate its presence in the development strategies of academic institutions abroad, by trying to highlight its specific features, by emphasizing the need for marketing in the current stage of development of competitive and recreational sports and last but not least by exemplifying the way in which marketing is practically applied in this field, at national and international level. Marketing research is indispensable to the process of scientific substantiation of

decisions, they reduce the aspects of uncertainty regarding the marketing behavior of sports entities.

Analyzing the literature, we can mention that few local authors have addressed the issue of marketing research in sports through innovation and development activities. At the international level, starting from a central core of themes (synthesized by Oprişan Virginia in 2002), the issue of marketing and communication in sports has been extended successively with new dimensions (a new model of marketing practice, attractiveness and profitability of communication through sports for non-sports organizations, etc.). Regarding the marketing theory, Ion Ţiriac stated in an interview in April 2001 in a televised interview, the athlete, the businessman and one of the most recognized promoters in the world, "universities wrote only a third of what would be necessary", which would require according to in his opinion, that this statement should be an invitation addressed to scientists and marketing researchers, to study and highlight the very special theoretical-applied potential of sport. Sport lives by public support. On the one hand, this facilitates the communication efforts of sports organizations, including public relations efforts, but on the other hand, it obliges them to a permanent management of communications. For these reasons, public relations must mean both "empathic listening" and "persuasive communication." These topics and not only, have been the subject of specialized studies in the field of sports marketing by several international authors such as: G. Dayan, P. Miller, MD Shank, A. Smith, B. Steward, K. Williams, D. Wilkinson. The study of environmental factors that influence the decision of the sports consumer was relevant to some specialists in the field of physical education and sports in our country, by conducting sociological research aimed at identifying them and their impact on taking roles in sports., the importance of sports norms and values in personality development, self-conception, physical characteristics of the basic sports product, represented by physical activities, skills and perceptions of individuals who play a significant role in sports consumer behavior. In this context, we can mention that the adoption of research - innovation - development programs designed both to build innovative training structures and to provide a training framework for teachers and students in these new fields, from the perspective of lifelong learning, can be strategic objectives. assumed within the mission of the profile academic institution.

The purpose of the research consists in the theoretical substantiation and elaboration of a model for the formation of marketing skills, marketing research for students in the field of physical culture (Cycle II), within the instructive-educational activities, individual work and managerial internships.

Research objectives:

1. Studying the current theory and practice regarding the training of marketing skills, marketing research to future specialists in the field.

2. Elaboration of the new model of training of the marketing competencies necessary for the future specialists in the field for the promotion of sports services, within the instructive-educational activities, of individual work and of the specialized managerial practice internships.

3. The methodology of using the model elaborated in the study process of the discipline “Marketing research methodology”.

4. Validation through pedagogical experiment of the efficiency of the model and methodology developed for the formation of marketing skills.

The novelty and originality of the research consists in substantiating the model of training marketing skills for future specialists in the field of physical education and sports in the process of studying the discipline "Marketing research methodology". Specifically, they were elaborated and implemented in the instructive-educational process at the profile faculties: the optimized content of the program and the theoretical course "Marketing research methodology", as well as the methodological-practical guide to the study discipline focused on learning models in individual activities and in internships. The efficiency of the theoretical-practical course “Current problems of marketing research in the field of physical culture” was established, using the key elements of the new model of training the marketing skills necessary for future specialists in the field to promote sports services, within the instructive-educational activities. individual work and specialized managerial internships.

The important scientific problem solved lies in determining the theoretical and methodological foundations of streamlining the study process of the discipline "Marketing Research Methodology", which led to the development of the model for the training of marketing skills in future qualified staff in the field. Also, the complex of professional and marketing skills of master's students allowed us to select, organize, theoretical and experimental substantiation of curricular content (flexible, permeable, dynamic and generating personalized self-training strategies) of the course "Marketing research methodology”, Of the theoretical-practical guide, fact that led to the efficiency of the training of the specialist in the field.

The theoretical significance consists in studying the effect of applying in the teaching and learning process the course "Marketing research methodology" and the specialization of future staff in the field. From the theoretical and experimental argumentation, the acquisition of marketing skills by future specialists

in the field has established their importance in promoting sports services and sports organizations.

The applicative value of the paper is determined by the successful approval and application in the teaching process within the State University of Physical Education and Sports of the model developed for studying the discipline "Marketing research methodology" focused on training marketing skills and its use in the process. promotion of sports services. The results of the research proposed for support. The main scientific results submitted for support are:

- elaboration and theoretical substantiation of the study model of the discipline “Marketing research methodology”;
- methodology for implementing the developed model;
- experimental validation of the efficiency of the model and methodology developed through pedagogical experiment in the study of the discipline "Marketing research methodology" and which will contribute, through its practical nature, to the formation of theoretical / practical knowledge in accordance with the need to acquire professional and marketing skills required by the referential of the specialist in the field;
- identification following the analysis of realistic and viable solutions for the use of marketing research, as the main way to obtain the quantitative and qualitative information necessary to substantiate the marketing policy at institutional level, as well as the training of marketing skills to future specialists in education physical and sports.

ANDRIEŞ V.

MOTIVAREA COPIILOR DE 10-12 ANI PRIN EVALUARE ÎN CADRUL ACTIVITĂŢII CLUBURILOR DE LOISIR/FITNESS

Conducător ştiinţific: Triboi V., doctor în ştiinţe pedagogice, profesor universitar, Antrenor Emerit al Republicii Moldova, Chişinău, 2019

Repere conceptuale ale cercetării. Tema abordată se raportează la unul dintre aspectele importante din activitatea pe care profesorul o desfăşoară în procesul instructiv-educativ şi anume la motivarea elevilor, care reprezintă unul din subiectele principale al educaţiei.

La momentul actual, noțiunea de ”motivare prin evaluare” este înțeleasă diferit de către elevii ciclului gimnazial de școlarizare. Motivarea prin evaluare trebuie să devină o componentă a procesului pedagogic, pe care profesorul/antrenorul trebuie s-o educe, în cadrul procesului de pregătire al elevilor în permanență, împreună cu alte componente afective și de dezvoltare.

Motivarea prin evaluare este o componentă psihică, ce rămâne o particularitate care să domine funcțiile superioare ale organismului, unde are loc ponderea majoră a gândirii, și unde se subliniază că motivarea poate sugera o puternică participare intelectuală cu o profundă analiză a situațiilor concrete.

Prin motivarea elevilor cu ajutorul formelor de notare și evaluare, poate fi aprofundat înțelesul informațiilor, dezvoltarea capacității de analiză și interpretare a elementelor de conținut, formularea unor concluzionări proprii, formarea deprinderilor de gândire prin construirea raționamentelor de activitate, dezvoltarea creativității etc..

Acest factor trebuie să urmărească și să trezească continuu curiozitatea elevilor, să le creeze acele stări raționale și de care are nevoie orice subiect pentru a-și realiza și valida capacitățile creatoare în dependență de forma de activitate motrică îndeplinită.

Aspecte metodologice ale cercetării. Scopul cercetării constă în perfecționarea procesului psiho-pedagogic privind motivarea copiilor de 10-12 ani în cadrul activităților cluburilor de ”Loisir – Fitness” prin intermediul particularităților specifice de evaluare didactică.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că determinarea particularităților specifice de motivare a elevilor de vârstă 10-12 ani, care practică anumite activități în cluburile de ”Loisir – Fitness” prin intermediul mijloacelor de evaluare, va influența pozitiv

deciziile elevilor în vederea orientării spre o activitate motrică sistematică pentru procesul de formare a unor competențe la această etapă incipientă de activitate.

Obiectivele cercetării.

1. Analiza și generalizarea literaturii științifico-metodice de specialitate privind procesul psiho-pedagogic la elevii ciclului gimnazial.

2. Studiu asupra disponibilității afective față de practicarea acțiunilor motrice în cadrul cluburilor specializate de ”Loisir – Fitness”.

3. Elaborarea și implementarea în practică a conținutului programului de cercetare, care vizează procesul de motivare a elevilor de 10-12 ani prin intermediul formelor specifice de evaluare.

4. Argumentarea experimentală a eficienței aplicării metodologiei de utilizare a formelor de evaluare în vederea motivării elevilor de 10-12 ani în cadrul practicării activităților în cluburile de ”Loisir – Fitness”.

Metodele de cercetare

Pentru realizarea lucrării au fost folosite o serie de metode şi tehnici ale cercetării generale, cât şi specifice educaţiei fizice, care evidenţiază o nouă abordare în evaluarea didactică. S-au folosit următoarele metode:

- Metoda studiului bibliografic;
- Metoda anchetei tip chestionar;
- Metoda observaţiei pedagogice;
- Metoda măsurătorilor şi testărilor;
- Experimentul pedagogic;
- Metodele statistico-matematice.

Mecanisme investigaționale. În procesul de formare a motivației prin elementele/formele specifice de evaluare în cadrul demersului investigațional întreprins, elevii incluși în experiment au parcurs mai multe faze ale algoritmului formării acestui concept, aceasta fiind realizată doar cu condiția că, inițial, elevul să cunoască anumite explicații teoretice la diverse exerciții, latura pozitivă a acestor exerciții, eficiența și necesitatea de practicare a lor. În paralel elevul a fost în măsură să înțeleagă și un șir de aspecte de ordin funcțional, a diferitor stări de bine a organismului, să realizeze latura de dezvoltare a diferitelor calități motrice pe care le oferă îndeplinirea exercițiilor etc., toate acestea au fost în măsură să contribuie la modificări pozitive în comportamentul atitudinal-motric al elevilor.

Un alt criteriu, după care s-a stabilit oportunitatea de practicare a acțiunilor motrice este faptul că elevii au fost motivați spre creativitate, spre producerea unor schimbări care să redea rezultatele proprii. Aceștia au fost în stare să treacă de la o

idee la alta cu un conținut mai complex, cu o sferă mai largă de cunoștințe și aptitudini.

O altă componentă a criteriilor a devenit socializarea și activitatea în grup. Aceasta a condus la dezvoltarea mai multor motivații constructive, ceea ce este foarte important pentru această vârstă școlară.

Organizarea și desfășurarea cercetării

Cercetarea a fost efectuată în cadrul Clubului Sport Relax din Zăiceşti, Botoşani, subiecţii implicaţi în experiment fiind elevi ai clasei a V-a A, clasă experimentală şi clasa a V-a B, clasă martor din cadrul Şcolii Generale ,,Grigore Antipa'' Botoşani şi a avut loc pe parcursul a 12 luni.

În cadrul cercetării au fost cuprinşi 40 de elevi, câte 20 din fiecare clasă – 10 băieţi şi 10 fete.

Experimentul s-a realizat pe parcursul a trei etape:

Etapa 1 13.03.2014 – 13.05.2014

- Testarea elevilor din ambele clase la probele menţionate în Sistemul Naţional Şcolar de Evaluare:
- testarea nivelului de dezvoltare al calităţilor motrice;
- testarea gradului de însuşire al deprinderilor şi priceperilor motrice.
- Realizarea anchetei iniţiale.

Etapa 2 - 16.06.2014 – 12.09.2014

Desfăşurarea experimentului:

- creşterea motivaţiei elevilor prin participarea grupei experimentale la activităţile Clubului Sport Relax;
- informarea elevilor din grupa experimentală asupra criteriilor şi modalităţilor de evaluare;
- dezvoltarea capacităţii de autoevaluare;
- conştientizarea de către elevi a procesului de evaluare;
- analiza feedback-ului din partea elevilor.

Copiii din grupa experimentală au participat în perioada 16.06.2014 - 12.09.2014 la activităţile Clubului Sport Relax de cinci ori pe săptămână, de luni până vineri în intervalul orar 9.00 - 11.30.

Unele activităţi desfăşurate au fost asemănătoare cu cele cuprinse în programa şcolară iar altele au fost specifice cluburilor de loisir-fitness.

Astfel, copiii au practicat exerciţii specifice din atletism, gimnastică, jocuri sportive, exerciţii dedicate dezvoltării calităţilor motrice, dar au participat şi la diverse activităţi acvatice şi diverse alte forme de relaxare. Periodic copiii au

susţinut diferite probe, fiind evaluaţi şi informaţi totodată asupra modului în care se face evaluarea şi notarea.

Elevii au fost evaluaţi iniţial de către profesor, apoi nota a fost discutată şi acordată de către întreg grupul de copii, iar în final fiecare elev acordându-şi singur nota, după ce a consultat grilele de evaluare, urmărindu-se astfel interiorizarea criteriilor de evaluare şi totodată activarea motivaţională a copiilor.

În perioada experimentului, grupa martor nu a fost implicată în programul clubului de loisir-fitness.

Etapa 3 22.09.2014 – 13.02.2015

- Aplicarea aceloraşi teste, ca şi la testarea iniţială, atât grupei experimentale cât şi grupei martor.
- Realizarea anchetei finale.
- Interpretarea rezultatelor.

REZULTATE – PRODUS

- Analizând rezultatele obţinute, se observă o creștere semnificativă a motivației elevilor din grupa experimentală, comparativ cu elevii din grupa martor, exprimată prin frecvența regulată a orelor de loisir/fitness în cadrul clubului specializat.
- Rezultatele experimentului formativ au scos în evidență faptul că elevii din grupa experimentală au avut un progres semnificativ, în comparație cu cei din grupa martor, la majoritatea indicilor testați, fapt ce argumentează eficiența aplicării programului experimental.
- Datorită evaluării obiective a rezultatelor înregistrate de către grupa experimentală aceștia au menționat obiectivitatea notelor acordate de către cadrul didactic.
- În același timp, elevii din grupa martor nu au fost de acord cu obiectivitatea notelor acordate de către cadrul didactic, motivul fiind neevaluarea sistematică a rezultatelor ce țin de nivelul pregătirii motrice și nu numai.
- Din analiza rezultatelor celor două grupe putem spune că elevii informaţi în detaliu asupra modalităţilor de evaluare, au rezultate mai bune, iar actul evaluării constituie un factor motivaţional destul de puternic.
- Conform rezultatelor experimentului formativ, în urma aplicării programului experimental cu elevii din grupa experimentală, aceștia și-au îmbunătățit esențial nivelul pregătirii motrice la majoritatea indicilor testați.
- Elevii grupei experimentale, au fost superiori față de cei din grupa martor și la capitolul ce ține de însușirea deprinderilor și priceperilor motrice, exprimate

prin diferite elemente și procedee tehnice din atletism, gimnastică acrobatică și joc sportiv (baschet).

- Rezultatele cercetării au fost și continuă să fie utilizate în cadrul activităților cluburilor de Loisir Fitness, a asociațiilor sportive pentru copii și tineret, în taberele de odihnă pentru perioadele de vacanță a elevilor, în unitățile școlare la treapta gimnazială, precum și în centrele de pregătire a instructorilor și managerilor sportivi din România pentru activitatea profesională independentă.

Concluzii și recomandări

Concluzii:

1. Studiul problemei abordate în teorie şi practică relevă actualitatea acestei cercetări, dat fiind faptul că aspectul formării esenței motivaționale prin elemente specifice ale evaluării activității elevilor de vârstă școlară gimnazială, în special în cadrul cluburilor de fitness, la momentul actual nu este analizat pe deplin şi nu satisface în totalitate aşteptările unui nivel înalt de dezvoltare psiho-motrică, precum și prevederile către un mod activ și sănătos de viață, necesitând o serie de completări de ordin tehnologic, strategic, metodologic etc., argumentate ştiinţific, care să ilustreze în mod real rolul şi importanţa factorului motivațional în formarea personalităţii şi pregătirii multilaterale ale elevilor din treapta gimnazială.

2. În procesul de antrenament al cluburilor de loisir/fitness, precum și la etapa gimnazială de școlarizare, nivelul până la care pot fi dezvoltate capacităţile motivaționale este proporţional, pe de o parte, cu zestrea ereditară, de factură intelectuală, pe care o posedă subiectul. În vederea dezvoltării și educării acestei calități cu eficienţă, sunt binevenite elaborări științifico-didactice, utilizarea cărora să poată conduce la apariția unor motivații pentru luare de decizii pentru inițierea unui mod activ, constructiv și sănătos de viață. Odată cu solicitarea de practicare a activităților de fitness de către copiii de diferite vârste, acest deziderat poate fi realizat de către un management eficient al clubului de loisir/fitness și de către conducătorul procesului instructiv-educativ în cadrul educației fizice școlare.

3. Deşi în literatura de specialitate sunt clasificate şi detaliate o largă varietate de metode care, prin utilizarea lor, conduc la realizarea unor obiective de diferite tipuri, s-a constatat că metodele ce presupun educarea aspectelor motivaționale ale elevilor pe baza elementelor specifice de evaluare, sunt mai puţin cercetate şi fundamentate metodologic, spectrul de aplicare fiind foarte restrâns. Concluzia aceasta este confirmată de opiniile subiecților anchetaţi pe bază de chestionar, răspunsurile lor confirmând că dezvoltarea particularităţilor de ordin motivațional sunt insuficient studiate şi implementate în procesul instructiv-educativ.

4. Totodată, se constată că interesul copiilor pentru un mod activ și sănătos de viață, începând cu o vârstă fragedă (10-12 ani), poate fi impulsionat prin aspectele de ordin motivațional, în special, prin anumite metode de evaluare. Astfel, metodologiile didactice existente puţin conduc la configurarea unei gândiri care să susţină practicarea activităților de loisir şi să încurajeze autoevaluarea.

5. Metodologia didactică utilizată, bazată pe metode specifice de evaluare, orientate spre motivarea copiilor pentru a practica diverse activități fizice spre atingerea unui mod activ și sănătos de viață, a condus la elaborarea unei structuri a programului de acţiuni de predare-învăţare-evaluare cu caracter experimental, care a avut la baza procesului de instruire în cluburile de loisir-fitness, aplicarea unor astfel de abordări a studiului problemei şi unde, operarea cu acestea pe baza activităților fizice, să conducă la realizarea obiectivului major al cercetării.

6. Conform rezultatelor experimentului formativ, în urma aplicării programului experimental cu elevii din grupa experimentală, aceștia și-au îmbunătățit esențial nivelul pregătirii motrice la majoritatea indicilor testați, înregistrând o superioritate semnificativă din punct de vedere statistic la majoritatea indicilor testați ($P < 0,05$).

7. Analizând rezultatele experimentului formativ s-a demonstrat faptul că elevii grupei experimentale au fost superiori față de cei din grupa martor și la capitolul ce ține de însușirea deprinderilor și priceperilor motrice, exprimate prin execuția diferitelor elemente și procedee tehnice din atletism, acrobatică și jocuri sportive (baschet), acestea fiind confirmate prin calculele statistice, unde diferența dintre rezultatele finale dintre cele două grupe a fost semnificativă din punct de vedere statistic ($P < 0,05$), fapt ce încă o dată confirmă eficiența aplicării programului experimental în procesul de instruire al elevilor din treapta gimnazială.

8. Metodele de instruire aplicate la grupa experiment şi-au dovedit eficienţa, prin intermediul lor realizându-se o schimbare cantitativă şi calitativă, care a avut ca rezultat o dezvoltare superioară a competenţelor dimensiunii motivaționale prin evaluare comparativ cu grupa martor, în cadrul activităților cluburilor de loisir-fitness.

Eficienţa metodologiei didactice implementate în procesul activităților recreative s-au evidenţiat şi din răspunsurile elevilor la întrebările din chestionarul aplicat la sfârşitul experimentului pedagogic, aceştia precizând că metodele aplicate au avut rolul hotărâtor de a face mai accesibile conţinuturile, de a-i determina să adopte un sistem atitudinal coerent, care să le susţină latura practică, în conformitate cu genul de activitate efectuat.

9. În urma realizării cercetării, putem afirma, că elevii care sunt informaţi cu privire la sistemul de evaluare, care ştiu să se autoevalueze şi să se autoaprecieze,

au în medie rezultate mai bune decât cei cărora nu le sunt oferite aceste informaţii. Implementarea noilor mijloace, transparenţa actului de evaluare, informarea şi explicarea principiilor după care se realizează evaluarea, duc la o creştere a eficienţei procesului de învăţământ. Elaborarea şi sistematizarea scalelor de notare sunt necesare atât pentru elev cât şi pentru profesor, acestea ajutându-l pe cadrul didactic să fie cât mai obiectiv în evaluare.

Recomandări:

1. O bună cunoaştere, respectiv acceptarea criteriilor evaluării reprezintă condiţia de bază pentru ca elevii să înţeleagă semnificaţia notelor acordate de profesor şi să le accepte conştient. Prin urmare, educarea capacităţii de autoapreciere presupune depăşirea stadiului în care elevul primeşte, prin intermediul notei, informaţii despre rezultatele muncii sale.

2. Se impune implicarea elevului în apreciere, între autoevaluare şi evaluare, realizându-se o convergenţă, o suprapunere, chiar şi numai parţială. Compararea celor două aprecieri permite relevarea a ceea ce a fost denumit „coeficient de eroare asupra imaginii de sine", iar cultivarea capacitaţii de autoevaluare duce la micşorarea şi chiar anularea acestui coeficient.

3. Profesorul trebuie să informeze elevul foarte clar asupra modalităţilor în care se realizează notarea şi asupra probelor la care aceştia vor fi evaluaţi. Această informare treuie să se facă atât verbal, explicând modalitatea de evaluare şi de calcul a notei, dar şi în scris, acestea fiind afişate. În timpul experimentului elevii au fost informaţi că pentru obţinerea unei note se iau în calcul mai multe aspecte. Sistematizarea acestor criterii este la latitudinea fiecărui profesor, în funcţie de condiţiile existente.

4. Comunicându-se scalele pentru fiecare probă în parte, elevilor li s-a cerut să-şi acorde singuri nota, acest fapt contribuind la interiorizarea criteriilor de apreciere, ceea ce duce la dezvoltarea capacităţii de autoapreciere, iar în unele cazuri elevii au fost notaţi şi de colegii de clasă. Beneficiind de aceste informaţii elevul a ştiut ce notă merită şi cât trebuie să progreseze pentru obţinerea unei note mai bune, comunicarea de la profesor la elev şi de la elev la profesor făcând să crească eficienţa actului educativ.

5. Calitatea actului comunicării între profesor şi elev duc la o sporire a eficienţei educaţiei şi la crearea unei atmosfere de lucru mai plăcute în relaţia profesor - elev. Trebuie luată în calcul afectivitatea elevului asupra actului evaluării şi timpul necesar pentru ca elevul să înţeleagă şi să-şi interiorizeze principiile care stau la baza evaluării.

ANDRIES VASILE

MOTIVATION OF CHILDREN AGED 10-12 FOLLOWING THE EVALUATION OF THE ACTIVITY OF LEISURE / FITNESS CLUBS

Scientific leader: Triboi V., Doctor of Pedagogical Sciences, University professor, Emeritus Coach of the Republic of Moldova, Chisinau, 2019

Conceptual guidelines of the research. The approached topic refers to one of the important aspects of the activity that the teacher carries out in the instructive-educational process, namely to the motivation of the students, which represents one of the main subjects of education.

At present, the notion of "motivation by assessment" is understood differently by students in the middle school cycle. Motivation through evaluation must become a component of the pedagogical process, which the teacher / coach must educate, within the process of preparing students constantly, along with other emotional and developmental components.

Motivation through evaluation is a psychic component, which remains a feature that dominates the higher functions of the body, where the major share of thinking takes place, and where it is emphasized that motivation can suggest a strong intellectual participation with a deep analysis of concrete situations.

By motivating students with the help of grading and assessment forms, the meaning of information can be deepened, developing the ability to analyze and interpret content elements, formulate their own conclusions, form thinking skills by building activity reasoning or developing creativity.

This factor must continuously pursue and arouse the students' curiosity, to create those rational states that any subject needs to achieve and validate their creative abilities depending on the form of motor activity performed.

Methodological aspects of the research. The purpose of the research is to improve the psycho-pedagogical process regarding the motivation of children aged 10-12 in the activities of "Leisure - Fitness" clubs through the specific features of didactic evaluation.

Research hypothesis.

It was assumed that determining the specific motivations of students aged 10-12, who practice certain activities in clubs of "Leisure - Fitness" through the means of evaluation, will positively influence students' decisions towards focusing on a

systematic motor activity for the process of acquiring skills at this early stage of activity.

Research objectives.

1. Analysis and generalization of the specialized scientific-methodical literature regarding the psycho-pedagogical process for the students of the gymnasium cycle.

2. Study on the willingness of practicing motor actions within the specialized clubs of “Leisure - Fitness”.

3. Elaboration and implementation in practice of the content of the research program, which aims at the motivation process of 10-12 year old students through specific forms of evaluation.

4. Experimental argumentation of the efficiency of applying the methodology of using the evaluation forms in order to motivate 10-12 year old students while taking part in the activities of the “Leisure - Fitness” clubs.

Research methods

For the production of the paper there were used a series of methods and techniques of general research, as well as some specific to physical education, which highlight a new approach in didactic evaluation. The following methods were used:

- Bibliographic study method;
- Questionnaire survey method;
- Method of pedagogical observation;
- Method of measurements and tests;
- Pedagogical experiment;
- Statistical-mathematical methods.

Investigation mechanisms. In the process of forming the motivation through the specific elements / forms of evaluation within the investigative approach undertaken, the students included in the experiment went through several phases of the algorithm to form this concept, this being the case only if, initially, the student is aware of certain theoretical explanations of various exercises, the advantages of these exercises, the efficiency and the need to practice them. In parallel, the student was also able to understand a number of functional aspects, of the different states of well-being of the body, to take in the development side of the various motor qualities offered by performing exercises, etc., all of which were able to contribute to positive changes in students' attitudinal-motor behavior.

Another criterion, according to which the opportunity to practice motor actions was established, is the fact that the students were motivated towards

creativity, towards producing changes that would render their own results. They were able to move from one idea to another with more complex content, with a wider range of knowledge and skills.

Another component of the criteria became socialization and group activity. This has led to the development of more constructive motivations, which is very important for this school age.

Organizing and conducting research

The research was carried out within the Relax Sport Club from Zăiceşti, Botoşani, the subjects involved in the experiment being students of the 5th A class, experimental class and the 5th B class, witness class within the General School "Grigore Antipa" Botoşani and took place during 12 months.

The research included 40 students, 20 from each class - 10 boys and 10 girls.

The experiment was performed during three stages:

Stage 1 13.03.2014 - 13.05.2014

- Testing the students from both classes at the tests mentioned in the National School Evaluation System:

- testing the level of development of the motor qualities;

- testing the degree of acquisition of motor skills and abilities.

- Carrying out the initial investigation.

Stage 2 - 16.06.2014 - 12.09.2014

Conducting the experiment:

- increasing the students' motivation through the participation of the experimental group in the activities of the Relax Sports Club;

- informing the students from the experimental group on the evaluation criteria and methods; - developing the capacity for self-evaluation;

- students' awareness of the evaluation process;

- analysis of feedback from students.

The children from the experimental group participated between 16.06.2014 - 12.09.2014 in the activities of the Sport Relax Club five times a week, from Monday to Friday between 9.00 and 11.30.

Some of the activities carried out were similar to those included in the school curriculum and others were specific to leisure-fitness clubs. Thus, the children practiced specific exercises in athletics, gymnastics, sports games, exercises dedicated to the development of motor skills, but also participated in various aquatic activities and various other forms of relaxation. Periodically, the children took different tests, being evaluated and informed at the same time on the way the evaluation and grading are done. The students were initially evaluated by the

teacher, then the grade was discussed and given by the whole group of children, and finally each student giving his own grade, after consulting the evaluation grids, thus following the internalization of the evaluation criteria and at the same time the motivational activation of children. During the experiment, the control group was not involved in the program of the leisure-fitness club.

Stage 3 22.09.2014 - 13.02.2015

- Applying the same tests, as in the initial testing, to both the experimental group and the control group. - Carrying out the final survey. - Interpretation of results.

Results - product

• Analyzing the obtained results, a significant increase of the motivation of the students from the experimental group is observed, compared to the students from the control group, expressed by the regular frequency of leisure / fitness classes within the specialized club.

• The results of the formative experiment highlighted the fact that the students in the experimental group had a significant progress, compared to those in the control group, in most of the indices tested, which argues the efficiency of applying the experimental program.

• Due to the objective evaluation of the results recorded by the experimental group, they mentioned the objectivity of the grades given by the teacher.

• At the same time, the students from the control group did not agree with the objectivity of the grades given by the teacher, the reason being the systematic non-evaluation of the results related to the level of motor training and not only.

• From the analysis of the results of the two groups we can say that the students informed in detail on the evaluation methods have better results, and the evaluation act is a quite strong motivational factor.

• According to the results of the formative experiment, following the application of the experimental program with the students from the experimental group, they essentially improved their level of motor training at most of the tested indices.

• The students of the experimental group were superior to those in the control group in terms of acquiring motor skills and abilities, expressed through various elements and technical procedures in athletics, acrobatic gymnastics and sports (basketball).

• The results of the research have been and continue to be used in the activities of Loisir Fitness clubs, sports associations for children and youth, in rest camps for students' holidays, in schools at the gymnasium level, as well as in

training centres. of sports instructors and managers in Romania for independent professional activity.

Conclusions and recommendations

Conclusions:

1. The study of the problem approached in theory and practice reveals the topicality of this research, given that the aspect of motivational essence formation through specific elements of the evaluation of the activity of middle school students, especially in fitness clubs, is currently not fully analyzed and does not fully meet the expectations of a high level of psychomotor development, as well as the basis for an active and healthy way of life, requiring a series of technological, strategic, methodological, etc., scientifically argued, which accurately illustrate the role and importance of the motivational factor in the formation of the personality and the versatile training of the students from the gymnasium stage.

2. In the training process of leisure / fitness clubs, as well as at the gymnasium stage of schooling, the level up to which motivational abilities can be developed is proportional, on the one hand, to the hereditary dowry, of intellectual nature, which it possesses. the subject. In order to develop and educate this quality efficiently, scientific-didactic elaborations are welcome, the use of which can lead to the emergence of motivations for decision making for the initiation of an active, constructive and healthy way of life. With the request to practice fitness activities by children of different ages, this goal can be achieved by an efficient management of the leisure / fitness club and by the leader of the instructive-educational process in school physical education.

3.Although specific literature classifies and details on a wide variety of methods that, through their use, lead to the achievement of different types of objectives, it has been found that methods that involve educating students' motivational aspects based on specific elements of assessment, are less researched and methodologically substantiated, the spectrum of application being very narrow. This conclusion is confirmed by the opinions of the surveyed subjects based on the questionnaire, their answers confirming that the development of motivational features are insufficiently studied and implemented in the instructive-educational process.

4. At the same time, it is found that children's interest in an active and healthy way of life, starting at an early age (10-12 years), can be boosted by motivational issues, in particular, by certain assessment methods. Thus, the existing didactic methodologies lead little to the configuration of a thinking that would support the practice of leisure activities and encourage self-evaluation.

5. The didactic methodology used, based on specific assessment methods, aimed at motivating children to practice various physical activities to achieve an active and healthy way of life, led to the development of a structure of the program of teaching-learning-assessment actions with experimental character, which was based on the training process in leisure-fitness clubs, the application of such approaches to the study of the problem and where, operating with them based on physical activities, lead to the achievement of the major objective of research.

6. According to the results of the formative experiment, following the application of the experimental program with the students from the experimental group, they significantly improved their level of motor training in most tested indices, registering a statistically significant superiority in most tested indices ($P < 0, 05$).

7. Analyzing the results of the training experiment, it was shown that the students of the experimental group were superior to those in the control group both in terms of acquiring motor skills and abilities, expressed by performing various technical elements and procedures in athletics, acrobatics and in sports games (these were confirmed by statistical calculations, where the difference between the final results between the two groups was statistically significant ($P < 0.05$), which once again confirms the effectiveness of the application of the experimental program in the training of gymnasium school students.

8. The training methods applied to the experiment group proved their effectiveness, through which a quantitative and qualitative change was achieved, which resulted in a superior development of the competences of the motivational dimension through evaluation compared to the control group, within the activities of leisure-fitness clubs.

The efficiency of the didactic methodology implemented in the process of recreational activities was also highlighted by the students' answers to the questions from the questionnaire applied at the end of the pedagogical experiment, stating that the applied methods had the decisive role of coherent, supporting their practical side, according to the type of activity performed.

9. Following the research, we can say that students who are informed about the assessment system, who know how to self-evaluate and self-assess, have generally better results than those who are not provided with this information. The implementation of the new means, the transparency of the evaluation act, the information and the explanation of the principles according to which the evaluation is performed, lead to an increase of the efficiency of the educational process. The elaboration and systematization of the grading scales are necessary for both the

student and the teacher, these helping the teacher to be as objective as possible in the evaluation.

Recommendations:

1. A good knowledge, respectively the acceptance of the evaluation criteria represents the basic condition for the students to understand the meaning of the marks given by the teacher and to accept them consciously. Therefore, educating the capacity for self-appreciation involves overcoming the stage in which the student receives, through the grade, information about the results of his work.

2. It is necessary to involve the student in the assessment, between self-evaluation and evaluation, achieving a convergence, an overlap, even only partial. The comparison of the two assessments allows the revelation of what has been called "coefficient of error on self-image", and the cultivation of the capacity for self-evaluation leads to the decrease and even cancellation of this coefficient.

3. The teacher must inform the student very clearly on the ways in which the grading is done and on the tests in which they will be evaluated. This information should be done both verbally, explaining how to evaluate and calculate the grade, but also in writing, these being displayed. During the experiment the students were informed that in order to obtain a grade, several aspects are taken into account. The systematization of these criteria is at the discretion of each teacher, depending on the existing conditions.

4. Communicating the scales for each test, the students were asked to give themselves a grade, this contributing to the internalization of the assessment criteria, which leads to the development of self-assessment capacity, and in some cases the students were also graded by classmates. Benefiting from this information, the student knew what grade he deserved and how much he had to progress in order to obtain a better grade, the communication from teacher to student and from student to teacher increasing the efficiency of the educational act.

5. The quality of the act of communication between teacher and student leads to an increase in the efficiency of education and to the creation of a more pleasant working atmosphere in the teacher-student relationship. The student's affectivity on the evaluation act and the time necessary for the student to understand and internalize the principles underlying the evaluation must always be taken into account.

ARMANOV STANISLAV

IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE MARKETING ALE ACTIVITĂȚII SPORTIVE ÎN CADRUL CONTINGENTULUI DE CANDIDAȚI DIN DOMENIU

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Universitatea de Stat de Educație fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2008

Actualitatea. În ultimii ani, marketingul îşi face simţită tot mai frecvent prezenţa în cadrul a două sectoare, cultura şi sportul, care prezintă numeroase asemănări atât ca mod de realizare a prestaţiilor, cât şi a consumului. O astfel de prezenţă se manifestă prin utilizarea tot mai des a tehnicilor de cercetare a pieţei, desfăşurarea unor activităţi de marketing (în special promoţionale), constituirea de nuclee de marketing în structurile organizatorice ale instituţiilor culturale şi sportive, etc.

Incorporarea marketingului este considerată o adevărată revoluţie produsă în cultură şi sport, asemănătoare celei în care s-au adoptat tehnicile de contabilitate şi gestiune. Se apreciază că aceste două revoluţii au condus la consacrarea de „întreprindere” în aceste sectoare de activitate. Necesitatea, posibilitatea şi particularităţile utilizării marketingului în cultură şi sport au fost deja semnalate de literatura de specialitate. În general, atenţia a fost concentrată asupra conţinutului serviciilor, particularităţilor pieţei şi a politicilor de marketing. Marketingul este o ştiinţă modernă, de actualitate, perfect adaptată să răspundă prin acţiune practică, atât cerinţelor de satisfacere superioară a necesităţilor şi dorinţelor indivizilor şi grupurilor, cât şi criteriilor de eficienţă economică.

În opinia unor specialişti ai sportului (Mullin B.J., Hardy S., Sutton W., 1993; Loret A., 1995; Rîşneac B.V., Budevici A., 1995; Dragnea A., 2000; Drucker P., 2000; Lador I., 2000; Mihail A., 2.003; Danail S.N., 2006; Manolachi V., 2005, 2008; Manolachi V., Budevici A., 2006), se impune formarea unei strategii în conştientizarea majoră a specialiştilor din domeniul activităţilor sportive cu privire la importanţa, răspunderea şi responsabilităţile activităţii de conducere, întrucât ritmul accelerat al schimbărilor impune în toate domeniile adoptarea şi aplicarea criteriilor de eficienţă pe termen lung. Se pare că, în pofida crizelor, societatea se îndreaptă către un tip de „economie umană”, a cărei principală finalitate este satisfacerea superioară a nevoilor individuale şi sociale.

Utilizarea mijloacelor publicitare în cadru programului de admitere în instituţiile de profil sportiv ar apărea ca o problemă de strictă necesitate care nu a fost cercetată din punct de vedere ştiinţific.

Scopul principal al implementării strategiilor de marketing, prin intermediul mijloacelor şi tehnicilor din cadrul activităţii promoţionale, reprezintă formarea la participanţi, candidaţi şi studenţi, a mijloacelor interne de transformare a activităţii proprii, dezvoltarea creatoare a calităţii personalităţii şi a metodelor de gândire teoretică. Astfel, necesitatea implementării unor ghiduri cu utilizarea mijloacelor publicitare ca părţi componente ale strategiilor de marketing şi axată spre îmbunătăţirea calităţii pregătirii teoretico-practice a specialiştilor din domeniul educaţiei fizice şi sportului, argumentează actualitatea temei de cercetare.

Obiectul cercetării îl reprezintă procesul de admitere a candidaţilor la facultăţile de educaţie fizică şi sport prin prisma politicilor promoţionale şi a strategiilor de marketing.

Scopul cercetării constă în determinarea căilor de perfecţionare a procesului de admitere şi instruire a candidaţilor şi a studenţilor din domeniul educaţiei fizice şi sportului prin utilizarea strategiilor de marketing şi a mijloacelor promoţionale.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că elaborarea şi aplicarea unor mijloace de marketing sub forma mixului promoţional va contribui la eficientizarea programului de admitere în învăţământul superior de profil sportiv şi la perfecţionarea procesului de studiu în cadrul disciplinei „Marketing sportiv”.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei şi practicii actuale a procesului de admitere în învăţământul superior de cultură fizică.

2. Aprecierea nivelului de pregătire profesional-pedagogică a studenţilor din instituţiile de educaţie fizică şi sport în contextul conţinuturilor de marketing sportiv.

3. Elaborarea conţinutului cursului „Marketing sportiv” şi a mixului promoţional necesare cunoaşterii procesului de admitere a candidaţilor şi parcurgerea statutului de student în instituţiile superioare de cultură fizică.

4. Argumentarea experimentală a eficienţei aplicării mijloacelor tehnologice comunicaţionale şi informaţionale, precum şi a strategiilor de marketing în cadrul procesului de admitere în instituţiile superioare de învăţământ de educaţie fizică şi sport.

Baza metodologică a lucrării o constituie:

- concepţiile teoretice fundamentale în formarea specialistului din domeniul educaţiei fizice şi sportului privind admiterea în instituţiile superioare de profil (Epuran M., 1995);

- concepţiile privind activitatea de marketing (Kotler Ph., 1997; Drucker F.P, 2000);

- concepţiile teoretice legate de creativitatea individuală (Feler V.V., 1996; Moldoveanu M,, loan-Franc V., 1997).

Inovaţia ştiinţifică o reprezintă abordarea strategiilor de marketing şi anume, a politicilor promoţionale în contextul admiterii şi instruirii candidaţilor şi studenţilor din domeniul culturii fizice şi sportului. Ea se identifică prin:

- conturarea şi dezvoltarea marketingului sportiv ca direcţie de specializare a marketingului contemporan;

- elaborarea concepţiei de marketing managerial în domeniul culturii fizice şi sportului în Republica Moldova:

- elaborarea metodologiei de cooptare a candidaţilor în cadrul procesul de admitere în instituţiile cu profil sportiv;

- prezentarea mixului promoţional, a elementelor constitutive şi specificul aplicării acestuia în domeniu;

- utilizarea mijloacelor publicitare în procesul de admitere şi instruire a candidaţilor şi studenţilor de profil sportiv;

- elaborarea structurii şi a conţinutului cursului de „Marketing sportiv" precum şi aplicarea sa în procesul instructiv-educativ din cadrul instituţiilor de profil.

Însemnătatea practică a cercetării o reprezintă posibilităţile ample de aplicare a mijloacelor publicitare în vederea obţinerii unor demersuri optimizate şi eficiente de marketing, de utilizare a cunoştinţelor teoretice în practică.

Tezele de bază propuse pentru susţinere:

- reflectarea teoretică şi practică a problemei cu privire la pregătirea specialiştilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului trebuie să se bazeze pe studierea sistemului clasic de predare-învăţare-evaluare a conţinuturilor curriculare didactice în vederea sporirii eficienţei componentelor unei pregătiri profesionale adecvate;

- pregătirea de marketing a studenţilor din instituţiile de învăţământ superior de cultură fizică poate fi eficientă numai prin condiţia orientării spre direcţia intensificării procesului de instruire în baza modificării conţinuturilor teoretico-practice ale disciplinei „Management şi marketing în sistemul educaţiei fizice şi sportului" şi aplicării metodologiei care include studentul în totalitate în cadrul activităţilor operaţionale;

- conţinutul programării ghidului candidatului necesită o orientare a materialului didactic cu accent pe eficienţa activităţii de învăţare în conformitate cu

cerinţele actuale ale curriculei universitare, ceea ce se asigură prin utilizarea mixului de marketing publicitar universitar de profil;

- aplicarea celor două cursuri, ce includ marketingul informaţional în procesul de pregătire a specialiştilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului, contribuie la formarea competenţelor de marketing, necesare însuşirii cunoştinţelor teoretico-practice în cadrul procesului instructiv-educativ.

ARMANOV STANISLAV

IMPLEMENTATION OF MARKETING STRATEGIES OF SPORTS ACTIVITY WITHIN THE CONTINGENT OF CANDIDATES IN THE FIELD

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2008

The news. In recent years, marketing is felt more frequent presence in two sectors, culture and sport, which has numerous similarities as both embodiment of benefits and consumption. Such a presence is manifested by the increasing use of market research techniques, the development of marketing activities (especially promotional), the establishment of marketing nuclei in the organizational structures of cultural and sports institutions, etc.

The incorporation of marketing is considered a real revolution in culture and sports, similar to the one in which accounting and management techniques were adopted. It is estimated that these two revolutions led to the establishment of "enterprise" in these sectors of activity. The necessity, the possibility and the particularities of the use of marketing in culture and sports have already been signaled by the specialized literature. Generally, attention has been focused on content services market peculiarities and marketing policies. Marketing is a modern, current science, perfectly adapted to respond through practical action, both to the requirements of superior satisfaction of the needs and desires of individuals and groups, as well as to the criteria of economic efficiency.

In the opinion of sports specialists (BJ Mullin, Hardy S. W. Sutton, 1993; Loret A., 1995; Rîşneac BV, Budevici A., 1995; Dragnea A., 2000; Drucker, P., 2000; Lador I ., 2000; Mihail A., 2003; Danail SN, 2006; Manolachi V., 2005, 2008; Manolachi V., Budevici A., 2006), it is necessary to form a strategy in the major awareness of specialists in the field of sports activities regarding to the importance, responsibility and responsibilities of management, as the accelerated pace of change requires the adoption and application of long-term efficiency criteria in all areas. It seems that, despite the crises, society is heading for a type of "human economy", whose main purpose is to satisfy the superior needs of individual and social needs.

The use of advertising means in the framework of the admission program in sports institutions would appear as a matter of strict necessity that has not been scientifically researched.

The main purpose of implementing marketing strategies, through the means and techniques of promotional activity, is to train participants, candidates and students, internal means of transforming their activity, creative development of personality quality and theoretical thinking methods. Thus, the need to implement guidelines with the use of advertising media as part of marketing strategies and focused on improving the quality of theoretical and practical training of specialists in physical education and sports, argues the topicality of the research topic.

The object of the research is the process of admitting candidates to the faculties of physical education and sports through the prism of promotional policies and marketing strategies.

The purpose of the research is to determine the ways to improve the admission and training process of candidates and students in the field of physical education and sports through the use of marketing strategies and promotional means.

Research hypothesis. It was assumed that the elaboration and application of marketing means in the form of the promotional mix will contribute to the efficiency of the admission program in higher education in sports and to the improvement of the study process within the discipline "Sports Marketing".

Research objectives:

1. Studying the current theory and practice of the admission process in higher education in physical culture.

2. Appreciation of the level of professional-pedagogical training of the students from the physical education and sports institutions in the context of the sports marketing contents.

3. Elaboration of the content of the course "Sports Marketing" and of the promotional mix necessary to know the admission process of the candidates and to go through the student status in the higher institutions of physical culture.

4. Experimental argumentation of the efficiency of the application of communication and informational technological means, as well as of the marketing strategies within the admission process in the higher education institutions of physical education and sports.

The methodological basis of the paper is:

- the fundamental theoretical conceptions in the training of the specialist in the field of physical education and sports regarding the admission in the higher profile institutions (Epuran M., 1995);

- conceptions regarding marketing activity (Kotler Ph., 1997; Drucker F.P, 2000);

- theoretical conceptions related to individual creativity (Feler VV, 1996; Moldoveanu M ,, loan-Franc V., 1997).

Scientific innovation is the approach of marketing strategies, namely, promotional policies in the context of admission and training of candidates and students in the field of physical culture and sports. It is identified by:

- shaping and developing sports marketing as a specialization direction of contemporary marketing;

- elaboration of the concept of managerial marketing in the field of physical culture and sports in the Republic of Moldova:

- elaboration of the methodology for co-opting the candidates within the admission process in the institutions with sports profile;

- presentation of the promotional mix, of the constitutive elements and the specifics of its application in the field;

- the use of advertising means in the process of admission and training of candidates and sports students;

- elaboration of the structure and content of the “Sports Marketing” course as well as its application in the instructive-educational process within the profile institutions.

The practical significance of the research is represented by the ample possibilities of applying the advertising means in order to obtain optimized and efficient marketing approaches, of using the theoretical knowledge in practice.

Basic theses proposed for defense:

- theoretical and practical reflection of the problem regarding the training of specialists in the field of physical education and sports must be based on the study of the classical system of teaching-learning-evaluation of didactic curricular contents in order to increase the efficiency of the components of an adequate professional trening;

- the marketing training of students in higher education institutions of physical culture can be effective only by providing orientation towards the intensification of the training process based on changing the theoretical and practical contents of the discipline "Management and marketing in the system of physical education and sports" and applying methodology which includes the student as a whole in the operational activities;

- the programming content of the candidate's guide requires an orientation of the didactic material with emphasis on the efficiency of the learning activity in

accordance with the current requirements of the university curriculum, which is ensured by the use of the university advertising marketing mix;

- the application of the two courses, which include informational marketing in the process of training specialists in the field of physical education and sports, contributes to the formation of marketing skills, necessary to acquire theoretical and practical knowledge in the instructive-educational process.

ARSENE IGOR

ADAPTAREA PSIHOSOCIALĂ A ELEVILOR CU REŢINERE ÎN DEZVOLTAREA PSIHICĂ ÎN CADRUL LECŢIILOR DE EDUCAŢIE FIZICĂ CU CONŢINUT ADECVAT

Teză de doctor în ştiinţe pedagogice. Conducător ştiinţific: Danail Sergiu, doctor în pedagogie, profesor universitar, Chișinău 2008

Repere conceptuale de cercetare o constituie principiul unităţii conştiinţei şi activităţii umane, conform căruia activităţile colective, instructiv-educative, sociale şi de joc constituie baza formării personalităţii elevului.

Aspecte metodologice ale cercetării constă în perfecţionarea procesului de adaptare psihosocială a elevilor cu reţinere în dezvoltarea psihică în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu conţinut adecvat.

Pornind de la scopul cercetării, au fost formulate următoarele **obiective de cercetare**:

1. Studierea teoriei şi practicii procesului istructiv-educativ la elevii cu reţinere în dezvoltarea psihică.

2. Aprecierea nivelului pregătirii intelectuale, psihomotrice şi de dezvoltare psihofizică la elevii cu reţinere în dezvoltarea psihică.

3. Determinarea mijloacelor educaţiei fizice gimnaziale cu conţinut adecvat destinate elevilor cu reţinere în dezvoltarea psihică.

4. Argumentarea teoretică şi valorificarea experimentală a programei alternative de educaţie fizică cu conţinut adecvat pentru elevii cu reţinere în dezvoltarea psihică în vederea integrării lor psihosociale.

Astfel, conform cerințelor acestui principiu și pentru sporirea eficienţei procesului didactico-educativ orientat la corecţia şi compensarea afecţiunii de bază, a fost și este necesar a perfecţiona tehnicile de adaptare socială a copilului cu RDP în condiţiile şcolii internat. Fiind instruit şi educat în baza curriculum-ului, confruntându-se cu aceleaşi cerinţe, cu care se confruntă copiii sănătoşi de aceeaşi vârstă, copilul cu RDP, din cauza dereglărilor activităţii cognitive şi din alte sfere, se află în situaţia de a nu fi în stare să asimileze materialul didactic. În cercetare am folosit mai multe metode ca formă și mecanism de invesitigație care au constituit căile de rezolvare a sarcinilor propuse. Acestea au fost: 1. Analiza teoretică şi generalizarea datelor literaturii de specialitate. 2. Studierea şi generalizarea documentaţiei de lucru din cadrul procesului instructiv-educativ la disciplina

„Educaţia fizică” din ciclul gimnazial al şcolii pentru elevii cu reţinere în dezvoltarea psihică. 3. Observaţia pedagogică. 4. Sondajul sociopedagogic. 5. Metodele antropometrice. 6. Metodele de înregistrare a indicilor funcţionali. 7. Metodele de înregistrare a indicilor de dezvoltare fizică. 8. Metodele de apreciere a nivelului de pregătire psihomotrică. 9. Metodele de apreciere a nivelului de dezvoltare a proceselor psihice şi a sferei voliţionale. 10. Metodele de apreciere a nivelului de pregătire intelectuală. 11. Experimentul pedagogic. 12. Metodele de prelucrare matematico-statistică a datelor şi de interpretare grafică a acestora.

Rezultatele sau dorit a fi unele așteptate. Analizînd rezultatele tuturor probelor investigate şi făcând o comparaţie între etapa iniţială şi cea finală, putem constata că implimentarea curriculum-ului de educaţie fizică elaborat de noi, ce vizează pregătirea psihomotrică, psihofiziologică, fizică generală, dezvoltarea fizică funcţională, precum şi celelalte mijloace folosite în cadrul experimentului pedagogic a condus la faptul că în grupa experiment s-au realizat rezultate bune la indicatorii funcţionali şi motrici, care au înregistrat un progres semnificativ faţă de grupa martor, ceea ce se confirmă şi prin rezultatele analizei matematico-statistice corelative (anexa 16, 17, 18, 19).

Având la bază datele statistice, putem afirma că elementele noi introduse la grupa experimentală în programa şi metodologia folosită au condus la optimizarea procesului instructiv-educativ al educaţiei fizice la nivel gimnazial. Rezultatele înregistrate în finalul experimentului pedagogic efectuat arată că valorile obţinute la grupele experimentale sunt superioare faţă de grupele martor la toate testele.

Concluzionări şi recomandări. 1. Analiza şi generalizarea teoriei şi practicii procesului instructiv-educativ al disciplinei „Educaţia fizică” la nivelul ciclului de învăţământ gimnazial ne demonstrează că, actualmente, lipseşte o concepţie bine conturată, a cărei orientare metodologică să reprezinte imitarea factorilor de bază ai succesului şcolar, pedagogic şi psihologic, în care să fie luate în consideraţie atitudinea psihofiziologică integrativă a personalităţii elevului cu reţinere în dezvoltarea psihică şi strategiile didactice adecvate motivaţiilor acestuia.

2. Examinarea aspectelor cu privire la adaptarea şi optimizarea procesului instructiv-educativ al educaţiei fizice din ciclul gimnazial pentru elevii cu reţinere în dezvoltarea psihică ne demonstrează că efectele respective pot fi obţinute în baza strategiilor didactice şi a unei metodologii corespunzătoare, ce vizează aplicarea concomitentă a jocurilor dinamice şi sportive, precum şi a activităţilor de conştientizare în sistemul lecţiilor organizate sub formă de competiţii şi concursuri.

3. În urma aprecierii, la etapa preliminară a cercetării, a nivelului pregătirii psihomotrice, al dezvoltării psihofizice, al reuşitei generale şi al conduitei elevilor

cu RDP din ciclul gimnazial, s-a constatat că acesta se caracterizează prin indici cu dinamică de creştere nesemnificativă în cadrul structurilor semestriale şi anuale, a căror progresie este influenţată predominant de factorii de dezvoltare naturală şi nu de cei pedagogici, fapt ce relevă neeficienţa procesului instructiv-educativ al disciplinei „Educaţia fizică”.

4. Rezultatele analizei documentaţiei de lucru a profesorilor din şcoli, a observaţiilor pedagogice, a răspunsurilor la întrebările chestionarului sociologic (120 profesori, 416 elevi), a măsurătorilor şi testărilor elevilor din ciclul gimnazial (32 parametri: 38 elevi), ne-au permis să constatăm că factorii principali care influenţează negativ asupra eficientizării procesului instructiv-educativ al lecţiilor de educaţie fizică sunt: lipsa curriculum-ului de educaţie fizică pentru elevii cu RDP, precum şi a metodicii de utilizare sistematică a mijloacelor adecvate de instruire, neglijarea aplicării în practică a principiilor sistematizării şi continuităţii în elaborarea procesului respectiv şi a strategiei de lungă durată; orientarea insuficientă în practicarea metodologiei care asigură aplicarea conceptului „joc” în sistemul lecţiilor organizate sub formă de concursuri şi competiţii, devenind astfel baza intensificării activităţilor educaţionale.

5. În urma abordărilor teoretice, a analizei şi generalizării experienţei înaintate din domeniu, a observaţiilor pedagogice, a sondajului sociologic, am stabilit conţinuturile educaţionale, metodologia, formele de organizare, regimurile de exersare, evaluare şi autoevaluare ale programei alternative, care corespund particularităţilor psihofizice şi psihomotrice, structurilor motivaţionale ale elevilor cu RDP, iar tehnologia didactică aplicată vizează programarea procesului de instruire pe etape în cadrul sistemului de lecţii cu efecte progresive în baza orientării conceptuale „joc”.

6. Includerea jocurilor dinamice şi sportive sub formă de concurs, în contextul tematicii programei analitice noi, având la bază factori dinamici, cinematici şi motivaţionali, a eficientizat procesul instructiv-educativ prin varietatea acţiunilor motrice pe care le conţin, determinând motivaţia şi conduita la elevii cu RDP, sporind nivelul de dezvoltare morfofuncţională, de pregătire psihomotrică şi intelectuală.

7. Formarea cunoştinţelor teoretice de specialitate, propuse în cadrul programei analitice, prin intermediul schemelor, figurilor, textelor, sarcinilor, a contribuit substanţial nu numai la conştientizarea procesului de practicare a exerciţiilor fizice prin sporirea nivelului de cunoştinţe şi idei din domeniu, dar şi la creşterea interesului elevilor faţă de activitatea instructiv-educativă.

8. Experimentul pedagogic a demonstrat eficienţa programei analitice şi a metodicii de aplicare a acesteia. Aceasta se confirmă prin superioritatea grupei experimentale faţă de cea martor la majoritatea indicilor testaţi:

- dinamica creşterii indicilor ce caracterizează nivelul dezvoltării somatice şi funcţionale: din cei 11 parametri examinaţi, la pragul de 0,1% constatăm o diferenţă foarte semnificativă (P<0,001) la 8 parametri; şi la pragul de semnificaţie de 5% (P<0,05) la 2 parametri;

- dinamica creşterii indicilor ce caracterizează nivelulul dezvoltarii fizice generale şi pregătirea psihomotrică: din cei 11 parametri examinaţi, constatăm o diferenţ foarte semnificativă la pragul de 1-0,1% (P<0,01- 0,001) au fost înregistrate la 4 parametri; la pragul de 5% (P<0,05) la 2 parametri şi diferenţe nesimnificative la 5 parametri (P>0,05);

- parametrii ce caracterizează nivelul dezvoltării proceselor pregătirii intelectuale, cognitive, afective, psihosociale, reglativ-voliţionale: din cei 8 parametri examinaţi, s-au constatat diferenţe nesemnificative (P>0,05) la 2 parametri; semnificative la pragul de 5% (P<0,05) - la 4 parametri; diferenţe semnificative la pragul de 0,1% (P<0,001) - la 2 parametri;

- coeziunea de grup la elevii cu RDP s-a transformat de la CCG = -0,19 (grup cu forţe contradictorii), până la CCG = 0,56 (grup cu coeziune medie), astfel obţinând calitatea grupei experiment.

- în cea ce priveşte evoluţia indicilor de afectivitate la elevii claselor Experimentală şi martor, constatăm superioritatea afectivităţii pozitive la grupa experimentală faţă de grupa martor. Măsurile luate de noi şi-au atins scopul, indicele de afectivitate pozitivă crescând de la iniţial la final cu 21,1% de la 52,6% pînă la 73,7%.

Datele comparative confirmă faptul că utilizarea programei analitice, elaborate de noi contribuie substanţial la sporirea eficienţei procesului instructiv-educativ al disciplinei „Educaţia fizică” din ciclul gimnazial, ceea ce s-a reflectat substanţial asupra creşterii parametrilor experimentaţi la elevii cu RDP faţă de elevii din clasele gimnaziale cu profil normal.

Recomandări practico-metodice. Rezultatele abordării teoretice şi experimentale realizate în cadrul prezentei cercetări ne demonstrează că intensificarea procesului instructiv-educativ al disciplinei „Educaţia fizică” la elevii cu reţinere în dezvoltarea psihică prin introducerea jocurilor dinamice şi mărirea numărului de ore săptămînale, alcătuirea unei programe curriculare noi în procesul lecţiilor organizate şi desfăşurate prin metoda de joc în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu conţinut adecvat poate fi asigurată prin respectarea următoarelor cerinţe:

1. Elaborarea conţinutului educaţional al disciplinei „Educaţia fizică” poate fi reuşită prin racordarea lui la particularităţile psihofizice, psihomotrice, intelectuale, motivaţionale la orientările valorice ale personalităţii elevului.

2. Planificarea lecţiilor cu introducerea jocurilor dinamice trebuie realizată în funcţie de obiectivele preconizate: dezvoltarea capacităţilor psihomotrice, conştientizarea activităţilor cognitive în baza motivaţiilor pozitive şi a interesului sporit faţă de elementele de inovaţie.

3. Programarea la lecţiile de educaţie fizică desfăşurate prin metoda jocurilor dinamice trebuie să se bazeze pe conceptul transferului calităţii, conform căruia toate exerciţiile fizice sunt privite într-o integritate prin care se efectuează dirijarea-dozarea efortului fizic orientat spre obţinerea efectelor pedagogice formativ-educative.

4. Conţinutul creator trebuie să fie în corelaţie directă cu vârsta elevilor, cu structura jocului dinamic şi a sarcinilor motrice, cu activităţi accesibile pentru toţi elevii, ceea ce contribuie atât la eficientizarea formării deprinderilor motrice, cât şi la sporirea nivelului capacităţii de muncă prin înlăturarea monotoniei din activităţi, educînd calităţile de voinţă şi rezistenţă.

BALINT GHEORGHE

PREDAREA ŞI EVALUAREA PROGRAMATĂ CUNOŞTINŢELOR TEORETICE LA STUDENŢII FACULTĂŢILOR DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT ÎN CADRUL DISCIPLINEI „FOTBAL - CURS DE BAZĂ”

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Institutul Naţional de Educaţie fizică şi Sport al Republicii Moldova, Chişinău, 2002

Actualitatea. Progresul tehnico-ştiinţific contemporan se caracterizează printr-o intensivă răspândire a tehnologiilor informaţionale, prin generalizarea cunoştinţelor, fortificarea integrităţii şi diferenţierea în acelaşi timp a ştiinţelor.

Sistemul actual de învățământ din țara noastră este rezultatul valorificării creatoare a tradiţiilor valoroase ce s-au cristalizat de-a lungul unei îndelungate evoluţii istorice. El este o expresie directă a unor particularităţi naţionale de ordin economic, social şi cultural. Restructurările şi inovările ce i s-au adus în ultimul timp sunt determinate pe de o parte, de profundele transformări din viaţa economico-socială a ţării, iar pe de altă parte de legităţile interne ale funcţionării sistemului.

Educaţia fizică, componentă importantă a sistemului de învăţământ, a educaţiei generale, este un fenomen şi un act de cultură, un mijloc de emancipare cu conţinut pedagogic, care are drept scop dezvoltarea armonioasă, consolidarea psihică, educarea trăsăturilor de caracter ale individului.

Facultăţile de educaţie fizică şi sport, din cadrul învăţământului universitar trebuie să asigure în mod direct şi nemijlocit, în primul rând, pregătirea profesională a viitorilor specialişti cu înaltă calificare.

O importanţă deosebită în pregătirea profesorului în condiţiile contemporane capătă îmbinarea învăţământului fundamental şi însuşirea profundă a bazelor ştiinţifice ale activităţii profesionale cu construirea unei practici evaluative coerente şi care să nu suporte subiectivismul.

În practica reală a unei instituţii de învăţământ superior scopurile respective sunt foarte greu de realizat. Pe de o parte, ca cei ce studiază să obţină cunoştinţe, metode şi mijloace a compartimentelor respective, măcar la nivelul de utilizare în situaţiile tipice, fiind nevoie de o risipă considerabilă de timp, pe de altă parte, acest lucru în cadrul lecţiilor de educaţie fizică nu este raţional în condiţiile contemporane. Astfel, necesitatea de ridicare a nivelului teoretic şi metodic la acest

compartiment şi necesitatea de învăţare a acţiunilor motrice de dezvoltare a calităţilor motrice, vin în contradicţie unele cu altele.

A rezolva această contradicţie este posibil numai prin intermediul tehnologiilor informaţionale de învăţare care se folosesc în scopul acumulării de către studenţi a compartimentelor teoretice şi metodice sub formă de sine stătătoare a disciplinelor de studiu din domeniul educaţiei fizice. Înţelegem tehnologia informaţională de studiu ca pe o multitudine de mijloace electronice şi metode de funcţionare a lor utilizate pentru realizarea activităţii de învăţare. În cadrul mijloacelor electronice intră componente de aparatură, programe şi informaţii, mijloacele utilizării cărora sunt indicate în realizarea metodică a tehnologiilor informaţionale de învăţare.

În raport cu numărul şi diversitatea cercetărilor şi publicaţiilor în domeniul evaluării, practicile evaluative de zi cu zi ale majorităţii profesorilor sunt foarte puţin diversificate (H. Pieron, 1969; O.A. Abdullina, 1972, 1980, 1984; V.M. Vîdrin, 1974; V.M. Motorin, 1980, 1993; D. Stufflebeam, 1980; G. de Landsheere, 1971; I.T. Radu, 1981, 1988; I.K. Babanskii, 1979, 1982, 1988; L. Von Bertalanffy, 1982; R. Tousignant, 1982; G. Scallon, 1988; J. Ardonio, G. Berger, 1989; G. Hunziati, 1991; I. Nicola, 1992; C. Cucoş, 1996; G. Meyer, 2000, ş.a.).

Cu toate acestea, soluţii în problema evaluării prin utilizarea tehnologiilor informaţionale nu se evidenţiază în lucrările acestor autori în calitate de problemă independentă. Analiza adecvată a problemei în cauză, vizând metode şi mijloace de evaluare prin utilizarea tehnologiilor informaţionale în învăţământul superior de educaţie fizică, ne-a permis să stabilim că în programele de studii din cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport aspectului evaluării prin utilizarea tehnologiilor informaţionale nu i se acordă atenţia cuvenită.

În lecţiile de educaţie fizică, jocul de fotbal se subordonează cadrului organizatoric al disciplinei educaţie fizică inclusă în trunchiul comun şi orarul săptămânal al şcolii, valenţele formative ale jocului de fotbal recomandându-l ca un mijloc eficient în lecţiile obligatorii de educaţie fizică şcolară din clasele II-XII, cât şi în celălalte activităţi sportiv-recreative din şcolile gimnaziale şi din licee.

În contextul poziţiilor menţionate, necesitatea elaborării unui sistem de predare-evaluare care să formeze un specialist capabil să asigure aceste deziderate, a devenit motivul principal pentru abordarea problemei date.

Baza metodologică a lucrării date o constituie concepţiile fundamentale care abordează categoriile „Evaluare, autoevaluare” în calitate de categorii principale ale

activităţii umane gnosticoformative (B.G. Anainiev, A.N. Leontiev, R.S. Nemov, J. Piaget, S.L. Rubinştein).

Inovaţia ştiinţifică a lucrării constă în faptul abordării originale a problemei formării cunoştinţelor teoretico-metodice la studenţii facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei „Fotbal - Curs de bază", în baza evidenţierii structurilor adecvate educaţionale ale cursului teoretic şi funcţional-formative ale programului computerizat de tip „Format electronic" care posedă potenţialul formativ-evaluativ orientat spre intensificarea şi conştientizarea activităţilor cognitive ale personalităţii viitorului profesor.

Au fost determinate conţinutul şi structura activităţii de predare-evaluare şi autoevaluare a cunoştinţelor teoretice care se încadrează în conceptele noi informaţionale de programare electronică.

Însemnătatea practică a cercetării constă în elaborarea şi posibilităţile largi de utilizare a cursului teoretic aplicat în format electronic atât pentru disciplina „Fotbal" cât şi pentru alte discipline de profil de la facultăţile de educaţie fizică şi sport precum şi la alte instituţii similare în procesul de pregătire a specialiştilor din domeniu.

Poziţiile de bază ale cercetării înaintate pentru susţinere:

- abordarea problemei predării-evaluării cursului teoretic al disciplinei „Fotbal-Curs de bază" de la facultăţile de educaţie fizică şi sport sub aspectul eficientizării şi obiectivizării procesului instructivformativ trebuie să fie orientată spre evidenţierea şi selectarea materiei didactice, care se încadrează într-un sistem programat cu substructuri algoritmice adecvate coroborată cu conceptele respective ale tehnologiilor informaţionale în format electronic astfel creând condiţiile necesare pentru intensificarea şi conştientizarea activităţilor cognitive ale studenţilor;

- conţinutul şi substructurile adecvate ale cursului teoretic al disciplinei „Fotbal-Curs de bază" privind utilizarea tehnologiilor informaţionale de predare-evaluare în format electronic trebuie să se determine prin structurarea şi gestionarea conţinutului curricular după criteriile de accesibilitate imediată, de utilizare minimă, de modularizare arborescentă a informaţiei, capabile să se încadreze în condiţiile formatului electronic Adobe Portable Document Format (PDF), care prezintă informaţiile programate după criteriile de dependenţă ale modulelor de conţinut extins;

- conţinutul şi structura cursului electronic şi al programului de formare-evaluare a cunoştinţelor teoretice prin utilizarea tehnologiilor informaţionale de tip „Format electronic" în cadrul materiei didactice a disciplinei „Fotbal-Curs de bază"

trebuie să se bazeze pe modelul conceptual „CAMD” (Complex Automatizat de Mijloace Didactice) care vizează o atitudine complexă de susţinere a procesului de studii la toate etapele de însuşire a cunoştinţelor şi priceperilor de operaţionalizare în domeniul activităţilor cognitiv-evaluative;

- metodica aplicării programei, cursului electronic şi a programului de evaluare a cunoştinţelor teoretice prin tehnologii informaţionale de tip „Format electronic” din cadrul disciplinei „Fotbal-Curs de bază” contribuie la intensificarea procesului de instruire, la sporirea nivelului de pregătire teoretică, la formarea motivaţiilor pozitive pentru pregătirea profesional-pedagogică a viitorilor specialişti în domeniul educaţiei fizice şi sportului.

BALINT GHEORGHE

TEACHING AND SCHEDULED EVALUATION OF THEORETICAL KNOWLEDGE TO STUDENTS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS IN THE DISCIPLINE" FOOTBALL - BASIC COURSE

The thesis was presented in the Council Specialized Scientific him to institute National Physical Education and Sport of the Republic of Moldova, Chisinau, 2002

The news. Contemporary technical-scientific progress is characterized by an intensive spread of information technologies, by the generalization of knowledge, the strengthening of integrity and the differentiation of sciences at the same time.

The current system of education tert AMA nt of tert our country is the result of creative recovery of valuable traditions that have crystallized has over a long historical development. It is a direct expression of national economic, social and cultural peculiarities. The restructuring and innovations that have been brought to it lately are determined on the one hand by the profound transformations in the economic and social life of the country, and on the other hand by the internal laws of the functioning of the system.

Physical education, an important component of the education system, of general education, is a phenomenon and an act of culture, a means of emancipation with pedagogical content, which aims at harmonious development, mental consolidation, education of character traits of the individual.

The faculties of physical education and sports, within the university education must ensure directly and directly, first of all, the professional training of the future highly qualified specialists.

The combination of basic education and the profound acquisition of the scientific bases of the professional activity with the construction of a coherent evaluation practice that does not support subjectivism acquires a special importance in the preparation of the teacher in the contemporary conditions.

In actual practice of higher education institutions for these purposes are very difficult. On the one hand, for those who study to obtain knowledge, methods and means of the respective compartments, at least at the level of use in typical situations, requiring a considerable waste of time, on the other hand, this in education lessons physics is not rational in contemporary conditions. Thus, the need to raise the theoretical and methodical level in this compartment and the need

to learn the motor actions for the development of motor qualities, come into contradiction with each other.

Resolving this contradiction is possible only through information learning technologies that are used for the purpose of accumulating by students the theoretical and methodical compartments in the form of independent study disciplines in the field of physical education. We understand the information technology of study as a multitude of electronic means and methods of their use used to carry out the learning activity. In the electronic means between components of equipment, programs and information, using means which are shown in carrying out the method of technologists of the informational learning.

In relation to the number and diversity of research and publications their field of evaluation, evaluative daily practices of most teachers are less diversified (H. Pieroni, 1969 O.A. Abdullina, 1972, 1980, 1984 V.M. Vidrine, 1974 V.M. Motorin, 1980, 1993; D. Stufflebeam, 1980; G. de Landsheere, 1971; I.T. Radu, 1981, 1988; I.K. Babanskii, 1979, 1982, 1988; L. Von Bertalanffy, 1982; R. Tousignant, 1982; G. Scallon, 1988; J. Ardonio, G. Berger, 1989; G. Hunziati, 1991; I. Nicola, 1992; C. Cucoş, 1996; G. Meyer, 2000, et al.).

However, solutions to the problem of evaluation through the use of information technologies are not highlighted in the works of these authors as an independent problem. A nalysis proper matter, regarding ways and means of evaluation by using information technologies in higher education physical education allowed us to establish that the curricula of faculties of physical education and sport appearance evaluation by using information technologies it is not given due attention.

In Physical Education lessons, play football subordinate organizational framework of physical education included in the core and weekly schedule of school, pedagogical of the game of football recommending it as an effective means in lessons compulsory physical education classes II-XII, as well as in the other sports-recreational activities in the gymnasium schools and in the high schools.

In the context of those positions, the need for a system of teaching evaluation form a specialist able to ensure these goals has become the main reason to approach the issue.

The methodological basis of the work information is the concepts fundamental approaches the categories "Evaluation self" in as main categories of human activity gnosticoformative (B.G. Anainiev, A.N. Leontiev, R.S. Nemov, J. Piaget, S.L. Rubinstein).

The scientific innovation of the paper consists in the fact of the original approach to the problem of forming theoretical-methodical knowledge in students of physical education and sports within the discipline "Football-Basic Course", based on highlighting the appropriate educational structures of the theoretical and functional-formative course of the program. Computerized type " Electronic format" which possesses the formative-evaluative potential oriented towards the intensification and awareness of the cognitive activities of the future teacher's personality.

The content and structure of the teaching-evaluation and self-evaluation activity of the theoretical knowledge that falls within the new informational concepts of electronic programming were determined.

In semnătatea practice of research is the development and wide possibilities of using theoretical course apply as electronically both subject "Football" and other disciplines profile faculties of physical education and sport and other similar institutions in the training of specialists in the field.

Basic positions of the research submitted for support:

- the approach to the problem of teaching-evaluating the theoretical course of the discipline "Football-Basic Course "from the faculties of physical education and sports in terms of efficiency and objectification of the training process must be oriented towards highlighting and selecting the teaching material, which falls into a system programmed with adequate algorithmic substructures corroborated with the respective concepts of information technologies in electronic format thus creating the necessary conditions for the intensification and awareness of students' cognitive activities;

- content and substructures appropriate theoretical course of disciplinei "Football-Core Course" on technologies of information teaching evaluation electronically must determine the structure and content management curriculum as accessibility criteria immediate use minimum of tree modularization of information, able to fit the conditions of the electronic format Adobe Portable Document Format (PDF), which presents the information programmed according to the dependency criteria of the extended content modules;

- the content and structure of the electronic course and of the training-evaluation program of the theoretical knowledge by using the informational technologies of type “Electronic format” within the didactic subject of the discipline “Football-Basic course” must be based on the conceptual model “CAMD ” (Automated Complex of Didactic Means) which aims at a complex attitude of

supporting the study process at all stages of acquiring the knowledge and skills of operationalization in the field of cognitive – evaluative activities;

- the methodology of applying the program, the electronic course and the program for evaluating theoretical knowledge through information technologies such as "Electronic format" within the discipline "Football-Basic Course" contributes to intensifying the training process, to increasing the level of theoretical training, to forming positive motivations for the professional-pedagogical training of future specialists in the field of physical education and sports.

BUFTEA VICTOR

PREGĂTIREA PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ÎN BAZA TEHNOLOGIEI PRINCIPIULUI CONCENTRIC DE INSTRUIRE

Teză de doctor în științe pedagogice a fost susținută în cadrul CȘS D139453, Institutul Național de Educație Fizică și Sport a Repiblicii Moldova, Chișinău, 1999. Conducător științific: P.E. Tolmaciov, doctor în științe pedagogice, profesor universitar.

Studiul efectuat este bazat pe tehnologia utilizării principiului concentric de instruire în pregătirea centralizată a specialiștilor în educația fizică și sport, tehnologie, care solicită o nouă perspectivă de formare profesională a pedagogului contemporan. O astfel de tehnologie prevede însușirea detaliată și perfectă a conținutului materialului de studiu de pe toate pozițiile care îl caracterizează. Dat fiind, că specificul educației fizice și sportului se situează la intersecția mai multor discipline: psihologo-pedagogice, anatomo-fiziologice, medicinal-biologice, cinetice, biomecanice, teoretico-practicede specialitate etc., necesitatea stabilirii unui sistem de relații reciproce și a interconexiunii dintre componentele unităților de conținut ale disciplinelor conexe devine inevitabilă, și unde, aceste componentesă să fie în măsură să condiționeze obținerea unui produs final de calitate.

În conformitate cu scopul stabilital cercetării, potrivit căruia, la baza pregătirii profesionale eficiente a viitorului specialist în educația fizică și sport este necesar să fie aplicată tehnologia principiului concentric de instruire, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

- din punct de vedere teoretico-metodologic s-a analizat și s-a argumentat tehnologia existentă a pregătirii profesional-pedagogice a specialistului în educația fizică și sport la momentul de referință pe baza generalizării informațiilor (a literaturii teoretico-științifice și didactico-metodice de specialitate, inclusiv a materialelor documentar-factologice, a sistemului de planificare și programare a conținuturilor informaționale etc.), precum și a organizării, desfășurării și evaluării practice a procesului de instruire;

- calitativ și cantitativ s-au efectuat aprecieri asupra particularităților structural-metodologice și de conținut, asupra mecanismelor de dirijare, organizare

și desfășurare cu activitățile instructiv-educaționale în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare;

- pe baza inițiativelor proprii și a multor argumente stabilite de rezultatele studiului preventiv întreprins a fost elaborat mecanismul investigațional cu caracter experimental (atât în plan intradisciplinar, precum și în plan interdisciplinar), determinat de esența tehnologiei principiului concentric de instruire luat în studiu.

Astfel, conform cerințelor acestui principiu, precum și a altor legități și norme condiționate de instruirea concentrică, s-a efectuat o ierarhizare a conținuturilor activităților instructive și au fost stabilite formele cu caracter intensiv de predare-învățare-evaluare, ceea ce a stat la baza stabilirii sistemului de relații dintre componentele instructive,în cares-a urmărit, în mod direct, interconexiunea cunoștințelor teoretice, a priceperilor și deprinderilor practico-metodice etc. Elementele informaționale au fost cuplate pe module (blocuri) și unități de predare-învățare, toate devenind dependente una de alta, iar relațiile de studiu stabilite între ele au condiționat cunoașterea materiei atât în plan interdisciplinar, intradisciplinar, precum și pluridisciplinar. Acest algoritm, din care a decurs logica abordării itemilor instrucționali, precum și mecanismele operațiunilor de sistem a permis studierea deplină și mult aspectuală a problemei cercetate.

Este de menționat, că elaborările experimentale privind abordarea principiului concentric de instruire în aspect interdisciplinar (versiunea liniară orizontală), au presupus predarea-învățarea-evaluarea tuturor conținuturilor în interiorul unei discipline. Cele de ordin intradisciplinar (versiunea liniară verticală), au vizat corelarea conținuturilor disciplinelor similare din planul de învățământ la nivelul unui câmp de aplicabilitate comun, care să stimuleze raționalizarea raporturilor formative dintre ,,cantitatea de cunoștințe” și ,,volumul de învățare”, diminuând astfel dimensiunea excentrică a însușirii informațiilor. În aspect pluridisciplinar abordarea principiului concentric a propus rezolvarea unor unități de conținuturi, probleme, situații complexe, dependente de mai multe discipline și principii organizatorice de ordin transversal, ceea ce să stimuleze capacitatea de integrare a informaților și a manierei de operaționalizare a acestorala nivelul tuturor intereselor de formare profesională de calitate.

Realizarea practică a elaborărilor experimentale a condiționat și influențat esențial eficiența formării cunoștințelor, competențelor și aptitudinilor profesionale asimilate de către subiecți în sistemul de pregătire integrală a viitorului profesionist în educația fizică și sport, anume de pe pozițiile tehnologiei bazate pe principiul concentric de instruire, obținând un coraport între rezultate de $t = 4,7$ la $P<0,001$, în favoarea subiecților grupării experimentale.

Concluzionări şi recomandări. În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidenţă următoarele ***concluzii şi recomandări:***

- tehnologia bazată pe principiul concentric de instruire reprezintă o modalitate avantajoasă de programare, organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ, orientează evaluarea activităților de cunoaștere spre o dezvoltare adecvată a competențelor profesionale în concordanţă cu cerințele și necesitățile activității practice;

- conform tehnologiei bazate pe principiul concentric de instruire activitățile de predare-învățare pot contribui la însușirea detaliată a materialului, la reducerea intervalelor de timp pentru însușirea tehnicii exercițiilor cu orice grad de complexitate, a elementelor și acțiunilor tehnico-tactice, la intensificarea creativității celui care învață;

- tehnologia principiului concentric de instruire orientează evaluarea procesului de cunoaștere sub formă de unități funcțional-instructive tematizate (unități de conținut, unități de învățare, unități de obiective etc.), care permit acordul tuturor elementelor instructive în ordinea, succesiunea și logica corespunzătoare privind expunerea materialului;

- astfel de tehnologie permite programarea informațiilor semnificative și a activităților de studiu în conformitate cu etapa instructivă de formare a capacităților profesionale, evitarea dublării ori stereotipizării materialului;

- conduce, de asemenea, la stabilirea unui sistem ordonat de activități în cadrul procesului centralizat de formare a cunoștințelor, a corelației și interdependenței dintre componentele instructive, a interconexiunii dintre formele de organizare, inclusiv a succesiunii și complexității lor îndependență de rezultatele urmărite.

Această formă de tipul “Crowder” este o direcție a instruirii programate şi se înfăptuiește printr-un program cu o structură perfectibilă, evitândconsecințele nefavorabile privind normele de însușire a materialului. Evident, întocmirea planificării în acest context impune programarea obiectivelor cu numărul necesar de lecțiiîn scopul formării complete a competențelor profesionalepână la etapa de perfecționare şi stabilizare ale acestora.

De asemenea, *se recomandă:*-elaborarea preventivă a pachetului de documente (planuri, programe, cărţi tehnologice, fișe instrucționale, cărți și caiete etc.) cu destinațiespecială, conform cărora structura, volumul şi conţinutul materiei didactice din cadrul ***pregătirii profesionale*** să reflecte pe deplin cerinţele şi necesităţile acestor particularităţi din cadrul ***activităţii profesionale;***

- în plan interdiscsiplinar se recomandă stabilirea legăturilor dintre toate disciplinele, care dispun de informaţii comune unei probleme. În acest context pot fi înaintate, organizate şi desfăşurate mai multe module tematice importante;

- la elaborarea modulelor/blocurilor tematizate interdisciplinare se recomandă să fie prevăzută corespunderea conţinutului materiei didactice cu perioada instructivă de formare a capacităţilor profesionale. Acest factor impune un mod raţional de programare a materialului, care, fiind extras din diferite perioade instructive trebuie să constituie un curent cursiv și succesiv în dependență de importanța și semnificația teoretico-ştiinţifică şi practico-metodică a fiecărei discipline. Evident, tehnologia bazată pe principiul instruirii concentrice trebuie să indice volumul şi conţinutul suficient pentru realizarea deplină a obiectivelor de studiu;

- în plan intradisciplinar se recomandă stabilirea legăturilor necesare dintre formele de predare şi însușire a materiei didactice. Aceasta va condiționa accelerarea şi intensificarea procesului de formare a cunoştinţelor în baza interconexiunii dintre formele teoretice, metodice, practice, lucrului de laborator, individual, formele seminar, de control şi evaluare;

- la tratarea unei probleme de studiu, conform tehnologiei bazate pe cerinţele principiului concentric, să fie selectate şi aplicate seriile instructive adecvate, care, în măsură deplină,să oglindeascăesenţa problemei studiate. În așa mod va fi posibilă: - omiterea informațiilor şi exercițiilor nesemnificative; - evitarea consecințelor nefavorabile privind normele de instruire inclusiv: șablonizarea, standardizarea, stereotipizarea şi altele; - determinarea nivelelor iniţiale şi în curs de dezvoltare ale pregătirii subiecților; - stabilirea regimului optim de lucru; - selectarea materialului de sinteză, care va permite, în același timp, dezvoltarea şi intensificarea creativității tuturor membrilor procesului pedagogic.

Cu siguranță, utilizarea tehnologiei bazate pe esența principiului concentric de instruire va permite ca activitățile specifice să decurgă cu prioritatea laturii pregătirii profesionale, fiind determinate atât de unitatea subsistemelor, precum și de integritatea bazelor teoretico-metodologice şi practice ale disciplinelor de studiu, toate fiind orientate spre realizarea unui scop comun.

BUFTEA VICTOR

THE TRAINING OF THE PHYSICAL EDUCATION TEACHER BASED ON THE TECHNOLOGY OF THE CONCENTRIC INSTRUCTION

Doctoral thesis in pedagogical sciences
Scientific leader: P.E. Tolmaciov, doctor of pedagogical sciences, prof.univ., Chișinău, 1999

The study is based on the technology of using the concentric instruction principle in the process of centralized preparation of the specialists in physical education and sport, a technology that requires a new approach in the process of creation of the professional skills of the contemporary teacher. Such a technology foresees the detailed and perfect assimilation of the content of the learning material from every position that characterizes it.

Considering that the essence of the physical education and sport is located at the intersection of a series of disciplines such as psychological-pedagogical, anatomical-physiological, medical-biological, kinetically, biomechanical, theoretical-practical, the necessity of the establishment of a mutual relationship and interconnection between the components of disciplines' content becomes inevitable and these components must be able to condition the attainment of a qualitative final product.

According to the main direction of this research, that emphasizes the necessity and the importance of the technology of the concentric instruction principle in the process of efficiently preparing the future specialist in physical education and sport, there were established a series of objectives:

- from the theoretical-methodological point of view, the existent technology used in professional-pedagogical preparation of the specialist in physical education and sport was analyzed and explained according to the generalized information (the theoretical-scientific and didactic-methodological sources and also the factual documentation, the planning and preparation systems of the informational content) as well as to the organization, development and practical evaluation of the educational/training process.
- There were effectuated quantitative and qualitative appreciations on the structural-methodological particularities, on the mechanisms of managing, organizing and development of the instructive-educational activities in the teaching-learning-evaluation process.

- In the base of our own initiatives and of a series of other aspects established by the results of the preventive research, it was elaborated the investigational mechanism with an experimental character, determined by the essence of the studied concentric instruction technology (in intradisciplinary and in interdisciplinary also).

Investigational mechanisms: according to the requirements of this principle and also to the other laws and rules regarding concentric training, it was created a ranking of the content of the instructional activities and there were established the teaching-learning-evaluating forms, things that created the basis of the system of relations between the instructive components, the meaning being to directly interconnect the theoretical knowledge, practical-methodical skills and abilities. The informational elements were grouped in blocks and training-learning units, each of them becoming mutual dependent. The researched relations created between them had conditioned to the acknowledge of the material at an intradisciplinary level, interdisciplinary level and as well as at a multidisciplinary level. This algorithm and the logic behind the analysis of the instructional items and the operational mechanism had allowed us to study from a multiaspectual approach the object of the research. It is to be mentioned that, the experimental elaborations regarding the approach of the concentric instruction principle on an interdisciplinary level (the horizontal linear version) assumed the training-learning-evaluating of the content from the interior of the disciplines. The intradisciplinary one (the vertical linear version) targeted the correlation of the content of the similar disciplines from the training plan with the same area of applicability that would stimulate the rationalization of relations between “knowledge level” and “volume of information to learn”, diminishing in this way the dimension of learning and assimilation of the information. From a multidisciplinary aspect the approach of the concentric principle suggested the solution of some content units, problems, complex situations, that are subjects of more disciplines and transverse organizational principles, things that will lead to the stimulation of the integration capacity of the information at the level of all the interests regarding a qualitative professional forming process.

The practical achievement of the experimental elaborations had conditioned and essentially influenced the efficiency of knowledge, competences and professional training skills, assimilated by the subjects in the integral preparation system of the future specialist in physical education and sport, from the position of the technology that is based on the concentric instruction principle, obtaining a

correlation between the results of t=4.7 at P<0,001 in the favor of the experimental group subjects.

Conclusions and recommendations*:* The results of the research are highlighting the following conclusions and recommendations.

- The technology that is based on the concentric instruction principle represents a favorable programming method, as well as one of organization and development of the instructive-educative process, is directing the evaluation of the knowledge accumulation activities to an adequate development of the professional skills, in concordance with the necessities and requirements of the practical activities.
- According to the technology based on the concentric instruction principle the teaching-learning activities can contribute to the detailed assimilation of the information, and also to shorter time intervals for learning the technique of exercises, elements and technical-tactical activities with different levels of complexity, and also to the increasing of the creativity of the one who is learning.
- The technology of the concentric instruction principle directs the evaluation of the acknowledging process in the form of thematic functional-instructive units that allow the setting of all the instructive elements in correspondence with the order, sequence and logic of the information.
- Such a technology allows the programming of the important information and of the research activities in accordance with the instructive stage of developing the professional capacities, avoidance of the doubling and stereotyping the material.
- Leads also to the creation of a well-organized system of activities in the context of the centralized process of assimilation of knowledge, correlation and interconnection between the forms of organization, as well as their succession and complexity.

This “Crowder” form is a course of a programmed type of training and it is accomplished using a program with a perfectible structure and avoiding the unfavorable consequences regarding the rules of learning the material. Evidently, planning phase requires programming objectives with the necessary number of lessons, aiming to create complete professional competences before the perfection phase and their stabilization. It is also recommended to preventively plan the special documents (plans, programs, technological books, instructional slip etc.) that will reflect the structure, volume and the content of the didactical material in the phase of professional training and to describe the requirements regarding the professional activities.

- On the interdisciplinary plan, it is recommended to create relations between all the disciplines that have the same information regarding one problem. In this context important thematically modules can be created and developed.
- When creating the interdisciplinary thematically modules, it is important that the content of the didactical information to correspond to the period of training of the professional competences. This step leads to a rational way of programming the information that has to be cursive and successive according to the importance and signification of the theoretical-scientific and practical-methodical aspects of the disciplines. Evidently, the technology based on the concentric instruction principle must indicate a sufficient volume and content for the full realization of the objectives of the research
- From an intradisciplinary point of view, it is recommended to create the necessary relations between teaching methods and learning of the didactical material. This step will condition the acceleration and intensification of the accumulating the knowledge process in the base of the interconnection between theoretical, methodical, practical forms, seminar, control and evaluation forms
- It is recommended to select the adequate instructive series. This way the insignificant information and exercises should be omitted. Also, it will lead to the avoidance of the unfavorable consequences regarding training rules: standardization, stereotyping and others. It will determine the initial levels and the actual levels of the progress of the persons who are subjects of the research, determine the optimal working regime, selecting of the synthesis material that will help in developing and increasing of the creative level of the members of the pedagogical process.

Using the technology based on the concentric training principle will allow, with certitude, the specific activities to be realized in a professional way, being determined by subsystems units and by the integrity of the theoretical-methodological and practical bases of the researched disciplines, all of them having the same objective.

CARP ION

PREGĂTIREA STUDENȚILOR FACULTĂȚILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ŞI SPORT PENTRU ACTIVITATEA DE CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ

Teza de doctor în ştiinţe pedagogice, Conducătorul ştiinţific: Danail Sergiu, doctor în ştiinţe pedagogice, profesor universitar. Chișinău, 1999

Cercetarea realizată de noi a avut la bază un studiu amplu al literaturii de specialitate și metodice cu privire la specificul pregătirii specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului pentru activitatea de cercetare științifică, precum și ipoteza care a presupus că, elaborarea metodicii cu scop bine determinat, orientată spre specificul activităţii de cercetare ştiinţifică a profesorului de educaţie fizică, ce include familiarizarea cu conţinutul şi însuşirea ei practică în sistemul pedagogic integrativ al lecţiilor, a permis să îmbunătățim nivelul de însușire a cunoștințelor teoretice și priceperilor profesional pedagogice necesare studenților pentru realizarea activităţii de cercetare ştiinţifică la nivelul programelor de studii.

Scopul cercetării constă în perfecționarea procesului de formare a competențelor pedagogice specifice activității de cercetare științifică a studenților facultăților de educație fizică și sport. Pentru realizarea scopului propus au fost stabilite următoarele obiective:

1. Studierea structurii și conținutului activității de cercetare științifică a profesorilor de educație fizică din cadrul procesului de instrure al educație fizice școlare.

2. Evaluarea nivelului inițial de pregătire teoretică și practică a studenților facultăților de educație fizică și sport pentru activitatea de cercetare științifică.

3. Stabilirea structurii și conținutului programei de pregătire pe etape a studenților pentru activitatea de cercetare științifică.

4. Elaborarea teoretică și validarea experimentală a metodologiei de pregătire cu scop determinat a studenților pentru activitatea de cercetare științifică în cadrul procesului instructiv-educativ.

În lucrarea de față a fost folosită abordarea complexă pentru studierea aspectelor multiple ale pregătirii studenților facultăților de educație fizică și sport pentru activitatea de cercetare științifică. Analiza literaturii pedagogice, a planurilor de studii și programelor de învățământ ne-a permis la etapa inițială să stabilim și să argumentăm laturile de bază ale conținutului activității de cercetare științifică a profesorului de educație fizică, precum și cunoștințele necesare pentru aceasta. Au

fost stabilite dificultățile, cu care se înfruntă profesorii începători în activitatea practică, a fost analizat sistemul și nivelul de pregătire al studenților facultăților de educație fizică și sport pentru activitatea de cercetare științifică în cadrul sistemului integrative de lecții, determinate condițiile procesului de instruire, care contribuie la creșterea eficacității pregătirii profesional-pedagogice, s-au stabilit criteriile de evaluare a pregătirii studenților și am elaborat programa cursului special ,,Metodica pregătirii studenților facultăților de educație fizică și sport pentru activitatea de cercetare științifică" care a fost implementată în planul de studiu, semestrul

La etapa finală a cercetării au fost stabilite nivele de pregătire a studenților pentru activitatea de cercetare științifică în baza rezultatelor demonstrate în timpul evaluării curente a cunoștințelor teoretice, a priceperilor practice în cadrul ,,Practicii pedagogice de instruire", și, respectiv prin metoda analizei calității tezelor de an la disciplina ,,Teoria educației fizice și sportului", inclusiv și a tezelor de licență prezentate de studenții absolvenți la finalizarea studiilor.

Rezultatele experimentului pedagogic desfășurat au permis să stabilim trei niveluri de pregătire a a studenților pentru activitatea de cercetare: *1. Nivelul reproductiv; 2. Nivelul productiv; 3. Nivelul productiv cu elemente de cercetare.*

Rezultatele obținute în cercetarea întreprinsă permit să conchidem că programa elaborată și propusă de pregătire a studenților facultăților de educație fizică și sport pentru activitatea de cercetare este eficientă, deoarece posedă potențialul formării cunoștințelor și priceperilor integrative specifice activității de cercetare științifice în domeniul culturii fizice.

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele *concluzii:*

1. Materialele cercetării ne permit să afirmăm că 72% de profesori întâmpină dificultăţi în desfăşurarea activităţilor cu caracter de cercetare ştiinţifică, motivele principale constituind insuficienţele sistemului de pregătire ştiinţifică a viitorilor profesori de educaţie fizică în cadrul facultăţilor. Planurile de studii, programele instructive ale cursurilor teoretice, seminarelor, lecţiilor practice şi a practicii pedagogice nu prevăd pregătirea integrală a studenţilor pentru activitatea de cercetare ştiinţifică în cadrul procesului instructiv-educativ al disciplinei şcolare "Educaţia fizică".

2. Evaluarea nivelului de pregătire teoretică şi practică a studenţilor de la facultăţile de educaţie fizică şi sport în cadrul reproducerii activităţii de cercetare ştiinţifică integrative, privind realizarea proiectelor lucrărilor de curs (sem. VI), ne demonstrează că această activitate se realizează, în primul rând, prin priceperile nivelului reproductiv 56%, nivelului productiv - 27% şi numai -17 % de lucrări sunt

caracterizate de priceperile nivelului productiv cu elemente de cercetare integrativă, iar tematica lucrărilor este prezentată în majoritatea lor (75%) prin subiectele, examinare condiţională a cărora poate fi efectuată prin nivelul 4 al metodelor de cercetare ştiinţifică.

3. În cercetarea dată a fost elaborată Programa analitică şi tematică a cursului "Metodica pregătirii studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport pentru activitatea de cercetare ştiinţifică" în baza sistemului de sarcini tridimensionale şi realizării lor în sistemul de lecţii de trei tipuri – teoretico - metodice, practico-metodice şi practico-naturale repartizate pe etape (anterior menţionate) care au asigurat simbioza: cunoştinţele teoretice, priceperile practico-metodice şi priceperea pedagogică integrativă, care asigură nivelul conştient al activităţilor de cercetare ştiinţifică la studenţi.

4. Experimentul pedagogic instructiv-formativ (din auditoriu) şi cel practico-metodic (în condiţii naturale) ne demonstrează eficacitatea metodicii elaborate prin diferite nivele de pregătire a studenţilor pentru activitatea de cercetare ştiinţifică (în baza evaluării conținutului lucrărilor de curs și tezelor de licență):

* nivelul reproductiv (scăzut) - studenţii grupei martor - 49,4% - nota generală - 7,9;

* nivelul productiv (mijlociu) - studenţii grupei experimentale 2, care au trecut numai compartimentul teoretic al programei - 72%, nota generală - 8,1;

* nivelul productiv cu elemente de cercetare ştiinţifică integrativă pentru studenţii grupei experimentale 1 - 64%, nota generală - 1 puncte şi 27% lucrări de licenţă, faţă de ambele grupe - 5,5% cu nota 9,0.

De asemenea se recomandă:

1. Includerea cursului special "Metodica pregătirii studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport pentru activitatea de cercetare ştiinţifică" în calitate de disciplină instructivă pentru facultăţile respective, precum şi pentru facultăţile de recalificare a cadrelor didactice din domeniu.

2. A folosi sistemul obiectivelor selective cu scop determinat pentru lucrul independent al studenţilor în calitate de produs, ce ar contribui la consolidarea competențelor de cercetare necesare în procesul de elaborare a tezelor de licență și publicațiilor științifice.

3. Metodica elaborată privind activitatea de cercetare ştiinţifică a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului poate fi aplicată şi în lucrul Comisiilor de atestare a cadrelor didactice pentru evaluarea competențelor de cercetare.

CARP ION

PREPARATION OF STUDENTS OF THE PHYSICAL EDUCATION AND SPORT FACULTIES FOR THE SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITY

PHD thesis in pedagogical sciences,
Research advisor: DANAIL SERGIU,
PhD, Associate Professor. Chisinau,
1999

The research was based on an extensive study of the literature and methodologies regarding the specifics of training specialists in physical education and sports for scientific research, as well as the hypothesis that assumed that the development of the methodology for a specific purpose, oriented towards the specifics of the scientific research activity of the physical education teacher, which includes acquaintance with its content and practical learning in the integrative pedagogical system of lessons, allowed to improve the level of theoretical knowledge and professional pedagogical skills necessary for students to carry out scientific research at the level of the study programs.

The purpose of research is to improve the process of training the pedagogical skills specific to the scientific research activity of the students of the physical education and sports faculties. In order to achieve the proposed goal, the following objectives have been established:

1. To study the structure and content of the scientific research activity of physical education teachers within the process of teaching the school physical education.

2. To evaluate the initial level of theoretical and practical training of the students of physical education and sports faculties for the scientific research activity.

3. To establish in stages the structure and content of the students training program for scientific research.

4. Theoretical elaboration and experimental validation of the methodology for preparation with determined purpose of the students for the scientific research activity within the instructive-educational process.

The complex approach was used in the paper, in order to study the multiple aspects of preparing students of Physical education and sports faculties for scientific research. The analysis of the pedagogical literature, of the curricula and of the educational programs allowed us to establish and argue the basic aspects of the content of the scientific research activity of the physical education teacher at the initial stage, as well as the necessary knowledge for it. The difficulties faced by the

beginner teachers in the practical activity were established, the system and the level of preparation of the students of the Physical education and sports faculties for the scientific research activity within the integrative lesson system were analyzed. The conditions of the training process, which contributes to the increase of the effectiveness of professional-pedagogical training, were determined. There were also established the criteria for evaluating student training and developed the program of the special course "Methodology of preparing students of Physical education and sports faculties for the scientific research activity", which was implemented in the educational program, the 5th semester.

At the final stage of the research, the preparation levels of the students for the scientific research activity were established based on the results demonstrated during the current evaluation of the theoretical knowledge, the practical skills within the “Pedagogical training practices” and, respectively, by the method of quality analysis of the year theses for the discipline ,,The theory of physical education and sports”, including the Theses presented by graduate students upon completion of studies.

The results of the pedagogical experiment carried out allowed us to establish three preparation levels of the students for research activity: *1. Reproductive level;* 2. *The productive level;* *3. The productive level with research elements*.

The results obtained in the research allow us to conclude that the program developed and proposed to prepare students of the physical education and sports faculties for the scientific research activity is effective because it has the potential to form the knowledge and integrative skills specific to scientific research in the field of physical culture.

The following conclusions can be drawn from the undertaken research:

1. The research materials allow us to state that 72% of teachers encounter difficulties in carrying out scientific research activities, the main reasons being the insufficiencies of the scientific training system of the future physical education teachers within the faculties. The curricula, the education programs of the theoretical courses, seminars, practical lessons and of the pedagogical practice do not consider the integral preparation of the students for the scientific research activity within the instructive-educational process of the school discipline “Physical education”.

2. The evaluation of the theoretical and practical training level of the students from the faculties of Physical education and sports within the reproduction of the integrative scientific research activity, regarding the realization of the projects of the course works (the 6th sem.), shows us that this activity is realized, first of all, by the skills of the reproductive level - 56%, the productive level - 27% and only -

17 % of the works are characterized by the skills of the productive level with elements of integrative research, and the theme of the works is presented in most of them (75%) by subjects, which conditional examination can be performed through the 4th level of the scientific research methods.

3. As the result of the research there was developed the analytical and thematic program of the course "Methodology of preparing students of Physical education and sports faculties for the scientific research activity" based on the system of three-dimensional tasks and the implementation of these tasks in the system of three types lessons - theoretical - methodical, practical - methodical and practical-natural. The lessons were distributed in stages (previously mentioned) that ensured the symbiosis: theoretical knowledge, practical-methodical skills and integrative pedagogical skill, which ensure the students' conscious level of scientific research activities.

4. The instructive-formative pedagogical experiment (in the classroom) and the practical-methodical one (carried out in natural conditions) prove the effectiveness of the methodology developed by different levels of the students' preparation for scientific research activity (based on evaluating the content of the courses and bachelor's theses):

* reproductive level (low) - students of the control group - 49.4% - overall grade - 7.9;

* productive level (medium) - students of experimental group 2, who passed only the theoretical compartment of the program - 72%, overall grade - 8.1;

* the productive level with elements of integrative scientific research for the students of the experimental group 1 - 64%, the general grade - 1 point and 27% of bachelor's theses, compared to both groups - 5.5% with a grade of 9.0.

It is also recommended:

1. To include the special course "Methodology of preparing students of physical education and sports faculties for the scientific research activity" as an instructional discipline for the respective faculties, as well as for the requalification faculties of teachers in the field.

2. To use the system of selective objectives with determined purpose for the independent work of the students as a product, which would contribute to the consolidation of the necessary research skills in the process of elaboration of the bachelor theses and scientific publications.

3. The elaborated methodology, regarding the scientific research activity of the specialists in the field of physical education and sports, can be also applied in the work of the Commissions for teachers' attestation for evaluating the research competences.

CARP IURIE

ROLUL AUTOEDUCAȚIEI ÎN PREGĂTIREA SPECIALISTULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Universitatea de Stat de Educație fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2015

Actualitatea. Tematica lucrării este de o deosebită însemnătate, întrucât educaţia este funcţie esenţială şi permanentă a societăţii, iar rolul cadrului didactic este semnificativ în centrul reflecţiei despre devenirea umană şi a acţiunii politice de creare a oportunităţilor sociale de instruire şi educaţie.

Autoeducaţia reprezintă factorul elocvent în modelarea personalităţii cadrului didactic, întrucât el acţionează în grădiniţă, şcoală şi universitate, prin activitatea de predare şi evaluare, ca organizator al activităţii de învăţare, ca psihopedagog în cabinete, ca organizator de cercuri şi cenacluri, ca organizator de olimpiade, concursuri, excursii, ca propagator al valorilor culturii în cadrul conferinţelor ştiinţifice, ca manager şi inspector.

Direcţiile de acţiune ale profesorului prin autoeducaţie sunt de o deosebită importanţă, ele constând în următoarele: transmiterea cunoştinţelor, îndrumarea formării priceperilor şi deprinderilor; dirijarea, organizarea şi îndrumarea învăţării, crearea situaţiilor favorabile învăţării, crearea mediului stimulativ învăţării; îndrumarea, formarea şi dezvoltarea capacităţilor de cunoaştere a motivaţiei învăţării, a atitudinilor, modelarea caracterului; cultivarea intereselor, aptitudinilor, a capacităţilor creatoare; îndrumarea preferinţelor spre valori autentice, spre formarea judecăţilor de valoare, spre conturarea gândirii axiologice; crearea şi întreţinerea deschiderilor spre cultură, spre multiculturalitate şi interculturalitate; stimularea capacităţilor de comunicare şi îndrumare a utilizării diferitelor canale de difuzare a informaţiilor; evaluarea continuă a progreselor învăţării, a nivelului de maturizare intelectuală, afectivă şi volitivă; corectarea deficienţelor, defectelor şi sprijinirea îndreptării şi reconstruirii armonioase a comportamentului copilului şi tânărului; sprijinirea interesului pentru autoeducaţie şi educaţie permanentă, pentru educaţia integrală; consilierea studentilor, studenţilor şi a părinţilor; cooperarea şi colaborarea cu diferite instituţii economice, culturale, cu mass-media.

Ca factor de bază în procesul de instruire şi educaţie, profesorul este răspunzător de realizarea obiectivelor instruirii instituţionale, fiind modelatorul personalităţii în formare a studentului, animator al receptării valorilor culturii.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare

Conținutul autoeducației fizice a viitorului specialist, caracterizează dezvoltarea relațiilor motivaționale, psihofizice, funcționale, precum și a capacităților motrice ale acestuia. Esența eficacității procesului de educație fizică o reprezintă o transformare cursivă într-un proces de autoeducație fizică. Această problemă a fost tratată de către autorii: Виленский М.Я., Бабанский Ю.К., Берн Э., Евсеев Ю.И., Балл Г.А., Беспалько В.П., Богатырь Б.Н., Боголюбов В.И., Вербицкий А.А. , Лубышева Л.И. și alții.

Din analiza situaţiei în domeniul de cercetare ştiinţifică, în scopul identificării problemelor de cercetare și plecând de la rolurile individului în procesul autoeducaţiei, precum şi de la raporturile acestuia cu educaţia, literatura de specialitate reflectă că „autoeducaţia reprezintă direcţia de evoluţie a activităţii de formare - dezvoltare a personalităţii umane care implică transformarea obiectului educaţiei în subiect al educaţiei, capabil de autoevaluare şi autoproiectare pedagogică” (S. Cristea).

Prin autoeducaţie individul se caută pe sine, se descoperă, se acceptă sau nu (total şi parţial), devine conştient de propriile capacităţi şi aspiraţii, conştient de ce vrea, ce poate, ce şi cum ar trebui să facă pentru a-şi atinge scopurile. Prin autoeducaţie individul se evaluează pe sine, îşi programează acţiunile, îşi stabileşte traseele de acţiune, luptă cu sine, se şlefuieşte, se perfecţionează, se disciplinează după modelele adoptate.

Autoeducația fizică a viitorilor specialiști din domeniu prezintă în sine un proces pedagogic, care se bazează pe principii și metode de învățare și educație general valabile, dar totodată dispune și de particularități, care sunt determinate de starea de sănătate precum și de posibilitățile funcționale ale organismului.

Pentru realizarea necesității stabile în autoeducația fizică, este necesar de a crea anumite condiții psiho-pedagogice: formarea direcționată a motivației individuale și sociale, capabile să realizeze consecutivitatea factorilor obiectivi coroborate cu pregătirea interioară a personalității individuale.

Scopul cercetării îl constituie eficientizarea pregătirii specialiştilor de educaţie fizică şi sport, centrată pe autoeducaţie în vederea asimilării de cunoştinţe, formării de capacităţi şi atitudini intelectuale prin metodologia abordată (insight),

formării unor priceperi, deprinderi, obişnuinţe de studiu indispensabile continuării efortului de perfecţionare şi autoperfecţionare permanentă.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei şi practicii actuale cu privire la rolul autoeducației în pregătirea specialistului de educaţie fizică şi sport.

2. Stabilirea și elaborarea conţinutului curricular al cursului „Cultura comunicării şi limbajul sportiv", al îndrumarului și dicționarului sportiv.

3. Elaborarea modelului teoretic al autoeducaţiei specialistului de educație fizicășsport.

4. Verificarea experimentală a utilizării insightingului, în cadrul procesului de autoeducaţie a specialiştilor din domeniu.

Noutatea și originalitatea cercetării. Cercetarea noastră contribuie la îmbunătățirea calității suportului metodologic de învățare a specialistului de educație fizică și sport prin autoeducație. Concret au fost elaborate şi implementate în procesul instructiv – educativ de la facutățile de profil: conţinutul optimizat al cursului „Cultura comunicării şi limbajul sportiv", modelul teoretic al autoeducaţiei specialistului de educație fizică și sport, metoda insightingului ca strategie euristică de rezolvare a problemelor, îndrumarul „Autoeducarea – factor esenţial de asigurare a calităţii în învăţământul superior de educaţie fizică şi sport" și dicționarul sportiv.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată în domeniul cercetat rezidă în stabilirea rolului autoeducației privind pregătirea specialistului de educație fizică și sport. Totodată, modelul de autoeducaţie al studentului ne-a permis selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică şi experimentală a conţinuturilor curriculare (flexibile, permeabile, dinamice şi generatoare de strategii personalizate de autoinstruire) a cursului „Cultura comunicării şi limbajul sportiv", al îndrumarului şi dicționarului sportiv, fapt ce a condus la eficientizarea pregătirii specialistului de educaţie fizică şi sport prin insight.

Semnificația teoretică constă în analiza, structurarea și sistematizarea informațiilor de ordin teoretic din literatura de specialitate; stabilirea rolului autoeducaţiei în pregătirea specialistului din domeniu, al necesității perfecționării curriculare a cursului „Cultura comunicării şi limbajul sportiv" în corespundere cu oportunităţile oferite absolvenţilor de către piaţa muncii. De asemenea, din argumentarea teoretică și experimentală, a utilizării metodologiei de rezolvare a problemelor prin insight s-a stabilit importanța aplicării strategiilor euristice în procesul de învățare al specialiștilor de educație fizică și sport.

Valoarea aplicativă a cercetării o reprezintă posibilităţile de aplicare a autoeducaţiei în procesul instructiv - educativ, a modelului teoretic elaborat, a metodei moderne de soluţionare a problemelor didactice, precum insight-ul și care devine simultan activitate de predare-învăţareevaluare, cu resurse formative superioare perfectibile permanent în sens strategic şi operaţional în cadrul cursului „Cultura comunicării şi limbajul sportiv”.

Rezultatele cercetării propuse pentru susţinere:

- reflectarea teoretică şi practică a problemei cu privire la pregătirea specialiştilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului trebuie să se bazeze pe studierea sistemului clasic de predare-învăţare-evaluare a conţinuturilor curriculare didactice în vederea sporirii eficienţei componentelor unei pregătiri profesionale adecvate;

- pregătirea managerială a studenţilor şi masteranzilor din instituţiile de învăţământ superior de cultură fizică poate fi eficientă numai prin condiţia orientării spre direcţia intensificării procesului de autoeducaţie în baza modificării conţinuturilor teoretico-practice aledisciplinei „Cultura comunicării şi limbajul sportiv” şi aplicării metodologiei care include studentul în totalitate în cadrul activităţilor operaţionale;

- conţinutul îndrumuralui „Autoevaluarea, autoeducarea şi automotivarea – factori esenţiali de asigurare a calităţii în învăţământul superior de educaţie fizică şi sport” şi dicţionarului terminologic de termeni sportivi necesită o orientare a materialului didactic cu accent pe eficienţa activităţii de învăţare în conformitate cu cerinţele actuale ale curriculei universitare, ceea ce se asigură prin utilizarea insight-ingului;

- aplicarea factorului de autoeducaţie în procesul de pregătire a specialiştilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului, contribuie la formarea competenţelor manageriale de comunicare, necesare însuşirii cunoştinţelor teoretico-practice în cadrul semestrelor I la studenţi şi I-II la masteranzi consolidate prin practica pedagogico-managerială.

CARP IURIE

THE ROLE OF SELF-EDUCATION IN THE TRAINING OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS SPECIALIST

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2015

The news. The theme of the paper is of great significance, as education is an essential and permanent function of society, and the role of teachers is significant in the center of reflection on human development and political action to create social opportunities for training and education.

Self-education is the eloquent factor in shaping the personality of the teacher, as he acts in kindergarten, school and university, through teaching and evaluation, as an organizer of learning, as a psychoeducational in offices, as an organizer of circles and circles, as an organizer of Olympics, competitions, excursions, as a propagator of cultural values in scientific conferences, as a manager and inspector.

The directions of action of the teacher through self-education are of great importance, they consist in the following: the transmission of knowledge, the guidance of the formation of skills and abilities; directing, organizing and guiding learning, creating learning-friendly situations, creating a learning-stimulating environment; guiding, training and developing the abilities to know the learning motivation, the attitudes, the character modeling; cultivating interests, skills, creative abilities; guiding preferences to authentic values, to forming value judgments, to shaping axiological thinking; creating and maintaining openings to culture, multiculturalism and interculturality; Sstimulating the communication and guidance capacities of the use of different information dissemination channels; continuous evaluation of learning progress, level of intellectual, affective and volitional maturation; correcting deficiencies, defects and supporting the harmonious correction and reconstruction of the behavior of the child and the young person; supporting the interest for self-education and lifelong learning, for integral education; counseling students, students and parents; cooperation and collaboration with various economic and cultural institutions, with the media.

As a basic factor in the process of instruction and education, the teacher is responsible for achieving the objectives of institutional training, being the modeler of the student's personality in training, animator of the reception of cultural values.

Description of the situation in the research field and identification of the research problems The content of the physical self-education of the future specialist, characterizes the development of the motivational, psychophysical, functional relations, as well as of his motor capacities. The essence of the effectiveness of the physical education process is a cursive transformation into a process of physical self-education. This issue was addressed to me by the authors: Виленский М.Я., Бабанский Ю.К., Берн Э., Евсеев Ю.И., Балл Г.А., Беспалько В.П., Бо. Боголюбов В.И., Вербицкий А.А., Лубышева Л.И. and others.

From the analysis of the situation in the field of scientific research, in the context of the identification of research problems and starting from the roles of the individual in the process of self-education, presumably from the reports on education, the specialty literature reflects that "self-education represents the direction of the evolution of activity training - the development of human personality involves the transformation of the object of education into the subject of education, capable of self-evaluation and pedagogical self-improvement" (S. Cristea).

In order to achieve the stable need in physical self-education, it is necessary to have certain psycho-pedagogical qualifications: the directed formation of individual and social motivation, able to realize the consistency of objective factors combined with the internal preparation of the individual personality.

The aim of the research is to improve the training of physical education and sports specialists, focused on self-education in order to assimilate skills and intellectual attitudes through the approach approach (insight), to form skills, habits and study habits that are indispensable for continuation the effort of perfection and permanent self-improvement.

Objectives of the search:

1. Studying the current theory and practice regarding the role of self-education in the preparation of the physical education and sports specialist.

2. Establishing and elaborating the content of the "Communication culture and sports language" source, of the sports guide and guide.

3. Elaboration of the theoretical model of the self-education of the physical and sports education specialist.

4. Experimental verification of the use of insight, within the self-education process of specialists in the field.

The novelty and originality of the setting. Our research contributes to the improvement of the quality of the learning methodology support of the physical education and sports specialist through self-education. The following were

elaborated and implemented in the instructional-educational process from the profile: the optimized content of the resource "Communication culture and sports language", the theoretical model of the physical education and sports specialist's self-education, the insight method and the heuristic strategy for solving problems blemish, the guide "Self-education - an essential factor for ensuring health in the higher education of physical education and sports" and the sports guide.

The important scientific problem solved in the researched field resides in establishing the role of self-education regarding the training of the physical education and sports specialist. At the same time, the student's self-education model allowed us to collect, organize, theoretically and experimentally substantiate the communicative contents (flexible, permeable, dynamic and generators of personalized self-education strategies) of the "Communication culture and sports language" resource, the guide and the dictionary sportsman, in fact it led to the efficiency of the training of the physical education and sports specialist through insight.

The theoretical meaning consists in the analysis, structuring and systematization of theoretical information from the specialty literature; the establishment of the role of self-education in the preparation of the specialist in the field, of the necessity of cross-cultural mastery of the source "Communication culture and sports language" in accordance with the opportunities offered to graduates from the village market. Also, from the theoretical and experimental argumentation of the use of the insight problem solving methodology, the importance of applying heuristic strategies in the learning process of physical education and sports specialists was established.

The applicative value of o represents the possibilities of applying self-education in the instructive-educative process, of the elaborated theoretical model, of the modern method of solving didactic problems, presumably the insight and it simultaneously becomes a teaching-learning-evaluation activity, with super formative resources still perfect permanently in a strategic and operational sense in the framework of the source "Communication culture and sports language".

Results of the research proposed for support:

-Reflecting the teret and praces of the primema and regarding the preparation of the wisdom in the dmen of the educe of the sizi and the sphere must be based on the study of the Colas class-learning-evaluation system of the tasks prepenal preparations addess there;

- the managerial training of students and masters in physical education institutions can be efficient only through the orientation towards the intensification

of the self-education process based on the modification of the theoretical and practical contents of the discipline "Communication culture and sports language". the methodology includes the student in totality in the framework of operational activities;

- the content of the guideline "Self-evaluation, self-education and self-motivation - essential factors for ensuring health in higher education of physical education and sports" and the glossary of sports terms without an orientation of the didactic material with an emphasis on the efficiency of the learning activity with such evenings of for university students, this is ensured by the use of insight;

- the application of the self-education factor in the training process of specialists in the field of physical education and sports, contributes to the formation of competence managerial skills of communication, lack of acquisition of theoretical-technical skills in the first semesters for students and I-II for master's students consolidated through pedagogical-managerial skills.

CIOCOIU DANA LUCICA

PREGĂTIREA TEHNICĂ A STUDENŢILOR DIN CADRUL FACULTĂŢILOR DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT LA DISCIPLINA „BASCHET" CURS DE BAZĂ PRIN APLICAREA ANALIZEI VIDEO

Teză de doctor în pedagogie, Conducător ştiinţific: C. Ciorbă, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar. Chişinău, 2009

Sudiul experimental efectuat, a vizat în special optimizarea componentei tehnice în jocul de baschetprin utilizarea unui program specializat de analiză video dar şi aspecte generale privind procesul de pregătire profesională a studenţilor din cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport la disciplina "Baschet" curs de bază.Latura ştiinţifică a tehnicii se manifestă prin descoperirea şi perfecţionarea datelor furnizate de fiziologie, anatomie, biomecanică, informatică, psihologie precum şi alte ştiinţe conexe cu domeniul jocului, aplicate util şi creativ. Astfel compartimentul tehnic face parte din sfera de intres principal a cadrelor didactice, acesta fiind materializat creativ în proiectarea conţinutului instruirii, la pregătirea sportivilor de performanţă dar şi a studenţilor din instituţiile de profil.Abordarea calitativă a componentei pregătirea tehnică în cadrul cursului de bază la disciplina „Baschet", este o necesitate în perioada actuală, dacă observăm cerinţele moderne ale jocului. Adaptarea secvenţelor operaţionale de instruire a elementelor şi procedeelor tehnice la conţinutul programei analitice universitare, se realizează prin simplitate, economie a mişcărilor şi eficienţă.Viitorul absolvent, trebuie să-şi formeze o viziune clară, despre conţinutul tehnic fundamental al jocului de baschet.

În conformitate cu scopul stabilital cercetării deoptimizarea procesului de pregătire tehnică a studenţilor din cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport la disciplina "Baschet" curs de bază prin aplicarea analizei video specializate au fost stabilite o serie de obiective:

1. Analiza şi generalizarea datelor literaturii de specialitate privind însuşirea cursului de bază la disciplina „Baschet", în cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport.
2. Aprecierea nivelului pregătirii tehnice a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei „Baschet".
3. Constatarea eficienţei aplicării metodei video pentru analiza tehnicii şi depistarea greşelilor în predarea jocului de baschet.

4. Argumentarea experimentală a eficienţei aplicării metodei video direcţionată spre pregătirea tehnică a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei „Baschet”curs de bază.

Valorificarea datelor cercetării au contribuit la elaborarea, argumentarea şi fundamentarea programei analitice prin utilizarea unui program specializat de analiză video a mişcărilor. De asemenea a determinat construirea unui demers metodic de formare a cunoştiinţelor teoretice, deprinderilor şi priceperilor practico-metodice, referitoare la optimizarea procesului de pregătire tehnică şi îmbunătăţirea calitativă a competenţei profesionale pentru viitoarea activitate pedagogică a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport la disciplina „Baschet” curs de bază.

Cercetarea a avut ca punct de plecare nivelul deficitar de pregătire tehnică a studenţilor la disciplina „Baschet”curs de bază în condiţiile actuale cu număr redus de ore, programe analitice aglomerate şi necompartimentate eficient din punct de vedere al conţinutului jocului şi lipsa unei metodologii moderne, de învăţare, consolidare evaluare, depistare şi corectare obiectivă a greşelilor de tehnică, soluţionate în cercetarea realizată, prin utilizarea unui software de analiză video specializată.

Analiza video specializată („Physics ToolKitt- version 6.0” anterior „World-in -motion”) a vizat determinarea traiectoriilor de deplasare a întregului corp cu evidenţierea specifică a articulaţiilor, gleznă, genunchi, şold, umăr, pumn a procedeelor tehnice selectate. Pentru facilitarea analizei observaţionale a rezultatelor comparative obţinute de către sportivul de performanţă şi studenţii selectaţi din grupa experiment, au fost reprezentate şi suprapuse cele două poziţii iniţiale de la care se derulează deplasarea segmentelor pe parcursul execuţiei. În urma prelucrării şi reprezentării grafice a datelor obţinute de către sportivul de performanţă şi studenţi, s-au evidenţiat o serie de greşeli tehnice pentru fiecare moment al execuţiei procedeelor tehnice selectate.

Eficienţa metodologică a procesului de instruire s-a axat pe următoarele coordonate (psihopedagogice, fiziologice şi biomecanice) ale competenţei profesionale implementate ca idee la argumentarea experimentală a eficacităţii componentei pregătirea tehnică în activitatea profesională viitoare a studenţilor.

Aspectele teoretice şi practico-metodice abordate în cadrul cercetării au clarificat o serie de probleme privind necesitatea evidentă a implementării unei noi programe analitice, în care componenta tehnică a pregătirii studenţilor din cadrul cursului de bază disciplina „Baschet” să favorizeze formarea competenţelor specifice jocului, la un nivel calitativ superior. Implementarea noii programe

analitice în cadrul experimentului pedagogic a urmărit regenerarea şi compartimentarea conţinutului disciplinei „Baschet”cu abordarea specială a componentei pregătirea tehnică. Programa nouă a încadrat componenta pregătirea tehnică a studenţilor într-un suport conceptual metodologic modern, care permite realizarea unui traseu metodic de instruire eficient cu rol în depistarea, eliminarea sau minimalizarea greşelilor de tehnică la execuţia procedeelor fundamentale specifice jocului de baschet în deplină concordanţă cu cerinţele profesional-didactice viitoare ale absolventului.

Aplicarea programei la studenţii grupei experimentale, a justificat pe baza rezultatelor obţinute formarea profilului de „demonstrant” al acestora şi o interacţiune optimă a cunoştinţelor teoretice şi metodice conform cerinţelor actuale, comparativ cu grupa martor care a înregistrat valori inferioare la toate testările efectuate. Astfel grupa exeprimentală a obţinut rezultate statistice superioare la toate testările după cum urmează: pregătirea tehnică ($t=2,17$; $p<0,05$),pregătirea metodică (diferenţele procentuale au fost: „corect” 25,98%, „parţial corect” 0,64%, „incorect” 25,35%), cunoştinţele metodice ($t=4,63$; $P<0,01$) şi analiza calitativă a elementelor şi procedeelor tehnice în condiţii de joc la disciplina „Baschet”curs de bază (62,81% comparativ cu 44, 88% grupa martor).

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidenţă următoarele ***concluzii şi recomandări:***

- În consecinţă, numărul insuficient de ore, lipsa unei programe analitice şi a unei metodici de învăţare a elementelor şi procedeelor tehnice în cadrul cursului de bază structurat pe analiza biomecanică, creează dificultăţi în optimizarea şi eficienţa componentei „*pregătirea tehnică”*a studenţilor. Nevoia implementării unei programe analitice în care componenta tehnică să favorizeze formarea deprinderilor şi priceperilor motrice specifice jocului de baschet în cadrul cursului de bază, este evidentă.

- Pregătirea studenţilor a fost susţinută şi prin conceperea unui proiect de programă analitică, distribuirea formelor de instruire şi compartimentarea conţinutului fiecărei componente,cu abordarea specială a celei tehnice la disciplina „Baschet”, curs de bază.

- Pregătirea tehnică a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei “Baschet” curs de bază, a fost orientată spre crearea unui sistem de cunoştinţe, priceperi şi deprinderi metodice care să constituie baza formării specialistului din domeniul educaţiei fizice şi sportului.

- Aplicarea programului specializat de analiză video în cadrul predării disciplinei “Baschet” curs de bază, a permis depistarea obiectivă a greşelilor de

tehnică instalate în execuţia elementelor şi procedeelor tehnice din jocul de baschet.

- Aplicarea în practică a programului experimental bazat pe analiza video, a determinat creşterea nivelului pregătirii tehnice cu implicaţii ulterioare şi asupranivelului general de pregătire profesională a studenţilor facultăţilor de educaţiefizică şi sport.

De asemenea *recomandăm* următoarele:

- Utilizarea metodei analiza video în procesul pregătirii tehnice la disciplina "Baschet"curs de bază, trebuie să constituie un mod interactiv de lucru pe parcursul lecţiilor de seminar şi practico-metodice (20%), care să completeze şi să argumenteze ştiinţific studenţilor, predarea modelului optimal de execuţie a procedeelor tehnice specifice jocului.

- Evaluarea studenţilor prin metoda analizei video, permite aprecierea laturii calitative a efectuării procedeelor tehnice şi raportarea permanentă a acestora cu modelul final de execuţie.

- În procesul instruirii la cursul de bază disciplina "Baschet", componenta "pregătirea tehnică" a studenţilor, este necesar să se axeze pe construirea unui traseu metodic eficient, care să elimine sau să minimalizeze instalarea greşelilor de tehnică pentru fiecare moment important al execuţiei procedeelor tehnice.

- Se recomandă aplicarea programei experimentale, ce reprezintă o succesiune logică de repartizare a formelor de instruire şi compartimentarea conţinutului, pe componentele pregătirii, cu abordarea specială a celei tehnice.

CIREŞ VICTORIA

PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A SPECIALIŞTILOR DIN DOMENIUL CULTURĂ FIZICĂ ŞI SPORT ÎN CADRUL CURSULUI „MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ÎN SPORT”

Teza a fost susţinută în cadrul
Consiliului Ştiinţific Specializat al
Universității de Stat de Educație Fizică
și Sport, Chișinău, 2020

Actualitatea şi importanţa problemei abordate. Problematica resurselor umane este destul de mediatizată şi prezintă un interes deosebit pentru managerii din toate domeniile, inclusiv din cel al educaţiei fizice şi sportului. Acest fapt poate fi argumentat în special prin aceea că resursele umane reprezintă pentru organizaţiile sportive generatorul celorlalte resurse (materiale, financiare, informaționale etc.), aflate la dispoziţia unei instituţii. Pornind de la obiectivele strategice ale organizației sportive și de la conceperea sistemică a acesteia, care implică abordarea interdependentă a resurselor, realizarea lor eficientă se impune ca o conlucrare intensă a tuturor resurselor. Cunoştinţele, abilităţile, atitudinile, motivaţia, trăsăturile individuale ale angajaţilor sunt cele care asigură organizaţiilor sportive fundamentul pentru obţinerea eficienţei. Toate acestea pot constitui o serie de argumente esenţiale, care stau la baza problemei de cercetare. Totodată, putem menționa că și în domeniul sportului resursele umane impun o serie de investiţii substanțiale, ce pot fi identificate ca fiind strategice pentru entitatea sportivă, întrucât acestea reprezintă, de fapt, resursele capabile de a produce şi de a reproduce celelalte resurse. Astfel, resursele umane contribuie la creşterea eficienţei şi eficacităţii organizaţiei sportive. În cadrul activităţilor sportive prin procesul de pregătire fizică - antrenament sportiv, resursele umane devin subiect, obiect şi scop, reuşind să-şi dezvolte aptitudinile şi calităţile motrice care conduc, în cele din urmă, la atingerea de performanţe superioare.

Importanța problemei abordate este justificată și de faptul că, în prezent, organizațiile sportive trec printr-o serie de schimbări, ce impun transformarea și dezvoltarea lor accelerată. Astfel, acestea trebuie să se adapteze, să-și armonizeze și optimizeze instrumentele, managementul resurselor umane, coroborate cu necesitatea păstrării consistenței și logicii interne, oferind stabilitate și coerență instituțională. Privind lucrurile din această perspectivă, am considerat că abordarea problematicii de cercetare pe următoarele planuri: pregătirea profesională, formarea

continuă şi obţinerea performanţei în activităţile desfăşurate de către specialiștii din domeniul educației fizice și sportului, completată de elaborarea și aplicarea unuia numit cadru metodologic de învățare, posibil și necesar pentru înțelegerea problematicii complexe a managementului resurselor umane, au demonstrat că dimensiunea constructivă, în acest sens, își dovedește în continuare eficiența.

Politicile de personal din cadrul organizației sportive trebuie să fie formulate în direcția obținerii performanței individuale sau de grup, întrucât acestea reprezintă strategii de orientare a comportamentului atât al angajatorului, cât și al angajaților. Fiecare segment al managementului resurselor umane este de o importanță deosebită, iar această problematică poate constitui pentru specialiștii din domeniu o sursă de informații, care îi poate îndemna la regândire, redimensionare a ceea ce înseamnă astăzi un management eficient și adaptat. Este o perspectivă utilă studenților, managerilor sportivi începători, cercetătorilor,oferind prin aceasta un suport didactic, practic, de reflecție și dezbatere.

În prezent, domeniul de formare profesională al educaţiei fizice şi sportului se orientează spre formarea cadrelor inovative, eficiente, caracterizate de o gândire critică și constructivă. În acest context, pot fi corelate cadrele de calificări ale sistemelor la nivel naţional, fapt ce conduce la facilitarea recunoaşteii acestora la nivel internațional (a celor din domeniul educației fizice și sportului), la crearea unor noi condiții, menite să îmbunătăţească nivelul cunoştinţelor, aptitudinilor şi competenţelor specialiștilor din domeniu, în acord cu exigențele impuse de inserția lor pe piața muncii. Necesitatea cunoașterii indicatorilor specifici și corespunzători funcției ocupate de către personalul angajat este determinată de exigențele standardelor ocupaționale, atât cele naționale, cât și europene. Totodată, cunoscând anumite elemente specifice analizei ocupaţionale din sfera culturii fizice şi sportului, pot fi identificate aceste cerinţe, reale pe piaţa forţei de muncă. Astfel, prin formarea și dezvoltarea la specialiștii din domeniul educaţiei fizice şi sportului a unor competenţe de teambuilding și coaching individual, se deschid noi orizonturi de abordare practică a problematicii de referință. Lumea businessului nu diferă prea mult de terenurile de sport în problema concurenței, a luptei și a nevoii de depășire, fapt ce a permis managerilor de vârf, inclusiv celor din domeniul sportiv, să înțeleagă că prin coaching se poate continua dezvoltarea, îmbunătățirea și competitivitatea. Sportul a avut și va avea o mare influență asupra dezvoltării coaching-ului. În prezent, trainingul și coaching-ul cunosc o dezvoltare rapidă printre manageri, cadrele cu potențial ridicat și directori. Individul face apel la un coach pentru alegerea carierei, optimizarea stilului de viață, ameliorarea relațiilor cu anturajul, selectarea unei persoane care să-l asiste, modificarea vieții

profesionale sau personale sau, pur și simplu, pentru a învăța să comunice mai bine, să muncească mai bine.

În plan contemporan, această problematică este reliefată în tot mai multe lucrări la nivel internațional, însă ea trebuie să fie o bază și pentru demersurile naționale în domeniul educației fizice și sportului, ceea ce-i asigură un rol important în formarea profesională a cadrelor calificate.

Descrierea situaţiei în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare

Problema resurselor umane a fost în atenția mai multor autori. Analizând literatura de specialitate, putem menţiona, de asemenea că puţini autori autohtoni au abordat problematica resurselor umane în sport prin activităţi de inovare şi dezvoltare. La nivel internaţional Artur Hofman în 2004 a analizat „aspectele ce țin de resursele umane din educaţia fizică şi sport, în special de managerii sportivi, dar şi a alte categorii de participanţi la activităţile sportive". O altă lucrare semnificativă elaborată și publicată de autor o constituie „Managementul grupului sportiv", în care sunt prezentate în detaliu problematici specifice, precum: competența biroului centrului sportiv de copii și juniori; rolul și calitățile responsabilului de centru, obligațiile sale manageriale; obligațiile comisiei metodice a centrului sportiv, în calitatea sa de organ ce asigură realizarea activității tehnico-metodice.

Problematica de acest gen a fost abordată și de autorul Serban Ovidiu în lucrarea „Managementul organizaţiilor sportive universitare". Potrivit opiniei autorului, „sportul, alături de educaţie fizică, se constituie în activitate de bază, specifică sistemului naţional de educaţie fizică şi sport şi cuprinde următoarele componente specifice: sportul şcolar şi universitar, sportul pentru toţi, sportul de performanţă şi sportul adaptat. Sportul şcolar şi universitar se desfăşoară în mod organizat în structuri sportive specifice, respectiv asociaţiile şi cluburile sportive universitare". Astfel, autorul face o analiză amplă a specificului organizării și dirijării acestor tipuri de structuri sportive, descriind, totodată și tematica ce vizează managementul resurselor umane.

Sportul, îndeosebi cel de performanță și de înaltă performanță, atrage investiții majore, generatoare de profit, fapt ce stimulează atenția specialiștilor din diferite domenii (economiști, manageri, specialiști din turism). Organizarea evenimentelor sportive de mare anvergură creează oportunități de afaceri, în sensul dezvoltării infrastructurii sportive, stimulează turismul național și internațional; antrenează fonduri financiare substanțiale, ca rezultat al unor drepturi de televiziune, sponsorizări, taxe de intrare, licențe, emisii de timbre, monede etc.

Pentru toate acestea este necesar să fie implicate resurse umane competente, creative și inovative, generatoare de plusvaloare.

Studierea resurselor umane din sport asigură înnoirea şi îmbunătăţirea calităţii umane, parte integrantă din reforma privind şi celelalte resurse manageriale, inclusiv a managerilor sportivi. Astfel, pentru toate categoriile de resurse umane ce activează în sport "pregătirea managerială trebuie să fie reproiectată pentru a pune accent pe democratizare, stimulente şi procese participative".

Modul în care poate fi dezvoltată și modernizată baza de cunoaştere şi cercetare a studenților în condiţiile recomandărilor europene în consens cu cerințele tot mai mari ale culturii fizice și sportului, acțiunile ce trebuie planificate și realizate cu susținerea managementului organizaţiilor sportive reprezintă problema de cercetare.

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretică a problematicii de pregătire profesională și formare continuă a specialiștilor din domeniu şi argumentarea ştiinţifică a unui model de învăţare în cadrul cursului „Managementul resurselor umane în sport" în vederea îmbunătăţirii performanţei individuale și de grup.

Obiectivele cercetării:

1. Determinarea condițiilor de obținere a performanței în sport.
2. Elaborarea Modelului de pregătire profesională managerială a specialiștilor în cultura fizică și sport și analiza aspectelor privind formarea continuă a specialiştilor din domeniu.
3. Valorificarea eficienței metodologiei de formare a competențelor profesionale a masteranzilor în cadrul cursului „Managementul resurselor umane în sport".
4. Validarea experimentală a demersului formativ.

Ipoteza cercetării: s-a presupus că elaborarea unui model de învăţare în cadrul cursului „Managementul resurselor umane în sport" şi implementarea acestuia în programul de pregătire profesională şi formare continuă a specialiştilor din domeniu va contribui la îmbunătăţirea performanţei lor individuale şi de grup.

Sinteza metodologiei de cercetare şi justificare a metodelor de cercetare alese

Abordarea şi selectarea metodologiei de cercetare pentru realizarea demersului ştiinţific și respectiv, a problemelor fundamentale reflectate a reprezentat o preocupare permanentă în derularea cu succes a acestuia. Astfel, cercetarea a fost condiţionată de schimbările majore apărute şi identificate în

programele de formare profesională a viitorilor specialişti, inclusiv din învăţământul superior de educaţie fizică. Metodologia de cercetare a fost dictată şi de cerinţele direcţiei de dezvoltarea ştiinţelor socio umanistice în perioada de schimbare şi inovaţie a învăţământului superior de profil, fapt ce ne-a permis să realizăm o analiză şi interpretare teoretico-practică, justificată şi temeinic argumentată de materialul ştiinţific.

Realizarea creativă a obiectivelor cercetării a fost centrată pe selectarea celor mai relevante metode de cercetare, care ne-au asigurat argumentarea transmiterii celor mai inovative cunoştinţe ştiinţifice studenților, obţinerea rezultatelor în văţării la disciplina de referinţă sub aspect teoretic, practic şi tehnic, corespunzător obiectivelor formării pluridisciplinare ale ştiinţelor umane şi sociale. De asemenea, am ţinut cont de specificitatea cunoaşterii ştiinţifice ce include două etape de cercetare, una de realizare a datelor de la concret la abstract, iar cealaltă de la fenomen la realitate.

Argumentarea ştiinţifică a fost posibilă şi datorită selectării metodologiei ştiinţifice adecvate, fapt ce ne-a permis înţelegerea şi studierea faptelor de la empiric (de la realizarea experimentului) la general (la analiza şi constatatrea realităţilor şi rezultatelor obţinute).

Înacest context, putem menţiona că metodologia de cercetare selectată a fost aplicată pentru justificarea investigaţiilor, realizarea obiectivelor, verificarea lor comparativă, a ipotezei de cercetare, actualitatea şi importanţa lor teoretico - practică, precum şi valoarea aplicativă a demersului ştiinţific.

Noutatea și originalitatea științifică. Au fost elaborate şi implementate în procesul educațional de la facultățile de profil: conţinutul optimizat al programei şi cursului teoretic „Managementul resurselor umane în sport”, precum şi ghidul metodico-practic axat pe indicatorii de performanţă necesari specialiştilor din domeniu. S-a stabilit eficienţa cursului teoretico-practic nou - elaborat, utilizând elementele - cheie ale modelului nou de formare a competenţelor profesionale, a indicatorilor de performanţă necesari viitorilor specialişti din domeniu pentru realizarea eficientă a activităţilor sportive în ansamblu.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată rezidă în determinarea fundamentelor teoretice şi metodologice ale eficientizării procesului de pregătire profesională a specialiștilor din cultura fizică și sport, fapt ce a condus la elaborarea modelului orientat pe formarea competenţelor profesionale (teambuilding şi coaching individual) la viitoarele cadre calificate din domeniu pentru a asigura un management eficient al resurselor umane în domeniul culturii fizice și sportului.

Semnificaţia teoretică a cercetării constă în determinarea reperelor conceptuale privind managementul resurselor umane în sport; în definirea noțiunilor de *management al performanței, competență managerială*; în configurarea modelului pedagogic de pregătire profesională a specialiștilor.

Valoarea aplicativă a lucrării este determinată de aplicarea, în procesul didactic din cadrul Universităţii de Stat de Educaţie Fizică şi Sport, a modelului elaborat pentru studierea cursului „Managementul resurselor umane în sport" centrat pe formarea competenţelor, precum şi de posibilitatea utilizării acestuia în obţinerea performanţei.

CIRES VICTORIA

PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN THE COURSE " MANAGEMENT OF HUMAN RESOURCES IN SPORTS"

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council of State University of Physical Education and Sports, Chisinau, 2020

The actuality and importance of the addressed issue. The issue of human resources is quite publicized and is of particular interest to managers in all fields, including physical education and sports. This can be argued in particular by the fact that human resources represent for sports organizations the generator of other resources (material, financiar, informational, etc.) available to an institution. Starting from the strategic objectives of the sports organization and from its systemic design, which involves the interdependent approach of resources, their efficient realization is required as an intense collaboration of all resources. The knowledge, skills, attitudes, motivation, individual traits of employees are those that provide sports organizations with the foundation for efficiency. All these can be a series of essential arguments, which underlie the research problem. At the same time, we can mention that in the field of sports, human resources require a series of substantial investments, which can be identified as strategic for the sports entity, as they are, in fact, resources capable of producing and reproducing other resources. Thus, human resources contribute to increasing the efficiency and effectiveness of the sports organization. In sports activities through the process of physical training - sports training, human resources become subject, object and purpose, managing to develop skills and motor skills that eventually lead to achieving higher performance.

The importance of the issue addressed is also justified by the fact that, currently, sports organizations are undergoing a series of changes, which require their transformation and accelerated development. Thus, they must adapt, harmonize and optimize their tools, human resources management, in conjunction with the need to maintain consistency and internal logic, providing stability and institutional coherence. Looking at things from this perspective, we considered that the approach to research on the following levels: vocational training, continuing education and performance in activities carried out by specialists in physical education and sports, complemented by the development and application of a so-

called methodological learning framework, possible and necessary for understanding the complex issue of human resource management, they have shown that the constructive dimension, in this sense, continues to prove its effectiveness.

Personnel policies within the sports organization must be formulated in the direction of achieving individual or group performance, as they represent strategies for guiding the behaviour of both the employer and the employees. Each segment of human resources management is of particular importance, and this issue can be a source of information for specialists in the field, which can urge them to rethink, resize what today means an efficient and adapted management. It is a useful perspective for students, beginner sports managers, researchers, thus providing a didactic, practical support for reflection and debate.

Currently, the field of vocational training in physical education and sports is oriented towards the training of innovative, efficient staff, characterized by critical and constructive thinking. In this context, the qualifications frameworks of the systems at national level can be correlated, which leads to the facilitation of their recognition at international level (of those in the field of physical education and sports), to the creation of new conditions, meant to improve the level of knowledge, skills and the competencies of specialists in the field, in accordance with the requirements imposed by their insertion on the labour market. The need to know the specific indicators and corresponding to the position held by the employed staff is determined by the requirements of the occupational standards, both national and European. At the same time, knowing certain elements specific to the occupational analysis in the field of physical culture and sports, these requirements can be identified, real on the labour market. Thus, through the training and development of specialists in the field of physical education and sports of individual teambuilding and coaching skills, new horizons of practical approach to the reference issue are opened. The business world does not differ much from sports fields in terms of competition, struggle and the need to overcome, which has allowed top managers, including those in sports, to understand that coaching can continue development, improvement and competitiveness. Sport has had and will have a great influence on the development of coaching. Currently, training and coaching are experiencing rapid development among managers, high potential executives and directors. The individual calls on a coach to choose a career, optimize lifestyle, improve relationships with the entourage, select a person to assist him, change his professional or personal life or simply to learn to communicate better, to work better.

At the same time, this issue is highlighted in more and more works at the international level, but it must also be a basis for national efforts in the field of physical education and sports, which ensures an important role in the training of qualified staff.

Description of the situation in the field of research and identification of research problems

The problem of human resources has been in the attention of several authors. Analyzing the literature, we can also mention that few local authors have addressed the issue of human resources in sport through innovation and development activities. At the international level Artur Hofman in 2004 analyzed "issues related to by human resources in physical education and sports, especially by sports managers, but also by other categories of participants in sports activities". Another significant work elaborated and published by the author is "Management of the sports group", in which specific issues are presented in detail, such as: the competence of the sports centre office for children and juniors; the role and qualities of the centre manager, his managerial obligations; the obligations of the methodical commission of the sports centre, its capacity of body that ensures the accomplishment of the technical-methodical activity.

The issue of this kind was also addressed by the author Serban Ovidiu in the paper "Management of university sports organizations". According to the author, "sport, along with physical education, is a basic activity, specific to the national system of physical education and sports and includes the following specific components: school and university sports, sports for all, performance sports and adapted sports. School and university sports take place in an organized way in specific sports structures, respectively university sports associations and clubs". Thus, the author makes a comprehensive analysis of the specifics of organizing and directing these types of sports structures, while describing the issues related to human resources management.

Sport, especially the performance and high-performance, attracts major investments, generating profits, which stimulates the attention of specialists in various fields (economists, managers, tourism specialists). The organization of large-scale sports events creates business opportunities, in the sense of developing sports infrastructure, stimulates national and international tourism; involves substantial financial funds, as a result of television rights, sponsorships, entry fees, licenses, issuance of stamps, coins, etc. For all this, it is necessary to involve competent, creative and innovative human resources, generating added value.

The study of human resources in sports ensures the renewal and improvement of human quality, an integral part of the reform regarding the other managerial resources, including sports managers. Thus, for all categories of human resources active in sports, "managerial training must be redesigned to emphasize democratization, incentives and participatory processes".

The way in which the knowledge and research base of students can be developed and modernized in the conditions of European recommendations in accordance with the growing requirements of physical culture and sports, the actions to be planned and carried out with the support of sports organizations is the research issue.

The aim of the research consists in the theoretical substantiation of the professional training issue and continuous training of specialists in the field and the scientific argumentation of a learning model in the course "Management of Human Resource in Sports" to improve individual and group performance.

Research objectives:

1. Determining the conditions for obtaining performance in sports.
2. Elaboration of the Model of managerial professional training of the specialists in physical culture and sports and analysis of the aspects regarding the continuous training of the specialists in the field.
3. Capitalizing on the efficiency of the methodology for training the professional competencies of master's students within the course "Management of Human resources in sports".
4. Experimental validation of the formative approach.

Research hypothesis: it was assumed that the development of a learning model in the course "Management of Human Resource in Sport" and its implementation in the training program and continuing education of specialists in the field will help improve their individual and group performance.

Synthesis of the research methodology and justification of the chosen research methods

The approach and selection of the research methodology for the realization of the scientific approach and, respectively, of the reflected fundamental problems represented a permanent preoccupation in its successful development. Thus, the research was conditioned by the major changes that appeared and were identified in the professional training programs of the future specialists, including from the higher education of physical education. The research methodology was also dictated by the requirements of the direction of socio-humanities development in the period of change and innovation of higher education, which allowed us to make

a theoretical-practical analysis and interpretation, justified and thoroughly argued by scientific material. .

The creative realization of the research objectives was focused on selecting the most relevant research methods, which ensured us the argumentation of transmitting the most innovative scientific knowledge to students, obtaining results of teaching the reference discipline in theoretical, practical and technical point of view, corresponding to the multidisciplinary training objectives of human and social sciences. We also took into account the specificity of scientific knowledge that includes two stages of research, one to achieve data from concrete to abstract, and the other from phenomenon to reality.

Scientific argumentation was also possible due to the selection of the appropriate scientific methodology, which allowed us to understand and study the facts from empirical (from conducting the experiment) to general (analyzing and ascertaining the realities and results obtained).

In this context, we can mention that the selected research methodology was applied to justify the investigations, the achievement of objectives, their comparative verification, the research hypothesis, their topicality and their theoretical-practical importance, as well as the applicative value of the scientific approach.

Scientific novelty and originality. The following were elaborated and implemented in the educational process at the specialized faculties: the optimized content of the program and the theoretical course “Human resources management in sports”, as well as the methodological-practical guide focused on the performance indicators necessary for specialists in the field. The efficiency of the new theoretical-practical course was established - elaborated, using the key elements of the new model of training of professional competencies, performance indicators necessary for the future specialists in the field for the efficient accomplishment of the sports activities as a whole.

The important scientific problem solved lies in determining the theoretical and methodological foundations of streamlining the process of professional training of specialists in physical culture and sports, which led to the development of the model focused on training professional skills (teambuilding and individual coaching) for future qualified staff in order to ensure an efficient management of human resources in the field of physical culture and sports.

The theoretical significance of the research consists in determining the conceptual landmarks regarding the management of human resources in sports; in

defining the notions *of performance management, managerial competence*; in the configuration of the pedagogical model of professional training of specialists.

The applicative value of the paper is determined by the application, in the teaching process within the State University of Physical Education and Sports, the model developed for studying the course "Management of Human resources in sports" focused on skills training, and the possibility of using it to achieve performance.

CONOHOVA A. TATIANA

PREGĂTIREA METODICĂ A STUDENŢILOR INSTITUŢIILOR SUPERIORE DE CULTURĂ FIZICĂ ÎN CADRUL CURSULUI DE BAZĂ LA VOLEI

Teză de doctor în ştiinţe pedagogice, Conducător ştiinţific: C.I. Ciorbă, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar. Chişinău, 2006

Cercetările în cauză ţin de problematica pregătirii profesionale a studenţilor instituţiilor superioare de cultura fizică în baza perfecţionării programei cursului de volei cu orientare preponderentă spere pregătirea metodică.

Este necesar a sublinia că aspectele de bază ale pregătirii specialistului din domeniul culturii fizice şi sportului interacţionând între ele, creează condiţii optime pentru formarea măiestriei pedagogice a viitorilor profesori, interacţiunea în cadrul căreia pregătirea metodică are un rol foarte important. Fără cunoaşterea metodicii de instruire în cadrul disciplinelor incluse în planul de învăţământ al instituţiilor superioare cu profil sportiv, este practic imposibilă pregătirea temeinică a specialistului din domeniul culturii fizice şi sportului.

În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, la baza pregătirii profesionale eficiente a viitorului specialist în educația fizică și sport este necesar să stabilim cercetarea a următoarelor obiective:

- analiza şi generalizarea datelor bibliografice şi documentare privind problema perfecţionării procesului de pregătire a specialiştilor din domeniul culturii fizice în instituţiile de învăţământ superior de cultura fizică la cursul de bază de volei.

- aprecierea nivelului de însuşire a cunoştinţelor teoretice şi metodice, a deprinderilor şi priceperilor motrice de către studenţii instituţiilor de învăţământ superior de cultura fizică în cadrul studierii cursului de bază la volei.

- determinarea conţinutului programei experimentale de instruire a cursului de bază la volei, orientarea preponderent la pregătirea metodică a studenţilor din instituţiile de învăţământ superior cu profil sportiv.

- argumentarea teoretică și experimentală a eficacității pregătirii metodice a studenţilor instituţiilor de învăţământ superior de cultură fizică în cadrul cursului de bază la volei.

Analiza teoretică a literaturii de specialitate şi observaţiile practice asupra studenţilor ce însuşesc cursul de bază la disciplina „Volei” demonstrează, că

disciplinele de învăţământ studiate în prezent în instituţiile pedagogice de învăţământ superior, nu-i permit specialistului să obţină suficiente priceperi şi deprinderi practice de influenţă eficientă asupra personalităţii copilului.

Fără o orientare metodică a orelor practice, nu poate fi realizată structurarea eficientă a procesului de învăţământ şi implicit, a pregătirii specialiştilor de înaltă calificare în general. În procesul desfăşurării activităţilor practice, are loc aprofundarea şi consolidare cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor formate în cadrul prelegerilor şi orelor practice.

Rezultatele experimentului constatativ au arătat că una dintre sarcinile esenţiale în domeniul culturii fizice şi sportului constă în revizuirea numărului de ore planificate pentru activităţile teoretice şi metodice în cadrul cursului practic de volei. Este important a utiliza în permanentă, diverse forme de instruire, de verificare a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor de-a lungul întregului curs de volei.

Reieşind din rezultatele obţinute în urma experimentului de constatare a fost revizuită programa la cursul de bază la volei, în care s-a pus accentul pe pregătirea metodică a studenţilor.

În urma analizei răspunsurilor studenţilor încadraţi în experimentul pedagogic care a durat 2 ani poate constata că aplicarea programei experimentale elaborate de noi, orientate spre pregătirea metodică a studenţilor către activitatea pedagogică ulterioară contribuie la sporirea nivelului de cunoştinţe teoretice şi metodice, de priceperi şi deprinderi practice ale studenţilor instituţiilor de învăţământ superior la cursul de bază la volei demonstrat eterogenitatea cerinţelor faţă de nivelul de cunoştinţe al absolvenţilor şcolilor şi al studenţilor din instituţiile de învăţământ superior de cultură fizică şi sport cărora le-a fost predat cursul de bază la volei.

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele ***concluzii și recomandări:***

1. În urma studierii literaturii metodico-ştiinţifice de specialitate în care sunt caracterizate principalele aspecte ale pregătirii profesional-pedagogice a studenţilor din instituţiile de învăţământ superior de profil, nu există o bază ştiinţifico-metodică unitară şi distinctă menită să asigure organizarea şi desfăşurarea cursului de bază la volei.

2. S-a constatat că o mare parte dintre specialişti anchetaţi (60%) consideră că orientări metodice a pregătirii profesorului îi revine un rol minor în instruirea studenţilor din instituţiile de învăţământ superior din domeniul educaţiei fizice în general şi al jocurilor sportive în special.

3. Experimentul pedagogic a demonstrat eterogenitatea cerinţelor faţă de nivelul de cunoştinţe ale absolvenţilor şcolilor şi cel a studenţilor din instituţiile de învăţământ superior de cultura fizică şi sport cărora le-a fost predat cursul de bază la volei.

Rezultatele experimentului de constatare demonstrează că nivelul de pregătire profesională a studenţilor din instituţiile de învăţământ superior de cultură fizică şi sport, a căror instruire s-a desfăşurat conform metodicii tradiţionale este destul de redus. Din numărul total de studenţi supuşi testării, 41,70% au demonstrat cunoştinţe nesatisfăcătoare privind regulile competiţionale; 26,04% nu cunosc tehnica de volei; 55% - tactica de volei. Nivelul de cunoştinţe în domeniul metodicii de studiere a voleiului s-a dovedit a fi la fel de redus: mai mult de 50% dintre studenţii intervievaţi au dat răspunsuri nesatisfăcătoare la întrebările propuse.

4. Nivelul de pregătire profesională şi metodică demonstrat de studenţi au favorizat evidenţierea nivelului de posedare a priceperilor metodice ale studenţilor în cadrul cursului de bază la volei. Rezultatele extrem de reduse au fost înregistrate la determinarea principalelor metode şi mijloace de instruire: mai mult de jumătate din studenţii anchetaţi au răspuns greşit la întrebările propuse.

5. Rezultatele obţinute în urma organizării şi desfăşurării experimentului formativ au demonstrat că, o dată cu introducerea programei experimentale orientate spre pregătirea metodică a studenţilor, a crescut nivelul de asimilare a priceperilor şi deprinderilor motrice în jocul de volei. Astfel, la finele experimentului pedagogic, nivelul de asimilare a priceperilor şi deprinderilor motrice ale studenţilor din grupa experimentală a fost apreciat cu nota medie 7,98, nota medie obţinută de studenţii din grupa martor a constituit 6,81%.

6. Analiza rezultatelor experimentului pedagogic desfăşurat demonstrează că aplicarea programei experimentale au produs o creştere considerabilă a nivelului de pregătire metodică a studenţilor. Astfel, studenţii din grupa experimentală au însuşit mai bine metodica de studiere a procedeelor tehnice de volei cu 10% - 30%, în comparaţie cu cei din grupa-martor.

7. Rezultatele testării la toate compartimentele programei de învăţământ au demonstrat că nota medie a studenţilor din grupa experimentală a constituit 8.08%, iar cea martor – 6,92%.

Acest rezultat se explică prin eficienţa programei experimentale, a cărei aplicare a influenţat asupra creşterii rezultatelor pregătirii metodice precum şi la celelalte compartimente, fapt care la rândul său, a contribuit la însuşirea mai bună a întregului material didactic la cursul de bază la volei.

CONOHOVA A. TATIANA

METHODICAL PREPARATION OF STUDENTS OF THE SUPREME SPORTS EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITHIN THE FRAMEWORK OF THE GENERAL RATE VOLEYBALL

Doctoral thesis in pedagogical sciences,
Scientific leader: C.I. Ciorbă, Dr. Habil of pedagogical sciences, Chisinau, 2006

The given researches are devoted to a problem of increase of professional-pedagogical preparation of students of the supreme sports educational institutions on the basis of preparation of the curriculum of the general rate of volleyball with a primary orientation on methodical preparation.

It is necessary to emphasize that the basic aspects of the training of the specialist in the field of physical culture and sports interacting with each other, create optimal conditions for the formation of pedagogical skill of future teachers, the interaction in which methodical training has a very important role. Without the knowledge of the training methodology within the disciplines included in the curriculum of the higher institutions with sports profile, it is practically impossible to thoroughly preparation the specialist in the field of physical culture and sports.

In accordance with the established purpose of the research, according to which, on the basis of the effective professional training of the future specialist in physical education and sports, it is necessary to establish the research of the following objectives:

- analysis and generalization of bibliographic and documentary data on the issue of improving the training process of specialists in the field of physical culture in higher education institutions of physical culture at the basic volleyball course.

- determination of the level of familiarization of theoretical and methodical knowledge, locomotor skills and abilities by students of higher education institutions of physical culture in the study of the basic course in volleyball.

- determining the content of the experimental training program of the basic volleyball course, mainly focusing on the methodical training of students in higher education institutions with a sports profile.

- theoretical and experimental argumentation of the effectiveness of methodical preparation of students of higher education institutions of physical education in the basic course in volleyball.

Theoretical analysis of the literature and practical observations on students who take the basic course in the discipline of "Volleyball" show that the

educational disciplines currently studied in higher education pedagogical institutions, do not allow the specialist to get sufficient acquired habit and practical skills effective influence on the child's personality.

Without a methodical orientation of the practical lessons, it is not possible to achieve the efficient structuring of the educational process and implicitly, of the training of highly qualified specialists in general. In the process of conducting out the practical activities, the fixation and consolidation of the knowledge, skills and abilities formed during the lectures and practical classes takes place.

The results of the observation experiment showed that one of the essential tasks in the field of physical culture and sports is to review the number of hours planned for theoretical and methodical activities in the practical volleyball course. It is important to constantly use various forms of training, testing knowledge, skills and abilities throughout the volleyball course.

Based on the results received from the finding experiment, the curriculum for the basic volleyball course was revised, in which the accent was on the methodical training of the students.

Following the analysis of the answers of the students included in the pedagogical experiment that lasted 2 years, it can be found that the application of the experimental program elaborates by us, oriented towards the methodical preparation of students for subsequent pedagogical activity contributes to increasing the level of theoretical and methodical knowledge to the students of the higher education institutions at the basic volleyball course demonstrated the heterogeneity of the requirements towards the level of knowledge of the school graduates and of the students from the higher education institutions of physical culture and sports to whom the basic volleyball course was taught.

The following conclusions and ***recommendations*** can be formulated of the research undertaken:

1. Following the study of the methodological-scientific literature in which the main aspects of the professional-pedagogical preparation of the students from the higher education institutions are characterized, there is no unitary and distinct scientific-methodical basis meant to ensure the organization and development of the basic course volleyball.

2. It was found that a large part of the tested specialists (60%) consider that the methodical direction of teacher training has a minor role in preparation students in higher education institutions in the field of physical education in general and sports games in particular.

3. The pedagogical experiment demonstrated the heterogeneity of the requirements towards the level of knowledge of the school graduates and that of the students from the higher education institutions of physical culture and sports to whom the basic volleyball course was taught.

The results of the finding experiment show that the level of professional training of students in higher education institutions of physical culture and sports, whose preparation was carried out according to the traditional methodology is quite low. Of the total number of students tested, 41.70% demonstrated unsatisfactory knowledge of competition rules; 26.04% do not know the volleyball technique; 55% - volleyball tactics. The level of knowledge in the field of volleyball study methodology proved to be just as low: more than 50% of the interviewed students gave unsatisfactory answers to the proposed questions.

4. The level of professional and methodical preparations demonstrated by the students favored the highlighting of the level of possession of the methodical skills of the students within the basic volleyball course. Extremely poor results were recorded in determining the main methods and means of instruction: more than half of the students tested answered the proposed questions incorrectly.

5. The results obtained from the organization and development of the formative experiment showed that, with the introduction of the experimental program aimed at methodical preparation of students, increased the level of assimilation of locomotor skills and abilities in the game of volleyball. Thus, at the end of the pedagogical experiment, the level of assimilation of locomotor skills and abilities of the students from the experimental group was appreciated with an average grade of 7.98, the average grade obtained by the students from the control group was 6.81%.

6. The analysis of the results of the pedagogical experiment carried out demonstrates that the application of the experimental program produced a considerable increase in the level of methodical preparation of the students. Thus, the students from the experimental group learned better the methodology of studying the technical elements of volleyball by 10% - 30%, compared to those from the control group.

7. The test results in all departments of the curriculum showed that the average grade of students in the experimental group was 8.08%, and the control - 6.92%.

This result is explained by the efficiency of the experimental program, the application of which influenced the increase of the results of the methodical preparation as well as the other compartments, which in turn contributed to the better learning of all didactic material in the basic volleyball course.

CONSTANTINESCU MIHAI

ÎNOTUL TERAPEUTIC ÎN PREVENIREA DEFICIENȚELOR FIZICE FUNCȚIONALE ALE COLOANEI VERTEBRALE A COPIILOR ÎN PERIOADA PREPUBERTARĂ

Teză de doctor în ştiinţe pedagogice, Chişinău, 2017

Problematica abordată a constat în fundamentarea teoretică şi experimentală a unui program specific înotului terapeutic în vederea prevenirii deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară.

Scopul cercetării: perfecţionarea sistemului de aplicare a mijloacelor specifice înotului terapeutic în vederea prevenirii deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară.

Obiectivele lucrării:

- Analiza și generalizarea datelor din literatura de specialitate privind evaluarea și diagnosticarea deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale, cât și a metodelor de prevenție sau recuperare prin înot folosite.
- Identificarea factorilor etiopatogenici a deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale în stadiul de atitudine posturală vicioasă și influența negativă a acestora asupra copiilor în perioada prepubertară.
- Studiul privind analiza somatoscopică, somato-funcțională și psihomotrică a copiilor în perioada prepubertară în vederea elaborării unei metodologii de aplicare a mijloacelor înotului terapeutic cu scopul prevenirii deficitelor de postură.
- Argumentare metodologică și experimentală a eficacității programului de înot terapeutic în vederea preîntâmpinării tendinței de instalare a deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în elaborarea şi implementarea unui program complex de exerciții specifice înotului terapeutic, cu rol în menținerea unei atitudini posturale corecte prin creșterea parametrilor morfo-funcționali, motrici și psihomotrici care să asigure o creștere și dezvoltare armonioasă

Primul capitol al tezei, intitulat ***„Argumentarea teoretico-metodologică a problemelor privind apariția deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară”*** reprezintă o sinteză a literaturii de specialitate care reflectă problematica supusă studiului și anume fenomenele de creștere și dezvoltare a copiilor în perioada prepubertară și problemele deficitelor de postură care debutează la această vârstă.Un aspect important, care a fost abordat

în cadrul cercetărilor efectuate de diverși specialiști din domeniul culturii fizice privind creșterea și dezvoltarea copiilor, s-a axat pe implementarea exercițiului fizic în vederea dezvoltării aptitudinilor fizice, motrice și, nu în ultimul rând, problematicii menținerii stării de sănătate.Tot în acest context autorii constată eficiența diverselor metode și mijloace ale educației fizice în vederea ameliorării deficitelor de natură somato-funcțională și în special înlăturarea deficiențelor atitudinilor posturale vicioase ale coloanei vertebrale.O abordare metodico-științifică privind creșterea și dezvoltarea copiilor o prezintă unii specialiști din natație, care afirmă că înotul și în special înotul terapeutic contribuie eficient în procesul de menținere a stării de sănătate și al creării unui fundament sanogenic de ordin somato-funcțional și implicit a unui status postural corect. În același timp prin studiul literaturii de specialitate s-a evidențiat o tratare insuficientă asupra prevenirii deficitelor posturale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară, prin mijloacele educației fizice și în special a înotului terapeutic.

În conformitate cu opiniile expuse de specialiștii din domeniul natației se pot extrage unele principii privind aplicarea înotului terapeutic în prevenirea deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară. În acest sens trebuie luate în considerație selectarea exercițiilor de înot, proba de înot, caracteristicile individuale ale copiilor de ordin morfo-funcțional, fizic, motric, psiho-motric și psihologic. Procesul de instruire trebuie să corespundă unui sistem bazat pe învățarea elementelor tehnice de înot începând de la exerciții de acomodare cu apa trecând treptat la exerciții care pot influența atitudinea posturală în vederea prevenirii deficitelor de postură.

În al doilea capitol al tezei, intitulat, ***„Determinarea metodologică și experimentală a unui program de prevenire a deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară”*** sunt descrise metodele și organizarea cercetării științifice, precum și o analiză cu privire la starea actuală a problematicii supuse experimentului (deficitele posturii corporale la copiii 11-13 ani), prin chestionarea persoanelor care au implicație directă în procesul de creștere și dezvoltare a copiilor, metode de evaluare și, nu în ultimul rând, programele profilactice specifice tehnicii înotului terapeutic în vederea prevenirii și stabilizării fenomenului supus studiului.

În acest sens, s-au consultat informațiile privind elaborarea și implementarea documentelor de planificare din domeniul educației fizice, care asigură procesul de instruire, creștere și dezvoltare a copiilor de vârstă prepubertară. Un compartiment important, căruia i s-a atribuit o atenție deosebită, a fost examinarea situației actuale a stării de sănătate a copiilor vârstei prepubertare pe un eșantion extins de 500 de

subiecți în vederea stabilirii deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale, prin metodele: somatoscopică, somatometrică, funcțională, motrică și psihomotrică.

Prin evaluările somatoscopice efectuate la un eșantion de 500 de copii, de vârstă 11-13 ani, s-a stabilit un procent de 23 % cu atitudini posturale vicioase, din care cele mai numeroase fiind atitudinile scoliotice - 8,2 %. În baza acestui studiu științific s-a elaborat un nou mecanism de evaluare detaliat, care s-a transpus într-un mijloc de măsurare cuantificabil, asigurând un grad de obiectivitate mărită. Acest mecanism a creat posibilitatea de măsurare și evaluare a posturii corporale la copii de vârstă prepubertară în vederea monitorizării procesului de creștere și dezvoltare al acestora. În baza analizei rezultatelor obținute, care au demonstrat existența unor probleme de ordin postural, s-a elaborat un mecanism de implementare a unei metodologii de prevenire a tendințelor de instalare a conflictelor posturale ale coloanei vertebrale la copii de vârstă prepubertară prin mijloacele înotului terapeutic. Rezultatele cercetărilor științifice obținute la etapa inițială privind dezvoltarea somatico-funcțională, motrică și psihomotrică a copiilor de 11-13 ani a demonstrat valori modeste raportate la parametrii care ar trebui să însoțească această perioadă prepubertară, ceea ce poate crea unele tendințe de instalare a deficitelor de postură; În acest sens s-au selectat două eșantioane, martor și experimental cu un număr de 60 de copii, fete și băieți, pentru a fi implicați într-un program de cercetare în vederea prevenirii deficitelor posturale cu ajutorul mijloacelor specifice înotului. În vederea realizării cercetărilor științifice prevăzute, s-a elaborat un program de înot, modular extins pe patru etape, în conținutul căruia au fost incluse exerciții de acomodare cu apa, exerciții de învățare a elementelor tehnice de înot și educație posturală, complexe de exerciții pentru consolidarea atitudinii posturale corecte, cumulând un total de 72 ore practico-metodice.

Al treilea capitol al tezei este reprezentat de ***„Argumentarea experimentală a eficacității programului model de prevenire a deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale la copiii de vârstă prepubertară”.*** Rezultatele cercetărilor științifice obținute în cadrul experimentului pedagogic au demonstrat eficiența aplicării metodelor somatoscopice, motrice și psihomotrice în vederea prevenirii tendințelor de instalare a deficiențelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale, evitând structurarea acestora și asigurând un status postural pozitiv. În prezentarea acestui capitol s-au efectuat interpretările rezultatelor științifice obținute în cadrul cărora s-a observat o dinamică ascendentă a indicatorilor somatoscopici, motrici și psihomotrici influențați cu ajutorul mijloacelor specifice înotului terapeutic. Pentru verificarea influenței mijloacelor din natație s-a realizat un studiu de analiză

corelativă între toți parametri supuși cercetării. Rezultatele acestui studiu au demonstrat legături corelative strânse între parametrii înotului, parametri funcționali și psihomotrici.

Acest demers științific realizat confirmă aplicabilitatea mijloacelor înotului terapeutic asupra menținerii și dezvoltării unei posturi corporale corecte.

Principalele rezultate obţinute:

În vederea realizării programului de cercetare care s-a bazat pe un volum considerabil de informații extras din literatura de specialitate, s-a întreprins încercarea elaborării pentru prima dată a metodei de evaluare somatoscopică care are rolul de constatare, a tendinței instalării atitudinilor posturale vicioase la copiii de vârstă prepubertară. În procesul desfășurării experimentului pedagogic s-a stabilit influența mijloacelor specifice înotului terapeutic asupra parametrilor somato-funcționali, motrici și psiho-motrici, rezultatele statistice au demonstrat o evoluție statistică semnificativă:testele de forță al spatelui au rezultate: grupa de băieți obține un „t”=6,25 iar fete „t”=4,53 ceea ce denotă o semnificație statistică puternică unde P<0,001; testele de psihomotricitate, echilibru static „Flamingo”, băiețiirealizează un „t”=3,20 iarfetele un „t”=3,77 cu un prag de semnificație P<0,01.

Rezultatele analizei legăturilor corelative efectuate între parametrii somato-funcționali, motrici, psihomotrici și cei specifici înotului demonstrează influențe evidente ale înotului terapeutic în special asupra indicatorilor psihomotrici, cu coeficienți de corelație cuprinși între r =0.50 și r = 89, băieți și r=0.50 și r=0,71 fete

Implementarea rezultatelor ştiinţifice s-a realizat în cadrul procesului de instruire a copiilor incluși în experiment. Metodica elaborată a fost prezentată în cadrul seminariilor, conferinţelor ştiinţifice naţionale şi internaţionale. Rezultatele cercetării efectuate, au fost prezentate și publicate în cadrul conferințelor științifice naționale și internaționale din Republica Moldova și din România, în același timp prin participarea activă la seminariile de specialiatate din cadrul USEFS.

CONSTANTINESCU MIHAI

THERAPEUTIC SWIMMING IN THE PREVENTION OF FUNCTIONAL PHYSICAL DEFICIENCIES OF THE SPINE OF CHILDREN IN THE PREPUBERTAL PERIOD

Doctoral Thesis in Pedagogical Sciences, Chisinau, 2017

The approached problem consisted in the theoretical and experimental foundation of a specific program in therapeutic swimming in order to prevent functional physical deficiencies of the spine in children of prepubertal age.

The purpose of the research: to improve the system of the application of the specific means to therapeutic swimming in order to prevent the functional physical deficiencies of the spine in children of prepubertal age.

The objectives of the paper:

-The analysis and generalization of data from the literature on the assessment and diagnosis of functional physical deficiencies of the spine, as well as the used methods of prevention or recovery by swimming.

-Identification of the etiopathogenetic factors of the functional physical deficiencies of the spine in the stage of the vicious postural attitude and the negative influence of those on children in the prepubertal age.

- Study on somatic analysis, somatic-functional and psychomotor analysis of children in the prepubertal period in order to develop a methodology for applying the means of therapeutic swimming to prevent posture deficits.

-Methodological and experimental argumentation of the effectiveness of the therapeutic swimming program in order to prevent the tendency to install physical functional deficiencies of the spine in children of prepubertal age.

The scientific novelty and originality consist in the elaboration and implementation of a complex program of exercises specific to therapeutic swimming, with a role in maintaining a correct postural attitude by increasing the morpho-functional parameters, motor and psychomotor growth and development.

The first chapter of the thesis, entitled "**Theoretical-methodological argumentation of the problems regarding the appearance of physical and functional deficiencies of the spine in children of prepubertal age"** represents a synthesis of the specialized literature that reflects the problematic subject to the study, namely the phenomena of growth and development of children in the prepubertal period and the problems of posture deficits that begin at this age. An important aspect, which was approached in the research conducted by various

specialists in the field of physical culture on the growth and development of children, focused on the implementation of physical exercise in order to develop physical and motor skills and last but not least, the issue of maintaining health status. Also, in this context the authors note the effectiveness of various methods and means of physical education in order to ameliorate deficiencies of a somatic-functional nature, and especially to eliminate the deficiencies of vicious postural attitudes of the spine. A methodological scientific approach regarding the growth and development of children is presented by some swimming specialists, who state that swimming contributes effectively in the process of maintaining health and creating a somatic foundation of somatic-functional order and implicit a status of correct posture. At the same time, the study of the specialized literature showed an insufficient treatment on the prevention of postural spinal deficits in children of prepubertal age, through the means of physical education and especially therapeutic swimming.

According with options expressed by swimming specialists some principles can be extracted regarding the application of therapeutic swimming in the prevention of physical functional deficiencies of the spine inprepubertal children. In this sense the selection of swimming exercises must be taken into account, swimming test, individual characteristics of children, morpho-functional, physical, motor and also, psychological characteristics. The training process must correspond to a system based on learning the technical elements of swimming starting from exercises that can influence the postural attitude in order to prevent posture deficits.

The second chapter of the thesis, entitled "Methodological and experimental determination of a program to prevent functional physical deficiencies of the spine in children of pubertal age" describes the methods and organization of scientific research, as well as an analysis of the current state of issues subject to the experiment (deficits of the postural attitude in children 11-13 years), by questioning people who have direct involvement in the process of growth and development, evaluation methods and last , but not least prophylactic programs specific to the therapeutic swimming technique in order to prevent and stabilize the information regarding the elaboration and implementation of the planning documents from the field of physical education, which ensures the training process, for the growth and development of prepubertal children.An important compartment to which we paidspecial attention, was the examination of the current state of health of children of prepubertal age on an extended group of 500 subjects in order to establish the physical deficiencies of the spine, by those methods:somatic, somatic-metric, functional, motor and psychomotor.By somatic evaluations performed on a

group of 500 children, aged 11-13 years, a percentage of 23 % with vicious postural attitudes was established, of which the most numerous being scoliotic attitudes 8.2%. Based on this scientific study, a new detailed evaluation mechanism was developed, which was translated into a quantifiable means of measurement, ensuring a higher degree of objectivity. This mechanism created the possibility of measuring and evaluating body posture in children of prepubertal age in order to monitor their growth and development process.Based on the analysis of the obtained results, which demonstrated the existence of postural problems, a mechanism has been developed, to implement a methodology for preventing the tendency to install postural conflicts of the spine in children of prepubertal age, through therapeutic swimming. The results of the scientific research obtained at the initial stage regarding the somatic-functional, motor and psychomotor development of children aged 11-13 years, demonstrated modest values compared to the parameters that should accompany this prepubertal period, which may create some tendencies to install posture deficits. In this sense, two control and experimental groups were selected with a number of 60 children, girls and boys, to be involved in a research program in order to prevent postural deficits with the help of specific means of swimming. In order to carry out the scientific research provided, a modular swimming program was developed, extended over 4 stages, in the content of which were included water accommodation exercises, exercises for learning the technical elements of swimming and postural education, complex exercises to strengthen attitude correct postures, cumulating a total of 72 hours of practical-methodical means.

The third chapter of the thesisis"Experimental argumentation of the effectiveness of the model program for the prevention of functional physical deficiencies of the spine in children of prepubertal age". The results of the scientific research obtained within the pedagogical experiment demonstrated the efficiency of applying somatic, motor and psychomotor methods in order to prevent the tendency to install physical deficiencies, avoiding their structuring and ensuring a positive postural status. In the presentation of this chapter, the interpretations of the scientific results obtained that were performed, in which ascending dynamics of somatic, motor and psychomotor indicators influenced by the means specific to therapeutic swimming was observed. In order to verify the influence of swimming means, a correlative analysis study was performed between all parameters subjected to the research. The results of this study demonstrated close correlations between swimming parameters, functional and psychomotor parameters.

This scientific approach confirms the applicability of the means of therapeutic swimming on maintaining and developing a correct body posture.

The main results obtained

In order to carry out the research program which was based on a considerable volume of information extracted from the literature, an attempt was made to develop for the first time the somatic evaluation method which has the role of ascertaining the tendency to install vicious postures in children of prepubertal age. In the process of carrying out the pedagogical experiment, the influence of the means specific to therapeutic swimming on the somatic-functional, motor and psychomotor parameters was established, the statistical results showed a significant evolution: back strength tests have results: the group of boys get a “t”=6.25 and the girls ”t”=4.53, which denotes a strong statistical significance, where $P<0.001$; the psychomotor tests, static balance “Flamingo”, the boys achieve a “t”=3.20, and the girls a “t”=3.77, with threshold of significance $P<0.01$.

The results of the analysis of the correlative connections performed between the somatic-functional, motor, psychomotor parameters and those specific to swimming demonstrate obvious influences of therapeutic swimming, especially on psychomotor indicators, with correlation coefficients between $r = 0.50$ and $r = 89$, boys and $r = 0.50$ and $r = 0.71$, girls.

The implementation of the scientific results was made within the training process of the children included in the experiment. The elaborated methodology was presented in seminars, national and international scientific conferences in the Republic of Moldavia and Romania, at the same time through active participation in specialty seminars within USEFS.

DELIPOVICI IRINA

EFICIENTIZAREA LECŢIILOR DE EDUCAŢIE FIZICĂ DIN ÎNVĂŢĂMÂNTUL GIMNAZIAL PRIN INTERMEDIUL METODEI JOCULUI ŞI COMPETIŢIEI

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: Veaceslav Manolachi, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar; Consultant științific: Raisa Moroșan, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, Chișinău, 2017.

Repere conceptuale de cercetare. Studiul efectuat este bazat pe eficientizarea lecțiilor de educație fizică în ciclul gimnazial de învățământ prin fundamentarea metodologiei de implementare a metodei jocului și competiției. Pentru adolescenți jocul devine o încercare a personalității, iar prin îmbinarea metodei jocului cu competiția este satisfăcut motivul real al întrecerii – mândria personală. În același timp, implicarea adolescentului în jocuri – competiții, devine de real folos pentru el în contextul combaterii hipochineziei și îmbunătățirii funcționalității organismului, ceea ce asigură perfecționarea calităților motrice de bază. Astfel, metodologia propusă prevede creșterea atractivității lecțiilor de educație fizică, a gradului de satisfacție și a încrederii în sine a adolescenților, îmbunătățirea indicilor stării de sănătate și nivelul de pregătire motrice a acestora.

Aspecte metodologice ale cercetării. În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, prin aplicarea metodologiei implementării metodei jocului cu competiția ar crește substanțial eficiența lecțiilor de educație fizică în ciclul gimnazial, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

- din punct de vedere teoretico-metodologic s-au analizat și s-au argumentat particularitățile organizării procesului instructiv – didactic la disciplina ”Educația fizică” în ciclul gimnazial la momentul de referință, pe baza analizei literaturii teoretico-științifice și didactico-metodice de specialitate;

- s-au realizat sondaje și anchete a elevilor și profesorilor, în vederea argumentării necesității eficientizării lecțiilor de educație fizică la această etapă de învățământ;

- s-a elaborat și argumentat experimental metodologia implementării metodei jocului și competiției în cadrul lecțiilor de educație fizică din gimnaziu, eficiența acestui proces fiind determinată atât prin prisma analizei dinamicii anuale a

nivelului de pregătire motrice a adolescenților, cât și a indicilor stării de sănătate și a satisfacției adolescenților de calitatea lecțiilor date.

Mecanisme investigaționale (esențe de examinare). Lecțiile de educație fizică în clasele experimentale au fost organizate în conformitate cu prevederile Curriculum-ului de învățământ pentru clasa a IX-a, deosebindu-se de clasele martor prin faptul că metoda jocului și competiției era folosită pe tot parcursul lecției, în toate părțile ei componente, acestea deținând 50% din timpul lecției. Specificul metodologiei propuse constă în compararea forțelor persoanelor implicate în joc, care se prezintă ca rivali în lupta pentru întâietate. Îmbinarea acestor două metode este utilă atunci când apare necesitatea mobilizării maximale a potențialului motric de care dispun participanții la joc. Jocul dinamic are loc pe un fundal emoțional încordat, care stimulează starea funcțională a sistemelor de organe ce se adaptează la efortul fizic; se dezvoltă intens calitățile volitive ale participanților la joc, se perfecționează calitățile motrice de bază ale jucătorilor. Folosirea metodei competiționale în joc se prezintă astfel: existența rivalității, lupta pentru întâietate, compararea forțelor rivalilor de către profesor ori public, stabilirea oficială a învingătorului. În cadrul fiecărei lecții, pentru realizarea obiectivelor propuse de către profesor, jocurile dinamice erau folosite atât separat, cât și în complex cu alte mijloace de dezvoltare fizică generală și exerciții fizice speciale. Totodată, s-a atras o atenție deosebită respectării tehnicii și regulilor de securitate a participanților, îndeosebi, la aruncarea mingilor de tenis de câmp, la depășirea obstacolelor dificile din sală, la cățărarea pe odgon etc. Era important, ca de fiecare dată jocul să prevadă depășirea unui obstacol, învingerea anumitor dificultăți, pentru ca elevii să-și manifeste tot potențialul motric și voința de care dispun, să-și dezvolte și să-și perfecționeze calitățile și abilitățile necesare. De fiecare dată s-a ținut cont de scopul lecției, folosind jocuri și competiții adecvate, respectând principiile didactice ale educației fizice școlare.

Rezultate – produs. Realizarea practică și aplicarea metodologiei experimentale elaborate a condiționat și influențat esențial creșterea atractivității lecțiilor de educație fizică pentru adolescenți, a dinamicii indicilor stării de sănătate și a nivelului de pregătire motrice a acestora, a încrederii în sine și a gradului de satisfacție față de lecțiile experimentale.

Concluzionări și recomandări. În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele concluzii și recomandări:

- Specialiștii din domeniul culturii fizice sunt preocupați de aspectele perfecționării lecțiilor de educație fizică cu elevii, elaborând diferite metode și mijloace eficiente în acest sens, cea mai mare atenție fiindu-i acordată

învățământului primar, iar cele mai puține lucrări în acest context referindu-se la clasa a IX-a, clasă gimnazială terminală, în care învață adolescenți de 14-15 ani, aflați la etapa de trecere de la copilărie la maturitate.

- Sondajul de opinie a adolescenților de 14-15 ani, realizat la început de an școlar, a pus în evidență motivația acestora privind frecventarea lecțiilor de educație fizică. Astfel, 39% dintre ei au o motivație slabă, iar 11% dezaprobă aceste ore, ceea ce denotă necesitatea sporirii atractivității disciplinei ”Educația fizică” prin metode și mijloace eficiente în acest sens.

- Rezultatele anchetării profesorilor de educație fizică cu grad didactic în contextul eficientizării lecțiilor de educație fizică cu adolescenții de 14-15 ani, confirmă ideea că îmbinarea metodei jocului cu competiția ar putea contribui la creșterea atractivității disciplinei ”Educația fizică” pentru adolescenți și la sporirea eficienței lecțiilor respective. Aceste rezultate au invocat necesitatea elaborării și verificării experimentale a unei metodologii adecvate de organizare a lecțiilor de educație fizică cu acest contingent, folosind creativ îmbinarea jocului și competiției.

- Analiza dinamicii anuale a rezultatelor lotului experimental a demonstrat eficientizarea lecțiilor de educație fizică pentru adolescenții de 14-15 ani, exprimată prin creșterea veridică a masei și taliei corporale ($P<0,05$-$P<0,001$), a perimetrului și elasticității toracice ($P<0,05$-$P<0,001$), a forței mânii drepte ($P<0,001$) a elevilor, dar și prin majorarea cotei elevilor dezvoltați fizic armonios, care a progresat la fete de la 50% la 61,55%, iar la băieți de la 44,44% la 71,44%.

- Analizând dinamica anuală a nivelului de pregătire fizică generală a elevilor din lotul experimental s-a stabilit o creștere veridică a rezultatelor testării finale, în raport cu testarea inițială, la pragul de semnificație matematico-statistică $P<0,05$ - $P<0,001$, ceea ce nu este valabil și pentru lotul martor. Rezultatele obținute denotă că metodologia propusă se răsfrânge pozitiv asupra nivelului de pregătire fizică generală a adolescenților și conduce la eficientizarea lecțiilor de educație fizică din punct de vedere motric.

- Lecțiile experimentale, contribuie la creșterea încrederii în sine a adolescenților în dinamică anuală. La finele anului școlar cota băieților respectivi fiind în creștere cu 21%, comparativ cu rezultatele inițiale, iar la fete - cu 16%. Totodată, la finele anului de învățământ contingentul fetelor foarte satisfăcute și satisfăcute de lecțiile experimentale a atins cota de 58,33%, iar cea a băieților respectivi – de 58,34%, ceea ce denotă că lecțiile date sunt eficiente pentru adolescenți din punct de vedere psiho-emoțional;

- În scopul eficientizării lecțiilor de educație fizică cu adolescenții se recomandă acordarea unei atenții sporite nivelului pregătirii teoretice a profesorilor de educație fizică, familiarizarea lor cu jocurile – competiții, descrise în literatura de specialitate și indicate de specialiști;

- Se recomandă implementarea metodei date în cadrul lecțiilor de educație fizică cu adolescenții ce manifestă pasivitate și indiferență, implicându-i inițial în această activitate pe cei mai activi, ceea ce va duce la creșterea atractivității lecțiilor;

- Cadrele didactice din domeniul culturii fizice vor ține cont de faptul că la adolescență elevul dorește să se afirme nu doar în fața profesorului dar și în colectiv, în așa caz fiind rațional ca învingătorii să fie remarcați în mod special;

- Se recomandă organizarea pe parcursul anului școlar a 4-5 evenimente sportive cu participarea majorității elevilor;

- Este important, ca de fiecare dată jocul – competiția să prevadă învingerea anumitor greutăți, pentru ca elevii să-și manifeste tot potențialul motric și voința de care dispun pentru a izbuti, să-și dezvolte și să-și perfecționeze calitățile și abilitățile motrice necesare.

DELIPOVICI IRINA

IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF THE PHYSICAL EDUCATION LESSONS IN THE SECONDARY EDUCATION BY THE METHOD OF GAME AND COMPETITION

Thesis of phd in pedagogical sciences, Scientific coordinator: Veaceslav Manolachi, Doctor Habilitate in Pedagogical Sciences, university professor; Scientific adviser: Raisa Morosan, Doctor Habilitate in Medical Science, university professor, Chisinau, 2017.

Conceptual research landmarks. The study is based on the improving the effectiveness of the physical education lessons in the secondary education by grounding the methodology to implement the method of game and competition. For teenagers, the game becomes a test of personality, and by combining the method of the game with the competition, the real reason for the competition is satisfied – personal pride. At the same time, teenager involvement in games – competitions, becomes of real use for him, in the context of combating hypokinesia and improving the functionality of the body, which ensures the improvement of the basic motor skills. Thus, the proposed methodology provides for increasing the attractiveness of the physical education lessons, the degree of satisfaction and the self-confidence of teenagers, improving health indicators and the level of motor training of these.

Methodological issues of the research. In accordance with the established purpose of the research, according to which, by applying the methodology of implementing the method of the game with competition would substantially increase the efficiency of physical education lessons in the secondary cycle, a series of objectives where drawn and achieved:

- from a theoretical point of view, the particularities of organizing the instructive-didactic process in the discipline “Physical education” in the secondary cycle at the reference moment were analyzed and argued, based on the analysis of the theoretical-scientific and didactic-methodical literature;

- polls and surveys of students and teachers were conducted, in order to argue the need to improve the effectiveness of the physical education lessons at this stage of education;

- the methodology of implementing the game and competition method in the physical education lessons in the secondary school was elaborated and argued experimentally, the efficiency of this process being determined both through the analysis of the annual dynamics of motor training level of teenagers and the health and satisfaction indicators of the quality of the given lessons.

Investigational mechanisms (essenses of examination). Physical education lessons in the experimental classes were organized in accordance with the provisions of the Education Curriculum for the ninth grade, differing from the control classes in that the method of play and competition was used through the lesson, in all its component parts, holding 50% of the time during the lesson. The specificity of the proposed methodology consists in comparing the forces of the people involved in the game, who present themselves as rivals in the fight for primacy. The combination of these two methods is useful when there is a need to mobilize the maximum motor potential available to game participants. Dynamic play takes place on a tense emotional background, which stimulates the functional state of organ systems that adapt to physical exertion; the volitional qualities of the participants in the game are intensely developed, the basic motor qualities of the players are perfected. The use of the competitive method in the game is presented as follows: the existence of rivalry, the fight for primacy, the comparison of rival forces by the teacher or the public, the official establishment of the winner. In each lesson, to achieve the objectives proposed by the teacher, dynamic games were used both separately and in complex with other means of general physical development and special physical exercises. At the same time, special attention was paid to the observance of the technique and safety rules of the participants, especially when throwing tennis balls, overcoming difficult obstacles in the hall, climbing on the rope, etc. It was important that each time the game provided for overcoming certain difficulties, for students to show all their motor potential and will, to develop and improve their skills and abilities. Each time the purpose of the lesson was taken into account, using appropriate games and competitions, respecting the didactic principles of school physical education.

Results – product. The practical realization and application of the elaborated experimental methodology conditioned and essentially influenced the increase of the attractiveness of physical education lessons for teenagers, of the dynamics of health indicators and their level of motor training, self-confidence and satisfaction with experimental lessons.

Conclusions and recommendations: The following conclusions and recommendations can be highlighted as a result of the conducted research:

- Specialists in the field of physical culture are concerned about the aspects of improving physical education lessons with students, developing various methods and effective means in this regard, the greatest attention being paid to primary education, and the least work in this context referring to the ninth grade, a terminal secondary class, in which study teenagers of 14-15 years old, at the stage of transition from childhood to adulthood.

- The opinion poll of 14-15 years old teenagers, conducted at the beginning of the school year, highlighted their motivation to attend physical education lessons. Thus, 39% of them have a poor motivation, and 11% disapprove of these classes, which indicates the need to increase the attractiveness of the discipline "Physical Education" through effective methods and means in this regard.

- The results of the investigation of physical education teachers with a teaching degree in the context of improving the effectiveness of physical education lessons with teenagers of 14-15 years old, confirm the idea that combining the game method with competition could help increase the attractiveness of "Physical Education" for teenagers and increase efficiency of those lessons. These results invoked the need to develop and experimentally verify an appropriate methodology for organizing physical education lessons with this contingent, creatively using the combination of game and competition.

- The analysis of the annual dynamics of the results of the experimental group demonstrated the efficiency of physical education lessons for teenagers of 14-15 years old, expressed by the true increase in body mass and waist ($P<0,05$-$P<0,001$), chest circumference and elasticity ($P<0,05$-$P<0,001$), the strength of the right hand of students ($P<0,001$), but also by increasing the quota of harmoniously physically developed students, who progressed in girls from 50% to 61.55%, and in boys from 44.44% to 71.44%.

- Analyzing the annual dynamics of the general level of physical training of the students in the experimental group, a true increase of the final test results was established, compared to the initial test, at the threshold of mathematical-statistical significance $P<0,05$ - $P<0,001$, which it is not valid for the control group either. The obtained results indicate that the proposed methodology has a positive impact on the level of general physical training of teenagers and leads to the efficiency of physical education lessons from a motor point of view.

- Experimental lessons contribute to increasing the self-confidence of teenagers in annual dynamics. At the end of the school year, the quota of the respective boys was increasing by 21%, compared to the initial results, and for girls – by 16%. At the same time, at the end of the school year, the quota of girls very

satisfied and satisfied with the experimental lessons reached the quota of 58.33 %, and that of the boys – 58.34%, which indicates that the lessons given are effective for teenagers in terms of psycho-emotional view;

- In order to improve the effectiveness of the physical education lessons with teenagers, it is recommended to pay more attention to the level of theoretical training of physical education teachers, their familiarization with games – competitions, described in the literature and indicated by specialists;

- It is recommended to implement the method given in the physical education lessons with teenagers who show passivity and indifference, initially involving in this activity the most active, which will increase the attractiveness of lessons;

- Teachers in the field of physical culture will take into account the fact that in adolescence the student wants to assert himself not only in front of the teacher but also in the team, in such case it is rational for the winners to be especially noticed;

- It is recommended to organize during the school year 4-5 sports events with the participation of most students;

- It is important that every time the game – competition provides for the overcoming of certain difficulties, for students to show all their motor potential and the will they have to succeed, to develop and improve their necessary motor skills and abilities.

DIMA LOREDANA-EUGENIA

SOCIALIZAREA COPIILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE SPORTIVE

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Universitatea de Stat de Educație fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2019

Actualitatea. Socializarea reprezintă un proces, care prevede multiple interactiuni între elev, în calitate de socializat si societate, în calitate de socializator. Aceasta nu obligă elevii la o asimilare mecanică a normelor ori valorilor, dar îi determină la o readaptare continuă în funcție de condițiile specifice de diferențiere socială. Astfel, elevul este pregătit ca ființă socială, cooperantă și participantă, iar interesul pentru interacţiunea cu alţi elevi determină ca socializarea să apară ca o acțiune perenă ce poate fi practicată permanent.

Grupurile şcolare au rol formator pentru copii şi alcătuiesc (pentru preşcolari şi şcolari) colective de 20-30 de copii de aceeaşi vârstă şi un educator / învăţător. Studiile de specialitate au evidenţiat faptul că formarea personalităţii indivizilor este decisiv condiţionată de apartenenţa lor la anumite grupuri mici (familia, grupul şcolar, grupul de prieteni, grupul de muncă, grupul sportiv etc.). De exemplu, în cazul activităţii sportive, grupul mic are o importanţă deosebită constituind, în viziunea lui M. Epuran "realitatea psihosocială de bază".

Cercetarea noastră oferă o imagine comprehensivă şi exhaustivă asupra procesului socializării, în general, şi asupra specificului acestui proces în cadrul şcolii, întrucât ea asigură o cultură comună, familiarizează oamenii cu un teritoriu încărcat de valoare simbolică pentru ei, insistă asupra istoriei comune şi a memoriei colective. Apartenența națională este şi produsul culturii naționale însuşite şi certificate de către şcoală. O dată cu transformările realității națiunii se manifestă şi tendința de schimbare a accepției integrării sociale. Se face distincție între integrarea locală şi cea societală, sistemică.

Apartenenţa la unul sau mai multe grupuri sociale este direct proporțională cu identitatea elevului, ori de importanțele subsidiate acestor apartenenţe. În acest caz elevul se poate mândri că este membru al unei anumite familii, al unui anumit grup etnic, va încerca să adere, să seraporteze la alte grupuri, în mod deosebit în cazul când acestea apar cu scopul de a-și întări părțile pozitive ale identităţii sale sociale şi individuale.

De aceea, socializarea se manifestă ca o simplă repetiţie socială, ea nu problematizează schimbarea socială, inovarea, interpretarea personală a realităţii obiective. În prezent există tendinţa de diminuare a funcţiei socializatoare a familiei şi redistribuirea ei altor instituţii cu rol formativ specializat – şcoala, mass-media etc., fenomen ce are o serie de efecte deosebit de importante precum: trecerea de la tipul afectiv de educaţie la tipul instrumental; reducerea comportamentului ”reproductiv” al tinerilor în raport cu cel al părinţilor şi diminuarea rolului afectivităţii; slăbirea coeziunii familiale ca urmare a solicitărilor fizice şi nervoase ale serviciului, absenţa îndelungată a părinţilor de acasă ca urmare a programului profesional.

Deci, putem menționa despre o imensă varietate individuală pe o axă continuă ce se deplasează de la conformismul absolut la devianţă, astfel putem demonstra dinamismul social şi schimbarea socială. Activităţile extraşcolare, dispun de cel mai larg caracter interdisciplinar, acestea oferă modalităţi eficiente de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciaţi şi mai accesibili sufletelor acestora. Activităţile complementare concretizate în excursii şi drumeţii, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ţinută adecvată situaţiei, declanşează anumite sentimente. Contribuţia importantă privind dezvoltarea personalităţii copilului o au activităţile extraşcolare ce implică copilul prin personalitatea sa dar nu prin rezultatul realizat de acesta.

Activităţilor extracurriculare prin programul lor, stabilit ca o unitate în ethosul și cultura organizaţională a şcolii, vizează acţiuni care să îi ajute pe elevi să îşi însuşească ideile de corectitudine şi respect, să cunoască şi să respecte valorile culturale si etnice ale comunităţii, să trăiască experienţe de viaţă competitive.

În prezent cadrele didactice sunt extrem de preocupate atât de desfășurarea activităților școlare, cât și a celor extrașcolare, acestea ducând la dezvoltarea gândirii critice, la stimularea implicării elevilor în luarea deciziilor, și asumarea responsabilităților sociale, realizându-se o legatură între latura cognitivă și cea comportamentală.

Astfel, activitățile extrașcolare dispun de un caracter interdisciplinar și oferă eficiente modalități de formare a caracterului copiilor începând de la clasele primare, deoarece constituie factorii educativi cei mai apreciați și accesibili dorințelor acestora.

În prezent, se manifestă un interes crescând pentru copii prin generalizarea învăţământului şi tendinţa adulţilor de a le organiza copiilor timpul liber, prin jocuri şi sporturi organizate şi, altfel zis, prin televiziune şi mass-media. Jocul de mișcare

are reguli prestabilite, care îi delimitează timpul și spațiul de desfășurare, numărul de participanți, gradul de competitivitate și de socializare între membrii colectivului/grupului care îl realizează.

Descrierea situaţiei în domeniul de cercetare şi identificarea problemelor de cercetare

Analizând literatura de specialitate, putem menţiona că puţini autori autohtoni au abordat problematica cercetărilor cu privire la psihosocializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive, respectiv prin aplicarea jocurilor de mișcare în taberele la mare.

Activitățile extrașcolare și de timp liber au răsfrângere directă asupra comportamentului şcolar și familial, dar și asupra socializării copiilor.

În acest sens, este necesară o strânsă colaborare între şcoală, familie, instituțiile specializate pentru activitățile de timp liber, precum si deschiderea şcolilor către asociaţii neguvernamentale și alte persoane specializate, care pot acţiona din exterior, prin eforturi concertate.

Ţinând cont de importanţa petrecerii timpului liber de către copii într-un mod cât mai plăcut si eficient, oferindu-se o gamă cât mai largă de activități, care sa răspundă nevoilor, dorinţelor și aşteptărilor acestora, s-a căutat un cadru nou și dinamic în care să se înscrie numeroşi specialiști, animatori socio-educativi, reprezentanți ai societății civile, voluntari din cartiere, alți parteneri, constituiți în echipe pluridisciplinare de lucru, care prin disponibilităţile lor sufletești să contribuie la realizarea unor proiecte de timp liber cu caracter educativ.

Relaţiile de colaborare, munca în echipa, permit copilului să se situeze mai bine în raport cu el însuși, cu ceilalţi, cu lumea înconjurătoare, și îi sporesc dorinţa de a lucra împreună cu ceilalţi pentru o reuşită comună.

În prezent şcoala românească este caracterizată într-o măsură oarecare de incompetenţă cu privire la realizarea unui proces de socializare adecvat realităţilor sociale, iar în locul unde apar astfel de cerințe acestea sunt dominate de valori şi norme care încurajează conformismul, pasivismul elevilor, preluarea necritică, raportul conflictual între profesori şi elevi, lipsa modelelor autentice. Reflecții de valoare cu privire la socializare au fost reflectate și de autoarea Stela Cemortan în lucrările „Modelul psihopedagogic de socializare a copiilor de vârstă timpurie” și “Abordări ale socializării copiilor de vârstă timpurie” unde a făcut o mențiune importantă cu referire la aceea că “mecanismele de socializare a copiilor sunt: imitarea; identificarea emoţională; orientarea socială; reglementarea; experienţa socială şi culturală; creativitatea; monitorizarea; evaluarea; reglementarea prin reflex etc.”

Brich A. preciza că atunci când analizăm fenomenul de durată al dezvoltării copilului observăm că acesta presupune un proces de socializare în care copilul învaţă să se conformeze normelor societăţii şi să acţioneze adecvat. Deşi acest proces presupune expectanţe diferite de la o societate la alta, se pare că natura foarte sociabilă a copiilor determină o disponibilitate foarte mare de a învăţa şi de a răspunde influenţelor sociale. Există trei modalităţi de încurajare a socializării la copil: imitare şi identificare, educaţia directă (pedepse şi recompense) şi transmiterea expectanţelor sociale. Analiza de mai sus ne-a îndreptăţit să considerăm oportunitatea unor noi investigaţii în problematica socializării copiilor, iar actuala lucrare vine, în plus faţă de investigaţiile de tip descriptive cu aspect praxiologice, să propună măsuri concludente, la nivelul interacţiunii profesor - elev care să eficientizeze procesul de socializare. Jocul caracterizat de situaţii atractive, solicită şi funcţiile atenţiei, mai ales a celei involuntare şi treaptat a celei voluntare. Astfel, se consolidează volumul, concentrarea şi mobilitatea atenţiei.

Astfel, **problema științifică de cercetare** este prefigurată de *nevoia* studierii fenomenului de socializare al copiilor, de fundamentarea teoretică şi elaborarea unui model de aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare) menite să asigure formarea identității acestora și dezvoltarea lor permanentă prin interacţiunea cu planul social al existenţei, cercetări, care nu sunt integrate plenar într-un concept, metodologic și praxiologic, fapt care impune extinderea investigațiilor în domeniul de referință. De asemenea, având în vedere că socializarea prin jocurile de mișcare are un rol semnificativ în dezvoltarea comunicării la copii, am considerat oportună implicarea acestora în grupurile de colegi/prieteni în scopul realizării de activități extrașcolare, benefice formării/dezvoltării personalității individuale.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că printr-o socializare adecvată a elevilor ciclului primar prin intermediul activităţilor extraşcolare sportive, prin consolidarea acesteia ca proces explicit în documentele de politică şcolară, precum şi prin dezvoltarea unor bune practici de socializare, activate constant şi coerent se va contribui la asigurarea unui echilibru între planul intelectual şi cel social al formării elevilor, la crearea şi dezvoltarea atitudinii acestora în plan social şi personal.

Scopul cercetării constă în studierea fenomenului de socializare al copiilor, în fundamentarea teoretică şi elaborarea unui model de aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare) menite să asigure formarea identității acestora și dezvoltarea lor permanentă prin interacţiunea sa cu planul social al existenţei.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei şi practicii actuale cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar şi al activităţilor extraşcolare.

2. Cercetarea sociologicăcu privire la practicarea jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare

3. Elaborarea modelului de activităţi extraşcolare specifice ciclului primar şcolar.

4. Argumentarea eficienţei utilizării activităţilor extraşcolare la copii de vârsta 7-10 ani.

Noutatea şi originalitatea cercetării constă în elaborarea unor modele eficiente de activităţi extraşcolare, a specificului acestora ca proces instructiv-educativ în cadrul şcolii, în special din punct de vedere practic abordat din perspectivă formativ-educativă. Şcoala este instituţia care poate să vizeze atât, cunoştinţele şi competenţele de nivel intelectual, dar şi pe cele sociale, de nivel interacţional, a utilizării activităţilor extraşcolare, care în acelaşi timp, reprezintă oportunităţi în formarea şi dezvoltarea personalităţii.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată rezidă în determinarea fundamentelor teoretice şi metodologice ale eficientizării procesului de socializare prin jocurile de mișcare, fapt ce a condus la elaborarea modelelor de activități extrașcolare. De asemenea, complexul de aptitudini și capacități ale elevilor cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani ne-a permis selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică şi experimentală a conţinuturilor extrașcolare (flexibile, permeabile, dinamice şi generatoare de strategii personalizate de autoinstruire) a ghidului teoretico-practic.

Semnificaţia teoretică constă în elaborarea şi argumentarea utilizării activităţilor extraşcolare destinate ciclului primar în scopul creşterii nivelului de socializare. Copiii, nu se limitează doar la a învăţa, ci înlocuiesc, în multe situaţii, mama sau tatăl în exercitarea unor atribuţii, devenind o sursă de forţă de muncă. În asemenea situaţii, aspectul opţional din partea copilului este diminuat la maximum în anumite perioade, timpul liber al unui copil sau adolescent fiind diminuat considerabil; mai mult, este diminuat şi timpul afectat pregătirii şcolare. De asemenea, copiii trebuie să fie învăţaţi să-şi dezvolte atât capacităţile intelectuale, cât şi puterea fizică, dezvoltarea fiind rezultatul efortului. Aceste calităţi şi capacităţi pot fi obţinute prin utilizarea activităţilor extraşcolare sportive, şi care pot să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să le realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viaţă.

Valoarea aplicativă a cercetării o reprezintă posibilităţile ample de aplicare şi implementare în practica educaţională a ciclului primar a activităţilor extraşcolare ce vor contribui la stimularea personalităţii elevilor, la dezvoltarea lor fizică şi intelectuală, şi nu în ultimul rând la educarea lor civică şi patriotică.

Rezultatele cercetării propuse pentru susţinere:

- studiul cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar prin activităţi extraşcolare sportive;
- elaborarea ghidului teoretico – practic – „Jocuri de mișcare la mare” în scopul aplicării conținuturilor lor într-un mediu interactiv pentru o stimulare a gradului de socializare;
- elaborarea modelului de activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare pentru a facilita creativitatea, inventivitatea și socializarea copiilor din ciclul primar.

DIMA LOREDANA-EUGENIA

SOCIALIZATION OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN THROUGH EXTRACURRICULAR SPORTS ACTIVITIES

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2019

The news. Socialization is a process that provides multiple interactions between the student, as a socializer and society, as a socializer. It does not oblige students to a mechanical assimilation of norms or values, but determines them to a continuous readjustment depending on the specific conditions of social differentiation. Thus, the student is prepared as a social, cooperative and participating being, and the interest in interacting with other students determines that socialization appears as a perennial action that can be practiced permanently.

School groups have a formative role for children and form (for preschoolers and schoolchildren) groups of 20-30 children of the same age and an educator / teacher. Specialized studies have shown that the formation of individuals' personality is decisively conditioned by their belonging to certain small groups (family, school group, group of friends, work group, sports group, etc.). For example, in the case of sports activity, the small group has a special importance constituting, in M. Epuran's vision, the “basic psychosocial reality”.

Our research provides a comprehensive and exhaustive picture of the process of socialization in general and of the specifics of this process within the school, as it ensures a common culture, familiarizes people with a territory full of symbolic value for them, insists on common history and memory. collective. National affiliation is also the product of the national culture acquired and certified by the school. Along with the transformations of the nation's reality, there is also a tendency to change the meaning of social integration. A distinction is made between local and societal, systemic integration.

Belonging to one or more social groups is directly proportional to the student's identity, or to the subsidized importance of these affiliations. In this case the student can be proud that he is a member of a certain family, of a certain ethnic group, he will try to join, to serapportate to other groups, especially if they appear in order to strengthen the positive parts of its social and individual identity.

Therefore, socialization manifests itself as a simple social repetition, it does not problematize social change, innovation, personal interpretation of objective reality. Currently there is a tendency to diminish the socializing function of the family and its redistribution to other institutions with specialized training role - school, media, etc., a phenomenon that has a number of very important effects such as: the transition from the affective type of education to the type instrumental; reducing the "reproductive" behavior of young people in relation to that of parents and reducing the role of affectivity; weakening of family cohesion as a result of the physical and nervous demands of the service, the long absence of parents at home as a result of the professional program.

So, we can mention about a huge individual variety on a continuous axis moving from absolute conformity to deviance, so we can demonstrate social dynamism and social change. The extracurricular activities have the widest interdisciplinary character, they offer efficient ways to form the character of children since primary school, because they are the most appreciated and accessible educational factors for their souls. Complementary activities embodied in trips and hikes, visits, watching movies or shows imprint a certain behavior on the child, an outfit appropriate to the situation, triggers certain feelings. The important contribution regarding the development of the child's personality has the extracurricular activities that involve the child through his personality but not through the result achieved by him.

Extracurricular activities through their program, established as a unit in the ethos and organizational culture of the school, aim at actions that help students to acquire ideas of fairness and respect, to know and respect the cultural and ethnic values of the community, to live experiences competitive living.

Currently, teachers are extremely concerned with both school and extracurricular activities, leading to the development of critical thinking, stimulating student involvement in decision making, and social responsibility, making a connection between the cognitive side and the behavioral.

Thus, extracurricular activities have an interdisciplinary character and offer effective ways to form the character of children from primary school, because they are the most appreciated educational factors and accessible to their desires.

Currently, there is a growing interest in children through the generalization of education and the tendency of adults to organize their children's free time, through organized games and sports and, in other words, through television and media. The movement game has predetermined rules, which delimit its time and

space, the number of participants, the degree of competitiveness and socialization between the members of the team / group that performs it.

Description of the situation in the field of research and identification of research problems

Analyzing the literature, we can mention that few local authors have addressed the issue of research on the psychosocialization of children in primary school through extracurricular sports activities, respectively by applying movement games in camps at sea.

Extracurricular and leisure activities have a direct impact on school and family behavior, but also on children's socialization.

In this sense, a close collaboration between the school, the family, the specialized institutions for leisure activities is necessary, as well as the opening of schools to non-governmental associations and other specialized persons, who can act from outside, through concerted efforts.

Taking into account the importance of children spending their free time in a pleasant and efficient way, offering a wide range of activities to meet their needs, desires and expectations, a new and dynamic framework was sought in which to enroll numerous specialists, socio-educational animators, representatives of civil society, neighborhood volunteers, other partners, formed in multidisciplinary work teams, which through their soul availability to contribute to the realization of educational leisure projects.

Collaborative relationships, teamwork, allow the child to be better in relation to himself, to others, to the world around him, and increase his desire to work with others for a common success.

At present, the Romanian school is characterized to a certain extent by incompetence regarding the realization of a socialization process adequate to social realities, and in the place where such requirements appear they are dominated by values and norms that encourage conformity, students' passivity, uncritical takeover, the conflicting relationship between teachers and students, the lack of authentic models. Valuable reflections on socialization were also reflected by the author Stela Cemortan in the works "Psychopedagogical model of socialization of young children" and "Approaches to the socialization of young children" where she made an important mention that" the socialization mechanisms of children are: imitation; emotional identification; social orientation; regulation; social and cultural experience; creativity; monitoring; evaluation; reflex regulation, etc."

Brich A. stated that when we analyze the long-term phenomenon of child development we notice that it involves a process of socialization in which the child

learns to comply with societal norms and act appropriately. Although this process involves different expectations from one society to another, it seems that the very sociable nature of children determines a very high willingness to learn and respond to social influences. There are three ways to encourage socialization in children: imitation and identification, direct education (punishments and rewards) and the transmission of social expectations. The above analysis entitled us to consider the opportunity for new investigations in the issue of children's socialization, and the current paper comes, in addition to descriptive investigations with a praxiological aspect, to propose conclusive measures at the level of teacher-student interaction to streamline the socialization process. The game, characterized by attractive situations, also requires the functions of attention, especially the involuntary and gradually the voluntary one. This strengthens the volume, concentration and mobility of attention.

Thus, **the scientific research problem** is foreshadowed by the *need to* study the phenomenon of socialization of children, the theoretical foundation and development of a model for the application of movement games (in primary school children), in extracurricular sports activities (organized in camps at sea) meant to ensure the formation of their identity and their permanent development through the interaction with the social plan of existence, research, which are not fully integrated in a concept, methodological and praxiological, which requires the extension of investigations in the field of reference. Also, given that socialization through movement games has a significant role in the development of communication in children, we considered it appropriate to involve them in groups of colleagues / friends in order to perform extracurricular activities, beneficial to the formation / development of individual personality.

Research hypothesis. It was assumed that through an adequate socialization of primary school students through extracurricular sports activities, by consolidating it as an explicit process in school policy documents, as well as by developing good socialization practices, constantly and coherently activated will contribute to ensuring a balance between the intellectual and the social plan of the students' training, at the creation and development of their attitude in social and personal plan.

The aim of the research is to study the socialization phenomenon of children, in theoretical substantiation and development of a model for the application of movement games (in primary school children), in extracurricular sports activities (organized in camps at sea) designed to ensure the formation of

their identity and their permanent development through its interaction with the social plane of existence.

Research objectives:

1. Studying the current theory and practice regarding the socialization of primary school students and extracurricular activities.

2. Sociological research on the practice of movement games in primary school students in extracurricular activities

3. Elaboration of the model of extracurricular activities specific to the primary school cycle.

4. Arguing the efficiency of using extracurricular activities in children aged 7-10 years.

The novelty and originality of the research consists in the elaboration of efficient models of extracurricular activities, of their specificity as an instructive-educational process within the school, especially from a practical point of view approached from a formative-educational perspective. The school is the institution that can target both the knowledge and skills of intellectual level, but also the social, interactional level, the use of extracurricular activities, which at the same time, represent opportunities in the formation and development of personality.

The important scientific problem solved lies in determining the theoretical and methodological foundations of streamlining the socialization process through movement games, which led to the development of models of extracurricular activities. Also, the complex of skills and abilities of students aged 7-10 allowed us to select, organize, theoretical and experimental substantiation of extracurricular content (flexible, permeable, dynamic and generating personalized self-training strategies) of the theoretical guide -practically.

The theoretical significance consists in the elaboration and argumentation of the use of extracurricular activities destined for the primary cycle in order to increase the level of socialization. Children are not limited to learning, but in many situations replace the mother or father in the exercise of certain duties, becoming a source of labor. In such situations, the optional aspect of the child is diminished to the maximum in certain periods, the free time of a child or adolescent being considerably diminished; moreover, the time allocated to school preparation is diminished. Also, children must be taught to develop both their intellectual abilities and physical strength, development being the result of effort. These qualities and abilities can be obtained through the use of extracurricular sports activities, and which can guide them, influence their development, make them easier and more beautiful to achieve the main goal - preparing the child for life.

The applicative value of the research is represented by the ample possibilities of application and implementation in the educational practice of the primary cycle of extracurricular activities that will contribute to the stimulation of students' personality, to their physical and intellectual development, and last but not least to their civic and patriotic education.

Research results proposed for support:

- study on the socialization of primary school students through extracurricular sports activities;
- elaboration of the theoretical-practical guide - “Games of movement at sea” in order to apply their contents in an interactive environment for a stimulation of the degree of socialization;
- elaboration of the model of extracurricular activities through algorithmic movement games at sea in order to facilitate the creativity, inventiveness and socialization of the children from the primary cycle.

DIMA MARIUS DUMITRU

OPTIMIZAREA PROCESULUI DE EDUCAŢIE FIZICĂ LA NIVELUL ÎNVĂŢĂMÂNTULUI GIMNAZIAL ÎN DEPENDENŢĂ DE FACTORII DE MEDIU

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului, Ştiinţific Specializat al Intitutului Național de Stat de Educație fizică și Sport, Chișinău, 2007

Actualitatea. Lumina, aerul curat, mişcarea, armonia şi frumuseţea peisajului sunt astăzi lucruri elementare ale civilizaţiei şi recomandări ale unei medicini moderne care ştie să se sprijine pe educaţia fizică, în dezvoltarea normală şi echilibrată a copiilor şi a tineretului în general.

Prin prezenţa şi activitatea sa, omul a creat, împotriva voinţei sale, un factor patogen cu influenţe nefaste asupra sănătăţii, reprezentat de poluarea mediului ambiant.

Mediul natural, cel în care trăim, cuprinde mediul fizic extern, constituit din următorii factori: aer, apă, sol, radiaţii, climă, faună, microbi, virusuri, etc. În general, mediul natural este favorabil vieţii şi activităţii omului prin factorii săi dar poate fi şi nociv, prin prezenţa factorilor patogeni cum ar fi lipsa sau excesul unor elemente naturale din apă sau aer (flor, iod), poluarea cu particule, substanţe toxice sau microbi patogeni, temperaturile excesive, variaţiile climatice, etc.

Mediul social este cel creat de om şi societate, adaptând mediul natural nevoilor sale (condiţii mai bune de viaţă şi activitate) lucru care denaturează uneori mediul natural. Acest proces de transformare şi denaturare a mediului natural ridică noi probleme de sănătate a populaţiei datorită: aglomerării oamenilor în centre mari, industrializării, folosirii substanţelor chimice pentru fertilizarea solului şi distrugerea dăunatorilor etc.

Din experienţele făcute pe animale şi oameni (Tischler W. 1965, Walter H. 1974, Ursu I. 1978, Udrescu S. 1988, Vanc F., Tudoran P. 1990, Vădianu A. 1991), rezultă că practicarea exerciţiilor fizice şi a sportului în condiţii neigienice, fără aplicarea măsurilor sanitare la locul de desfăşurare a activităţii, fără respectarea de către sportivi a unui regim igienic de viaţă, a unei alimentaţii raţionale, a unui regim corect de activitate şi odihnă etc., poate avea repercursiuni negative asupra sănătăţii, dezvoltării fizice şi capacităţii lor de efort, reflectându-se şi asupra rezultatelor obţinute.

Se ştie ca în problema sănătăţii, o importanţă deosebită capătă relaţiile mereu schimbătoare dintre organism şi mediu, posibilităţile organismului de a se adapta la variatele solicitări ale mediului, din care poate rezulta fie starea de sănătate, în cazul în care organismul reuşeşte să se adapteze bine la mediu, fie starea de boală, mediul învinge rezistenţa organismului.

În menţinerea şi promovarea sănătăţii, ca şi în apariţia stării de boală, intervin factori endogeni sau interni (factori genetici) şi factori exogeni – din afară – care aparţin atât mediului fizic, cât mai ales celui social, în care omul trăieşte şi îşi desfăşoară activitatea.

Aşa cum arată Baciu C.,1970, Achim V., 1976, Arhip A.,1996, Chifu T., Murariu A.,1999 factorii genetici (ereditari) dau terenul, cu posibilităţi (predispoziţii) foarte variate de a reacţiona (rezistenţă mai mare sau mai mică), în funcţie de intervenţia factorului fizic, dar mai ales a celui social (regim de viaţă, regim alimentar, igiena locuinţei, igiena muncii, fumatul, alcoolismul, sedentarismul, etc.).

Intervenţia factorilor de mediu explică aspectele multiple pe care le îmbracă bolile, precum şi activitatea de ocrotire a sănătăţii.

Dacă din punct de vedere igienic forurile de specialitate stabilesc deficienţele de mediu care influenţează negativ starea de sănătate a colectivităţilor umane şi propun măsuri de asanare, realizarea concretă (în viaţa de toate zilele) a acestora, ca şi respectarea normelor sanitare, asigurarea condiţiilor igienice de viaţă şi muncă, a alimentaţiei raţionale etc. revin fiecărui individ, în mediul său de viaţă şi de muncă.

Opiniile specialiştilor din domeniul ecologiei şi al culturii fizice, Alexandrescu C. (1978), Ionescu A. (1990), Frimescu M.,(1991), Visan S., Angelescu A., Alpopi C. (2000),Rojanschi V., Bran F., Martinescu G., Ciuhodaru L.(2002), Diaconu Gh.,(2002), privind influenţa factorilor de mediu asupra menţinerii unei stari de sănătate a populaţiei si nu în ultimul rând a dezvoltării funcţionale şi fizice a copiilor, demonstreaza că aceste probleme trebuiesc studiate şi cercetate mai profund pentru a elabora noi direcţii de ameliorare a acestui proces.

Prin aceste argumente consideram că tema dezbătută de noi este actuală.

Ipoteza cercetării: s-a presupus ca prin determinarea şi stabilirea unor de sisteme de acţionare bazate pe metode şi mijloace din educaţia fizică şcolară şi aplicate în corespundere cu factorii de mediu, se va îmbunătăţi procesul instructiv-educativ la disciplina “educaţie fizică” şi se vor reduce influenţele negative legate de mediul natural poluat asupra copiilor.

Obiectul cercetării îl constituie procesul instructiv-educativ al disciplinei "educaţie fizică" din ciclul gimnazial restructurat în dependenţă de factorii de mediu.

Subiectul cercetării constă în modelarea procesului instructiv – educativ la disciplina " Educaţie Fizică", ţinându-se cont de condiţiile de mediu .

Scopul cercetării îl constituie optimizarea procesului de educaţie fizică în ciclul gimnazial în dependenţă de gradul de poluare a mediului ambiant prin aplicarea unor sisteme de actionare.

De asemenea pentru realizarea temei noastre am stabilit şi următoarele **sarcini**:

1. Argumentarea teoretică a fenomenului de poluare a mediului ambiant şi influenţei lui asupra dezvoltării fizice a copiilor în cadrul lecţiilor de educaţie fizică pe baza studierii literaturii de specialitate.

2. Stabilirea indicilor ce determină gradul de poluare a mediului ambiant şi repercursiunea lor asupra dezvoltării fizice a copiilor din ciclul gimnazial.

3. Elaborarea sistemelor de acţionare pentru o bună desfăşurare a lecţiei de educaţie fizică ţinând cont de factorii de mediu ce pot influenţa pregătirea fizică a elevilor.

4. Argumentarea şi verificarea pe cale experimentală a eficacităţii sistemelor în procesul instructiv-educativ la disciplina "educaţie fizică" în dependenţă de poluarea mediului.

Noutatea ştiinţifică a lucrării constă în faptul că pentru prima dată s-a examinat procesul instructiv-educativ la disciplina "educaţie fizică" şcolară în dependenţă de poluarea mediului ambiant. Rezultatele acestui studiu au arătat că în desfăşurarea acestui proces nu se ia în consideraţie nivelul de poluare a factorilor de mediu (apă, aer, radiații solare,viruşi, microbi, etc). În acest sens pe cale experimentală au fost elaborate şi implementate în procesul instructiv-educativ mijloace specifice care să țină cont de calitatea mediului.

Studiul experimental a demonstrat că sistemele de acţionare au influenţat pozitiv dezvoltarea morfo-funcţională şi fizică a copiilor.

Baza experimentală o constituie sala, terenul de sport, materialele şi instalaţiile sportive ale Şcolii Generale nr.2, precum şi zonele cu iarbă, parcurile şi spaţiile verzi din preajma acesteia.

Baza metodologică a cercetării o constituie concepţiile despre:

-Teoria şi metodica desfăşurării procesului de educaţie fizică în învăţământul gimnazial (Б. Ашмарин, 1978; Gh. Mitra, Al. Mogoş, 1980; E. Firea, 1984;

В. Мазниченко, 1984; I. Şiclovan, 1988; T.Gh. Cârstea, 1993; S.N. Danail, 1995; Badiu, C. Ciorbă, G. Badiu, 1999; A. Dragnea, A. Bota, 1999; etc)

-Dezvoltarea fizică şi funcţională a copiilor de 10-14 ani (F. Georgescu, 1976; N.Alexe, 1980; A.Ionescu, 1999; C. Bota, 2000; etc)

-Legitaţile ecologiei şi influenţa acesteia asupra stării de sănătate a populaţiei în general şi a elevilor din ciclul gimnazial în special (Ia. Bumbu, I. Bumbu, D. Roscovan, 1995; A. Arhip, 1996; E. Dumitru, V. Hulea, 1997; T. Chifu, A. Murariu, 1999; Н. Егорова, 2001; C. Filip, 2002; S. Cristea, 2003; etc)

-Modalitatea de selectare a metodelor si mijloacelor educaţiei fizice în dependenţă de factorii de mediu (A. Demeter, 1970; A. Antal, E. Florea, 1975; V. Achim, 1976; C. Alexandrescu, 1978; C. Bota, 2000; etc)

Însemnătatea teoretică constă în elaborarea şi argumentarea modelului operaţional de pregătire a elevilor din ciclul gimnazial ţinându-se cont de factorii de mediu. Rezultatele cercetărilor ştiinţifice pot contribui la completarea bazei teoretice din domeniul educaţiei fizice şcolare şi pot oferi posibilitaţi multiple de eficientizare a procesului instructiv – educativ în educaţia fizică gimnazială.

Valoarea practică a lucrării constă în faptul că majoritatea mijloacelor pe care le-am prezentat, pe lângă influenţa lor asupra stării de sănătate, oferă profesorilor posibilitatea de a realiza prin folosirea lor, indici superiori educativi. Metodologia elaborată poate fi aplicată atât in zonele de poluare mărită cât şi în zonele mai puţin poluate.

Poziţiile de bază propuse pentru susţinere:

- abordarea teoretică a legităţilor ecologiei; Evidenţierea succesivă a interdependenţei dintre organismele vii, oricare ar fi acestea şi mediul ambiant, starea lor şi starea factorilor abiotici, adică ecologizarea optimală a lecţiilor şi celorlalte forme de predare.
- nivelul dezvoltării morfo-funcţionale şi a calităţilor fizice a elevilor de 11 – 12 ani dintr-o şcoală situată într-un mediu poluat comparativ cu nivelul aceloraşi indicatori ai elevilor de aceeaşi vârstă dintr-o şcoală situată într-un mediu natural curat (diferenta dintre calitatea mediului unde sunt amplasate scolile ai caror elevi au fost supusi cercetării este confirmata de testele oferite de Institutul National de Cercetare pentru Protectia Mediului);
- elaborarea sistemelor de acţionare, care utilizate în lecţia de educaţie fizică să reducă la minimum dezavantajele pe care le prezintă desfăşurarea ei într-un mediu natural poluat faţă de desfăşurarea într-un mediu natural propice;

- verificarea eficacităţii sistemelor de acţionare concepute în dependenţă de poluarea mediului şi aplicarea lor în procesul instructiv-educativ la disciplina “educaţie fizică”

Experimentul realizat a condus la verificarea ipotezei enunţate care s-a confirmat, rezultat ce susţine influenţa mediului poate fi considerata ca factor important în desfăşurarea lecţiei de educaţie fizică.

Aşa cum s-a demonstrat, se poate găsi o serie de sisteme de acţionare care, aplicate în lecţia de educaţie fizică şcolară pot reduce influenţele negative legate de acţiunea mediului natural. Astfel am structurat îmbunătăţirea pregătirii elevilor prin obiectivizarea mijloacelor ce ţin cont de raportul dintre practicarea exerciţiilor fizice şi mediul ambiant deorece din analiza literaturii de specialitate am ajuns la concluzia ca acest lucru este neglijat complet.

DIMA MARIUS DUMITRU

OPTIMIZING THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION IN SECONDARY EDUCATION DEPENDING ON ENVIRONMENTAL FACTORS

The thesis was defended in the Council Scientific Specialist of the National State Institute of Physical Education and Sports, Chisinau, 2007

The news. Light, fresh air, movement, harmony and the beauty of the landscape are today basic elements of civilization and recommendations of a modern medicine that knows how to rely on physical education, in the normal and balanced development of children and youth in general.

Through his presence and activity, man has created, against his will, a pathogenic factor with detrimental influences on health, represented by environmental pollution.

The natural environment, the one in which we live, includes the external physical environment, consisting of the following factors: air, water, soil, radiation, climate, fauna, microbes, viruses, etc. In general, the natural environment is favorable to human life and activity by its factors but can also be harmful, by the presence of pathogens such as lack or excess of natural elements in water or air (flower, iodine), particulate pollution, toxic substances or pathogenic microbes, excessive temperatures, climatic variations, etc.

The social environment is the one created by man and society, adapting the natural environment to his needs (better living and activity conditions) which sometimes distorts the natural environment. This process of transformation and distortion of the natural environment raises new health problems for the population due to: agglomeration of people in large centers, industrialization, use of chemicals for soil fertilization and destruction of pests, etc.

From the experiences made on animals and humans (Tischler W. 1965, Walter H. 1974, Ursu I. 1978, Udrescu S. 1988, Vanc F., Tudoran P. 1990, Vădianu A. 1991), it results that the practice of physical exercises and sports in unhygienic conditions, without the application of sanitary measures at the place of activity, without the observance by athletes of a hygienic lifestyle, a rational diet, a correct regime of activity and rest, etc., can have negative repercussions on health, physical development and their capacity for effort, reflecting on the results obtained.

It is known that in the problem of health, the ever-changing relations between the organism and the environment acquire a special importance, the possibilities of the organism to adapt to the various demands of the environment, from which can result either the state of health, if the organism manages to adapt well. to the environment, either the state of disease, the environment overcomes the body's resistance.

Endogenous or internal factors (genetic factors) and exogenous factors - from outside - that belong to both the physical and especially the social environment, in which man lives and works, intervene in the maintenance and promotion of health, as well as in the appearance of the disease.

As Baciu C., 1970, Achim V., 1976, Arhip A., 1996 , Chifu T., Murariu A., 1999 show, f (hereditary) genetic actors give the ground, with very varied possibilities (predispositions) to react. (greater or lesser resistance), depending on the intervention of the physical factor, but especially the social one (lifestyle, diet, housing hygiene, occupational hygiene, smoking, alcoholism, sedentary lifestyle, etc.).

The intervention of environmental factors explains the multiple aspects that diseases cover, as well as the health care activity.

If, from a hygienic point of view, the specialized forums establish the environmental deficiencies that negatively influence the health status of human communities and propose sanitation measures, their concrete realization (in everyday life), as well as the observance of sanitary norms, ensuring hygienic conditions. Life and work, rational nutrition, etc. they belong to each individual, in his living and working environment.

Opinions of specialists in the field of ecology and physical culture, Alexandrescu C. (1978), Ionescu A. (1990), Frimescu M., (1991), Visan S., Angelescu A., Alpopi C. (2000), Rojanschi V., Bran F., Martinescu G., Ciuhodaru L. (2002), Diaconu Gh., (2002), on the influence of environmental factors on maintaining the health of the population and last but not least the functional and physical development of children , demonstrates that these issues need to be studied and researched more deeply in order to develop new directions to improve this process.

Through these arguments, we consider that the topic we debated is current.

Research hypothesis: it was assumed that by determining and establishing action systems based on methods and means of school physical education and applied in accordance with environmental factors, the instructional-educational

process will be improved in the discipline "physical education" and the negative influences related to the polluted natural environment on children will be reduced.

The object of the research is the instructive-educational process of the discipline “physical education” from the restructured gymnasium cycle depending on the environmental factors.

The research topic consists in modeling the instructive-educational process in the discipline “Physical Education", taking into account the environmental conditions.

The aim of the research is to optimize the process of physical education in the gymnasium cycle depending on the degree of environmental pollution by applying action systems.

We also set the following **tasks** to achieve our theme:

1. The theoretical argumentation of the environmental pollution phenomenon and its influence on the physical development of children in physical education lessons based on the study of the literature.

2. Establishing the indices that determine the degree of environmental pollution and their repercussion on the physical development of children in the gymnasium cycle.

3. Elaboration of action systems for a good development of the physical education lesson taking into account the environmental factors that can influence the physical training of the students.

4. Argumentation and experimental verification of the effectiveness of systems in the instructive-educational process in the discipline of "physical education" depending on environmental pollution.

The scientific novelty of the paper consists in the fact that for the first time the instructive-educational process was examined in the discipline of “physical education” school depending on the pollution of the environment. The results of this study showed that in carrying out this process the level of pollution of environmental factors (water, air, solar radiation, viruses, microbes, etc.) is not taken into account. In this sense, experimentally, specific means were developed and implemented in the instructive-educational process, taking into account the quality of the environment.

The experimental study showed that the drive systems positively influenced the morph-functional and physical development of children.

The experimental base is the hall, the sports field, the materials and sports facilities of the Gymnasium School no. 2, as well as the grassy areas, the parks and the green spaces around it.

The methodological basis of the research is the concepts about:

-Methods of carrying out the process of PE in secondary schools (Б. Ашмарин, 1978; Gh. Mitra, Al. Mogoş, 1980; E. Nature 1984; В. Мазниченко 1984; I. Şiclovan, 1988; T.Gh. Cârstea, 1993; S.N. Danail, 1995; Badiu, C. Ciorbă, G. Badiu, 1999; A. Dragnea, A. Bota, 1999; etc)

-Physical and functional development of children aged 10-14 (F. Georgescu, 1976; N. Alexe, 1980; A. Ionescu, 1999; C. Bota, 2000; etc)

-The legitimacy of ecology and its influence on the health of the population in general and of the students from the gymnasium cycle in particular (Ia. Bumbu, I. Bumbu, D. Roscovan, 1995; A. Arhip, 1996; E. Dumitru, V. Hulea 1997; T. Chifu, A. Murariu, 1999; Н. Егорова, 2001; C. Philip, 2002; S. Cristea, 2003; etc.)

-The way of selecting the methods and means of physical education depending on the environmental factors (A. Demeter, 1970; A. Antal, E. Florea, 1975; V. Achim, 1976; C. Alexandrescu, 1978; C. Bota, 2000 etc)

The theoretical significance consists in the elaboration and argumentation of the operational model for the training of the students from the gymnasium cycle, taking into account the environmental factors. The results of scientific research can contribute to the completion of the theoretical basis in the field of school physical education and can offer multiple possibilities for streamlining the instructive-educational process in middle school physical education.

The practical value of the paper consists in the fact that most of the means we have presented, in addition to their influence on health, offer teachers the opportunity to achieve through their use, higher educational indices. The developed methodology can be applied both in increased pollution areas and in less polluted areas.

Basic positions proposed for support:

- theoretical approach to the legitimacy of ecology; Successive highlighting of the interdependence between living organisms, whatever they may be and the environment, their condition and the condition of abiotic factors , the optimal greening of lessons and other forms of teaching.

- the level of morph-functional development and physical qualities of 11-12 year old students from a school located in a polluted environment compared to the level of the same indicators of students of the same age from a school located in a clean natural environment (difference among the quality of the environment where the schools whose students have been subjected to research are located is confirmed

by the tests offered by the National Research Institute for Environmental Protection);

- the elaboration of the action systems, which used in the physical education lesson to minimize the disadvantages of its development in a polluted natural environment compared to the development in a favorable natural environment;

- verifying the effectiveness of the action systems designed depending on the environmental pollution and their application in the instructive-educational process to the discipline “physical education”

The experiment led to the verification of the stated hypothesis which was confirmed, a result that supports the influence of the environment can be considered as an important factor in carrying out the physical education lesson.

As it has been shown, a series of action systems can be found which, applied in the school physical education lesson can reduce the negative influences related to the action of the natural environment. Thus we structured the improvement of students' training by objectifying the means that take into account the relationship between practice exercise and the environment because from the analysis of the literature we came to the conclusion that this is completely neglected.

EFTENE ALEXANDRU

MODELAREA CONȚINUTULUI ANTRENAMENTULUI SPORTIV ÎN PERIOADA PREGĂTITOARE LA HANDBALISTE JUNIOARE I DIN CADRUL STADIULUI DE SPECIALIZARE

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Institutul Național de Educație fizică și Sport al Republicii Moldova, Chișinău, 2004

Actualitatea. Creşterea intensă a performanţelor sportive pe plan mondial presupune perfecţionarea permanentă a formelor organizatorice şi metodologice de pregătire a sportivilor la acest nivel. în consecinţă, atenţia specialiştilor este concentrată nu numai asupra perfecţionării metodologiei antrenamentului sportiv la nivel de înaltă performanţă, ci şi asupra îmbunătăţirii sistemului de pregătire a bazei de masă sportive, care asigură completarea fondului de selecţie necesar reprezentativelor naţionale.

În prezent, în teoria şi practica antrenamentului sportiv se realizează multiple abordări în plan extensiv şi intensiv a diferitelor aspecte caracteristice procesului de antrenament. Se cercetează eficienţa mijloacelor metodelor noi, folosite în procesul de educaţie şi antrenament sportiv la nivelul juniorilor; se elaborează noi modele de structuri ale efortului specific antrenamentului şi competiţiei pe parcursul diferitelor etape de pregătire multianuale; se perfecţionează sistemul valorii complexe şi dirijării antrenamentului la nivelul juniorilor. De asemenea, se evidenţiază cele mai eficiente mijloace de pregătire specifică în relaţie directă cu particularităţile capacităţilor care asigură succesul specializări concrete precum şi principiile ce stau la baza fenomenului de transfer determinat de efectul antrenamentului.

Atenţia se concentrează asupra modificării ponderii parametrilor efortului specific antrenamentului în sensul schimbării relaţiei volum-intensitate în concordanţă cu problema selectării şi orientării specializate la sportivii juniori.

Analiza situaţiei sportului de performanţă pe plan mondial ne demonstrează faptul că performanţele deosebite obţinute sunt consecinţa înaltului nivel organizatoric şi metodic atins pe plan educaţional şi performanţial. De aceea, este firesc faptul că în ţările avansate pe plan sportiv o atenţie deosebită se acordă pregătirii bazei de masă a sportului de performanţă unde condiţia principală pentru îndeplinirea obiectivelor antrenamentului este planificarea şi modelarea metodico-ştiinţifică.

Pornind de la analiza jocului echipelor participante la campionatele mondiale şi la alte competiţii internaţionale, cuprinzând şi echipe valoroase de juniori şi tineret, direcţiile şi tendinţele de dezvoltare a handbalului modern sunt următoarele:

- rapiditatea tot mai crescută a jocului;
- orientarea tehnicii spre perfecţiune şi eficienţă maximă, în viteză sub presiunea adversarului;
- perfecţionare maximă a specializării pe post, paralel cu mobilitatea şi acţionarea eficientă pe alte două trei posturi.

Handbalul reprezintă unul dintre sporturile cele mai populare din ţară, iar ca disciplină, studiază acest joc sub aspecte istorice şi evolutive, interconexiune cu alte discipline, aspecte ale procesului instructiv-educativ, iar cercetările întreprinse în ultimii ani, au dus la îmbogăţirea teoretică a acestei discipline.

Marile evenimente sportive ne oferă posibilitatea de a analiza şi determina nivelul de dezvoltare a handbalului la momentul respectiv, precum şi posibilitatea de a prognoza evoluţia lui viitoare pe baza tendinţelor sale de dezvoltare manifestate în ultimii ani.

În prezent, handbalul se caracterizează printr-o deosebită concurenţă în cadrul competiţiilor de anvergură şi este perceptibilă tendinţa unei continue dezvoltări. Baza acestei tendinţe o constituie cercetările cu caracter creativ efectuate de către specialiştii din diferite ţări în direcţia perfecţionării tuturor componentelor sistemului de pregătire specializată: a bazelor organizatorice, tehnico-materiale şi în mod deosebit ştiinţifico-metodice.

Aceasta necesită o accentuare aparte asupra cercetării noilor tendinţe de dezvoltare a pregătirii specializate, iar de pe poziţiile centrale prezente, este calificată ca fiind de perspectivă, în vederea progresului sportului de performanţă.

Generalizând şi analizând practica pregătirii sportivilor de performanţă în ţările cu tradiţii în acest domeniu ca Suedia, Norvegia, Rusia, Germania, etc., rezultatele multiplelor cercetări în domeniul teoriei şi metodicii antrenamentului sportiv, desfăşurate în ultimii ani (V.P. Filin, 1968; 1974; H. Stein, E. Federhoff, 1975; H.D. Trosse, 1977; H. Bastian, Kl. Kreher, 1978; W. Pollany, 1978; V.P. Filin, N.A. Fomin, 1980; V.N. Platonov, 1980, 1984, 1998; L.P. Matveev, 1997; T.O. Bompa, 2002), ne permit să caracterizăm direcţiile de bază care au determinat progresul acestui sport pe plan mondial. în domeniul organizării pregătirii sportive, în primul rând putem menţiona un şir de direcţii care ne dau posibilitatea să subordonăm tendinţe tehnico-materiale, economico-financiare şi altele pentru realizarea posibilităţilor metodicii contemporane de pregătire sportivă.

Larga problematică a pregătirii sportive a făcut necesară sistematizarea şi interpretarea datelor referitoare la aspectele practico-metodice, organizatorice şi prospective rezultate din experienţa înaintaşilor şi îndelungate studii ştiinţifice. Pe această bază practica pregătirii sportive a devenit un proces instructiv educativ, cu valenţe formative fizice şi psihice deosebite, rezultatul său fiind valorificarea maximală a aptitudinilor umane în vederea obţinerii performanţei sportive ce implică înalte trăsături morale, intelectuale etc.

Modelarea pregătirii specializate reprezintă o problemă complexă şi dificilă, care presupune atât specialişti în domeniul informatizării handbalului, cât şi mijloace tehnice multimedia în vederea dinamizării şi flexibilităţii operării cu mijloacele adecvate.

Din cele expuse anterior putem menţiona că pregătirea specializată, sau mai bine zis perfecţionarea ei în handbalul modern, reprezintă una din tendinţele actuale, iar implementarea în cadrul vârstei de junioare I ne permite să optimizăm gradul de evaluare al acestora în vederea obţinerii marii performanţe.

Analiza teoretică şi generalizarea datelor literaturii ştiinţifice şi metodice, realizate în cercetarea dată, ne demonstrează că în pregătirea sportivului de performanţă în condiţiile contemporane, problema pregătirii specializate în cadrul perioadei pregătitoare nu este studiată suficient. Aceasta a devenit premisa de bază şi factorul de actualizare pentru formularea ipotezei, scopului, sarcinilor şi determinării metodelor pentru cercetarea dată.

Ipoteza cercetării. în cercetările noastre am plecat de la presupunerea stadiul de specializare bazat pe metodologia influenţei asociate a transferului instructiv ar putea fi eficientizat prin elaborarea programei şi modelarea conţinutului planului de antrenament pentru perioada pregătitoare la handbalistele junioare I.

Scopul cercetării îl consitituie examinarea aplicării metodologiei influenţei asociate determinate de transferul tardiv al efectelor psihomotrice în baza elaborării programei de modelare a conţinutului planului de antrenament pentru perioada pregătitoare.

Pentru realizarea scopului propus au fost formulate următoarele **sarcini:**

1. Studierea teoriei şi practicii planificării-modelării antrenamentului sportiv prin sistemele de pregătirespecializată a handbalistelor la diferite stadii ale acestuia.

2. Aprecierea nivelului de pregătire psihomotrică şi de pregătire specializată a handbalistelor junioare I.

3. Determinarea conţinutului şi metodelor de influenţă asociată ale sarcinilor psihomotrice cu orientare spre aspectul pregătirii specializate.

4. Elaborarea programei de modelare a planului de antrenament pentru perioada pregătitoare în baza influenţelor asociate ale sarcinilor de antrenament cu efecte tardive ale transferului orientată spre aspectul pregătirii specializate.

5. Argumentarea şi verificarea experimentală a metodicii de aplicare a planului de antrenament pentru perioada pregătitoare în baza influenţelor asociate ale sarcinilor de antrenament cu efecte tardive ale transferului orientată spre aspectul pregătirii specializate.

Baza metodologică o constituie legităţile psihopedagogice şi fiziologice specifice modelării în corelaţie cu efectele asociate ale diferitelor sarcini psihomotrice în baza fenomenelor transferului pozitiv în cadrul activităţilor motrice care sunt prezentate în conceptele teoretice ale D. Colibaba-Evuleţ, I. Bota, A.N. Crestovnikov, V.S. Farfeli, V.D. Maznicenko, K.K. Platonov.

Inovaţia ştiinţifică. Pentru prima dată a fost întreprinsă încercarea pentru argumentarea problemei legate de planificare-modelare în baza elaborării sistemul eficace al lecţiilor de antrenament din cadrul procesului instructiv-educativ al pregătirii sportive a handbalistelor junioare I din stadiul de pregătire specializată în etapa pregătitoare prin utilizarea metodologiei influenţelor asociate ale transferului instructiv, funcţional şi al celui neadecvat al sarcinilor de antrenament cu predominantă orientativă spre aspectul psiho-motrico-formativ de pregătire specializată.

Au fost examinate structura şi conexiunile de dezvoltare-formare a fondului aptitudinal specific şi stabilite direcţiile principale ale influenţei pedagogice asupra pregătirii psihomotrice şi funcţionale în baza aplicării efectelor de antrenament ale conceptului influenţelor asociate ale transferului instructiv, funcţional şi celui neadecvat în cadrul sistemului de lecţii de antrenament sportiv.

Însemnătatea practică a cercetării constă în posibilitatea de utilizare a metodicii elaborate privind intensificarea-optimizarea procesului instructiv-educativ de antrenament în stadiul de pregătire specializată la handbal în baza planificării-modelării acestuia care vizează aplicarea metodologiei influenţelor asociate ale transferului sarcinilor de antrenament cu predominantă orientativă a aspectului psiho-motrico-formativ prin efectele tardive asupra capacităţii de efort şi a particularităţilor motrice cumulative-integrative.

Programa şi metodologia utilizării acesteia poate fi implementată în procesul instructiv-educativ în cluburile sportive şcolare precum şi în alte instituţii de profil care practică disciplina sportivă Handbal. Conceptele teoretice de bază care au fost elaborate în cadrul prezentei cercetări se pot constitui ca material metodico-orientativ pentru specialiştii din domeniu.

Tezele de bază ale cercetării înaintate pentru susţinere:

1. Abordarea teoretică a problemei de planificare-modelare a procesului de antrenament în perioada pregătitoare la handbaliste junioare I din cadrul stadiului de specializare trebuie să se bazeze pe conceptele metodologice orientate spre aspectele educaţional-formative ale pregătirii sportive specializate manifestată prin componentele principale ale acesteia: psihofizică, psihomotrică, tehnică şi tactică în relaţie cu fenomenul de transfer al efectelor asociate şi tardive, asigurând prin aceasta strategia pedagogică de intensificare-eficientizare aprocesului de obţinere a performanţelor sportive.

2. Nivelul pregătirii sportive-fizice, psiho-motrice, tehnice, tactice şi teoretice a handbalistelor junioare I în stadiul de specializare, se determină prin valorile cu dinamică progresivă precum şi prin cele cu caracter static concretizate în parametri ai maturizării biologice, aspecte ce trebuie luate în consideraţie ca factori importanţi în vederea intensificării procesului de antrenament, orientat spre îngustarea aspectului de pregătire specializată în relaţie directă cu metodologia de realizare a sarcinilor psihomotrice cu efectele asociate şi tardive asupra capacităţii de efort prin fenomenul de transfer.

3. Conţinutul programei de modelare a planului de antrenament sportiv pentru perioada pregătitoare cu scopul de a intensifica procesul de pregătire specializată la handbalistele junioare I, trebuie să se bazeze pe mijloace şi metodologii adecvate cu influenţe asociate ale sarcinilor de antrenament care se încadrează într-un ansamblu de mezocicluri cu efect tardiv asupra capacităţii de efort a sportivelor.

4. Proiectul analitic al planului model de antrenament pentru perioada pregătitoare şi metodologia de aplicare a acestuia bazată pe influenţele asociate ale sarcinilor psihomotrice într-un ansamblu de mezocicluri cu efecte tardive asupra capacităţii de efort a handbalistelor junioare I, orientate spre intensificarea pregătirii specializate sunt eficiente în cadrul elaborării metodice a lecţiilor de antrenament structurate în contextul fenomenelor cumulative.

EFTENE ALEXANDRU

MODELING THE CONTENT OF SPORTS TRAINING IN THE PREPARATORY PERIOD FOR JUNIOR HANDBALL PLAYERS I IN THE SPECIALIZATION STAGE

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the National Institute of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2004

The news. The intense increase of sports performances worldwide implies the permanent improvement of the organizational and methodological forms of training of athletes at this level. Consequently, the attention of specialists is focused not only on improving the methodology of high-performance sports training, but also on improving the training system of the sports mass base, which ensures the completion of the selection fund necessary for national representatives.

Currently, the theory and practice of sports training is performed multiple approaches to extensive and intensive plan of various specific aspects of the training process. The efficiency of the means of the new methods, used in the process of education and sports training at the junior level, is researched; new models of structures of the specific effort of training and competition are elaborated during the different stages of multiannual preparation; the system of complex value and directing the training at the junior level is being perfected. Also, the most efficient means of specific training in direct relation with the particularities of the capacities that ensure the success of concrete specializations as well as the principles underlying the transfer phenomenon determined by the training effect are highlighted.

The attention is focused on changing the weight of the parameters of the specific effort of the training in the sense of changing the volume-intensity relationship in accordance with the problem of selection and specialized orientation for junior athletes.

The analysis of the situation of performance sports worldwide shows us that the outstanding performances obtained are the consequence of the high organizational and methodical level achieved in terms of education and performance. For that, it is natural that sporting prowess in advanced countries a special attention is paid to prepare the basis for mass sports performance where the

main condition for achieving the objectives of the training is to plan and shape scientific methodical.

Starting from the analysis of the game of the teams participating in the world championships and other international competitions, including valuable teams of juniors and youth, the directions and development trends of modern handball are the following:

- increasing speed of the game;
- orientation of the technique towards perfection and maximum efficiency, in speed under the pressure of the opponent;
- maximum improvement of the specialization per position, parallel to the mobility and efficient operation on two or three other positions.

Handball is one of the most popular sports in the country, and as a discipline, it studies this game in historical and evolutionary aspects, interconnection with other disciplines, aspects of the instructive-educational process, and the research undertaken in recent years has led to the theoretical enrichment of of this discipline.

Major sporting events offer us the opportunity to analyze and determine the level of development of handball at that time, as well as the opportunity to forecast its future evolution based on its development trends manifested in recent years.

At present, handball is characterized by a special competition in large-scale competitions and the tendency of a continuous development is perceptible. The basis of this trend is the creative research carried out by specialists from different countries in the direction of improving all components of the specialized training system: organizational, technical-material and especially scientific-methodological bases.

This requires a special emphasis on the research of the new tendencies for the development of the specialized training, and from the present central positions, it is qualified as a perspective, in view of the progress of the performance sport.

Generalizing and analyzing the practice of training performance athletes in countries with traditions in this field such as Sweden, Norway, Russia, Germany, etc., the results of multiple researches in the field of theory and methodology of sports training, conducted in recent years (V.P. Filin, 1968; 1974; H. Stein, E. Federhoff, 1975; H.D. Trosse, 1977; H. Bastian, Kl. Kreher, 1978; W. Pollany, 1978; V.P. Filin, N.A. Fomin, 1980; V.N. Platonov, 1980, 1984, 1998; L.P. Matveev, 1997; T.O. Bompa, 2002), allow us to characterize the basic directions that determined the progress of this sport worldwide. In the field of organizing sports training, first of all we can mention a number of directions that give us the opportunity to subordinate technical-material, economic-financial and

other trends to achieve the possibilities of contemporary sports training methodology.

The wide issue of sports training made it necessary to systematize and interpret the data regarding the practical-methodical, organizational and prospective aspects resulting from the experience of the forerunners and long scientific studies. On this basis, the practice of sports training has become an instructive educational process, with special physical and mental formative values, its result being the maximum capitalization of human skills in order to obtain sports performance that involves high moral and intellectual traits, etc.

Modeling specialized training is a complex and difficult problem, which involves both specialists in the field of computerization of handball and multimedia technical means to streamline and flexibility of operation with the appropriate means.

From the above we can mention that specialized training, or rather its improvement in modern handball, is one of the current trends, and implementation in the junior age I allows us to optimize their evaluation in order to achieve high performance.

The theoretical analysis and generalization of the data of the scientific and methodical literature, carried out in the given research, show us that in the training of the performance athlete in contemporary conditions, the problem of specialized training within the training period is not sufficiently studied. This has become the basic premise and updating factor for formulating the hypothesis, purpose, tasks and determination of methods for the given research.

Research hypothesis. In our research we started from the assumption of the specialization stage based on the methodology of the associated influence of the instructional transfer could be streamlined by elaborating the program and modeling the content of the training plan for the preparatory period for junior handball players I.

The purpose of the research is to examine the application of the methodology of associated influence determined by the late transfer of psychomotor effects based on the development of the program for modeling the content of the training plan for the preparatory period.

In order to achieve the proposed goal, the following **tasks** were formulated**:**

1. Studying the theory and practice of planning-modeling sports training through specialized training systems for handball players at different stages of it.

2. Assessment of the level of psychomotor training and specialized training of junior handball players I.

3. Determining the content and methods of associated influence of psychomotor tasks with orientation towards the aspect of specialized training.

4. Elaboration of the modeling program of the training plan for the preparatory period based on the associated influences of the training tasks with late effects of the transfer oriented towards the aspect of the specialized training.

5. Argumentation and experimental verification of the methodology of application of the training plan for the preparatory period based on the associated influences of the training tasks with late effects of the transfer oriented towards the aspect of specialized training.

The methodological basis is the psychopedagogical and physiological legitimacy specific to modeling in correlation with the associated effects of different psychomotor tasks based on the phenomena of positive transfer in motor activities that are presented in the theoretical concepts of D. Colibaba-Evuleţ, I. Bota, A.N. Crestovnikov, V.S. Farfeli, V.D. Maznicenko, K.K. Platonov.

Scientific innovation. For the first time, an attempt was made to argue the problem of planning-modeling based on the elaboration of the effective system of training lessons within the instructive-educational process of sports training of junior handball players I from the specialized training stage in the preparatory stage using the methodology of associated influences of the instructive, functional and inadequate transfer of the training tasks with predominant orientation towards the psycho-motor-formative aspect of specialized training.

The structure and connections of development-formation of the specific aptitude fund were examined and the main directions of pedagogical influence on psychomotor and functional training were established based on the application of the training effects of the concept of associated influences of instructive, functional and inappropriate transfer, sports training.

The practical significance of the research consists in the possibility of using the elaborated methodology regarding the intensification-optimization of the instructive-educational training process in the specialized training stage in handball based on its planning-modeling which aims to apply the methodology of associated influences of training tasks of the psycho-motor-formative aspect through the late effects on the effort capacity and of the cumulative-integrative motor peculiarities.

The program and the methodology of its use can be implemented in the instructive-educational process in school sports clubs as well as in other specialized institutions that practice the sport of Handball. The basic theoretical concepts that have been elaborated in the present research can be constituted as a methodological-orientative material for the specialists in the field.

Basic theses of the research submitted for support:

1. The theoretical approach to the problem of planning-modeling the training process in the training period for junior handball players I within the specialization stage must be based on methodological concepts oriented towards the educational-formative aspects of specialized sports training manifested by its main components: psycho-physical, psychomotor, technical and tactical in relation to the phenomenon of transfer of the associated effects and delayed, thereby ensuring that the increase pedagogical-efficient strategy to get aprocesului nere a sports performance.

2. The level of sports-physical, psycho-motor, technical, tactical and theoretical training of junior handball players I in the specialization stage, is determined by the values with progressive dynamics as well as by those with static character materialized in parameters of biological maturation, aspects that must be taken into account as important factors in order to intensify the training process, oriented towards narrowing the aspect of specialized training in direct relation with the methodology of performing psychomotor tasks with associated and late effects on effort capacity through the transfer phenomenon.

3. The content of the sports training plan modeling program for the preparatory period in order to intensify the specialized training process for junior handball players I, must be based on appropriate means and methodologies with associated influences of the training tasks that fall within a set of mesocycles with late effect on the effort capacity of athletes.

4. The analytical project of the model training plan for the preparatory period and its application methodology based on the associated influences of psychomotor tasks in a set of mesocycles with late effects on the effort capacity of junior handball players I, aimed at intensifying specialized training are effective within the methodical elaboration of the structured training lessons in the context of the cumulative phenomena.

ENE VIRGIL A.

RAȚIONALIZAREA STRUCTURII ȘI CONȚINUTULUI PREGĂTIRII SPORTIVILOR PE PERIOADA UNUI MACROCICLU ÎN PENTATLONUL MILITAR

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: Boris Rîșneac, doctor în științe pedagogice, profesor universitar. Chișinău, 2002

Specialiştii domeniului evidenţiază în lucrările lor atât apariţia şi evoluţia pentatlonului militar internaţional, cât şi evoluţia performanţelor obţinute de sportivi militari selecţionaţi pentru reprezentativele ţărilor europene, asiatice şi sudamericane. În acest context pentatlonul militar românesc a devenit o necesitate impusă de modernizarea şi racordarea sistemului militar la cerinţele politice şi sociale internaţionale. Determinaţi de aceste împrejurări, în alcătuirea unei reprezentative naţionale de pentatlon militar, ne confruntăm cu o multitudine de carenţe, în ceea ce priveşte raţionalizarea ca structură şi conţinut a unui sistem de antrenament specific. Luând în consideraţie aceste precizări, se poate confirma că în etapa actuală este necesar să se elaboreze un sistem nou de pregătire pe perioada unui macrociclu pentru lotul reprezentativ de pentatlon militar. Având în vedere faptul că nu există în etapa actuală la nivel naţional o metodologie ştiinţifică de abordare a antrenamentului specific pentatlonului militar; un organ legislativ, de conducere, respectiv, o federaţie naţională de pentatlon militar, care să propună bareme şi criterii de selecţie, modele de pregătire şi concurs şi să conducă activitatea sportivă de performanţă a acestui domeniu, considerăm că, este necesară stabilirea unei orientări moderne, unitară ca structură şi conţinut în ceea ce priveşte pregătirea sportivilor în pentatlonul militar actual. Dacă pentru fiecare participare la Campionatele Europene şi la Campionatele Mondiale în alcătuirea lotului reprezentativ al României, selecţia sportivilor militari a fost realizată pe baza unor criterii şi indici aleşi din normele de control propuse de federaţiile de specialitate (Federaţia Română de Atletism, Federaţia Română de Tir şi Federaţia Română de Natație) - ale căror probe îşi găsesc similititudinea în probele pentatlonului militar – considerăm mai mult decât oportună realizarea unui model pentru sportivul din pentatlonul militar. Situaţia dată este o realitate şi este determinată de lipsa elaborărilor ştiinţifico – metodice privind structura şi conţinutul antrenamentului în pentatlonul militar.

Baza metodologică a lucrării este constituită din metodele cercetării aplicate: analiza literaturii de specialitate; observaţia pedagogică; ancheta tip chestionar; metoda testelor: (dezvoltării morfologice, capacităţii funcţionale şi biochimice; pregătirii fizice generale şi specifice; pregătirii psihologice); experimentul pedagogic; metoda comparativă; metoda statistico-matematică de prelucrare şi interpretare a datelor şi metoda reprezentării grafice în programul de calcul tabelar Excel 98 – Microsoft Windows.

În elaborarea acestei tehnologii s-au luat în considerare următoarele aspecte:

1. Dacă elaborarea structurii şi conţinutului procesului de antrenament în cadrul unui macrociclu anual de pregătire în pentatlonul militar trebuie să se bazeze pe concepţiile contemporane ale antrenamentului sportiv, pe sistemul internaţional de calificare sportivă din domeniu şi pe condiţiile specifice ale regimului de activitate a unităţilor militare din armată.

2. În ce măsură nivelul dezvoltării morfofuncţionale, a capacităţilor fizice, motrice şi psihomotrice generale şi specifice ale pentatlonistului militar trebuie să fie corelat cu modelul adecvat al sportivului, care practică probele specifice (natație, atletism, tir) în mod diferenţiat, fapt care determină necesitatea unei simbioze necesare în manifestarea performanţelor, în această disciplină militară.

3. Dacă elaborarea sistemului de pregătire raţionalizat ca structură şi conţinut, prin modelarea antrenamentului pe perioada unui macrociclu specific pentatlonului militar trebuie să se bazeze pe cinci mezocicluri şi 33-36 microcicluri, care vizează realizarea conţinutului combinat al tuturor disciplinelor sportive, în cadrul lecţiilor de antrenament din fazele microstructurale.

4. În ce măsură sistemul de pregătire sportivă, care se bazează pe structura şi conţinutul modelului de antrenament, pe sistemul algoritmic operaţional specific probelor pentatlonului militar, contribuie la îmbunătăţirea procesului de formare şi prognozare a performanţelor sportive la nivelul cerinţelor internaţionale şi la stabilirea modelului pentatlonistului militar.

Planificarea antrenamentului atât la nivelul tuturor componentelor acestuia, cât şi la nivelul indicatorilor de efort cunoscuţi (volum, intensitate, complexitate) prezintă pentru fiecare eşalon şi probă modele de pregătire şi selecţie. Pentru pentatlonul militar sunt aplicate modelele de pregătire şi concurs caracteristice probelor componente în mod unitar. Din acest considerent am propus un program de cercetare aplicat pe perioada unui macrociclu. Modelul propus, raţionalizat ca structură şi conţinut a fost implementat în studiul experimental. Cercetarea s-a desfăşurat în intervalul de pregătire a lotului naţional pentru Campionatul Mondial

de pentatlon militar de la Arlon–Belgia. În mezociclul introductiv, care o durată de 4 săptămâni, timp necesar pentru adaptarea organismului sportivilor militari la efortul cantitativ aerob am considerat că acestui tip de efort îi corespunde antrenamentul la altitudine. Aplicarea sistemului de pregătire conceput, în această etapă a avut o structură şi un conţinut adecvat atât efortului specific la altitudine, cât şi efortului specific probelor pentatlonului. Mezociclul introductiv de refacere are o durată de 6 săptămâni, în care s-a aplicat sistemul de pregătire experimentat la altitudine, în condiţiile revenirii la nivelul mării. În acelaşi timp am menţinut în antrenament programul de pregătire psihologică elaborat aprioric. Pe baza studiului efectuat asupra actualităţii sistemului de pregătire la nivelul loturilor reprezentative la ediţiile anterioare ale Campionatelor Mondiale, pentru această ediţie a campionatelor de la Arlon, am ales acest mezociclu extins ca durată (cu 12 săptămâni mai mare decât acelaşi mezociclu la alte ediţii). Din acest considerent am introdus volume mari pentru toate sistemele de acţionare combinate, specifice, care au constituit noul sistem raţionalizat de pregătire elaborat.

Creşterea volumului de lucru a fost realizată pentru toate probele specifice pentatlonului militar. Modificarea acestui indicator al efortului, în sensul creşterii a fost efectuată pe baza studiului constatativ al programei de antrenament a celor cinci echipe reprezentative, participante la fiecare ediţie a Campionatelor Mondiale (China, Brazilia, Austria, Rusia, Siria). Accentul pregătirii a fost canalizat spre sfârşitul săptămânii a 18-a spre eforturi de tip aerob, anaerob şi mixt. Indicatorul efortului – volum - a atins valoarea maximă în prima parte a mezociclului (primele 4 săptămâni). În a doua parte a mezociclului, accentul pregătirii a fost canalizat spre eforturi de tip mixt şi anaerob.

În acest sens, în lecţia de antrenament sistemul special conceput a fost aplicat folosind metoda antrenamentului cu intervale atât pentru pregătirea fizică generală cât şi pentru pregătirea fizică specială. În mezociclul de bază ponderea acordată pregătirii psihologice a crescut considerabil. Astfel, durata programului special de psihorelaxare şi antrenament mental a crescut de la o lecţie la alta (40-60min).

Mezociclul precompetiţional, cu o durată de 5 săptămâni se caracterizează printr-o uşoară scădere a procentajului acordat implementării sistemului nostru de antrenament la toate probele pentatlonului atât sub aportul intensităţii cât şi al volumului. Dacă în mezociclul de bază s-a urmărit obţinerea primului vârf de formă, înainte de participarea la Campionatele Europene de la WienerNeustand – Austria, în mezociclul precompetiţional am urmărit obţinerea la sfârşitul acestuia, al celui de-al doilea vârf de formă. În cazul mezociclului competiţional am urmărit aplicarea sistemului de pregătire raţionalizat ca structură şi conţinut, în condiţiile

specifice concursului. Structura şi conţinutul sistemului nostru de pregătire au fost aplicate în lecţiile de antrenament oficiale. Chiar dacă volumul şi intensitatea mijloacelor prin care au intervenit sistemele de acţionare în conformitate cu proiectele de tehnologie didactică propuse s-au diminuat în acest mezociclu, parametrii pregătirii fizice specifice şi ai pregătirii psihologice s-au menţinut în conformitate cu cerinţele principiului continuităţii antrenamentului sportiv.

Rezultatele cercetării ştiinţifice au demonstrat că, în procesul de antrenament al sportivilor militari, sistemul de pregătire propus pe perioada unui macrociclu determină atât îmbunătăţiri la nivelul performanţelor obţinute în probele specifice pentatlonului militar, cât şi diminuarea carenţelor de selecţie. Datele veridice ale cercetării vizează o orientare modernă, atât în plan teoretic, cât şi în plan practic. Din punct de vedere teoretic, metodica de cercetare folosită în această lucrare a completat, în primul rând, cu unele idei noi, datele referitoare la sistemul de planificare, raţionalizat ca structură şi conţinut în procesul de pregătire a sportivilor militari componenţi ai loturilor reprezentative internaţionale participante la Campionatele Europene şi la Campionatele Mondiale. De asemenea, sistemul raţionalizat de pregătire reprezintă un model ştiinţific argumentat, de concurs şi selecţie. Din punct de vedere practic, prezenta lucrare oferă posibilitatea largă de utilizare a tuturor componentelor antrenamentului sportiv – părţi constitutive ale sistemului propus – în ramuri şi discipline sportive complementare (atletism, tir, natație). Datele cercetării au fost folosite la cursurile teoretice şi practice ale ofiţerilor care conduc disciplina Educaţie Fizică, la nivelul trupelor operative şi la cursurile teoretice şi practice ale studenţilor de la Academia Navală "Mircea cel Bătrân" la disciplina Educaţie Fizică.

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi evidențiate următoarele ***concluzii și recomandări:***

Studiul bibliografic a scos în evidenţă faptul că există un aspect conceptual al planificării actuale în antrenamentul sportivilor din pentatlonul militar, însă este insuficient tratată problematica planificării structurii şi conţinutului procesului de pregătire în probele specifice acestei discipline. Rezultatele sondajului sociologic ne-au demonstrat că în opinia antrenorilor loturilor internaţionale de pentatlon militar, în ceea ce priveşte durata macrociclului anual de antrenament există o planificare diferenţiată între 4 – 10 luni. Planificarea pe 10 luni este efectuată de 20% dintre antrenori, 53,33%, pledează la o planificare pe 4 luni (perioada primăvară-vară). Rezultatele chestionării au arătat că antrenorii aplică o planificare anuală pe 3 mezocicluri, ceea ce contravine teoriei antrenamentului sportiv, iar repartizarea numărului de antrenamente pe săptămână, variază de la 7 până la 15

lecţii de antrenament. În acelaşi timp, rezultatele sondajului sociologic pentru componentele antrenamentului pentatloniştilor militari au demonstrat că antrenorii acordă o atenţie nesemnificativă procentual pregătirii fizice speciale (numai 23,33% dintre antrenori) şi pregătirii psihologice (numai 9,99% dintre cei chestionaţi). Dacă din punct de vedere procentual componentele antrenamentului se exprimă prin proporţii relativ egale (60%), în ceea ce priveşte indicatorii efortului (volum, intensitate, complexitate), aceştia au fost diferit repartizaţi, relevanţi în clasamentul final pentru fiecare ediţie. Pentru determinarea nivelului de pregătire generală şi specifică s-au folosit parametrii dezvoltării morfologice, capacităţii funcţionale, capacităţii biochimice, pregătirii fizice generale, pregătirii fizice specifice pentatlonului militar, pregătirii psihomotrice generale şi specifice. Rezultatele cercetării au scos în evidenţă faptul că, dacă în ceea ce priveşte dezvoltarea morfo-funcţională şi capacitatea biochimică, subiecţii au avut un nivel de pregătire încadrat în limitele caracteristice vârstei (20-25 ani), sportivii militari au avut un nivel scăzut de pregătire psihomotrică generală şi specifică în etapa experimentală 1. În pregătirea psihologică un aspect important este reprezentat de determinarea tipului temperamental. În acest sens au fost stabilite principalele însuşiri ale sistemului nervos central pentru subiecţii eşantionului experimental, fapt care a permis implementarea modelului de antrenament, raţionalizat ca structură şi conţinut pe perioada unui macrociclu de pregătire.

Aplicarea modelului raţionalizat de antrenament a determinat modificări ai tuturor parametrilor supuşi cercetării, care prezintă creşteri semnificative la sportivii militari din grupa experimentală. Rezultatele calculului statistic exprimă o creştere care s-a situat într-un diapazon mediu de 2,2 la testele pregătirii fizice generale; 2,5 la testele pregătirii fizice specifice; 2,1 la testele capacităţii funcţionale; 2,0 la testele capacităţii biochimice; 2,5 la testele psihomotrice generale şi specifice, fiind veridic semnificative la pragul de semnificaţie 0,05 şi 0,01.

Pentru aprecierea eficienţei aplicării planificării raţionalizate ca structură şi conţinut, printr-un sistem algoritmic specific pentatlonului militar, în procesul de antrenament, am stabilit că între bateriile de teste la nivelul tuturor parametrilor studiaţi există o corelaţie veridică cu o valoare constantă de 0,77. Implementarea în procesul de antrenament a modelului de pregătire, raţionalizat ca structură şi conţinut la nivelul sportivilor din pentatlonul militar, de vârstă 20-25 ani, din grupa experimentală, permite cu certitudine, prognozarea cu exactitate a dinamicii procesului de pregătire în această disciplină sportivă. Veridicitatea rezultatelor cercetării fac posibilă o reconsiderare a sistemului naţional actual de pregătire în

pentatlonul militar. În acest sens la nivelul echipei reprezentative de pentatlon militar sistemul de pregătire raţionalizat ca structură şi conţinut din prezenta cercetare are aplicabilitate practică. În acelaşi timp, pe baza rezultatelor obţinute în cercetare, linia metodică a algoritmilor operaţionali specifici implementaţi în fiecare plan al tehnologiei didactice a contribuit la realizarea modelului sportivului în pentatlonul militar. Pe baza rezultatelor cercetării modelul actual propus reprezintă modalitatea teoretico-practică de pregătire şi selecţie a sportivului multilateral, la nivelul exigenţelor actuale în pentatlonul militar internaţional.

Orientări metodice specifice antrenamentului sportiv din pentatlonul militar.

Rezultatele cercetării obţinute prin raţionalizarea structuri şi conţinutului planificării procesului de antrenament în pentatlonul militar permit aplicarea lor în sistemul actual de pregătire şi concurs. Planul de pregătire pe perioada unui macrociclu, sistemul algoritmic operaţional aplicat prin metode şi mijloace specifice, contribuie la îmbunătăţirea metodologiei de pregătire sportivă în toate etapele macrociclului de antrenament.

Planul de antrenament în pentatlonul militar trebuie structurat conform argumentărilor ştiinţifico-metodice stabilite în lucrările fundamentale din teoria antrenamentului sportiv în funcţie de cele cinci mezocicluri (introductiv, introductiv de refacere de bază, precompetiţional, competiţional) şi aplicat pe o perioadă nu mai puţin de 8 luni. Dirijarea metodico–ştiinţifică a noului sistem algoritmic operaţional trebuie implementată la nivelul fiecărei componente a antrenamentului sportiv, deoarece mijloacele specifice aplicate în experiment corespund exigenţelor pentatlonului militar. Modelul pentatlonistului militar elaborat poate fi aplicat în procesul de selecţie şi pregătire al sportivilor angajaţi din unităţile operative militare, a cadrelor din instituţiile militare de învăţământ, precum şi a militarilor din cluburile sportive de atletism, natație şi tir. În funcţie de calificarea sportivă, modelul propus trebuie aplicat într-o linie logică, în mod diferit din punct de vedere procentual, adaptat la etapa de pregătire.

Modelul permite combinarea tipurilor de antrenament în funcţie de specificul probelor pentatlonului. Astfel, pista cu obstacole cu aruncarea grenadei la precizie; înot cu obstacole cu aruncarea grenadei la distanţă; tir de precizie cu tir viteză; ştafetă pista cu obstacole cu alergare în teren variat. Această linie orientativă a antrenamentelor specifice combinate poate fi aplicată diferit în funcţie de natura mezociclurilor dintr-un macrociclu de pregătire. Acest sistem raţionalizat al planificării contribuie la dezvoltarea calităţilor motrice şi psihomotrice combinate ale sportivilor militari din pentatlon şi la prognozarea performanţelor sportive.

EŞANU MARCELA

FORMAREA COMPETENȚELOR MANAGERIALE LA VIITORII SPECIALIȘTI ÎN CADRUL CURSULUI „PATRIMONIUL TURISTIC”

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Univeritatea de Educaţie Fizică şi Sport, Chișinau, 2019

Actualitatea și importanța problemei abordate. Problematica abordată în lucrare este de o deosebită însemnătate, întrucât turismul reprezintă un segment esențial din cadrul economiei naţionale și internaționale şi înregistrează înclinații de dezvoltare la nivel internaţional.

Turismul trebuie să fie sustenabil din punct de vedere al mediului, durabil şi profitabil în termeni economici şi echitabil în termeni etici şi sociali pentru populaţia din zonă. Pornind de la premisa că turismul contribuie la o dezvoltare economică sustenabilă a țării, acesta trebuie să includă componenta naturală, culturală şi umană, să asigure respectarea echilibrului delicatcaracteristic destinațiilor turistice.Astfel, ramura turistică a constituit o preocupare științifică a mai multor cercetători români (Băltăreţu, Barbu Gh., Cocean P., Vlăsceanu Gh., Negoescu B., Cristureanu C., Neacşu N., Băltăreţu A),englezi (Coltman M.M., Cooper C.M., Fletcher I., Gilbert D., Fyall A., Wanhill S), francezi (Cazes G.).

Educația şi pregătirea profesională din domeniul turismului se referă la dobândirea competenţelor profesionale complementare practicării profesiilorprevăzute în clasificator. Practica managementului educaţional a evidenţiat că, indiferent de nivelul decizional, cadrele didactice reuşesc o combinare a pregătirii lor de specialitate cu cea managerială în vederea soluţionării eficiente a problemelor întâlnite în activitatea pe care o desfăşoară.

Astăzi, devine tot mai complicat de a promova produsul turistic, cadrului juridic revenindu-i un rol important în internaţionalizarea pieţelor, întreprinderea turistică fiind nevoită să activeze într-un mediu din ce în ce mai complex. Eforturile sunt direcționate spre minimalizarea cheltuielilor şi dobândirea de profit. Ca rezultat, se impune aplicarea de practici manageriale științifice pentru organizațiile de profil, drept un instrument de subminare a presiunilor cu care se ciocnește domeniul turistic din ţara noastră. Aceeași idee o regăsim la autorii Budevici-Puiu L., Manolachi V., Cosmescu I., Florea S., Miron V., Tomiță P., Platon N.

Observăm din practica turismului că, tot mai frecvente sunt cazurile în care angajații consideraţi ca fiind eficienţi la posturile lor pe parcursul anilor, execută cu

o mai mare dificultate responsabilităţile (autori români: Burloiu P., Cole G.A., Currie D., Ilieş L., Osoian C., Petelean A.; autori englezi: Bratton J., Gold J.; autori francezi: Batal C.), iar rezultatele lor sunt tot mai reduse.

Eficienţa programului de pregătire profesională se va dovedi doar în cazul în care este fundamentată pe un studiu clar al necesităţilor entității turistice, începând cu necesitatea formării continue a angajaţilor din domeniu şi în corelație cu obiectivele sale generale. Succesul programului va fi direct proporțional răspunsurilor la întrebările ce trebuie predat, pentru ce, pentru cine şi cum.

Pentru staff, formarea profesională reprezintă un proces de perfecționare în cadrul căruia angajații dobândesc cunoștințe teoretice şi practice complementare pentru desfăşurareaactivităţii (autori români: Mindrigan V., Platon N., Stănciulescu G.; autori ruși: Зорин В., Сакун Л.; autori englezi: Horner S., Swarbrooke J., Butterworth-Heinemann E., Mason P., Swarbrooke J.)

Printre obiectivele formării putem stipula: perfecţionarea abordării de soluționare a problemelor; realizarea activităților specifice turismului; abordarea unor chestiuni noi; îmbunătăţirea comunicării; pregătirea unor schimbări.

De asemenea, putem menționa că, pentru dezvoltarea competenţei manageriale, directorii (managerii) vor trebui să fie în fruntea schimbărilor menite să conducă la un turism direcționat spre servicii. Structurile organizatorice şi practicile curente împiedică introducerea unor practici manageriale așa cum sunt cunoscute în Europa Occidentală. Astfel, pregătirea profesională trebuie concentrată asupra unităţilor individuale şi de asemenea asupra societăţii din sectorul comercial. Pregătirea în domeniul limbilor străine continuă să fie o necesitate prioritară. În cazul multor categorii de personal din turism, abilitatea de a vorbi limbi străine este prima aptitudine solicitată. Integrarea profesioniştilor cu aptitudini şi competenţe manageriale de succes în sectorul patrimoniului turistic naţional va stimula calitatea în domeniu şi va genera lansarea unor noi metode în cercetare şi construirea unei industrii durabile.

Scopul cercetării îl reprezintă eficientizarea pregătirii specialiștilor de educaţie fizică şi sport (specializarea „Turism”), argumentarea formării competenţelor manageriale la aceştia în scopul dezvoltării sustenabile a capacităţilor profesionale necesare staff-ului din cadrul industriei turistice şi pentru o îmbunătăţire a nivelului calităţii produsului turistic naţional.

Managerii, ca persoane investite cu autoritate şi responsabilitate decizională privind utilizarea eficientă a principalelor resurse ale organizaţiei (resurse umane, materiale, timp şi bani), exercită atribuţii de planificare, organizare, coordonare – antrenare şi control. Plecând de la faptul că, pentru îndeplinirea responsabilităţilor,

oricărui manager, de la directorul unei agenţii de turism, până la şeful unui compartiment, îi sunt necesare trei categorii de aptitudini, cum ar fi: aptitudini conceptuale, aptitudini umane şi aptitudini profesionale, am realizat un studiu în scopul stabilirii necesităţii de către absolvenţii instituţiilor de profil (specializarea turism) a competenţelor manageriale.

Pa parcursul unei perioade destul de lungi, personalitatea managerului avea incidență directă asupra managementul în turism. Un mic procent din conducătorii unităţilor turistice puteau fi considerați drept adevărați manageri în sensul prezent al termenului. Investiţiile erau mici, sectorul HR erau practic ne-explorat, majoritatea business-ului fiind sub forma afacerii de familie. În sens practic, managementul reprezintă capacitatea de a oferi satisfacție vizitatorului.

În ultima perioadă turismul moldovenesc, ca urmare a trecerii la economia de piaţă, a cunoscut un anumit nivel de dezvoltare, existând însă o serie de deficiențe concretizate prin: transformarea agenţiilor de turism în canale de orientare a forţei de muncă autohtonă pentru diverse ocupaţii spre pieţele externe, şi nu pentru un turism performant, distorsionarea pieţei turistice, cadru normativ juridic ineficient, greu de interpretat, slaba pregătire a managerilor în marketing turistic şi a personalului în meserii de bază, competiţia dură pentru plasarea investiţiilor, degradarea obiectelor de interes turistic; căile de acces limitate spre obiectivele turistice, lipsa parcărilor; lipsa facilităților pentru turiști: ghișee cu materiale promoţionale, artizanale și suvenire; ghizii duc lipsă de instruire adecvată în domeniul comunicării cu turiștii şi nu posedă limbi străine; în majoritate lipsesc panourile informaţionale cu elemente orientative; lipsesc materiale de autoghidaj; facilităţi fiscale reduse pentru agenţii economici, care acordă suport sau investesc în conservarea monumentelor de patrimoniu național.

De asemenea, putem afirma că turismul s-a conturat drept o activitate importantă, la fel ca și cele desfăşurate în alte sectoare - cheie din economia mondială (industrie, agricultură, comerţ).Motivaţia realizărilor constituie o cerință fundamentală care are impact asupra comportamentul managerial. Această nevoie va determina tinerii specialişti să obţină o poziţie antreprenorială, managerială care să le asigure un anumit nivel de satisfacţie a realizărilor mai importante decât în alte situaţii.

Nu de puţine ori managerii, indiferent de nivelul ierarhic, sunt cei care se ciocnesc cu diverse situaţii neclare, fiind nevoiţi să-şi asume riscul, ei fiind responsabili pentru decizia primită. Riscurile asumate sunt din domeniul social, financiar, etică deontologică, legislaţie etc.

În acest context, se susţine că tiparele manageriale determinate prin creativitate şi inovație reprezintă elemente hotărâtoare, arătând că anumiţi lideri întreprinzători exprimă o înclinație mai puternică pentru inovare decât managerii. Se susține că liderii sunt acele persoane cu un spirit inventiv și creativ, cu o gândire originală, capabili să găsească idei şi soluţii, fiind orientaţi spre improvizaţie şi idei noi, precum şi spre soluţionarea eficientă a problemelor ivite.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea compartimentului teoretic şi practic actual cu privire la formarea competenţelor manageriale la viitorii specialişti.

2. Determinarea influenţei unui curs teoretic nou și a ghidului metodic asupra nivelului de formare a cunoştinţelor teoretice în concordanţă cu necesitatea dobândirii competenţelor profesionale şi manageriale solicitate de specialistuldin domeniu.

3. Elaborarea și aplicarea în procesul de învățare a studenților a noului conținut teoretico – practic la disciplina de studiu „Patrimoniul turistic” adaptat specializării Turism și orientat în direcția formării competenţelor manageriale a specialiștilor din domeniu.

4. Argumentarea și verificarea experimentală a competenţelor manageriale dobândite, în cadrul procesului de formare şi dezvoltare personală a viitorilor specialişti din domeniu.

Noutatea și originalitatea cercetării. Cercetarea contribuie la elaborarea şi argumentarea îmbunătățirii calității suportului metodologic de învățare a specialistului din turism. Concret au fost elaborate şi implementate în procesul instructiv – educativ de la facultățile de profil: conţinutul optimizat al programei şi cursului teoretic „Patrimoniul turistic”, precum şi ghidul metodic la disciplina de studiu axat pe modele de bune practici din domeniu.

Problema ştiinţifică importantă soluţionatăconstă în fundamentarea teoretică și experimentală a unor metode specifice de formare a competențelor profesionale și manageriale a studenților la disciplina de studiu „Patrimoniul turistic” adaptate particularităților specializării și centrate pe activități practice. Dezvoltarea științei, multitudinea de informații în societatea cunoașterii duce la schimbări rapide în societate care generează probleme privind eficiența metodelor pedagogice și aplicarea la maximum a potenţialelor intelectuale ale studenților. Astfel, complexul de competenţe manageriale, de relaționare și adaptate specialiștilor din domeniu, elaborat în rezultatul cercetării, își va putea dovedi eficienţaşi eficacitatea în contexte combinate (formal, non-formal, informal).

Valoarea aplicativă a cercetării o reprezintă posibilităţile de aplicare a competenţelor manageriale dobândite în procesul instructiv-educativ, în special în dirijarea entităţilor ale căror obiect de activitate îl constituie în principal turismul. De asemenea, complexul de competenţe manageriale elaborat, va contribui la furnizarea şi promovarea unui management al cunoştinţelor în domeniul de referinţă, la creşterearesponsabilităţii, la dezvoltarea turismului naţional centrat pe client şi pe un marketing al produselor/serviciilor de calitate.

Tezele principale prezentate spre susţinere:

- reflectarea teoretică şi practică a problemei cu privire la pregătirea specialiştilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului, specializarea „Turism" trebuie să se bazeze pe studierea sistemului clasic de predare – învăţare – evaluare a conţinuturilor curriculare didactice în vederea sporirii eficienţei componentelor unei pregătiri profesionale/manageriale adecvate;

- pregătirea managerială a studenţilorşi masteranzilor din instituţiile de învăţământ superior de cultură fizică, specializarea „Turism" poate fi eficientă numai prin condiţia orientării spre direcţia intensificării procesului de învăţare în baza modificării conţinuturilorteoretico-practice ale disciplinei „Patrimoniu turistic" şi aplicării ghidului metodic axat pe bune practici şi care include studentul în experienţaagenţilor economici de specialitate;

- conţinutul cursului "Patrimoniul turistic" şi al ghidului practic necesită o orientare a materialului didactic cu accent pe eficienţaactivităţii de învăţare în conformitate cu cerinţele actuale ale curriculumului universitar;

- aplicarea complexului de competenţe manageriale acumulate în procesul de pregătire a specialiştilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului, specializarea „Turism" contribuie la dirijarea, dezvoltarea şiobţinereaperformanţei în domeniul de referinţă, bazat pe inovaţie, responsabilitate şi calitate.

ESANU MARCELA

BUILDING THE MANAGEMENT SKILLS OF FUTURE GRADUATES OF "HERITAGE TOURISM" COURSE

The thesis was defended within the Specialized Scientific Council at the University of Physical Education and Sport, Chisinau, 2019

The topicality and importance of the address problem.The issue addressed in the paper is of particular significance, as tourism is an essential segment of the national and international economy and has development trends at the international level.

Tourism must be environmentally sustainableand profitable in economic terms and fair in ethical and social terms for the population in the area. Starting from the premise that tourism contributes to a sustainable economic development of the country, it must include the natural, cultural and human component, to ensure the observance of the delicate balance characteristic of tourist destinations. Thus, the tourism branch was a scientific concern of several Romanian researchers (Băltăreţu, Barbu Gh., Cocean P., Vlăsceanu Gh., Negoescu B., Cristureanu C., Neacşu N., Băltăreţu A.), English (Coltman M.M., Cooper C.M., Fletcher I., Gilbert D., Fyall A., Wanhill S.), French (Cazes G.).

Education and professional training in the field of tourism refers to the acquisition of professional skills complementary to the practice of the professions provided in the classifier. The practice of educational management has highlighted that, regardless of the decision-making level, teachers manage to combine their specialized training with the managerial one in order to efficiently solve the problems encountered in the activity they carry out.

Today, it's becoming more and more complicated to promote the tourism product, the legal framework having an important role in the internationalization of the markets, the tourism enterprise being forced to operate in an increasingly complex environment. Efforts are aimed at minimizing costs and making a profit. As a result, it is necessary to apply scientific managerial practices for the profile organizations, as a tool to undermine the pressures with which the tourism field in our country collides. We find the same idea in the authors Budevici-Puiu L., Manolachi V., Cosmescu I., Florea S., Miron V., Tomiță P., Platon N.

We notice from the practice of tourism that, more and more frequent are the cases in which the employees considered to be efficient at their positions during the

years, execute with greater difficulty the responsibilities (Romanian authors: Burloiu P., Cole G.A., Currie D., Ilieş L., Osoian C., Petelean A.; English authors: Bratton J., Gold J.; French authors: Batal C.), and their results are decreasing.

The efficiency of the professional training program will be proven only if it is based on a clearstudy of the needs of the tourist entity, starting with the need for continuous training of employees in the fieldand in correlation with its general objectives. The success of the program will directly proportional to the answer to the questions be taught, for what, for whom and how.

For the staff, the professional training represents a process of improvement in which the employees acquire complementary theoretical and practical knowledge for carrying out the activity (Romanian authors: Mindrigan V., Platon N., Stănciulescu G.; Russian authors: Зорин В., Сакун Л.; English authors: Horner S., Swarbrooke J., Butterworth-Heinemann E., Mason P., Swarbrooke J.)

Among the training objectives wecan stipulate: improving the problem-solving approach; carrying out tourism-specific activities; addressing issues; improving communication; preparing for changes.

We can also mention that, for the development of managerial competence, the directors (managers) will have to be at the forefront of the changes meant lead to a service-oriented tourism. Organizational structures and current practices prevent the introduction of managerial practices as they are known in Western Europe. Thus, professional training must focus on individual units and also on the company in the commercial sector. Language training continues be a priority. In the case of many categories of tourism staff, the ability to speak foreign language sisthe first skill required. The integration of professionals with successful managerial skills and competencies in the national tourism heritage sector will stimulate quality in the field and will generate the launch of new methods in research and the construction of a sustainable industry.

The aim of theresearch is to streamline the training of physical education and sports specialists ("Tourism" specialization), arguing the training of managerial skills in them in order to sustainably develop the professional skills needed by staff in the tourism industry and to improve the quality of national tourism product.

Managers, as persons invested with authority and decision-making responsibility for the efficient use of theme resources of the organization (human resources, materials, time and money), exercise planning, organization, coordination - training and control. Starting from the fact that, in order to fulfill the responsibilities, any manager, from the director of a travel agency, to the head of a department, needs three categories of skills, such as: conceptual skills, human skills

and professional skills, it wasrealized a study in ordertoestablishtheneed for graduates of specialized institutions (tourism specialization) of managerial skills.

Over a fairly long period, the manager's personality has a direct impact on tourism management. A small percentage of the heads of the tourist units would be considered as true managers in the present sense of the term. Investments weresmall, the HR sector was practically unexplored, most of the business being in theform of family business. In a practical sense, management is the ability to providesat is faction to the visitor.

Recently, Moldovan tourism, as a result of the transition to a market economy, has experienced a certain level of development, but there are a number of shortcomings materialized: transforming travel agencies into channels for local employment for various occupations markets external, and not for a successful tourism, distortion of the tourist market, inefficient legal normative framework, difficult to interpret, poor training of managers in tourism marketing and staff in basic trades, tough competition for investment, degradation of objects of tourist interest; limited access roads to tourist attractions, lack of parking; lack of facilities for tourists: countershot promotional materials, handicrafts and souvenirs; theguideslackadequate training in the field of communication with tourists and do not have foreign languages; most of them lack information panels with indicative elements; self-guidance materials are missing; reduced fiscal facilities for economic agents, which provide support or invest in the conservation of national heritage monuments.

We can also say the tourism emerged as an important activity, as well as those carried out in other key sectors of the world economy (industry, agriculture, trade). Motivation to achieve is a fundamental requirement that has an impact on managerial behavior. This need will determine the young specialists to obtain an entrepreneurial, managerial position that will ensure a certain level of satisfaction of the more important achievements than in other situations.

Not Infrequently, managers, regardless of the hierarchical level, are the ones who face various unclear situations, being forced to take the risk, they being responsible for the decision received. The risks assumed are from the social, financial, deontological ethics, legislation, etc. field.

In this context, it is argued that managerial patterns determined by creativity innovation are decisive elements, showing that certain entrepreneurial leaders express a strong inclination for innovation than managers. It disclaimer that leaders are those people with an inventive and creative spirit, with an original thinking,

abletofindideasandsolutions, being oriented towards improvisation and ideas, as well as towards the efficient solution of problems.

Researchobjectives:

1. Study the current theoretical and practical section on the training of managerial skills in future specialists.

2. Determination Influence of a new theoretical course and methodological guide on the level of formation of theoretical knowledge in accordance with the need to acquire professional and managerial skills required by the specialist in the field.

3. Elaboration and application in the learning process of students of the theoretical content - practical tothestudy discipline "Heritage Tourism " adapted to the specialization tourism and oriented towards the formation of managerial skills of specialists in the field.

4. Argumentation and experimental verification of the acquired managerial competencies, within process of training and personal development of future specialists in the field.

The noveltyandoriginality of theresearch. The research contributes to the elaboration and argumentation of the improvement of the quality of the methodological learning support of the tourism specialist. Specifically, they were developed and implemented in the instructive-educational process at the profile faculties: the optimized content of the program and the theoretical course "Heritage Tourism", as well as the methodological guide to the study discipline focused on models of good practice in the field.

The important scientific problem solved consists of the theoretical and experimental substantiation of specific methods for training the professional and managerial skills of students in the study discipline "HeritageTourism" adapted to the particularities of specialization and focused on practical activities. The development of science, the multitude of information in the knowledge society leads to rapid changes in society that generate problems regarding the efficiency of pedagogical methods and the maximum application of student's' intellectual potential. Thus, the complex of managerial skills, relationships and adapted to specialists in the field, developed as a result of research, will beable to prove its efficiency and effectiveness in combine contexts (formal, non-formal, informal).

The applicativevalue of the research is represented by the possibilities of applying the managerial competencies acquired in the instructive-educational process, especially in directing the entities whose object of activity is mainly tourism. Also, the complex of managerial competencies developed will contribute

to the provision and promotion of a knowledge management in the field of reference, to the increase of responsibility, to the development of national tourism focused on the client and on a marketing of quality products / services.

The maintheses:

- theoretical and practical reflection of the problem regarding the training of specialists in the field of physical education and sports, the specialization "Tourism" must bebased on studying the classical system of teaching - learning - evaluation of teaching curricula in order to increase the efficiency of vocational training / adequate management;

- managerial training of students and masters in higher education institutions of physical culture, specialization "Tourism" can be effective only providing guidance in the direction of intensifying the learning process based on changing the theoretical and practical content of the discipline "Heritage Tourism" and applying the methodical guide focused on good practices and which includes the student in the experience of specialized economic agents;

- the content of the course "Heritage Tourism" and the practical guide requires an orientation of the teaching material with emphasis on the efficiency of the learning activity in accordance with the current requirements of the university curriculum;

- applying the complex of managerial skills accumulated in the training of specialists in the field of physical education and sports, the specialization "Tourism" contributes to directing, developing and achieving performance in thefield of reference, based on innovation, responsibility and quality.

FETESCU SAVA

MANAGEMENTUL INSTRUIRII SPECIALIȘTILOR ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI FIZICE PRIN FORME ALTERNATIVE DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA DISTANȚĂ / ÎNVĂȚĂMÂNT CU FRECVENȚĂ REDUSĂ

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universității de Stat de Educaţie Fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2015

Actualitatea. Analiza teoretică şi generalizarea datelor literaturii ştiinţifice şi metodice, realizată în scopul efectuării cercetării noastre, scot în evidenţă faptul că în decursul timpului, din diferite considerente, pregătirea specialiștilor pentru diferite sectoare de activitate, actualizarea continuă a cunoștințelor, școlarizarea unui important segment din populație după vârsta formării inițiale etc., s-au realizat nu numai prin forma tradițională de zi. Pentru a face față unor astfel de provocări, sistemul de învățământ a apelat și la alte forme alternative de învățământ, cum ar fi: prin corespondență, fără frecvență, seral, la distanță, cu frecvență redusă.

În acest sens, specialiștii au pus bazele unui curriculumul formal corespunzător (planuri de învățământ, programe, designul cursurilor), fundament al unei pregătiri de același nivel cu cel obținut prin forma de învățământ de zi.

Și în învățământul de cultură fizică au existat diferite forme de învăţământ prin care au fost pregătiţi profesorii de educaţie fizică (zi, fără frecvență, seral). După anul 1990, învăţământul din România a intrat într-o nouă perioadă de reforme cu mare impact atât pentru structura cât şi pentru conţinutul acestuia. Sistemul actual de învăţământ trebuie să fie dinamic, deschis, în permanentă reformă (Bîrzea C., 1993, Manolachi V., 2005, Văideanu G. și alții).

În ultima perioadă de timp, au fost implementate şi în ţara noastră forme noi de învăţământ, ca alternative la învăţământul tradiţional de zi (la distanță-ID, cu frecvență redusă-IFR), inclusiv și în pregătirea viitorilor profesori de educaţie fizică. Pentru stabilirea Standardelor de funcționare a programelor de studii, s-au înființat organisme naționale specializate: Consiliul Naţional de Evaluare Academică şi Acreditare (CNEAA), iar din anul 2005 Agenţia Română de Asigurare a Calităţii în Învăţământul Superior (ARACIS).

În epoca modernă, activitățile umane nu se pot desfășura fără o planificare a acestora, fără organizare, control, adaptare, evaluare etc. Activitatea ce are în vedere aceste acțiuni se numește management. El este privit ca o știință dar și ca o

artă (arta de a conduce). Numeroși specialiști ai domeniului au definit această activitate (Richard L. Daft - 1991, M. Hitt, R.D. Middlemist, R.L. Mathis – 1989, Philippe Hurwel – 1989, M.H. Mescon, M. Albert, Fr. Kedouri). Activitatea instructiv-educativă reprezintă o activitate umană de mare importanță în epoca actuală deci, și aceasta (managementul educațional, managementul didactic), se supune acelorași concepte ale managementului general, cu adaptările ce se impun (Niculescu R.M., 1996).

Toate activitățile desfășurate într-o unitate de învățământ, în scop instructiv-educativ, au la bază un curriculum conceput pentru realizarea obiectivelor propuse. În literatura de specialitate, definirea noțiunii de curriculum este făcută din două perspective: în sens larg şi în sens restrâns, sau pe baza altor criterii.

Managementul curriculum-ului, ca şi concept, implică aceleaşi abordări din perspectivă ştiinţifică şi din perspectivă practic aplicativă.

În literatura de specialitate românească au apărut diverse lucrări din domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei, managementului, care tratează diferite aspecte particulare ale ID, în mod special: Cucoş C., 2004, Fetescu S., 2005, dar mai ales în cea străină: Amundsen C., 1993, Bates T., 1995, Daniel J., 1997, Garrison D.R., 2011, Holmberg B., 1997, Keegan D., 2005, Perraton H., 2000, Rowntree D., 1992, Valerien J., 1997. În literatura de specialitate studiată nu s-au găsit studii comparative privind eficienţa pregătirii specialiştilor prin forme alternative de învățământ (ID/IFR), sau precizări privind modalități de adaptare a curriculumului formal sau a managementului curriculumului instruirii. De asemenea, în ceea ce priveşte posibilitatea cât și particularitățile folosirii formelor alternative de învăţământ în formarea specialiştilor de „educaţie fizică şi sport”, putem spune că ele lipsesc cu desăvârşire.

În acest sens, am considerat util să realizăm acest demers ştiinţific pentru a scoate în evidenţă particularităţile organizării și derulării într-un mod adaptat, a unui program de licență destinat pregătirii specialiștilor în educație fizică și sport, cât și eficiența managementului curriculumului de instruire, conceput și aplicat de noi într-o manieră adaptată, asupra rezultatelor învățării.

Contribuția noastră în conceperea și implementarea unui management al curriculumului instruirii, adaptat particularităților unui program de studiu derulat prin forme alternative de învățământ, în specializarea „educație fizică și sport”, a constat în: realizarea planului de învățământ, conform standardelor; conceperea programelor analitice; întocmirea documentelor privind managementul resurselor umane specializate (cadre didactice); conceperea unei structuri adaptate a anului de studii; întocmirea orarului activităților tutoriale și a celor de evaluare după machete

concepute de noi. Pentru a constata eficiența intervenției noastre, am comparat rezultatele obținute de o grupă de studenți (experiment) cuprinsă într-un astfel de program, cu cele obținute de o grupă de studenți (martor), care parcurg același program de studii la zi.

Scopul cercetării constă în perfecţionarea pregătirii de nivel superior a viitorilor profesori de educaţie fizică şi sport, în contextul unui management al curriculumului de instruire adaptat procesului de studiu specializat, derulat prin forme alternative de învățământ.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei şi practicii existente pe plan național și internaţional cu referire la formele alternative de învățământ (învăţământul la distanţă în mod special) ca alternativă de implementare în sistemul de învăţământ al ţărilor postsocialiste.

2. Stabilirea formei şi a conţinutului planurilor de învăţământ şi a programelor analitice adaptate formelor alternative de învățământ (învăţământul la distanţă și cel cu frecvență redusă), în vederea pregătirii viitorilor specialişti în domeniu.

3. Elaborarea activităţilor cu caracter managerial pentru desfăşurarea procesului instructiv-educativ, în vederea pregătirii viitorilor profesori de educaţie fizică.

4. Argumentarea şi verificarea experimentală a eficienţei planurilor de învăţământ şi a programelor analitice pentru programul de licență derulat prin forme alternative de învățământ, printr-un management adecvat al curriculumului instruirii, în vederea pregătirii viitorilor specialişti pentru domeniul educaţiei fizice şi sportului.

Ipoteza cercetării: S-a presupus că aplicarea unui management adecvat activităților de instruire al unui program de formare de nivel universitar a specialiștilor în domeniul „educație fizică și sport”, derulat prin forme de învățământ alternative celei tradiționale de zi, adaptat la particularităţile specializării dar şi la cele ale cursanţilor, va contribui la realizarea unui nivel de pregătire a viitorilor profesori de educaţie fizică şi sport, echivalent cu cel obţinut de studenţii care au urmat același program de licență la forma de învăţământ de zi.

Baza metodologică a cercetării constă din: teoria și metodica implementării formelor alternative de învățământ în pregătirea profesorilor de educație fizică și sport; cadrul legislativ ca suport legal al implementării formelor alternative de învățământ; aspecte privind managementul educațional; particularitățile conceperii adaptate a documentației specifice: planul de învățământ, programa analitică, structura anului universitar adaptată, programarea adaptată a tutorialelor de pregătire și evaluare, implementarea noilor tehnologii de comunicare în procesul de

pregătire; evaluarea nivelului de satisfacție și pregătire a studenților prin anchetare și experimentare.

Învățământul de azi, ca și societatea de altfel, se află într-o permanentă evoluție. Principala sarcină a acestuia este cea de pregătire a specialiștilor pentru toate domeniile de activitate, înarmați cu competenţele şi abilităţile cerute de societate, de piaţa de muncă, la un moment dat. O perioadă îndelungată de timp, pregătirea specialiștilor s-a realizat doar prin forma de învățământ de zi, recunoscută ca formă tradițională. Treptat, pentru a răspunde cerințelor societății s-au implementat și alte forme de învățământ, cum ar fi: prin corespondență, fără frecvență, seral, la distanță, cu frecvență redusă. În anii de după 1990 și în România s-a pus problema implementării formelor de învățământ la distanță și cu frecvență redusă și, în acest sens, s-a creat și un cadru juridic adecvat. Argumentele implementării: necesitatea pregătirii unui număr mare de specialiști, formarea continuă a acestora, educația adulților, dezvoltarea sistemelor de transmitere la distanță a informațiilor și de comunicare mediată. Prin intermediul programelor derulate prin ID/IFR se pot realiza: calificări superioare, specializări la nivel postuniversitar, perfecţionare profesională, conversie profesională. Se adresează în special adulților dar, într-o anumită măsură, se poate implementa și celor aflați la vârsta formării inițiale.

Teoria domeniului, care tratează problematica implementării formelor alternative de învățământ, la distanță și cu frecvență redusă, nu abordează ca posibilitate de pregătire prin acestea și a profesorilor de educație fizică. Dimpotrivă, unii specialiști aduc critici privind această posibilitate. În acest sens, noi am conceput un model de instruire adaptat particularităților domeniului și cursanților, cu intenția de a realiza o pregătire de nivel echivalent a cursanților cuprinși în acest program, cu cel obținut de studenții de la forma de zi.

Aceste forme alternative de învățământ sunt flexibile, deoarece studentul este separat în timp și spațiu de instituția care oferă programe de studiu, multiplele sale interacțiuni se realizează prin unul sau mai multe medii de comunicare bidirecţionale. Studenţii au posibilitatea de a studia individual, la locul de muncă sau acasă şi de a desfăşura activităţi de învăţământ în grup, în centre ID situate la distanţă faţă de instituţia de învăţământ.

Formele de învățământ alternative au ca dominantă: *perioade compacte de instruire*, întâlniri periodice cu studenţii pentru desfăşurarea activităţilor practice obligatorii prevăzute în planurile de învăţământ, constând în laboratoare, lucrări practice, proiecte, practică de specialitate. Cursurile și alte activități se desfășoară mediat, pe platforme educaționale, care s-au dezvoltat foarte mult în ultima

perioadă. Suntem convinși că și alte tipuri de activități față în față, se vor putea derula pe viitor și mediat.

Anul 1892 este considerat anul de naștere a ID, apoi el s-a dezvoltat foarte mult mai ales după anul 1969, când în Marea Britanie se înființează Open University. După această dată, această formă alternativă ia amploare în toată lumea.

Punerea în practică a unui sistem de ED impune îndeplinirea unei diversităţi de sarcini, mult mai mare decât în învăţământul tradiţional: gestiune, finanţe, determinarea obiectivelor, analiza nevoilor, redactarea de cursuri, producerea lor, difuzarea lor, folosirea canalelor media, sprijinul pedagogic, tutoratele, evaluarea, controlul calităţii. Într-o facultate, managementul unui astfel de program este realizat prin Departamentul de ID/IFR, care funcționează în paralel cu structura organizatorică necesară funcționării învățământului de zi. Structura organizatorică a Departamentului ID/IFR trebuie să asigure buna funcționare a tuturor compartimentelor unui astfel de program de studii universitare.

Contribuția noastră în cadrul lucrării a constat în studiul unor documente școlare, în realizarea și aplicarea a trei seturi de chestionare, în discuții cu studenții și tutorii, în realizarea planului de învățământ și a programelor de studii. De asemenea, s-a conceput un model adaptat al managementului procesului de instruire prin ID/IFR, care a constituit baza unui experiment pentru a demonstra eficiența acestuia. Scopul experimentului a fost cel de a demonstra nivelul echivalent de pregătire profesională realizat de studenții de la formele alternative de învățământ cu cel al studenților de la forma de zi.

În vederea folosirii eficiente a timpului studenților s-a organizat, pe centre teritoriale, parcurgerea modulară a activităților practice față în față prin adaptarea structurii anului universitar. Activitățile teoretice s-au derulat prin folosirea, într-o măsură relativ redusă, a platformei educaționale Mediaec, dar și prin întâlniri față în față, sub formă de modul.

Pentru a cunoaște principalele caracteristici ale studenților cuprinși în studiul nostru, am aplicat un chestionar cu 8 întrebări unui număr de 93 studenți. Scopul urmărit a fost acela de a adapta demersul nostru managerial privind curriculumul instruirii. Cei mai mulți dintre cei chestionați practică sau au practicat sport de performanță, 74% au acces la un calculator, 79,5% au un loc de muncă, 67% au contract de muncă pe perioadă nedeterminată, 30,1% sunt angajați pe catedre de educație fizică ca suplinitori necalificați, 34,4% lucrează în industrie, 74% au vârsta peste 31 de ani, 75,3% au ales forma ID pentru că au un loc de muncă, 61,3% se specializează în educație fizică pentru carieră didactică.

În demersul nostru managerial, ne-am ocupat și de realizarea, pe baza standardelor CNEAA, a documentelor care stau la baza derulării unui program de studiu prin forme alternative de învățământ (planul de învățământ, programa analitică). De asemenea, am structurat fiecare semestru în două etape, prima etapă fiind împărțită în trei module de pregătire.

Pentru a cunoaște opinia a 46 de tutori cu privire la particularitățile de care trebuie să ținem seama în alcătuirea acestor documente, am aplicat un chestionar cu 4 întrebări. Cea mai mare parte a respondeților, în proporție de 93,48%, acordă o importanță foarte mare și mare etapei de elaborare a planului de învățământ, 91,30% sunt de acord ca programele analitice alcătuite pentru fiecare disciplină să fie dinamice și flexibile, 95,65% consideră că activitățile didactice trebuie să se desfășoare în mod adaptat particularităților studenților dar și specificului specializării, iar 95,65% sunt de acord cu elaborarea unui ghid metodic pentru tutori.

Pentru a verifica gradul de satisfacție a studenților cât și eficacitatea managementului curriculumului de instruire, conceput și aplicat de noi într-o manieră adaptată, am aplicat un chestionar cu 13 întrebări, unui număr de 117 studenți care parcurg un astfel de program. În marea lor majoritate studenții și-au exprimat satisfacția privind managementul curriculumului de instruire aplicat.

Punerea în evidență a eficacității managementului curriculumului de instruire, aplicat de noi sub formă adaptată s-a făcut printr-o analiză comparativă a rezultatelor obținute la evaluările finale, la aceleași discipline, de două grupe de studenți: o grupă martor de la zi (n=75) și o grupă de experiment de la ID (n=65). Analiza comparativă pe discipline a mediei rezultatelor obținute, scoate în evidență faptul că la 9 din cele 12 discipline diferențele dintre cele două grupe sunt nesemnificative statistic, deci, rezultatele obținute sunt echivalente. Grupa martor a obținut o medie generală de 7,75, iar grupa de experiment de 7,45. Calculând valoarea lui t=0,77, s-a demonstrat că diferența dintre rezultate este nesemnificativă, deci pregătirea este echivalentă.

Inovaţia ştiinţifică a lucrării constă în: închegarea unui suport teoretic cu precizări privind utilizarea acestuia și în pregătirea specialiștilor din „educație fizică și sport” prin formele ID/IFR; elaborarea și implementarea în procesul didactic a planului de învățământ și programelor analitice, adaptate pentru forma de învățământ la distanță, conform standardelor; conceperea machetelor și realizarea documentelor care vizează managementul resurselor umane specializate; realizarea și implementarea unui model de management al curriculumului de instruire adaptat pentru formele alternative de învățământ.

Problema științifică importantă soluționată în domeniu constă în elaborarea planului de învățământ, adaptat pentru programul de licență în specializarea „educație fizică și sport”, derulat prin forme alternative și implementarea acestuia prin conceperea unui model de management al curriculumului de instruire adaptat particularităților specializării, cursanților și celor specifice formelor alternative de învățământ. Demonstrarea valabilității planului de învățământ și a modelului de management al curriculumului de instruire adaptat, aplicat grupei de experiment, prin compararea rezultatelor (echivalente) obținute la evaluările finale de studenții acestei grupe, cu cele obținute de o grupă de studenți martor de la zi.

Valoarea practică a cercetării constă în formarea unui bagaj de competențe didactice la studenţii care se pregătesc ca specialişti în domeniul educaţiei fizice şi sportului prin forme de învățământ alternative, prin implementarea unui management al curriculumului de instruire adaptat, echivalent cu cel realizat de studenții de la zi, care au parcurs același program de studiu.

Tezele principale prezentate spre susţinere:

1. Argumentarea teoretică a formelor alternative ID/IFR și a necesității implementării acestora în sistemul de învățământ.
2. Particularitățile implementării formelor de învățământ alternative în pregătirea profesorilor de educație fizică și sport.
3. Metodologia de concepere adaptată a documentelor curriculare.
4. Determinarea structurii și a conținutului modelului adaptat de management al curriculumului de instruire, implementat în derularea programului de studiu prin ID, în specializarea „educație fizică și sport”.
5. Argumentarea experimentală a valabilității strategiei de instruire implementate.

FETESCU SAVA

MANAGEMENT OF TRAINING OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF PHYSICAL EDUCATION THROUGH ALTERNATIVE FORMS OF DISTANCE LEARNING / PART-TIME EDUCATION" OF THE LECTURER

The thesis was defended in the Council Specialized Scientist of the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chișinău, 2015

Actuality. Theoretical analysis and generalization of scientific and methodological literature data, carried out for the purpose of our research, highlight the fact that over time, for various reasons, training specialists for different sectors of activity, continuous updating of knowledge, schooling of an important segment of the population after the age of initial training, etc., were achieved not only by the traditional form of day. To meet such challenges, the education system has resorted to other alternative forms of education, such as: by correspondence, without frequency, in the evening, at a distance, with reduced frequency.

In this sense, the specialists laid the foundations of an appropriate formal curriculum (curricula, analytical programs, course design), the foundation of a training of the same level as that obtained through the form of day education.

There were also different forms of education in physical education in which physical education teachers were trained (day, non-attendance, evening). After 1990, education in Romania entered a new period of reforms with great impact both for its structure and for its content. The current education system must be dynamic, open, in constant reform (Bîrzea C., 1993, Manolachi V., 2005, Văideanu G. and others).

In the last period of time, new forms of education have been implemented in our country, as alternatives to traditional day education (distance-ED, part-time-IFR), including in the training of future physical education teachers. In order to establish the Standards for the functioning of the study programs, specialized national bodies have been set up: the National Council for Academic Evaluation and Accreditation (CNEAA), and since 2005 the Romanian Agency for Quality Assurance in Higher Education (ARACIS).

In the modern era, human activities cannot take place without their planning, without organization, control, adaptation, evaluation etc. The activity that considers

these actions is called management. He is seen as a science but also as an art (the art of leading). Numerous specialists in the field have defined this activity (Richard L. Daft - 1991, M. Hitt, R.D. Middlemist, R.L. Mathis – 1989, Philippe Hurwel – 1989, M.H. Mescon, M. Albert, Fr. Kedouri). The instructive-educational activity represents a human activity of great importance in the current era, therefore, this one (educational management, didactic management), is subject to the same concepts of general management, with the necessary adaptations (Niculescu R.M., 1996).

All activities carried out in an educational unit, for instructive-educational purposes, are based on a curriculum designed to achieve the proposed objectives. In the literature, the definition of the notion of curriculum is made from two perspectives: in the sense wide and narrow, or based on other criteria.

Curriculum management, as a concept, involves the same approaches from a scientific perspective and from a practical application perspective.

In the Romanian specialized literature they appeared various works in the field of pedagogy, psychology, sociology, management have appeared in the Romanian specialized literature, dealing with different particular aspects of ED, especially: Cucoş C., 2004, Fetescu S., 2005, but especially in the foreign one: Amundsen C., 1993, Bates T., 1995, Daniel J., 1997, Garrison D.R., 2011, Holmberg B., 1997, Keegan D., 2005, Perraton H., 2000, Rowntree D., 1992, Valerien J., 1997. In the studied literature were not found comparative studies on the efficiency of training specialists through alternative forms of education (ED / IFR), or clarifications on ways to adapt the formal curriculum or management of the training curriculum. Also, regarding the possibility as well as the particularities of using alternative forms of education in the training of "physical education and sports" specialists, we can say that they are completely missing.

In this sense, we considered it useful to carry out this scientific approach to highlight the particularities of organizing and conducting in an adapted way, a bachelor's program for training specialists in physical education and sports, and the efficiency of training curriculum management, designed and applied by us in an adapted way, on the learning outcomes.

Our contribution in the design and implementation of a management of the training curriculum, adapted to the particularities of a study program developed through alternative forms of education, in the specialization "physical education and sports", consisted in: the realization of the curriculum, according to the standards; designing analytical programs; preparation of documents on specialized human resources management (teachers); designing an adapted structure of the

study year; drawing up the schedule of tutorial and evaluation activities according to models designed by us. In order to ascertain the efficiency of our intervention, we compared the results obtained by a group of students (experiment) included in such a program, with those obtained by a group of students (control), who go through the same study day form education program.

The purpose of the research is to improve the higher level training of future teachers of physical education and sports, in the context of a management of the training curriculum adapted to the specialized study process, carried out through alternative forms of education.

Research objectives:

1. Studying the existing theory and practice at national and international level with reference to alternative forms of education (distance learning in particular) as an alternative implementation in the education system of post-socialist countries.

2. Establishing the form and content of curricula and analytical programs adapted to alternative forms of education (distance and part-time education), in order to prepare future specialists in the field.

3. Elaboration of managerial activities for the development of the instructive-educational process, in order to prepare the future physical education teachers.

4. Argumentation and experimental verification of the efficiency of curricula and analytical programs for the bachelor's program developed through alternative forms of education, through an adequate management of the training curriculum, in order to prepare future specialists for the field of physical education and sports.

Research hypothesis: It was assumed that the application of an adequate management to the training activities of a university level training program of specialists in the field of "physical education and sports", carried out through alternative forms of education to the traditional day, adapted to the particularities of specialization but also to students, will contribute to the achievement of a level of training of future teachers of physical education and sports, equivalent to that obtained by students who have followed the same undergraduate program in the form of full-time education.

The methodological basis of the research consists of: the theory and methodology of implementing alternative forms of education in the training of physical education and sports teachers; the legislative framework as legal support for the implementation of alternative forms of education; aspects of educational management; the peculiarities of the adapted design of the specific documentation: the curriculum, the analytical program, the adapted structure of the academic year, the adapted programming of the preparation and evaluation tutorials, the

implementation of the new communication technologies in the preparation process; assessing the level of satisfaction and preparation of students through survey and experimentation.

Today's education, like society in fact, is constantly evolving. Its main task is to train specialists for all areas of activity, armed with the skills and abilities required by society, the labor market, at a given time. For a long time, the training of specialists was done only through the form of day education, recognized as a traditional form. Gradually, in order to meet the requirements of society, other forms of education were implemented, such as: by correspondence, without frequency, in the evening, at a distance, with reduced frequency. In the years after 1990 and in Romania, the problem of implementing forms of distance and part-time education was raised and, in this sense, an adequate legal framework was created. Implementation arguments: the need to train a large number of specialists, their continuous training, adult education, development of systems for remote transmission of information and mediated communication. Through the programs developed through ED / IFR can be achieved: higher qualifications, specializations at postgraduate level, professional development, professional conversion. It is addressed especially to adults but, to a certain extent, it can also be implemented to those at the age of initial training.

The theory of the field, which deals with the issue of implementing alternative forms of education, distance and part-time, does not address as a possibility of training through them and physical education teachers. On the contrary, some experts criticize this possibility. In this sense, we have designed a training model adapted to the particularities of the field and the students, with the intention of achieving an equivalent level of training of the students included in this program, with the one obtained by the students from the full-time education.

These alternative forms of education are flexible, because the student is separated in time and space from the institution that offers study programs, his multiple interactions are achieved through one or more two-way communication media. Students have the opportunity to study individually, at work or at home and to carry out educational activities in groups, in ED centers located at a distance from the educational institution.

The alternative forms of education have as dominant: compact periods of training, regular meetings with students for the development of compulsory practical activities provided in the curricula, consisting of laboratories, practical works, projects, specialized practice. The courses and other activities take place in the media, on educational platforms, which have developed a lot lately. We are

convinced that other types of face-to-face activities will be able to take place in the future and mediated.

The year 1892 is considered the birth year of distance learning, then it developed a lot especially after 1969, when the Open University was established in Great Britain. After this date, this alternative form is gaining ground around the world.

The implementation of an ED system requires the fulfillment of a variety of tasks, much greater than in traditional education: management, finance, goal setting, needs analysis, course writing, their production, dissemination, use of media channels, pedagogical support, tutoring, evaluation, quality control. In a faculty, the management of such a program is carried out by the ED/IFR Department, which operates in parallel with the organizational structure necessary for the functioning of full-time education. The organizational structure of the ED/IFR Department must ensure the proper functioning of all departments of such a university study program.

Our contribution to the paper consisted in the study of school documents, in the development and application of three sets of questionnaires, in discussions with students and tutors, in the implementation of the curriculum and study programs. An adapted model of ED / IFR training process management was also designed, which formed the basis of an experiment to demonstrate its effectiveness. The purpose of the experiment was to demonstrate the equivalent level of vocational training achieved by students in alternative forms of education to that of students in day-to-day training.

In order to efficiently use the students' time, a modular course of face-to-face practical activities was organized on territorial centers by adapting the structure of the academic year. The theoretical activities took place through the use, to a relatively small extent, of the Mediaec educational platform, but also through face-to-face meetings, in the form of a module.

In order to know the main characteristics of the students included in our study, we applied a questionnaire with 8 questions to a number of 93 students. The aim was to adapt our managerial approach to the training curriculum. Most of those surveyed practice or have practiced performance sports, 74% have access to a computer, 79.5% have a job, 67% have an employment contract for an indefinite period, 30.1% are employed in departments of physical education as unskilled substitutes, 34.4% work in industry, 74% are over 31 years old, 75.3% chose the form ED because they have a job, 61.3% specialize in physical education for teaching career.

In our managerial approach, we also dealt with the creation, based on CNEAA standards, of the documents underlying the development of a study program through alternative forms of education (curriculum, analytical curriculum). We also structured each semester into two stages, the first stage being divided into three training modules.

In order to know the opinion of 46 tutors regarding the particularities that we have to take into account in compiling these documents, we applied a questionnaire with 4 questions. The majority of respondents, 93.48%, attach great importance to the development of the curriculum, 91.30% agree that the analytical programs for each subject should be dynamic and flexible, 95.65% consider that the teaching activities must be carried out in a way adapted to the particularities of the students but also to the specifics of the specialization, and 95.65% agree with the elaboration of a methodological guide for tutors.

In order to verify the degree of student satisfaction as well as the effectiveness of the management of the training curriculum, designed and applied by us in an adapted manner, we applied a questionnaire with 13 questions to a number of 117 students who go through such a program. The vast majority of students expressed their satisfaction with the management of the applied training curriculum.

The highlighting of the effectiveness of the management of the training curriculum, applied by us in an adapted form was made through a comparative analysis of the results obtained at the final evaluations, in the same disciplines, by two groups of students: a daily control group (n = 75) and an experiment group from ED (n = 65). The comparative analysis by disciplines of the average of the obtained results, highlights the fact that in 9 of the 12 disciplines the differences between the two groups are statistically insignificant, therefore, the obtained results are equivalent. The control group obtained an overall average of 7.75 and the experiment group 7.45. Calculating the value of t = 0.77, it was shown that the difference between the results is insignificant, so the preparation is equivalent.

The scientific innovation of the paper consists in: coagulation of a theoretical support with details on its use and in the training of specialists in "physical education and sports" through ED / IFR forms; elaboration and implementation in the didactic process of the curriculum and analytical programs, adapted for the form of distance learning, according to the standards; designing models and making documents aimed at the management of specialized human resources; development and implementation of a training curriculum management model adapted to alternative forms of education.

The important scientific problem solved in the field consists in the elaboration of the curriculum, adapted for the bachelor program in the specialization "physical education and sports", developed through alternative forms and its implementation by designing a management curriculum model adapted to the particularities of the specialization, students and those specific to alternative forms of education. Demonstrating the validity of the curriculum and the management model of the adapted training curriculum, applied to the experiment group, by comparing the results (equivalent) obtained at the final evaluations of the students of this group, with those obtained by a group of control students.

The practical value of the research consists in the formation of a baggage of didactic skills for students who train as specialists in the field of physical education and sports through alternative forms of education, by implementing an adapted training curriculum management, equivalent to that of full-time students, who went through the same study program.

The main theses presented for defense:

1. Theoretical argumentation of alternative forms ED / IFR and the need to implement them in the education system.
2. Peculiarities of implementing alternative forms of education in the training of physical education and sports teachers.
3. Methodology for adapted design of curricular documents.
4. Determining the structure and content of the adapted model of management of the training curriculum, implemented in the development of the study program by ID, in the specialization "physical education and sports".
5. Experimental argumentation of the validity of the implemented training strategy.

GIDU DIANA-VICTORIA

EFECTUL IMEDIAT AL EFORTULUI DIN ORA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ASUPRA ATENȚIEI ȘI MEMORIEI ELEVILOR DIN CICLUL GIMNAZIAL

Teză de doctor în științe pedagogice
Conducător științific: Botnarenco T., doctor în științe pedagogice, profesor universitar. Chișinău, 2006

Studiul efectuat este bazat pe efectul imediat al efortului din ora de educație fizică asupra atenției și memoriei elevilor din ciclul gimnazial. Educaţia fizică, alături de celelalte laturi ale educaţiei, constituie una din verigile principale de formare a personalităţii elevilor. Datorită acestui punct de vedere şi faptului că atenţia şi memoria sunt procese psihice importante şi complexe, interesul multor oameni de ştiinţă s-a îndreptat către acest domeniu de cercetare - efectele efortului fizic asupra proceselor psihice. Satisfacerea nevoii de mişcare, în special în cadrul orelor de educaţie fizică, trebuie, să ţină cont de diferitele particularităţi morfologice şi funcţionale evidente la această vârstă; particularităţi care impun respectarea anumitor principii, în ceea ce priveşte dozarea efortului, astfel încât acesta (efortul fizic) să-şi aducă intr-adevăr contribuţia la o dezvoltare cât mai armonioasă a organismului copiilor şi care, în acelaşi timp să nu aibă un impact negativ asupra capacităţii intelectuale a acestora, respectiv, scăderea performanţelor atenţiei şi memoriei elevilor. Astfel, principala problemă care a fost cercetată - dacă efortul fizic diminuează sau nu performanțele atenţiei şi/sau memoriei.

În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, perfecţionarea conţinuturilor instructiv-educative ale lecţiei de educaţie fizică va contribui la reglarea efortului fizic şi evaluarea influenței lui asupra atenţiei şi memoriei elevilor la orele imediat următoare, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

- s-a studiat şi s-a analizat teoria şi practica conţinutului procesului instructiv- educativ din cadrul lecţiei de educaţie fizică din ciclul gimnazial;
- s-a evaluat nivelul stării funcționale, motrice şi al performanţelor proceselor psihice atenţie şi memorie la elevii de 13-14 ani;
- s-a determinat conținutul mijloacelor şi metodelor de reglare a efortului fizic pe parcursul lecţiei de educaţie fizică, la elevii de gimnaziu;
- s-a argumentat teoretic şi s-a verificat experimental eficiența aplicării şi reglării efortului fizic la elevii de 13-14 ani, orientat spre îmbunătățirea performanţelor proceselor psihice atenţie şi memorie ale acestora.

Pentru realizarea obiectivelor cercetării au fost folosite un șir de metode de cercetare. În prima etapă - analiza literaturii ştiinţifico-metodice. În etapa a doua - observaţia pedagogică, ancheta de tip chestionar; în baza experimentului pedagogic, testării preliminare a indicilor somato-funcţionali, motrici şi psihologici, metodei statistico-matematice au fost determinate efectele intensității efortului asupra performanţelor proceselor psihice atenţiei şi memoriei elevilor în baza rezultatelor la limba română și matematică, ulterior fiind elaborată programa metodică care a fost aplicată în cadrul experimentului de bază.

Lucrarea îşi aduce contribuţia la cunoaşterea dinamicii proceselor psihice ale elevilor ca urmare a influenţării acestora de către efortul fizic cu intensitate medie. De asemenea, ea se exprimă prin introducerea printre obiectivele generale ale educaţiei fizice şcolare şi pe cel al îmbunătăţirii şi/sau menţinerii nivelului proceselor psihice ale elevilor, pe baza controlului permanent al intensităţii efortului prestat pe parcursul lecţiei de educaţie fizică.

Rezultatele cercetării au fost implimentate și luate în considerare de o serie de unități școlare din municipiile Constanța și Mangalia.

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidenţă următoarele ***concluzii și recomandări:***

- rezultatele experimentului pedagogic de bază scot în evidenţă faptul că reglarea efortului fizic în cadrul lecţiilor de educaţie fizică poate influenţa creşterea indicilor motrici ai subiecţilor, concretizată în progresul performanţelor de la o testare la alta [chiar dacă ele sunt nesemnificative din punct de vedere statistic ($p > 0,05$)].

- aplicarea programei speciale în baza căreia efortul fizic prestat pe parcursul lecţiei de educaţie fizică este reglat pentru menţinerea intensităţii medii a acestuia, a condus subiecţii din grupa experimentală la obţinerea unor rezultate mai bune decât ale celor din grupa martor la testele de atenţie de tip matematic ($p < 0,001$) şi de tip umanistic ($p < 0,05$), atât la testarea intermediară, cât şi la cea finală.

- reglarea intensităţii efortului pe parcursul lecţiei de educaţie fizică a condus la obţinerea rezultatelor superioare la grupele experimentale faţă de cele martor, şi în ceea ce priveşte memoria. Chiar de la testarea intermediară se constată o creştere semnificativă a performanţelor înregistrate de grupele experimentale la testele de memorie de tip matematic ($p<0,01$) şi de tip umanistic ($p<0,001$).

- analiza progresului reuşitei subiecţilor la disciplinele “Limba Română” şi "Matematică” a pus în evidenţă o creştere în final, cu 0,60 puncte la grupa experimentală, faţă de 0,35 puncte la cea martor Aceasta, probabil se datorește

organizării orelor de educaţie fizică cu scop bine determinat privind administrarea uniformă a efortului cu intensitate medie.

- analiza rezultatelor ne permite să afirmăm că lecţiile de educaţie fizică pot fi urmate în orarul şcolar de ore atât cu profil real, cât şi cu profil umanistic, fără a exista riscul ca performanţele proceselor psihice atenţie şi memorie ale elevilor să descrească.
- introducerea printre obiectivele generale ale educaţiei fizice şcolare şi pe cel de îmbunătăţire sau menţinere la nivel optim a performanţelor proceselor psihice implicate în învăţare.
- în cadrul lecţiei de educaţie fizică, să fie utilizate metode şi mijloace dozate astfel încât să determine un nivel mediu al intensităţii efortului fizic, pentru a contribui la îmbunătățirea performanţelor proceselor psihice atenţie şi memorie ale elevilor.
- în programul şcolar zilnic, orele de educaţie fizică să fie urmate, pe cât posibil, de ore cu profil umanistic (limba română, biologie, istorie, etc.).

GIDU DIANA-VICTORIA

IMMEDIATE EFFECT OF THE EFFORT IN PHYSICAL EDUCATION HOUR ON THE ATTENTION AND MEMORY OF GYMNASIUM CYCLE STUDENTS

Dissertation in pedagogical sciences
Scientific leader: Botnarenco T., doctor of pedagogical sciences, university professor. Chisinau, 2006

The research is based on the direct influence of physical education lessons load on the attention and memory of high school students.

Physical education, along with other aspects of education, is one of the main links in the formation of the personality of students.

Because of this view and the fact that attention and memory are important and complex mental processes, the interest of many scientists has turned to this area of research - the effect of physical activity on mental processes.

Satisfaction of the need for movement, especially during physical education, should take into account the various morphological and functional features that are manifested at this age; features requiring adherence to certain principles regarding the dosage of the load. So that physical activity really contributes to a more harmonious development of the child's body and at the same time does not have a negative impact on their intellectual abilities, respectively, a decrease in the attention and memory of students. Thus, the main question that has been investigated is whether physical activity reduces the performance of attention and / or memory.

In accordance with the aim of the study, according to which the improvement of the educational content of the physical culture lesson will contribute to the regulation of physical activity and the assessment of its influence on the attention and memory of students in the following hours:

- studied and analyzed the theory and practice of the content of the educational process within the physical education lesson in the gymnasium cycle;
- was assessed the level of functional, motor state and indicators of mental processes of attention and memory in schoolchildren of 13-14 years old;
- has been determined the content of means and methods for regulating physical activity at a physical education lesson for high school students;
- theoretically substantiated and experimentally confirmed the effectiveness of the application and regulation of physical activity in schoolchildren of 13-14

years old, aimed at improving the indicators of their attention and memory of mental processes.

To achieve the objectives of the study was used a number of research methods. At the first stage - the analysis of scientific and methodological literature; at the second stage - pedagogical observation, questionnaire survey. On the basis the pedagogical experiment, preliminary testing of somatofunctional, motor and psychological indicators, were used the statistical and mathematical method to determine the influence of the intensity of the load on the performance of students' mental processes of attention and memory based on the results in the Romanian language and mathematics. The methodological program was developed and applied mainly experiment later.

The research contributes to the knowledge of the dynamics of students' thought processes, as a result, of the influence of physical activity of medium intensity. This is also express in the inclusion in the number of general goals of school physical education and the goal of improving and / or maintaining the level of mental processes of students, based on constant monitoring of the intensity of the load during a physical education lesson. The results of the study were implemented and taken into account by a number of schools in the municipalities of Constanta and Mangalia.

As the research' result can be distinguished the following conclusions and recommendations:

- the results of the basic pedagogical experiment emphasize the fact that the regulation of physical load in physical education lessons can affect the increase in the motor indicators of the subjects, expressed in the progress from one test to another (even if they are statistically insignificant ($p > 0.05$)).

the use of a special program, on the basis which the physical activity performed during the physical education lesson is regulated to maintain its average intensity, led the subjects of the experimental group to obtain better results than in the control group in mathematical tests for attention ($p < 0.001$) and humanistic type ($p < 0.05$) in both intermediate and final test.

- dosing the intensity of the load during physical education led to higher results in the experimental groups than in the control groups, and in terms of memory indicators. A significant increase in indicators is observed already after intermediate testing, in the experimental groups in memory tests of the mathematical type ($p < 0.01$) and humanistic type ($p < 0.001$).

- analysis of the students' progress in the subjects "Romanian" and "Mathematics" revealed an increase of 0.60 points in the experimental group

compared to 0.35 points in the control group. This is probably due to the organization of physical education in relation to uniform control of the load of average intensity.

- analysis of the results allows us to say that physical education can be performed in the school schedule of both a real and a humanistic profile, without the risk of reducing the efficiency of mental processes, attention and memory of students.

- the inclusion in the number of general goals of school physical education and improvement or maintenance at an optimal level of mental processes involved in learning.

- using techniques and dosed means so as to determine the average level of physical activity intensity, help improve the indicators of mental processes, attention and memory of students on a physical education lesson.

- physical education lessons should, as far as possible, be accompanied by humanistic classes (Romanian, biology, history, etc.) in the daily school curriculum.

GRĂDINARU SORIN IRINEL

PREGĂTIREA PROFESIONAL-PEDAGOGICĂ A STUDENŢILOR FACULTĂŢILOR DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT ÎN CADRUL DISCIPLINEI „PRACTICĂ PEDAGOGICĂ”

Teza de doctor în pedagogie. Conducător ştiinţific: Boris Rîşneac, doctor în ştiinţe, pedagogice, profesor universitar, Chişinău, 2006

Teza de doctorat evidenţiază necesitatea perfecţionării metodologiei destinate pregătirii studenţilor pentru viitoarea lor activitate didactică prin aplicarea unor noi tehnici şi instrumente de lucru.

În acest sens, s-a examinat structura şi conţinutul blocurilor de discipline prevăzute în Planul de învăţământ, constatând că disciplinele psiho-pedagogice, socio-umaniste şi medico-biologice prezintă un grad ridicat de generalitate şi sunt insuficient adaptate specificului pregătirii viitorului specialist în domeniu.

Rezultatele chestionării sociologice au demonstrat că studenţii optează pentru o durată mai mare a Practicii pedagogice, considerând că perioada prevăzută în momentul de faţă (56 de ore) este insuficientă.

În vederea celor menţionate, s-au identificat noi modalităţi de îmbunătăţire a procesului de desfăşurare a practicii pedagogice prin restructurarea disciplinelor practico-metodice de specialitate, prin elaborarea cursului „Organizarea şi conducerea lecţiei de educaţie fizică”, a programei Practicii pedagogice şi prin aplicarea unor instrumente metodice menite să perfecţioneze procesul de organizare şi desfăşurare a Practicii pedagogice.

Rezultatele aplicării metodologiei propuse evidenţiază un progres semnificativ al nivelului de pregătire profesional-pedagogică a studenţilor în cadrul Practicii pedagogice. Fişele de analiză/autoanaliză a lecţiilor şi de apreciere/autoapreciere a studenţilor au reliefat un grad ridicat de responsabilitate, studenţii conştientizând utilitatea implementării acestora în procesul practicii.

Între componentele procesului de formare iniţială şi Practica pedagogică la nivelul ciclului gimnazial s-au evidenţiat legături corelative semnificative, unde coeficienţii de corelaţie (r) variază între 0,40 şi 0,90; $p < 0,01$.

Importanţa teoretică a lucrării constă în elaborarea şi argumentarea ştiinţifică a programelor cursului specializat „Organizarea şi conducerea lecţiei de educaţie fizică”, a Practicii pedagogice, a fişelor de analiză/autoanaliză a lecţiilor şi

de apreciere/autoapreciere a studenţilor, precum şi a modelului competenţelor profesorului de educaţie fizică şi sport.

Materialele metodice elaborate completează concepţiile teoretice privind perfecţionarea pregătirii profesionale a studenţilor pentru viitoarea lor activitate didactică. Structura şi conţinutul acestor lucrări metodice asigură un volum informaţional util în procesul acumulării de noi cunoştinţe teoretice şi practico-metodice.

Importanţa practică constă în implementarea programelor elaborate în procesul de pregătire a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport şi ai altor facultăţi cu profil pedagogic.

Metodologia pe care am elaborat-o poate fi aplicată şi în procesul instructiv-educativ din învăţământul preuniversitar.

Aspectele teoretico-metodice care au fost argumentate ştiinţific în lucrarea de faţă s-au prezentat în cursuri de perfecţionare cu profesorii din învăţământul preuniversitar, în sesiuni şi simpozioane ştiinţifice şi în comisiile metodice ale Inspectoratului Şcolar Judeţean Timiş.

Teza cuprinde: introducere, patru capitole, recomandări, bibliografie şi anexe. Lucrarea este prezentată în 236 de pagini, din care 137 text de bază. Lucrarea conţine 14 figuri, 29 de tabele şi 24 anexe. Bibliografia cuprinde un număr de 222 titluri, din care 149 în limba română, 53 în limba rusă şi 20 în limbi străine.

Cuvinte cheie: pregătire profesional-pedagogică, practică pedagogică, blocuri de discipline, programă de studii, cursuri, fişă de analiză/autoanaliză, fişă de apreciere/autoapreciere, competenţe.

GRIF MANUEL OLAVI

FORMAREA COMPETENȚELOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ÎN BAZA OPERAȚIONALIZĂRII OBIECTIVELOR PEDAGOGICE LA NIVELUL TREPTEI GIMNAZIALE

Teza de doctor în științe pedagogice a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Republica Moldova, Chișinău, 2013

Actualitatea cercetării este sugerată clarificării obiectivelor specifice educaționale ale activității didactice. Învățarea educației fizice în școală urmărește, în primul rând, idealul educațional, conștientizarea acesteia ca o activitate în rezolvarea problemelor bazată pe un ansamblu de cunoștințe fundamentale, cunoștințe funcționale, capacități și proceduri de aplicare ca o disciplină dinamică strâns legată de societate, prin utilizarea sa în cotidian și prin rolul acestora în științele pedagogice.

Orientarea științifică a lucrării se caracterizează prin următoarele deziderate:

- Conținutul unităților de învățare este flexibil și poate fi reconstruit în funcție de necesități, centrat pe elev, pe cel ce învață;
- Accentul se pune pe competențe de învățare (de a învăța să înveți) pe capacități productiv-aplicative;
- Aplicarea de strategii diferite, mai ample în rezolvarea unităților de învățare sau unor segmente ale învățării;
- Organizarea diverselor activități de învățare pentru elevi, în grup și individual în funcție de ritmul propriu de dezvoltare/pregătire;
- Elaborarea și atingerea unor obiective centrate pe formarea de capacități și competențe;
- Evaluarea se orientează spre calități și capacități finale, inclusiv spre aprecierea succeselor școlare.

Cercetările psihopedagogice din ultimele decenii pun la dispoziție investigarea proceselor de învățare, „punctul de plecare” fiind proiectarea activității didactice. Proiectarea didactică este o tehnologie care utilizează rigorile teoriei generale ale acțiunii eficiente și a managementului educațional în condițiile pregătirii și realizării activităților didactice.

În literatura de specialitate în domeniul educației fizice conceptul de proiectare a taxonomiei obiectivelor curriculare este pe cale de implementare și

dezvoltare, fiind interpretată în sens restrâns ca proiectare curriculară, însă evident delimitată în raport de „Teoria cuuriculumului”.

Până în prezent, operaționalizarea obiectivelor curriculare nu este pe deplin elaborată în conformitate cu conținuturile educaționale, de asemenea acestea nu sunt testate și revizuite ca urmare a implementării în practica procesului de învățământ a standardelor ce implică nevoile cognitive, psihomotorii și afective a elevilor.

Astfel, în rezultatul analizei teoriei și practicilor existente, au fost propuse modele teoretice pentru elaborarea componentei conceptual – reglatorii a curriculumului disciplinar, propuneri privind abordarea pedagogică a fiecărei arii curriculare, sistemul obiectivelor pe trepte și ani de studii, domeniile de conținut, resurse pedagogice obiective, modul de evaluare a performanțelor școlare.

S-a identificat valoarea obiectivelor operaționale în documentarea și obținerea finalităților educaționale așteptate, care trebuie să aibă o calitate proiectivă certificată în unui proces de evaluare.

Stabilirea sistemului de operaționalizare a obiectivelor de formare a competențelor în aplicarea noului curriculum, printre documentele de proiectare a demersului didactic se înscrie și proiectarea secvențială a unităților de învățare, care reprezintă o structură didactică deschisă și flexibilă.

Față de structura prezentată în Ghidurile de aplicare a programelor școlare ca fiind general valabilă pentru toate disciplinele școlare, la educație fizică s-a considerat că această structură se poate îmbunătăți, crescându-i astfel funcționalitatea și utilitatea în practică.

Așa dar, esența acestei lucrări în sistemul de învățământ curricular bazat pe competențe nu neagă obiectivele ci vine să identifice și să extindă nivelul de cunoaștere, de capacități și calități necesare elevului, prin formularea și operaționalizarea obiectivelor educaționale concrete.

Activitatea de cercetare constă în faptul că în premieră în procesul de instruire sunt reajustate valorile educaționale ale proiectărilor unităților de învățare centrate pe elev în baza metodologiei operaționalizării obiectivelor concrete de formare a competențelor în relație cu cerințele actuale ale sistemului de învățământ (din noutate și originalitate).

Scopul cercetării – stabilirea fundamentelor teoretice și metodologice ale operaționalizării obiectivelor de formare a competențelor de educație fizică la nivelul treptei gimnaziale.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea bazelor teoretice și metodologice ale conținutului învățării educației fizice în învățământul curricular al nivelului treptei gimnaziale.

2. Stabilirea metodologiei de proiectare a obiectivelor operaționale de formare a competențelor în activitatea de predare-învățare a conținuturilor didactice la nivelul unităților de învățare.

3. Elaborarea și verificarea experimentală a metodologiei de operaționalizare a obiectivelor concrete de formare a competențelor în raport cu performanțele școlare.

4. Argumentarea metodologiei operaționalizării obiectivelor de formare a competențelor la nivelul unităților de învățare în treapta învățământului gimnazial.

Metodologia cercetării științifice. În raport cu problema de cercetare și implicit de ipoteza formulată în teză au fost utilizate următoarele metode: studiul materialului bibliografic; analiza documentelor școlare, metoda anchetei (chestionarul); metoda observației pedagogice; metoda testărilor somatice, motrice și funcționale; metoda experților; metode statistico-matematice; metoda grafică și tabelară; evaluarea calității instruirii; experimentul pedagogic.

Problema științifică importantă soluționată în domeniu reprezintă formarea competențelor de educație fizică a elevilor treptei gimnaziale în baza elaborării unităților de învățare și aplicării în procesul instructiv-educativ a metodologiei de operaționalizare a obiectivelor pedagogice de eficientizare a învățării.

Importanța teoretică a lucrării constă în identificarea mijloacelor și metodelor de operaționalizare a obiectivelor prin utilizarea recomandărilor metodice privind conținutul educațional al curriculumului în învățământul gimnazial. Prin selecția optimă a metodelor și mijloacelor de operaționalizare a obiectivelor, bineînțeles integrate în cadrul obiectivelor de competență – cheie, pot fi implementate în procesul instructiv – educativ.

Noutatea și originalitatea constă în faptul că în premieră în procesul de instruire sunt reajustate valorile educaționale ale proiectării unităților de învățare centrate pe elev în baza metodologiei operaționalizării obiectivelor concrete de formare a competențelor în relație cu cerințele actuale ale sistemului de învățământ.

Valoarea aplicativă a lucrării este determinată de structura și conținutul metodologic al unităților de învățare elaborate prin operaționalizare care pot fi aplicate în mod diferențiat în sistemul de învățământ gimnazial centrat pe elev.

IVAȘCU DANIELA I.

EFECTELE APLICĂRII MIJLOACELOR SPECIFICE JOCULUI DE VOLEI ÎN CADRUL LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ CU ELEVII CLASELOR LICEALE

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: ROTARU ANDREI, doctor în ştiinţe pedagogice, conferenţiar universitar. Chișinău, 2016

Studiul efectuat constă în proiectarea şi aplicarea în lecţiile de educaţie fizică din treapta liceală a conţinuturilor didactice şi a mijloacelor specifice jocului de volei, care crează condiţii optime de dezvoltare a capacităţilor motrice acumulate anterior prin perfectarea lor calitativă şi totodată asigură şi pregătirea tehnică a acestora.

Actualmente, pentru eficientizarea lecţiilor de educaţie fizică organizate în ciclul de învăţământ liceal imperativul major al procesului didactic este selectarea şi utilizarea cât mai variantă a mijloacelor specifice jocului sportiv volei, cu dublu scop, cel al sporirii calitative a motricității generale și al asigurării unei pregătiri tehnice în vederea practicării jocului.

Din ansamblul de discipline ale educaţiei fizice, jocul de volei, prin mijloacele lui incluse în conținuturile programei, poate contribui la dezvoltarea în regim dinamic a calităţilor motrice, la perfecţionarea deprinderilor motrice, precum şi la acumularea unor cunoştinţe solicitate de practicare jocului de către elevi, afirmaţie susţinută de specialiştii din domeniu.

Conform scopului propus în cercetarea de față, potrivit căruia, ameliorarea capacităților motrice ale elevilor din treapta învăţământului liceal prin predarea/învăţarea conținutului jocului de volei în lecțiile de educație fizică, pot îmbunătăţi pregătirea motrice şi tehnică a liceenilor, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

- evidențierea pe baza datelor culese din literatura de specialitate a tendințelor actuale și de perspectivă a desfășurării procesului didactic în general și al pracicării jocului de volei în special în învățământul liceeal, în scopul optimizării şi perfecţionării dezvoltării fizice şi motrice a liceenilor;

- aprecierea calitativă și cantitativă a nivelului de pregătire motrice şi tehnice a elevilor din clasele liceale, determinarea și evaluarea influenței performanțiale a mijloacelor folosite cu influențe pozitive asupra însușirii calitative a procedeelor tehnice din volei, concretizate în acțiuni finale, eficiente în jocul bilateral;

-s-a determinat influenţa performanţei motrice a elevilor asupra calităţii executării elementelor tehnice din jocul de volei în vederea sporirii randamentului de joc;

-s-a argumentat experimental pregătirea motrică şi tehnică a elevilor din liceu prin aplicarea în procesul didactic a unei programe de pregătire cu mijloace și exerciții specifice jocului de volei.

Experimentul pedagogic s-a realizat pe elevii din liceu și a urmărit argumentarea teoretică și metodică a aplicări eficiente în lecţiile de educaţie fizică a modelului de implementare și învățare a conținuturilor din volei, îmbunătățirea calitativă a indicilor motrici ce determină performanța tehnice. În argumentarea materialului factologic ce ține de studiul dezvoltării fizice, motrice și al pregătiri tehnice a elevilor din liceu s-au efectuat măsurători pentru o serie de parametrii somatici (talia, greutatea, lungimea trunchiului/ bustul, lungimea membrelor inferioare și avengura), pentru evidențierea nivelului de pregătire motrice (alergarea de viteză pe distanța de 20 m, alergarea de viteză pe 50m, săritura în lungime de pe loc, săritura pe verticală, flotări, tracţiuni, ridicarea picioarelor la verticală din atârnat, ridicarea trunchiului din culcat dorsal, ridicarea trunchiului din culcat facial, exerciţiu în 4 timpi) a elevilor, precum și al nivelului de însușire tehnică specifică jocului de volei (serviciul în zonele 5 şi 1, lovitura de atac, pasa cu două mâini de jos şi pasa cu două mâini de sus).

S-a elaborat și experimentat prin aplicarea în cadrul lecțiilor de educație fizică la clasă, a unui model programă de învățare a conținutului jocului de volei, cu teme care au vizat învăţarea elementelor tehnice, acţiunilor tactice de bază din volei, finalizate prin aplicarea a acestora jocurile bilaterale, ceea ce ne-a permis o analiza şi interpretare realistă a rezultatelor obţinute, confirmându-se ipoteza formulată.

Au fost identificate şi selecate acele mijloace specifice cu influență majoră în pregătirea tehnică şi dezvoltarea capacităţilor motrice specifice jocului practicat. În vederea aplicării programei experimentale şi verificării acesteia în experimentul desfăşurat s-au colectat date, care au fost interpretate statistic şi reprezentate sub formă grafică, privind evidenţierea efectelor aplicării mijloacelor de volei în lecțiile de educație fizică din cadrul trunchiului comun al curriculumului școlar. Mijloacele selectate şi folosite în proiectarea demersului didactic pentru grupele experimentale au urmărit optimizarea procesului instructiv-educativ al jocului de volei în ideea păstrării şi îmbunătăţirii condiţiei fizice generale a adolescenţilor.

În urma aplicării bateriei de teste, cuprinse în experiment, se poate observa o creștere cu ritm diferit de la o probă la alta, de la o etapă la alta pentru indicii

motrici și, o evoluţie remarcabilă la toate componentele tehnice, ceea ce demonstrează că metoda aplicată a fost eficientă. Din valorile lui „t”calculat, se poate deduce o creştere semnificativă, ceea ce denotă o bună însușire a execuțiilor, o creştere a forţei şi totodată o bună precizie.

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele ***concluzii și recomandări:***

- Studiul literaturii teoretico-ştiinţifice joacă un rol important în pregătirea motrice şi însuşirea procedeelor tehnice din jocul de volei la toate nivelele de instruire şi în special la liceu.

- Rezultatele fizice obţinute în experimentul constatativ arată faptul că nivelul motrice este slab spre bun pentru această vârstă. Dezvoltarea somatică indică o uşoară scădere faţă de mediile pe plan naţional, ceea ce ne-a determinat să găsim o metodologie de lucru prin utilizarea elementelor specifice voleiului care să îmbunătăţească calitativ dezvoltarea somatică şi motrice a adolescenţilor.

- În experimentului pedagogic parametrii somatici testați indică modificări ușor sesizabile pentru această perioadă de vârstă, în cazul ambelor grupe cuprinse în experiment. Subiecții din GE au beneficiat de un proces instructiv educativ ameliorator care, evident a influențat schimbările cantitative și calitative ale indicatorilor morfo-funcționali.

-Alegerea exerciţiile şi mijloacele specifice jocului de volei și a celor pentru dezvoltarea calităţilor motrice aplicate în experiment și-au dovedit eficacitatea, contribuind la creşteri semnificative la subiecții din grupa experimentală.

- Notarea pregătirii tehnice prin intermediul experţilor**,** prezentată în lucrare odată cu aplicarea programului experimental, atestă un nivelul bun de însuşire a procedeelor tehnice din jocul de volei, ceea ce a dus la o creștere a notelor.

-Testările finale efectuate pe eşantionul experimental şi-a demonstrat eficienţa prin gradul de corelare între factorii cercetați. Astfel, s-au stabilit legături pozitive între parametrii de pregătire la băieți realizându-se 19 coeficienți ce corelează între factorii cercetați și la fete 20 de coeficienți

Se recomandă:

- reconsiderarea sub aspect practico-metodic a sistemului de instruire la nivelul claselor liceale, diversificarea conținutului și metodologiei lecțiilor de educație fizică prin abordarea jocului de volei ca mijloc de favorizare a dezvoltării motricității și pregătirii tehnice, de motivare și obțiune pentru activități de tip sportiv a liceenilor.

- promovarea unei metodologii de lucru care să asigure o creștere continuă și progresivă a complexității acțiunilor motrice, construirea acestora cu respectarea

principiilor didactice, a mijloacelor specifice jocului de volei îmbinate cu cele nespecifice, metodelor de lucru tradiţionale cu cele participativ-active;

- folosirea în demersul didactic a metodei analitice pentru învățarea și corectarea procedeelor tehnice și a metodei globale prin intermediul jocului bilateral;

- crearea situațiilor apropriate jocului de volei competiţional, a situațiilor tactice colective sau individuale impuse de regulamentul jocului, determinând o participare activă a eleviilor la rezolvarea sarcinilor, manifestându-și trebuințele de autoafirmare și autorealizare;

Putem spune că mijloacele specifice jocului de volei implementate în experiment şi incluse în conţinuturile programei şcolare pot fi realizate cu succes şi, în ansamblu, vor contribui la sporirea pregătirii motrice şi tehnice ale elevilor din treapta învăţământului liceal. Mijloacele specifice jocului de volei selectate, sunt programate pentru aplicare în predarea educaţiei fizice, ele condiţionând atingerea scopului propus.

IVAȘCU DANIELA I.

EFFECTS OF THE APPLICATION OF VOLLEYBALL-SPECIFIC MEANS IN PHYSICAL EDUCATION LESSONS WITH HIGH SCHOOL CLASSROOMS

Doctoral thesis in pedagogical sciences, Scientific manager: ROTARU ANDREI, Doctor in Pedagogical Sciences, Associate Professor. Chisinau, 2016

The study consists in designing and applying in Physical Education lessons in High School, the teaching content and means specific to the game of volleyball, which creates optimal conditions for developing the motor skills previously accumulated by their qualitative improvement and also ensures their technical training.

Currently, in order to make Physical Education lessons organized in the High School cycle more efficient, the major imperative of the didactic process is the selection and the most varied use of the specific means from both the sports games and the volleyball game, with a dual purpose, that of qualitative increase of general motor skills and ensuring a training techniques for playing the game.

From the set of disciplines of Physical Education, the game of volleyball, through its means included in the contents of the program, can contribute to the dynamic development of motor skills, to the improvement of motor skills, as well as to the accumulation of knowledge required to practice the game by students, said by specialists.

In accordance with the established purpose of the research, according to which, the improvement of the motor abilities of High School students by teaching / learning the specific means of volleyball in Physical Education lessons and which can improve the motor and technical training of High School students were drawn and performed a set of objectives:

- highlighting on the basis of data collected from the literature the current trends and perspective of the development of the teaching process in general and the practice of volleyball especially in High School education, in order to optimize and improve the physical and motor development of High School students;

- qualitative and quantitative assessment of the level of motor and technical training of High School students, determination and evaluation of the performance influence of the means used with positive influences on the qualitative acquisition

of technical volleyball procedures, materialized in final actions, effective in bilateral play;

- the influence of the motor performance of the students from the High School classes on the quality of the execution of the elements of volleyball game was determined in order to increase the game efficiency;

- it was experimentally argued the motor and technical training of High School students by applying in the teaching process a training program with means and exercises specific to the game of volleyball.

The pedagogical experiment was performed on High School students and aimed at the theoretical and methodical argumentation of effective applications in Physical Education lessons of the model of implementation and learning of volleyball content, qualitative improvement of motor indices that determine technical performance. In arguing the factual material related to the study of physical, motor development and technical training of High School students, measurements were performed for a number of somatic parameters (waist, weight, trunk / bust length, lower limb length and adventure), to highlight motor training level (20 m distance running, 50 m speed running, long jump from the spot, vertical jump, push-ups, traction, vertical lifting of the legs from hanging, lifting the torso from lying on the back, lifting the torso from facial lying, 4-stroke exercise) of students, as well as the level of technical skills specific to the game of volleyball (service in zones 5 and 1, attack kick, two-handed pass from the bottom and two-handed pass from the top).

It was developed and experimented by applying in the Physical Education lessons in the classroom, a model program for learning the content of volleyball, with topics aimed at learning the technical elements, basic tactical actions in volleyball, completed by applying bilateral games which allowed us a realistic analysis and interpretation of the results obtained, confirming the hypothesis formulated.

Those specific means with major influence in the technical training and development of motor skills specific to the game were identified and selected. In order to apply the experimental program and verify it in the experiment, data were collected, which were statistically interpreted and represented graphically, highlighting the effects of applying volleyball in Physical Education lessons within the common Core of the School Curriculum. The means selected and used in the design of the didactic approach for the experimental groups aimed at optimizing the instructive-educational process of the volleyball game in the idea of maintaining and improving the general physical condition of the adolescents.

Following the application of the test battery, included in the experiment, it is possible to observe an increase at a different rate from one test to another, from one stage to another for motor indices and a remarkable evolution in all technical components, which shows that the method applied was effective. From the calculated "t" values, a significant increase can be deduced, which denotes a good mastery of the executions, an increase of the force and at the same time a good precision.

As a result of the research undertaken, the following ***conclusions and recommendations*** can be highlighted:

- The study of the theoretical-scientific literature plays an important role in the motor training and the acquisition of the technical procedures in the game of volleyball at all levels of training and especially in High School.

- The physical results obtained in the ascertaining experiment show that the motor level is poor to good for this age. Somatic development indicates a slight decrease compared to national averages, which led us to find a working methodology by using elements specific to volleyball that would qualitatively improve the somatic and motor development of adolescents.

- In the pedagogical experiment, the somatic parameters tested indicate easily noticeable changes for this age period, in the case of both groups included in the experiment. GE subjects benefited from an ameliorating educational instructional process that obviously influenced the quantitative and qualitative changes of the morpho-functional indicators.

-The choice of exercises and means specific to the game of volleyball and those for the development of motor skills applied in the experiment proved their effectiveness, contributing to significant increases in the subjects in the experimental group.

- The grading of the technical training through experts, presented in the paper with the application of the experimental program, attests a good level of mastery of the technical procedures in the game of volleyball, which led to an increase in grades.

- The final tests performed on the experimental sample demonstrated its effectiveness by the degree of correlation between the researched factors. Thus, positive links were established between the training parameters for boys, achieving 19 coefficients that correlate between the researched factors and for girls, 20 coefficients.

It is recommended:

- reconsideration from a practical-methodical point of view of the training system at the level of High School classes, diversification of the content and methodology of Physical Education lessons by approaching the game of volleyball as a means of promoting motor development and technical training, motivation and achievement for sports activities for High School students.

-promoting a working methodology that ensures a continuous and progressive increase of the complexity of motor actions, their construction in compliance with the didactic principles, of the specific means of the volleyball game combined with the non-specific ones, of the traditional working methods with the participatory-active ones;

- the use in the didactic approach of the analytical method for learning and correcting the technical procedures and of the global method through the bilateral game;

- creating situations appropriate to the game of competitive volleyball, collective or individual tactical situations imposed by the rules of the game, determining an active participation of students in solving tasks, manifesting their needs for self-affirmation and self-realization;

We can say that the means specific to the game of volleyball implemented in the experiment and included in the contents of the School Curriculum can be successfully achieved and, as a whole, will contribute to the increase of the motor and technical training of the students from the High School stage. The specific means of the selected volleyball game are programmed for application in the teaching of Physical Education, conditioning the achievement of the proposed goal.

JURAT VALERIU

FORMAREA PRICEPERILOR MOTRICE LA ELEVII CLASELOR MIJLOCII ÎN BAZA APLICĂRII A PROGRAMEI DE PREGĂTIRE PE ETAPE ÎN CADRUL LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ (GIMNASTICA)

Teza de doctor a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Institutul Național de Educație Fizică și Sport, Chișinău, 1999

Actualitatea. Evoluţia procesului tehnico-ştiinţific, actualitatea transformărilor economico-sociale impun învățământul de toate gradele să se adapteze la noi condiţii prin mutaţiile lui fundamentale de concept, conţinut şi metodologie. Perfecţionarea continuă a legităţilor de bază şi apariţia diferitelor concepţii noi în teoria şi practica educaţiei fizice, ştiinţific argumentate, au permis exploatarea posibilităţilor biologice ale organismului şi ale capacităţii lui de adaptare la diverse perioade de dezvoltare (I.P. Matveev, A.D. Novicov, 1980; I. Şiclovan, 1980; Gh. Mitra, Al. Mogos, 1990; J. Kozlic, J. Berdykova, 1990).

După cum au afirmat FI. Ulmeanu (1965), M. Malita (1971), V. Bunescu, E. Novicov (1977), Gh. Mitra, Al. Mogos (1984), V. Simionescu (1987), I. Zotta (1988), şcoala devine în această perioadă centru al educaţiei generaţiilor ce asigură dimensionarea acestui deziderat pe durata întregii vieţi.

In acelaşi timp, V.K. Balisevici (1988) consideră că lipseşte asigurarea unui înalt nivel al capacităţii de muncă fizică şi intelectuală a elevilor, în special la adolescenţi, pregătirea lor pentru munca productivă, formarea la ei a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor necesare. Multe probleme (V.I. Leah, 1989), practic, sunt cercetate insuficient, şi anume:

– elaborarea nivelului de bază al cunoştinţelor, priceperilor şi capacităţilor motrice la elevii de diferite vârste;

– argumentarea medico-biologică a criteriilor stării sănătăţii şi a perfecţionării metodicii observaţiilor medicale;

– determinarea eforturilor optimale la lecţiile de educaţie fizică în conformitate cu vîrsta (sexul).

Astfel, cerinţele crescânde faţă de educaţia fizică şcolară impun modernizarea procesului instructiv-educativ prin folosirea unor căi şi soluţii noi, care ar contribui la sporirea randamentului activităţii didactice (I. Slunski, 1989; N.A. Sklianova, B.S. Petrenko, 1994).

Una din tendinţele metodologice fundamentale ale perfecţionării procesului instructiv-educativ la educaţia fizică este atitudinea creativă (A.P. Matveev, 1996, 1998), care determină activitatea instructivă a elevilor ca o condiţie indispensabilă, ca rezultat al dezvoltării personalităţii. Ea este bazată pe opinii conceptuale despre formarea pe etape a activităţii psihice la elevi în ontogeneză.

În acest context, psihologia pedagogică, didactica generală și metodicile de predare-învățare-evaluare acordă multă atenție problemei formării la elevi a deprinderilor și priceperilor. În școala contemporană această problemă devine destul de actuală, pentru participarea activă în realizarea cunoștințelor.

Priceperea este definită în psihologia contemporană drept folosirea cunoștințelor și deprinderilor pentru alegerea și realizarea procedeelor de acțiune în corespundere cu scopul fixat. Ea reprezintă capacitatea de a efectua unele acțiuni complexe pe bază de formare a cunoștințelor, deprinderilor și experienței practice însușite.

Deprinderile sunt componente constitutive ale priceperilor. Ele se formează în baza cunoașterii modalităților de îndeplinire a acțiunilor motrice.

Priceperile și deprinderile se formează în baza unui sistem de exerciții, se perfecționează și se consolidează în procesul aplicării lor creatoare în situații variate.

Baza fiziologică a deprinderilor și priceperilor o constituie formarea sistemelor legăturilor nervoase temporare, care, fixându-se, devin stereotipe, luând în vedere particularitățile psihologice și fiziologice ale procesului de formare a priceperilor motrice.

Actualitatea temei este argumentată şi de studiile recente în această direcţie întreprinse în plan naţional (S. Danail, 1991, 1996; A. Crişan, V. Guţu, 1996; I. Boian, T. Grimalschi, ş.a., 1998) şi internaţional (A.M. Şlemin, 1986; V.K. Balisevici, 1988; V.I. Leah, 1989; V.I. Leah, G.B. Meixon, 1990; N.A. Sklianova, B.S. Petrenko, 1994; A.P. Matveev, 1996, 1998).

Scopul cercetării. Scopul cercetării îl reprezintă optimizarea conţinutului disciplinei "educaţie fizică", prin restructurarea procesului instructiv-educativ la nivelul învățământului gimnazial în baza implementării programei de pregătire motrică pe etape.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea conţinutului şi eficienţei instruirii în baza expertizei avansate a specialiştilor în domeniul dat în dependenţă de activităţile motrice ale elevilor.

2. Determinarea evoluţiei pregătirii motrice de bază şi a indicilor fiziometrici ai elevilor adolescenţi în sistemul de îmbinare a mijloacelor instruirii în ciclul anual de învățământ.

3. Studierea direcţiilor metodologice ale procesului de instruire în aspectul optimizării structurii şi al organizării, mijloacelor de activitate motrică prin diverse metode:

– determinarea volumului şi a intensităţii efortului fizic la diverse etape de instruire;

– stabilirea nivelului de pregătire tehnică şi a calităţii de executare a elementelor sintetizate (combinaţiilor) de evidenţă;

– aprecierea dinamicii comparative a indicilor fiziometrici a adolescenţilor în dependenţă de complexitatea materiei de instruire.

4. Argumentarea eficienţei aplicării în practică a programei de pregătire pe etape în cadrul lecţiilor de gimnastică.

Ipoteza. S-a presupus că desfăşurarea procesului instructiv-educativ în cadrul lecţiilor de gimnastică a educaţiei fizice şcolare în baza programei de pregătire pe etape va mări eficienţa formării priceperilor motrice, va determina o structură mai raţională a activităţilor motrice şi în perspectivă, va contribui la perfecţionarea sistemului de educaţie fizică.

Baza metodologică — doctrina despre formarea pe etape a activităţilor intelectuale (I.P. Pavlov; A.N. Leontiev, P.la. Galiperin, N.F. Talîzina, Z.A. Reşetova, ş.a.; L.F. Spirin).

Ca bază teoretică a lucrării au fost luate concepţiile ştiinţifice despre formarea priceperilor şi deprinderilor motrice (L.P. Matveev, 1977; L.P. Matveev, A.D. Novicov, 1980; V.I. Gonciarov, 1981), bazele metodologice ale teoriei instruirii activităţilor motrice (M.M. Boghen, 1985; A.M. Şlemin, 1986), optimizarea procesului instructiv-educativ (N.la. Lerner, 1980; Iu.K. Babanski, 1986), diferenţierea procesului instructiv-educativ la educaţia

fizică (G.N. Verbiţki, 1974; N.G. Voronov, 1978; V.V. Petrovskaia, T.Iu. Kruţevici, 1990), educaţia fizică în perioadele critice de dezvoltare a funcţiilor motrice la copii de vîrsta şcolară (A.A. Gujalovski, 1977; A.A. Gujalovski, O.K. Golub, 1986), activitatea motrică — factor principal în evoluţia dezvoltării fizice (M.V. Antropova, G.G. Manke, 1993), psihologia adolescentului contemporan (D.I. Felidştein, 1982, 1987; I.M. Verenikova, 1987).

Inovaţia ştiinţifică constă în faptul că în procesul de instruire sunt reajustate scopurile, obiectivele, conţinutul şi cerinţele la sistemul de predare-învăţare a educaţiei fizice a elevilor-adolescenţi, inclusiv:

— raţionalizarea soluţionării problemelor în domeniul planificării conţinutului procesului de instruire în baza formării unei stări funcţionale adecvate şi specifice organismului adolescenţilor;

— în organizarea procesului instructiv este implementată formarea priceperilor motrice în baza programei de pregătire pe etape;

— instruire separată (diferenţiată) a băieţilor şi fetelor, începând cu clasele mijlocii;

— determinarea volumului şi a intensităţii efortului fizic la diverse etape de instruire;

— determinarea probelor raţionale ale calităţii însuşirii exerciţiilor de către elevii adolescenţi.

Metodele cercetării: analiza teoretică şi generalizarea datelor literare; metoda comparativă; metoda analizei documentelor şcolare (programelor de învățământ); metoda anchetării; metoda observaţiei pedagogice; metoda testării; experimentul pedagogic; metode matematico-statistice.

Însemnătatea teoretică a tezei constă în argumentarea concepţiei educaţiei fizice şi a sportului în învățământul preuniversitar, care, la etapa contemporană, se integrează cu obiectivele generale ale educaţiei fizice din învățământul curricular — formarea şi perfecţionarea continuă a priceperilor motrice de bază şi aplicative la nivelul potenţialului elevului şi, în general, cu perfecţionarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice în sistem european.

Valoarea practică este determinată de faptul că structura procesului de instruire elaborată de noi în baza optimizării procesului instructiv este larg răspândită la lecţiile de educaţie fizică cu caracter cognitiv, formativ, dezvoltativ, educativ şi asanativ şi poate fi aplicată în mod diferenţiat în sistemul de învățământ preuniversitar din ţara noastră. Restructurarea procesului de instruire în scopul pregătirii elevilor pentru viaţă oferă un nivel sporit în stabilitatea conţinutului de instruire a elevilor-adolescenţi, avînd poziţia de parcurgere a acestui conţinut didactic în perspectivă.

Poziţiile de bază propuse pentru susţinere:

— abordarea teoretică a metodologiei educaţiei fizice şcolare la vârsta şcolară mijlocie trebuie să se realizeze în conformitate cu concepţia învățământului preuniversitar, conform căreia în procesul instructiv-educativ li se configurează principalele legităţi de formare a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor motrice;

— interacţiunea parametrilor pregătirii fizice şi ai stării funcţionale ale elevilor în ciclul anual de activităţi motrice sistematice restructurează conţinutul

procesului de învățământ, înaintează reorganizarea metodicii de predare-învăţare în clasele mijlocii;

— treapta calitativă a metodologiei educaţiei fizice reprezintă restructurarea şi reorganizarea procesului instructiv-educativ. Etapizarea efortului fizic, metodelor de instruire, mijloacelor de activitate în formarea priceperilor şi a deprinderilor sunt preluate selectiv şi adecvat particularităţilor de dezvoltare fizică ale copiilor de vîrstă mijlocie;

— evaluarea capacităţilor motrice ale elevilor se va efectua prin intermediul probelor raţionale în perioada creşterii capacităţii de muncă. Acest fapt este dovedit prin datele obţinute din experimentul pedagogic în cazul cercetării de faţă.

JURAT VALERIU

TRAINING OF MOTOR SKILLS IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS BASED ON THE APPLICATION OF THE TRAINING PROGRAM IN STAGES DURING PHYSICAL EDUCATION LESSONS (GYMNASTICS)

The thesis was defended in the Scientific Specialized Council of the National Institute of Physical Education and Sports, Chisinau, 1999

Actuality. The evolution of the technical-scientific process, actuality of the economic-social transformations impose the education of all degrees to adapt to new conditions through its fundamental mutations of concept, content and methodology. The continuous improvement of basic laws and the emergence of various new concepts in the theory and practice of physical education, scientifically argued, have allowed the exploitation of biological possibilities of the body and its ability to adapt to various periods of development (I.P. Matveev, A.D. Novicov, 1980; I. Şiclovan, 1980; Gh. Mitra, Al. Mogos, 1990; J. Kozlic, J. Berdykova, 1990).

As stated by FI. Ulmeanu (1965), M. Malita (1971), V. Bunescu, E. Novicov (1977), Gh. Mitra, Al. Mogos (1984), V. Simionescu (1987), I. Zotta (1988), the school becomes in this period the center of the education of the generations that ensure the dimensioning of this desideratum during the whole life.

At the same time, V.K. Balisevici (1988) considers that there is a lack of ensuring a high level of physical and intellectual work capacity of students, especially adolescents, their preparation for productive work, training in them the necessary knowledge, skills and abilities. Many problems (V.I. Leah, 1989), in practice, are insufficiently researched, namely:

– the development of the basic level of knowledge, skills and motor abilities in students of different ages;

– medical-biological argumentation of the criteria of health status and the improvement of the methodology of medical observations;

– determining the optimal efforts at physical education lessons according to age (gender).

Thus, the increasing requirements for school physical education require the modernization of the instructive-educational process by using new ways and solutions, which would contribute to increasing the efficiency of teaching (I. Slunski, 1989; N.A. Sklianova, B.S. Petrenko, 1994).

One of the fundamental methodological tendencies of improving the instructive-educational process in physical education is the creative attitude (A.P. Matveev, 1996, 1998), which determines the instructive activity of students as an indispensable condition, as a result of personality development. It is based on conceptual opinions about the staged formation of psychic activity to students in ontogenesis.

In this context, pedagogical psychology, general didactics and teaching-learning-assessment methodologies pay a lot of attention to the problem of training students of skills and abilities. In the contemporary school this problem becomes quite current, for the active participation in the realization of knowledge.

Ability is defined in contemporary psychology as the use of knowledge and skills for choosing and performing procedures of action in accordance with the set goal. It represents the ability to perform some complex actions based on the formation of knowledge, skills and practical experience acquired.

Skills are constituent components of *ability*. They are formed on the basis of knowledge of how to perform motor actions.

Ability and Skills are formed on the basis of a system of exercises, are perfected and consolidated in the process of their creative application in various situations.

The physiological basis of skills and abilities is the formation of temporary nervous system, which, fixing, become stereotypes, taking into account the psychological and physiological features of the process of motor ability formation.

The actuality of the topic is also argued by recent studies in this direction undertaken nationally (S. Danail, 1991, 1996; A. Crişan, V. Guţu, 1996; I. Boian, T. Grimalschi, etc., 1998) and internationally (A.M. Şlemin, 1986; V.K. Balisevici, 1988; V.I. Leah, 1989; V.I. Leah, G.B. Meixon, 1990; N.A. Sklianova, B.S. Petrenko, 1994; A.P. Matveev, 1996, 1998).

The purpose of the research. The research purpose is to optimize the content of "Physical Training" by restructuring the educational process at the secondary level due to implementing the motor training program in stages.

The research objectives:

1. The study of the training content and efficiency on the basis of advanced examination of specialists in the given field depending on motor activities of students.

2. Determining the basic motor training development and physiometric indices of adolescent students in the joint system of training means in the annual cycle of education.

3. Studying methodological directions of training process in appearance of optimizing the structure and organization, motor activity by means through various methods:

– determining the amount and intensity of exercise at various stages of training,

– determining the level of technical and implementing quality of the synthesized evidence (combinations) elements;

– assessing the comparative dynamics of the physiometric indices of adolescents depending on the complexity of the training subject.

4. Arguing the efficiency of the practical application of the training program in stages in gymnastics lessons.

Hypothesis. It was assumed that the development of the instructive-educational process within the gymnastics lessons of school physical education based on the training program in stages will increase the efficiency of motor skills training, will determine a more rational structure of motor activities and in perspective, will contribute to improving the system of physical education.

Methodological basis - the doctrine on the formation in stages of intellectual activities (I.P. Pavlov; A.N. Leontiev, P. Galiperin, N.F. Talizina, Z.A. Resetova, etc.; L.F. Spirin).

As a theoretical basis of the paper were taken the scientific conceptions about the formation of motor skills (L.P. Matveev, 1977; L.P Matveev, A.D. Novicov, 1980; V.I. Gonciarov, 1981), the methodological bases of the theory of motor activity training (M.M. Boghen, 1985; A.M. Şlemin, 1986), the optimization of the instructive-educational process (N. Lerner, 1980; Iu.K. Babanski, 1986), the differentiation of the instructive-educational process in physical education (G.N. Verbitski, 1974; N.G. Voronov, 1978; V.V. Petrovskaia, T.Iu. Kruţevici, 1990), physical education in the critical periods of development of motor functions in school-age children (A.A. Gujalovski, 1977; A.A. Gujalovski, O.K. Golub, 1986), motor activity - main factor in the evolution of physical development (M.V. Antropova, G.G. Manke, 1993), psychology of the contemporary adolescent (D.I. Felidstein, 1982, 1987; I.M. Verenikova, 1987).

Scientific innovation consists in the fact that in the training process the aims, objectives, content and requirements of the teaching-learning system of physical education of adolescent students are readjusted, including:

– rationalization of solving problems in the field of planning the content of the training process based on the formation of an adequate and specific function state of the adolescent body;

– in the organization of the instructive process is implemented the training of motor skills based on the training program in stages;

– separate (differentiated) training of boys and girls, starting with the middle classes;

– determining the volume and intensity of physical effort at various stages of training;

– determining the rational evidence of the quality of the acquisition of exercises by adolescent students.

Research methods: theoretical analysis and generalization of literary data; comparative method; the method of analyzing school documents (curricula); survey method; method of pedagogical observation; testing method; pedagogical experiment; mathematical-statistical methods.

The theoretical significance of the thesis consists in arguing the concept of physical education and sports in pre-university education, which, at the contemporary stage, integrates with the general objectives of physical education in curricular education - training and continuous improvement of basic and applied motor skills at the level of the student's potential and, in general, with the improvement of the education system in the field of physical culture in the European system.

The practical value is determined by the fact that the structure of the training process developed by us based on the optimization of the instructional process is widespread in cognitive, formative, developmental, educational and healthy physical education lessons and can be applied differently in the pre-university education system from our country. The restructuring of the training process in order to prepare the students for life offers an increased level in the stability of the training content of the adolescent students, having the position of going through this didactic content in perspective.

The basic positions proposed for defence:

– the theoretical approach of the school physical education methodology in middle school age must be made in accordance with the concept of pre-university education, according to which in the instructive-educational process are configured the main legitimacy of knowledge, skills and motor abilities;

– the interaction of the parameters of the physical training and of the functional state of the students in the annual cycle of systematic motor activities restructures the content of the educational process, advances the reorganization of the teaching-learning methodology in the middle classes;

— the qualitative stage of the physical education methodology represents the restructuring and reorganization of the instructive-educational process. The staging of physical effort, training methods, means of activity in the formation of skills and abilities are taken selectively and adequately to the particularities of physical development of middle-aged pupils;

the evaluation of the students' motor abilities will be carried out by means of rational tests during the increase of the work capacity. This fact is proved by the data obtained from the pedagogical experiment in the case of the present research.

JURAVLE MARIANA

FORMAREA COMPETENȚELOR COGNITIVE LA ELEVII CLASELOR LICEALE ÎN CADRUL DISCIPLINEI ”PREGĂTIRE SPORTIVĂ TEORETICĂ”

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: V. Buftea, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar. Chișinău, 2015

Analiza particularităţilor de natură psihopedagogică la elevii din liceele cu program sportiv, privind disponibilităţile de natură intelectuală pe care le reclamă formarea competenţelor cognitive trebuie să fie în consonanţă cu particularităţile de vârstă şi caracteristicile procesului instructiv-educativ. Competenţele specifice disciplinei ”Pregătire sportivă teoretică” (”PST”) urmăresc organizarea şi dirijarea unor situaţii de învăţare care să conducă la transferul cunoştinţelor şi deprinderilor însuşite de subiecţi în situaţii noi, variate. În acest mod, capacitatea individului de a dobândi, de a înţelege şi de a folosi deprinderea însuşită, se transformă în competenţă, care devine astfel achiziţia finală a învăţării. Dacă învăţarea trebuie să fie orientată predominant spre formarea competenţelor, evaluarea trebuie să aibă ca orientare măsurarea şi aprecierea competenţelor. De pe aceste coordonate, procesul de predare-învăţare-evaluare la disciplina „PST” trebuie să tindă spre formarea continuă a competenţelor cognitive, iar strategiile didactice trebuie să îmbrace o formă atractivă, care să se plieze pe particularităţile de natură psiho-intelectuală ale elevilor, pe nivelul de aspiraţie şi pe interesul acestora.

Din punct de vedere teoretico-metodologic, în conformitate cu scopul cercetării, conform căruia, capacitățile cognitive ale elevilor claselor liceale pot fi exploatate într-o manieră susceptibilă să conducă la formarea și dezvoltarea competențelor cognitive la disciplina ”PST”, s-a urmărit:

– abordarea problemei care vizează procesul de formare a cunoştinţelor de pe poziţii psiho-pedagogice, anatomo-fiziologice şi teoretico-practice;

– determinarea nivelului de dezvoltare a capacităţilor cognitive, prin testarea elevilor claselor cu program sportiv la diferite discipline şcolare;

– elaborarea conţinutului programei de cercetare în vederea formării competenţelor cognitive, conform metodologiei experimentale în cadrul disciplinei ”PST”;

– fundamentarea experimentală şi argumentarea metodicii de formare a competenţelor cognitive la disciplina ”PST”, prin utilizarea metodelor simbolurilor grafice şi a operaţiilor matematice.

Elaborarea structurii programului de cercetare a vizat determinarea duratei, a etapelor, a conţinuturilor şi a strategiilor didactice de predare-învăţare şi evaluare, precum şi a altor cerinţe necesare desfăşurării activităţilor programate pe parcursul experimentului pedagogic de bază. Cele două grupe de subiecţi cuprinse în cercetarea experimentală şi-au desfăşurat activitatea în conformitate cu programa şcolară specifică nivelului de instruire, cu menţiunea că la grupa experiment s-a intervenit sistematic cu variabile independente, care s-au suprapus în mod spontan, natural, peste cele tradiţionale, aplicate în mod curent ambelor grupe. S-au realizat evaluări curente şi periodice privind realizarea obiectivelor domeniului cognitiv, iar pe baza rezultatelor obţinute şi a observaţiilor pedagogice înregistrate s-au întreprins acţiuni de corectare ori de completare a programului experimental de bază, acolo unde s-a impus. Nota de control a eficienţei strategiilor didactice implementate în experimentul de bază a constituit-o testarea intermediară a subiecţilor. Formele variate de evaluare au avut rolul de evidenţia schimbările cantitative şi calitative, din punct de vedere cognitiv şi atitudinal.

În cercetarea științifică demarată relaţia cauză-efect a devenit funcţională, în sensul în care, strategiile didactice utilizate au devenit variabile independente, în condiţiile în care, prin intermediul lor, s-a realizat o schimbare în ceea ce priveşte nivelul competenţelor cognitive la elevii din grupa experiment. Variabilele dependente nu au constat în performanţele subiecţilor (considerate de sine stătătoare), ci în modificarea acestor performanţe ca rezultat al implementării în procesul didactic a metodelor simbolurilor grafice şi a operaţiilor matematice.

Studiul problemei aprofundate relevă o serie de *concluzii* cu semnificație statistică și teoretico-metodică:

– actualitatea cercetării ilustrează faptul că formarea competenţelor cognitive la momentul actual nu este studiată pe deplin, necesitând o serie de completări de ordin tehnologic, strategic și metodologic. În literatura de specialitate metodele simbolurilor grafice şi a operaţiilor matematice sunt destul de puţin fundamentate metodologic, spectrul lor de aplicare fiind foarte restrâns;

– tehnologia didactică utilizată în cadrul programului experimental, bazată pe metoda simbolurilor grafice şi a operaţiilor matematice, a evidențiat diferențe de ordin cantitativ și calitativ, între cele două grupe de subiecți; dacă la testarea inițială, între grupa experiment şi grupa martor, nu s-au evidenţiat diferenţe din punct de vedere statistico-matematic ($p > 0,05$), după introducerea metodelor

didactice cu caracter experimental s-au semnalat primele schimbări: la testarea intermediară: $p < 0,05$, iar la testarea finală: $p < 0,01$;

– metodele de instruire aplicate la grupa experiment şi-au dovedit eficienţa, prin intermediul lor realizându-se o schimbare cantitativă şi calitativă, care a avut ca rezultat o dezvoltare superioară a competenţelor dimensiunii cognitive, în raport cu grupa martor, la disciplina „PST”;

– eficienţa noilor strategii didactice implementate în procesul didactic s-au evidenţiat şi din răspunsurile elevilor la întrebările din chestionarul aplicat la sfârşitul experimentul pedagogic, aceştia precizând că metodele simbolurilor grafice şi a operaţiilor matematice au avut rolul de a le uşura învăţarea, făcând mai accesibile conţinuturile (93% faţă de 64% în etapa preexperimentală), de a le dezvolta competenţele cognitive, dând eficienţă efortului intelectual (85%), de a-i determina să adopte un sistem atitudinal care să le susţină latura operaţional-practică, în conformitate cu sportul practicat (81%);

– metodele simbolurilor grafice şi a operaţiilor matematice trebuie privite, după caz, ca o alternativă sau ca o completare a metodele de predare-învăţare-evaluare fundamentate în didactica de specialitate.

În urma cercetării demarate şi a concluziilor obţinute pot fi sugerate o serie de *recomandări:*

–modernizarea actualelor programe școlare și a manualelor școlare la disciplina „PST”, prin modificarea sau înlăturarea deficienţelor constatate, dar și elaborarea unui ghid metodologic de aplicare a programelor şcolare şi a unei metodici de specialitate;

–utilizarea noilor strategii didactice implementate în cercetarea desfăşurată la cât mai multe discipline şcolare, deoarece acestea ar putea produce transformări pozitive în psihicul elevilor, pe de o parte, iar pe de altă parte, ar putea fi o oportunitate pentru cadrele didactice de a-şi îmbunătăţi, de a-şi regla şi autoregla demersul didactic.

JURAVLE MARIANA

FORMING COGNITIVE COMPETENCIES TO HIGH SCHOOL STUDENTS DURING THE "THEORETICAL SPORTS TRAINING" CLASSES

Doctorate thesis in pedagogical sciences, Scientific coordinator: V. Buftea, PhD teacher in pedagogical sciences, Associate Professor. Chișinău, 2015

The analysis of the psycho-pedagogical peculiarities to sports program high school students, regarding the intellectual availabilities that the cognitive competencies require, must be in accordance with the age particularities and the characteristics of the teaching-learning process. Specific competencies of the school subject "Theoretical sports training" are to organize and direct certain learning activities in order to conduct the transfer of knowledge and skills assimilated by students into the new, varied situations. Hence, the individual's capacity to acquire, understand and use the learnt skill turns into competency, which becomes furthermore the final acquisition of learning. If learning must be mainly oriented towards forming competencies, then the evaluation must be directed to measure and assess the competencies. Having these coordinates, the teaching-learning-evaluating process for the TST school subject has to aim a continuous forming of cognitive competencies and the teaching strategies need to embrace an attractive shape so as to mold itself on students' specificities, in terms of psycho-intellectual level, aspiring level and their interests.

From the theoretical-methodological point of view, in accordance with the aim of the research stating that high school students' cognitive skills can be exploited in a susceptible manner so that it leads to the formation and development of cognitive abilities during the TST classes, the following were considered:

– Approaching the matter that aims at the process of knowledge formation from psycho-pedagogical, anatomical-physiological and theoretical- practical positions;

– Assessing the level of cognitive capacity level by testing students from sports program classes, to different school subjects;

– Elaborating the content of the research syllabus in order that it forms cognitive capabilities, according to the experimental methodology within the "TST" school subject;

– The fundament of the experiment and argumentation of the methods to form cognitive competencies within the "TST" school subject, via the use of graphic symbols and mathematical operations teaching methods.

The elaboration of the research program structure had as purpose to determine the length, the stages, the content and teaching strategies of the teaching-learning and evaluation process, as well as other requirements necessary to carry out the programmed activities throughout the basic pedagogical experiment. The two groups of subjects from the experimental research have done the activities in agreement with the school curriculum that is specific to the training level, having mentioned also that for the experiment group it has been systematically intervened with independent variables, which have been spontaneously and naturally intertwined with the traditional ones that were currently applied to both groups. Current and periodical assessments have been done and based on the achieved results as well as on the registered pedagogical observations, there were performed actions to correct or complete the basis experimental program when needed. The control note of the efficacy of the implemented teaching strategies within the basic experiment was constituted by the intermediate testing of the subjects. The various forms of evaluation had as main purpose to emphasize the quantitative and qualitative changes, from a cognitive and behavioural point of view.

In the ongoing scientific research, the cause-effect relationship became functional, in the sense that the used teaching strategies became independent variables, considering the fact that by implementing them, a change in the level of cognitive skills of students in the experimental group was achieved. The dependent variables were not based on subjects' performances (considered as self-reliant), but on modifying these performances as a result of the implemented graphic symbols and mathematical operations teaching methods process.

The study of this complex matter revealed a series of *conclusions* with a statistical and theoretical-methodological significance:

– The actuality of the research points out the fact that forming cognitive competencies nowadays is not a fully studied issue, requiring a series of completions on a technological, strategic and methodological level. In the dedicated literature, the graphic symbols and mathematical operations teaching methods are given little fundamental background, their spectrum being applied really restrictively;

– The teaching technology within the experimental program and which is based on the graphic symbols and mathematical operations teaching methods, has highlighted quantitative and qualitative differences between the two groups of

subjects; if at the initial/ placement test there were no obvious statistical-mathematical differences between the experimental group and the control group ($p > 0,05$), after the introduction of the teaching methods with experimental-character the first changes were noticed: to the intermediate testing: $p< 0,05$ and the final testing: $p < 0,01$;

– The training methods applied to the experiment group have proven their efficacy, as by using them, it was achieved a quantitative and qualitative change which has had as effect a superior development in the dimension of the cognitive abilities, in comparison with the control group, during the "TST" classes;

– The effectiveness of the new implemented teaching strategies was also obvious from the students' answers to the questions which were in the questionnaire that was applied at the end of the pedagogical experiment; the students have pointed out that the graphical symbols and the mathematical operations had the role to ease up the learning process, making the contents more accessible (93% compared to 64% in the pre-experimental stage), developing cognitive skills, making the intellectual effort more efficient (85%), determining them to approach a behavioural system that would sustain their operational-practical side, in accordance with the practiced sports field (81%);

– The graphic symbols and mathematical operations teaching methods should be regarded as an alternative or a completion tool for the teaching-learning-evaluating methods fundamented in the specialised methodology.

Following the started research and the obtained conclusions, a series of *recommendations* can be suggested:

–modernizing the current curriculum and course books specific to the TST school subject, by modifying or removing the noticed deficiencies and hence by elaborating a methodological guide so as to apply the curricula and methods within a specialization;

–the utilization of the new teaching strategies that were implemented in the current research, appliable to as many school subjects as possible, since they could produce positive transformations to the students' psychological capacity, on one hand, and to provide an opportunity for teachers to improve, adjust and self-adjust their teaching methods, on the other hand.

LEONTE ION

OPTIMIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV AL EDUCAȚIEI FIZICE MILITARE PRIN MIJLOACELE ÎNOTULUI APLICATIV

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Institutul Național de Educație fizică și Sport al Republicii Moldova, Chișinău, 2005

Actualitatea. Educaţia fizică militară contemporană impune în acest moment creşterea eficienţei privind formarea şi dezvoltarea capacităţii profesional-pedagogice a viitorilor specialişti, proces influenţat şi de particularităţile structurilor metodice şi tehnologice, orientat spre un nivel înalt de pregătire, cât şi spre compatibilitatea cu cerinţele sociale.

Formarea capacităţilor profesionale pedagogice ale specialistului de educaţie fizică militară determinată de solicitările mediului, cantitatea, calitatea şi complexitatea noului a preocupat de-a lungul vremii instituţii şi cadre specializate, militari sau civili, care s-au implicat direct sau au făcut doar interpretări asupra particularităţilor domeniului.

Procesul de formare a cunoştinţelor teoretice, a priceperilor şi deprinderilor motrice, pregătirea metodică a studenţilor militari trebuie să fie orientate tot mai mult spre însuşirea completă, integrală şi trainică a componentelor instructive, bazate pe interconexiunile dintre elementele constitutive şi pe aspectele structurale metodologice ale conţinuturilor didactice.

Cu toate acestea, după cum ne demonstrează datele cercetărilor lui Bunescu V., 1974; Epuran M., 1980; Firea E., 1979; Mitra Gh., Mogoş A., 1980; Marinescu Gh., 1995; Şerban H.M., 1995; Cişmaş Gh., 1997; Bompa T.O., 2002; structura fragmentată a conţinutului de pregătire conduce inevitabil la însuşirea insuficientă şi formarea unor calităţi motrice nu întotdeauna de înalt nivel ca număr şi tehnică de exprimare şi la stabilirea unor performanţe fizice minimale, uneori incompatibile, cu comanda socială.

Unul din factorii principali ai ineficienţei, după cum menţionează Dumitrescu V., 1972; Mitra Gh., Mogoş A., 1980; Matveev L., Novicov A., 1980; Dogaru V., 1994; Roşu L., 1996; Zimmer H., 1998 îl constituie neconcordanţa conţinutului disciplinei educaţiei fizice militare cu mediul şi particularităţile instruirii.

Necesitatea de acumulare a materialului teoretic, esenţială, referitoare la potenţialul semnificativ al înotului aplicativ în formarea specialistului nu a demonstrat, până la etapa actuală, poziţia orientativă metodologică de bază în desfăşurarea educaţiei fizice profesional-aplicative din sistemul de învăţământ universitar cu profil militar.

Studiul poziţiilor date în teoria şi practica educaţiei fizice universitare cu profil militar ne permite să menţionăm că în programele şi planurile de învăţământ problema optimizării procesului instructiv-educativ al educaţiei fizice militare prin mijloacele înotului aplicativ, nu-şi găseşte o reflectare cuvenită, constituind un factor negativ în pregătirea specialiştilor din domeniu.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că utilizarea înotului aplicativ pentru formarea cunoştinţelor teoretice şi practice în domeniul educaţiei fizice militare, în baza unei tehnologii moderne adecvate axată pe sistemul relaţiilor dintre componentele instructive va contribui la optimizarea programului de pregătire pentru lupta modernă a militarilor.

Scopul cercetării constă în perfecţionarea procesului instructiveducativ de pregătire a specialiştilor în cadrul instituţiilor militare prin utilizarea mijloacelor înotului aplicativ.

Obiectivele cercetării sunt:

1. Analiza teoretică şi metodică a pregătirii profesional aplicative a specialiştilor în cadrul instituţiilor de profil.

2. Studiul privind sistemul de pregătire profesional aplicativă a specialiştilor din cadrul instituţiilor de profil în baza analizei planurilor, programelor analitice şi a sondajului sociologic.

3. Elaborarea metodicii de pregătire profesională a studenţilor de educaţie fizică militară în baza programării mijloacelor înotului aplicativ.

4. Argumentarea experimentală a metodicii de pregătire profesională în cadrul lecţiilor de înot aplicativ, utilizând principiul concetric de instruire.

Baza metodologică a cercetării a constituit-o concepţia despre educaţia fizică militară apreciată ca o activitate în cadrul căreia s-a format conturul profesional metodic al specialiştilor de profil, fapt favorizat şi prin însuşierea în mod conştient şi temeinic a cunoştinţelor teoretice şi practice ale înotului aplicativ militar (Crăciunescu A., 1982; Burlan N., 1984; Neamţu Gh., 1985; Botnarenco T.A., 1989; Marinescu Gh., 1995; Boţe V., 1997; Bratu I., 1998, Dinu F., 1998; Jivan S.I.,1999; Leonte I., 2000, Cirlă L., 2002).

Inovaţia ştiinţifică. Investigaţiile pedagogice ne-au permis să elaborăm conţinutul ştiinţific aplicat în formarea şi perfecţionarea specialiştilor din educaţia fizică militară, bazat pe înotul aplicativ.

Pentru prima dată au fost elaborate şi structurate componentele modelului înotului aplicativ care au fost implementate în procesul instructiv-educativ al viitorilor specialişti din domeniu.

De asemenea s-a intervenit cu modificări în cadrul planului de învăţământ, ulterior fiind elaborate programele analitice ale înotului aplicativ şi ale practicii pedagogice militare.

Implemantarea cercetărilor desfăşurate a condus la optimizarea procesului instructiv-educativ din cadrul instituţiilor militare. Mediatizarea rezultatelor obţinute s-a realizat prin mesajele didactice transmise prin intermediul imaginilor filmului „O şansă pentru viaţă" axat pe utilitatea înotului aplicativ în instrucţie şi război şi manualul „Metodica educaţiei fizice militare".

Însemnătatea practică a lucrării o constituie posibilitatea folosirii largi a recomandărilor metodice cu privire la conţinutul şi metodica desfăşurării procesului instructiv-educativ în cadrul instituţiilor şi compartimentelor specializate de educaţie fizică militară, bazate pe utilizarea înotului aplicativ ca mijloc de pregătire profesională şi a principiului concentric de instruire.

Rezultatele cercetării sunt materializate în programa analitică a disciplinei înot aplicativ şi vâslit, structura modelului profesional, a graficului de lucru în regimul zilnic şi în valorile fizice, tehnice şi metodice ale pregătirii militarilor încadraţi în experiment. Mediatizarea s-a realizat şi prin filmul metodic „O şansă pentru viaţă" în instituţiile de învăţământ superior şi în armele „geniu", „vânători de munte", „infanterie", „paraşutism". Filmul a fost nominalizat la Festivalul Internaţional al Filmului Militar de la ROMA-ITALIA 1999.

Rezultatele cercetării au fost verificate şi implementate în procesul instructiv de profil din unităţi militare de instrucţie, instituţii militare de învăţământ superior, din ţară şi de peste hotare cu activităţi de profil.

Tezele de bază propuse pentru susţinerea lucrării sunt:

1. Elaborarea teoretico-metodică a problemei perfecţionării pregătirii profesionale a specialistului de educaţie fizică militară trebuie să fie orientată spre evidenţierea modalităţilor de aplicare a mijloacelor nautice cu caracter aplicativ;

2. Structura şi conţinutul planurilor şi programelor trebuie să corespundă cerinţelor contemporane privind modelul specialistului de educaţie fizică militară care condiţionează intensificarea activităţilor de cunoaştere conform principiilor concentrice de instruire;

3. Aplicarea mijloacelor de pregătire profesional aplicativă a studenţilor în cadrul facultăţilor de educaţie fizică militară si a armatei, în general şi a înotului aplicativ în special, contribuie la optimizarea procesului de instruire a militarilor şi influenţează considerabil nivelul de pregătire fizică şi aplicativă în domeniu;

4. Folosirea înotului aplicativ ca mijloc de pregătire profesională în baza modelului elaborat va crea premise eficiente în structura şi conţinutul procesului de instruire a viitorilor specialişti de educaţie fizică militară.

LEONTE ION

OPTIMIZING THE INSTRUCTIVE-EDUCATIONAL PROCESS OF MILITARY PHYSICAL EDUCATION THROUGH THE MEANS OF APPLIED SWIMMING

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the National Institute of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2005

The news. Contemporary Military Physical Education requires increased efficiency at this time on training and capacity development of future professional pedagogical specialists, process influenced by methodical peculiarities structures and technological facing a high level of training and to compat ibilitatea social requirements.

The training of the professional pedagogical capacities of the military physical education specialist determined by the demands of the environment, the quantity, quality and complexity of the new has preoccupied over time specialized institutions and cadres, military or civilian, who were directly involved or only interpreted the particularities domain.

The process of formation of theoretical knowledge, skills and motor skills, methodical training of military students must be increasingly oriented towards the complete, integral and lasting acquisition of instructional components, based on the interconnections between the constituent elements and methodological structural aspects of teaching content.

However, as the research data of Bunescu V., 1974 show us; Epuran M., 1980; Firea E., 1979; Mitra Gh., Mogoş A., 1980; Marinescu Gh., 1995; Şerban H.M., 1995; Cişmaş Gh., 1997; Bompa T.O., 2002; the fragmented structure of the training content inevitably leads to insufficient learning and the formation of motor qualities not always of a high level in number and technique of expression and to the establishment of minimum physical performances, sometimes incompatible with social command.

One of the main factors of inefficiency, as mentioned by Dumitrescu V., 1972; Mitra Gh., Mogoş A., 1980; Matveev L., Novicov A., 1980; Dogaru V., 1994; Red L., 1996; Zimmer H., 1998 is the inconsistency of the content of the discipline of military physical education with the environment and the particularities of training.

The need to accumulate the theoretical material, essential, regarding the significant potential of applied swimming in the training of the specialist has not demonstrated, until the current stage, the basic methodological orientative position in the development of professional-applied physical education in the military education system.

The study of the positions given in the theory and practice of university physical education with military profile allows us to mention that in the curricula and curricula the problem of optimizing the instructive-educational process of military physical education by means of applied swimming, does not find a proper reflection. negative in the training of specialists in the field.

Research hypothesis. It was assumed that the use of applied swimming for the formation of theoretical and practical knowledge in the field of military physical education, based on an appropriate modern technology focused on the system of relations between training components will help optimize the training program for modern military combat.

The purpose of the research is to improve the instructive-educational process of training specialists in military institutions by using the means of applied swimming.

The objectives of the research are:

1. Theoretical and methodical analysis of the applied professional training of specialists within the profile institutions.

2. The study regarding the system of applied professional training of the specialists within the profile institutions based on the analysis of the plans, analytical programs and sociological survey.

3. Elaboration of the professional training methodology of the military physical education students based on the programming of the applicative swimming means.

4. Experimental argumentation of the professional training methodology within the applied swimming lessons, using the concentric training principle.

The methodological basis of the research was the conception of military physical education appreciated as an activity in which the professional methodical outline of the specialists was formed, a fact favored by consciously and thoroughly acquiring the theoretical and practical knowledge of applied military swimming (Crăciunescu A., 1982; Burlan N., 1984 Neamţu Gh., 1985; Botnarenco T.A., 1989; Marinescu Gh., 1995; Boţe V., 1997; Bratu I., 1998, Dinu F., 1998; Jivan S.I., 1999; Leonte I., 2000, Cirlă L., 2002).

Scientific innovation. The pedagogical investigations allowed us to elaborate the scientific content applied in the training and improvement of specialists in military physical education, based on applied swimming.

For the first time, the components of the applied swimming model were elaborated and structured, which were implemented in the instructive-educational process of the future specialists in the field.

Also, there were interventions with modifications within the curriculum, later being elaborated the analytical programs of the applied swimming and of the military pedagogical practice.

The implementation of the conducted research led to the optimization of the instructive-educational process within the military institutions. The media coverage of the obtained results was achieved through the didactic messages transmitted through the images of the film "A chance for life" focused on the usefulness of applied swimming in training and war and the manual "Methodology of military physical education".

The practical significance of the paper is the possibility of wide use of methodological recommendations on the content and methodology of the instructive-educational process in specialized institutions and departments of military physical education, based on the use of applied swimming as a means of professional training and the concentric principle of training.

The research results are materialized in the analytical program of the applied and rowing swimming discipline, the structure of the professional model, of the work schedule in the daily regime and in the physical, technical and methodical values of the military training in the experiment. Media coverage was performed and and the film methodically "A Chance for Life" in tertiary education institutions and the weapons "genius", "hunters mountain", "foot", "left utism". The film was nominated for the 1999 ROME-ITALY International Military Film Festival.

The research results were verified and implemented in the profile instructional process from military training units, military higher education institutions, from the country and abroad with profile activities.

The basic theses proposed to support the paper are:

1. The theoretical-methodical elaboration of the problem of improving the professional training of the military physical education specialist must be oriented towards highlighting the ways of applying the nautical means with applicative character;

2. The structure and content of the plans and programs must correspond to the contemporary requirements regarding the model of the military physical

education specialist that conditions the intensification of the knowledge activities according to the concentric principles of training;

3. The application of the means of applied professional training of students in the faculties of military physical education and the army, in general and applied swimming in particular, contributes to optimizing the military training process and significantly influences the level of physical and applied training in the field;

4. The use of applied swimming as a means of professional training based on the developed model will create efficient premises in the structure and content of the training process of future military physical education specialists.

MARINESCU SUSANA GH.

IMPACTUL ACTIVITĂŢILOR DE EDUCAŢIE FIZICĂ EXTRACURRICULARE (BASCHET) ASUPRA DEZVOLTĂRII CAPACITĂŢILOR MOTRICE ALE ELEVILOR DIN TREAPTA ÎNVĂŢĂMÂNTULUI GIMNAZIAL

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: Andrei Rotaru, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS, Chișinău, 2014

Studiul efectuat este bazat pe necesitatea perfecționării întregului sistem de educație fizică școlară și a diversificării formelor de practicare a exercițiului fizic care să determine o îmbunătățire a nivelului de activitate motrice și optimizării dezvoltării fizice prin atingerea competențelor cerute de viața socială și de trebuințele elevilor. Reperele conceptuale ale eficientizării acestui proces complex prin intermediul activităților extra-curriculare solicită cunoașterea pe baze științifice a conținutului materialului studiat, aprofundarea căilor de perfecționare și aplicare a unei metodologii clare privind structura și conținutul activităților sportive alternative de tip extra-curricular, care să determine importante modificări calitative ale motricității generale a elevilor din treapta gimnazială și totodată să creeze, probabil, premise avantajoase pentru îmbunătățirea strategiilor de abordare a procesului instructiv-educativ. O abordare structurală și bine organizată concepută pe baza unei atente cunoașteri a actului de dezvoltare motrice a copiilor aflați în plin proces de creștere și formare condiționată de posibilitățile funcționale, de aptitudinile și atitudinile acestora poate avea un impact major asupra dezvoltării fizice, o condiționare a nivelului de activitate motrice care să provoace performanțe finale calitative.

Potrivit scopului cercetării formulat, ce constă în determinarea și evidențierea conținutului activităților sportive extra-curriculare și în estimarea impactului acestora asupra dezvoltării capacității motrice a elevilor din treapta gimnazială, au fost formulate și realizate o serie de obiective:

- fundamentat pe baza generalizării informațiilor culese din literatura teoretico-științifice și didactico-metodice de specialitate, au fost scoase în evidență prioritățile demersului didactic ce ține de activitățile sportive extra-curriculare, subliniindu-se rolul și multiplele influențe instructiv-educative asupra dezvoltării și

formării capacității motrice a elevilor în principal și sugerându-se totodată modalitățile de creștere și efectele benefice ale acestor tipuri de activități ce vor asigura valorificarea deplină a potențialului și a „timpului liber” al copiilor de vârstă pubertară, timp ce capătă o semnificație deosebită într-o societate dinamică și în continuă schimbare;

- cantitativ și calitativ s-a efectuat o analiză asupra capacităților motrice și a dezvoltării elevilor în cadrul procesului de educație fizică școlară, prin prisma programelor școlare, a documentelor metodologice ce reglementează și stabilesc modalitățile de organizare, dirijare, evaluare a conținutului acestui tip de activitate;

- sunt menționate opiniile personale privind sintetizarea și folosirea conținuturilor specifice jocurilor sportive în cadrul lecțiilor extra-curriculare, finalitățile didactice, standardele curriculare de performanță, cerințele și traseul metodologic de urmat pentru asigurarea unui nivel superior de manifestare a capacității motrice, din perspectiva implementării mijloacelor specifice jocului de baschet în activitățile de educație fizică extra-curriculare, asigurându-se astfel o mai bună condiție fizică de compensare şi recreere;

- rezultatele furnizate de studiul efectuat în premieră, privind activitățile de educație fizică extra-curriculare ce țin de dezvoltarea calităților motrice ale elevilor din gimnaziu și optimizarea căilor de influențare a acestora, mi-au permis să propun o programă de pregătire sportivă, precum și tehnologia didactică de aplicat prin folosirea mijloacelor specifice învățării și practicării jocului de baschet.

Preocuparea pentru găsirea unor activități care să sprijine eficientizarea întregului proces de predare-învățare-evaluare, de valorificare și ocupare la maxim a timpului liber al elevilor cu activități sportive, solicită însușirea unei tehnologii moderne bazată pe cunoașterea atentă a materialului informațional, a particularităților de vârstă și creștere, a cerințelor și nevoilor elevilor. În atingerea acestei cerințe s-au cules informații privind opțiunile și interesul elevilor pentru practicarea activităților extra-curriculare și opiniile specialiștilor din domeniu vis-a-vis de desfășurarea și perfecționarea acestui tip de activitate. Pentru abordarea cât mai științifică și reală cu scopul stabilit, s-au propus și susținut 10 probe fizice și 3 probe tehnice specifice baschetului, care să permită o evaluare a gradului de pregătire motrică și tehnică a elevilor atât la debutul cercetării și cât și la sfârșitul acesteia, precum și o analiză complexă a fenomenului cercetat.

Specificul acestor activități extra-curriculare de tip sportiv, se situează la intersecția dintre lecțiile de educație fizică și antrenamentul sportiv, ceea ce a determinat o abordare pe bază experimentală a acestor activități ce țin de

dezvoltarea capacității motrice a elevilor și optimizarea căilor de influențare prin activități sportive cu conținut de baschet.

Pentru argumentarea teoretico-metodică și practică a activităților extra-curriculare ca modele de aplicare şi exersare a mijloacelor din baschet, modele ce presupun creşterea considerabilă a nivelului pregătirii fizice generale și specifice a elevilor și îmbunătățirea gradului pregătirii tehnice a acestora, s-a realizat ordonarea, gradarea și gruparea conținuturilor instructive. Acestea au stat la baza implementării programei experimentale pe nivele de vârstă, aplicării corecte, eficiente și oportune în lecții a conținutului axat pe formarea de competențe educaționale în strânsă concordanță cu curriculum școlar și scopul propus. În diferențierea conținutului lecțiilor, s-a aplicat, la clasele mai mici, variabila independentă pentru dezvoltarea calităților fizice necesare însușirii corecte şi mai rapide a deprinderilor tehnice, iar la grupele mai mari s-au planificat structuri cu grad sporit de complexitate exersate în condiții cât mai variate, care să asigure indici superiori de manifestare a calităților fizice cu un randament ridicat pe durata jocului. De remarcat că, prin învățarea și educarea deprinderilor motrice specifice jocului de baschet se dezvoltă calitățile fizice solicitate în practicarea jocului, iar calitățile fizice, la rândul lor, influențează calitatea execuțiilor tehnice astfel încât se poate spune că abordarea singulară a deprinderilor în lecțiile de tip extra-curricular este doar de ordin didactic, determinat fiind de necesitatea stabilirii unei metodologii eficiente de atingere a obiectivelor instructiv-educative finale.

Rezultatele obținute, centralizate și grupate pe categorii de probe, atestă creșteri semnificative la toți parametrii cercetați, fiind rezultate cauzate de punerea în practică a programei cu conținuturi din jocul de baschet. Eficacitatea mijloacelor, exercițiilor și structurilor tehnice, a tehnologiei didactice utilizate a determinat un raport optim între parametrii capacității motrice generale și cei ai deprinderilor motrice specifice. Astfel s-a demonstrat că ele se dezvoltă în paralel. Confirmarea validă a diferențelor de performanță între grupe și testări în favoarea celor experimentale, este susținută de valorile lui „t” calculat, la $P<0,05$ și respectiv $P<0,001$.

Rezultatele cercetării întreprinse ne permit să evidențiem următoarele ***concluzii și recomandări:***

- valorificarea deplină a potențialului elevilor, prin diversificarea și promovarea unor activități sportive de tip extra-curricular, prin cunoașterea aprofundată a strategiilor şi tehnologiilor instruirii care să permită conceperea și implementarea diferențiată a programelor de activități cu conținuturi din jocul de

baschet orientate spre dezvoltarea capacității motrice generale și specifice a copiilor;

- datele oferite de sondajul sociologic aplicat specialiștilor evidențiază opinia acestora conform căreia se impune o majorare a orelor dintr-o săptămână, în ideea asimilării unor procedee tehnico-tactice care să permită practicarea independentă a jocului, formularea de cerințe și precizări clare privind elaborarea tehnologiilor didactice, a conținuturilor şi mijloacelor utilizate;

- folosirea unor tehnici moderne de analiză statistico-matematică a rezultatelor culese pe parcursul experimentului constatativ scot în evidență faptul că activitățile sportive din cadrul trunchiului comun nu sunt suficiente pentru a asigura un nivel optim de dezvoltare a calităților fizice, diferențele dintre cei patru ani de studiu sunt mici, progresul fiind determinat mai mult de creşterea naturală a subiecţilor, decât de procesul didactic desfășurat, necesitând o acțiune de educare permanentă;

- datele culese au determinat orientarea, selectarea, programarea și implementarea unei programe experimentale cu mijloace, exerciții și structuri tehnico-tactice specifice din jocul de baschet, folosirea metodelor de instruire care influențează direct asupra dezvoltării calităților motrice de bază, având impact asupra însușirii și perfecționării deprinderilor motrice specifice jocului;

- modelul de instruire şi pregătire aplicat, bazat pe conținutul jocului de baschet, a determinat creșteri valorice pentru toți parametrii investigați, cu diferențe semnificative în favoarea grupelor experimentale, demonstrând veridicitatea datelor factologice;

- eficiența demersului didactic folosit este confirmat și de rezultatele superioare obținute de grupele experimentale pentru probele specifice, date ce caracterizează gradul de însușire a deprinderilor tehnice de joc punând în evidență efectele unui proces de educație fizică special organizat și aplicat;

- pentru o bună desfășurare a activităților sportive extra-curriculare (baschet) în programul zilei școlare este nevoie de o planificare riguroasă şi realistă a conținutului instructiv-educativ ce denotă prioritatea acestuia în dezvoltarea capacităților motrice şi a potențialului tehnic, ținându-se seama de locul şi valoarea lor ponderabilă în pregătirea baschetbalistică a elevilor din treapta gimnazială;

- studiul întreprins oferă date de referință care, în majoritatea lor, sunt actuale, având utilizare în practica educației fizice din gimnaziu și care pot servi ca repere metodice pentru îmbunătățirea orientării și dirijării procesului instructiv-educativ prin activități extra-curriculare.

Aşadar, se confirmă datele experimentului desfăşurat în baza modelului de joc şi de pregătire propus de noi pentru activitățile sportive extra-şcolare cu mijloace din jocul de baschet, model elaborat diferențiat pe nivele de pregătire şi vârste, care să asigure un succes favorabil în creşterea performanței motrice generale și specifice a elevilor.

Concluziile mai sus exprimate ne determină să formulăm unele recomandări:

- instruirea pe grupe mixte apropiate ca vârste şi prezența unui nivel diferențiat al dezvoltării motrice reclamă conținuturi variate de pregătire în cadrul practicării baschetului;

- în cadrul lecțiilor de tip extra-curricular orientate spre însușirea tehnicii de bază a jocului de baschet să se folosească exerciții specifice atât în scopul dezvoltării calităților motrice, cât și pentru însușirea deprinderilor și procedeelor tehnice;

- elementul determinativ în diferențierea aplicării programelor extra-curriculare să ţină seama de obiectivele stabilite şi de valorile atitudinale, în raport cu mijloacele selectate pentru atingerea scopului şi a obiectivelor propuse în astfel de activități;

- la această vârstă se recomandă realizarea elementelor tehnice de bază în relație cu un partener, în ideea îmbunătățirii tehnicii de execuție și a obținerii unor indici superiori ai dezvoltării rezistenței generale, elevul aflându-se tot timpul în mișcare;

- promovarea unor jocuri de mișcare care să contribuie la angrenarea activă a elevilor, la facilitarea însușirii mai rapide a jocului de baschet, iar diversitatea exercițiilor utilizate să constituie cheia succesului în ameliorarea comportamentului individual în colectivul de semeni;

- prezența jocurilor de mișcare şi al ștafetelor, exersarea acțiunilor tehnico-tactice ale jocului de baschet pe teren redus, 2x2, 3x3, folosirea jocurilor cu temă ori în condiții adaptate, a jocului de Korfball, în lecțiile de extra-curricular, precum şi construirea unor jocuri inventate de ei înșiși să fie apreciate ca instrumente de stimulare a potențialului motric și creativ al copiilor;

- fiecare exercițiu (structură) din baschet folosit, trebuie finalizat cu aruncări la coș, deoarece marcarea coșului provoacă copiilor satisfacții, stimulându-i pentru desfășurarea activităților susținute.

Cu siguranță, introducerea orelor extra-curriculare pentru fiecare clasă în orarul școlii, va determina importante efecte psiho-motrice asupra elevilor, va duce la o îmbunătățire a capacității motrice generale motrice, la socializarea și integrarea elevilor în societate.

MARINESCU SUSANA GH.

THE IMPACT OF EXTRACURRICULAR PHYSICAL EDUCATION ACTIVITIES (BASKETBALL) ON THE DEVELOPMENT OF THE MOTOR CAPABILITIES OF GYMNASIUM EDUCATION STUDENTS

Doctoral thesis in pedagogical sciences, Scientific leader: Andrei Rotaru, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, USEFS, Chisinau, 2014

The study is based on the need to improve the entire school physical education system and diversify the forms of physical exercise to improve the level of motor activity and optimize physical development by achieving the skills required by social life and the needs of students. The conceptual landmarks of the efficiency of this complex process through extra-curricular activities require the scientific knowledge of the content of the studied material, the deepening of ways to improve and apply a clear methodology on the structure and content of alternative sports activities of extra-curricular type. qualitative changes of the general motor skills of the students from the gymnasium level and at the same time to create, probably, advantageous premises for the improvement of the strategies for approaching the instructive-educational process. A structural and well-organized approach designed based on a careful knowledge of the act of motor development of children in full growth and training conditioned by their functional possibilities, skills and attitudes can have a major impact on physical development, a conditioning of the level of motor activity that causes qualitative final performances.

According to the purpose of the research, which consists in determining and highlighting the content of extra-curricular sports activities and in estimating their impact on the development of motor skills of high school students, a series of objectives were formulated and achieved:

- based on the generalization of the information gathered from the theoretical-scientific and didactic-methodical literature, the priorities of the didactic approach related to extra-curricular sports activities were highlighted, emphasizing the role and multiple instructive-educational influences on development and training. students' motor skills and suggesting the ways of growth and the beneficial effects of these types of activities that will ensure the full use of the potential and "free time" of children of puberty, while acquiring a special significance in a dynamic and constantly changing society;

- quantitatively and qualitatively, an analysis was performed on motor skills and student development in the school physical education process, in terms of school programs, methodological documents that regulate and establish ways of organizing, directing, evaluating the content of this type of activity;

- personal opinions on the synthesis and use of content specific to sports games in extra-curricular lessons, teaching purposes, performance curricular standards, requirements and methodological path to be followed to ensure a higher level of motor skills, from the perspective of implementing specific means are mentioned basketball in extra-curricular physical education activities, thus ensuring a better physical condition of compensation and recreation;

- the results provided by the study conducted for the first time, regarding the extra-curricular physical education activities related to the development of motor skills of high school students and the optimization of their ways of influencing them, allowed me to propose a sports training program and technology didactic to be applied by using the specific means of learning and practicing the game of basketball.

The concern for finding activities that support the efficiency of the whole process of teaching-learning-assessment, capitalization, and maximum leisure of students with sports activities, requires the acquisition of a modern technology based on careful knowledge of information material, age peculiarities and growth, student requirements and needs. To achieve this requirement, information was collected on the options and interest of students for practicing extra-curricular activities and the opinions of specialists in the field regarding the development and improvement of this type of activity. For the most scientific and real approach with the established goal, 10 physical tests and 3 technical tests specific to basketball were proposed and supported, to allow an assessment of the degree of motor and technical training of students both at the beginning and at the end. as well as a complex analysis of the researched phenomenon.

The specificity of these extra-curricular sports activities is at the intersection between physical education lessons and sports training, which led to an experimental approach to these activities related to the development of students' motor skills and optimizing ways of influencing through activities. sports with basketball content.

For the theoretical-methodical and practical argumentation of extra-curricular activities as models of application and practice of basketball means, models that involve a considerable increase in the level of general and specific physical training of students and improving their technical training, ordering, grading and grouping

instructional content. These were the basis for the implementation of the experimental program on age levels, the correct, efficient, and timely application in lessons of the content focused on the formation of educational skills in close accordance with the school curriculum and the proposed purpose. In differentiating the content of the lessons, the independent variable was applied to the lower classes for the development of the physical qualities necessary for the correct and faster acquisition of technical skills, and to the larger groups structures with a high degree of complexity were planned, to ensure superior indices of manifestation of physical qualities with a high performance during the game. It should be noted that learning and educating motor skills specific to the game of basketball develops the physical qualities required in the practice of the game, and physical qualities, in turn, influence the quality of technical performances so it can be said that the unique approach to skills in extra lessons -curricular is only didactic, determined by the need to establish an efficient methodology for achieving the final instructive-educational objectives.

The results obtained, centralized, and grouped by categories of evidence, attest to significant increases in all researched parameters, being results caused by the implementation of the program with contents of the basketball game. The effectiveness of the means, exercises, and technical structures, of the didactic technology used determined an optimal ratio between the parameters of the general motor capacity and those of the specific motor skills. Thus, it has been shown that they develop in parallel. The valid confirmation of the differences in performance between groups and tests in favour of the experimental ones is supported by the calculated “t” values, at $P < 0.05$ and $P < 0.001$, respectively.

The results of the research undertaken allow us to highlight the following conclusions and recommendations:

- full capitalization of students' potential, by diversifying and promoting extracurricular sports activities, by in-depth knowledge of training strategies and technologies that allow the design and differentiated implementation of activity programs with basketball content aimed at developing motor skills general and specific needs of children;

- the data provided by the sociological survey applied to the specialists highlight their opinion according to which it is necessary to increase the hours from one week, in the idea of assimilating technical-tactical procedures to allow independent practice of the game, formulating requirements and clear specifications for developing teaching technologies, of the contents and means used;

- the use of modern techniques of statistical-mathematical analysis of the results obtained during the ascertaining experiment highlight the fact that sports activities within the common trunk are not sufficient to ensure an optimal level of development of physical qualities, the differences between the four years of study are small, the progress being determined more by the natural growth of the subjects, than by the didactic process carried out, requiring an action of permanent education;

- the data collected determined the orientation, selection, programming and implementation of an experimental program with specific means, exercises and technical-tactical structures in the basketball game, the use of training methods that directly influence the development of basic motor skills, having an impact on learning and improvement game-specific motor skills;

- the applied training and preparation model, based on the content of the basketball game, determined value increases for all the investigated parameters, with significant differences in favour of the experimental groups, demonstrating the veracity of the factual data;

- the efficiency of the didactic approach used is also confirmed by the superior results obtained by the experimental groups for the specific tests, data that characterize the degree of mastery of the technical skills of the game highlighting the effects of a specially organized and applied physical education process;

- for a good development of extra-curricular sports activities (basketball) in the school day program requires a rigorous and realistic planning of the instructive-educational content that denotes its priority in the development of motor skills and technical potential, taking into account the place and their weight in the basketball training of high school students;

- the study undertaken provides reference data, most of which are current, used in the practice of physical education in high school and which can serve as methodological guidelines for improving the orientation and direction of the instructional-educational process through extra-curricular activities.

Therefore, the data of the experiment carried out based on the game and training model proposed by us for extracurricular sports activities with means from the basketball game are confirmed, a model developed differentiated by training and age levels, to ensure a favourable success in increasing performance. general and specific motor skills of students.

The conclusions expressed above lead us to make some recommendations:

- training in mixed age groups close to each other and the presence of a differentiated level of motor development require various training contents in the practice of basketball;

- in the extra-curricular lessons oriented towards the acquisition of the basic technique of the basketball game to use specific exercises both in order to develop the motor qualities and for the acquisition of technical skills and procedures;

- the determining element in differentiating the application of extra-curricular programs to take into account the objectives set and the attitudinal values, in relation to the means selected to achieve the purpose and objectives proposed in such activities;

- at this age it is recommended to perform the basic technical elements in relation to a partner, in order to improve the execution technique and to obtain higher indices of the development of general resistance, the student being always on the move;

- promoting movement games that contribute to the active engagement of students, to facilitate the faster acquisition of the game of basketball, and the diversity of exercises used to be the key to success in improving individual behaviour in the peer group;

- the presence of movement games and relays, the practice of technical-tactical actions of the basketball game on a small field, 2x2, 3x3, the use of themed games or in adapted conditions, the Korfball game, in extra-curricular lessons, as well as the construction games invented by themselves to be appreciated as tools to stimulate the motor and creative potential of children;

- each basketball exercise (structure) used must be completed with basket throws, because marking the basket causes children satisfaction, stimulating them to carry out the activities supported.

Certainly, the introduction of extra-curricular classes for each class in the school schedule will determine important psycho-motor effects on students, will lead to an improvement of general motor skills, socialization, and integration of students in society.

MINDRIGAN VASILE

FORMAREA PROFESIONALĂ A STUDENŢILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT LA SPECIALIZAREA „MANAGER ÎN TURISM”

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: B. Rîșneac, doctor în științe pedagogice, profesor universitar. Chișinău, 2012

Studiul efectuat este bazat pe tehnologia utilizării principiului concentric de instruire în pregătirea profesională a specialiștilor din domeniul turismului în cadrul învățământului universitar de cultură fizică. În contextul tendințelor de dezvoltare a turismului mondial, evoluția turismului în Republica Moldova va trebui să se bazeze pe o strategie pe termen lung sub aspectul ecologic, viabil economic si echitabil etic şi social pentru populaţia locală.

Tendința respectivă determină problema pregătirii cadrelor profesioniste, a specialiştilor în domeniul turismului social şi cel economic. Pentru ţara noastră necesitatea industriei turismului este condiţionată şi prin contradicţiile create între posibilităţile largi ale infrastructurii obiectivelor, resurselor respective şi lipsei de asigurare a acestora cu specialişti capabili de a dezvolta ramura turismului în condiţiile contemporane ale economiei de piaţă.

Societatea contemporană a schimbat în mod radical scopurile strategice şi tactice ale învăţământului turistic. Prin acest fapt se explică căutarea unor metode şi tehnologi noi, adecvate, care ar schimba conţinutul procesului de învăţământ. Conţinutul învăţământului bazat pe individualizarea programelor de studiu este completat cu noi concepte privind dezvoltarea capacităţilor de operare cu informaţia, în vederea rezolvării problemelor ştiinţifice şi practice.

În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, pregătire profesională a specialiștilor din domeniul turismului are la bază analiza teoretică şi generalizarea datelor literaturii de specialitate; studierea procesului de instruire, a experienţei de lucru a instituţiilor de învăţământ din domeniu; documentaţiei de lucru a specialiştilor şi studenţilor; aplicarea anchetei sociologice (prin utilizarea chestionarului și a ghidului de interviu); observaţia pedagogică; cronometrarea; filmări; testări medico-biologice şi pedagogice; controlul pedagogic; măsurări; proiectări analitice; experimentul pedagogic; metodele de prezentare a informaţiilor teoretice; metode de prelucrare şi interpretare matematică a datelor statistice.

Proiectul de programă propus are rolul de a optimiza procesul educaţional la proba de orientare sportivă în învăţământul turistic ; asigurarea activităţilor turistice în cadrul cluburilor şi secţiile turistice din învăţământul preuniversitar şi universitar; este elaborat Complexul didactic de formare inițială a studenţilor la specializarea *Manager în turism*.

Procesul de elaborare a conţinutului învăţământului profesional turistic necesită cunoașterea permanentă şi continuă a concepţiilor şi tendinţelor de dezvoltare a învăţământului din domeniul turismului din lume.

Din acest motiv, a fost identificată şi analizată structura de funcţionare a unor modele de curriculum pedagogic universitar, privite din perspectiva formării profesionale în domeniul turismului. În acest sens, s-au făcut referință la câteva situaţii instituţionale, considerate reprezentative. Aici se include şi curriculumul pedagogic universitar, elaborat la U.S.E.F.S, din Chişinău, care s-a bazat pe cunoaşterea altor experienţe examinate – cu referință la curriculumul pedagogic universitar din Anglia, Spania, România , Austria şi Federația Rusă. Pe această bază au fost desprinse concluziile cele mai relevante pentru reconstrucţia curriculumului pedagogic universitar în domeniul turismului în perspectiva Procesului Bologna.

În contextul cercetării, determinându-se rolul şi locul turismului activ, sportiv de asanare în sistemul învăţământului de cultură fizică în diferite instituţii de învăţământ, s-a acordat o atenţie deosebită instituţiilor de cultură generală şi celor medii profesionale. Anume în aceste instituţii studiază cei mai mulţi copii, adolescenţi şi tineri care practică sportul. În aceste instituţii turismul activ de asanare este folosit mai frecvent ca mijloc al educaţiei fizice în comparaţie cu instituţiile preşcolare şi cele superioare de învăţământ.

Conform rezultatelor obținute la parametrii competențelor organizatorico-metodice ale studenților grupei experiment valorile procesului de semnificație au constituit: $t = 5,10$, $P < 0,01$; ale grupei martor: $t = 2,43$, $P > 0,05$. În acest sens, se poate menționa că *Complexul didactic* aplicat a contribuit eficient la îmbunătățirea pregătirii profesionale a viitorilor specialiști în domeniul turismului.

Concluzionări și recomandări. În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele ***concluzii și recomandări:***

1. Analiza aspectelor teoretice și practice prezentate în elaborările științifice ale unor specialiști din domeniul turismului ne-a permis să constatăm că conținutul învățământului turistic profesional depinde de factori și condiții psiho-pedagogice generale și speciale. Dezvoltarea turismului necesită implementarea urgentă a tehnologiilor educaționale moderne, ceea ce determină succesul industriei pe piața

turistică. Implementarea noilor tehnologii necesită cercetări științifice actuale, instruirea personalului, acumularea cunoștințelor noi, formarea deprinderilor practice, autoinstruirea.

2. Prin sintetizare analitică, a fost elaborat *Complexul didactic* pentru specialitatea „Manager în turism", în care au fost incluse următoarele 4 componente: organizaţional-procesuală, metodică, de conținut şi educativă. Ideea principală este că structura unităților *Complexului didactic* contribuie la o reflectare sistematică, unitară a conținutului învățământului și la o percepere corespunzătoare din partea studenților.

3. În rezultatul studiului experimental privind influența aplicării *Complexului didactic* asupra nivelului de formare a deprinderilor practice și a aptitudinilor organizatorico-metodice a studenților, s-a stabilit că nivelul pregătirii profesionale a studenților cu durată de studii de trei ani (proces Bologna) demonstrează rezultate mai bine decât studenții cu durată de patru ani de studii. Diferențele între grupele experimentate (martor și experiment) din punct de vedere statistic au o semnificație veridică. La rezultatele deprinderilor practice ale studenților procesul de semnificație a grupei experiment s-a constituit $t = 3.79$, $P < 0,01$, al grupei martor $t = 1,20$, $P > 0.05$. Conform rezultatelor obținute la parametrii competențelor organizatorico-metodice ale studenților grupei experiment, valorile procesului de semnificație au constituit $t = 5,10$, $P < 0,01$, ale grupei martor $t = 2,43$, $P > 0,05$. În acest sens, se poate menționa că *Complexul didactic* aplicat a contribuit eficient la îmbunătățirea pregătirii profesionale a viitorilor specialiști în domeniul turismului.

4. Instruirea în baza *Complexului didactic* propus constituie principalul mecanism prin care societatea asigură modelarea personalității indivizilor săi, antrenați în ansamblul relațiilor interumane existente la nivel social, precum și în activități corelate cu diferite subsisteme ale societății. Noul plan de învățământ la disciplinele de specializare "Manager în turism" trebuie să instrumenteze proiectul social, economic, politic, cultural, ce permite formarea specialistului capabil să ofere un amplu și diversificat sistem de servicii turistice specializate pentru comunitate.

În baza rezultatelor teoretico-empirice ale cercetării și a concluziilor formulate, au fost elaborate următoarele ***recomandări:***

Pornind de la caracteristicile componentelor structurale ale *Complexului didactic*, urmează să fie stabilite sarcinile principale ale instruirii studenţilor, care pot influenţa obţinerea cunoştinţelor speciale, competențelor de desfăşurare a analizei ştiinţifice, utilizând aparate şi mijloace tehnice, capacităţi de a lua decizii argumentate ştiinţific în condiţii nedeterminate, cunoaşterea posibilităţilor şi

perspectivelor de dezvoltare a domeniilor ştiinţifice corespunzătoare (pentru specialitatea dată), priceperilor de utilizare a informaţii ştiinţifice contemporane, conştientizarea calificată a stării şi nivelului de dezvoltare a diferitelor activităţi profesionale, adiacente specializări „ Manager în turism", capacitatea de a veni cu propuneri, idei constructive de dezvoltare şi de perfecţionare a complexului turistic multiramural.

Din perspectiva pragmatică a planului de învățământ, al metodicilor diferitelor discipline de specializare în turism, studierea și (re)descoperirea legităților care guvernează procesele de predare-învățare-evaluare specifice domeniul turismului trebuie să fie centrul cercetărilor științifice de perspectivă.

Curriculumul disciplinelor " Manager în turism" poate fi încadrat, în funcţie de criteriul cercetării fundamentale a curriculumului, în categoria curriculumului de profil şi specializat, întrucât vizează formarea şi dezvoltarea strategiilor de acţiune, a abilităţilor, competenţelor şi comportamentelor caracteristice acelor domenii ale cunoaşterii care îşi găsesc corespondent în profilul turistic.

Curriculumul disciplinelor turistice necesită a fi construit în concordanţă cu următorul sistem de principii: principiile referitoare la curriculum în ansamblu; principii referitoare la activitatea de învățare; principii referitoare la activitatea de predare, iar sistemul principiilor didactice care au stat la baza construirii curriculumului disciplinelor turistice trebuie să coreleze cu următoarele orientări generale.

MINDRIGAN VASILE

VOCATIONAL FORMATION OF UNIVERSITARY EDUCATION STUDENTS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT FOR THE SPECIALIZATION "TOURISM MANAGER"

Doctoral thesis in pedagogical sciences, Scientific advisor: B. Rîșneac, PhD of pedagogical sciences, University professor. Chișinău, 2012

The study is based on the technology of using the concentric principle of training within the professional training of specialists in the field of tourism for the universitary education of physical culture. In the context of global tourism development trends, the evolution of tourism in the Republic of Moldova will have to be based on a long-term strategy in terms of ecological, economically viable and ethically and socially equitable for the local population.

The respective trend determines the problem of training professional staff, specialists in the field of social and economic tourism. For our country, the need of the tourism industry is conditioned by the contradictions created between the wide possibilities of the infrastructure of the objectives, the respective resources and the lack of providing them with specialists capable of developing the tourism branch in the contemporary conditions of open market economy.

Contemporary society has radically changed the strategic and tactical goals of tourism education. This explains the search for new, appropriate methods and technologies that would change the content of the educational process. The content of the education based on the individualization of the study programs is completed with new concepts regarding the development of the information operation capacities, in order to solve the scientific and practical problems.

Complying with the established purpose of the research, according to which, professional training of specialists in the field of tourism is based on theoretical analysis and generalization of data from the literature; studying the training process, the work experience of the educational institutions in the field; the working documentation of specialists and students; application of the sociological survey (by using the questionnaire and the interview guide); pedagogical observation; timing; filming; medical-biological and pedagogical tests; pedagogical control; measurements; analytical designs; pedagogical experiment; methods of

presenting theoretical information; methods of mathematical processing and interpretation of statistical data.

The proposed program project has the role of optimizing the educational process for the sports orientation test in tourism education; ensuring the tourist activities within the clubs and the tourist sections from the pre-university and university education; the Didactic Complex for initial training of students at the specialization Tourism Manager is elaborated.

The process of elaborating the content of the professional tourism education requires the permanent and continuous knowledge of the conceptions and tendencies of the development of the education in the field of tourism in the world.

For this reason, the functioning structure of some university pedagogical curriculum models was identified and analyzed, viewed from the perspective of professional training in the field of tourism. In this regard, reference was made to several institutional situations, considered representative. This includes the university pedagogical curriculum, developed at the U.S.E.F.S, in Chisinau, which was based on the knowledge of other experiences examined - with reference to the university pedagogical curriculum in England, Spain, Romania, Austria and the Russian Federation. On this basis, the most relevant conclusions for the reconstruction of the university pedagogical curriculum in the field of tourism in the perspective of the Bologna Process were drawn.

In the context of the research, determining the role and place of active tourism, sports rehabilitation in the system of physical education in various educational institutions, special attention was paid to general education institutions and professional environments. It is in these very institutions that most children, adolescents and young people who practice sports are studying. In these institutions, active sanitation tourism is used more frequently as a means of physical education compared to preschool and higher education institutions.

According to the results obtained for the parameters of the organizational-methodical competencies of the students of the experiment group, the values of the significance process were: $t = 5.10$, $P < 0.01$; of the control group: $t = 2.43$, $P > 0.05$. In this sense, it can be mentioned that the applied didactic complex has effectively contributed to the improvement of the professional training of the future specialists in the field of tourism.

Conclusions and recommendations. As a result of the research undertaken, the following ***conclusions and recommendations*** can be highlighted***:***

1. The analysis of the theoretical and practical aspects presented in the scientific elaborations of some specialists in the field of tourism allowed us to

establish that the content of vocational tourism education depends on general and special psycho-pedagogical factors and conditions. The development of tourism requires the urgent implementation of modern educational technologies, which determines the success of the industry on the tourism market. The implementation of new technologies requires current scientific research, staff training, accumulation of new knowledge, training of practical skills, self-training.

2. Through analytical synthesis, the *Didactic Complex* for the specialty "Tourism Manager" was elaborated, in which the following 4 components were included: organizational-procedural, methodical, content and educational. The main idea is that the structure of the units of the *Didactic Complex* contributes to a systematic, unitary reflection of the content of the education and to a corresponding perception from the students.

3. As a result of the experimental study on the influence of the application of the *Didactic Complex* on the level of training of practical skills and organizational-methodical skills of students, it was established that the level of professional training of students for three years (Bologna process) demonstrates better results than the students that study for four years. The differences between the experienced groups (control and experiment) from a statistical point of view have a true significance. The results of the students' practical skills showed that the significance process of the experiment group was $t = 3.79$, $P < 0.01$, and the control group $t = 1.20$, $P > 0.05$. According to the results obtained at the parameters of the organizational-methodical competencies of the students of the experiment group, the values of the significance process were $t = 5.10$, $P < 0.01$, and the control group $t = 2.43$, $P > 0.05$. In this sense, it can be mentioned that the applied *Didactic Complex* has effectively contributed to the improvement of the professional training of the future specialists in the field of tourism.

4. Training based on the proposed Didactic Complex is the main mechanism by which society ensures the modeling of the personality of its individuals, involved in all existing interpersonal relationships at the social level, as well as in activities related to different subsystems of society. The new education plan for the specialization disciplines of "Tourism Manager" must implement the social, economic, political, cultural project, which allows the training of the specialist able to offer a wide and diversified system of specialized tourist services for the community.

Based on the theoretical-empirical results of the research and the conclusions formulated, the following ***recommendations*** were elaborated***:***

Starting from the characteristics of the structural components of the Didactic Complex, the main tasks of student training are to be established, which can influence the acquiring of special knowledge, skills of scientific analysis, using devices and technical means, abilities to make scientifically reasoned decisions, knowledge of the possibilities and perspectives of development of the corresponding scientific fields (for the given specialization), skills of using contemporary scientific information, qualified awareness of the state and level of development of different professional activities, adjacent specializations within "Tourism Manager", ability to come with proposals, constructive ideas for the development and improvement of the multiramural touristic complex.

From the pragmatic perspective of the curriculum, of the methodologies of the different disciplines of specialization in tourism, the study and (re) discovery of the legitimacy that governs the teaching-learning-evaluation processes specific to the tourism area must be the center of perspective scientific research.

The curriculum of the disciplines "Tourism Manager" can be classified, depending on the criteria of fundamental curriculum research, in the category of profiled and specialized curriculum, as it aims to train and develop action strategies, skills, competencies and behaviors characteristic of those areas of knowledge, which find a correspondent in the tourist profile.

The curriculum of tourism disciplines needs to be built in accordance with the following system of principles: the principles regarding the curriculum as a whole; principles regarding the learning activity; principles regarding the teaching activity, and the system of didactic principles that were the basis for building the curriculum of tourism disciplines must correlate with the following general guidelines.

MOISESCU PETRONEL CRISTIAN N.

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR COORDINATIVE ȘI INFLUENȚA LOR ASUPRA PERFORMANȚEI MOTRICE LA ELEVII DIN TREAPTA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: A. Rotaru, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar. Chișinău, 2011

Studiul efectuat este bazat pe opiniile specialiștilor care atestă mari posibilităţi de dezvoltare a capacităţilor motrice şi în special a celor coordinative la vârste anterioare adolescenţei. Rezultatele cercetărilor anterioare au arătat clar existenţa perioadelor senzitive în dezvoltarea capacităţilor coordinative între 7 şi 12 ani. Capacităţile coordinative pot fi dezvoltate cu succes în toţi anii de şcoală (mai ales dacă se pune o bază bună la vârsta şcolară mică şi în prima jumătate a adolescenţei), deşi efectul de antrenament nu este la fel: cel mai mare – între 7 şi 11-12 ani; mediu – de la 14 la 16-17 ani; cel mai mic – de la 12 la 14 ani. Lipsa, în această perioadă, a unor măsuri corespunzătoare poate diminua nivelul de dezvoltare a capacităţilor coordinative şi poate constitui cauza unor pierderi, care, posibil, nu vor mai putea fi compensate. Utilizarea unui sistem de mijloace specifice dezvoltării capacităţilor coordinative poate produce argumente în favoarea reconsiderării orientării conţinutului educaţiei fizice a elevilor din clasele primare.

În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, a fost elaborat un model conceptual special conceput pentru dezvoltarea capacităţilor coordinative. În elaborarea acestui model s-a ținut cont de o anumită succesiune în aplicarea sistemelor de acţionare atât în cadrul verigilor desfăşurate cât şi al lecţiilor în ansamblul lor.

În prima fază sistemele de acţionare sunt alcătuite din exerciţii simple segmentare sau globale. Acestea nu trebuie să solicite sau să crispeze subiecţii, deci sunt cunoscute acestora. A doua fază presupune reluarea sistemelor de acţionare din etapa anterioară, însă exersarea acestora se va face cu condiţionare temporală. A treia fază presupune modificarea structurii interne a exerciţiului respectiv, sau/şi modificarea condiţiilor externe de exersare. Nu este recomandat ca modificările să fie abordate simultan de la început. Faza a patra presupune înlănţuirea mai multor acte/acţiuni motrice separat automatizate şi îngreunarea condiţiilor de execuţie. Complexitatea este crescută în acest caz, iar timpul alocat poate ajunge pâna la 60% din timpul afectat verigii respective. Cea de a cincea fază, şi ultima presupune

reluarea celei de a patra faze, dar sub presiune temporală. Complexitatea este foarte mare, iar timpul alocat poate ajunge până la 60% din timpul afectat verigii respective. Exersarea poate ajunge până la individualizare.

Aplicând în practică modelul elaborat pentru dezvoltarea capacităţilor coordinative, un mare interes l-a prezentat evoluţia parametrilor motrici a elevilor cuprinşi în experimentul pedagogic, diferențiat pe sexe, la nivelul ambelor grupe. Pentru realizarea analizei parametrilor motrici s-a folosit o baterie de 5 probe, câte una pentru viteză, îndemânare şi rezistenţă, şi 2 probe pentru evaluarea forţei, respectiv pentru trenul inferior şi pentru trenul superior. Pentru realizarea analizei parametrilor capacităţilor coordinative s-a folosit o baterie de 11 probe, repartizate pentru cele 5 forme de manifestare ale capacităţilor coordinative (aprecierea şi parametrilor şi spaţio-temporali, echilibrul static şi dinamic, simţul ritmului, orientare în spaţiu şi coordonarea mişcărilor).

În urma modelării procesului instructiv educativ de educaţie fizică şi a comparării rezultatelor iniţiale cu cele finale măsurătorile efectuate confirmă că performanţa motrice şi capacităţile coordinative ating valori semnificativ superioare în cadrul grupei experiment faţă de grupa martor. În ceea ce priveşte indicatorii somatici nu se inregistrează diferenţe semnificative între grupele martor şi experiment la momentul testărilor iniţiale şi finale. Modelarea procesului instructiv-educativ prin folosirea mijloacelor destinate dezvoltării capacităţilor coordinative a stimulat pozitiv atitudinea şi interesul elevilor faţă de practicarea exerciţiilor fizice, în general, şi faţă de lecţia de educaţie fizică, în special.

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele ***concluzii și recomandări:***

- analiza procesului instructiv de educaţie fizică la nivelul ciclului primar de învăţământ arată clar lipsa unei concepţii unitare privind locul şi rolul dezvoltării capacităţilor coordinative în cadrul lecţiei de educaţie fizică;
- în urma aplicării modelului elaborat, dar şi în urma comparării rezultatelor iniţiale cu cele finale măsurătorile efectuate confirmă că performanţa motrice şi capacităţile coordinative ating valori semnificativ superioare în cadrul grupei experiment faţă de grupa martor;
- testările finale pentru performanţa motrice prezintă diferenţe semnificative ($P<0,05$) faţă de cele iniţiale pentru grupa martor. Excepţie face proba „alergare de rezistenţă pe distanţa de 600 m.” în cazul grupei martor de băieţi unde la testarea finală nu se înregistrează diferenţe semnificative ($P>0,05$). În cazul grupei experimentale sunt înregistrate diferenţe semnificativ superioare grupei martor, în cadrul testărilor finale ($P<0,001$) la toate probele;

- la capitolul dezvoltarea capacităţilor coordinative, grupele experimentale au fost net superioare celor martor. Astfel în cazul grupei martor (fete) sunt înregistrate rezultate nesemnificative statistic (P>0,05) la probele 1, 6, 10 şi 11 restul de 7 probe inregistrând un progres semnificativ (P<0,05). La grupa experimentală (fete) toate cele 11 probe înregistrează un nivel superior de semnificaţie statistică (P<0,001). La fel şi în cazul băieţilor, grupa martor, înregistrează la testările finale rezultate nesemnificative statistic (P>0,05) la probele 5 şi 6 comparativ cu testările finale. Restul de 9 probe arată un progres semnificativ unde P<0,05. Situaţia este total diferită în cazul grupei experimentale unde rezultatele obţinute la toate cele 11 probe au ridicat grad de semnificaţie statistică, iar P<0,001;

De asemenea, *se recomandă:*

- utilizarea modelului teoretic pentru dezvoltarea capacităţilor coordinative în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu elevii treptei primare de învăţământ poate fi folosit în oricare dintre verigile II - V ale lecţiei de educaţie fizică;
- în cadrul verigii a II-a, pot fi folosite variante de mers, alergare sau sărituri cu deplasări înainte, înapoi sau lateral, cu diverse sarcini motrice suplimentare, cu modificarea lăţimii sau înălţimii suprafeţei de sprijin, cu deplasare pe un traseu prestabilit, alternarea formaţiilor, etc;
- în cadrul verigii a III-a, pot fi de asemenea dezvoltate toate formele de manifestare a capacităţilor coordinative prin mijloace a căror complexitate creşte trepatat implicând simultan segmente diferite, imprimând tempouri diferite de execuţie, etc;
- în cadrul primei verigi tematice pot fi folosite exerciţii executate individual, pe perechi, grupe, echipe sau frontal, special concepute pentru dezvoltarea capacităţilor coordinative sau din orice probă, ramură sau disciplină sportivă. Întotdeauna mijloacele folosite trebuiesc să fie, în prima etapă, cunoscute, simple şi accesibile colectivului de elevi. Ulterior complexitatea acestora creşte prin înlănţuirea mijloacelor, variaţia structurii interne a mişcării, variaţia condiţiilor externe de execuţie şi nu în ultimul rând prin realizarea acestora cu presiune temporală;
- în cadrul celei de a doua verigi tematice, capacităţile coordinative pot fi dezvoltate indirect prin dezvoltarea calităţilor motrice forţă sau rezistenţă sau prin consolidarea şi/sau perfecţionarea procedeelor tehnico-tactice aferente jocurilor sportive.

MOISESCU PETRONEL CRISTIAN N.

DEVELOPING COORDINATIVE SKILLS AND THEIR INFLUENCE ON MOTOR PERFORMANCE IN PRIMARY SCHOOL PUPILS

Ph.D thesis in pedagogical sciences, Scientific supervisor: A. Rotaru, Ph.D, associate professor in pedagogical sciences. Chișinău, 2011

The study is grounded in the specialist opinion confirming great development potential for motor skills, especially the coordinative ones, during the pre-teen period. The results of previous research clearly showed the existence of sensitive periods in the development of coordinative skills between 7 and 12 years of age. Coordinative skills may be developed successfully during all the school years (especially if a solid foundation is laid in the early school years and adolescence), although the training effect is not the same: the highest – between 7 and 11-12 years of age; medium – from 14 to 16-17 years of age; the lowest – from 12 to 14 years of age. The lack of adequate measures within this interval may decrease the level of development of the coordinative skills and may be the cause of losses that may never be compensated. Using a system of means specific to the development of coordinative skills may bring arguments in favour of reconsidering the orientation of the physical education contents for primary school pupils.

According to the purpose of research, a special conceptual model vas devised for the development of coordinative skills. This model took into account a certain succession in applying the the action systems in the various stages and in the lessons in their entirety.

In the first stage the action systems consist of simple segment or global drills. These should not put too much pressure on, or stress the subjects, so they are familiar to them. The second stage involves resuming the action systems of the previous stage, but in a timed manner. The third stage refers to altering the internal structure of the drill, or/and the external drilling conditions. It is not recommended to approach the changes simultaneously from the very beginning. The 4th stage involves linking together several distinctly automated motor acts and increasing the difficulty of the execution conditions. Complexity rises in this case, and the allotted time may reach up to 60% of the time allowed for the stage in question. The fifth and final stage means resuming the fourth stage, but under time constraints. Complexity is very high, and the allotted time may reach up to 60% of the time spent performing that stage. Drilling may reach individualization.

Implementing in practice the model proposed for the development of coordinative skills, great interest was placed on the evolution of the motor parameters of the pupils involved in the pedagogical experiment, gender differentiated, at the level of both groups. To analyse the motor parameters, a 5-test battery was used, one for speed, 1 for skill, 1 for endurance, and 2 tests for strength, for the upper body and the lower body, respectively. To perform the analysis of the parameters of the coordinative skills, an 11-test battery was used, tailored for the 5 manifestation forms of coordinative skills (assessment of the spatial-temporal parameters, static and dynamic balance, rythm sense, spatial orientation and movement coordination).

As a result of the modelling of the educational process of physical education and comparing the initial to the final results, the measurements confirm that motor performance and coordinative skills reach significantly higher values in the experimental group as compared to the witness group. In regard to the somatic indicators there are no significant differences between the witness and experimental groups at the moment of the initial and final tests. Modelling the educational process by using the means of developing coordinative skills had a positive impact on the pupils' interest in, and attitude toward physical exercise in general, and the lesson of physical education in particular.

The following ***conclusions and recommendations*** may be evinced as a result of the research:

- The analysis of the educational process of physical education in primar yschool clearly shows the lack of a unitary concept regarding the place and role of coordinative skill development within the framework of the physical education lesson;
- Upon implementing the model devised, as well as comparing the initial results to the final ones, the measurements confirm that the motor performance and the coordinative skills reach significantly higher values in the experimental group as compared to the witness group;
- The final tests for motor performance show significant differences ($P<0.05$) as compared to the initial ones in the witness group. The only exception is the `600m endurance run` test for the boys' witness group, where the final test does not yield significant differences ($P>0.05$). In the experimental group all tests yield significant differences that are higher than the witness group in the final test ($P<0.001$);
- In developing coordinative skills, the experimental groups were noticeably superior to the witness groups. Thus, in the witness group (girls) tests 1, 6, 10 and

11 yield statistically insignificant results (P>0.05), while the remaining 7 tests show significant progress (P<0.05). in the experimental group (girls) all the 11 tests have a higher level of statistic significance (P<0.001). Just like for boys, the final tests for the witness group yield statistically insignificant results (P>0.05) in tests 5 and 6 as compared to the final tests. The remaining 9 tests show significant progress where P<0.05. The situation is different in the case of the experimental group where the results obtained in all the 11 tests have a high degree of statistic significance and P<0.001;

In addition, *the following are recommended:*

- Using the theoretical model to develop coordinative skills within physical education lessons for primary school pupils may occur as any of the stages II-V of the physical education lesson;
- Within stage II, versions of walking, running, forward/backward/ lateral leaping may be used, with various supplementary motor tasks, modifying the width or length of the support surface, moving on a set course, alternating formations, etc;
- Within stage III, all forms of manifestation of the coordinative skills may also be developed, -by means whose complexity increases gradually, simultaneously involving different segments, resulting in various execution paces, etc;
- Within stage I one may use individually executed exercises, in pairs, groups, teams or frontally, especially designed to develop the coordinative skills, or pertaining to any sporting event, branch or discipline. In the first stage the means used have to be known, simple and accessible to the pupils. Later, their complexity increases by linking means , varying the internal movement structure, the external execution conditions and, last but not least, shortening the execution time span;

Within stage II, coordinative skills may be developed indirectly by developing the motor skills strength or endurance, or by consolidating and/or improving the technico-tactical procedures of sporting games.

MOROȘAN ION I.

OPTIMIZAREA MOTRICITĂȚII GENERALE ȘI A FUNCȚIONALITĂȚII ORGANISMULUI ELEVILOR DE 10-11 ANI ÎN CADRUL LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific:V. Gr. Manolachi, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar: Chișinău, 2014

Repere conceptuale de cercetare. Studiul respectiv este bazat pe cercetarea influenței metodei antrenamentului în circuit asupra organismului elevilor din clasele primare, care dispun de un nivel scăzut al pregătirii fizice, dar și de incapacitatea de a efectua deprinderile motrice de bază cu indici de eficiență.

Din cauza sarcinii intelectuale sporite ce solicită tot mai mult timp și consacrare majoră, elevul modern este supus la sedentarism, ceea ce conduce la scăderea gradului de motricitate și dereglarea activității principalelor sisteme de organe. Elevii de 10-11 ani suportă bine eforturile fizice, din care considerent lecțiile de educație fizică, ce prevăd folosirea metodei antrenamentui în circuit în îmbinare cu metoda jocului, pot contribui la optimizarea motricității generale a organismului, iar prin această prismă și la stimularea organelor, sistemelor de organe ș optimizarea pregătirii fizice a organismului.

Aspecte metodologice ale cercetării.În conformitate cu scopul stabilit, potrivit căruia prin îmbinarea metodelor antrenamentului în circuit și cea a jocului va fi asigurată optimizarea motricității generale și a funcționalității organismului, au fost trasate și realizare un șir de obiective:

-Analiza conceptelor teoretico – didactice și metodice din sistemul de educație fizică a elevilor, prin prisma modernizării lecțiilor și asanării organismului.

- Aprecierea motricităţii generale a elevilor de 10-11 ani.

- Elaborarea metodologiei de implementare a antrenamentului în circuit în cadrul lecţiilor de educaţie fizică în clasa a IV-a.

- Verificarea și argumentarea experimentală a optimizării motricității generale și a funcționalității organismului elevilor în cadrul lecțiilor de educație fizică prin îmbinarea metodei antrenamentului în circuit cu metoda jocului.

Mecanisme investigaționale (esențe de examinare).Astfel,având în vedere scopul și obiectivele cercetării, am analizat motricitatea gnerală a elevilor din mediul urban, identificând principalele forme de activitate fizică și cheltuielile lor energetice în decurs de 24 ore, obținând datele necesare pentru confirmarea hipokineziei elevilor,

ceea ce a servit drept argument în favoarea necesității intensificării lecțiilor de educație fizică. În acest context au fost elaborate și analizate tezultatele anchetării elevilor și profesorilor de educație fizică care au pledat pentru intensificarea lecțiilor de educație fizică și monitorizarea medico-pedagicică a acestora.

La începutul experimentului a fost efectuată testarea inițială a elevilor.Totodată,a fost elaborată metodologia implementării metodei antrenamentului în circuit în îmbinare cu metoda jocului în cadrul lecțiilor de educație fizică, care a fost aprobată experimental. Astfel elevii din lotul martor au frecventat lecțiile de educație fizică, organizare conform programului de învățământ, iar elevii din lotul experimental la lecțiile în care erau folosite în îmbinare metoda antrenamentului în circuit și metoda jocului. La etapa fundamentală a lecției de educație fizică exercițiile fizice se desfășurau în stații, numărul acestora și exercițiile fizice fiind modificate sistematic. După realizarea exercițiilor în stații elevii erau implicați într-un joc dinamic ori stafetă, iar la etapa de încheiere a lecției erau executate exerciții fizice de relaxare, în vedrea micșorării exitabilității sistemului nervos central și revenirii lentre a activității sistemului cardiorespirator spre cifrele apropiate de starea de repaus. La finele experimentului s-a efectuat testarea finală.

Rezultate – produs. La băieții din lotul experimental s-au modificat veridic 85,71% din indicii supuși evaluării, iar la fetele din lotul respectiv - 76,1% din indicii cercetațila pragul de semnificație statistică de 5% ($P<0,05$ - $<0,001$). Rezultatele obținute denotă că lecțiile de educație fizică organizate prin îmbinarea

metodei antrenamentului în circui cu metoda jocului sunt benefice atât pentru fete cât și pentru băiețicontribuind la optimizarea funcționalității organismului și a nivelului de pregătire motrice a organismului.

Concluzionări și recomandări. În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi evidențiate următoarele concluzii și recomandări:

- în bibliografia de specialitate nu este specificată în mod distinct posibilitatea optimizării motricităţii generale şi a funcţionalităţii organismului elevilor de vârstă şcolară mică în cadrul lecţiilor de educaţie fizică;

- majoritatea profesorilor de educație fizică recunosc nivelul scăzut al nivelului de pregătire motrice a elevilor ce finalizează ciclul primar de învățământ, apreciindu-l ca satisfăcător (54,0%) ori ca nesatisfăcător (23,44%), fiind remarcată importanța metodei antrenamentului în circuit în sporirea nivelului de pregătire motrice a elevilor (43%). Elevii au menționat disponibilitatea lor de a efectua în timpul lecțiilor de educație fizică cât mai multe mișcări pe un fundal emoțional pozitiv, care, cred ei, poate fi generat de practicarea jocurilor dinamice (51%) şi sportive (38%);

- s-a stabilit că cheltuielile lor energetice, precum și numărul mişcărilor zilnice efectuale de elevii cercetați, sunt sub limita necesităților fiziologice de vârstă, ceea ce denotă că aceștia suferă de hipochinezie;

- s-a demonstrat optimizarea dezvoltării fizice a elevilor, manifestată prin îmbunătățirea elasticităţii toracice (P<0,05), a forţei membrelor superioare (P<0,05 <0,01), a dimensiunilor taliei corporale (P<0,05), a perimetrului toracic (P<0,01) şi creşterea cotei elevilor dezvoltaţi fizic armonios.

- analiza dinamicii anuale a indicilor stării funcţionale a organismului elevilor din lotul experimental confirmă faptul optimizării activităţii sistemului cardiovascular și creşterea potenţialului adaptiv al acestuia, îmbunătăţirea activităţii sistemelor respirator şi neuromuscular la pragul de semnificaţie P<0,05-<0,01. Aceste rezultate exprimă acţiunea benefică a lecţiilor experimentale asupra funcţionalităţii organismului elevilor de vârstă şcolară mică, ce poate fi explicată prin diminuarea hipochineziei copiilor și creșterea rolului activității musculare în perfecționarea mecanismelor de adaptare ale principalelor sisteme de organe (cardiovascular, respirator, nervos) la eforturile fizice.

- analizând dinamică anuală a modificărilor nivelului pregătirii motrice a elevilor din lotul experimental,s-a stabilit ocreștere semnificativă a rezultatelor testării finale (flotări, tracţiuni la bara fixă, alergare de rezistenţă 6 min, aplecarea înainte, săritură în lungime de pe loc) în raport cu testarea iniţială, la pragul de semnificaţie de 5% (P< 0,05), ceea ce nu este valabil şi pentru lotul martor. S-a stabilit evoluția nivelului de motricitate a lotului experimental, confirmându-se faptul că, optimizarea motricităţii generale se răsfrânge pozitiv asupra stării funcţionale a organismului, care, la rândul ei, asigură creşterea nivelului de pregătire fizică a elevilor şi a formării deprinderilor motrice de viaţă.

Se recomandă: - elaborarea unor noi exerciții fizice și jocuri dinamice, menite să motiveze activitatea motrice a elevilor și să intensifice lecțiile de educație fizică, fiind încurajate propunerile elevilor și ale părinților acestora; - anchetarea sistematică a elevilor în vederea stabilirii doleanțelor acestora privind modernizarea lecțiilor de educație fizică; - elaborarea unor complexe de exerciții pentru activitatea independentă a elevilor, inclusiv practicarea lor conform metodei antrenamentului în circuit; - diversificarea maximă a părții de bază a lecției, includerea exercițiilor pentru diferite grupe de mușchi, schimbarea intensității eforturilor și a regimului de realizare a acestora (aerob, anaerob, mixt), dozarea corectă a intensității și a volumului de locomoții, ceea ce va asigura dezvoltarea fizică armonioasă a corpului, dar și îmbunătățirea aprovizionării țesuturilor cu oxigen, creșterea excitabilității nervoase și prevenirea monotoniei lecțiilor.

MOROSHAN ION I.

OPTIMIZING GENERAL MOTOR SKILLS AND THE FUNCTIONALITY OF THE 10-11 YEAR OLD STUDENTS ORGANIZATION IN PHYSICAL EDUCATION LESSON

Doctoral thesis in pedagogical sciences,
Scientific leader: V.Gr. Manolachi,
doctor habilitat in pedagogical sciences,
university professor: Chisinau, 2014

Conceptual research references.The study is based on research into the influence of the circuit training method on the body of primary school students, who have a low level of physical training, but also the inability to perform basic motor skills with efficiency indices.

Due to the increased intellectual load that requires more and more time and major dedication, the modern student is subjected to sedentary lifestyle, which leads to decreased motor skills and impaired activity of the main organ systems. 10-11 year old students can withstand physical exertion, from which they consider physical education lessons, which provide for the use of circuit training in combination with the game method, can contribute to optimizing the general motor skills of the body, and through this prism and organ stimulation, organ systems and optimizing the body's physical training.

Methodological aspects of the research. In accordance with the established purpose, according to which by combining the methods of training in the circuitand that of the gamewillbe, ensured the optimization of the general motor skills and the functionality of the organism, a series of objectives were drawn and achieved:

- Analysis of the theoretical-didactic and methodical concepts in the students' physical education system, through the prism of modernizing the lessons and rehabilitating the body.
- Assessment of the general motor skills of 10-11 year old students.
- Elaboration of the methodology for implementing the circuit training within the physical education lessons in the 4th grade.
- Verification and experimental argumentation of the optimization of the general motor skills and the functionality of the students' body within the physical education lessons by combining the circuit training method with the game method.

Investigation mechanisms (examination essences). Thus, considering the purpose and objectives of the research, we analyzed the general motor skills of urban students, identifying the main forms of physical activity and their energy

expenditure within 24 hours, obtaining the necessary data to confirm hypokinesia students, which served as an argument in favor of the need to intensify physical education lessons. In this context, the results of the survey of students and teachers of physical education who advocated for the intensification of physical education lessons and their medical-pedagogical monitoringwere, elaborated and analyzed. At the beginning of the experiment, the initial testing of the students was performed. At the same time, the methodology for implementing the circuit training method in combination with the game method within the physical education lessons was developed, which was approved experimentally. Thus, the students from the control group attended the physical education lessons, organized according to the curriculum, and the students from the experimental group attended the lessons in which the method of circuit training and the game method were used in combination. At the fundamental stage of the physical education lesson, the physical exercises took place in stations, their number and physical exercises being systematically changed. After performing the exercises in the stations, the students were involved in a dynamic game or relay, and at the end of the lesson physical relaxation exercises were performed, in order to reduce the excitability of the central nervous system and slow the activity of the cardiorespiratory system to the figures close to rest. At the end of the experiment, the final test was performed.

Results - product. In the boys in the experimental group, they changed dramatically 85,71% of the indices subject to evaluation, and for the girls in the respective group - 76.1% of the indices investigated at the threshold of statistical significance of 5% ($P < 0.05 - < 0.001$). The obtained results show that the physical education lessons organized by combining the circus training method with the game method are beneficial for both girls and boys, contributing to the optimization of the body's functionality and the body's level of motor training.

Conclusions and recommendations. The following conclusions and recommendations can be highlighted as a result of the research undertaken:

- in the specialized bibliography is not specified distinctly the possibility of optimizing the general motor skills and the functionality of the body of the young school students within the physical education lessons;

- most physical education teachers recognize the low level of motor training of students completing the primary cycle of education, considering it satisfactory (54.0%) or unsatisfactory (23.44%), noting the importance of the training method in circuit in increasing the level of motor training of students (43%). Students mentioned their willingness to perform as many movements as possible during

physical education lessons on a positive emotional background, which, they believe, can be generated by practicing dynamic games (51%) and sports (38%);

- it has been established that their energy expenditure, as well as the number of actual daily movements of the researched students, are below the age-old physiological needs, which indicates that they suffer from hypokinesia;

- it has been shown to optimize the physical development of students, manifested by improving chest elasticity ($P < 0.05$), upper limb strength ($P < 0.05 < 0.01$), waist size ($P < 0.05$), of the thoracic perimeter ($P < 0.01$) and the increase of the share of physically harmoniously developed students.

- the analysis of the annual dynamics of the functional state indices of the students' body in the experimental group confirms the fact of optimizing the activity of the

cardiovascular system and increasing its adaptive potential, improving the activity of the respiratory and neuromuscular systems at the significance threshold $P < 0.05 - < 0.01$. These results express the beneficial action of experimental lessons on the functionality of the body of young school children, which can be explained by decreasing children's hypokinesia and increasing the role of muscle activity in improving the mechanisms of adaptation of major organ systems (cardiovascular, respiratory, nervous) to physical effort.

- analyzing the annual dynamics of the changes in the level of motor training of the students in the experimental group, a significant increase of the final test results was established (floats, traction at the fixed bar, endurance running 6 min, forward bending, long jump) with initial testing, at the significance threshold of 5% ($P < 0.05$), which is not the case for the control group. The evolution of the motor level of the experimental group was established, confirming the fact that the optimization of general motor skills has a positive effect on the functional state of the body, which, in turn, ensures the increase of students' physical training and life skills.

It is recommended:

- the elaboration of new physical exercises and dynamic games, meant to motivate the motor activity of the students and to intensify the physical education lessons, being encouraged the proposals of the students and their parents;

- systematicsurvey of students in order to establish their wishes regarding the modernization of physical education lessons;

- elaboration of complexes of exercises for the independent activity of the students, including their practice according to the method of circuit training;

- the maximum diversification of the basic part of the lesson, the inclusion of exercises for different muscle groups, the change of the intensity of the efforts and the regime of their realization (aerobic, anaerobic, mixed), the correct dosage of the intensity and volume of locomotives, which will ensure harmonious physical

development of the body, but also improving the supply of tissues with oxygen, increasing nerve excitability and preventing the monotony of lessons.

MOROŞAN-LARIONESCU VIRGIL-ADRIAN

PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A STUDENȚILOR FACULTĂȚILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT ÎN CADRUL DISCIPLINEI VOLEI PRIN FOLOSIREA APARATELOR AJUTĂTOARE

Teza a fost susținută în cadrul Consiliului Științific Specializat al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova, Chișinău, 2012

Actualitatea temei și importanța problemei abordate. Pregătirea profesională a studenților din instituțiile de învățământ superior de cultură fizică a fost și rămâne problema cheie pentru o mare parte dintre specialiștii din domeniu. Jocurile sportive ocupă un loc foarte important în documentele de organizare și desfășurare a procesului de pregătire profesională a studenților de la Facultățile de Educație Fizică și Sport. Jocul de volei este o disciplină de bază unde, ca și la alte discipline practice, conform planurilor de studii, numărul de ore prevăzut pentru pregătirea studenților, după cerințele Tratatului de la Bologna, a fost redus esențial.

Practica demonstrează, că studenții înmatriculați la facultățile de educație fizică și sport stăpânesc destul de slab jocul de volei, mai cu seamă ce ține de pregătirea tehnică a acestora. Observațiile pedagogice efectuate asupra studenților ce urmează cursul de bază la disciplina volei, de asemenea au demonstrat un nivel destul de scăzut al însușirii elementelor și procedeelor tehnice din jocul de volei, care la rândul lor se răsfrânge negativ asupra nivelului pregătirii profesionale a acestora.

Un șir de cercetări efectuate în domeniul culturii fizice și a sportului a demonstrat clar eficiența aplicării aparatelor ajutătoare în practica pregătirii sportive în diferite ramuri. La rândul lor aparatele ajutătoare au fost aplicate în pregătirea voleibaliștilor pentru optimizarea tuturor factorilor antrenamentului sportiv inclusiv și a pregătirii tehnice, dar foarte puțini autori tratează aplicarea aparatelor ajutătoare în cadrul pregătirii tehnice a studenților.

Aceste rezultate ne-au determinat să abordăm această idee în pregătirea profesională a studenților de la facultățile de educație fizică și sport în cadrul disciplinei sportive volei, accentul fiind pus pregătirea tehnică a studentului. Cu acest scop au fost selectate, o parte din ele elaborate, unele aparate ajutătoare pentru învățarea elementelor și procedeelor tehnice, efectul cărora urmează a fi cercetat în cadrul unor studii speciale ce se vor regăsi în lucrarea propusă.

Considerăm că tema este una actuală și va contribui la optimizarea nivelului pregătirii profesionale a studenților facultăților de educație fizică și sport pentru viitoarea lor activitate.

Scopul cercetării îl constituie optimizarea procesului pregătirii tehnice a studenților facultăților de educație fizică și sport în cadrul disciplinei sportive volei prin aplicarea aparatelor ajutătoare.

Obiectivele cercetării.

1. Aprecierea nivelului pregătirii tehnice a studenților facultăților de educație fizică și sport ce însușesc cursul de bază la disciplina volei.

2. Aprecierea conținutului pregătirii profesionale a studenților facultăților de educație fizică și sport la disciplina sportivă „Volei", prin aplicarea aparatelor ajutătoare.

3. Argumentarea experimentală a eficienței aplicării aparatelor ajutătoare în pregătirea tehnică a studenților facultăților de educație fizică și sport în cadrul cursului de volei.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că aplicarea aparatelor ajutătoare în cadrul însușirii cursului de volei va contribui la:

- sporirea nivelului pregătirii profesionale;
- îmbunătățirea nivelului pregătirii tehnice a studentului;
- micșorarea perioadei necesare însușirii elementelor și procedeelor tehnice;
- optimizarea pregătirii metodice.

Metodologia cercetării. În cadrul cercetărilor întreprinse s-au folosit următoarele metode de cercetare: studiul bibliografiei de specialitate, observația pedagogică, experimentul pedagogic, ancheta tip chestionar, metode statistico-matematice, pregătirea tehnică prin intermediul aparatelor ajutătoare etc.

Volumul tot mai ridicat de cunoștințe necesare pregătirii profesionale a viitorilor profesori de educație fizică și sport în antiteză cu numărul tot mai redus de ore practice și teoretice, reclamă o serioasă reconsiderare a principiilor și normelor pe baza cărora funcționează facultățile de profil din țară și din întreaga lume.

Analizând rezultatele cercetărilor din domeniu, putem trage concluzia că pregătirea profesională a specialistului în cultură fizică și sport reclamă o cunoaștere în detaliu a esenței obiectelor și fenomenelor, o capacitate de analiză și sinteză a cunoștințelor de specialitate, precum și o diferențiere a metodelor și mijloacelor acţionale.

Un șir de cercetări ilustrează faptul că în volei învățarea gestuală, motrică, realizată la nivel de priceperi, deprinderi și obișnuințe este dublată de însușirea de

noțiuni și concepte care generează judecăți și acțiuni oportune și eficiente în executarea procedeelor tehnice de către subiect. Un alt aspect foarte important pentru domeniul nostru îl reprezintă metodele de corectare a tehnicii, tratate de numeroși specialiști, care se bazează pe principiul informației imediate transmisă prin diferitele căi informaționale: vizuală, tactilă, auditivă.

Se consideră metoda de „împrospătare" a percepțiilor chinestezice ca fiind deosebit de eficientă dacă influențele suplimentare se transmit simultan cu executarea exercițiului. Ele formează un flux informațional cu multiple posibilității de acțiune, reînnoind rapid percepțiile chinestezice, prin aceea că accelerează chiar corectarea greșelilor puternic înrădăcinate.

Doar depistarea greșelilor de tehnică nu reprezintă o condiție suficientă pentru formarea unei tehnici de execuție corecte. Trebuie identificate cauzele generatoare ale greșelii și supuse atenției și analizei critice a studentului, în scopul conștientizării și creării răspunsului potrivit de către acesta.

O serie de specialiști consideră că tehnica în jocul de volei, mai mult decât în orice alt joc sportiv, este esențială pentru desfășurarea jocului în sine, ca urmare a faptului că în acest joc sportiv mișcările naturale sunt foarte puține, majoritatea acțiunilor presupunând tehnici speciale de execuție și care nu pot fi împrumutate din celelalte jocuri sportive.

Pentru corectarea greșelilor de execuție, trebuie o analiză atentă, preliminară, pentru a o încadra corect, funcție de tipologia ei. Multe din aceste erori de execuție au ca substrat greșeli din secvențe anterioare, care le generează, și care dacă sunt ignorate, metodele și mijloacele folosite nu produc nici un efect. Acest lucru este realizat de ochiul specialistului, ajutat de „ochiul" camerei de luat vederi, fără de care multe dintre greșelile de execuție nu ar putea fi identificate.

Reieșind din analiza izvoarelor literare, și din experiența câștigată în practica domeniului, precum și din rezultatele demersului constatativ, am conceput o clasificare a aparatelor ajutătoare, care urmau să fie aplicate în cadrul experimentului pedagogic de bază la disciplina sportivă „Volei", urmărind în principal reducerea greșelilor de tehnică prin o abordare secvențială a procedeelor tehnice specifice, modelând practic bugetul de timp limitat avut la dispoziție.

Aparatele ajutătoare, în viziunea noastră, pot fi împărțite în trei categorii: mecanice; electromecanice; electronice.

La rândul său acestea au fost selectate reieșind din destinația lor (pentru însușirea tehnicii și tacticii de joc, pentru dezvoltarea calităților motrice și pentru pregătirea teoretico-metodică), ca apoi să fie aplicate în grupa experimentală pe

parcursul unui an de studii, având ca scop optimizarea procesului de instruire, în general și a nivelului pregătirii tehnice, în special.

Pentru a vedea dacă utilizarea programei analitice şi a aparatelor ajutătoare concepute de noi a contribuit la îmbunătățirea pregătirii tehnice sub aspectul laturii teoretice, am testat cunoștințele teoretice ale studenților la finalul cursului de bază la disciplina „Volei", prin intermediul unui chestionar.

La testarea teoretică au participat un număr de 51 de studenți, care au răspuns la un chestionar ce a cuprins un număr de 25 de întrebări cu 3 sau 4 variante de răspuns, cu întrebări din: istoric, tehnică, regulament, teren, instalații, materiale și tactica jocului de volei.

Analiza datelor conturează profilul componentei teoretice din cadrul cursului de bază la disciplina „Volei". Prezența diferențelor între cele două eșantioane concretizate în rezultatele mai bune obținute de grupa experiment la cunoștințele teoretice din tehnica și tactica jocului de volei, dar similare în ceea ce privește însușirea cunoștințelor referitoare la istoricul jocului de volei și noțiunile de regulament, ne determină să tragem concluzia că utilizarea aparatelor ajutătoare în cadrul pregătirii tehnice a studenților produce mutații semnificative la nivelul pregătirii teoretice, media aritmetică a tuturor răspunsurilor apreciate cu calificativul „corect", „bine" şi „suficient" la grupa martor fiind de 30,77, iar la grupa experiment de 31,66.

Pentru a determina nivelul pregătirii tehnice a studenților la disciplina sportivă „Volei", am testat principalele procedee atât la începutul cât și la sfârșitul cursului de bază. Procedeele tehnice la care au fost testați subiecții celor două grupe, martor (n=52) și experiment (n=51), sunt pasa cu două mâini de sus spre înainte, pasa cu două mâini de jos spre înainte, serviciul cu o mână de sus, preluarea din serviciu cu două mâini de jos, blocajul individual la corespondent și lovitura de atac pe direcția elanului, urmărindu-se și înregistrându-se greșelile de execuție pe fiecare fază componentă a procedeului testat.

După calcularea indicatorilor statistici observăm că există diferențe între cele două grupe de studenți în ceea ce privește numărul de greșeli efectuate după susținerea probelor de control. Astfel deși ambele grupe au beneficiat de aceleași condiții de pregătire și aceeași perioadă de timp, totuși în urma testării finale diferențele dintre grupa experiment și martor sunt superioare în favoarea grupei experiment, ceea ce confirmă faptul că utilizarea aparatelor ajutătoare în cadrul pregătirii tehnice a studenților facultăților de educație fizică și sport conduce către o mai bună instruire a componentei pregătirea tehnică.

De asemenea, prelucrarea datelor a vizat și analiza comparativă a datelor înregistrate la testările inițiale și finale, precum și rezultatele obținute la procedeele tehnice în cadrul fiecărei grupe, pentru cele două forme de evaluare.

Referitor la diferența dintre mediile finale ale greșelilor de tehnică la procedeele cuprinse în prezenta cercetare ale grupei experiment și martor, valoarea lui „t" calculat, argumentează faptul că între cele două grupe există diferențe semnificative din punct de vedere statistic, între acestea realizându-se un progres ($t = 2,33$, $P< 0,05$).

Centralizând media greșelilor de tehnică obținute de grupa experiment, în comparație cu grupa martor, se confirmă îmbunătățirea tehnicii de execuție a studenților la procedeele testate

Pentru a verifica eventualele diferențieri în ceea ce privește pregătirea metodică ca urmare a folosirii aparatelor ajutătoare în cadrul pregătirii tehnice, fiind știut faptul că pregătirea tehnică înglobează și componentele pregătirea teoretică și metodică, am conceput și aplicat un chestionar axat pe programa analitică parcursă de cele două eșantioane.

În cadrul celor două grupe martor și experiment, programa analitică la disciplina sportivă „Volei" nu a suferit mutații semnificative sub aspectul conținutului și a structurii, noțiunile despre aparatele ajutătoare şi metodica aplicării lor fiind elementul de noutate din programa grupei experimentale. Astfel accentul în cadrul pregătirii la orele de curs a fost centrat pe latura metodică 71,43%, iar la orele practice această componentă a fost abordată ca sarcină permanentă.

Studiul experimental a fost desfășurat cu o grupă martor ($n = 52$), și o grupă experiment ($n = 51$), care a beneficiat de utilizarea în cadrul pregătirii, a aparatelor ajutătoare. Grupele au fost alcătuite din studenții anului III respectiv II ai Facultății de Educație Fizică și Sport Suceava, care au parcurs cursul de bază la disciplina sportivă „Volei".

Programa aplicată a cuprins toate componentele necesare predării și practicării jocului de volei global, dar accentul cercetării s-a pus pe pregătirea tehnică a studenților, aparatele ajutătoare incluse în studiu constituindu-se în acele elementele lipsă în cadrul construirii unui demers metodic modern și eficient.

Fiind cunoscut faptul că pregătirea tehnică nu se poate face exclusiv, influențele vizând și alte componente ca pregătirea teoretică sau metodică, am conceput o baterie de teste de metodică, pe care le-am aplicat la finalul cursului de bază a ambelor grupe. Problemele au fost în număr de 5, din care primele 3 au avut un caracter închis, subiectul trebuind să aleagă răspunsul corect din variantele

prezentate, iar ultimele două au dat posibilitatea studenților de a răspunde liber, folosindu-se în scop euristic de toate cunoștințele acumulate pe parcurs.

În urma datelor prezentate anterior putem concluziona, că urmare a aplicării ajutătoare în cadrul pregătirii tehnice a studenților grupei experiment, alături de creșterea nivelului tehnic prin reducerea considerabilă a greșelilor de execuție, s-a îmbunătățit și componenta metodică, studenții fiind stimulați mai mult în cadrul procesului instructiv educativ, să participe activ și conștient, iar lucrul cu și la aceste aparate, a lărgit orizontul metodic al acestora, contribuind la rezultatele pozitive prezentate anterior.

Rezultatele înregistrate, argumentează funcționalitatea aparatelor ajutătoare utilizate de noi și conturează ”profilul” componentei metodice din cadrul compartimentului tehnic al pregătirii studenților, favorizând legătura acestor cunoștințe acumulate cu activitatea practică a jocului.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute constă în faptul că cercetarea în cauză își propune optimizarea procesului de pregătire al studenților la disciplina sportivă „Volei” curs de bază, prin aplicarea aparatelor ajutătoare. Au fost elaborate două aparate ajutătoare, precum și clasificarea și metodologia de selectare și aplicare a aparatelor ajutătoare în cadrul lecțiilor practice cu studenții la disciplina sportivă volei.

Semnificația teoretică a lucrării constă în elaborarea unei clasificări a aparatelor ajutătoare, precum și aplicării acestora în pregătirea tehnică a studenților facultăților de educație fizică și sport la cursul de volei. Metodologia experimentală elaborată a permis depistarea și corectarea greșelilor de tehnică în timpul învățării elementelor și procedeelor de joc din volei.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în faptul că rezultatele cercetării pot fi aplicate cu succes în cadrul pregătirii profesionale a studenților facultăților de educație fizică și sport la jocurile sportive în general și în jocul de volei în special. Acestea pot fi de folos și în cadrul cursurilor de specializare la volei. Aparatele ajutătoare și metodologia experimentală poate fi aplicată și de către antrenorii și profesorii din cadrul liceelor cu program sportiv și cluburile sportive specializate.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere :

1. Abordarea teoretică a pregătirii tehnice a studenților facultăților de educație fizică și sport la disciplina sportivă „Volei” curs de bază, bazată pe aplicarea aparatelor ajutătoare în cadrul instruirii.

2. Pregătirea tehnică a studenților facultăților de educație fizică și sport la disciplina sportivă „Volei” se va realiza prin aplicarea aparatelor ajutătoare cu

scopul identificării oportune și reducerii numărului de greșeli pe fiecare secvență componentă a procedeelor tehnice.

3. Conținutul aparatelor ajutătoare aplicate în cadrul pregătirii studenților facultăților de educație fizică și sport la disciplina sportivă „Volei” va fi adaptat compartimentelor jocului de volei și procedeelor tehnice de bază, influențând nivelul de însușire a acestora.

4. Elaborarea și aplicarea metodicii experimentale de îmbunătățire a pregătirii profesionale, prin aplicarea aparatelor ajutătoare în cadrul pregătirii studenților facultăților de educație fizică și sport la disciplina sportivă „Volei”.

NASTAS NATALIA

FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE LA STUDENȚII INSTITUȚIILOR DE CULTURĂ FIZICĂ ÎN CADRUL DISCIPLINEI "LIMBA ENGLEZĂ"

Teza **doctor în ştiinţe ale educației** a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, 2020

Actualitatea și importanța problemei abordate

Concepția europeană de învățământ a pus accent pe formarea –dezvoltarea profesională a viitorilor specialiști, să știe și să proceseze informația esențială, să folosească noile tehnologii informaționale, să aibă conștiință superioară, gândire și să comunice eficient. Competențele de tip european necesită ca studentul să posede abilități de a utiliza alte limbi europene, să manifeste un profesionalism de tip european și să cunoască măsura calității europene și modalitățile de comunicare în dependență de climatul afectiv, în vederea calității morale, culturale estetice și intelectuale, în strânsă legătură cu trebuințele și interesele de studiere și realizarea competențelor de comunicare.

Competențele profesionale de comunicare în limba străină și performanțele de realizare a unor sarcini intelectuale, social-culturale și sportive primește o anumită valoare informațională în structura instruirii integrate reprezentând dezvoltarea și maturizarea bio-psihosocială și cognitivă a studentului. Structurile cognitive sunt considerate ca instrument de realizare a personalității studentului. Ele plasează studentul în scara obiectivă a competențelor și valorilor profesionale. Asociate cu structurile motivaționale și afective, ele compun structura complexă ale aptitudinilor.

În lucrările periodice, consacrate problemei învăţării unei limbi străine în instituţiile de învăţământ superior în domeniul culturii fizice se remarcă anumite carenţe în planurile şi metodele elaborate –atât în privinţa conţinutului, cât şi a tehnologiilor şi mijloacelor de predare-fapt confirmat de cunoaşterea slabă de către o bună parte de studenţi a lexicului profesional şi de dificultăţile de care aceştia se lovesc la traducerea textelor autentice cu conţinut profesional.

Potrivit datelor literare, tehnologiile inovatoare ale procesului instructiv (didactic) în cazul asigurării unei influenţe pedagogice direcţionate spre obiectivul propus şi a condiţiilor tehnico-materiale corespunzătoare sporesc considerabil

eficacitatea formării competenţei profesional-pedagogice a studenţilor de la instituţiile de învățământ superior. Ele formează motivaţia didactică, potenţialul intelectual al persoanei, îi mobilizează pe studenţi la o activitate energică cognitiv-instructivă.

În procesualitatea investigațională, prin implicarea mai multor factori educaționali și socio-comunicaționali, care ocupă o poziție evidentă în construcția predării-învățării, atât din punct de vedere metodologic, cât și din cel al selecției materiei de studiu, prin observarea relației dintre aceștia și celelalte aspecte ale activității de formare, s-a redescoperit și s-a valorificat ideea conform căreia practica are cel puțin un rol tot atât de important ca și cunoașterea sau epistemologia. Fondul concluziilor pe care le putem face, include următoarele idei:

1. Reprezentarea procesului de formare a competențelor profesionale, neutralizând unele controverse ideatice, reclamă un set de acțiuni concrete, axate pe implicarea ***instruirii/învățării bilaterale*** și urmărind dinamica sporirii cunoașterii și a dezvoltării capacităților, abilităților, atitudinilor, motivațiilor studenților. Temeiurile teoretice și cele aplicative au condus spre determinarea unui set de competențe profesionale, cum ar fi competența joncțională, competența cognitivă, competența metodologică, competențe strategică, competența interculturală, competența comunicativă, competența pluridisciplinară, competența autodeterminării și a semnificațiilor lor nominale, care au oferit o bază argumentativă în modelarea liniilor de acțiune formativă în demersul educațional la nivelul studenților de la facultatea de educație fizică.

2. În vederea consemnării cadrului aplicativ al cercetării, s-a desfășurat un experiment de diagnosticare la nivelul studenților de la cultura fizică și al cadrelor didactice în vederea determinării opiniilor acestora în raport cu implementarea unei tehnologii revăzute de limba engleză în activitatea sportivă; perceperii de către cadrele didactice a profilului de ***competență profesională a studentului;*** determinării concordanței tehnologiei la limba străină cu obiectivele învățării la educația fizică. De asemenea, a fost elaborat *Modelul conceptual de formare a competențelor profesionale la studenții instituțiilor de cultura fizică în cadrul disciplinei Limba engleză,* care include un șir de componente determinante în valorificarea competențelor profesionale ale studenților. Acest model constituie baza teoretico-conceptuală a cercetării, raționalitatea lui constând în desemnarea funcțională a acțiunilor formative, având consecințe importante asupra sensului acestor acțiuni în curs de desfășurare.

3. Pornind de la valorile educaționale ale Modelului conceptual, de la obiectivitatea lui formativă, a fost concepută și elaborată ***Tehnologia formării***

competențelor profesionale ale studenților în raport cu învățarea limbii engleze **(TFCP),** care are un rol primordial în crearea premiselor pentru dezvoltarea și adaptarea la exigențele actuale ale sistemului educațional prin formarea ***competențelor profesionale*** de comunicare într-o limbă străină. Racordată la specialitatea ***Fitness și programe de recreare***, *Tehnologia formării competențelor profesionale* conduce în mod logic spre plasarea studentului în centrul procesului educațional ca specialist competent, actant principal în procesul de predare-învățare în specialitatea aleasă. Realizarea cu succes a acestei tehnologii presupune și o reabordare a metodologiei de predare–învățare prin promovarea și actualizarea unei pedagogii active a limbii engleze, îndeosebi a metodelor interactive sau cu caracter bilateral, fondate pe schimbări reciproce de idei și experiențe, pe colaborarea și relaționarea interpersonală, pe formarea inteligenței sociale și acționale, drept constituente ale unui învățământ formativ contemporan. S-a dedus că învățarea limbii engleze poate fi productivă dacă procesul se axează pe cinci ***domenii tematice*** principale de activitate **(5C):** *Comunicare, Cultură, Conexiune, Comparație și Comunitate*.

4. S-a argumentat faptul că din perspectiva funcționalității ei pedagogice, TFCP are următoarele contribuții practice: eficientizarea învățării prin intermediul unor activități diverse, susținerea relației sociale și comunicative, favorizarea demersului educațional, consolidând și susținând mesajul comunicativ în limba engleză. Prin urmare, TFCP este indispensabilă desfășurării productive în formarea studenților, atribuindu-și calitatea unei stări de normalitate în actualitatea educației la nivel universitar. Totodată, TFCP nu numai că justifică, dar pretinde cu necesitate intervenția formativă planificată, înclinând balanța spre polul pozitiv. Datele statistice ale rezultatelor sunt o dovadă în acest sens: competențele studenților la etapa formativă cognitiv-motivațională este mai mică (7,93±0,18, V=7,69%) în comparație cu media notei obținute în etapa a doua (8,78±0,21, V=7,43%). Diferențele înregistrate între rezultatele obținute de studenți sunt semnificative, t=3,76 la P<0,01. Compararea diferențelor constatate între rezultatele obținute de studenți în cele două condiții experimentale (E-M) la prima etapă a semestrului I demonstrează rezultate nesemnificative, t=0,074 la pragul de P>0,05. Competențele grupei experimentale, în comparație cu grupa martor, sunt mai performante, cu o diferență statistic semnificativă (t=2,640, P<0,05).

5. Constatăm realizarea finalităților prin creșterea ponderii conținutului bilateral al disciplinelor de studiu, care au efect performanțial în dezvoltarea profesionalismului studentului, orientate spre un anumit scop – interesele profesionale, didactice, sport, ce se formează tocmai în condițiile realizării

activității educaționale bilaterale – limba străină în corelație cu alte domenii, formând următoarele competențe: competențe de învățare – disponibilitatea studentului de a se autoorganiza, autoeduca și reglementa propria învățare; competența de comunicare în limba engleză în domeniul de specialitate; competența lingvistică-sincronică; competența comunicativ-verbală, capacitatea de a conversa, a susține un dialog, un raport științific în specialitatea aleasă; competența de a identifica mișcările fizice și a comunica într-o limbă străină acțiunile motrice învățate; competențe relaționale – prevăd orientarea studentului în găsirea surselor de informații de care are nevoie, pentru colaborarea socială, indiferent de concepții, atitudine și valoarea lor individuală în domeniul culturii fizice și sportului; competențe cultural-sportive care vizează antrenarea limbii engleze în activitățile culturii fizice și sportului, pe care studentul trebuie să le cunoască și să le aprecieze ca valoare a culturii naționale.

6. Tehnologia formării competențelor profesionale ale studenților în raport cu învățarea bilaterală a limbii engleze este legată cu apariția noilor trebuințe de organizare a activității de cunoaștere.

Modelarea condițiilor de instruire în formarea competențelor profesionale au fost acceptate de către studenții ”în foarte mare măsură” la nivel de 63,64% și ”în mare măsură” 25,62%, constituind 89,25%, ceea ce confirmă complexitatea și oportunitatea studiului în cauză.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare.

Modernizarea procesului instructiv-educativ pentru formarea competențelor de dezvoltare profesională presupune o renovare a structurii în ansamblu a lecției să sinteze pe pozițiile unei investigații interdisciplinare, pluridisciplinare, învățând fenomenul limbii moderne în diverse unghiuri de specialitate. În cercetarea noastră activitatea de formare a competențelor profesionale s-au păstrat unele condiții cu caracter modern:

1. asigurarea unui conținut riguros științific în didactica limbii engleze și culturii fizice și sportului;

2. asigurarea procesului instructiv-educativ cu ajutorul unor tehnici active;

3. angajarea totală pe studenți în ora de curs în soluționarea problemelor-cheie de învățământ bilateral format din două discipline-limba engleză și Fitness cu programe de recreare;

4. pregătirea superioară de specialitate în lumina cercetărilor științifice la nivel internațional;

5. trezirea interesului, curiozității, precum și pasiunea pentru studierea limbii engleze.

Savantul german S. Vaimberg, citat de N.Nastas, susţine că scopul predării unei limbi străine ar trebui stabilit nu după o progresie geometrică, ci după una situativ comunicaţională. Este cazul să remarcăm faptul că învăţând o limbă străină, studenţii capătă cunoştinţe practice care le vor permite să înţeleagă şi să aprecieze o altă cultură, să-şi lărgească spectrul perspectivelor de carieră. În preocuparea de asigurare a adaptării studenţilor la condiţiile de deschidere contemporană către realităţile economico-sociale occidentale, procesul de învăţare a limbii engleze în învăţământul superior a fost regândit şi restructurat pe principii noi: s-a valorizat tradiţia în majoritatea profilurilor, cu grijă de a moderniza, de a adapta şi a adecva întregul proces la cerinţele actuale.

Scopul învăţării limbii străine, în esenţa sa, este interactiv şi realizarea lui efectivă este posibilă doar în cazul orientării consecutive a procesului de studiu spre personalitatea studentului, interesele şi cerinţele lui individuale, experienţa social-culturală şi modalitatea de obţinere a cunoştinţelor. O astfel de tratare a scopului permite devierea de la obiectivele orientate teoretic spre cele practice, operaţionale, educaţionale în vederea formării competenţei comunicative, consideră Н.Д. Галъскова.

Formarea limbajului profesional englez la studenţii de la USEFS ajută la cunoaşterea şi aplicarea limbajului sportiv-pedagogic, la formarea competenţelor cognitive generale şi speciale, în baza căror ei vor desfăşura activitatea de învăţare şi evaluare conform cerinţelor învățământului modern.

Deci, procesul de formare-învățare a limbajului profesional-englez la studenții din domeniul culturii fizice câștigă în semnificație prin raportarea permanentă la practicile sociale și la contextele concrete de exersare a competențelor dobândite. Învățarea devine un proces clar orientat care sporește motivația pentru acțiune. Competențele angajează achizițiile anterioare ale studentului, oferind posibilităţi concrete de a face anumite lucruri ca urmare a dezvoltării competenței, fapt ce sporeşte motivația studenţilor pentru învățarea limbii engleze. Centrarea pe achizițiile finale ale instruirii ne oferă libertate în valorificarea diferitelor stiluri de învățare și combinații specifice intelectului multiplu.

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretico-practică a modernizării tehnologice a formării competențelor profesionale la studenții instituțiilor de cultură fizică în cadrul procesului educațional la disciplina „Limba engleză”.

Obiectivele cercetării: 1. Studierea și generalizarea teoriei și practicii procesului de formare a competențelor profesionale la studenții instituțiilor de cultură fizică în cadrul disciplinei „Limba engleză”. 2. Fundamentarea și elaborarea modelului conceptual de formare a competențelor profesionale la studenți, pornind de la principiile studierii limbii străine, ale competenței comunicative. 3. Consemnarea formativă a noțiunii de *instruire/învățare bilaterală*. 4. Determinarea structurii și conținutului pregătirii profesionale a studenților instituțiilor de educație fizică la Limba engleză, prin elaborarea și aplicarea unei tehnologii de formare. 5. Argumentarea experimentală a eficacității Tehnologiei de formare a competențelor profesionale a studenților instituțiilor de cultură fizică în raport cu învățarea limbii engleze.

Ipoteza de cercetare. S-a presupus că aplicarea unei tehnologii de formare a competențelor profesionale în cadrul disciplinei Limbă engleză va contribui la:

- sporirea nivelului pregătirii profesionale a studenților;
- îmbunătățirea nivelului de comunicare profesională a studentului;
- sporirea gradului de conștientizare a oportunității instruirii bilaterale: limba engleză la pregătirea profesională de specialitate.

Sinteza metodologiei și justificarea metodelor de cercetare în soluționarea problemelor de bază ale investigației s-a realizat prin intermediul următoarelor metode de cercetare: investigarea esențelor teoretico-conceptuale, metodologice și practice expuse în literatura științifico-metodică și didactică de specialitate, analiza materialelor documentare de pregătire profesională a studenților, observația pedagogică și testarea nivelului de pregătire lingvistică, chestionarea sociologică, interviu și convorbirea, metoda modelării, metoda experimentului pedagogic, metoda statistico-matematică de procesare a rezultatelor recoltate, metoda comparativă, metoda grafică și tabelară.

Noutatea și originalitatea științifică rezidă în elaborarea și implementarea Tehnologiei formării competențelor profesionale ale studenților în raport cu învățarea limbii engleze, având la bază domeniile Comunicare, Cultură, Conexiune, Comparație, Comunitate, fapt care a condus la eficientizarea procesului de formare a competențelor profesionale; aplicarea instruirii /învățării bilaterale în procesul educațional de la instituțiile de cultură fizică.

Problema cercetării reflectă existenţa unei contradicţii esenţiale între exigenţele actuale faţă de competența de comunicare profesională în limba străină a studenţilor de la instituţiile de învățământ superior în domeniul culturii fizice şi nivelul nesatisfăcător de înţelegere a informației autentice, conţinutul căreia se referă la specialitatea aleasă.

Semnificația teoretică este determinată de principiile metodice și organizatorice, fundamentate științific și experimental, ale procesului de formare a competenței profesionale în însușirea limbii engleze de către studenții instituțiilor de învățământ superior în domeniul educației fizice, care completează și extind substanțial concepțiile existente ale teoriei și metodicii educației fizice și ale antrenamentului sportiv, despre pregătirea specialiștilor în sfera culturii fizice și sportului; de asemenea, interpretarea și valorificarea noțiunii de instruire/învățare bilaterală.

Valoarea aplicativă a lucrării denotă posibilitatea aplicării în practică a tehnologiei experimentale elaborate, ceea ce poate influența demersul formativ în domeniul competențelor profesionale ale studenților, prin valorificarea limbii engleze.

NASTAS NATALIA

TRAINING OF PROFESSIONAL SKILLS TO STUDENTS OF PHYSICAL CULTURE INSTITUTIONS WITHIN THE "ENGLISH LANGUAGE" DISCIPLINE"

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council of State University of Physical Education and Sports, Chisinau, 2020

Actuality and importance of addressed issue. The European concept of education focused on the training - professional development of future specialists, to know and process essential information, to use new information technologies, to master higher awareness, thinking and to communicate effectively. European-type skills require the student to master abilities to use other European languages, to show European-type professionalism and to know the measure of European quality and the ways of communication depending on the emotional climate, for moral, cultural, aesthetic and intellectual quality, in close connection with the needs and interests of study and the realization of communication skills.

Professional communication skills in the foreign language and the performance of intellectual, socio-cultural and sports tasks receive a certain informational value in the structure of integrated training representing the development and bio-psychosocial and cognitive maturity of the student. Cognitive structures are considered as a tool for achieving the student's personality. They place the student on the objective scale of professional skills and values. Associated with motivational and affective structures, they compose the complex structure of skills.

In the regular works, dedicated to the problem of learning a foreign language in higher education institutions in the field of physical culture stand out certain shortcomings in the plans and methods developed - both in terms of content, technologies and teaching means -fact confirmed by the poor knowledge by a large part of students of professional lexis and by the difficulties they encounter in translating authentic texts with professional content.

According to the literary data, the innovative technologies of the instructive (didactic) process in case of ensuring a pedagogical influence directed towards the proposed objective and the corresponding technical-material conditions considerably increase the effectiveness of training the professional-pedagogical students skill from Higher Education institutions. They form the didactic

motivation, the intellectual potential of the person, they mobilize the students to an energetic cognitive-instructive activity.

In the investigative process, through the involvement of several educational and socio-communicative factors, which occupy an obvious position in teaching-learning building, both from a methodological point of view and from the selection of the subject, by observing the relationship between them and others aspects of the training activity, the idea that practice has at least as important a role as knowledge or epistemology was rediscovered and expanded. The background of the conclusions we can draw includes the following ideas:

1. Representing the process of training professional skills, neutralizing some ideational controversies, requires a set of concrete actions, focused on the involvement of bilateral training / learning and following the dynamics of increasing knowledge and development of skills, abilities, attitudes, motivations of students. Theoretical and applied foundations led to the determination of a set of professional skills, such as junctional competence, cognitive competence, methodological competence, strategic competence, intercultural competence, communicative competence, multidisciplinary competence, competence of self-determination and their nominal meanings, that offered an argumentative basis in modeling the lines of formative action in the educational approach at the level of the students from the physical education faculty.

2. In order to record the applied framework of the research, a diagnostic experiment was carried out at the level of physical education students and teachers in order to determine their opinions in relation to the implementation of a revised English language technology in sports; teachers' perception of the student's professional competence profile; determining the concordance of technology in the foreign language with the objectives of learning in physical education. Also, the Conceptual Model for the formation of professional competences to the students of physical education institutions within the English Language discipline was elaborated, which includes a series of decisive components in the capitalization of the students' professional competences. This model constitutes the theoretical-conceptual basis of the research, its rationality consisting in the functional designation of the formative actions, having important consequences on the meaning of these ongoing actions.

3. Starting from the educational values of the Conceptual Model, from its formative objectivity, the Technology for training students' professional skills in relation to English language learning (TTPS) was conceived and elaborated, which has a primordial role in creating the premises for development and adaptation to the

current requirements of the educational system by training professional communication skills in a foreign language. Connected to the specialty of Fitness and recreation programs, the Technology of training professional skills logically leads to placing the student at the center of the educational process as a competent specialist, the main actor in the teaching-learning process in his chosen specialty. The successful realization of this technology also involves a re-approach of the teaching-learning methodology by promoting and updating an active pedagogy of the English language, especially interactive or bilateral methods, based on mutual changes of ideas and experiences, collaboration and interpersonal relationships, on the formation of social and action intelligence, as constituents of a contemporary formative education. It was concluded that learning English can be productive if the process focuses on five main thematic fields of activity (5C): Communication, Culture, Connection, Comparison and Community.

4. It was argued that from the perspective of its pedagogical functionality, TTPS has the following practical contributions: streamlining learning through various activities, supporting social and communicative relationships, fostering the educational approach, consolidating and supporting the communicative message in English. Therefore, TTPS is indispensable for the productive development in the training of students, attributing the quality of a state of normality in the actuality of education at university level. At the same time, TTPS does not only justify, but it necessarily demands the planned formative intervention, tilting the balance towards the positive pole. The statistical data of the results are a proof in this sense: the students' competences at the cognitive-motivational formative stage is lower (7.93 ± 0.18, V = 7.69%) compared to the average grade obtained in the second stage (8,78 ± 0.21, V = 7.43%). The differences registered between the results obtained by the students are significant, t = 3.76 at $P<0.01$. The comparison of the differences found between the results obtained by the students in the two experimental conditions (E-C) at the first stage of the semester I demonstrates insignificant results, t = 0.074 at the threshold of $P>0.05$. The competences of the experimental group, compared to the control group, are more efficient, with a statistically significant difference (t = 2,640, $P<0.05$).

5. We find the achievement of goals by increasing the share of bilateral content of study disciplines, which have a performance effect in the development of student professionalism, oriented towards a certain goal - professional interests, teaching, sports, which are formed precisely in the realization of bilateral educational activity - foreign language in correlation with other fields, forming the following competences: learning competences - the student's willingness to self-

organize, self-educate and regulate their own learning; English language communication skills in the field; linguistic-synchronous competence; communicative-verbal competence, ability to converse, to hold a dialogue, a scientific report in the chosen specialty; the ability to identify physical movements and communicate in a foreign language the motor actions learned; relational skills - provide guidance to the student in finding the sources of information he/she needs, for social collaboration, regardless of their concepts, attitude and individual value in the field of physical culture and sports; cultural-sports skills aimed at involving the English language in the activities of physical culture and sports, which the student must know and appreciate as a value of national culture.

6. The technology of training students' professional skills in relation to bilateral English language learning is linked to the emergence of new needs for organizing the knowledge activity. Modeling the training conditions in the formation of professional skills were accepted by students "to a very large extent" at 63.64% and "large extent" 25.62%, amounting to 89.25%, which confirms the complexity and opportunity of the study in question.

Description of the research situation and identification of research problems.

The modernization of the instructive-educational process for training professional development skills implies a renovation of the overall structure of the lesson to synthesize on the positions of an interdisciplinary, multidisciplinary investigation, learning the phenomenon of modern language in various angles. In our research, the activity of training professional skills has preserved some modern conditions:

1. ensuring a rigorous scientific content in the teaching English and physical culture and sports;

2. ensuring the instructive-educational process with the help of active techniques;

3. total engagement of students in classroom in solving the key problems of bilateral education consisting of two disciplines - English and Fitness with recreation programs;

4. higher specialized training in the light of international scientific research;

5. arousing interest, curiosity, and passion for studying English.

The German scientist S. Vaimberg, quoted by N. Nastas, argues that the purpose of teaching a foreign language should be established not after a geometric progression, but after a situational communicative one. It should be noted that by learning a foreign language, students gain practical knowledge that will allow them to understand and appreciate another culture, to broaden the spectrum of career prospects. In order to ensure the adaptation of students to the conditions of

contemporary openness to Western economic and social realities, the process of learning English in higher education has been rethought and restructured on new principles: the tradition has been valued in most profiles, with care to modernize, to adapt and appropriate the whole process to current requirements.

The purpose of language learning, in its essence, is interactive and its effective realization is possible only in the case of consecutive orientation of the study process towards the student's personality, his individual interests and requirements, socio-cultural experience and how to achieve knowledge. Such a treatment of the goal allows the deviation from the theoretically oriented objectives to the practical, operational, educational ones in order to form the communicative competence, considers Н.Д. Галъскова.

The training of English professional language toSUPES students helps to know and apply sports-pedagogical language, to form general and special cognitive skills, based on which they will carry out learning and assessment according to the requirements of modern education.

Thus, the process of training-learning professional-English language to students in the field of physical culture gains in significance by constantly relating to social practices and concrete contexts of practicing acquired skills. Learning becomes a clearly oriented process that increases the motivation for action. Competences engage the student's previous acquisitions, providing concrete opportunities to do certain things as a result of competency development, which increases students' motivation to learn English. Focusing on the final acquisitions of training gives us freedom in capitalizing on different learning styles and combinations specific to multiple intellect.

The purpose of the paper consists in the theoretical-practical foundation of the technological modernization of the professional skills training to students of the physical culture institutions within the educational process in “English” discipline.

The research objectives. Studying and generalizing the theory and practice of the training process of the professional skills to the students of the physical culture institutions within the "English language" discipline; foundation and elaboration of the conceptual model for training professional skills to students, starting from the principles of studying the foreign language, communicative skill; formative itinerary of the bilateral training/learning notion; determining the structure and content of the professional training of the students of the physical education and sports institutions in English discipline, by elaborating and applying the training technology; experimental argumentation of the Technology effectiveness for training professional skills of students from physical education institutions in relation to learning English.

Research hypothesis. It was assumed that the application of a technology for the training of professional skills within English will contribute to:

- increasing the level of professional training of students;
- improving the student's level of professional communication;
- raising awareness of the opportunity for bilateral training: English in specialized vocational training.

The synthesis of the methodology and the justification of the research methods in solving the basic problems of the investigation were made through the following research methods: the investigation of the theoretical-conceptual, methodological and practical essences exposed in the scientific-methodical and didactic literature, the analysis of the documentary materials of students professional training, pedagogical observation and testing the level of language training, sociological questioning, interview and conversation, modeling method, method of pedagogical experiment, statistical-mathematical method of processing the collected results, comparative method, graphical and tabular method.

The novelty and the scientific originality resides in the elaboration and implementation of the Technology of training professional skills of the students in relation to learning English language, based on the fields of Communication, Culture, Connection, Comparison, Community, fact that led to the efficiency of the process of training professional skills; applying bilateral training/ learning in the educational process from physical education institutions.

The research problem reflects the existence of an essential contradiction between the current requirements for the professional communication skill in foreign language of students from higher education institutions in the field of physical culture and the unsatisfactory level of understanding authentic information, the content of which refers to the chosen specialty.

Theoretical significance is determined by methodical and organizational principles, scientifically and experimentally substantiated, the process of training professional skill in English language acquisition by students of higher education institutions in the field of physical education, which complement and substantially expand existing conceptions of physical education theory and methodology and sports training, about the training of specialists in the field of physical culture and sports; as well interpretation and capitalization of the bilateral training / learning notion.

The applicative value of the paper denotes the possibility of applying in practice the experimental developed technology, which can influence the formative approach in the field of students' professional skills, by capitalizing English.

NICULESCU MUGUREL

EFICIENȚA COMBINĂRII REGIMURILOR DE CONTRACȚII ÎN PREGĂTIREA MUSCULARĂ A ELEVELOR DIN CICLUL GIMNAZIAL

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: Victor Lupașco, doctor în științe biologice, conferențiar universitar; Consultant științific: Pavel Tolmaciov, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Chișinău, 1999.

Repere conceptuale de cercetare. Studiul efectuat este bazat pe elaborarea și argumentarea experimentală a diferitelor combinări de regimuri de contracție musculară, precum și tehnologia aplicării acestora în lecția de educație fizică și cea de cerc sportiv. Combinările a două regimuri de contracții sunt indicate pentru vârsta de 13-14 ani. Ținând cont că această vârstă este vârsta de debut în abordarea unei pregătiri musculare complexe, este optimală aplicarea celor mai simple combinări, fără încărcătură, elevelor din anii terminali ai ciclului gimnazial. Combinarea diferitor regimuri de contracții la elevele de 13-14 ani este foarte utilă în vederea unei pregătiri musculare cât mai complete.

Aspecte metodologice ale cercetării. În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, prin elaborarea modelelor prin combinări de regimuri de contracții, se vor îmbunătăți considerabil parametrii de pregătire musculară a elevelor din ciclul gimnazial, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

- din punct de vedere teoretico-metodologic s-au analizat și s-au argumentat particularitățile organizării procesului instructiv – didactic la disciplina ” Educația fizică” în ciclul gimnazial la momentul de referință, pe baza analizei literaturii teoretico-științifice și didactico-metodice de specialitate;

- s-au realizat sondaje și anchete a elevilor și profesorilor, în vederea argumentării necesității introducerii combinării de regimuri de contracții la lecțiile de educație fizică – ciclul gimnazial și în lecția de cerc sportiv;

- s-au evidențiat posibilitățile de utilizare a combinării regimurilor de contracții în lecția de educație fizică la elevele de 13-14 ani;

- s-a demonstrat prin intermediul experimentului pedagogic eficiența regimurilor izometric – concentric și izometric – pliocentric, comparativ cu alte combinări și eficiența procesului didactic privind pregătirea musculară a elevelor ciclului gimnazial.

Mecanisme investigaționale (esențe de examinare). Lecțiile de educație fizică în clasele experimentale au fost organizate în școli ce posedau baza materială minimă, necesară desfășurării activității. Inițial s-a realizat testarea nivelului de pregătire pentru brațe și membrele inferioare, iar testarea finală realizându-se după ciclul de 6 săptămâni – perioadă în care s-a desfășurat aplicarea noii metodologii de lucru ce includea cele mai eficiente combinări de regimuri: concentric – pliometric, excentric – pliometric, izometric – pliometric, izometric – excentric și izometric - concentric. Exercițiile folosite pentru fiecare combinare erau simple, aplicabile în școli și care stimulează activitatea elevilor. În continuare, în cadrul experimentului de bază s-au aplicat rezultatele celor mai bune două combinări de regimuri de contracții reieșite din experimentul prealabil. La etapa a II-a s-au aplicat cele mai bune rezultate obținute la prima etapă, la o grupă experimentală de cerc sportiv, fiind urmată aceeași metodologie de lucru, începând cu testările inițiale și finale, dar pe baza rezultatelor obținute la etapa I, s-a aplicat combinația cea mai rentabilă, însă într-o formă alternată. Astfel, valorile obținute la măsurarea detentei au evidențiat superioritatea combinării izometric-concentric, deoarece lucrul mecanic derivă din energia potențială mai mare decât cel obținut prin relația izometric-pliometric. Comune din punct de vedere al componentei izometrice, asocierea cu regimul concentric este mai bună, datorită faptului că regimul pliometric, prin prezența fazei excentrice, reduce energia inițială a sistemului biomecanic.

Rezultate – produs. Realizarea practică și aplicarea metodologiei experimentale elaborate a contribuit considerabil la îmbunătățirea forței musculare a elevelor de 13-14 ani atât pentru brațe, cât și pentru membrele inferioare, de asemenea și la dezvoltarea potențialului biometric.

Concluzii și recomandări. În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele *concluzii și recomandări:*

- Specialiștii din domeniul culturii fizice sunt preocupați de aspectele combinării regimurilor de contracție mai mult în antrenament sportiv și mai puțin în cadrul lecțiilor de educație fizică din gimnazii;

- Programele de educație fizică existente nu prevăd folosirea regimurilor combinate în dezvoltarea forței musculare pentru elevele din ciclul gimnazial;

- Experimentele realizate au demonstrat că toate cele cinci combinări de regimuri evidențiază rezultate pozitive în dezvoltarea forței musculare. Fenomenul dat se explică prin diferența semnificativă ($p<0,05$; 0,001) a rezultatelor testării inițiale și finale, atât în privința testelor motrice, cât și a celor fiziologice;

- Analiza procentuală a progreselor înregistrate la dezvoltarea forței a arătat că dintre regimurile experimentale cele mai ”performante” sunt combinările izometric – concentric și izometric – pliometric (respectiv au contribuit la dezvoltarea forței-detentă cu 31,09% și 29%).

- Alternanța combinației izometric-concentric, folosită pentru dezvoltarea detentei a reprezentat o metodă justificată, prin diferența mediilor (11,07 cm) semnificația progresului ($P<0,001$) și o creștere procentuală dublă (30,75%) comparativ cu grupa martor;

- Se recomandă introducerea în programa școlară a combinării regimurilor de contracție, cu eșalonarea programelor de lucru pe 12 lecții în cicluri de patru lecții, cu creșterea gradată a efortului, de la un ciclu la altul. De asemenea, volumul de lucru se va realiza prin intermediul repetărilor multiple la primul ciclu de lecții și finalizând cu menținerea numărului de serii și mărirea numărului de repetări;

- Se recomandă utilizarea regimurilor alternate în cadrul lecției de cerc sportiv ce presupun aplicarea regimurilor alternate pe durata a 2 cicluri de 3 săptămâni, iar durata pauzelor să fie în concordanță cu dificultatea efortului, avându-se în vedre dinamica în trepte a acestuia;

- Se recomandă conștientizarea elevelor în legătură cu importanța, rolul aplicării programelor de pregătire musculară în noua orientare metodologică;

- Se recomandă extinderea aplicării regimurilor alternate la toate grupele de cerc sportiv, în funcție de natura efortului și specificul ramurii de sport.

NICULESCU MUGUREL

EFFICIENCY OF COMBINING CONTRACTION REGIMES IN THE MUSCLE TRAINING OF SECONDARY CYCLE SCHOOLGIRLS

Thesis of phd in pedagogical sciences, Scientific Coordinator: Victor Lupasco, PhD in Biological Sciences, associate professor; Scientific adviser: Pavel Tolmaciov, PhD in Pedagogical Sciences, university professor, Chisinau, 1999.

Conceptual research landmarks. The Study is based on the development and experimental argumentation of different combination of muscle contraction regimes, as well as the technology of their application in the lesson of physical education and sports circle. Combinations of two contraction regimes are indicated for the age of 13-14. Given that this age is the age of onset in approaching a complex of muscle training, it is optimal to apply the simplest combinations, without load, to schoolgirls in the final years of secondary cycle. The combination of different contraction regimes in 13-14 years old schoolgirls is very useful for complete muscle training.

Methodological issues of the research. In accordance with the established purpose of the research, according to which, by elaborating the models through combinations of contraction regimes, the muscle training parameters of the schoolgirls from the secondary cycle will be considerably improved, a series of objectives have been drawn and achieved:

- from a theoretical-methodological point of view, the particularities of organizing the instructive-didactic process in the discipline “Physical education” in the secondary cycle at the reference moment were analyzed and argued, based on the analysis of the theoretical-scientific and didactic-methodical literature;
- polls and surveys of students and teachers were conducted, in order to argue the need to introduce the combination of contraction regimes in physical education lessons – second cycle and in the sports circle lesson;
- the possibilities of using the combination of contraction regimes in the physical education lesson for 13-14 years old schoolgirls were highlighted;
- the efficiency of the isometric – concentric and isometric – plyocentric regimes was demonstrated through the pedagogical experiment, compared to other

combinations and the efficiency of the didactic process regarding the muscle training of the schoolgirls of the secondary cycle;

Investigational mechanisms (essenses of examination). The physical education lessons in the experimental classes were organized in schools that had the minimum material base, necessary to carry out the activity. Initially, the level of preparation for the arms and lower limbs was tested, and the final test was performed after the 6-week cycle – a period in which the new working methodology was applied, which included the most effective combinations of regimes: concentric – plyometric, eccentric – plyometric, ismetric – plyometric, isometric – eccentric and isometric – concentric. The exercises used for each combination were simple, applicable in schools and stimulating student activity. Next, the results of the best two combinations of contraction regimes from the previous experiment were applied in the baseline experiment. In the stage II, the best results obtained in the first stage were applied to an experimental group of sports circles, following the same working methodology, starting with the initial and final tests, but based on the results obtained in the stage I, the most cost-effective combination was applied, but in an alternate form. Thus, the values obtained when the measuring the expansion highlighted the superiority of the isometric – concentric combination, because the mechanical work derives from the higher potential energy than the one obtained by the isometric – plyometric relationship. Common in terms of the isometric component, the association with the concentric regime is better, due to the fact that the plyometric regime, through the presence of the concentric phase, reduces the initial energy of the biomechanical system.

Results – product. The practical realization and application of the elaborated experimental methodology contributed considerably to the improvement of the muscle strength of the 13-14 years old schoolgirls for both the arms and the lower limbs, as well as to the development of the biometric potential.

Conclusions and recommendations: As a result of the research conducted, the following conclusions and recommendations can be highlighted:

- Specialists in the field of physical culture are concerned with the aspects of combining contraction regimes more in sports training and less in physical education lessons in secondary schools;

- Existing physical education programs do not provide for the use of combined regimes in the development of muscle strength for schoolgirls from secondary school;

- Experiments have shown that all five combinations of regimes show positive results in the development of muscle strength. This phenomenon is explained by the significant difference ($p<0,05$; 0,001) of the initial and final tests results, both in terms of motor and physiological tests;

- The percentage analysis of the progresses registered in the force development showed that among the most "performing" experimental regimes are the isometric – concentric and isometric – polyometric combinations (respectively they contributed to the development of the force – detention with 31.09% and 29%);

- The alternation of the isometric – concentric combination, used for the development of the detention represented a justified method, by the difference of the averages (11.07cm) the significance of the progress ($P<0,001$) and a double percentage increase (30,75%) compared to the control group;

- It is recommended to introduce in the school curriculum the combination of contraction regimes, with the staggering of work programs on 12 lessons in cycles of four lessons, with the gradual increase of effort, from one cycle to another. Also, the workload will be achieved through multiple repetitions in the first cycle of lessons and ending with maintaining the number of sets and increasing the number of repetitions;

- It is recommended to use alternating regimes in the sports circle lesson that involve the application of alternating regimes for 2 cycles of 3 weeks, and the duration of breaks to be consistent with the difficulty of the effort, given its step dynamics;

- It is recommended to make schoolgirls aware of the importance, the role of applying muscle training programs in the new methodological orientation;

- It is recommended to extend the application of alternating regimes to all groups of sports circles, depending on the nature of the effort and the specifics of the sport.

POMOHACI PUIU MARCEL

PREGĂTIREA TEHNICĂ ȘI PSIHOMOTRICĂ A STUDENȚILOR MILITARI ÎN PROBA DE ÎNOT 50m CU OBSTACOLE A PENTATLONULUI MILITAR

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: Botnarenco T., doctor în științe pedagogice, profesor universitar. Chișinău, 2005

Obiectivele importante ale procesului instructiv-educativ, din instituţiile de învăţământ superior militar orientate de noua concepţie la baza căreia primează obiectivele de integrare Europeană şi Euro -Atlantice, determină rolul şi locul educaţiei fizice în învăţământul superior militar. Contextul actual internaţional determină educaţia fizică universitară, respectiv subsistemul educaţiei fizice militare, să devină pentru sportul de performanţă principala pârghie de lansare a tinerilor din armată în procesul de antrenament şi concurs. Pregătirea tehnică în cadrul educaţiei fizice militare prevăzută în planurile de învăţământ a universităţilor de profil (militar), contribuie în mod deosebit la crearea unui fundament de excepţie pentru celelalte activităţi profesional - militare. În prezent, în toate universităţile militare din România este obligatorie practicarea pentatlonului militar, triatlonului militar, pentatlonului naval şi militar. Studiul literaturii de specialitate permite a se constata că tehnica probelor aplicative menţionate anterior nu este studiată în detaliu, nu este argumentată ştiinţific şi nu apare ca material didactic. În acest sens, lucrarea de faţă este direcţionată spre analiza şi perfecţionarea tehnicii de înot 50m cu obstacole şi elaborarea metodicii de învăţare a elementelor tehnice (start, înotul între obstacole, traversarea obstacolelor, finişul).

În conformitate cu scopul cercetării – argumentarea experimentală a pregătirii tehnice și psihomotrice a studenților în proba de înot aplicativ a pentatlonului militar în cadrul educației fizice militare universitare, prin aplicarea metodicii de învățare și perfecționare a tehnicii înotului 50m cu obstacole, au fost soluționate următoarele obiective:

- s-au studiat concepţiile teoretice şi experienţa practică a specialiştilor care tratează problema pregătirii tehnice şi psihomotrice în proba de înot aplicativ a pentatlonului militar.

- s-a stabilit nivelul capacităţii funcţionale, fizice şi psihomotrice specifice a studenţilor militari din proba de înot 50m cu obstacole.

- s-a elaborarat structura şi conţinutul programei analitice specifice instituţiilor militare de învăţământ superior -în proba de înot 50m cu obstacole - aplicate în procesul instructiv-educativ pe parcursul a doi ani universitari.

- a fost argumentată teoretic şi experimental programa analitică specifică probei de înot 50m cu obstacole, aplicată în învăţământul superior militar de educaţie fizică şi sport.

În cercetarea prezentă a fost aplicată o abordare metodologică complexă, pentru examinarea diferitelor aspecte, cu privire la specificul pregătirii tehnice şi psihomotrice din proba de înot 50m cu obstacole, din cadrul educaţiei fizice militare universitare. Pentru realizarea sarcinilor propuse s-au aplicat următoarele metode generale şi specifice domeniului educaţiei fizice şi sportului: analiza literaturii de specialitate şi a documentelor procesului instructiv-educativ; metoda observaţiei pedagogice; testarea capacităţii funcţionale; testarea pregătirii fizice generale şi specifice; testarea pregătirii psihomotrice specifice înotului 50m cu obstacole; testarea pregătirii tehnice specifice probei de înot 50m cu obstacole; experimentul pedagogic; metoda comparativă; metoda statistico- matematică de prelucrare şi interpretare a datelor.

Au fost stabilite particularităţile teoretico-metodice ale educaţiei fizice în învăţământul superior militar, concomitent cu aspectele procesului de pregătire tehnică şi psihomotrică a studenţilor în proba de înot aplicativ din pentatlonul militar.

Rezultatele cercetării certifică implementarea în procesul educaţional a modelului programei analitice proiectată didactic, cu tematică din proba de înot 50m cu obstacole. Semnificațiile statistice din finalul cercetării experimentale exprimă viabilitatea metodicii de învăţare a procedeelor de trecere a obstacolelor din această probă, concomitent cu optimizarea pregătirii tehnice şi psihomotrice a studenţilor. Veridicitatea rezultatelor cercetării determină o reconsiderare a sistemului educaţiei fizice universitare militare.

Concluzionări și recomandări. În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele ***concluzii și recomandări:***

- pentru prima dată au fost întreprinse încercări de a determina tehnica traversării celor patru obstacole (poarta, pluta mobilă, platforma fixă, bârna transversală) din proba 50m a pentatlonului militar, care în rezultat a creat posibilitatea de învăţare şi perfecţionare a celor mai importante detalii ale acestei probe sportiv-aplicative.

- aplicarea modelului programei analitice cu tematică specifică din tehnica probei înot 50m cu obstacole pe parcursul celor doi ani de studiu a determinat

modificări ai tuturor parametrilor supuşi cercetării, care prezintă creşteri semnificative la nivelul studenţilor militari din grupa experimentală. Rezultatele calculului statistic exprimă o creştere care s-a situat într-un diapazon mediu de 3,24 la testele capacităţii funcţionale; 254 la testele pregătirii fizice generale; 3,38 la testele pregătirii fizice specifice; 2,6 la testele pregătirii tehnice; 2,43 la testele pregătirii psihomotrice, fiind veridic semnificative după testul *Student* la pragul de semnificaţie 0,05 şi 0,01.

- rezultatele finale obţinute la testările psihomotrice specifice înotului pe uscat şi în apă demonstrează îmbunătăţiri semnificative la grupa experiment privind percepţia senzaţiilor kinestezice şi capacitatea de autocontrol în condiţiile de înot 50 m cu obstacole.

- implementarea în procesul educaţional a modelului programei analitice proiectată didactic cu tematică din proba de înot 50m cu obstacole certifică viabilitatea metodicii de învăţare a procedeelor de trecere a obstacolelor din această probă, concomitent cu optimizarea pregătirii tehnice şi psihomotrice specifice.

- pregătirea fizică se va desfăşura practic prin şedinţe de instruire - antrenament şi verificare, planificate în concordanţă cu celelalte discipline de învăţământ.

- pentru a folosi şi alte mijloace ale dezvoltării fizice a studenţilor, deplasarea la şi de la terenul de instrucţie se va realiza combinând mersul cu alergarea, iar şedinţele de gimnastică se vor încheia cu alergare în teren variat.

-în scopul prevenirii accidentelor, înainte de începerea fiecărei şedinţe, lectorii vor verifica materialele, instalaţiile, aparatura şi vor pregăti instructorii sportivi pentru acordarea primului ajutor.

- pentru realizarea baremelor şi normelor este necesar ca studenţii să execute antrenament suplimentar în timpul avut la dispoziţie.

- pentru realizarea de performanţă în cadrul acestei probe de înot 50m cu obstacole, recomandăm ca pregătirea tehnică şi psihomotrică a fiecărui student să se efectueze într-un bazin prevăzut cu obstacole care să respecte cerinţele regulamentului impuse de C.I.S.M.

- în elaborarea programei analitice trebuie să se respecte în mod obligatoriu numărul total de ore alocate disciplinei respective în planul de învăţământ.

POMOHACI PUIU MARCEL

TECHNICAL AND PSYCHOMOTOR TRAINING OF MILITARY STUDENTS IN THE 50m SWIMMING TEST WITH OBSTACLES OF THE MILITARY PENTATHLON

Dissertation in pedagogical sciences, Scientific leader: Botnarenco T., doctor of pedagogical sciences, university professor. Chisinau, 2005

Important tasks of the educational process in military universities are focused on a new concept that is based on the prevailing goals of European and Euro-Atlantic integration, determine the role and place of physical education in higher military education. The current international context determines the physical education at the university, accordingly, the military physical education subsystem should become the main lever for professional sports to attract young military personnel to the training and competitive process.

Technical training within the framework of military physical education, provided for in the curricula of specialized universities (military), contributes, in particular, to the creation of an exceptional basis for other military professional activities. Currently, all military universities in Romania are required to train military triathlon, naval and military pentathlon. The study of special literature allows us to state that the technique of applied swimming has not been studied in detail, is not reasoned from a scientific point of view, and does not act as didactic material. Thus, this research is aimed at analyzing and improving the technique of swimming with obstacles at 50 m and developing a methodology for studying technical elements (start, swimming between obstacles, overcoming obstacles, finish).

In accordance with the purpose of the study - experimental substantiation of technical and psychomotor training of students in applied swimming of military pentathlon of military-physical culture of a higher educational institution using teaching methods and improving the technique of swimming with obstacles at 50 m, were solved the following tasks:

- have been studied theoretical concepts and practical experience of specialists dealing with the problem of technical and psychomotor training in applied swimming of military pentathlon.

- has been established the level of the specific functional, physical and psychomotor ability of military cadets in swimming at 50 m with obstacles.

- has been developed the structure and content of the analytical program typical for military universities in swimming for 50 meters with obstacles, which has been used in the educational process for two years.

- was substantiated the theoretical and experimental analytical program for swimming 50m with obstacles, used in higher military education of physical education and sports.

Are established the theoretical and methodological features of physical education in a military university, as well as aspects of the process of technical and psychomotor training of students in applied swimming in military pentathlon. The results of the study indicate the introduction into the educational process of a model of an analytical program, developed didactically with themes from swimming 50 meters with obstacles. Statistical values at the end of the experimental study express the viability of the method of teaching the methods of passing obstacles, simultaneously with the optimization of the technical and psychomotor training of students. The reliability of the research results is determined by the rethinking of the system of physical education in a military university.

Conclusions and recommendations. As a result of the research the following ***conclusions and recommendations*** can be distinguished:

- for the first time, were made attempts to determine the technique of overcoming four obstacles (gate, mobile raft, fixed platform, crossbeam) in the 50m military pentathlon test, which as a result created the opportunity to learn and improve the most important parts of this sports test.

- application of the model of the analytical program with a specific topic from the test technique of swimming at 50 m with obstacles for two years of training determined the changes in all studied parameters, which indicate a significant increase in military cadets in the experimental group.

- the results of statistical calculations express an increase, which was on average 3.24 in the tests of functional ability. 254 in tests for general physical training; 3.38 in special tests for physical fitness; 2.6 in tests for technical training; 2.43 in tests of psychomotor training, being significantly significant according to the Student's test with a threshold of significance of 0.05 and 0.01.

- the final results were obtained in psychomotor tests and show significant improvements in the experimental group in the perception of kinesthetic sensations and the ability to self-control in swimming conditions at 50 m obstacles, typical for swimming on land and in water.

- the introduction into the educational process of the model of the analytical program, developed didactically with the topics of swimming 50 m with obstacles,

confirms the viability of the teaching methodology for passing obstacles when optimizing specific technical and psychomotor training.

- physical training will be carried out practically through educational training and testing sessions, planned in accordance with other academic disciplines.

- to use other means of physical development of students, movement to the training ground and back should be carried out by combining walking with running, and gymnastics classes will end with running in different directions.

- to avoid accidents, teachers must check materials, technical equipment and prepare sports instructors for first aid before starting each session.

- to achieve the scale and norms, students need additional training in the allotted time.

- in order to achieve results in the 50m hurdle swimming, we recommend that each student's technical and psychomotor training take the place in an obstacle pool that meets the requirements of the rules set by C.I.S.M.

- at the developing an analytical program, it is necessary to take into account the total number of hours devoted to the relevant discipline in the curriculum.

RAZMIREȚ VICTORIA

INFLUENŢA MIJLOACELOR SPECIFICE EDUCAŢIEI FIZICE ASUPRA CORECTĂRII DISGRAFIEI LA ELEVII CLASELOR PRIMARE

Teză de doctor în științe pedagogice, Conducător științific: Goncearuc Svetlana, doctor în științe pedagogice, conf. Universitar.

Studiul efectuat este bazat pe elucidarea unui şir de aspecte ce vizează dezvoltărea morfofuncţională, motrică şi psihomotrică; evidenţierea particularităţilor disgrafiei la elevii claselor primare; evidenţiate problemele nedezvoltării morfofuncţională, motrică şi psihomotrică a elevilor cu disgrafie. Pornind de la faptul că disgrafia se depistează şi se evaluează în clasele primare, corectarea iniţiată la această etapă se poate dovedi decisivă pentru disgrafie prin dezvoltarea fizică şi psihomotrică. Însă procesul de educaţie fizică în cadrul învăţământului primar nu dispune de un program pentru corectarea disgrafiei şi numărul de ore la disciplina de educaţie fizică este limitat, fapt ce agravează atât tulburările de scriere cât şi dezvoltarea personalităţii elevului**.**

În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, la baza pregătirii profesionale eficiente a viitorului specialist în educația fizică și a specialiștilor claselor primare este necesar să fie orientați spre implimentarea unor tehnologii de corectare a disgrafiei, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

- Analiza reperelor epistemologice cu privire la influenţa mijloacelor specifice educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei la elevii din clasele primare.
- Stabilirea şi analiza dezvoltării particularităţilor morfofuncţionale, motrice şi psihomotrice la elevii claselor primare.
- Elucidarea mecanismelor din domeniul educaţiei fizice inplicate în formarea deprinderilor de scriere a elevilor.
- Stabilirea relaţiilor de efect dintre mijloacele specifice educaţiei fizice şi cele caracteristice activităţii de scriere.
- Argumentarea experimentală a eficacităţii Modelului pedagogic de influenţă a mijloacelor specifice educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei la elevii claselor primare.

Prin cercetarea efectuată s-a valorificat cu o viziune de ansamblu asupra corectării disgrafiei şi în mod concludent prin mijloacele specifice educaţiei fizice la elevii claselor primare. În baza rezultatelor investigaţionale putem formula următoarele concluzii generale:

1. La momentul actual, un aspect negativ în clasele primare sunt consecinţele disgrafiei, care influenţează negativ reuşita procesului educaţional a elevilor şi formarea personalităţii lor. Evident s-au identificat noţiuni ştiinţifice cu referire la problemele de soluţionare a disgrafiei la elevii claselor primare. O mare parte din autori pun accentul pe lacunele semnificative în metodologia profesională şi managerială de corectare a acestor tulburări. Totodată, cunoştinţele în înlăturarea disgrafiei în practica de corectare sunt insuficiente, necesită o abordare specifică a componentelor dezvoltării fizice în corectarea disgrafiei.

2. Prin aplicarea chestionarelor sociologice s-a stabilit că nu există suficientă literatură informativ – metodică privind corectarea disgrafiei (79%). O bună parte din învăţători constată că activităţile de educaţie fizică pot influenţa corectarea disgrafiei prin dezvoltarea psihomotricităţii şi motricităţii fine specifică procesului de scriere. Rezultatele chestionării au permis să scoatem în evidenţă faptul că elevii cu disgrafie a claselor primare, care au diferite tulburări, nu sunt luaţi în consideraţie pentru a organiza cu ei procesul de educaţie fizică specific stării lor funcţionale şi motrice.

3. Prin studiul preexperimental al procesului de scriere s-a pus în evidenţă un procent impunător de elevi cu disgrafie. Rezultatele reflectă realitatea de facto şi sunt un argument în favoarea necesităţii elaborării şi implementării unui model de corectare a disgrafiei la elevii claselor primare.

4. Analiza particularităţilor psihomotrice şi psihofiziologice ale procesului de scriere la elevii claselor primare a demonstrat sinergia şi consolidarea factorilor complecşi ai aspectelor funcţional-lingvistice, psihologice şi neurofiziologie, care interacţionează cu diverse sisteme neurocinetice cu rolul lor preponderent. Din această cauză, un rol important în corectarea disgrafiei se atribuie componentei dezvoltării fizice generale, speciale şi psihomotricităţii. Din acest punct de vedere, în practica activităţii pedagogice nu a fost elaborat anterior un program special bazat pe mijloace specifice educaţiei fizice orientat la corectarea disgrafiei.

5. Generalizarea studiilor teoretice şi analiza particularităţilor psihofizice ale elevilor a permis elaborarea Modelului pedagogic de influenţă a mijloacelor fizice specifice asupra corectării disgrafiei la elevii claselor primare care a produs schimbări esenţiale în cadrul şcolar al elevului prin dezvoltarea fizică generală armonioasă.

6. Cercetând dezvoltarea morfofuncţională, motrică şi psihomotrică, a elevilor grupelor experimentale trebuie remarcat că în timpul anului de studii ei şi-au îmbunătăţit rezultatele la toate probele, care caracterizează nivelul de dezvoltare a sistemului cardiorespirator, cât şi forţele de rapiditate, forţă-viteză şi capacităţilor

coordonatoare. Însă rezultatele grupei experimentale conform testelor studiate sunt semnificativ mai înalte comparativ cu grupele martor, atât ca dinamică cât şi între grupe (P<0,05-0,01). Dezvoltarea psihomotrică a elevilor grupelor experimentale demonstrează că în perioada studiată toţi şi-au ameliorat rezultatele la toate testele aplicate.

7. Studiul în dinamică a experimentului pedagogic ne-a permis să stabilim şi nivelul de formare a priceperilor grafice conform vârstei în sarcini scrise accesibile în procesul de învăţământ la clasele primare. Orientarea Modelului propus în corectarea disgrafiei în grupa experimentală a influenţat semnificativ asupra perfecţionării grafiei lor. Pe când în grupa martor elevii care practicau educaţia fizică în mod tradiţional asemenea schimbări nu s-au produs.

8. Rezultatele la lucrările scrise efectuate în grupa experimentală confirmă o semnificativă (t=6,07, la P<0,01) diminuare a disgrafiei ca urmare a aplicării Modelului pedagogic de influenţă a mijloacelor specifice educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei.

Dezvoltarea fizică, morfofuncţională şi psihomotricităţii, motrică și a dexterității mâinii la elevii din grupa experimentală, în corespundere cu rezultatele probelor realizate, au confirmat eficacitatea Modelului pedagogic de influenţă a mijloacelor specifice educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată rezidă în fundamentarea teoretico-metodologică a reperelor pedagogice de influenţă a mijloacelor specifice educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei la elevii claselor primare, fapt care a determinat conceptualizarea şi elaborarea unui model pedagogic ce permite ameliorarea acestea în contextul educaţiei fizice şcolare.

Ca urmare a cercetărilor efectuate şi a rezultatelor obţinute în urma realizării experimentului pedagogic, putem formula următoarele recomandări:

1. Prin crearea condiţiilor necesare formulate în curriculumul disciplinar respectiv educaţia fizică, de rând cu alte forme şi mijloace de corectare a disgrafiei la elevii claselor primare pot fi eficiente, atât ca dezvoltare generală, cât şi ca factor de ameliorare a nivelului priceperilor şi deprinderilor de învăţare a procesului de scriere.

2. Activităţile de educaţie fizică atât curriculare cât şi extracurriculare pentru elevii claselor primare trebuie să conţină o direcţie specializată de corectare a diverselor tulburări de învăţare, bazată pe particularităţile psihice de dezvoltare în clasele a I-IV-a. Conţinutul de bază al educaţiei fizice pentru elevii la această etapă de învăţământ trebuie să fie adecvate mijloacelor psihomotrice şi metodelor preponderente cu caracter de joc.

3. Toate activităţile de educaţie fizică pentru elevii claselor primare trebuie să fie 3 ore săptămânal, iar prin prezenţa condiţiilor corespunzătoare vârstei, propunem activităţi extracurriculare cu conţinut emoţional pozitiv şi stimularea activismului motric. Ca regulă accentul pozitiv asupra activismului motric al elevilor trebuie să fie cu caracter individual.

4. Criteriile de bază ale reuşitei manifestărilor motrice a elevilor trebuie să fie efectuată prin evaluare binevoitoare a elevilor de către pedagog, fără notare apreciativă.

5. Toate activităţile de educaţie fizică pentru elevii claselor primare trebuie să le desfăşoare specialistul de educaţie fizică cu stagiu pedagogic şi experienţă de lucru cu elevii de această vârstă.

6. Orientarea conţinutului educaţiei fizice pentru elevii claselor primare nu trebuie să fie identic la fiecare etapă de instruire (clasa a I-IV-a), dar să conţină aspecte teoretico-practice de dezvoltare psihomotrică şi fizică şi a motoricii fine specifice vârstei.

Modelului pedagogic de influenţă a mijloacelor specifice educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei specializat pentru băieţii clasei a II-a poate fi aplicată cu succes şi pentru fetiţele de această vârstă cu disgrafie, prin revederea intensităţii în efectuarea acţiunilor motrice.

STĂNCULESCU GEORGE RADU

TEHNOLOGIA FORMĂRII PROFESIONALE A STUDENȚILOR DIN FACULTĂȚILE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT LA DISCIPLINA FOTBAL

Teza de doctor în științe pedagogice a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Republica Moldova, Chișinău, 2002

Actualitatea. Perfecționarea continuă a procesului de educație, creșterea eficienței acestuia constituie în actuală etapă, o necesitate majoră a activității în domeniul învățământului. Creșterea eficienței activității de instruire și educație se înscrie printre temele fundamentale ale reflecției pedagogice. Ea constituie obiectul unor ample abordări și investigații, ca și multe încercări de inovare a practicii (Arhanghelschi S.I., 1980, Babanschi, 1981, 1982, 1989, Bardoski P.G., 1986, Atanov G.A., 1989, Gnedenco B.V., 1991, Ceaușescu N., 1992, Mîndîcanu V.M., 1997, Bontaș I., 1998, ș.a.).

Transformările social-economice, care au loc în societate restructurarea învățământului preuniversitar și universitar, impun un nou concept de pregătire a cadrelor didactice pentru a deține un înalt grad de cultură generală și de competență profesională.

Problema pregătirii profesional-pedagogice a studenților din facultățile de educație fizică și sport este orientată spre formarea unui sistem de cunoștințe, care ar putea fi aplicată efectiv, în practica de predare, învățare, evaluare, fiind abordată de un șir de cercetători, atât din țară, cât și de peste hotare (Vîdrin V. M., 1976, Maslov V.I., 1988, Babușkin G.D., 1988, Abdulina O.A., 1990, Danail S.N. 1991, Ionescu M., Chiș V., 1992, Guidea N., 1994, Tolmaciov P., 1996, Aftimiciuc O., 1998, Buftea V., 1999, Ciorba C., 2001).

Apreciind valoarea investigațiilor și studiilor în formarea cadrelor didactice, considerăm, totuși că, până în prezent nu există o fundamentare științifică și metodologică a tehnologiei pedagogice în domeniul culturii fizice și sportului. Conținutul materiei didactice la disciplinele sportive se realizează în cadrul lecțiilor teoretice, practice, metodice, care nu întotdeauna se desfășoară într-o succesiune logică, și nu contribuie pe deplin la formarea unui sistem de cunoștințe, priceperi și deprinderi pe diferite teme a programei de studii.

În acest context unii specialiști (Baturina G.I., Șamova T.I., 1980, Tolmaciov P.E., Filipenco E.M., Grimalschi T.I., 1993, Guidea N., 1994, Buftea V., 1999, ș.a.), propun organizarea procesului de instruire în baza blocurilor (modulelor) tematice, care se vor derula mai restrâns prin studierea temei sub toate aspectele teoretice, metodice, practice, folosind așa-numita tehnologie, bazată pe principiul concentric de instruire. O astfel de tehnologie, a realizării conținutului activităților instructive, contribuie la însușirea noțiunilor teoretice, aplicarea lor în practică și formarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, necesare activității profesionale.

Ținând cont de faptul că tehnologia formării profesionale, a specialistului de cultură fizică și sport, spre deosebire de alte tehnologii didactice, este strâns legată de activitatea corporală bazată pe mecanisme fiziologice de formare a deprinderilor motrice, dezvoltarea capacităților psiho-motrice care cer respectarea unor legități fundamentale științifice în argumentarea și desfășurarea procesului de instruire, formare profesională a studenților din facultățile de educație fizică și sport este mai complexă față de alte specialități.

Acest fapt argumentează probleme interconexiunii tuturor formelor de predare-studiere, orientare spre formarea unui sistem de cunoștințe pe diferite teme a programei de studii, față de acumularea unei sume de cunoștințe care au loc în tehnologi actuală, de planificare și desfășurare a procesului de învățământ.

Necesitatea soluționării acestei probleme primordiale, în vederea pregătirii cadrelor didactice din domeniul educației fizice și sportului, condiționează actualitatea temei abordate.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că elaborarea și aplicarea în procesul de învățământ a tehnologiei activității de predare-studiere realizată de sistemul de module prin forme de lecții teoretice, practice, practico-metodice, seminarii, va contribui la interconexiunea acestora, la stimularea muncii sistematice și creative de studiere a materiei didactice și în consecință va duce la formarea unui sistem de cunoștințe la studenți pe diferite teme a programei de studii.

Obiectul cercetării îl constituie procesul de formare profesională a studenților în cadrul facultăților de educație fizică și sport.

Subiectul cercetării îl constituie tehnologia formării profesionale a studenților secției de educație fizică și sport (anul I și II) precum și a studenților cu specializarea fotbal în cadrul Universității „Ovidius” Constanța.

Urmare a **scopului** stabilit al cercetării care constă în fundamentarea și elaborarea tehnologiei formării profesionale a studenților din cadrul facultăților de educație fizică și sport,de către autor au fost înaintate următoarele **obiective**:

- studierea conținutului și structurii activității profesionale a cadrelor didactice în domeniul educației fizice și sportului;
- analiza planurilor și programelor de studii (în special la disciplina fotbal) aplicate la facultățile respective;
- elaborarea tehnologiei experimentale de formare profesională a studenților în cadrul facultăților de educație fizică și sport;
- realizarea experimentului pedagogic privind validarea tehnologiei de formare profesionale a studenților.

Pentru atingerea obiectivelor propuse am folosit următoarele metode: analiza literaturii de specialitate; observația pedagogică; ancheta tip chestionar; testarea pregătirii fizice; testarea pregătirii tehnice; testarea pregătirii teoretice; experimentul pedagogic; metoda comparativă; metoda statistico-matematică de prelucrare și interpretare a datelor și metoda grafică.

Inovația științifică și valoarea teoretică a cercetării constă în:

- determinarea bazelor tehnologice privind formarea profesională a studenților în cadrul facultăților de educație fizică și sport;
- evidențierea unor incoerențe (fragmentarea predării materiei respective) la nivel de planuri și programe de studii universitare;
- fundamentarea și elaborarea tehnologiei de formare profesională a studenților în cadrul disciplinei fotbal, privind coerența elementelor constitutive și a integrării în procesul de formare a cunoștințelor teoretice, pedagogice, a abilităților profesionale și psihomotrice.

Însemnătatea practică constă în posibilitatea aplicării tehnologiei formării profesionale a studenților (inclusiv a celor cu specializare fotbal) în cadrul facultăților de educație fizică și sport.

Tezele de bază propuse spre susținere:

- Identificarea în literatura de specialitate a concertelor și teoriilor pedagogice necesare pregătirii viitorilor specialiști în educație fizică și sport și abordarea teoretică a tehnologiei pregătirii profesional-pedagogice a acestora trebuie să stea la baza elaborării studiului nostru privind aplicarea în sistem integrativ, în interconexiune a tuturor componentelor predării pe baza principiului concentric.
- Principiile concentric, modular, de integrare (pe verticală și pe orizontală) reprezintă normele cu valoare strategică și operațională, contribuie la formarea profilului de competență a viitorului cadru didactic, în domeniul educației fizice, valorifică integral cunoștințele și competențele de specialitate, psiho-pedagogice, psiho-motrice.

- Aplicarea programei experimentale, cu o structură nouă din punct de vedere al ponderii repartizării formelor (tipurilor) de ore în sistem de module, reprezintă un răspuns la cerințele formării la studenți a capacităților profesional-pedagogice, în care componentele instructive trebuie să se coreleze permanent.

- Tehnologia de formare profesională a studenților în cadrul facultăților de educație fizică și sport prin sistemul de module a activităților de predare-studiere, stimulează lucrul de sinestătător, creativ și sistemic al studenților, care asigură formarea unui sistem de cunoștințe pe tema propusă spre însușire.

ȚĂPURIN DUMITRU

PREGĂTIREA STUDENȚILOR DE LA FACULTĂȚILE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT PENTRU ACTIVITATEA DIDACTICĂ ÎN CADRUL CURSULUI DE CULTURISM

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Institutul Național de Educație fizică și Sport al Republicii Moldova, Chișinău, 2004

Actualitatea. În condiţiile social-economice contemporane ale dezvoltării societăţii o importanţă prioritară o capătă intensificarea şi optimizarea procesului instructiv - educativ al educaţiei fizice şcolare în scopul îmbunătăţirii nivelului de pregătire fizică, calităţilor motrice, stării funcţionale a organismului în baza utilizării diferitelor efecte ale antrenamentului, a exerciţiilor fizice.

Actualmente în toată lumea o tot mai mare popularitate o capătă culturismul, disciplină care dispune de mari capacităţi potenţiale în planul pregătirii fizice şi formării calităţilor motrice ale practicanţilor de diferite categorii de vârstă.

Acest deziderat este condiţionat de un întreg şir de factori şi în primul rând se datorează prin stabilirea culturismului ca disciplină ştiinţifică ce integrează toate poziţiile de bază din domeniul teoriei şi metodicii educării calității motrice forţă - calitate motrică de bază care contribuie considerabil la dezvoltarea celorlalte calităţi. În acest context faptul dat este condiţionat prin aceea că utilizarea mijloacelor culturismului nu pretinde condiţii şi bază materială deosebită.

În cadrul educaţiei fizice şcolare contemporane problema conţinutului disciplinei *Culturism* nu şi-a găsit încă o reflectare adecvată. Acest fapt se explică prin aceea că în învăţământul superior de educaţie fizică, până în prezent, nu sunt elaborate bazele conceptuale ale pregătirii profesional - pedagogice a specialiştilor în acest domeniu, de asemenea lipsesc programele şi metodologia pregătirii respective.

Rezultatele studierii literaturii de specialitate ne permit să menţionăm că problema pregătirii profesional - pedagogice a profesorilor de educaţie fizică, este abordată în lucrările lui Z.I.Veatkina (1979), O.V.Petunin (1980), V.M.Motorin (1980), V.M.Vîdrin (1980), E.P.Kargopolov (1981), L.G.Livova (1983), V.M.Koreţkii (1985), S.N.Danail (1989), C.I.Ciorbă (2001), I.P.Carp (2003), ş.a. în lucrările date se examinează aspectele multilaterale ale conţinutului de studii şi

metodologiei de pregătire a specialiştilor din domeniu pentru activităţile organizatorice, comunicative, constructive, motrice, sportive etc.

Analiza prealabilă a problemei pregătirii viitorilor profesori de educaţie fizică pentru activitatea didactică, privind realizarea conţinutului educaţional al culturismului ne permite să constatăm că în teoria şi practica învăţământului universitar de specialitate acestui aspect nu i se acordă deocamdată atenţia cuvenită. Acest fapt, nu permite satisfacerea, într-o măsură suficientă, necesităţilor şcolii contemporane preuniversitare în asigurarea cu specialiştii de calificare înaltă capabili să realizeze la un nivel superior obiectivele educării la elevi a calităţii motrice fundamentale *forţa* prin metodologiile adecvate şi eficiente ale şcolii culturismului.

Astfel, actualitatea abordării problemei date este motivată prin necesitatea argumentării teoretice şi experimentale a conţinutului şi metodicii de pregătire pentru activitatea didactică în cadrul cursului de *Culturism* a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport.

Ipoteza cercetării. S-a presupus, că studierea şi determinarea particularităţilor activităţii didactice a profesorului în contextul aplicării culturismului în procesul instructiv-educativ al disciplinei „Educaţia fizică" şcolară şi aprecierea nivelului de pregătire a studenţilor de la facultăţile de educaţie fizică şi sport pentru această activitate, va permite elaborarea programei optime la disciplina *„Culturism*" şi a metodicii eficiente pentru formarea cunoştinţelor şi priceperilor didactice la viitorii profesori în realizarea conţinutului acesteia.

Scopul cercetării constă în perfecţionarea procesului pregătirii pentru activitatea didactică a viitorilor profesori de educaţie fizică în contextul conţinutului cursului de culturism.

Pentru obţinerea scopului formulat au fost necesare de rezolvat următoarele **sarcini:**

1. Stabilirea conţinutului activităţii didactice a profesorilor de educaţie fizică în contextul disciplinei *Culturism.*

2. Aprecierea nivelului pregătirii teoretice şi practice a studenţilor de la facultăţile de educaţie fizică şi sport în cadrul conţinutului disciplinei *Culturism.*

3. Elaborarea conţinutului cursului de culturism în cadrul programei de pregătire didactică a viitorilor profesori de educaţie fizică.

4. Argumentarea teoretică şi verificarea experimentală a metodicii pregătirii studenţilor de la facultăţile de educaţie fizică şi sport în cadrul cursului de *Culturism* şi *Practica pedagogică.*

Baza metodologică a lucrării o constituie conceptele fundamentale despre unitatea cunoştinţelor şi priceperilor pedagogice, formarea conţinutul integrativ a căror - ***activitate*** - se asigură pe etape prin sistemul educaţional bazat pe totalitatea acţiunilor orientate spre scopul unitar (N.A. Bernştein, P.Ia. Galiperin, A.N. Leontiev).

Inovaţia ştiinţifică constă în faptul că pentru prima dată a fost examinată activitatea didactică a profesorului de educaţie fizică în sistemul lecţiei privind realizarea conţinutului educaţional al culturismului.

Însemnătatea practică a lucrării constă în formarea priceperilor didactice la studenţi, în cadrul programei de *Culturism* şi disciplinei *Practica pedagogică,* în care sunt argumentate direcţiile eficiente de pregătire profesională a viitorilor specialişti în domeniu.

Tezele de bază propuse pentru susţinere:

- elaborarea teoretică a activităţii profesorului de educaţie fizică privind conţinutul culturismului trebuie să constituie orientarea prioritară: „educarea calităţii forţa" şi „dezvoltarea morfologică a sistemului muscular";

- nivelul pregătirii teoretice şi practice a profesorilor de educaţie fizică şi a studenţilor practicanţi de la facultăţile de educaţie fizică şi sport privind conţinutul culturismului poate fi majorat prin eliminarea neajunsurilor în cadrul pregătirii pedagogice profesionale, prin introducerea programei cursului de *Culturism* atât ca un sistem integru al lecţiilor cât şi al programei *Practicii pedagogice instructiv - educative;*

- baza pregătirii studenţilor pentru reproducerea activităţilor didactice „Educarea capacităţii *forţa"* trebuie să o constituie cunoştinţele şi priceperile didactice, în cadrul conţinutului cursului de *Culturism;*

- formarea cunoştinţelor şi priceperilor profesional-pedagogice a activităţii didactice „Educarea capacităţii *forţa"* este eficientă în cadrul programei cursului specializat *„Metodica pregătirii studenţilor de la facultăţile de educaţie fizică şi sport pentru activitatea didactică de culturism".*

TAPURIN DUMITRU

PREPARING STUDENTS FROM THE FACULTIES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FOR TEACHING IN THE BODYBUILDING COURSE

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the National Institute of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2004

The news. In the contemporary socio-economic conditions of the society development, a priority importance is gained by the intensification and optimization of the instructive-educational process of school physical education in order to improve the level of physical training, motor qualities, functional state of the body based on the use of different training effects. physical.

Currently, bodybuilding is gaining more and more popularity all over the world, a discipline that has great potential abilities in terms of physical training and training of motor qualities of practitioners of different age categories.

This desire is conditioned by a whole series of factors and first of all it is due to the establishment of bodybuilding as a scientific discipline that integrates all the basic positions in the field of theory and methodology of the education of strength motor quality - basic motor quality that contributes considerably to the development of other qualities. In this context, this fact is conditioned by the fact that the use of bodybuilding means does not require special conditions and material basis.

Within the contemporary school physical education problem Course contents *Bodybuilding* has not yet found a reflection appropriate. This fact is explained by the fact that in the higher education of physical education, until now, the conceptual bases of the professional-pedagogical training of the specialists in this field are not elaborated, also the respective training programs and methodology are missing.

The given works examine the multilateral aspects of the content of studies and the training methodology of specialists in the field for organizational, communicative, constructive, motor, sports activities, etc.

The preliminary analysis of the problem of preparing the future physical education teachers for the didactic activity, regarding the realization of the educational content of bodybuilding allows us to find that in the theory and practice of specialized university education this aspect is not given due attention. This fact

does not allow to satisfy, to a sufficient extent, the needs of the contemporary pre-university school in providing with highly qualified specialists able to achieve at a higher level the objectives of educating students of fundamental motor quality *strength* through appropriate and effective methodologies of bodybuilding school.

Thus, the topicality of the given problem is motivated by the need for theoretical and experimental argumentation of the content and methodology of preparation for the didactic activity within the *Bodybuilding* course of the students of the faculties of physical education and sports.

Research hypothesis. It was assumed that the study and determination of the particularities of the teacher's teaching activity in the context of applying bodybuilding in the instructive-educational process of school "Physical Education" and assessing the level of preparation of students in physical education and sports for this activity, will allow the optimal program for the "Bodybuilding" discipline and the effective methodology for the training of the didactic knowledge and skills of the future teachers in realizing its content.

The purpose of the research is to improve the training process for the didactic activity of future physical education teachers in the context of the content of the bodybuilding course.

In order to achieve the formulated goal, the following tasks had to be solved:

1. Establishing the content of the didactic activity of physical education teachers in the context of Bodybuilding.

2. Assessment of the level of theoretical and practical training of students from the faculties of physical education and sport within the content of the Bodybuilding discipline.

3. Elaboration of the bodybuilding course content within the didactic training program for future physical education teachers.

4. Theoretical argumentation and experimental verification of the methodology of training students from the faculties of physical education and sport in the Bodybuilding and Pedagogical Practice course.

The methodological basis of the work is the fundamental concepts about the unity of pedagogical knowledge and skills, the formation of the integrative content of which - activity - is ensured in stages through the educational system based on the totality of actions oriented towards the unitary goal (N.A. Bernstein, P.Ia. Galiperin, A.N. Leontiev).

The scientific innovation consists in the fact that for the first time the didactic activity of the physical education teacher was examined in the lesson system regarding the realization of the educational content of bodybuilding.

The practical significance of the work consists in the formation of didactic skills in students, within the Bodybuilding program and the Pedagogical Practice discipline, in which the effective directions of professional training of future specialists in the field are argued.

The basic theses proposed for support:

- the theoretical elaboration of the activity of the physical education teacher regarding the content of bodybuilding must constitute the priority orientation: "education of strength quality" and "morphological development of the muscular system";

- the level of theoretical and practical training of physical education teachers and practicing students from the faculties of physical education and sport regarding the bodybuilding content can be increased by eliminating the shortcomings in the professional pedagogical training, by introducing the bodybuilding course program as an integral system of of the lessons as well as of the program Pedagogical practices instructive - educative;

- the basis of the students' training for the reproduction of the didactic activities "Education of the strength capacity" must be the didactic knowledge and skills, within the Bodybuilding course content;

- the formation of the professional-pedagogical knowledge and skills of the didactic activity "Education of strength capacity" is effective within the program of the specialized course "Methodology of training students from the faculties of physical education and sports for the didactic activity of bodybuilding.

TOMOIAGĂ SIMION

PREGĂTIREA FIZICĂ PROFESIONAL – APLICATIVĂ A STUDENȚILOR DE LA FACULTATEA DE CONSTRUCȚII DE MAȘINI PRIN MIJLOACELE JOCURILOR SPORTIVE INDIVIDUALE

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Institutul Național de Educație fizică și Sport al Republicii Moldova, Chișinău, 2005

Actualitatea. În formarea personalităţii specialistului latura culturii fizice se impune ca o necesitate socială şi este cerută de noile condiţii în care viitorul specialist îşi desfăşoară activitatea.

Cerinţele acute ale practicii, tot mai diferite în epoca modernă, precum şi posibilităile reale de ameliorare a domeniilor educaţiei fizice care sprijină activitatea profesională, reclamă cercetări şi experimentări ştiinţifice susţinute. Reconsiderarea vechilor tehnologii didactice în funcţie de noile necesităţi ale practicii a devenit o preocupare actuală importantă care trebuie să cuprindă şi procesul de educaţie fizică privind pregătirea fizică profesional-aplicativă. Această preocupare este de mare actualitate şi în domeniul construcţiilor de maşini întrucât absolventul trebuie să devină un specialist bine pregătit, atât profesional cât şi fizic, capabil să se integreze rapid în activitatea profesională.

Examinând concret nivelul actual al cercetării, precum şi necesităţile practicii, am constatat că în învăţământul universitar tehnic de construcţii de maşini nu există studii şi cercetări privind pregătirea fizică profesional-aplicativă a studenţilor necesară formării unei personalităţi capabile să se adapteze la condiţiile locului de muncă.

Datele înregistrărilor noastre şi ale unor autori (V.I. Ilinici, 1972; E.P. Guk, 1981; S.A. Polievski, 1991; D. Filipescu, 1999; E. Drăgănescu, 2000) arată că majoritatea absolvenţilor universităţilor tehnice care au absolvit cursul practic de educaţie fizică au o capacitate crescută de muncă, o sănătate fizică şi psihică mai bună însă nu posedă cunoştinţe, priceperi şi deprinderi adecvate care să-i sprijine în activitatea lor de muncă, fapt ce se reflectă negativ asupra productivităţii muncii, sănătăţii fizice şi psihice a specialistului.

Aşa cum arată S.A. Feighin (1971), A.I. Faleleev (1971), S.A. Polievski, (1988), V.A. Kabacikov, (1991), C. Ciorbă (2000, 2001), I. Carp (2002), ş.a. învăţământul universitar de educaţie fizică nu formează în cadrul personalităţii

absolventului o cultură fizică care să-i permită cunoaşterea direcţiilor de pregătire fizică necesare adaptării la condiţiile şi funcţiile activităţii profesionale. Cauza principală o reprezintă, aşa cum arată V.E. Gavrilov (1979), V.I. Ilinici (1972), D. Filipescu (1999) etc., neconcordanţa dintre conţinutul educaţiei fizice universitare privind pregătirea fizică şi cerinţele socio-profesionale ale specialistului.

Observaţiile, interviurile şi studiul documentelor universitare realizate la diferite catedre de educaţie fizică ale universităţilor tehnice din Iaşi, Galaţi şi Bucureşti, arată că în practica educaţiei fizice universitare pregătirea fizică profesional-aplicativă nu a fost şi nu este încă o abordare metodică de bază care să determine conţinutul domeniului din învăţământul universitar tehnic. Cauza principală o constituie lipsa unei orientări metodice adecvate şi a unor studii teoretice care să contureze necesităţile specialistului la locul său de muncă.

Studierea acestui aspect în teoria şi practica educaţiei fizice universitare cu profil tehnic ne îndreptăţeşte să afirmăm că în programele şi planurile de învăţământ existente problemele expuse nu se regăsesc, ceea ce constituie un mare neajuns în pregătirea specialistului. Cercetarea noastră a fost determinată de faptul că pregătirea sociopsihomotrică a viitorului inginer constructor de maşini nu este abordată încă în învăţământul universitar de educaţie fizică şi de faptul că anumite comportamente legate de intensificarea acestei pregătiri ca o condiţie de specializare activă nu a fost explorată.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că, prin elaborarea şi implementarea unei programe cu orientare profesional-aplicativă şi a unei metodici bazate pe particularităţile psihomotrice, aptitudinile intelectuale şi capacităţile de integrare psihosocială reieşite din caracteristicile profesiogramei inginerului constructor de maşini, se va contribui la optimizarea procesului instructiv-educativ de educaţie fizică în învăţământul universitar tehnic de construcţii de maşini.

Scopul cercetării constă în determinarea particularităţilor pregătirii fizice profesional-aplicative a studenţilor de la universităţile tehnice şi elaborarea unui sistem de activităţi care să optimizeze procesul de pregătire fizică a viitorului specialist în domeniu tehnic.

Sarcinile cercetării:

1. Studierea principalelor concepţii teoretice, elaborări metodice şi experienţe practice legate de optimizarea educaţiei fizice universitare privind pregătirea fizică profesional-aplicativă a viitorului inginer constructor de maşini.

2. Determinarea caracteristicilor activităţii profesionale a inginerului constructor de maşini şi stabilirea profilului socioprofesional al specialistului în acest domeniu.

3. Elaborarea teoretică a programei şi stabilirea conţinutului, mijloacelor şi metodelor pregătirii fizice profesional-aplicative a viitorilor ingineri constructori de maşini în cadrul disciplinei „Educaţie fizică" universitară.

4. Argumentarea şi verificarea experimentală a metodicii de aplicare a programei de pregătire fizică profesional-aplicativă a studenţilor de la facultăţile de construcţii de maşini.

Baza metodologică a lucrării a constituit-o ideea potrivit căreia în orice activitate umană factorul de integrare socială îl constituie unitatea dintre personalitate şi posibilităţile psihofizicomotorii ale acestuia.

Inovaţia ştiinţifică a cercetării constă în faptul că pentru prima dată a fost abordată problema optimizării conţinutului educaţiei fizice universitare cu profil tehnic de construcţii de maşini spre formarea capacităţii de integrare socioprofesională a viitorului specialist. Au fost stabiliţi factorii determinanţi ai sociopsihogramei activităţii profesionale a inginerului constructor de maşini precum şi influenţarea personalităţii acestuia prin sistemul pedagogic de cultură fizică. A fost elaborată o programă analitică proprie specializării de construcţii de maşini cu o tipologie a lecţiilor specifică şi cu obiective şi sarcini distincte realizate prin mijloacele gimnasticii, atletismului, tenisului de câmp, tenisului de masă, badmintonului şi fotbal - tenisului.

Însemnătatea practică a cercetării este justificată de posibilităţile largi de utilizare a recomandărilor metodice cu privire la conţinutul şi metodica desfăşurării procesului instructiv- educativ la educaţie fizică în cadrul facultăţii de constructii de maşini. Metodica înregistrării activităţilor socioprofesionale a inginerului constructor de maşini în regimul zilei de muncă poate fi utilizată ca bază orientativă pentru determinarea volumului şi intensităţii efortului fizic al specialistuluipentru fiecare etapă operaţională precum şi pentru nivelul capacităţii de muncă al acestuia.

Tezele de bază pentru susţinera disertaţiei:

1. Abordarea teoretică a optimizării educaţiei fizice universitare privind pregătirea fizică a viitorului inginer trebuie să se facă în spiritul concepţiei potrivit căreia cultura fizică reprezintă o activitate umană primordială cu sisteme pedagogice proprii, cu activităţi psihomotrice capabile să formeze o personalitate activă a specialistului care să se integreze şi adapteze rapid la condiţiile complexe ale activităţii profesionale.

2. Disciplina educaţie fizică la universităţile tehnice trebuie să aibă un conţinut care să corespundă particularităţilor de vârstă, sex, precum şi specificului socioprofesiografic al specialistului din domeniu. Acest lucru va duce la creşterea motivaţiilor pentru practicarea conştienta a activităţilor sportive şi însuşirea culturii fizice, cu urmări pozitive asupra însuşirii profesiei precum şi asupra sănătăţii fizice şi psihice a studenţilor.

3. Mijloacele şi metodele de pregătire fizică în cadrul disciplinei educaţie fizică universitară cu profil tehnic vor fi orientate spre realizarea componentelor psihifiziologice, psihomotrice, fizice şi comportamentale determinate de specificul socioprofesiogramei specialistului care trebuie să cuprindă: calităţi motrice generale şi speciale, calităţi psihomotrice şi tipuri de effort

4. Programa şi metodica de pregătire a studenţilor de la facultăţile de construcţii de maşini poate fi eficientă în condiţiile în care în prima etapă se formează calităţile motrice şi capacităţile psihomotrice de bază prin mijloacele atletismului şi gimnasticii iar în etapa a doua capacităţile integrative psihomotrice şi psihosociale ale specialistului prin mijloacele unor sporturi individuale precum tenisul de masă, tenisul de câmp, badmintonul şi fotbal-tenisul.

TOMOIAGA SIMION

PROFESSIONAL - APPLIED PHYSICAL TRAINING OF STUDENTS FROM THE FACULTY OF CAR CONSTRUCTION THROUGH INDIVIDUAL SPORTS GAMES

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the National Institute of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2005

The news. In the formation of the specialist's personality, the side of physical culture is imposed as a social necessity and is required by the new conditions in which the future specialist carries out his activity.

The acute requirements of practice, increasingly different in the modern era, as well as the real possibilities for improving the fields of physical education that support professional activity, require sustained scientific research and experimentation. The reconsideration of the old didactic technologies according to the new needs of the practice has become an important current preoccupation that must also include the process of physical education regarding the professional-applied physical training. This concern is also very relevant in the field of machine construction as the graduate must become a well-trained specialist, both professionally and physically, able to quickly integrate into the professional activity.

Examining specific current level of research and the needs of practice, I found that the university technical machine building there studies and research on physical training professional-applicative students needed to form a personality and capable and they adapt it to conditions place of work.

The data of our recordings and those of some authors (V.I. Ilinici, 1972; E.P. Guk, 1981; S.A. Polievski, 1991; D. Filipescu, 1999; E. Drăgănescu, 2000) show that most graduates of technical universities who have completed the practical course of physical education have a increased work capacity, better physical and mental health but do not have adequate knowledge, skills and abilities to support them in their work, which is negatively reflected on the productivity of work, physical and mental health of the specialist.

As shown by S.A. Feighin (1971), A.I. Faleleev (1971), S.A. Polievski, (1988), V.A. Kabacikov, (1991), C. Ciorbă (2000, 2001), I. Carp (2002), etc. the university education of physical education does not form within the graduate's

personality a physical culture that would allow him to know the directions of physical training necessary to adapt to the conditions and functions of the professional activity. The main cause is represented, as shown by V.E. Gavrilov (1979), V.I. Ilinici (1972), D. Filipescu (1999) etc., the discrepancy between the content of university physical education on physical training and the socio-professional requirements of the specialist.

The observations, interviews and study of university documents conducted at various departments of physical education of technical universities in Iasi, Galati and Bucharest, show that in the practice of university physical education professional-applied physical training has not been and is not yet a basic methodical approach to determine the content of the field in technical university education. The main cause is the lack of adequate methodological guidance and theoretical studies to outline the needs of the specialist in his workplace.

The study of this aspect in the theory and practice of university physical education with technical profile entitles us to state that in the existing curricula and curricula the exposed problems are not found, which is a major shortcoming in the training of the specialist. Our research was determined by the fact that the socio-psychomotor training of the future machine engineer is not yet addressed in university physical education and that certain behaviors related to the intensification of this training as a condition of active specialization have not been explored.

Research hypothesis. It was assumed that, by elaborating and implementing a program with professional-applicative orientation and a methodology based on psychomotor particularities, intellectual skills and psychosocial integration abilities arising from the characteristics of the professional engineer of the machine builder, will contribute to optimizing the instructive-educational process. Physical education in technical university education in machine building.

The aim of the research consists in determining the particularities of the professional-applicative physical training of the students from the technical universities and the elaboration of a system of activities that to optimize the process of physical training of the future specialist in the technical field.

Research tasks:

1. The study of the main theoretical concepts, methodical elaborations and practical experiences related to the optimization of the university physical education regarding the training of the professional-applicative physics of the future machine construction engineer.

2. Determining the characteristics of the professional activity of the machine building engineer and establishing the socio-professional profile of the specialist in this field.

3. Theoretical elaboration of the program and establishment of the content, means and methods of the professional-applicative physical training of the future machine building engineers within the university “Physical Education” discipline.

4. Argumentation and experimental verification of the application methodology of the professional-applied physical training program of the students from the faculties of machine constructions.

The methodological basis of the paper was the idea that in any human activity the factor of social integration is the unity between personality and its psychophysicomotor possibilities.

The scientific innovation of the research consists in the fact that for the first time the problem of optimizing the content of the university physical education with technical profile of machine constructions towards the formation of the socio-professional integration capacity of the future specialist was approached. The determining factors of the sociopsychogram of the professional activity of the machine building engineer as well as the influence of his personality through the pedagogical system of physical culture were established. An analytical program specific to the specialization of machine constructions with a specific typology of lessons and with distinct objectives and tasks achieved through gymnastics, athletics, field tennis, table tennis, badminton and football – tennis was elaborated .

The practical significance of the research is justified by the wide possibilities of using methodical recommendations regarding the content and methodology of the instructional-educational process in physical education within the faculty of machine construction. The methodology of recording the socio-professional activities of the machine builder engineer during the working day can be used as a guideline for determining the volume and intensity of the specialist's physical effort for each operational stage as well as for the level of his work capacity.

Basic theses for the dissertation:

1. The theoretical approach of optimizing the university physical education regarding the physical training of the future engineer must be made in the spirit of the conception according to which physical culture represents a primordial human activity with its own pedagogical systems, with psychomotor activities able to form an active personality of the specialist. quickly integrate and adapt to the complex conditions of professional activity.

2. The discipline of physical education at technical universities must have a content that corresponds to the particularities of age, sex, as well as the socio-professional specificity of the specialist in the field. This will increase the motivations for conscious practice of sports activities and the acquisition of physical culture, with positive consequences on the acquisition of the profession as well as on the physical and mental health of students.

3. The means and methods of physical training within the discipline of university physical education with technical profile will be oriented towards the realization of psychophysiological, psychomotor, physical and behavioral components determined by the specifics of the socioprofesiogram of the specialist which must include: general and special motor qualities, psychomotor qualities and types of effort

4. The training program and methodology of the students from the machine construction faculties can be efficient in the conditions in which in the first stage the basic motor qualities and psychomotor capacities are formed through athletics and gymnastics and in the second stage the integrative psychomotor and psychosocial capacities of the specialist through individual sports such as table tennis, field tennis, badminton and football-tennis.

TOTH ALEXANDRU

SOCIALIZAREA ELEVILOR DIN CICLUL GIMNAZIAL PRIN JOCURI SPORTIVE ÎN CADRUL LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Teza de doctor în științe pedagogice a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Republica Moldova, Chișinău, 2002

Actualitatea. Menționând nivelul înalt al cercetărilor în domeniul sistemului educațional, în etapa actuală rămâne, în primul rând, puțin cercetată problema corelației dintre obiectivele preconizate, conținuturile și tehnologiile didactice care privesc formarea atitudinilor și a capacităților de interacțiune socială a elevilor. În al doilea rând, învățământul gimnazial este lipsit de un program de socializare prin intermediul mijloacelor educației fizice. În al treilea rând, problema actualei cercetări, în ceea ce privește implementarea programului de socializare prin jocuri sportiv, este legată de dezvoltarea socială și formarea comportamentului elevilor și de demonstrarea, în cadrul lecțiilor de educație fizică, la nivelul coeziunii de grup depinde de nivelul de socializare al elevilor.

Ipoteza cercetării a avansat ideea că grupurile de elevi care iau parte la un program de socializare prin jocuri sportive în timpul orelor de educație fizică vor manifesta un progres semnificativ sub aspectul coeziunii de grup și sub aspect comportamental, în comparație cu grupurile de elevi care participă la orele convenționale de educație fizică, considerându-se că manifestarea unui comportament pozitiv al elevilor în timpul orelor de educație fizică va influența în mod semnificativ coeziunea socială a grupurilor din care aceștia fac parte.

Scopul cercetării constă în perfecționarea procesului instructiv-educativ la nivelul ciclului gimnazial, în cadrul disciplinei „Educație fizică”, urmărindu-se socializarea personalității elevilor sub aspectul coeziunii și comportamentului social al acestora.

Pentru realizarea acestui scop s-au fixat următoarele sarcini:

1. Studierea problemelor teoretice și metodologice ale socializării și determinarea calitativă a conținutului acesteia.
2. Stabilirea cadrului metodologic și desfășurare a procesului educațional, având în bază jocurile sportive, sub aspectul studierii coeziunii sociale și comportamentului elevilor.
3. Elaborarea conținutului programului de socializare prin intermediul jocurilor sportive la nivelul ciclului gimnazial.

4. Argumentarea și verificarea experimentală a eficienței metodicii preconizate în socializarea elevilor, prin aprecierea evoluției comparative a nivelului de dezvoltare socială și comportamentală a elevilor din învățământul gimnazial.

Baza metodologică a cercetării o constituie concepția care are drept scop învățarea socială și socializarea prin intermediul mijloacelor educației fizice, având ca fundament o abordare pozitivă în ceea ce privește organizarea unui experiment social (A.N. Leontiev, 1953; Z.V. Manuilenko, 1953; M. Bahitov, 1959; J.L. Moreno, 1960; T. Nicola, 1973; C. Mamali, 1974; P. Golu, P. Mureșan, 1975; E. Cioată, 1977; U. Șchiopu, 1977; N.I. Ponomariov, 1977; I. Mărginean, 1982, V. Miftoda, 1982; D. Cristea, 1984; A.V. Petrovski, 1986; H. Coolican, 1990; R. Lehman, 1991; S. Chelcea, 1994; S. Hammond, 1995; D. Fețteu, 1998).

Noutatea științifică constă în abordarea problemei socializării elevilor din ciclul gimnazial prin intermediul unui program, considerându-se că obiectivele educaționale ale jocurilor sportive din cadrul orelor de educație fizică pot câștiga în eficiență prin abordarea elevilor nu numai sub aspect fizic ci și în ceea ce privește dimensiunea socială a acestora, prin întrebuințarea unor mijloace adecvate și metode precise de evaluare a nivelului de dezvoltare socială. De asemenea, prin crearea și aplicarea programului de socializare prin jocuri sportive a fost stabilit și determinat cadrul metodologic de desfășurare a procesului educațional, sub aspectul formării coeziunii sociale și comportamentului elevilor, urmărindu-se îmbunătățirea și îmbogățirea conținuturilor didactice care privesc rezolvarea obiectivelor în cadrul formării atitudinilor și a capacității de interacțiune socială a elevilor.

Importanța teoretică a lucrării este dată de faptul că, această cercetare a reușit achiziționarea de informații utile în ceea ce privește procesul de socializare în rândul elevilor, cu rol deosebit în determinarea comportamentului și coeziunii acestora. Au fost studiate și prezentate într-o formă sistematizată o serie de obiective, conținuturi educaționale, sugestii metodologice și de evaluare, contribuindu-se astfel la îmbunătățirea concepțiilor teoretice legate de procesul de socializare în cadrul grupelor de elevi.

Importanța practică a lucrării constă în faptul că, prin conceperea unui program de socializare prin jocuri sportive și experimentarea acestuia asupra unor eșantioane de elevi aparținând ciclului gimnazial s-a reușit îmbunătățirea deprinderilor sociale ale elevilor, creându-se astfel un cadru optim pentru socializarea acestora.

Rezultatele acestei cercetări pot constitui un îndrumar pentru profesorii de educație fizică din ciclul gimnazial contribuind la formarea atitudinilor și a capacităților de interacțiune socială a elevilor și pot fi folosite, de asemenea, ca

material metodico-științific în cadrul procesului educațional al studenților Instituțiilor și Facultăților de Educație Fizică și Sport.

Tezele de bază propuse pentru susținere

1. Abordarea teoretică și metodologică a problemei privind formarea coeziunii sociale și a comportamentului elevilor claselor gimnaziale prin intermediul conținuturilor educaționale ale jocurilor sportive trebuie să fie orientată spre evidențierea și selecționarea materialului didactic cu caracter competitiv și specializat care să posede potențialul formării nu numai a calităților psihomotrice, motrice și a deprinderilor de ordin tactico-tactic, ci și a celor psihosocializatoare a personalității, prin utilizarea unor mijloace care să contribuie selectiv la formarea motivațiilor comportamentale ale elevilor.

2. Structura și conținutul educațional al jocurilor sportive trebuie să corespundă modelului sociopsihomotric al vârstei respective, acest model putând fi obținut prin achiziționarea și dezvoltarea comportamentelor individuale de natură cognitivă, afectivă, morală, profesională și socială care să ofere o imagine integral-dinamică asupra formării comportamentului și coeziunii sociale a grupelor de elevi.

Cadrul metodologic, care a avut la bază structura modulului didactic educațional al programului de socializare, trebuie să contribuie la realizarea influențelor la nivel motivațional și atitudinal prin introducerea în comportamentul membrilor grupurilor de elevi a unor noi modele de conduită interpersonală care să determine performanțe ridicate în cadrul profilului configurației trăsăturilor de personalitate.

3. Elaborarea conținutului programului de socializare prin jocuri sportive cu rol de îmbunătățirea coeziunii sociale și a comportamentului elevilor din ciclul gimnazial trebuie să fie în așa fel conceput încât să evidențieze efectele învățării sociale asupra performanțelor, personalității, comportamentului și relațiilor interpersonale ale elevilor. De asemenea, programul de socializare evidențiază posibilitățile de intervenție activă, dirijată și formativă, pe baza unor strategii și modele anticipative de învățare și dezvoltare socială, în scopul formării atitudinilor și capacităților de interacțiune socială a elevilor.

Eficiența metodicii în cadrul programului de socializare prin jocuri sportive este apreciată pe baza nivelului comportamental și al coeziunii sociale, fiind evidențiată de existența unei atmosfere de cooperare între elevi, de gradul de acceptare dintre membrii grupului, de atitudinea comportamentală a individului în grup și de sistemul de legături care se stabilește între membrii grupului, de valoarea și intensitatea acestor legături.

TUCHILĂ INESA

RECUPERAREA SCOLIOZEI ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR ÎN PROCESUL EDUCAŢIEI FIZICE

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universităţii de Stat de Educaţie Fizică şi Sport, Chişinău, 2012

Actualitatea temei. Unul dintre aspectele primordiale în activităţile de profilaxie şi recuperare a copiilor din ciclul primar îl reprezintă cunoaşterea particularităţilor creşterii şi dezvoltării acestor copii, precum şi a deficienţelor coloanei vertebrale şi a potenţialelor cauze ale apariţiei lor.

Dezvoltarea fizică a copilului reprezintă un proces de dezvoltare biologică a celulelor, ţesuturilor, organelor şi întregului organism. În plan extern acest proces se caracterizează prin creşterea proporţiilor părţilor corpului şi modificarea activităţii funcţionale a diferitelor organe şi sisteme de organe. De rând cu dezvoltarea fizică, dezvoltarea psihică reprezintă un proces de formare a activităţii de cunoaştere a copiilor, dezvoltarea simţurilor şi voinţei, formarea diferitelor particularităţi de personalitate: temperament, caracter, capacităţi, necesităţi şi interese. Conform cercetărilor fiziologice şi psihologice contemporane, între dezvoltarea fizică şi cea psihică a elevilor există o legătură strânsă şi directă.

În creşterea şi dezvoltarea copilului pot fi evidenţiate 3 perioade critice: de la 2 la 3 ani şi jumătate; 6-9 ani şi perioada de pubertate. A doua perioadă critică coincide cu ciclul primar. În aceşti ani în viaţa copilului apar un şir de schimbări esenţiale: anturajul, cercul de persoane, apar obligaţii noi, se reduce activitatea fizică. Toţi aceşti factori în cumul duc la o activitate intensă fiziologică a întregului sistem de organe, de aceea în această perioadă de adaptare în condiţiile şcolare este necesară o atenţie sporită din partea părinţilor şi profesorilor.

Copiii din ciclul primar se caracterizează prin anumite particularităţi în creştere şi dezvoltare, atât a întregului organism, cât şi la nivelul sistemelor de organe. Creşterea şi dezvoltarea normală a corpului sunt determinate şi condiţionate de factori interni şi externi, care exercită influenţe pe toată durata vieţii, dar cu mai mare intensitate în copilărie şi adolescenţă. Alături de factorii interni şi cei externi, activitatea motrică, exerciţiul fizic stimulează creşterea şi dezvoltarea, fiind antrenate într-o mare măsură componentele aparatului locomotor. Din aceste considerente, perioadei de creştere şi dezvoltare a organismului trebuie să i se acorde o mare importanţă, de ea depinzând desfăşurarea etapelor următoare din

viaţa omului. În legătură cu aceasta, un moment important este posibilitatea aprecierii tempoului dezvoltării, care poate uşor fi apreciat cu ajutorul metodelor antropometrice. Prin intermediul acestor metode pot fi evidenţiate elementele somatometrice (lungimea corpului, greutatea, volumul cutiei toracice etc.), fiziometrice (puterea musculară etc.) şi somatoscopice (forma coloanei vertebrale, a cutiei toracice, a tălpii, atitudinea corpului etc.).

Pedagogii urmează să cunoască particularităţile anatomo-fiziologice ale copiilor, bazele fiziologice ale exerciţiului fizic şi muncii fizice. Motivele acestei atenţii sporite asupra dezvoltării fizice a copilului sunt evidente, deoarece organismul la orice etapă de vârstă apare ca un tot întreg. Toate sistemele sale fiziologice: nervos, locomotor, sanguin etc. sunt strâns legate, astfel că orice schimbare funcţională a unui sistem atrage după sine schimbarea activităţii celorlalte sisteme.Exerciţiul fizic este un factor potent de intervenţie în morfogenetica aparatului locomotor, când poate acţiona mecanic asupra osului, influenţând creşterea în lungime şi în grosime a acestuia. In acest sens, exerciţiile aplicate în copilărie, statice sau dinamice, pot preveni sau corecta deformaţiile osoase mult mai uşor decât în alte perioade ale vieţii. Deficienţele de toate tipurile, între care şi deformaţia scoliotică a coloanei vertebrale, îşi găsesc metode de recuperare, ameliorare sau compensare în aria curiculară a educaţiei fizice, începând cu dezvoltarea unor atitudini posturale corecte, a unor deprinderi de igienă şi comportament, de desfăşurare a unor activităţi bazate pe reguli (jocurile sportive), exerciţii de recuperare sau recreare, până la educarea unor trăsături pozitive de caracter, rezultate din practicarea sporturilor şi din participarea la competiţiile de profil, care ajută copilul să-şi cunoască limitele proprii, să înveţe spiritul de echipă, respectul faţă de adversar, asumarea eşecului sau trăirea bucuriei victoriei. Toate acestea în definitiv modelează structura umană integră şi perfect adaptată social.

Scopul cercetării: perfecţionarea procesului de recuperare a scoliozei la elevii din ciclul primar prin intermediul implementării unui model experimental ce ar include mijloace fizice de recuperare şi profilaxie a acesteia.

Obiectivele investigaţiei:

1.Studierea literaturii de specialitate şi stabilirea reperelor conceptuale privind recuperarea scoliozei la elevii din ciclul primar în procesul educaţiei fizice;

2.Analiza şi generalizarea rezultatelor sondajului referitor la recuperarea scoliozei în şcoală, realizat în rândurile specialiştilor de diverse orientări profesionale;

3.Aprecierea stării fizice a aparatului locomotor al elevilor din cadrul unei şcoli primare a municipiul Chişinău;

4.Elaborarea şi argumentarea eficienţei Modelului experimental la educaţia fizică direcţionat pentru reducerea scoliozei de gradul II la elevii claselor a IV-a.

Obiectul cercetării îl constituie procesul de recuperare a scoliozei la elevii din ciclul primar în afara orelor de program prin mijloacele educaţiei fizice.

Metodologia cercetării ştiinţifice. În teza de doctor au fost utilizate următoarele metode de cercetare: studierea literaturii de specialitate, observaţia pedagogică, sondajul pedagogic, metoda experimentului pedagogic, metoda testelor de control, metoda matematico-statistică.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică a lucrării constituie elaborarea şi implementarea unei Programe-model experimentale pentru recuperarea şi profilaxia scoliozei. Totodată, este demonstrată necesitatea şi eficienţa utilizării mijloacelor direcţionate şi specializate ale educaţiei fizice în recuperarea scoliozelor la copiii din ciclul primar, precum şi în reabilitarea socială a acestora în perioada recuperatorie; este demonstrat rolul hotărâtor al aplicării mijloacelor specializate în obţinerea unor rezultate eficiente şi într-un interval mai restrâns de timp; este stabilită necesitatea parteneriatului educaţional profesor-elev-părinte în procesul recuperării şi profilaxiei scoliozei la copiii din ciclul primar.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată în domeniul respectiv constituie asigurarea unei direcţii de însănătoşire educaţiei fizice a copiilor din ciclul primar cu scolioză de gradul II prin elaborarea şi implementarea unei Programe-model experimentale pentru recuperarea şi profilaxia scoliozei.

Descrierea situaţiei în domeniul de cercetare şi identificarea problemelor de cercetare. Problema abordată în prezenta lucrare a fost tratată de diverşi autori. Particularităţile de dezvoltare a copiilor de vârstă şcolară sunt oglindite în lucrările unui şir de cercetători: Atanasiu C.; Baciu C.; Badiu T.; Iankelevici E.; Ifrim M.; Ionescu A. Caracteristica deficienţelor scoliotice şi kinetoterapia acestora este reflectată în lucrările specialiştilor: Rădulescu A.; Obraşcu C.; Ionescu A.; Moţet D.; Caun E.; Zavalişca A.; Birtolan Ş. Etio-patogeneza, precum şi recuperarea scoliozei au fost cercetate de următorii autori: Bălteanu V.; Dumitru D.; Fozza C.; Белякова Н.; Гальченский В., Москалу Н.; Ильин Е.; Крячко И. Pe lângă abordările şi cercetările fenomenului în discuţie, reflectate pe larg în literatura de specialitate studiată, mai sunt expuse metodele de determinare convenţională a atitudinii corpului în lucrările autorilor: Глок И.; Сердюковской Г., Антоновой Л.; Antonescu D.

În corespundere cu sarcinile cercetării, în experimentele preliminare a fost elaborată şi prezentată varianta modelului specializat la educaţia fizică pentru elevii claselor a IV-a (fete) cu scolioză pronunţată de gradul II. Modelul propus a trecut aprobarea experimentală în procesul cercetării de bază şi pe parcursul realizării acestora a fost corectat şi perfecţionat din punct de vedere al aplicării mijloacelor şi metodelor generale şi specializate ale educaţiei fizice. În rezultatul experimentului pedagogic realizat conform Programei-model experimentale acesta din urmă şi-a demonstrat eficacitatea în soluţionarea sarcinilor de recuperare a elevilor (fete) din clasa a IV-a cu scolioză pronunţată de gradul II şi a permis, prin intermediul unui complex de mijloace şi metode generale şi specializate de cultură fizică, diminuarea defectului scoliotic de la gradul II la gradul I.

În consecinţă s-au definit următoarele poziţii şi sarcini specifice.

În primul rând, Programa-model specializată urmează să asigure o influenţă multilaterală asupra organismului elevilor prin intermediul realizării complexe a mijloacelor şi metodelor generale şi specializate în condiţiile unei stări emoţionale pozitive. Orele de studii cu caracter de recuperare urmează să fie privite nu ca o procedură, dar ca o parte a sistemului educaţiei fizice în baza unei abordări complexe a copiilor care necesită recuperare. Sistemul orelor de recuperare trebuie să fie constituit în baza mobilizării maxime a copiilor şi educării unei atitudini conştiente a acestora faţa de îndeplinirea cerinţelor înaintate. Acest fapt este necesar pentru obţinerea unor rezultate pozitive durabile în redresarea poziţiei corecte a corpului în procesul unei instruiri sistemice şi antrenament de lungă durată.

Totodată, sarcinile de bază ale desfăşurării lecţiilor, care determină alegerea exerciţiilor fizice şi metodica aplicării acestora, constau în:

- crearea condiţiilor generale favorabile pentru restabilirea unei poziţii corecte a corpului copiilor;
- recuperarea defecţiunilor existente şi consolidarea unei posturi corecte a corpului;
- antrenarea accesibilă generală şi specializată pe fondul unei stări emoţionale pozitive pentru dezvoltarea capacităţilor psihomotorii.

Întreg procesul de studii, conţinând un număr de 150 ore pe an (septembrie-mai), trebuie să încadreze 2 etape:

I. Etapa iniţială, orientată spre crearea condiţiilor generale favorabile pentru restabilirea unei poziţii corecte a corpului (cu durata de 2-2,5 luni, de 3 ori pe săptămână, câte 2 ore fiecare).

La această etapă trebuie să fie soluţionate 3 sarcini speciale:

- educarea disciplinei şi a unei atitudini conştiente active fată de restabilirea ţinutei normale a corpului (discuţii sistematice cu explicarea particularităţilor regimului zilei acasă şi la scoală; demonstrarea celor mai bune rezultate la lecţiile desfăşurate, stimularea şi activitatea la domiciliu);

- pregătirea aparatului neuromuscular al elevilor pentru eforturi considerabile, precum şi îndeplinirea unor exerciţii fizice speciale cu caracter dinamic şi static pentru menţinerea îndelungată a corpului în poziţie corectă, cu asigurarea respiraţiei corecte şi controlul asupra reacţiei sistemului cardio-vascular şi altele;

- antrenarea specială a mecanismelor de coordonare a elevilor pentru activitatea de recuperare ulterioară îndelungată (exerciţii pentru menţinerea echilibrului, cu obiecte, sarcini speciale pentru acţiuni exacte, jocuri sportive şi mobile, care necesită manifestarea acţiunilor de comandă, îndemânare, insistenţă etc.).

II. Etapa de bază, orientată spre corecţia defecţiunilor existente şi consolidarea unei ţinute corecte a corpului.

În cadrul acestei etape urmează a fi soluţionate 2 probleme speciale:

- antrenarea specială a elevilor în vederea respectării unui coraport corect al poziţiei diferitor segmente aparte ale corpului (pregătirea va depinde de deformarea coloanei vertebrale şi abaterile funcţionale ale sistemului neuromuscular; înlăturarea barierelor care limitează poziţionarea corectă a unor segmente aparte ale corpului; poziţionarea corectă a întregului corp; întărirea asimetrică a muşchilor coloanei vertebrale şi altele);

- dezvoltarea şi întărirea capacităţilor de menţinere a corpului în poziţie statică corectă de lungă durată (restructurarea staticii, diversitatea poziţiilor, mişcări în diferite condiţii, jocuri mobile).

Asemenea sarcini specifice la fiecare etapă trebuie să fie soluţionate în corespundere cu cerinţele general-pedagogice înaintate fată de educaţia fizică în general şi în particular fată de forma de recuperare care are ca efect reducerea gradului stării scoliotice la elevii din clasele a IV-a. Trebuie de accentuat faptul că complexul metodelor fizice aplicat la recuperarea scoliozei are anumite particularităţi în funcţie de caracterul scoliozei şi gradul de gravitate al acesteia, precum şi de faptul dacă are loc o scolioză de formă fixată sau nefixată.

În cazul unei scolioze de gradul I, complexul metodelor fizice utilizate constă din exerciţii kinetoterapeutice (exerciţii de recuperare, îndreptare dozată a coloanei vertebrale, întărirea muşchilor spatelui, de educare a unei poziţii corecte a corpului), masajul musculaturii spatelui (unul sau două cursuri a câte 12-15

proceduri anual), exerciţii zilnice de corecţie pasivă. În acelaşi timp se recomandă înotul în stil bras, în cadrul căruia urmează a fi îmbrăcate pe mâini mijloace ajutătoare, în scopul sporirii efortului muşchilor omoplaţilor, membrelor superioare. Un mijloc fizic eficient în timpul iernii îl reprezintă mersul pe schiuri.

Recuperarea se desfăşoară pe fondalul unui regim motric raţional, scăderea efortului static şi dinamic asupra coloanei vertebrale. E necesar de accentuat faptul că, deseori, medicii ortopezi, în cazul depistării deformaţiilor de orice tip ale coloanei vertebrale, limitează activitatea motrice a copilului, fapt ce atrage după şine micşorarea rezistenţei organismului la eforturile fizice, restricţiile de acest gen slăbesc organismul copilul ui, afectează echilibrul psihic al acestuia, iar toate în sumă fac foarte dificil procesul de recuperare. La desfăşurarea activităţilor este necesar de a transfera treptat efortul din partea dorsală a corpului spre partea frontală a acestuia, succesiv majorându-l, în dependenţă de particularităţile copilului vizat.

În cazul scoliozelor de gradul II, complexul metodelor fizice aplicate este în dependenţă de stabilitatea, gradul curburii şi localizarea scoliozei, precum şi de starea sistemului muscular şi ligamentar, adică de posibilitatea progresării deformaţiei. La scoliozele de gradul II, neprogresive, se utilizează în general aceleaşi metode fizice, ca şi în cazul scoliozelor de gradul I. Rolul de bază revine exerciţiilor kinetoterapeutice. Activităţile pot fi desfăşurate atât individual, cât şi colectiv, în grupe a câte 5-7 persoane. Cursul integral al exerciţiilor de corecţie urmează a fi desfăşurat cel puţin 3-4 luni succesiv, cu repetarea acestuia pe parcursul anului. În complexul metodelor fizice se includ înotul şi mersul pe schiuri.

Totodată, la scoliozele de gradul I şi II, se vor aplica metodele fizice de corecţie pasivă. Masajul pregăteşte organismul bolnavului pentru efectuarea exerciţiilor fizice şi intensifică eficacitatea acestora. Este în special recomandat copiilor, organismul cărora este slăbit şi care nu pot îndeplini exerciţiile de corecţie în volumul şi la efortul necesar. Tehnica procedurii este în dependenţă de starea funcţională a sistemului muscular şi de caracterul curburii. Masajul părţii convexe a curburii este mai intensiv decât în partea concavă a acesteia, care este direcţionat, în mod prioritar, la relaxarea musculaturii. La copii, masajul este îmbinat eficient cu exerciţii pasive, în dependenţă de localizarea deformaţiei.

Pentru întărirea şi stabilizarea nivelului de corecţie obţinut se utilizează poziţionarea medicală, de exemplu pe partea laterală a corpului sau în diferite poze asimetrice. Corecţia prin poziţionare se efectuează de câteva ori pe zi, cu o continuitate totală până la o oră şi jumătate.

Pentru informare autorul comunică, că în cazul scoliozei de gradul III-IV, de obicei, nu se utilizează mijloace fizice de corecţie a deformaţiei. Metodele fizice, în acest sens, sunt direcţionate în vederea întăririi corsetului muscular al coloanei vertebrale, îmbunătăţirii funcţiei de expirare şi antrenării sistemului cardio-respirator. Metodele fizice în acest caz sunt îmbinate cu mijloace ortopedice (corsete cu caracter corecţional sau fixativ).

Sarcina de bază a specialistului, care realizează recuperarea scoliozelor, în ambele cazuri, urmează a fi fundamentată pe următoarele principii: întărirea organismului copilului; educarea unei poziţii corecte a corpului şi redresarea sau minimizarea deformaţiei existente.

Recuperarea scoliozelor nefixate necesită un timp mai redus, decât în cazul scoliozelor fixate. Se desfăşoară, de obicei prin aplicarea metodologiei de grup şi numai uneori individual. În complexul exerciţiilor fizice aplicate urmează a se acorda preferinţă acelor exerciţii, în cadrul cărora muşchii se află în stare de contractare şi nu de încordare statică (care urmează a fi evitate).

Complexul de exerciţii aplicat în cazul scoliozelor nefixate poate fi constituit din următoarele exerciţii: exerciţii introductive (antrenarea elevilor pentru mersul şi alergarea cu respectarea poziţiei şi respiraţiei corecte – până la 10 minute); exerciţii pregătitoare (exerciţii pentru mâini, picioare şi corp cu mobilizare elementară, corecţie şi includerea unor mişcări fireşti în formă de joc – 15-20 minute); exerciţii de corecţie (acordându-se preferinţă celor din poziţie iniţială în decubit dorsal –20-25 minute); jocuri active şi exerciţii cu mingea –10-15 minute; exerciţii finale de relaxare – 5-7 minute. De obicei, durata totală a complexului de exerciţii se încadrează în 90 de minute.

În cazul scoliozelor fixate (semifixate) poate fi aplicat următorul complex de exerciţii fizice: exerciţii introductive (ca şi la cele nefixate, dar în unele cazuri cu anumite limitări – 3-4 minute); exerciţii pregătitoare (exerciţii pentru gât, mâini, picioare şi corp cu elemente de corecţie şi mobilizare parţială – 8-10 minute, cu extinderea scheletică pasivă a coloanei vertebrale); exerciţii de corecţie (acordându-se preferinţă celor din poziţie iniţială în decubit dorsal, cvadruped, cu extinderea scheletică activă a coloanei vertebrale – 20-25 minute); jocuri active şi exerciţii cu mingea (cu anumite limitări) – 5-6 minute; exerciţii finale de relaxare – 2-3 minute. Durata totală a complexului de exerciţii nu trebuie să depăşească 90 de minute.

Specialiştii, care realizează recuperarea scoliozelor trebuie să cunoască următoarele:

- limitele acestui tratament;
- momentul exact în care trebuie să recurgă la mijloace mai puternice;

- tipul constituţional al copilului cu care are de a face şi să-şi propună scopuri şi mijloace în funcţie de acest tip.

În scopul unor activităţi kinetoterapeutice eficiente şi rezultative, urmează a fi luate în consideraţie următoarele principii de bază în aplicarea recuperării:

a) Principiul precocităţii. Procesul de recuperare trebuie început cât mai devreme. Orice întârziere atrage după sine prelungirea perioadei de tratament şi reduce şansa unor rezultate mai bune. Recuperarea trebuie iniţiată cu precocitate, inclusiv pentru a preveni apariţia şi fixarea diverselor atitudini corporale.

b) Principiul gradării efortului. În kinetoterapie este obligatorie, în unele cazuri având importanţă decisivă. Urmează a fi abordată recuperarea cu exerciţii trecând de la simplu la complex, de la uşor la greu. Complexul de exerciţii va fi realizat în funcţie de necesităţi, ţinând cont de posibilităţile reale de susţinere a eforturilor.

c) Principiul continuităţii. Recuperarea în kinetoterapie este de cele mai multe ori de lungă durată. Întreruperea poate avea drept consecinţă nu numai prelungirea evoluţiei proceselor de recuperare, dar şi un regres considerabil proporţional cu durata întreruperii [48;69]. Activitatea kinetoterapeutică trebuie continuată până la refacerea totală a segmentului afectat sau până se atinge stoparea procesului de progresare a defectului.

d) Principiul individualizării recuperării. Se impune necesitatea instituirii unui tratament strict individualizat, pornind de la faptul că este tratată o persoană şi nu o boală luată la general. Pentru aceasta trebuie să se ţină cont de o serie de factori, inclusiv cei care ţin de persoana bolnavă (starea psihică, nivelul intelectual, vârsta), de natura diagnosticului şi a segmentului afectat, precum şi de factorii ce determină calitatea procesului de recuperare [1;14;86;101;121].

În literatura de specialitate mai sunt expuse un şir de principii speciale general acceptate de majoritatea cercetătorilor şi practicienilor:

1. Orice scolioză în procesul de recuperare trebuie văzută de către medic, cel puţin o dată pe lună;

2. Părinţii unui astfel de copil trebuie avertizaţi asupra consecinţelor grave ale afecţiunii;

3. La primul semn al decompensării să se apeleze la mijloace majore;

4. Dacă există cifoză şi nu are tendinţe la reducere, dacă sunt prezente tulburări hormonale care nu dau semne să se normalizeze curând, se recomandă intervenţia chirurgicală;

5. În formarea şi decompensarea unei scolioze se poate implica detrimental un psoas iliac contractat sau retractat [96].

În afara exerciţiilor kinetice propriu-zise, la recuperarea scoliozelor pot fi utilizate tehnicile de masaj: netezirea superficială, fricţiunea, frământatul profund şi vibraţia. Ca metodă complexă de o importanţă deosebită este înotul curativ.

Rezultatele cercetărilor pot fi utilizate în mai multe domenii, în special în vederea kinetoprofilaxiei deficienţelor aparatului locomotor cercetate în lucrarea de faţă (scolioza), precum şi în activităţile kinetice de recuperare a acestora, inclusiv: aprecierea stării funcţionale a coloanei vertebrale a copiilor din ciclul primar; aplicarea combinată a mijloacelor şi metodelor fizice în procesul de tratare şi profilaxie a atitudinilor scoliotice; îmbunătăţirea metodelor practice de depistare şi recuperare a deficienţelor fizice la elevi; posibilitatea utilizării rezultatelor investigaţiilor în procesul de pregătire a noilor cadre în domeniu; ridicarea nivelului de pregătire teoretică şi practică a profesorilor de educaţie fizică, în domeniul cercetat în lucrarea de faţă.

Concluzii:

Rezultatele obţinute în cadrul experimentului pedagogic, care a avut ca bază implementarea Programei-model experimentale pentru copii cu scolioză de gradul II din clasa IV-a, denotă că indicii dezvoltării fizice sunt net în favoarea grupei experimentale ($P<0,05$). Astfel, la fetele grupei experimentale s-au îmbunătăţit veridic indicii volumului vital al plămânilor ($P<0,001$), ai perimetrului cutiei toracice ($P<0,001$), precum şi ai excursiei cutiei toracice ($P<0,001$). La sfârşitul experimentului la copii au scăzut veridic indicii greutăţii ($P<0,05$), frecvenţa contracţiilor cardiace ($P<0,01$), frecvenţa respiratorie ($P<0,001$), evoluţii cu efect pozitiv scontat. Indicele Pinie demonstrează trecerea treptată a copiilor de la nivelul satisfăcător (27) la un nivel mai calitativ (mediu: 23) proporţional dezvoltării şi rezistenţei corpului. În ce priveşte, dinamica indicelui Erisman,s-a fixat redresarea conformaţiei toracice (+3,00).

TUCHILA INESA

RECUPERATION OF SCOLIOSIS AT THE BEGINNING SCHOOL PUPILS IN THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION

Doctor of Pedagogy, Chisinau, 2010

Dissertation structure. The work consists of introduction, 3 chapters, general conclusions, practical and methodological recommendations, the bibliography which includes 233 sources, 6 annexes, 109 pages of basic text, 17 figures, 22 tables. The results are reflected in 9 scientific papers.

Keywords: scoliosis, pupils from beginning forms, physical education, prophylaxis, means and methods.

Field of study: pedagogy.

The purpose of research is to improve the recuperation process of scoliosis of beginning school children by implementing an experimental Model, which includes means of physical education.

Objectives of research: reviewing of literature and establishing the conceptual parts of scoliosis recuperation at beginning school children in the process of physical education; analyzing and generalizing the survey's results concerned the recuperation of scoliosis in school, conducted among specialists of various professional fields; assessing the physical condition of the locomotors of pupils from a beginning school within the city of Chisinau; elaborating and argumenting the efficiency of the experimental Model of targeted physical education for reducing the second degree scoliosis at 4-th form pupils.

Novelty and originality of research. For the first time it was developed an experimental Model of targeted physical education for recuperation of scoliosis at 4-th forms pupils from primary education.

Theoretical significance and applied value. The development of experimental Model of targeted physical education for recuperation of scoliosis at beginning school children will enable: to deepen knowledge about possible and nontraditional methods and means of specialized influence on recuperation of the locomotors disorders; in practical application, to reduce substantially the degree of deformity of pupils' spine and through this - to increase driving training and pupils' health.

Implementation of scientific results. Experimental Model for the recuperation of scoliosis at beginning school children, using strictly directed means of physical education, was implemented in the extracurricular education in schools no. 16, 82 and 83 within the city of Chisinau, that is confirmed by the three certificates of implementation.

UNGUREANU AURELIAN

MENȚINEREA CONDIȚIEI FIZICE A STUDENȚILOR PRIN PRACTICAREA ACTIVITĂȚII MOTRICE LA APARATE ȘI INSTALAȚII DE FITNESS

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Universitatea de Stat de Educație fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2018

Actualitatea. Tematica lucrării este de o deosebită însemnătate întrucât una din problemele principale trasate instituțiilor superioare de către autorităţile competente o reprezintă modul în care instituţiile academice promovează conceptul de viaţă activă prin intermediul sistemului naţional de educaţie şi de formare, inclusiv prin formarea specialiştilor din domeniu.

Modernizarea progresivă a producţiei prin creşterea automatizării şi mecanizării, precum şi mijloacele multiple cu un grad de comoditate pe care viaţa şi confortul secolului nostru le pun la dispoziţia studenților, îi eliberează tot mai mult de efortul fizic, dar le solicită, în schimb, un mare consum al resurselor intelectuale, o suprasolicitare nervoasă. Atât munca sedentară, cât şi inactivitatea fizică continuă frecvent şi în timpul liber, ca urmare a comodităţii în care mulţi se complac, îndepărtează studentul de sursele naturale ale menţinerii sănătăţii, de natură, de mişcare, de activitatea fizică - factori esenţiali pentru întreţinerea vieţii şi a unei dezvoltări armonioase.

Astfel, la toate vârstele, exerciţiile fizice şi sportul practicate sistematic perfecţionează deprinderile de mişcare, îmbogăţesc aptitudinile, măresc randamentul activităţii fizice şi intelectuale, călesc organismul.

Totodată s-a majorat semnificativ numărul studenţilor scutiţi de disciplina „educaţie fizică”, conform recomandărilor medicale. Insuficienţa activităţii fizice provoacă dereglări funcţionale ale sistemelor cardiovascular şi locomotor. Sub pretextul unui nivel scăzut al sănătăţii, până la 20% din elevi sunt scutiţi de lecţiile de educaţie fizică, proporţia fiind în continuă creştere. Hipodinamia în rândul studenţilor a atins cota de 80%.

În situaţia creată sunt necesare stoparea agravării sănătăţii populaţiei şi a tendinţei de depopulare a localităţilor prin dezvoltarea adecvată a nivelului de educaţie fizică, adoptarea măsurilor pentru îmbunătăţirea sănătăţii populaţiei,

formarea modului sănătos de viaţă, aplicareanoilor orientări care vor include înalta responsabilitate civică şi patriotismul, combaterea deprinderilor dăunătoare.

E.P. Iliin menţionează un număr de cercetători care, prin intermediul cercetărilor lor desfăşurate cu studenţii, confirmă faptul că efortul fizic, inclusiv cel cu greutăţi, are efecte benefice asupra organismului acestora, cum ar fi creșterea imunităţii, dezvoltarea calităţilor fizice şi altele. Prin urmare, sporeşte rezistenţa nespecifică a organismului la factori dăunători precum infecţii, viruşi, răcire, supraîncălzire etc.

Aparatele și instalațiile de fitness pot reprezenta calea incipientă pentru cei care au nevoie să-şi însuşească mişcările de bază, să construiască o forță fundamentală și, în cele din urmă, să efectueze tranziția către exercițiile cu greutăți libere. Crearea condiţiilor necesare pentru formarea personalităţii omului, care îmbină armonios elementele spirituale şi fizice, constituie cea mai importantă problemă pentru dezvoltarea societăţii contemporane.Fitnesul se bucură de o largă apreciere din partea studentilor din cadrul universitar tehnic ,de aceea este nevoie de un material sistematizat si accesibil consacrat problemelor de tehnică de metodologie a fitnessului.Cunoașterea unui numar de principii de lucru (fitness) adaptate la diverse niveluri de dezvoltare a studenților din cadrul universitar tehnic va trebui să ne permită realizarea unui mod de pregătire pe termen lung care să facă posibila atingerea unei bune condiții fizice a organismului.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare

Creşterea rolului utilizării orientate a mijloacelor culturii fizice în perioada studiilor în învăţământul superior este determinată în special de faptul că regimul de lucru al studentului se caracterizează adesea prin sedentarism, mobilitate redusă, poziţie de lucru invariabilă pe parcursul a 10-12 ore. În aceste condiţii, exerciţiile fizice reprezintă factorul fundamental de contracarare a urmărilor negative ale hipodinamiei, precum şi ale efortului intelectual şi nervos-emoţional.

La momentul actual, o problemă de proporţii care îngrijorează o mulţime de specialişti din spaţiul postsovietic, poate chiar şi la nivel global, este cauzată de nivelul sănătăţii fizice a studenţilor din cadrul învăţământului superior. Majoritatea lor frecventează orele de educaţie fizică incluse în program doar pentru că au nevoie să obţină nota sau calificativul necesar la disciplina respectivă. Această motivare se reflectă negativ asupra activităţii în timpul orelor. Mai mult de atât, pentru majoritatea studenţilor aceste ore sunt unica formă de activitate fizică în anii de studenţie.

Cercetarea a fost determinată de faptul că pregatirea sociopsihomotrică a viitorului inginer constructor nu este abordată încă în învățământul universitar de educație fizică și de faptul că anumite comportamente legate de intensificarea acestei pregătiri ca o condiție de specializare activă nu a fost explorată. În cadrul reformelor desfășurate în învățământul tehnic superior este necesară schimbarea atitudinii studenților față de cultura fizică și sport, iar abordarea arhaică a culturii fizice necesită modernizare.

Utilizarea aparatelor de fitness, în opinia noastră, ar diminua contradicția apărută și ar ridica la un nou nivel condiția fizică a studenților universităților cu profil tehnic. De aceea, nu orice activitate motrică acționază pozitiv asupra capacităților umane, dar numai acea activitate programată și algoritmizată poate contribui la dezvoltarea viitorului inginer constructor

În prezent este necesară sporirea motivației studenților (și nu numai) către practicarea exercițiilor fizice, iar atitudinea metodică de perspectivă privind organizarea seminariilor de educație fizică ar fi selectarea conținuturilor - nu obligatoriu, ci sub formă democrată (individuală) -ori aparatele de fitness, în opinia noastră, sunt acele instrumente care democratizează procesul activității motrice profesional aplicativă a viitorilor ingineri constructori.

Cosmovici A. și alții menţionează că, odată cu avansarea studenţilor în anii II, III, IV, nivelul sănătăţii acestora devine tot mai scăzut. Modul sănătos de viaţă creează pentru studenţi un microareal specific, în care sunt posibilităţi reale pentru o activitate sporită, randament fizic, activitate intelectuală. În mare măsură, se deschide potenţialul psihofiziologic al personalităţii, se obţine un confort psihologic, se creează condiţii pentru autorealizarea personalităţii.

Scopul cercetării noastre îl constituie evaluarea importanţei pe care o acordă studenții din cadrul universitar cu profil tehnic promovării consecvente a practicării sportului, a menţinerii condiţiei fizice prin intermediul aparatelor de fitness în vederea diminuării sedentarismului din activitatea profesională şi din cea zilnică (adică o creştere pronunţată a volumului şi intensităţii efortului fizic).

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei şi practicii actuale cu privire la importanța condiției fizice în pregătirea specialistului din domeniu.

2. Stabilirea rolului menținerii condiției fizice și elaborarea modelului de program algoritmizat de pregătire prin mijloace de fitness a viitorilor ingineri constructori.

3. Elaborarea ghidului destinat studenților pentru menținerea condiției fizice prin intermediul instalațiilor și aparatelor de fitness.

4. Argumentarea și verificarea experimentală a programului algoritmizat de pregătire prin mijloace de fitness a viitorilor ingineri constructori**.**

Noutatea și originalitatea cercetării. Cercetarea noastră contribuie la îmbunătățirea calității suportului metodologic de menținere a condiției fizice a studenților, prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness.

Concret, au fost elaborate şi implementate în procesul instructiv-educativ de la facultățile de profil: conţinutul optimizat al programului algoritmizat de pregătire prin mijloace de fitness a viitorilor ingineri constructori, precum și conținutul ghidului destinat studenților pentru menținerea condiției fizice prin intermediul instalațiilor și aparatelor de fitness.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată în domeniul cercetat rezidă în stabilirea rolului menținerii condiției fizice a studenților prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness. Totodată, modelul de program algoritmizat de pregătire prin mijloace de fitness a viitorilor ingineri constructori ne-a permis selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică şi experimentală a conţinuturilor (dinamice şi generatoare de strategii personalizate) ghidului destinat studenților pentru menținerea condiției fizice prin intermediul instalațiilor și aparatelor de fitness.

Semnificația teoretică constă în analiza, structurarea și sistematizarea informațiilor de ordin teoretic din literatura de specialitate; stabilirea rolului menținerii condiției fizice a studenților, prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness. De asemenea, lucrarea prezintă o semnificație teoretică și prin argumentarea teoretică și experimentală a utilizării programului algoritmizat de pregătire prin mijloace de fitness a viitorilor ingineri constructori.

Valoarea aplicativă a cercetării o reprezintă posibilităţile de aplicare a programului algoritmizat de pregătire prin mijloace de fitness a viitorilor ingineri constructori, a conţinuturilor (dinamice şi generatoare de strategii personalizate) ghidului destinat studenților pentru antrenamentul de fitness în vederea menținerii condiției fizice optime.

Rezultatele cercetării propuse pentru susţinere:

- reflectarea teoretică şi practică a problemei cu privire la menținerea condiției fizice a studenților, prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness și elaborarea unui sistem de activități adecvate capabile să eficientizeze pregătirea specialistului din domeniu în vederea sporirii eficienţei componentelor pregătirii profesionale adecvate;

- pregătirea studenţilor din instituţiile de învăţământ superior poate fi eficientă numai cu condiţia orientării spre direcţia intensificării procesului de

menținere a condiției fizice a studenților, prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness şi aplicării metodologiei care include studentul în totalitate în cadrul activităţilor operaţionale;

- conţinutul „ghidului destinat studenților pentru menținerea condiției fizice prin intermediul instalațiilor și aparatelor de fitness” şi a programului algoritmizat necesită o orientare a materialului didactic cu accent pe eficienţa activităţii de menținere a condiției fizice a viitorilor specialiști din domeniu;

- aplicarea factorului de menținere a condiției fizice în procesul de pregătire a specialiştilor în domeniu contribuie la formarea competenţelor necesare însuşirii cunoştinţelor teoretico-practice în cadrul semestrelor I-II la studenţii viitori ingineri constructori.

UNGUREANU AURELIAN

MAINTAINING THE PHYSICAL CONDITION OF STUDENTS BY PRACTICING MOTOR ACTIVITY IN FITNESS EQUIPMENT AND INSTALLATIONS

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2018

The news. The theme of the paper is of particular importance as one of the main issues addressed to higher institutions by the competent authorities is the way in which academic institutions promote the concept of active life through the national education and training system, including the training of specialists in the field.

The progressive modernization of production by increasing automation and mechanization, as well as the multiple means with a degree of convenience that the life and comfort of our century make available to students, frees them more and more from physical effort, but requires, instead, a great consumption of intellectual resources, a nervous overload. Both sedentary work and physical inactivity continue frequently and in their free time, as a result of the convenience in which many indulge, removing the student from the natural sources of maintaining health, nature, movement, physical activity - essential factors for maintaining life and of a harmonious development.

Thus, at all ages, physical exercises and sports practiced systematically improve movement skills, enrich skills, increase the efficiency of physical and intellectual activity, harden the body.

At the same time, the number of students exempted from the “physical education” discipline increased significantly, according to the medical recommendations. Insufficient physical activity causes functional disorders of the cardiovascular and locomotor systems. Under the pretext of a low level of health, up to 20% of students are exempted from physical education lessons, the proportion being constantly increasing. Hypodynamics among students has reached 80%.

In the created situation it is necessary to stop the worsening of the population's health and the tendency of depopulation of localities through the adequate development of the level of physical education, the adoption of measures

to improve the health of the population, the formation of healthy living, applying new guidelines. harmful habits.

E.P. Iliin mentions a number of researchers who, through their research with students, confirm that physical effort, including weight, has beneficial effects on their body, such as increasing immunity, developing physical qualities and others. Therefore, it increases the body's nonspecific resistance to harmful factors such as infections, viruses and, cooling, overheating, etc.

Fitness equipment and installations can be the beginning path for those who need to master the basic movements, build a fundamental force and, finally, make the transition to free weight exercises. Creating the necessary conditions for the formation of human personality, which harmoniously combines spiritual and physical elements, is the most important problem for the development of contemporary society. Fitnes enjoys a wide appreciation from students in the technical university, so a systematized material is needed and knowledge dedicated to the technical problems of fitness methodology. Knowing a number of working principles (fitness) adapted to different levels of development of students in the technical university will have to allow us to achieve a long-term training that makes it possible to achieve a good physical condition of the body.

Description of the research situation and identification of research problems

The increase of the role of the oriented use of the means of physical culture during the studies in higher education is determined especially by the fact that the student's work regime is often characterized by sedentarism, reduced mobility, invariable working position during 10-12 hours. Under these conditions, exercise is the fundamental factor in counteracting the negative consequences of hypodynamics, as well as intellectual and nervous-emotional effort.

At present, a major problem of concern to many specialists in the post-Soviet space, perhaps even globally, is caused by the level of physical health of higher education students. Most of them attend the physical education classes included in the program only because they need to obtain the grade or grade required for the respective discipline. This motivation is negatively reflected on the activity during classes. Moreover, for most students these classes are the only form of physical activity in the student years.

The research was determined by the fact that the sociopsychomotor training of the future construction engineer is not yet addressed in university education in physical education and that certain behaviors related to the intensification of this training as a condition of active specialization have not been explored . Within the

reforms carried out in higher technical education, it is necessary to change the attitude of students towards physical culture and sports, and the archaic approach to physical culture requires modernization.

The use of fitness equipment, in our opinion, would reduce the contradiction and raise to a new level the physical condition of university students with a technical profile. Therefore, not every motor activity acts positively on human abilities, but only that programmed and algorithmic activity can contribute to the development of the future construction engineer.

At present, it is necessary to increase students' motivation (and not only) to practice physical exercises, and the methodical attitude of perspective regarding the organization of physical education seminars would be the selection of contents - not mandatory, but in a democratic (individual) form. in our opinion, are those tools that democratize the process of professionally applied motor activity of future construction engineers.

Cosmovici A. and others mention that, with the advancement of students in years II, III, IV, their health level becomes lower and lower. The healthy lifestyle creates for students a specific micro-area, in which there are real possibilities for increased activity, physical performance, intellectual activity. To a large extent, the psychophysiological potential of the personality is opened, a psychological comfort is obtained, conditions are created for the self-realization of the personality.

The aim of our **research** is to assess the importance that students with a technical profile attach to the consistent promotion of sports, maintaining fitness through fitness equipment in order to reduce sedentary lifestyle in professional and daily activities (ie a sharp increase in volume and intensity of physical exertion).

Research objectives:

1. Studying the current theory and practice regarding the importance of physical condition in the training of the specialist in the field.

2. Establishing the role of maintaining the physical condition and elaborating the model of the algorithmic training program for fitness means of the future construction engineers.

3. Development of a guide for students to maintain fitness through fitness facilities and equipment.

4. Argumentation and experimental verification of the algorithmic program for training by fitness means of future construction engineers**.**

The novelty and originality of the research. Our research contributes to improving the quality of the methodological support for maintaining the physical condition of students, by practicing motor activity in fitness equipment.

Specifically, they were developed and implemented in the instructive-educational process at the profile faculties: the optimized content of the algorithmic training program for fitness means of future construction engineers, as well as the content of the guide for students to maintain fitness through facilities and devices fitness.

The important scientific problem solved in the researched field lies in establishing the role of maintaining the physical condition of the students by practicing the motor activity at fitness devices and installations. At the same time, the algorithmic program model of fitness training of future construction engineers allowed us to select, organize, theoretical and experimental substantiation of the contents (dynamic and generating custom strategies) of the guide for students to maintain fitness through facilities and devices. fitness.

The theoretical significance consists in the analysis, structuring and systematization of the theoretical information from the specialized literature; establishing the role of maintaining the physical condition of students, by practicing motor activity in fitness equipment and installations. Also, the paper presents a theoretical significance through the theoretical and experimental argumentation of the use of the algorithmic training program for fitness means of future construction engineers.

The applicative value of the research is represented by the possibilities of applying the algorithmic training program for fitness of future construction engineers, the contents (dynamic and generating customized strategies) of the guide for students for fitness training in order to maintain optimal physical condition.

Research results proposed for support:

- theoretical and practical reflection of the problem regarding the maintenance of students' physical condition, by practicing motor activity at fitness equipment and installations and developing a system of appropriate activities capable of streamlining the training of the specialist in order to increase the efficiency of appropriate training components;

- the training of students in higher education institutions can be effective only if the orientation is directed towards intensifying the process of maintaining the physical condition of students, by practicing motor activity in fitness equipment and installations and applying the methodology that includes the student fully in operational activities ;

- the content of the "guide for students to maintain fitness through fitness facilities and devices" and the algorithmic program requires an orientation of the

teaching material with an emphasis on the efficiency of the activity of maintaining fitness of future specialists in the field;

- the application of the factor of maintaining the physical condition in the training process of the specialists in the field contributes to the formation of the competences necessary to acquire the theoretical-practical knowledge within the semesters I-II for the future students of construction engineers.

VICOL DRAGOȘ

VIZIUNE ONTICĂ ȘI ARTĂ POETICĂ ÎN PROZA ROMÂNEASCĂ – M. SADOVEANU

Teza de doctor habilitat în științe filologice a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Institutului de Literatură și Folclor, Academia de Științe a Moldovei (AȘM), Chișinău, 2005.

Actualitatea. Creaţia lui Mihail Sadoveanu suscită şi va suscita în permanenţă diverse şi multiple (re)interpretări şi chiar (re)considerări de ordin estetic, literar, cultural, istoric. Acest fapt denotă perpetua actualitate a scriitorului. Tematica operei sadoveniene cuprinde întregul spaţiu etnic şi întregul timp al existenţei noastre istorice. Critica literară începe evaluarea estetică a operei sadoveniene încă de la începutul secolului XX. Se creează, astfel, un portret-cadru general, bine nuanţat. Aprecierile critice stabilesc, pe temei ştiinţific, cu o aproximare învederată a adevărului, viziunea sadoveniană proprie asupra lumii. Acest veritabil Weltanschanng artistic, elaborat printr-o muncă titanică timp de o viaţă, zdruncină ipoteza că opera lui M. Sadoveanu nu ar depăşi graniţele "sămănătorismului sau poporanismului", rămânând ostatică acestor curente literare cu iz patriarhal.

Re-aşezarea, re-cunoaşterea, îndeosebi în spaţiul dintre Nistru şi Prut, a operei sadoveniene printre valorile artistice de seamă ale spiritualităţii naţionale se impune cu stringenţă, mai ales după 1989, când beneficiem de un intens proces de integrare culturală şi artistică.

Introducerea în circuitul basarabean presupune o renunţare necondiţionată la prejudecăţile de orice fel, precum şi la referirile obsedante privind doar aspectul pretins "incriminat": oportunismul omului de artă. În spaţiul nostru cultural ruperea cercului vicios, durat pe tăcute an de an contra lui M. Sadoveanu, trebuie, în sfârşit, făcută sub forma unei purificări, cu credinţa în ideea de reconstituire a unui univers artistic demult cunoscut de limba română şi de multitudinea de versiuni în limbi străine în care a fost editat autorul "Baltagului" (insuficient comentat însă în Republica Moldova).

Aplecarea asupra valorilor universului sadovenian cu atâta întârziere se datorează unor condiţii sociale vitrege, impuse sub formă de tratament "Ceahlăului literaturii noastre". Abordarea adevăratei valori estetice depăşeşte aspectul etic al

aşa-zisului "opurtunism". Re-punerea "în drepturi" a autorului "Fraţilor Jderi", cel mai român dintre scriitorii moldoveni şi cel mai moldovean dintre scriitorii români, porneşte de la premisa cunoaşterii "in nuce" a operei sale.

În Republica Moldova, din păcate, "în perioada sovietică s-a întreprins doar o tentativă bizară de a-l traduce pe autorul "Baltagului" şi al "Fraţilor Jderi" în limba "moldovenească". Acest fapt este pe cât de ridicol pe atât şi de dramatic. De menţionat revolta lui Mihail Sadoveanu, care, atunci (în anul 1952) când a aflat că fusese editat la Chişinău în "limba moldovenească", nu şi-a putut potoli mult timp indignarea, afirmând că "Mitrea Cocor, editat la Chişinău, e o operă proastă". [E adevărat, romanul în discuţie, evocând reforma agrară din 1945, nu este lucrarea reprezentativă a scriitorului (chiar dacă în 1951 a obţinut Medalia de aur a Păcii), ea plătind un greu tribut regimului comunist]. În această ordine de idei, relevante sunt articolele lui Constantin Olteanu "Cine l-a salvat pe Sadoveanu? (Odiseea povestirii "Mitrea Cocor" la Chişinău)", cu o serie de documente, note explicative, anexe, informaţii, stenograme… semnate de Em.Bucov, P.Cruceniuc, V.Şişmariov, I.Canna, A.Lupan, R.Piotrovski, I.Varticean, N.Corlăteanu, V.Coroban, şi al lui Ion Preaşcă "Sadoveanu a fost tradus în moldoveneşte (120 de ani de la naşterea clasicului M.Sadoveanu)", apărut în "Ţara", 2000, 3 noiembrie, precum şi convorbirea de la Moscova, din 17 decembrie 1955, dintre academicienii M.Sadoveanu şi V.Vinogradov (revista "Basarabia", 1992, nr.8). Materialele documentare, selectate de Ion Preaşcă şi, în special, de Constantin Olteanu, relevă curajul lui Em.Bucov, A.Lupan, N.Corlăteanu, V.Coroban, I.Creţu, care s-au opus cu vehemenţă traducerii lui "Mitrea Cocor" din limba rusă în "moldoveneşte", insistând ca această operă să apară în original, fapt pentru care au fost supuşi unor necruţătoare persecuţii. Em.Bucov, de exemplu, a fost acuzat de "naţionalism burghezo-românesc". I.Creţu, sfidând restricţiile cenzurii, s-a încumetat să excludă de pe pagina de titlu a volumului faptul că naraţiunea este tradusă în "moldoveneşte". În consecinţă, "Mitrea Cocor" (1952), având un tiraj de 15 mii exemplare, a fost imediat nimicit. Abia în anul 1954 a văzut la Chişinău lumina tiparului varianta cenzurată a romanului, cu menţiunea "tradus în moldoveneşte", responsabil de ediţie fiind D.Dovba, şeful Editurii de Stat a RSSM.

Chiar dacă mai târziu, după 1989, la Chişinău (la Întreprinderea Editorial-Poligrafică "Ştiinţa") au început să apară "Opere alese" (în 22 volume) de M.Sadoveanu (până în prezent au văzut lumina tiparului doar 6 volume), situaţia nu s-a prea schimbat, inerţia editorială continuând. Cu excepţia unor articole omagiale (Bogdan Istru: "M.Sadoveanu la 80 ani"//Limba şi Literatura Moldovenească, 1960, nr.4, şi Andrei Lupan: "M.Sadoveanu"//Cultura Moldovei, 1960, 10

noiembrie), a unor microstudii, semnate de cercetătorii Doina Florea de la Iaşi ("M.Sadoveanu sau Magia rostirii"//Basarabia, 1990, nr.10), Ion Oprişan de la Bucureşti, Institutul de Istorie şi Teorie Literară "G.Călinescu" ("Biblicul în opera lui Mihail Sadoveanu"// Revistă de Lingvistică şi Ştiinţă Literară, 1991, nr.3), Mihail Fridman de la Moscova ("M.Sadoveanu: o ipostază românească a relaţiei naţional-universal"//Revistă de Lingvistică şi Ştiinţă Literară, 1992, nr.3-4), precum şi a unor marginalii la opera lui M.Sadoveanu (semnate de critici şi istorici literari, lingvişti, publicişti, pedagogi autohtoni, dintre care semnalăm următoarele nume: M.Cimpoi, V.Beşleagă, Iu.Colesnic, P.Balmuş, N.Mătcaş, V.Bahnaru, V.Nastasiu, I.Iachim, N.Onea, E.Gârlă), în Republica Moldova nu s-a publicat aproape nimic despre scriitor. Trebuie să ţinem cont şi de faptul că savanţii Doina Florea şi Ion Oprişan sunt din România, iar Mihail Fridman din Rusia, ei nereprezentând şcoala critică basarabeană. Starea de lucruri semnalată justifică alegerea de către noi a unei teme aproape neinvestigată de critica şi istoria literară din Republica Moldova, fără de care nu se poate constitui ansamblul literaturii române şi nici realiza, în consecinţă, unitatea istoriei ei.

În pofida acestor împrejurări, creaţia lui M. Sadoveanu a exercitat o influenţă benefică, alături de aşa-numita "proză rurală" din spaţiul ex-sovietic, asupra devenirii/ dezvoltării prozei lirice din Moldova postbelică în persoana unor astfel de scriitori ca I.Druţă, D. Matcovschi, V. Ioviţă, I. Burghiu.

Sincronizarea literaturii române cu valorile universale se produce inclusiv prin capodoperelor sadoveniene. Realizarea cu succes a unei asemenea "operaţii" este posibilă doar prin intermediul cercetării minuţioase a operelor respective. De altfel, aceasta şi este motivaţia esenţială a **actualităţii temei investigate**. Puţinele articole despre M. Sadoveanu publicate în Republica Moldova au valorificat nesatisfăcător elementul artistic limitându-se la dezvăluirea doar a unor elemente marginale, uneori insignifiante. Judecata critică a fost încorsetată ideologic, neapropiindu-se de dimensiunile artistice sadoveniene esenţiale.

Concesiile ideologice făcute de M.Sadoveanu în "Mitrea Cocor" şi "Aventură în Lunca Dunării" nu prejudiciază calitatea celorlalte opere artistice. Se impune un examen estetic care să nu se confunde cu cel etic şi care să conţină o raportare la capodoperele literaturii universale.

Mihail Sadoveanu depăşeşte "condiţia" scriitorului simplu, ordinar. El impune o altă "condiţie" – cea a creatorului nativ, imprimând operei sale originalitate. În consecinţă, putem afirma că există un veritabil model narativ sadovenian, pe care critica literară din ultimele decenii a căutat să-l asocieze termenului de **sadoveanism**.

Cazul Sadoveanu aduce dovada faptului că literatura română este deschisă spre universalitate. Am încercat, prin urmare, să relevăm elementele definitorii ale "fenomenului" sadovenian. **Noutatea** demersului critic rezidă în evidenţierea temelor şi motivelor fundamentale, a tehnicilor narative predilecte, a topoi-lor frecvenţi. Am urmărit coordonatele interioare ale universului sadovenian, completând unele aprecieri critice care s-au făcut până acum. Actul interpretativ a presupus parcurgerea metodică a scrierilor sadoveniene, indiferent dacă obiectul cercetat a fost proza, publicistica, memorialistica, interviurile, anchetele etc. Am căutat un fir orientativ în multitudinea de perspective critice asupra creaţiei scriitorului, în controversele, exagerările, confuziile, şi chiar în acţiunile de desconsiderare. Analiza echidistantă a condus la depistarea şi formularea caracteristicilor definitorii, ce vizează creaţiile de vârf ale lui Mihail Sadoveanu.

Depăşirea unilateralităţii, cu care a fost tratat decenii la rând M.Sadoveanu, a început de la premisa că autorul "Fraţilor Jderi" este un scriitor valoros al literaturii universale, nu doar române (fiind tradus în peste 40 de limbi străine, inclusiv în esperanto). În consecinţă, s-a impus valorificarea atentă a analizelor critice mai vechi (G.Ibrăileanu, G.Călinescu, T.Vianu, Perpessicius, P.Constantinescu, Vl.Streinu) şi mai noi (D.Micu, C.Ciopraga, Al.Paleologu, I.Vlad, I.Rotaru, N.Manolescu, M.Spiridon, F.Băileşteanu, Z.Sângeorzan, M.Tomuş), inclusiv a celor de ultimă oră (C.M.Popa).

Apreciat încă de la debutul excepţional (Nicolae Iorga a denumit "anul 1904" – "anul Sadoveanu") cu patru volume într-un an: "Şoimii", "Crâşma lui moş Precu", "Dureri înăbuşite" şi "Povestiri", scriitorul a ridicat la un nivel superior "tablourile de viaţă şi vibraţiile de simţire românească adunate de pe tot cuprinsul fostei Dacii, scoase din literatura populară şi din scrieri vechi". Accentul a fost pus, în primul rând, pe investigarea fondului autohton şi pe universalitate, pe relecturarea tehnicii "povestirii" sadoveniene din perspectiva zilei de azi. Am cercetat structura interioara, care ţine de ceea ce am putea denumi "stratul obscur", "arheologic" al creaţiei. Elementele expuse aici au constituit **scopul principal** pe care şi l-a propus autorul tezei.

În centrul atenţiei competitorului s-au aflat următoarele **obiective**:

– dezvăluirea şi teoretizarea "modelului sadovenian" în contextul prozei româneşti şi celei universale;

– evidenţierea importanţei operei sadoveniene prin aplicarea comparatismului literar naţional şi universal;

– conturarea unei imagini critice de sinteză a operei sadoveniene: totalizatoare, monumentale, de înaltă măiestrie artistică;

– reliefarea viziunii sadoveniene asupra lumii ca expresie a universului etno-socio-cultural-lingvistic, stabilirea similitudinilor de ordin ontologic ale acestei viziuni naţionale, dar şi a viziunii altor popoare;

– identificarea suportului mitologic şi biblic al operei sadoveniene, fundamentarea critică a aspectelor ce vizează dimensiunile artistice ale simbolului şi imaginilor arhetipale;

– abordarea "dacismului", cultului originilor şi al trecutului în creaţia lui M.Sadoveanu, a dimensiunii ontico-filosofice asupra lumii;

– definirea artei poetice sadoveniene, a oralităţii stilului şi a originalităţii tehnicilor narative;

– identificarea lirismului sadovenian ca principală trăsătură a romanului românesc, alimentat în plan artistic din tradiţia baladescă populară.

Caracterul ştiinţific inovator rezidă în valorificarea operei sadoveniene, care evită prejudecăţile extraliterare, în examinarea din interior a particularităţilor modelului narativ. Fără a fi un filosof propriu-zis, Mihail Sadoveanu este unul din marii scriitori ai lumii care au o viziune profund originală asupra existenţei şi specificităţii poporului din care fac parte. Tocmai aceste lucruri au fost urmărite îndeaproape, ca o preocupare specială, ajungându-se la identificarea, în opera sadoveniană, a unor componente definitorii: legătura cu "şirul generaţiilor", apartenenţa la o anume credinţă, conştiinţă a predestinării asumate, subordonarea faţă de datinile străveche, identificarea destinului propriu cu cel al neamului, vieţuirea sub zodia religiozităţii panteiste, determinarea stratului latent, esoteric, care pune în dependenţă elementele autohtone de cele transtemporale. Prezenţa puţinelor referinţe critice în spaţiul cultural din Republica Moldova, precum şi necesitatea de a relectura în mod actualizat creaţia sadoveniană, au determinat oportunitatea alegerii temei - VIZIUNE ONTICĂ ŞI ARTĂ POETICĂ ÎN PROZA ROMÂNEASCĂ – M.SADOVEANU.

Principiile şi metodele de cercetare aplicate sunt, în general, proprii comparatismului critic, dar cu referinţe la întregul context al istoriei literaturii universale. Au fost folosite şi metodele criticii arhetipale, ale studiului sistemic, structural, semiotic etc. Refreinţele la alţi scriitori au constituit un element indispensabil demersului nostru ştiinţific. Am raportat creaţia sadoveniană la contextul literar al epocii, la opiniile critice, ţinându-se cont de faptul că, mai ales, debutul editorial sadovenian a suscitat şi reacţii controversate, venite din partea unor somităţi critice (E.Lovinescu), precum şi din partea unor condeie mai puţin avizate (H.Sanielevici cu "Tabloul sinoptic"). În alte cazuri, examenul critic a

presupus reliefarea celor mai reprezentative "probe" de originalitate artistică, depistate în opera lui Mihail Sadoveanu cu ajutorul analizei critice propriu-zise.

Fundamentul teoretic şi metodologic îl constituie principalele judecăţi de valoare, formulate pe parcursul anilor pe marginea operei lui Mihail Sadoveanu. Aceste opţiuni critice au fost exprimate atât în arealul românesc, cât şi în străinătate. Prin prisma acestor investigaţii analitice au fost descoperite o seamă de valenţe importante ale operei sadoveniene: descrierile vieţii interioare a eroilor, prezenţa sentimentului religios şi a sentimentului morţii, atitudinea faţă de destin – momente esenţiale regăsite şi în filosofia lui Lucian Blaga şi Mircea Eliade.

Bazele teoretice şi metodologice ale investigaţiei au presupus analiza surselor literare, istorice, filosofice foarte vechi, începând cu creaţia populară, cu operele cronicarilor şi ale lui Dimitrie Cantemir şi continuând cu reflecţiile despre fiinţa românească în perioada modernă (B.P.Hasdeu, M.Eminescu, N.Iorga, V.Pârvan, C.Noica, M.Vulcănescu, L.Blaga).

Am parcurs unele studii valoroase, citate în lucrare, menţionând gradul de contribuţie adus la valorificarea operei sadoveniene. Dacă exegetului Dumitru Micu i-a fost rezervat rolul de "prim-judecător", graţie demersului său critic avizat şi analizelor perspicace efectuate asupra fenomenului sadovenian, apoi la Alexandru Paleologu sau Mircea Tomuş, ne-am referit doar parţial, ceea ce nu înseamnă că n-am ţinut cont de valoarea şi originalitatea monografiilor: "Treptele Lumii sau Calea către sine a lui Mihail Sadoveanu" (1978) de Al. Paleologu şi, respectiv, "Mihail Sadoveanu: Universul artistic şi concepţia fundamentală a operei" (1978) de M. Tomuş.

Un loc deosebit a revenit ideilor promovate într-o serie de cercetări, monografii consacrate, apreciate în spaţiul critic românesc şi chiar european: G.N.Vorona, "Mihail Sadoveanu" (1957), Dumitru Micu, "Romanul românesc contemporan" (1959), Yuri Kojevnikov, "Mihail Sadoveanu" (1960), Savin Bratu, "Mihail Sadoveanu: O biografie a operei" (1963), Eugen Simion, "Scriitori români de azi" (1976), Nicolae Manolescu, "Sadoveanu sau Utopia Cărţii" (1976), Zaharia Sângeorzan, "Mihail Sadoveanu: Teme fundamentale" (1976), Fănuş Băileşteanu, "Introducere în opera lui Mihail Sadoveanu" (1977), G.I.Tohăneanu, "Arta evocării la Sadoveanu" (1979), Constantin Ciopraga, "Fascinaţia tiparelor originare" (1981), Ion Vlad, "Cărţile lui Mihail Sadoveanu" (1981), Monica Spiridon, "Sadoveanu sau Divanul înţeleptului cu Lumea" (1982) etc.

Importanţa teoretică şi practică rezidă în conturarea unei imagini complexe şi sintetice a scriitorului Mihail Sadoveanu. Opera prozatorului analizat posedă certe dimensiuni ontice, integratoare, cuprinzând principalele caracteristici

ale specificului nostru naţional. Exegeza a avut în obiectiv întregul univers sadovenian de teme şi motive, de personaje şi idei, de simboluri şi mituri, filosofia ontică, spirituală, etică a romancierului, cu parametrii esenţiali ai matricei stilistice şi ai "dacismului" neamului nostru. Am făcut unele referinţe la rolul epocii literare în care a activat Mihail Sadoveanu şi în care s-a impus cu autoritate. Un alt element semnificativ îl constituie faptul că aportul scriitorului este analizat dintr-o dublă perspectivă: în contextul literaturii române şi în cel al literaturii universale. Altfel spus, creaţia sadoveniană a fost examinată printr-o prismă comparatistă, pentru a-i reliefa faţetele-i originale, ce îi imprimă un caracter universal.

Teze din lucrare au fost prezentate pe parcursul a trei ani de zile, sub forma unui curs special "Mihail Sadoveanu", studenţilor anului IV de la Facultatea de Litere (USM).

Rezultatele cercetărilor s-au concretizat în două monografii şi o culegere de articole ştiinţifice ("Sadoveiana. Studii şi Cercetări", 2005): "Sadoveanu sau miracolul sufletului românesc" (distinsă cu Premiul special al Facultăţii Litere, Universitatea Bucureşti, în anul 1998, pentru "contribuţie substanţială la cercetarea complexă a operei lui Mihail Sadoveanu"); "Sadoveanu: Viziunea românească asupra lumii" (învrednicindu-se de premiul săptămânalului "Literatura şi Arta", 2000, "pentru valorificarea operei lui Mihail Sadoveanu", de menţiunea Salonului Naţional de Carte, ediţia 2000; apreciată drept "Monografia anului" de Senatul Universităţii Libere Internaţionale din Moldova, 2000. Acelaşi studiu a obţinut şi Premiul de Stat pentru Tineret în domeniul Literaturii şi Artelor, 2001, Premiu Naţional decernat de Guvernul Republicii Moldova). Volumele respective au beneficiat de recenzii şi referinţe critice pozitive, dintre care menţionăm, selectiv, numele unor critici literari de prestigiu: Dumitru Micu, Mihai Cimpoi, Constantin Popovici, Ion Oprişan, Stancu Ilin, Alec Hanţă, Mihail Dolgan, Sava Pânzaru, Viorel Dinescu, Ion Apetroae etc.

Rezultatele cercetărilor, de asemenea, sunt învederate în diverse studii şi articole ştiinţifice (inclusiv în "Literatura şi Arta", care, pe parcursul anilor 1999-2001, a publicat, la rubrica "Sadoveniana", 18 articole ştiinţifice la temă ale competitorului: "Poetica operei sadoveniene", 11 martie 1999; "Mihail Sadoveanu – un romancier total", 1 aprilie 1999; "Mihail Sadoveanu: fascinaţia motivelor biblice", 8 aprilie 1999; "Mihail Sadoveanu: poezia naturii", 6 mai 1999; "Sacru şi profan în creaţia lui Mihail Sadoveanu", 9 septembrie 1999; "Carisma operei sadoveniene", 18 noiembrie 1999; "Izvoarele universului sadovenian", 29 iunie 2000; "Biograful destinului românesc", 19 octombrie 2000; "Drumurile basarabene ale lui Mihail Sadoveanu", 26 octombrie 2000; "Mihail Sadoveanu: hagiografia

sufletului", 2 noiembrie 2000; "Un prieten basarabean al lui Mihail Sadoveanu: Alexandru Vicol", 9 noiembrie 2000; "Oameni şi locuri basarabene", 16 noiembrie 2000; "Moştenirea părintească sau Basarabia în opera lui Mihail Sadoveanu", 23 noiembrie 2000; "Hermeneutica operei sadoveniene", 30 noiembrie 2000; "Sadoveanu sau descătuşarea prin robie", 7 decembrie 2000; "Sadoveanu, liturgical", 14 decembrie 2000; "Mihail Sadoveanu – mântuirea prin creaţie", 21 decembrie 2000; "Eminescu şi Sadoveanu", 18 ianuarie 2001), materiale aprobate şi recomandate de Senatul Universităţii Libere Internaţionale din Moldova; în diverse participări la conferinţe şi simpozioane ştiinţifice, în ţară şi peste hotare: "Symposia Professorum", ediţiile 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, ULIM; "Lecturi Filologice", I, II, III, IV (ULIM), 2001, 2002 (triplex ştiinţific internaţional Chişinău – Universitatea Bucureşti – Universitatea Catolică, Paris); "Analele ULIM. Seria FIlologie." Vol. 2. (2003).

Aspecte relevante din teză au fost prezentate şi în cadrul unor sesiuni de comunicări ştiinţifice (AŞM, USM, ULIM, Biblioteca Naţională, Asociaţia Oamenilor de Cultură, Ştiinţă şi Artă, Fundaţia "Soros" etc., pe parcursul anilor 1997-2005), cât şi în cadrul unor simpozioane ştiinţifice de la Universităţile din România: Bucureşti (Mihail Sadoveanu: "Fascinaţia motivelor biblice", 17-19 octombrie 1998); Craiova ("Mihail Sadoveanu: Poezia Naturii", 22-26 iunie 1999); Târgu Jiu ("Sacru şi profan în opera lui Mihail Sadoveanu", 4-7 octombrie 1999); Galaţi ("Sadovenizarea universului ştefanian", 30 noiembrie 2000 şi "Izvoarele universului sadovenian", 14 aprilie 2001); Băile Herculane ("Hermeneutica operei sadoveniene", 11 noiembrie 2000 şi "Mihail Sadoveanu: hagiografia sufletului", 29 noiembrie 2001). De menţionat, în mod distinct, participarea recentă, cu rapoarte în plen, la următoarele conferinţe ştiinţifice internaţionale: "Mihail Sadoveanu şi comparatismul literar" ("Ştiinţa universitară la începutul mileniului III", 15 octombrie 2002); "Unităţile compoziţional-stilistice ale ansamblului romanesc sadovenian" ("Ştiinţa universitară la începutul mileniului III, 15 octombrie 2002); "Mihail Sadoveanu şi vocaţia europeană a literaturii române" (Unirea Principatelor Române din 1859 – realizarea unui deziderat secular al tuturor românilor", 24 ianuarie 2005); "Arta evocării artistice la Mihail Sadoveanu în contextual prezentării dinastiei Movileştilor" ("Dinastia Movileştilor – interferenţe politice şi culturale ale elitelor din Europa Centrală şi de Est", 17 iunie 2005); "Opera artistică a lui Mihail Sadoveanu – între ficţiune şi document" ("Mihail Sadoveanu – 125 ani de la naştere", 5-7 noiembrie 2005, Fălticeni, România) etc.

Lucrarea a fost discutată şi aprobată în şedinţele Catedrei Literatura Română şi Teorie Literară, USM, Seminarului ştiinţific de profil de pe lângă Catedra de

Literatură Universală, USM, Seminarului ştiinţific de profil de pe lângă Institutul de Literatură şi Folclor, AŞM, cu participarea unor specialişti notorii în domeniul ştiinţei literare din republică.

Competitorul şi-a propus să identifice componentele-cheie ale universului spiritual autohton al lui Mihail Sadoveanu. Punctul iniţial l-a constituit premisa că pătrunderea în "tainiţele interioare" ale capodoperelor autorului, ce descoperea lumea exterioară, s-a produs prin "interiorizare" creativă.

Momentele reconstituite, mai ales datorită confesiunilor pline de înţelepciune din "Anii de ucenicie", au alcătuit firul călăuzitor, din perspectiva căruia au fost efectuate aprecieri privind procesul de devenire şi afirmare a personalităţii sadoveniene. Continua adâncire "in mite" a universului sadovenian cuprinde pământurile străbune, care au fost descrise într-o manieră artistică inconfundabilă.

Teza e compartimentată după cum urmează: o introducere, şapte capitole distincte, omogene (majoritatea având 2-3 paragrafe), concluzii, bibliografie selectivă, adnotare, summary, резюме, cuvinte-cheie, examenul critic cuprinzând un vast registru al scrierilor sadoveniene. Centrul de greutate îl constiuie, însă, operele referenţiale, fără ca autorul să subscrie demersului unor exegeţi prea puţini avizaţi, conform cărora opera de început a prozatorului ar sta totalmente sub semnul nerealizării şi este, ca atare, nesemnificativă. Din aceste considerente, am expus o atitudine polemică, recuperatorie, doar cu ajutorul argumentelor ştiinţifice.

VICOL DRAGOS

ONTIC VISION AND POETIC ART IN THE ROMANIAN PROZE-M.SADOVEANU

The doctoral thesis in philological sciences was defended within the Specialized Scientific Council of the Institute of Literature and Folklore, Academy of Sciences of Moldova (AȘM), Chisinau, 2005

The work "Ontic vision and Poetic Art in the Romanian Proze-M.Sadoveanu" (a thesis of Doctor of Filology) is presented as a total submission on the subject of study. The most essential literary themes from the vast Sadovenian literary work are analysed meticulously. The author starts from the undoubtful premise that M.Sadoveanu is a fundamental writer of world literature and not of a Romanian one only. In this respect both older critical opinions (G.Ibraileanu, G.Călinescu, T.Vianu, Perpessicius, P.Constantinescu, Vl.Streinu) and the newer (D.Micu, C.Ciopraga, Al.Paleologu, I.Vlad, N.Manolescu, M.Spiridon, F.Băileşteanu, Z.Sangeorzan), even those inedited of the latest ones (D.Florea, N.Frigoiu and C.M.Popa) are well balanced.

The research begins with an introduction which leads to a methodical reading of the material and in which the major stages of Sadoveanian destiny as a writer are determined. The chapters which follow: "Mihail Sadoveanu's life and creation Itinerary, "Sadoveanu and the Spiritual Unity of the Historical Counties", "The Inn – the Archetypical Predilect Symbol of the Novelist", "The Chronological Principle in Evocation of the Past", "Capitalization and Reinterpretation of National Myths", "Sacred and Profane in M.Sadoveanu's Creation", "Aspects of Sadoveanu's creation poetics: between the narration gift and the lyrical speech" make up the key-aspects of the portrait of Sadovenian creation: the investigation of the Romanian native fund, the introduction of universal idea, of Sadovenian narration and hermeneutics, the investigation of profoundness, "obscure layer" of the literary work.

A distinct place in the dessertation has the critical analysis of Sadoveanu's poetic aspects, the poetics of this prose (fiction), the poetics peculiarities, the fusion wiht nature and the major role of the simile and metaphor in this fusion, the symbols and national myths expression, the inventions of some personal myths.

The thesis, as a whole, intends to integrate M.Sadoveanu's work into the values of the world literature, the vision and poetic art showing the indispensable components of the creator of genius: the profound personal conception implied in the literary work, the touching of the native quintessence, the lucid shaping of our spiritual life, the setting off of the affiliation of Sadovenian characters to a certain meridian of a cosmic linking, the presentation of a subordonation up to the identification of personal destiny with that of the nation one, the living under the sign of religiosity, of penetrating "in nuce" of the esoteric layer, of determination of National spirituality, the interdependence of durable elements with the top of the transtemporal wisdom.

"Ontic vision and Poetic Art" represents the Sadovenian insignia of the creator who defines him and determines with certainty his distinct place in the Romanian literature. By means of critical comparativity, parallels of artistic, conceptual, philosophical, ethical and esthetical kinds are traced through the Sadovenian masterpieces and the world literary thesaurus and of all Romanians.

VOLCU GHEORGHE

PREGĂTIREA ANTRENORILOR – MANAGERI PENTRU ACTIVITATEA DE CERCETARE MANAGERIALĂ

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Universitatea de Stat de Educație fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2017

Actualitatea. Învăţământul superior național, asemenea întregii economii, se confruntă din ce în ce mai mult cu cerinţele economiei de piaţă, fiind influențat de concurenţă, de procesul integrării europene şi mai ales de necesitatea satisfacerii nevoilor în noile condiţii. Din acest motiv, instituţiile de învăţământ trebuie să-şi modifice întreaga activitate, parcurgând un proces de restructurare dificil, uneori contradictoriu, datorat unor restricţii impuse de specificul domeniilor, caracterul reglementat al sectorului etc.

Învăţământul superior este cel care pregătește specialiştii care vor conduce societatea şi economia țării spre integrarea europeană, iar realizarea unei conduite orientate spre calitate, reprezintă un obiectiv major pentru Republica Moldova, fiind în acelaşi timp „elementul vital pentru atingerea unei economii prospere” (S.K. Hacker, ş.a.).

Soluţiile adoptate poartă, în cele mai multe situaţii, amprenta unui management tradiţional, orientat spre „producţie”, motiv pentru care frecvent este acuzat ca fiind rupt de realităţile economiei. O astfel de apreciere, atribuită cel mai adesea de practică, se dovedeşte deseori adevărată, deşi conţinutul activităţii a fost supus unor restructurări repetate, ultima şi cea mai substanţială având ca obiectiv central punerea în aplicare a „recomandării” Bolognia în baza căreia studiile superioare au fost organizate pe trei cicluri de învăţământ: de licenţă, de masterat şi de doctorat. Privită din perspectiva cerinţelor de management, o astfel de acțiune, reglementată prin lege, are un pronunţat caracter strategic, păstrând amprenta unei strategii naţionale de dezvoltare a învăţământului.

Instituţiile de învăţământ superior au în portofoliul lor şi activităţi de cercetare ştiinţifică, regăsită în dezvoltarea şcolilor de doctorat şi în planurile de cercetare ştiinţifică ale facultăţilor şi catedrelor de specialitate. Astfel, instituţiile de învăţământ superior sunt puse în situaţia să acţioneze în sens dublu: activitatea didactică, orientată spre piaţă şi activitatea de cercetare ştiinţifică, hipercentralizată, motivată formal.

Actualmente, pregătirea specialiştilor de înaltă calificare este posibilă doar în baza dezvoltării conexiunii dintre ştiinţa academică a instituţiilor de învăţământ superior şi ştiinţa de ramură, prin integrarea pe scară largă a studenţilor în activitatea de cercetare ştiinţifică şi dezvoltarea în baza acesteia a calităţilor pregătirii viitorilor profesori-antrenori în domeniul culturii fizice.

Pregătirea specialistului din domeniul culturii fizice are un caracter sistematic şi organizat şi se realizează în învăţământul superior pe baza unor planuri şi programe de învăţământ continuu actualizate. Sistemul de pregătire a cadrelor didactice este determinat de obiectivele care stau în faţa instituţiei de învăţământ, de nivelul creşterii civilizaţiei materiale şi spirituale a întregii populaţii, ceea ce exprimă formula de „comandă socială". Prin acest sistem se ţine seama de progresele ştiinţei şi tehnicii, de realizările obţinute în domeniul artei, de dezvoltarea exagerată a societăţii, de nevoile prezente şi de perspectivele privind pregătirea viitorilor specialişti pentru diverse domenii de activitate.

Introducerea unor noţiuni, a unor tehnici noi de lucru reclamă elaborarea unei concepţii corespunzătoare a pregătirii profesorului în concordanţă cu astfel de cerinţe. Saltul pe care urmează să-l realizeze învăţământul superior în ceea ce priveşte formarea şi perfecţionarea profesorilor, depinde într-o mare măsură de calitatea pregătirii viitoarelor generaţii de specialişti în toate domeniile şi de îmbunătăţirea continuă a calităţii învăţământului, în special.

Un specialist creator, cu iniţiativă constructivă, inovator şi capabil să se adapteze rapid la schimbările impuse de progresul ştiinţei contemporane, nu poate fi format decât de profesori care posedă ei înşişi asemenea calităţi. O importanţă deosebită în pregătirea profesorului în condiţiile contemporane o constituie îmbinarea învăţământului fundamental cu cercetarea ştiinţifică în domeniu, cu accent pe dezvoltarea sa profesională în concordanţă cu propriile interese şi capacităţi.

După cum menţionează O.A. Abdulina, activitatea de cercetare ştiinţifică favorizează cunoaşterea teoretică şi însuşirea competențelor practice de către studenţii cu aptitudini creatoare, ştiinţifice, contribuie la formarea priceperilor de identificare a problemelor actuale pedagogice şi de orientare în cadrul acestora, la găsirea căilor de soluţionare a acestora în scopul creşterii eficacităţii procesului instructiv-educativ. În acest context, activitatea de cercetare analitică, creatoare constituie esenţa activităţii pedagogice - cerinţă profesională incontestabilă faţă de orice specialist de calificare înaltă.

Formarea profesională a specialistului vizează competenţa acestuia încadrată într-un fond de cultură generală, mobilizate şi susţinute de o temeinică pregătire psihologică, pedagogică, metodică, teoretică şi practică.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor. Problema pregătirii antrenorilor-manageri pentru diferite activităţi de cercetare ştiinţifică, după cum ne demonstrează rezultatele studierii literaturii de specialitate, i-a preocupat pe mulţi specialişti: Manolachi V., Dorgan V., Brătianu C., Budevici A., Dandara O., Epuran M., Dragnea C.A., Carp I., Кузьмина Н.В, etc. Cu toate acestea, priceperile integrative ale activităţii de cercetare ştiinţifică în lucrările acestor autori nu se evidenţiază în calitate de problemă independentă.

Analiza problemei de referinţă vizând teoria şi practica învățământului universitar ne-a permis să stabilim că în planurile şi programele de studii din cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport aspectul formării competențelor specifice de cercetare ştiinţifică managerială nu este suficient valorificat.

Astfel, pregătirea profesională a studenţilor în scopul formării cunoştinţelor, priceperilor şi competenţelor specifice cercetării ştiinţifice manageriale se reflectă în cadrul disciplinelor de studii de bază, materializate în cursuri, note de curs, elaborări metodice şi teoretice. Necesitatea elaborării conţinutului cursului şi metodicii, orientate spre formarea competenţelor integrative ale activităţii de cercetare managerială la studenţi şi masteranzi în cadrul procesului didactic al facultăţilor de sport, iar lacunele în reflectarea acestei probleme, au devenit factorul esenţial de actualitate al cercetării date.

Scopul cercetării constă în argumentarea științifică a formării competenţelor de cercetare managerială a viitoriilor antrenori şi eficientizarea pregătirii acestora în procesul educațional.

Obiectivele cercetării:

1. Fundamentarea teoretică şi practică a problemei privind pregătirea științifică și profesional - pedagogică a antrenorilor-manageri.
2. Dezvăluirea rolului pregătirii științifice și profesional-pedagogice a viitorilor antrenori - manageri în contextul conţinuturilor manageriale şi de cercetare științifică.
3. Fundamentarea metodologică a necesității pregătirii pentru activitatea de cercetare managerială a antrenorilor-manageri.
4. Elaborarea structurii şi conţinutului demersului experimental al formării competenţelor de cercetare managerială şi al profilului managerial al antrenorilor în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”.

5. Argumentarea experimentală a eficienţei cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport” şi valorificarea acestuia în structura şi conţinutul metodologiei de formare a competenţelor specifice de cercetare managerială a antrenorilor (ciclul II).

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în elaborarea și argumentarea metodologiei de formare și aplicare a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport” . S-a stabilit eficiența noului curs, s-a elaborat Profilul managerial al viitorului antrenor-manager, a fost elaborat şi aprobat cadrul normativ intern cu privire la înfiinţarea şi implementarea Incubatorului inovaţional şi educaţional studenţesc „Club al cunoştinţelor şi ideilor” la nivel universitar.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată în domeniu constă în abordarea interpretativă a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri prin dobândirea de aptitudini individuale și de dezvoltare a abilităților și cunoștințelor de specialitate acumulate în cadrul cursului „Cercetarea managerială în educația fizică și sport”,fapt care a contribuit la eficientizarea procesului respectiv și a racordării acestuia la cerințele europene în domeniu.

Importanța teoretică este determinarea noțiunii de pregătire a antrenorilor-manageri, elaborarea metodologiei de dezvoltare/formare a competențelor de cercetare managerială, stabilirea funcțiilor manageriale în contextul educației fizice și sportului; configurarea Profilului managerial al antrenorului-manager.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în posibilitatea utilizării metodologiei centrate pe dezvoltarea competențelor de cercetare managerială a antrenorilor-manageri şi aplicarea acestora în practică. Rezultatele obținute vin să completeze datele teoretice și practice din domeniul activității de cercetare, în vederea formării unui specialist în domeniu creativ, inovator, deschis spre o dezvoltare profesională continuă.

Rezultatele ştiinţifice principale înaintate spre susţinere:

1. Metodologia de formare și aplicare a competențelor de cercetare managerială a viitorilor antrenori-manageri și-a demonstrat eficiența în procesul educațional.

2. Profilul managerial al antrenorului-manager constituie un fundament relevant în vederea formării pentru cercetarea științifică.

3. Cercetarea universitară, prin fondarea incubatoarelor inovaționale și educaționale, obține privilegiul constant de revitalizare a cercetării științifice fundamentale și aplicative în instituțiile de învățământ superior, în general, și în cele de profil sportiv, în special.

VOLCU GHEORGHE

TRAINING OF COACHES - MANAGERS FOR MANAGERIAL RESEARCH ACTIVITY

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2017

The news. National higher education, like the whole economy, is increasingly confronted with the requirements of the market economy, being influenced by competition, the process of European integration and especially the need to meet needs in the new conditions. For this reason, educational institutions must change their entire activity, going through a difficult restructuring process, sometimes contradictory, due to restrictions imposed by the specifics of the fields, the regulated nature of the sector, etc.

Higher education is what prepares the specialists who will lead the country's society and economy towards European integration, and achieving a quality-oriented behavior is a major goal for the Republic of Moldova, being at the same time "the vital element for achieving a prosperous economy" (S.K. Hacker, etc.).

The solutions adopted bear, in most cases, the imprint of a traditional management, oriented towards "production", reason for which it is frequently accused of being broken by the realities of the economy. Such an assessment, most often attributed to practice, often proves to be true, although the content of the activity has been repeatedly restructured, the last and most substantial having as its central objective the implementation of the Bologna "recommendation" on the basis of which higher education was organized on three cycles of education: bachelor's, master's and doctorate. Seen from the perspective of management, such actions, regulated by law, is highly strategic, keeping the footprint of a national strategy development education.

Higher education institutions also have in their portfolio scientific research activities, found in the development of doctoral schools and in the scientific research plans of specialized faculties and departments. Thus, higher education institutions are put in a position to act in twoways: didactic activity, market-oriented and scientific research activity, hyper-concentrated, formally motivated.

Currently, the training of highly qualified specialists is possible only based on the development of the connection between the academic science of higher

education institutions and branch science, by widely integrating students in scientific research and developing based on the qualities of training future teachers physical culture coaches.

The training of the specialist in the field of physical culture has a systematic and organized character and is carried out in higher education on the basis of updated plans and programs of continuous education. The teacher training system is determined by the objectives in front of the educational institution, by the level of growth of the material and spiritual civilization of the entire population, which expresses the formula of "social order". This system takes into account the advances of science and technology, the achievements obtained in the field of art, the exaggerated development of society, the present needs and the perspectives regarding the preparation of future specialists for various fields of activity.

The introduction of notions, of new work techniques requires the elaboration of a proper conception of the teacher's training in accordance with such requirements. The leap to be made by higher education in terms of teacher training and development depends to a large extent on the quality of training of future generations of specialists in all fields and on the continuous improvement of the quality of education, in particular.

A creative specialist, with constructive initiative, innovative and able to adapt quickly to the changes imposed by the progress of contemporary science, can only be formed by teachers who possess such qualities themselves. A special importance in teacher training in contemporary conditions is the combination of basic education with scientific research in the field, with emphasis on his professional development in accordance with their own interests and abilities.

As mentioned by O.A. Abdulina, the scientific research activity promotes theoretical knowledge and the acquisition of practical skills by students with creative, scientific skills, contributes to the formation of skills to identify current pedagogical problems and guidance within them, to find ways to solve in order to increase the effectiveness of the instructive-educational process. In this context, the activity of analytical, creative research constitutes the essence of the pedagogical activity – an indisputable professional requirement compared to any highly qualified specialist.

The professional training of the specialist aims at his competence framed in a fund of general culture, mobilized and supported by a thorough psychological, pedagogical, methodological, theoretical and practical training.

Description of the situation in the field of research and identification of problems. The problem of training coaches-managers for various scientific

research activities, as evidenced by the results of studying the literature, has concerned many specialists: Manolachi V., Dorgan V., Brătianu C., Budevici A., Dandara O., Epuran M., Dragnea, Carp I., Кузьмина Н.В., etc. However, the integrative skills of the scientific research activity in the works of these authors are not highlighted as an independent issue.

The analysis of the reference problem regarding the theory and practice of university education allowed us to establish that in the curricula and curricula of the faculties of physical education and sports the aspect of training specific skills of managerial scientific research is not sufficient value.

Thus, the professional training of students in order to form knowledge, skills and competencies specific to managerial scientific research is reflected in the basic study disciplines, materialized in courses, course notes, methodical and theoretical elaborations. The need to develop the course content and methodology, aimed at training the integrative skills of managerial research in students and master students in the teaching process of sports faculties, and gaps in reflecting this issue, have become the key factor in this research.

The purpose of the research consists in the scientific argumentation of the formation of the managerial research competencies of the future coaches and the efficiency of their training in the educational process.

Research objectives:

1. Theoretical and practical substantiation of the problem regarding the scientific and professional-pedagogical training of coach-managers.

2. Revealing the role of scientific and professional-pedagogical training of future coaches-managers in the context of managerial content and scientific research.

3. Methodological substantiation of the need to prepare for the managerial research activity of coaches-managers.

4. Elaboration of the structure and content of the experimental approach of the formation of managerial research skills and of the managerial profile of the coaches within the course "Managerial research in physical education and sports".

5. Experimental argumentation of the efficiency of the course "Managerial research in physical education and sports" and its use in the structure and content of the methodology for training the specific skills of managerial research of coaches (cycle II).

The scientific novelty and originality consists in the elaboration and argumentation of the methodology for training and application of the managerial research competencies of the future coaches-managers within the course

"Managerial research in physical education and sports". The efficiency of the new course was established, the managerial profile of the future coach-manager was elaborated, the internal normative framework regarding the establishment and implementation of the innovative and educational student Incubator "Club of knowledge and ideas" at university level was elaborated and approved.

The important scientific problem solved in the field consists in the interpretive approach of the managerial research skills of future coaches-managers by acquiring individual skills and developing the skills and knowledge acquired in the course "Managerial research in physical education and sports", which It has helped to streamline this process and to bring it to European requirements in this field.

The theoretical importance is the determination of the notion of training of coaches-managers, the elaboration of the methodology for the development / training of managerial research skills, the establishment of managerial functions in the context of physical education and sports; configuration of the managerial profile of the coach-manager.

The applicative value of the paper consists in the possibility of using the methodology focused on the development of managerial research skills of coaches-managers and their application in practice. The obtained results come to complete the theoretical and practical data in the field of research activity, in order to train a specialist in the creative, innovative field, open to continuous professional development.

Main scientific results submitted for support:

1. The methodology of training and application of managerial research skills of future coaches-managers has demonstrated its efficiency in the educational process.

2. The managerial profile of the coach-manager is a relevant foundation for training for scientific research.

3. University research, by founding innovative and educational incubators, obtains the constant privilege of revitalizing fundamental and applied scientific research in higher education institutions in general and in sports institutions in particular.

VOLCU IRINA

PREGĂTIREA MASTERANZILOR FACULTĂȚILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT PRIN CREATIVITATE MANAGERIALĂ

Teza a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat la Universitatea de Stat de Educație fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău, 2019

Actualitatea. Creşterea rapidă a concurenţei în orice domeniu de activitate, necesitatea organizațiilor de a îmbunătăţi neâncetat vechile sisteme şi produse, dezvoltarea şi supravieţuirea eficientă de soluţionare a problemelor este o dominantă a timpului. S-a susţinut că deţinerea unui talent creativ este un lucru esenţial pentru orice lider. Liderii creativi caută energic noi soluții în rezolvarea problemelor şi au succes mai ales în abordarea noilor provocări care impun soluţii în afara rutinei cerințelor. Aceștia sunt dotaţi, adesea, cu o perspicacitate semnificativă şi îi pot inspira pe alţii prin talentele lor creatoare.

Creativitatea managerială este o resursă umană importantă şi toate organizaţiile sportive trebuie să încerce să folosească această resursă prin crearea unei ambianţe în care talentele creatoare să se poată manifesta. Creativitatea managerială ajută la soluţionarea problemelor organizatorice repetate şi are un rol important de jucat în organizaţia sportivă, întrucât stimulează investiţiile profitabile, reface motivaţiile angajaţilor şi îmbunătăţeşte deprinderile personale şi performanţele echipei.

Un studiu al Forumului Economic Mondial, numit „The Future of Jobs”, elucidează modalitatea privind cum va fi piața muncii în perspectiva apropiată. Au fost chestionați directori de resurse umane și directori de strategie de la entități solide din punct de vedere economic, cu privire la schimbarea destinată angajatorilor și recrutorilor, a fost propusă ulterior lista abilităților necesare pieții muncii pentru anul 2020: rezolvarea problemelor complexe; gândirea critică; c*reativitatea;* managementul oamenilor; coordonarea cu alții; inteligența emoțională; analiza și luarea deciziilor; orientarea spre servicii; negocierea; flexibilitatea gândirii.

Analizând această listă observăm că în 2020 din abilitățile cele mai necesare de care angajații va trebui să dispună – creativitatea apare în primele trei. Cu multitudinea de servicii noi, precum și tehnologii, dar și modalitatea de a activa angajații, va fi necesar să devină mult mai creativi în scopul beneficierii cu privire

la schimbările intervenite, cu toate că robotica ne poate influienţa să atingem obiectivele propuse mai rapid, dar aceştia (roboţii) nu vor fi în aceeaşi măsură creativi ca factorul uman.

Moraru I. consideră că activităţile încorporează simultan şi continuu reproducere şi inventivitate, regularitate şi creaţie, schemă şi flexibilitate, dorinţa de precizie şi elanul creativ.

Înţelegerea şi rezolvarea cu succes a situaţiei, presupune un act creativ, este un prilej de desclanşare a unor procese de creativitate. Aşadar, activitatea managerială presupune o permanentă creativitate, adaptare şi readaptare rapidă la situaţii noi, variate, funcţionale în spaţii de contingenţă şi incertitudine. Ea trebuie înţeleasă ca act de creaţie, nu ca un şir de operaţii-şablon, de rutină.

Mentalităţile învechite, rutina, lipsa de receptivitate la nou sunt incompatibile cu un învăţământ modern care îşi propune, în primul rând, cultivarea creativităţii, întrucât, putem conchide, prin afirmaţia lui E.P. Torrence, profesorii creativi creează creatori, pe câtă vreme cei necreativi formează reproductivi.

În prezent, cel mai important obiectiv al procesului de educaţie, presupune formarea personalităţii creative, inovative, cu un grad de gândire şi imaginaţie sporit, precum și cu spirit de acurateţe, observaţie şi exactitate în activitatea pe care o desfășoară, dar și iniţiativă, gândire adecvată activității, gustul estetic, urmărind dezvoltarea capacităţilor de nivel maxim al potenţialului uman. Soarta umană va depinde, în măsură considerabilă de gradul şcolii, precum și de educaţia tineretului care dispune de o gândire divergentă, dar şi pragmatică.

La etapa actuală, soluţionarea multitudinii de probleme globale complexe, de ordin social, economic etc., este posibilă, indubitabil, preponderent printr-o abordare creativă.

În epoca marilor transformări, dar şi în perspectivă, managerilor din diferite domenii li se va cere să poată lua rapid, înţelept, decizii dificile. Acest obiectiv poate fi realizabil în condiţia în care vom anticipa cerinţele, necesităţile societăţii în perpetuă dezvoltare, instruind tinerele generaţii încă de pe băncile şcolii. Evident, nu fiecare tânăr va fi neapărat un manager de succes sau un savant notoriu - pentru aceasta e nevoie şi de vocaţie etc., toţi însă trebuie să fieresponsabili, competenţi, creativi din punct de vedere profesional şi social. Viteza cu care se schimbă lucrurile la etapa actuală ne impune să fim tot mai bine pregătiţi, pentru a alege şi a cântări alternativele, acţiunile, dar tot cu acelaşi tempou. Iată de ce aşteptările cele mai mari sunt de la sistemul educaţional: menirea instruirii în rezolvarea creativă a problemelor este de a dezvolta omul creativ, apt să schimbe starea de lucruri în

toate domeniile. Astfel de practici pot include şi această calitate socială însemnată: să fim sprijiniți în a privi problemele din diverse puncte de vedere.

Descrierea situației în domeniul de cercetare şi identificare a problemelor. În societatea modernă, în diverse domenii de activitate profesională, creativitatea apare ca unul dintre factorii care duc la succesul unei persoane. În lista cerințelor pentru candidații la diferite poziții deseori sunt întâlnite creativitatea și gândirea creativă.

Dezvoltarea creativităţii la masteranzi, din punct de vedere curricular, constituie cea mai importantă finalitatea a învăţământului superior. Masterandul, ca viitor manager în sport posedă o manieră personală de înglobare în pregătirea/formarea incipientă. Această proiecție individualizată provine de la gradul de cunoștințe şi atitudini pe care le are masterandul, de propriul său stil de a studia, precum şi de un contur determinat de înțelegere. Interacţionând cu aria de învățare, viziunea masterandului referitoare la cunoaştere şi stilul de gândire este influenţată. Concomitent, aria de învățare este influenţată de masterand în calitate de participant la procesul de cunoaştere/cercetare, în care acesta activează. În altă ordine de idei, orice individse referă la comunitate datorită tendințelor personale şi al justificărilor, care îi impulsionează oricare versiuni de a se integra. Un anumit curs al acestor tendințe personale şi justificări, până la îndrumarea în masă a tinerilor spre zone aparte din clasamentul pieţei muncii este determinată de interacţiunea cu socialul. Totodată, factorul individual influenţează pe cel social prin încurajarea concursului pe piaţa muncii şi prin aportul personal la utilizarea cunoaşterii inovative.

Astfel, este evident că se recomandă reformărea modelului de instruire a managerilor şi a cadrelor didactice. Dintre aspirațiile europene şi mondiale cu referire la normele calităţii învăţământului superior se evidențiază interacţiunea cu profesionalizarea, în direcționarea programelor de studii spre individualitatea masterandului.

Ministerul Educaţiei, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova îşi preconizează drept scop crearea condiţiilor (educaţionale, economice, politice, sociale) de efecutare a interconexiunii dintre învăţământul superior, domeniul cercetării/inovării şi mediul social - economic, garantând creşterea calității în învăţământul superior, eficacitatea resurselor umane şi sporirea încadrării în câmpul muncii a tinerilor specialiști, prin dezvoltarea potențialului creativ la toate nivelele.

Capacitatea tinerilor de a gândi independent, liber, responsabil, pentru a nu deveni victime ale formelor externe de control, ai factorilor distructivi este importantă. În faţa acestor cerințe ale societăţii, creativitatea are un rol decisiv în

ridicarea omului spre noi trepte de bunăstare, de cultură şi civilizaţie, şcolii superioare rezervându-se un rol bine definit, inclusiv prin dezvoltarea la masteranzi a capacităţilor creative. Conform unor statistici, până în prezent s-a utilizat doar 3% din inteligenţa omenirii, cauzele mai importante fiind analfabetismul şi unele concepţii ale şcolii tradiţionale, bazate, îndeosebi, pe predarea, memorarea şi reproducerea cunoştinţelor, neglijându-se dezvoltarea potenţialului creator al masteranzilor şi însuşirea de către aceştia a unor tehnici de învăţare creativă.

În această circumstanță, susținem că numai nivelul educaţiei naţionale, capacitatea ei de a forma viitori creatori sunt factorii central, care evidențiază statutul de mâine al unei naţiuni. Din această cauză, cultivarea creativităţii manageriale în sistemul de învăţământ superior și dezvoltarea competențelor creative alături de competențele profesionale și manageriale este o cerință obligatorie a educaţiei.

Examinarea formei de „operaţionalizare" a perfecțiunii educaţionale, care rezidă în determinarea obiectivelor sistemului educaţional, precizată în Codul Educaţiei, indică că opreocupare concentrată pe creativitatea persoanei nu este formulată clar; progresul, activarea sau valorificarea creativităţii nu se regăsesc printre căile menţionate, ca promotor a unei finalități ideale. În această ordine de idei, stimularea creativităţii tratată ca o condiţie a învăţării eficiente, ca principiu metodologic, în ultimă instanţă, rămâne la discreţia diferitelor nivele ale sistemului de învăţământ.

Sistemul de formare tradițional nu este întotdeauna capabil să dezvolte creativitatea managerială a individului, deoarece se bazează pe stocarea informațiilor și acumularea de fapte. Cel mai adesea, în viața de zi cu zi, există o suprimare a trăsăturilor de personalitate creatoare. Prin urmare, dezvoltarea creativității este posibilă numai în mediul organizat special, trebuie de introdus în sarcinile speciale ale procesul de învățare, ceea ce permite să dezvolte gândirea creativă, creativitatea și utilizarea în viitor a calităților creative.

Dezvoltarea gândirii creative - înseamnă formarea și îmbunătățirea operațiunilor mentale: analiza, sinteza, compararea și sinteza, clasificarea, planificarea, captarea, și posedă astfel de caracteristici de gândire ca fiind critică, flexibilitate, latitudine, viteză, variabilitate, precum și să dezvolte imaginația și să se bucure de cunoaşterea de conținut diferit.

Scopul cercetării constă în fundamentarea metodologică a pregătirii manageriale a masteranzilor din domeniul educţiei fizice şi sportului prin intermediul creativităţii manageriale.

Obiectivele cercetării:

1. Analiza teoretică a problemei privind pregătirea profesională a masteranzilor prin dezvoltarea creativității manageriale.

2. Determinarea rolului pregătirii profesionale a studenților-masteranzi, viitori specialiști în domeniul educației fizice și sportului, în contextul conţinuturilor manageriale şi de dezvoltare a creativității manageriale.

3. Elaborarea reperelor metodologice ale pregătirii profesionale a masteranzilor prin dezvoltarea potențialului creativ.

4. Elaborarea structurii şi conţinutului demersului formativ al creativității manageriale în baza cursului „Managementul creativității și inovării în sport".

5. Argumentarea experimentală a eficienţei cursului „Managementul creativității și inovării în sport".

Ipoteza de cercetare. S-a presupus că perfecționarea pregătirii masteranzilor facultăților de educație fizică și sport prin dezvoltarea potențialului creativ pentru activitatea managerială va contribui la obținerea competențelor profesionale necesare.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în elaborarea și argumentarea metodologiei de pregătire a studenților- masteranzi în cadrul cursului „Managementul creativității și inovării în sport" și stabilirea eficienței noului curriculum.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată în domeniu constă în abordarea interpretativă a pregătirii profesionale a masteranzilor prin dezvoltarea creativității manageriale și formarea competențelor creative în cadrul cursului „Managementul creativității și inovării în sport", fapt care a contribuit la eficientizarea procesului respectiv și a racordării acestuia la standartele europene ale domeniului.

Importanța teoretică constă în determinarea noțiunii de creativitate managerială, elaborarea demersului formativ al potențialului creativ în cadrul cursului „Managementul creativității și inovării în sport" a masteranzilor, precum și în definirea relațiilor *management-sport; creativitate managerială-creativitate în sport.*

Valoarea aplicativă a lucrării constă în posibilitatea utilizării metodologiei centrate pe dezvoltarea potențialului creativ şi aplicarea acestora în practică. Dezvoltarea creativității manageriale la masteranzii facultăților de educație fizică și sport au fost validate experimental în cadrul cursului elaborat „Managementul creativității și inovării în sport", fiind formulate concluzii şi recomandări pertinente în vederea perfecționării procesului instructiv al specialiștilordin domeniu.

Rezultatele obținute vin să completeze datele teoretice și practice din domeniu, în vederea formării unui specialist creativ, inovator, deschis spre o dezvoltare profesională continuă.

Rezultatele ştiinţifice principale înaintate spre susţinere:

1. Demersul formativ al creativității manageriale și a atitudinilor creative ale viitorilor specialiști din domeniul educației fizice și sportului își demonstrează eficiența în procesul educațional prin rezultatele de succes ale subiecților.

2. Pregătirea masteranzilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport prin creativitate managerială constituie un fundament relevant în vederea formării specialiștilor din domeniul culturii fizice și sportului.

3. Dezvoltarea creativitatății manageriale prin utilizarea metodelor specifice și moderne, obține prerogativă invariabilă de perfecționare a sistemului de învățământ superior, în general, și a celui de profil sportiv, în special.

VOLCU IRINA

PREPARATION OF MASTER STUDENTS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS THROUGH MANAGERIAL CREATIVITY

The thesis was presented at the Specialized Scientific Council at the State University of Physical Education and Sports of the Republic of Moldova, Chisinau, 2019

The news. The rapid growth of competition in any field of activity, the need for organizations to constantly improve old systems and products, the development and effective survival of problem solving is a dominant of the time. It has been argued that having creative talent is essential to any leader. Creative leaders are energetically looking for new solutions to problems and are especially successful in addressing new challenges that require solutions outside the routine of requirements. They are often endowed with significant insight and can inspire others with their creative talents.

Managerial creativity is an important human resource and all sports organizations must try to use this resource by creating an environment in which creative talents can manifest. Managerial creativity helps to solve repeated organizational problems and has an important role to play in the sports organization, as it stimulates profitable investments, restores employees' motivations and improves personal skills and team performance.

A study by the World Economic Forum, not the myth of "The Future of Jobs", sheds light on how the labor market will be in the near future. Managers of human resources and strategy directors from economically sound entities were interviewed about the change for employers and recruiters, the list of skills needed for the labor market for 2020 was subsequently proposed: solving complex problems; critical thinking; c*reativity;* people management; coordination with others; emotional intelligence; analysis and decision making; service orientation; negotiation; flexibility of thought.

Analyzing this list we see that in 2020 one of the most necessary skills that employees will have to have - creativity appears in the top three. With the multitude of new services, as well as technologies, but also the way to activate employees, it will be necessary to become much more creative in order to benefit from the changes, although robotics can influence us to achieve the proposed goals faster, but they (robots) will not be as creative as the human factor.

Moraru I. considers that the activities incorporate simultaneously and continuously reproduction and inventiveness, regularity and creation, scheme and flexibility, the desire for precision and creative drive.

Understanding and successfully resolving the situation requires a creative act, it is an opportunity to unleash some creative processes. Therefore, the managerial activity presupposes a permanent creativity, adaptation and rapid readaptation to new, varied, functional situations in spaces of contingency and uncertainty. It must be understood as an act of creation, not as a series of routine operations.

Outdated mentalities, routine, lack of receptivity to the new are incompatible with a modern education that aims, first of all, to cultivate creativity, because, we can conclude, through the statement of E.P. Torrence, creative teachers create creators, while the uncreative form reproductive.

Currently, the most important objective of the education process involves the formation of creative, innovative personality, with a higher degree of thinking and imagination, as well as with a spirit of accuracy, observation and accuracy in the activity, but also initiative, thinking. appropriate to the activity, the aesthetic taste, aiming at the development of the capacities of maximum level of the human potential. Human fate will depend, to a considerable extent, on the degree of schooling, as well as on the education of young people who have divergent but also pragmatic thinking.

At the current stage, solving a multitude of complex global problems, social, economic, etc., is possible, undoubtedly, mainly through a creative approach.

In the age of great transformations, but also in perspective, managers in different fields will be asked to be able to make fast, wise, difficult decisions. This goal can be achieved if we anticipate the requirements, the needs of the ever-evolving society, training the younger generations from school. Obviously, not every young person will necessarily be a successful manager or a well-known scientist - this requires a vocation, etc., but everyone must be responsible, competent, creative from a professional and social point of view. The speed with which things change at the current stage requires us to be better prepared, to choose and weigh the alternatives, the actions, but also with the same tempo. This is why the highest expectations are from the educational system: the purpose of training in creative problem solving is to develop the creative man, able to change the state of affairs in all areas. Such practices may also include this significant social quality: being supported in looking at issues from various points of view.

Description of the situation in the field of research and identification of problems. In modern society, in various fields of professional activity, creativity appears as one of the factors that lead to a person's success. Creativity and creative thinking are often found in the list of requirements for candidates for different positions.

The development of creativity in master students, from a curricular point of view, is the most important purpose of higher education. The master student, as a future manager in sports, has a personal way of incorporating in the incipient training / formation. This individualized projection comes from the degree of knowledge and attitudes that the master student has, from his own style of studying, as well as from a determined contour of understanding. By interacting with the learning area, the master's vision regarding knowledge and thinking style is influenced. At the same time, the learning area is influenced by the master student as a participant in the knowledge / research process, in which he / she works. In other words, any individual refers to the community due to personal tendencies and justifications, which impel them to any versions to integrate. A certain course of these personal tendencies and justifications, up to the mass guidance of young people to particular areas of the labor market ranking is determined by the interaction with the social. At the same time, the individual factor influences the social one by encouraging the competition on the labor market and by the personal contribution to the use of innovative knowledge.

Thus, it is obvious that it is recommended to reform the training model of managers and teachers. Among the European and world aspirations with reference to the norms of the quality of higher education, the interaction with the professionalization is highlighted, in directing the study programs towards the individuality of the master student.

The Ministry of Education, Culture and Research of the Republic of Moldova aims to create the conditions (educational, economic, political, social) for the interconnection between higher education, research / innovation and the socio-economic environment, guaranteeing the increase of quality in higher education, the effectiveness of human resources and the increase of the employment of young specialists, by developing the creative potential at all levels.

The ability of young people to think independently, freely, responsibly, so as not to become victims of external forms of control, of destructive factors is important. In the face of these demands of society, creativity has a decisive role in raising man to new levels of well-being, culture and civilization, the high school reserving a well-defined role, including the development of creative skills in master

students. According to some statistics, so far only 3% of human intelligence has been used, the most important causes being illiteracy and some conceptions of the traditional school, based mainly on teaching, memorizing and reproducing knowledge, neglecting the development of the creative potential of masters and mastering. by them of creative learning techniques.

In this circumstance, we argue that only the level of national education, its ability to form future creators are the central factors that highlight the future status of a nation. Because of this, cultivating managerial creativity in the higher education system and developing creative skills alongside professional and managerial skills is a mandatory requirement of education.

The examination of the form of "operationalization" of the educational perfection, which resides in the determination of the objectives of the educational system, precised in the Education Code, indicates that the preoccupation focused on the person's creativity is not clearly formulated; progress, activation or capitalization of creativity are not among the mentioned ways, as a promoter of an ideal finality. In this order of ideas, the stimulation of creativity treated as a condition of efficient learning, as a methodological principle, ultimately remains at the discretion of the different levels of the education system.

The traditional training system is not always able to develop the managerial creativity of the individual, because it is based on the storage of information and the accumulation of facts. Most often, in everyday life, there is a suppression of creative personality traits. Therefore, the development of creativity is possible only in the special organized environment, it must be introduced in the special tasks of the learning process, which allows to develop creative thinking, creativity and future use of creative qualities.

Development of creative thinking - means the formation and improvement of mental operations: analysis, synthesis, comparison and synthesis, classification, planning, capturing, and possesses such characteristics of thinking as critical, flexibility, latitude, speed, variability, and develop imagination and to enjoy knowledge of different content.

The aim of the research consists in the methodological substantiation of the managerial training of the master students in the field of physical education and sports through managerial creativity.

Research objectives:

1. Theoretical analysis of the problem regarding the professional training of master students through the development of managerial creativity.

2. Determining the role of professional training of master students, future specialists in the field of physical education and sports, in the context of managerial content and the development of managerial creativity.

3. Elaboration of the methodological landmarks of the professional training of master students by developing the creative potential.

4. Elaboration of the structure and content of the formative approach of managerial creativity based on the course “Management created for sport and innovation in sport”.

5. Experimental argumentation of the efficiency of the course "Management created for sport and innovation in sport".

Research hypothesis. It was assumed that improving the training of master's students in physical education and sports by developing the creative potential for managerial activity will contribute to obtaining the necessary professional skills.

The scientific novelty and originality consists in the elaboration and argumentation of the methodology for training master-students within the course “Management of creativity and innovation in sports” and establishing the efficiency of the new curriculum.

The important scientific problem solved in the field consists in the interpretive approach of the professional training of master students by developing managerial creativity and training creative skills in the course "Management of creativity and innovation in sports", which contributed to streamlining the process and connecting it to the arts European level.

The theoretical importance consists in determining the notion of managerial creativity, elaborating the formative approach of the creative potential within the course “Management of creativity and innovation in sports” of master students, as well as in defining the *management-sport* relations*; managerial creativity-creativity in sports.*

The applicative value of the paper consists in the possibility of using the methodology focused on the development of the creative potential and their application in practice. The development of managerial creativity in the masters of physical education and sports faculties were experimentally validated in the course "Management of creativity and innovation in sports", being formulated relevant conclusions and recommendations to improve the instructional process of specialists in the field. The obtained results come to complete the theoretical and practical data in the field, in order to train a creative, innovative specialist, open to a continuous professional development.

Main scientific results submitted for support:

1. The formative approach of the managerial creativity and of the creative attitudes of the future specialists in the field of physical education and sports demonstrates its efficiency in the educational process through the successful results of the subjects.

2. The training of master students of physical education and sports through managerial creativity is a relevant foundation for the training of specialists in the field of physical culture and sports.

3. The development of managerial creativity through the use of specific and modern methods, obtains the invariable prerogative of improving the higher education system, in general, and the sports profile, in particular.

ZAVALIŞCA AURICA

RECUPERAREA PLATIPODIEI LA ELEVII CICLULUI GIMNAZIAL IN PROCESUL EDUCAŢIEI FIZICE

Teza de doctor in pedagogie a fost susţinută în cadrul Consiliului Ştiinţific Specializat al Universităţii de Stat de Educaţie Fizică şi Sport, Chişinău, 2009

Actualitatea. Recuperarea deficienţelor fizice constituie unul dintre procesele cele mai reprezentative şi complexe, care abordează activitatea fizică în scopuri expres determinate. În multe stări patologice, activitatea kinetoterapeutică de recuperare a deficienţelor fizice devine o necesitate obligatorie. Exercitarea activităţii de recuperare a deficienţelor fizice este efectuată, de regulă, la nivelul asistenţei medicale şi doar într-o măsură insuficientă în instituţiile de învăţământ preuniversitar. Un factor care împiedică aplicarea pe larg a activităţilor de recuperare a deficienţelor fizice în instituţiile de învăţământ preuniversitar este nivelul redus de practicare a culturii fizice de către copii, cărora, de fapt le este cel mai recomandat. Este vorba de copiii cu anumite deficienţe fizice, care sunt scutiţi prin certificate medicale de la orele de educaţie fizică. In perioada studiilor preuniversitare, organismul copiilor este în permanentă creştere şi scutirea de lecţiile de educaţie fizică reprezintă un moment negativ în dezvoltarea acestora (Iankelevici E.; Ionescu A.; Şchiopu U.; Cucu I.; Baciu C.; Epuran M.; Ifrim M; Verza E.; Озеров В.; Sbenghe T.; Munteanu A.).

Deficienţele fizice reprezintă abaterile de la normal în forma şi funcţiunile fiziologice ale organismului elevului. Deficienţele de picior pot modifica forma şi funcţiile fizice ale corpului în totalitate sau numai la nivelul unor segmente şi regiuni. După stabilirea etiologiei şi a diagnosticului exact, se indică un tratament complex, în care mişcarea, exerciţiul fizic ocupă un loc important (Мошков В.; Путилова А.; Гандельсман А.; Биезинь А.; Войкова О., Зенкевич К.; Полеся Г., Петренко Г.; Адрианов В.; Zaharia C.). Printre dereglările aparatului locomotor, ce au consecinţe negative psihopedagogice şi fizice considerabile şi care apar în perioada prepubertară, poate fi menţionată platipodia. Numărul copiilor cu platipodie din ciclul gimnazial este considerabil, iar manifestările negative cresc odată cu vârsta (Чоговадзе А.; Черфас М., Семенов В.; Baciu C.). Deformaţiile piciorului conduc la dereglarea funcţiei sale statico-dinamice, care se reflectă şi în starea funcţională a altor verigi ale sistemului locomotor. De aceea, anume etapa ciclului gimnazial este deosebit de importantă în recuperarea şi profilaxia

deficienţelor de picior. Totodată am constatat că recuperarea deficienţelor fizice constituie unul dintre procesele cele mai reprezentative şi complexe, care abordează activitatea fizică în scopuri expres determinate, iar nivelul de dezvoltare fizică şi de pregătire psihomotrică a elevilor cu platipodie din ciclul gimnazial se caracterizează prin indici şi dinamică de progres nesemnificativ faţă de contingentul celorlalţi elevi pe fundalul relativ mai slab al capacităţii funcţionale generale.

Astfel, s-a demonstrat că mijloacele educaţiei fizice, specializate şi expres direcţionate, vor avea o influenţă pozitivă la formarea tălpii elevilor, ceea ce va conduce la îmbunătăţirea stării lor locomotorii. Starea funcţională a tălpii piciorului la elevii din ciclul gimnazial este determinată de modificările morfofuncţionale, fizice şi psihopedagogice care au loc în organismul elevului şi, prin urmare, la această etapă de vârstă, platipodia poate fi recuperată.

În prezent, există cîteva modalităţi de redresare a situaţiei: instruirea la un nivel mai aprofundat a studenţilor care-şi fac studiile în instituţii specializate, precum şi introducerea unor cursuri specializate de perfecţionare pentru specialiştii de educaţie fizică din republică. Modalităţile sus-menţionate vor genera posibilităţi reale de asigurare a instituţiilor de învăţământ cu specialişti în domeniu şi, în consecinţă, vor conduce la implementarea eficientă a metodelor de recuperare a deficienţelor fizice, precum şi profilaxia apariţiei acestora.

Scopul cercetării constă în perfecţionarea procesului de recuperare a platipodiei elevilor din treapta gimnazială prin intermediul mijloacelor şi metodelor fizice de recuperare şi de profilaxie a acestora la copii.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea literaturii de specialitate, a experienţei pedagogice şi stabilirea reperelor conceptuale privind recuperarea deficienţelor fizice la elevii din ciclul gimnazial în procesul educaţiei fizice;

2. Studierea stării funcţionale a aparatului locomotor, în special a tălpii, la elevii din ciclul gimnazial, precum şi aprecierea nivelului de dezvoltare fizică şi de pregătire psihomotrice a elevilor cu platipodie;

3. Determinarea mijloacelor educaţiei fizice cu conţinut adecvat pentru recuperarea platipodiei la elevii ciclului gimnazial;

4. Elaborarea programei experimentale la disciplina “educaţia fizică” pentru recuperarea platipodiei.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că mijloacele educaţiei fizice, specializate şi expres direcţionate, vor avea o influenţă pozitivă la formarea tălpii elevilor, ceea ce va conduce la îmbunătăţirea stării lor locomotorii.

Baza metodologică a cercetării. Investigaţia se bazează pe principii, legităţi, teorii, concepţii, idei din domeniul pedagogiei, al kinetoterapiei, al psihopedagogiei, al educaţiei fizice, al managementului educaţional. La baza cercetării au stat legităţile dezvoltării copiilor de vârstă şcolară (Iankelevici E.; Ionescu A.; Şchiopu U.; Baciu C.; Ifrim M.; Verza E.; Sbenghe T.; Munteanu A.), teoriile apariţiei şi evoluţiei deficienţelor fizice (Мошков В.; Zaharia C.), tehnologiile kinetoterapeutice de recuperare (Путилова А.; Гандельсман А.; Полеся Г., Петренко Г.; Адрианов В.; Zaharia C.), ideea cunoaşterii şi valorificării psihologiei şcolare în procesul de recuperare a deficienţelor fizice ale elevilor din treapta gimnazială (Дембо А.; Азолов В.; Verza E.; Andronache A.; Iamandescu I.; Harghidan). Măsurile de profilaxie a apariţiei şi evoluţiei, precum şi cele de recuperare a deficienţelor fizice au fost cercetate de autorii: Биезинь А.; Войкова О., Зенкевич К., metodologia psihopedagogică de recuperare a deficienţelor fizice - de Зацепин Т.; Гандельсман А.; Cucu I.; Epuran M., teoria şi metodica educaţiei fizice - de Годик М., Янис С.; Гужаловский А.; Глазырина Л., Лопетик Т.

Inovaţia ştiinţifică a lucrării este determinată de elaborarea tehnologiei de recuperare a platipodiei la elevii treptei gimnaziale în procesul educaţiei fizice. Rezultatele cercetării dovedesc că deficienţele de picior progresează de la o vârstă la alta, iar în cadrul experimentului de constatare efectuat printre elevii din clasele a IV-a, a V-a, a Vl-a, s-a constatat o tendinţă de creştere a aparenţelor negative odată cu vârsta - numărul copiilor cu platipodie progresează în medie cu 7 %. Sondajul sociologic, aplicat prin prisma a trei piloni ai sistemului de învăţământ (conducător, profesor, elev) s-a dovedit a fi una dintre cele mai eficiente metode pentru conturarea unei viziuni asupra stării generale de fapt ce ţine de fenomenul cercetat, explicarea unor probleme în domeniul desfăşurării lecţiilor la disciplina educaţia fizică, aprecierea nivelului la care se realizează activitatea de corectare la etapa actuală a deficienţelor în ciclul gimnazial precum şi explicarea mecanismelor de lucru cu copiii din grupele medicale, precum şi de a depista particularităţile de atitudine şi formei tălpii piciorului elevilor, gradul de informare a acestora privind postura corectă, cauzele apariţiei şi dezvoltării deformităţilor fizice.

Analiza rezultatelor cercetării ne permite să constatăm că educaţia fizică a elevilor de 11-13 ani din ciclul gimnazial, cu folosirea gimnasticii corecţionale şi aplicarea metodologiei psihopedagogie, este o direcţie de o mare importanţă în dezvoltarea acestora şi prevenirea apariţiei (dezvoltării) deficienţelor fizice. Totodată, necesită o atenţie deosebită şi atrage după sine necesitatea perfecţionării acesteia în vederea căutării şi aplicării unor forme, metode şi mijloace destul de

efective şi ştiinţific argumentate. Astfel de căi în soluţionarea problemelor actuale ale elevilor din ciclul gimnazial (inclusiv cu deficienţe de picior) sunt dictate de faptul, că progresul tehnico-ştiinţific în societate, acceleraţia condiţiile sociale contemporane reduc activitatea motrică a diferitor grupe de vârstă din ţară. Acest fapt se răsfrânge negativ la dezvoltarea fizică corespunzătoare, starea sănătăţii şi manifestarea capacităţilor locomotorii şi psihomotorii. în baza literaturii de specialitate studiate şi cercetării efectuate, considerăm că la momentul actual, unul dintre mijloacele efective în vederea corecţiei, prevenirii deficienţelor ortopedice ,este gimnastica corecţională în cadrul lecţiei de educaţie fizică cu aplicarea metodologiei psiho-pedagogice. în corespundere cu cele relatate mai sus, am elaborat un program la disciplina educaţia fizică cu aplicarea gimnasticii corecţionale, pentru elevii de 11-13 ani, care a fost aplicată şi verificată în cadrul experimentului pedagogic. Totodată, dinamică indicilor care reflecta dezvoltarea fizică a elevilor din grupa experimentală, indică un progres mai mare şi mai semnificativ în comparaţie cu grupa martor (unde $P<0,05$ - 0,01). Excepţie fac doar acei indici, care reflecta înălţimea, greutatea şi excursia cutiei toracice a elevilor supuşi experimentului şi care, după părerea noastră, sunt destul de conservativi în dezvoltarea să ($P>0,05$). în acest context, un moment important îl reprezintă faptul că, mijloacele de antrenare aplicate cu caracter direcţionat, din componenţa programei experimentale, nu au avut un efect negativ asupra indicilor de înălţime, greutate şi a excursiei cutiei toracice a elevilor cercetaţi. Analiza rezultatelor finale ale indicilor dezvoltării fizice a elevilor cercetaţi la finele experimentului pedagogic, ne dovedeşte o predominanţă semnificativă a dezvoltării fizice a elevilor din grupa experimentală comparativ cu cei din grupa martor (cu excepţia greutăţii, înălţimii şi excursiei cutiei toracice).

Este deosebit de important faptul că modificarea (scurtarea) semnificativă a tălpii elevilor cercetaţi şi a indexului tălpii, este în corelare cu mărirea semnificativă a volumului gambei şi coapsei, ceea ce reflecta o anumită dependenţă în formarea direcţionată a „tălpii corecte” şi că urmare intensificarea activităţii dinamice a elevilpr cu mai puţin efort şi formare a muşchilor gambei şi coapsei.

Acţiunea pozitivă a programei experimentale asupra stării tălpii permite de a evidenţia următoarele aspecte:

- lungimea tălpii stângi şi drepte la elevii din grupa experimentală, s-a micşorat semnificativ, unde $P<0,05$ de la începutul până la finele experimentului pedagogic;

- lungimea tălpii stângi şi drepte la elevii din grupa martor, s-a mărit sau s-a micşorat nesemnificativ, unde P>0,05 de la începutul până la finele experimentului pedagogic;
- indexul tălpii stângi şi celei drepte la elevii din grupa experimentală, s-a micşorat semnificativ, unde P<0,05 de la începutul până la finele experimentului pedagogic;
- indexul tălpii stângi şi celei drepte la elevii din grupa martor, s-a micşorat nesemnificativ, unde P>0,05 de la începutul până la finele experimentului pedagogic.

Concluzii:

1. Numărul copiilor din ciclul gimnazial cu platipodie este considerabil şi se observă tendinţa de creştere a aparenţelor negative odată cu vârsta. Din numărul total de elevi examinaţi (40 elevi) - 68% au talpă normală, iar 32% prezintă careva abateri de la normal.

2. În baza experienţei pedagogice proprii, precum şi a experienţei practicienilor-pedagogi din cadrul instituţiilor medicale, unul dintre mijloacele şi metodele existente pentru formarea corectă a tălpii sunt exerciţiile fizice specializate cu caracter sistematic şi încadrate într-o programă specială.

ZAVALISHCA AURICA

RECUPERATION OF FLATFOOT OF HIGH SCHOOL PUPIL IN PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION

At the speciality 13.00.04. - Theory and methodology of physical education, sport training, and physical culture fok, regeneration

In presented work were reflected the research material of the analytical studying and the physical state of pupils 11-13 years old, including well known sickness such as platfus.

Received statistical data, realized sociological questioner of pedagogical and medical specialists, our personal studying reflects a real increase, in modern conditions, of negative influence op. physical state of the pupils through progressive platfus. But unfortunately the existed therapeutic and pharmacological methods, in most of cases don’t realize an efficient influence to stop or prevent platfus progress.

More than that, in high schools systematized studying process of physical education doesn’t induce a corrective direction in treatment of movement system deases, including platfus, which has a negative influence on pupils' movement activity, significantly reduces their movement capacity which induce progressive accumulation of fat and as a result the social discomfort.

In this work we offer a hypothesis that is possible to influence positive, using methods of physical education on correct formation of pupils'foot, aiming on increase motor state wellness.

Realized differential data analyses of pedagogical experiment shows, the efficiency and capacity of used specialized methods of physical education in experimental group of pupils.

Key words: physical education, methods, motor skills, platfus, correction or recuperation.

АЛЬ-БАШАБШЕ МУАЙАД ЯСИН ФАЙАД

ФИЗИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ, ДВИГАТЕЛЬНАЯ ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ ПОДРОСТКОВ, ЮНОШЕЙ (13-19 ЛЕТ), КАК ОСНОВА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ, ИНТЕНСИФИКАЦИИ ПРОЦЕССА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ШКОЛЬНИКОВ ИОРДАНСКОГО ХАШИМИТСКОГО КОРОЛЕВСТВА

Диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук была защищена на Специализированном Научном Консилиуме Государственного Университета Физической Культуры и Спорта по специальности: 13.00.04 – теория и методология физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры, г. Кишинев, 2000 г.

Актуальность. Во многих государствах осуществляются многочисленные научные исследования по определению уровня физического развития и двигательной подготовленности детей школьного возраста, которые используются для адекватного планирования и управления процессом их физического воспитания. В то же время таких данных по иорданским школьникам явно недостаточно или они вовсе отсутствуют.

В этой связи настоящая работа посвящена наиболее эффективным направлениям совершенствования национальной системы физического воспитания школьников, в частности, путем интенсификации учебного процесса, используя принцип дифференциации физических нагрузок на основе объективных данных об уровне их физической подготовленности.

Предполагалось, что сведения (база данных) об уровне физической подготовленности учащихся позволяет более адекватно определять структуру и содержание физических нагрузок в процессе занятий и на этой основе повысить их эффективность.

Цель исследования. Определить особенности физического развития и двигательной подготовленности школьников Иордании в разных возрастных интервалах /10-11, …, 18-19 лет/ для использования этих данных при

интенсификации двигательной активности в процессе учебных занятий по предмету „Физическая культура”.

Основные задачи: исследовать показатели физического развития и двигательной подготовленности учащихся различных возрастных групп; изучить специфику морфофункционального статуса школьников Иордании в сопоставление с аналогическими данными из других стран; выявить структуру двигательной подготовленности исследуемых групп школьников; разработать и экспериментально обосновать возможные пути интенсификации учебного процесса по ФВ, адекватные особенностям физической подготовленности учащихся и наличной материально-технической базы.

Методологическая основа. Физическое воспитание рассматривается как объект познания, одновременно человек в процессе физического воспитания расценивается как деятельный субъект, что во взаимодействии относится к решению отдельных аспектов био-социальной проблемы.

Научная новизна. Впервые предпринята попытка определить научно обоснованные пути повышения эффективности учебного процесса по физическому воспитанию в школах Иордании. Указанное основано на данных об особенностях физического развития, двигательной подготовленности учащихся, а также с учетом специфики климатогеографических условий, социальных факторов и наличной материально-технической базы.

Теоретическая значимость. Результаты исследований можно расценивать как некоторое приращение теоретического, методического арсенала физкультурно-спортивной науки. Получены данные по иорданским популяциям мальчиков (13-19 лет), свидетельствующие о наличии явлений, аналогичных акселерации, сопряженной с двигательной ретардацией. Указанное, как и многими другими исследователями, трактуется как пример микроэволюционных изменений признаков человека.

Практическая значимость. Работа относится к исследованиям прикладного характера. Получены данные теоретического анализа и экспериментальные результаты, которые непосредственно используются для улучшения процесса ФВ в школах Иордании. Предложены, разработаны такие способы (методы), которые позволяют интенсифицировать занятия, обеспечивать дифференцированный, индивидуальный подход в связи с актуальным состоянием школьников.

Основные положения, выносимые на защиту:

- теоретические положения об изменчивости признаков человека, взаимосвязь с разными уровнями двигательной активности, предопределяющих основные закономерности онтогенеза моторики;

- данные по физическому развитию и двигательной подготовленности различных возрастных когорт школьников Иордании;

- результаты сопоставительного анализа физического статуса школьников Иордании со сверстниками РМ и эталонной популяцией Всемирной Организации Здравоохранения;

- интенсификация учебного процесса физического воспитания на основе применения методов круговой тренировки;

- данные физического развития и двигательной подготовленности учащихся как релэватная информация для планирования, управления процессом физического воспитания.

АФТИМИЧУК ОЛЬГА

ЗАКОНОМЕРНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ РИТМА ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СПЕЦИАЛИСТА ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ

Диссертация защищена на заседании Специализированного Ученого Совета Государственного университета физического воспитания и спорта, Кишинев, 2018

Актуальность. Высшее образование, отвечая запросам современного общества, реализует научно-образовательные и культурологические функции как на уровне пересмотра их технолого-дидактических основ, так и на уровне переосмысления и углубления концептуальных основ учебно-воспитательной деятельности. Научный подход к этим изменениям предоставляет и новые существенные результаты образовательной практики, которые не могут быть достаточно эффективными в контексте продолжительного и непрерывного развития, как научной мысли, так и человеческой личности.

Свое особое место в данных процессах должна занимать профессиональная подготовка, которая синтезирует как достижения, так и противоречия, и недоработки в современных вузах.

Происходящие в стране и мире изменения, неразрешенные старые противоречия и появление новых противоречий требуют, чтобы в вузах нашей страны была осуществлена глубокая модернизация всей системы подготовки специалистов.

Образование представляет собой процесс адаптации инновационной позиции в формировании современного специалиста, содержание которого основывается на теории и методологии акмеологии, определяющую собой науку о наивысших достижениях в области профессионального мастерства, основополагающими категориями которой являются *компетенция* и *компетентность.* Первая категория, как статическое явление, определяет меру заданного профессионализма; вторая, динамическая, – многообразие и присущий личностный уровень потенциальной его реализации в творческом решении профессиональных (педагогических) задач, где сама реализация, как отмечают В.А. Кан-Калик (1987), Л. Клинберг (1984), Н.В. Кузьмина (2002), С.Н. Данаил (2006), в любом случае обязательно опосредуется свойствами личности. И в данном контексте ритм, как главный системообразующий

фактор меры и уровня проявления этих свойств, выступает в качестве архиактуального объекта изучения в плане научного определения его закономерностей в профессионально-педагогической деятельности личности специалиста физической культуры.

Профессиональная компетентность специалиста по физической культуре наряду с общими педагогическими компетенциями отличается симбиозом коммуникативных и психомоторных компетенций (Афтимичук О.Е., 1998; Gönczi-Raicu M., Aftimiciuc O., Danail S., 2014), где ритм является системообразующим фактором в их упорядоченности и проявлении. При этом, проблема ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре не рассматривается с позиций компетенций и компетентности. Как указывают Н.В. Кузьмина (2002), В.Л. Сластенин (2011), С.Н. Данаил (2006), S.Cristea (2000), Vl. Pâslaru (2014) и др., теоретическая разработка формирования профессионально-педагогических компетенций должна осуществляться в рамках концепций, основанных на методологических подходах – деятельностном, системном, личностном, рассматривая категорию профессионализма как совокупность гностических и операциональных компетенций. Однако ритм, как фактор организованности и протекания профессионально-педагогической деятельности, в специальной литературе не представлен.

Ритм демонстрирует объективную закономерность любого процесса/деятельности, вследствие того, что связывает дискретные акты человеческой деятельности в непрерывную целостность (Пэрна Н.Я., 1925, 1993). С этих позиций следует рассматривать и з**акономерности обучения, которые**определяют собой существенные, объективные и устойчивые связи между составными компонентными дидактического процесса во всей своей совокупности. Внешние и внутренние закономерности обучения находятся в тесной взаимосвязи: изменение первых влечет к преобразованию вторых. Однако это порождает ряд *противоречий*, определяющих собой **проблему настоящего исследования**:

– между сложившейся практикой организации педагогического процесса и требованиями времени, когда возрастает необходимость тесного взаимодействия всех структур образования, находящихся на разных, иногда полярных позициях;

– между необходимостью все более тесного междисциплинарного взаимодействия в системе профильного образования и фактической разобщенностью и неподготовленностью к этому дидактических кадров;

– между необходимостью качественного педагогического образования в области физической культуры и неквалифицированным профессиональным отбором абитуриентов, будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту.

Цель исследования: разработка и научное обоснование закономерностей формирования ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре.

Гипотеза исследования. Формирование ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре будет эффективным при обосновании и реализации совокупности следующих условий:

– процесс формирования ритма деятельности будет основываться на совокупности законов обучения: целенаправленное формирование ритма профессионально-педагогической деятельности; единство учебно-воспитательного процесса как комплекса формирования общих и специализированных знаний, личностных и педагогических дидактических умений, двигательных и коммуникативных компетенций;

– категория *ритм* будет прослеживается во всех курсах физкультурного вуза;

– воспитание ритма педагогической деятельности предопределит формирование профессионально-педагогических коммуникативно-двигательных компетенций студента физкультурного вуза;

– ритмовой характер педагогической деятельности подразумевает структурирование ее линейных и функциональных компонентов, находящихся в фиксированных взаимосвязях.

В соответствии с целью и гипотезой были определены **задачиисследования**:

1. Изучить содержание и особенности профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре в личностном и деятельностном категориальном контексте.

2. Установить сущность феномена ритма и его роли в различных видах человеческой деятельности, в том числе в профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре.

3. Определить и экспериментально обосновать оптимальный структурно-компонентный состав ритма профессиональной двигательной дидактической деятельности педагога по физической культуре в системе занятий.

4. Синтезировать и проектировать коммуникативный состав дидактической деятельности в контексте ее ритмоструктурной и функциональной целостной организации.

5. Выявить основные положения по содержанию ритмоструктурной организации целостной дидактической деятельности и уровни ее практического воспроизводства у студентов физкультурных вузов.

6. Теоретически и эмпирически систематизировать и научно обосновать общие и частные закономерности формирования ритма профессионально-педагогической деятельности педагога по физической культуре.

Методология исследованиябазируется на общефилософских принципах – объективности, детерминизма, развития и взаимодействия, важнейших положениях философской, психологической и педагогической антропологии деятельности и личности. Нормативную методологию исследования составили: философские основы познания деятельности; идеи деятельностно и личностно ориентированных подходов в педагогическом образовании; идеи системного и структурного подходов к рассмотрению целостного педагогического процесса; теория и методика формирования компетенций; концепция феномена ритма; основы познания циклической парадигмы; физиологические концепции ритма; синерго-кибернетическая концепция самоорганизующихся систем; основные положения психофизиологии музыкального ритма/музыки; парадигма музыкально-ритмического воспитания.

Для решения поставленных задач и проверки гипотезы в работе использован комплекс **методов исследования**.

На *теоретическом* уровне применялись методы теоретического анализа (ретроспективный, сравнительно-сопоставительный, системный, целостный); междисциплинарный анализ и синтез; абстрактный и аксиоматический метод, индукция и дедукция, идеализация, сравнение и обобщение; изучение и обобщение опыта; концептуальное и ситуационное моделирование.

На *эмпирическом* уровне использовались опросные (анкетирование, беседа, интервью, самооценка, рейтинг); диагностические (тестирование, контент-анализ, экспертная оценка), обсервационные (педагогическое наблюдение); праксиметрические (анализ продуктов деятельности) методы.

На *экспериментальном* уровне проводились педагогические эксперименты констатирующей, формирующей и контрольной направленности.

На *итогово-констатирующем* уровне реализованы методы математической статистики, адаптированные к задачам исследования,

применены формы схематического и графического представления результатов.

База исследования.Исследовательская работа осуществлялась на базах Государственного Университета Физического Воспитания и Спорта Республики Молдова (ГУФВС РМ) и Западного Университета г. Тимишоара в Румынии.

Эмпирическую базу исследования составили: материалы опроса, анкетирования, интервьюирования 1445 респондентов: 921 студент, 219 преподавателей вузов, 244 учителя физического воспитания, 61 тренер; опыт преподавания учебных курсов педагогических и специализированных дисциплин вышеназванных вузов; опыт работы тренеров по различным видам борьбы спортивных школ Республики Молдова и зарубежных специалистов из Украины, России,Германии иСША; педагогические наблюдения: 45 учителей физического воспитания школ Молдовы и Румынии, 38 преподавателей специализированных дисциплин ГУФВС РМ и Западного Университета г.Тимишоара в Румынии, 98 студентов-практикантов; педагогические эксперименты: с участием 117 студентов ГУФВС и 143 студентов Западного Университета г. Тимишоара.

Результаты исследования. Теоретический анализ и обобщение проблемы содержания и особенностей профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре позволяют судить о том, что ее разработка наиболее продуктивна в рамках концепций, основанных на методологических подходах – деятельностном, системном (структурный и функциональный аспект), личностно-деятельностном, где сама категория профессионализма рассматривается в целостном единстве совокупностей статических компонентов компетенций – гностических, операциональных и динамических, позиционных, представленных свойствами личности в когнитивном, коммуникативном, двигательном, поведенческом и регулятивном контексте, создающих все необходимые предпосылки для освоения и реализации интегративной деятельности, где ритм является системообразующим фактором ее упорядоченности и протекания.

Многостороннее исследование ритма предоставило возможность определить его как сложное, многообразное явление. Однако при всем обилии интерпретаций, общим для него является мера устойчивости, оптимальности, структурной организации, упорядоченности, оформления всякого движения и развития. К тому же, многогранное рассмотрение категории *ритм* позволило определить ряд его характеристик, коими

являются *периодичность*, *цикличность*, *спиральность*, *волнообразность*, ***поступательность***, *последовательность*, *экономичность*, которые присущи любому полноценному процессу, а значит и педагогическому процессу/деятельности.

В ходе исследования подтверждено обоснование зависимости успешности педагогической деятельности от *профессионального мастерства* преподавателя, предполагающего интегральную психологическую характеристику личности педагога, как совокупность педагогических компетенций, объединенных одним понятием – *профессиональная компетенция*, какединство теоретической и практической готовности к осуществлению гностической, проектировочной, конструктивной, организаторской, коммуникативной, двигательной деятельностей, где каждая из них обусловлена личностными качествами и способностями.

Установлено, что умение ритма профессионально-педагогической деятельности частично изучено, но только в контексте ритма урока как функции пропорции, гармонии и эстетики, понимаемой по-разному и односторонне. Предпринятая попытка разработки концепта *ритма*/*формирование ритма* профессионально-педагогической деятельности в контексте педагогической компетенции предусматривала исследование пространства познания и *междисциплинарного* профессионального формирования, где данная категория свойственна всем видам и формам научения, учения, познания, начального и непрерывного образования.

Эксперименты, проведенные в данном исследовании, определили коммуникативную деятельность как приоритетную, как интегративную, по сути, и установили:

- *специфические методы* формирования ритмо-структурных двигательных действий у студентов физкультурных вузов и факультетов;
- *основы этих методов*: фундаментальные явления знаний и деятельности, обозначенные категориями *познание, междисциплинарность, операциональность, стратегия, компетенция, координация*; *чувство ритма, взаимодействие коммуникативных и кинетических процессов*; *микро-, мезо-* и *макро-дидактическая ситуация*; *микро-* и *макро-текст*; *микро- и макро-композиция*;
- *методологическую ориентацию* по развитию слухового, зрительного, двигательного и речевого анализаторов, а также по формированию координационной способности в развитии всех анализаторов и родственных

деятельностей – компоненты специфической культуры субъектов исследования;

• *интегративность дидактического общения*, исследованная и развитая сопоставлением лингвистических ритмоструктурных элементов с двигательными дидактической деятельности в системе *Подготовительная часть урока* в соответствии с алгоритмом:

слово – двигательный элемент → *синтагма (предложение)* – упражнение → *фраза* упражнение с двумя повторами → *фоноабзац (речевой период)* – упражнение с четырьмя повторами;

– *формирование компетенций дидактического общения* в комплексной координации всех компонентов системы *Подготовительная часть урока*;

– *уровни сформированности профессионально-коммуникативной компетенции* преподавателя физической культуры: репродуктивный, репродуктивно-творческий, условно-творческий.

Теоретическое исследование и пролонгированные педагогические эксперименты выявили и уточнили общие и частные закономерности формирования умений ритмо-структурирования дидактической деятельности и воспитания ритма профессиональной деятельности – определяющие компоненты педагогической культуры:

• ***Общие закономерности*:**междисциплинарной интеграции, компетентностного подхода, системно-деятельностного подхода, структурно-деятельностного подхода, личностно-деятельностного подхода.

• ***Частные закономерности*:**воспитание чувства ритма посредством участия двигательного, зрительного и слухового анализаторов; согласованная работа систем анализаторов в процессе развития профессиональной интегративной координации;формирование ритма дидактического общения на основе воспитания ритма двигательной деятельности;зависимость формирования ритма дидактической деятельности у будущих преподавателей физической культуры от их врожденной координированности.

Научная проблема высокой значимости, решенная в исследовании, состоит в теоретическом и эмпирическом определении содержания когнитивных, операциональных и ценностно-ориентационных компетенций ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре, оценке уровня его сформированости в системе учебных занятий и педагогической практике, а также в обосновании технологии его формирования, включающей аналитико-синтетическую программу и содержание адекватных средств, методов и форм организации

образовательного процесса, что в результате явилось обоснованием ***нового направления исследования*** в педагогической науке: ***Акмеология профессиональной подготовки специалиста по физической культуре***.

Научная новизна исследования представлена следующими положениями:

- исследование закономерностей формирования ритма профессиональной педагогической деятельности специалиста (учителя, тренера-преподавателя) физической культуры с позиций ее ритмоструктурной организации;
- структуризация педагогической деятельности с позиций макро, мезо и микро-уровнего функционирования дидактического процесса;
- определение стереотипных доминант дидактического процесса/деятельности подготовительной части урока (ПЧУ)-стереотип и модели качественных и количественных параметров/составляющих макро-дидактической ситуации ПЧУ-стереотип, ритмо-лингвистической структуры дидактического общения учителя физического воспитания, ритмо-структуры двигательной деятельности профессиональной направленности специалиста (учителя, тренера-преподавателя) по физической культуре, уровней комплексной слухо-зрительно-двигательной и слухо-рече-зрительно-двигательной координации, иерархии уровней компетенции комплексной координации специалиста (учителя, тренера-преподавателя) по физической культуре;
- обоснование принципа иррадиации ритмо-структуры речевой и двигательной деятельностей в системе профессиональной подготовки специалиста (учителя, тренера-преподавателя) по физической культуре;
- разработка концептуальной модели процесса профессиональной подготовки специалиста (учителя, тренера-преподавателя) по физической культуре.

Теоретическая значимость исследования:

- определены закономерности формирования ритма педагогической деятельности специалиста по физической культуре в условиях профессионального образования;
- раскрыта сущность и составляющие ритма исследуемой деятельности;
- представлены методология и технология организации процесса формирования и развития профессионально-педагогических компетенций ритма дидактического общения и двигательной деятельности в системе физкультурного образования;

- раскрыта методология исследования проблемы формирования ритма коммуникативных и двигательных компетенций специалиста по физической культуре;
- выделены иерархические уровни ритма профессионально-педагогической деятельности учителя/преподавателя по физическому воспитанию и разработана методика их диагностики;
- обосновано значение музыки и ритмического воспитания для воспитания компетенций ритма профессиональной коммуникативной, двигательной и психомоторной деятельности.

Практическая значимость исследования:

- на основе ведущих теоретических положений разработана система научно-практических рекомендаций по формированию компетенции ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста (учителя, тренера-преподавателя) по физической культуре в системе профильного образования;
- разработаны и внедрены в учебно-воспитательный процесс высшего физкультурного образования ряд программ, ориентированные на формирование компетенций ритма, как структурных компонентов профессионально-дидактической деятельности, так и ее целостного образования;
- теоретические положения и выводы работы могут быть использованы при разработке продуктивных технологий подготовки и совершенствования квалификации специалиста в системе физкультурного образования, при разработке концептуальных основ профильного педагогического образования в процессе совершенствования государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования.

Практические рекомендации. Педагогическое мастерство не может быть достигнуто, если преподаватель и те, кто готовит для него технологии дидактической деятельности, не освоят эпистемические, теоретические и методологические основы своей профессиональной деятельности. Значимым направлением для преподавателей физического воспитания и спорта является освоение основ ритмоструктуры дидактического процесса и формирования ритма собственной/личностной дидактической деятельности. В данном контексте рекомендуем:

1. Разработчикам куррикулума:

- при проектировании и моделировании некоторых куррикулярных документов и материалов (учебные планы, программы, дидактические

материалы, методические пособия, средства обучения) для школьного и университетского образования по физическому воспитанию и спорту использовать закономерности ритмоструктурной организации дидактической деятельности, с учетом стратегии и методологии формирования ритма профессиональной педагогической деятельности;

- уделять приоритетное внимание в разработанных дидактических системах (дидактических материалах, пособиях и пр.) формированию коммуникативно-двигательной компетенции, которая обладает определенным интегрированным характером для всех видов деятельностей преподавателей физического воспитания и тренеров по спорту;
- использовать в разработанных куррикулярных документах и материалах ***концептуальные*** методологические ***модели***, апробированные нашим исследованием:

– *Концептуальная модель формирования ритма профессионально-двигательной деятельности*;

– *Концептуальная модель формирования ритмоструктуры спортивно-двигательной деятельности*;

– *Концептуальная модель формирования ритма речевой дидактической деятельности*;

– *Концептуальная модель формирования целостной профессионально-педагогической деятельности*;

- научной основой для разработчиков куррикулумов должна являться методология интегрирования ритма дидактической деятельности и определения уровней сформированности у воспитуемых ритмоструктуры дидактической деятельности, которая, будучи правильно использованной, может воспроизводить различные эффективные дидактические структуры для уроков физического воспитания.

2. Школьным и университетским преподавателям:

- проектирование в рамках теоретических курсов, учебно-практической деятельности и др. формирования у студентов умений ритмоструктурной дидактической деятельности в соответствии с теоретическими положениями, представленными в исследовании;
- использовать в учебно-воспитательном процессе представленные выше концептуальные модели, разработанные в нашем исследовании;
- структурирование собственной дидактической деятельности в системе дидактических ситуаций, предложенных и апробированных нашим исследованием;

- формирование у студентов компетенций дидактической деятельности, адекватных системе *Урок*, интегрированной эпистемиологически (когнитивно-опрерационально-интегрированно), теоретически (междисциплинарно) и методически (стратегически, методы/приемы/формы/средства) в соответствии с методологическими моделями, подтвержденными исследованием;
- возможному практическому применению в данном контексте может содействовать программа и разработки специализированного курса, разработанного нами, – *Методика дидактической подготовки студентов университетов и факультетов физического воспитания и спорта в рамках дисциплины «Музыкально-ритмическое воспитание»*;
- тестирование абитуриентов университетов/факультетов физического воспитания и спорта по чувству ритма, ритмоструктурной координации и по уровню рече-двигательной компетенции.

AFTIMICHUK OLGA

REGULARITIES OF THE RHYTHM FORMATION OF A PROFESSIONAL-PEDAGOGICAL ACTIVITY OF A SPECIALIST IN PHYSICAL CULTURE

The thesis was defended at the meeting of the Specialized Scientific Council of the State University of Physical Education and Sports, Chisinau, 2018

Relevance. Higher education, responding to the needs of modern society, implements scientific, educational and cultural functions both at the level of revising their technological and didactic foundations, and at the level of rethinking and deepening the conceptual foundations of teaching and educational activities. The scientific approach to these changes also provides new significant results of educational practice, which cannot be sufficiently effective in the context of the continuous and unstoppable development of both scientific thought and the human personality.

Professional training should take its own special place in these processes, which synthesizes both the achievements and contradictions as well the shortcomings in modern universities.

The changes taking place in the country and the world, unresolved old contradictions and the emergence of new contradictions require that the universities of our country carry out a deep modernization of the entire system of training specialists.

Education is a process of adapting an innovative position in the formation of a modern specialist, the content of which is based on the theory and methodology of acmeology, which defines the science of the highest achievements in the field of professional excellence, the fundamental categories of which are *competence* and *ability*.The first category, as a static phenomenon, determines the measure of a given professionalism; the second, dynamic, is the diversity and the inherent personal level of its potential implementation in the creative solution of professional (pedagogical) tasks, where the implementation itself, as V.A. Kan-Kalik (1987), L. Klinberg (1984), N.V. Kuzmina (2002), S.N. Danail (2006), in any case, is necessarily mediated by personality traits. And in this context, rhythm, as the main system-forming factor of the measure and level of manifestation of these properties, acts as a very actual object of study in terms of the scientific definition

of its regularities in the professional-pedagogical activity of the personality of a specialist in physical culture.

The professional ability of a specialist in physical culture, along with general pedagogical competencies, is distinguished by a symbiosis of communicative and psychomotor competencies (Aftimichuk O.E., 1998; Gönczi-Raicu M., Aftimiciuc O., Danail S., 2014), where rhythm is a system-forming factor in their orderliness and manifestation. At the same time, the problem of the rhythm of the professional-pedagogical activity of a specialist in physical culture is not considered from the standpoint of competencies and competence.

As it is pointed out by N.V. Kuzmina (2002), V.L. Slastenin (2011), S.N. Danail (2006), S. Cristea (2000), Vl. Pâslaru (2014) and others, the theoretical development of the formation of professional and pedagogical competencies should be carried out within the framework of concepts based on methodological approaches – activity, system, personal, considering the category of professionalism as a set of gnostic and operational competencies. However, rhythm, as a factor of organization and course of professional and pedagogical activity, is not represented in the special literature.

The rhythm demonstrates the objective regularity of any process/activity, due to the fact that it connects discrete acts of human activity into a continuous integrity (Perna N.Ya., 1925, 1993). From these positions, one should also consider the laws of teaching, which determine the essential, objective and stable connections between the constituent components of the didactic process in their full entirety. External and internal patterns of learning are closely related: a change in the former leads to the transformation of the latter. However, this gives rise to a number of *contradictions* that determine **the problem of given study**:

– between the established practice of organizing the pedagogical process and the requirements of the time, when the need for close interaction of all educational structures that are in different, sometimes polar positions increases;

– between the need for ever closer interdisciplinary interaction in the system of specialized education and the actual disunity and unpreparedness of the didactic staff for this;

– between the need for high-quality pedagogical education in the field of physical culture and unqualified professional selection of applicants, future specialists in physical education and sports.

Purpose of the research: the development and scientific substantiation of the regularities of the rhythm formation within professional-pedagogical activity of a specialist in physical culture.

Research hypothesis. The formation of the rhythm of the professional and pedagogical activity of a specialist in physical culture will be effective when substantiating and implementing the set of the following conditions:

– the process of forming the rhythm of activity will be based on a set of laws of teaching: purposeful formation of the rhythm of professional and pedagogical activity; the unity of the educational process as a complex of the formation of general and specialized knowledge, personal and pedagogical didactic skills, motor and communicative competencies;

– the category of *rhythm* will be traced within all the courses of the physical culture university;

– upbringing of the rhythm of pedagogical activity will predetermine the formation of professional-pedagogical communicative-motor competences of a student of a physical culture university;

– the rhythmic nature of pedagogical activity implies the structuring of its linear and functional components, which can be found in the fixed relationships.

In accordance with the goal and hypothesis, it was defined the following **research objectives**:

1. To study the content and features of the professional and pedagogical activity of a specialist in physical culture in a personal and activity categorical context.

2. To establish the essence of the phenomenon of rhythm and its role in various types of human activity, including in the professional and pedagogical activity of a specialist in physical culture.

3. To determine and experimentally substantiate the optimal structural-component composition of the rhythm of the professional motor didactic activity of a physical culture teacher within the lessons system.

4. To synthesize and design the communicative composition of didactic activity in the context of its rhythmic, structural and functional holistic organization.

5. To reveal the main provisions on the content of the rhythmic-structural organization of integral didactic activity and the levels of its practical reproduction among students of physical culture universities.

6. Theoretically and empirically systematize and scientifically substantiate the general and particular laws of the formation of the rhythm of the professional-pedagogical activity of a physical education teacher.

The research methodology is based on general philosophical principles – objectivity, determinism, development and interaction, the most important

provisions of the philosophical, psychological and pedagogical anthropology of activity and personality. The normative research methodology consisted of: philosophical foundations of activity cognition; ideas of activity-oriented and personality-oriented approaches in teacher education; ideas of systemic and structural approaches to the consideration of a holistic pedagogical process; theory and methodology for the formation of competencies; the concept of the phenomenon of rhythm; bases of knowledge of the cyclic paradigm; physiological concepts of rhythm; synergistic-cybernetic concept of self-organizing systems; the main provisions of the psychophysiology of music/musical rhythm; paradigm of musical and rhythmic education.

In order to solve the tasks and test the hypothesis, a set of **research methods** was used in the work.

At *the theoretical* level, it has been used the methods of theoretical analysis (retrospective, comparative-relatively, systemic, holistic); interdisciplinary analysis and synthesis; abstract and axiomatic method, induction and deduction, idealization, comparison and generalization; study and generalization of experience; conceptual and also, the situational modelling.

At *the empirical* level, it was used questioning (questionnaires, conversation, interviews, self-esteem, rating); diagnostic (testing, content analysis, expert assessment), observational (pedagogical observation); praximetric (analysis of activity products) methods.

At *the experimental* level, pedagogical experiments of ascertaining, formative and control orientation were carried out.

At *the final-ascertaining* level, it was implemented the methods of mathematical statistics, adapted to the tasks of the study, the forms of schematic and graphical presentation of the results are applied.

Research base. The research work was carried out at the bases of the State University of Physical Education and Sport of the Republic of Moldova (SUPES RM) and the West University of Timisoara from Romania.

The empirical base of the research was made up of: materials of the survey, questionnaires, interviews of 1445 respondents: 921 students, 219 university teachers, 244 physical education teachers, 61 coaches; experience in teaching training courses in pedagogical and specialized disciplines of the above universities; work experience of trainers in various types of wrestling of sports schools of the Republic of Moldova and foreign specialists from Ukraine, Russia, Germany and the USA; pedagogical observations: 45 teachers of physical education of schools in Moldova and Romania, 38 teachers of specialized

disciplines of the State University of Education and Sport of the Republic of Moldova and the West University of Timisoara in Romania, 98 student students; pedagogical experiments: with the participation of 117 students of SUPES and 143 students of the West University of Timisoara.

Research results. Theoretical analysis and generalization of the problem of the content and characteristics of the professional and pedagogical activity of a specialist in physical culture allow us to judge that its development is the most productive within the framework of concepts based on methodological approaches – activity, system (structural and functional aspects), personality and activity, where the category of professionalism itself is considered in a holistic unity of the aggregates of static components of competencies – gnostic, operational and dynamic, positional, represented by personality properties in a cognitive, communicative, motor, behavioural and regulatory context, creating all the necessary prerequisites for the development and implementation of integrative activity, where rhythm is system-forming factor of its orderliness and flow.

The multifaceted study of rhythm made it possible to define it as a complex, diverse phenomenon. However, with all the abundance of interpretations, what he has in common is a measure of stability, optimality, structural organization, orderliness, and the design of any movement and development. In addition, the multifaceted consideration of the category of *rhythm* made it possible to determine a number of its characteristics, which are as it follows: *periodicity, cyclicality, helicity, waveform, progressiveness, consistency, economy,* which are inherent in any full-fledged process, and hence the pedagogical process/activity.

During the study it was confirmed the substantiation of the dependence of the success of pedagogical activity on the *professional skill* of the teacher, which implies an integral psychological characteristic of the teacher's personality, as a set of pedagogical competencies, united by one concept –*professional competence,* as a unity of theoretical and practical readiness for the implementation of gnostic, design, constructive, organizational, communicative , motor activities, where each of them is conditioned by personal qualities and abilities.

It has been established that the skill of the rhythm of professional pedagogical activity has been partially studied, but only in the context of the rhythm of the lesson as a function of proportion, harmony and aesthetics, understood in different ways and one-sidedly. The attempt to develop the concept of *rhythm/formation of the rhythm* of professional and pedagogical activity in the context of pedagogical competence involved the study of the space of cognition and

interdisciplinary professional formation, where this category is characteristic for all types and forms of learning, teaching, cognition, primary and continuing education.

The experiments carried out in this study identified communicative activity as a priority, as integrative, in fact, and established:

- *specific methods* of formation of rhythmic-structural motor actions among students of physical culture universities and faculties;
- *the foundations of these methods:* fundamental phenomena of knowledge and activity, designated by the categories of *cognition, inter-disciplinarily, operational, strategy, competence, coordination; sense of rhythm, interaction of the communicative* and *kinetic processes; micro-, meso-* and *macro-didactic situation; micro and macro text; micro and macro composition;*
- *methodological orientation* on the development of the auditory, visual, motor and speech analyzers, as well as on the formation of coordination ability in the development of all analyzers and related activities – components of the specific culture of the given research subjects;
- *integrative didactic communication,* studied and developed by comparing linguistic rhythmic-structural elements with motor didactic activity in the system *Preparatory part of the lesson* in accordance with the algorithm:

word – motor element → *syntagma (sentence)*– exercise→ *phrase*– exercise with two repetitions → *phono-paragraph(speech period)*–exercise with four repetitions;

– *the formation of the competencies of didactic communication* in the complex coordination of all components of the system *Preparatory part of the lesson;*

– *the levels of formation of professional-communicative* competence of a teacher of physical culture: reproductive, reproductive-creative, conditionally creative.

Theoretical research and prolonged pedagogical experiments revealed and clarified the general and particular patterns of the formation of the skills of rhythm-structuring of didactic activity and the upbringing of the professional activity rhythm - the defining components of pedagogical culture:

- **General patterns:** interdisciplinary integration, competence-based approach, system-activity approach, structural-activity approach, last but not least, the personality-activity approach.
- **Private patterns:** education of a sense of rhythm through the participation of motor, visual and auditory analyzers; coordinated work of the analyzer systems in the process of developing professional integrative coordination; the formation of

the rhythm of didactic communication based on the upbringing of the rhythm of motor activity; the dependence of the formation of the rhythm of didactic activity in future physical culture teachers according to their innate coordination.

The scientific problem of high significance, solved in the study, consists in the theoretical and empirical determination of the content of cognitive, operational and value-focusing competencies of the rhythm of the professional-pedagogical activity of a specialist in physical culture, assessment of the level of its formation in the system of training sessions and pedagogical practice, and also in substantiating the technology of its formation, including an analytical-synthetic program and the content of adequate means, methods and forms of organizing the educational process, which as a result justified a ***new direction of research*** in pedagogical science: ***Acmeology of the professional training of a specialist in physical culture.***

The scientific novelty of the research is represented by the following provisions:

- study of the regularities of the rhythm formation of the professional pedagogical activity of a specialist (teacher, trainer-teacher) of physical culture from the standpoint of its rhythmic-structural organization;
- structuring of pedagogical activity from the standpoint of macro, meso and micro-level functioning of the didactic process;
- determination of stereotypical dominants of the didactic process/activity of the preparatory part of the lesson (PPL) -stereotype and models of qualitative and quantitative parameters/components of the macro-didactic situation PPL-stereotype, rhythm-linguistic structure of didactic communication of a physical education teacher, rhythm-structure of motor activity of a professional orientation of a specialist (teacher, trainer-teacher) in physical culture, levels of complex auditory-visual-motor and auditory-speech-visual-motor coordination, hierarchy of complex coordination competence levels of a specialist (teacher, trainer-teacher) in physical culture;
- substantiation of the irradiation principle of the rhythm-structure of speech and motor activities in the system of professional training of a specialist (teacher, trainer-teacher) in physical culture;
- development of a conceptual model of the professional training process of a specialist (teacher, trainer-teacher) in physical culture.

The theoretical significance of the study:

- it has been determined the regularities of the formation of the rhythm of the pedagogical activity of a specialist in physical culture within the conditions of vocational education;
- the essence and components of the rhythm of the investigated activity are revealed;
- it is presented the methodology and technology of organizing the process of formation and development of professional and pedagogical competencies of the rhythm of didactic communication and motor activity in the system of physical education;
- it has been disclosed the methodology of studying the problem of the rhythm formation of the communicative and motor competences of a specialist in physical culture;
- the hierarchical levels of the rhythm of the professional-pedagogical activity of the teacher/instructor in physical education have been highlighted and a methodology for their diagnosis has been developed;
- it has substantiated the importance of music and rhythmic education for the development of the rhythm competence for the professional communicative, motor and psychomotor activity.

Practical significance of the research:

- on the basis of the leading theoretical provisions, a system of scientific and practical recommendations has been developed for the formation of the competence of the rhythm of the professional and pedagogical activity of a specialist (teacher, trainer-teacher) in physical culture in the system of specialized education;
- it has been developed and introduced into the educational process of higher physical education a number of programs that were focused on the formation of rhythm competencies, both the structural components of professional and didactic activity, and also its holistic education;
- the theoretical provisions and conclusions of the work can be used in the development of productive technologies for training and improving the qualifications of a specialist in the system of physical education, in the development of conceptual foundations of specialized pedagogical education in the process of improving state educational standards of higher professional education.

Practical advice. Pedagogical excellence cannot be achieved if the teacher and those who prepare the technologies of didactic activity for him do not master the epistemic, theoretical and methodological foundations of their professional activities. A significant direction for teachers of physical education and sports is the

development of the basics of the rhythm structure of the didactic process and the formation of the rhythm of their own / personal didactic activity. In this context, we recommend:

For curriculum developers:

- when designing and modelling some curricular documents and materials (curricula, programs, didactic materials, teaching aids, learning tools) for school and university education in physical education and sports, they should use the patterns of rhythmic-structural organization of didactic activity, taking into account the strategy and methodology of forming the rhythm of professional pedagogical activities;
- to give priority attention in the developed didactic systems (didactic materials, manuals, etc.) to the formation of communicative-motor competence, which has a certain integrated character for all types of activities of physical education teachers and sports coaches;
- to use in the developed curricular documents and materials ***the conceptual*** methodological ***models*** tested by our research:

– *The conceptual model of the formation of the rhythm within the professional-motor activity;*

– *The conceptual model of the formation of the rhythm structure of sports and motor activity;*

– *The conceptual model of the formation of the rhythm for the speech didactic activity;*

– *The conceptual model of the formation of the holistic professional and pedagogical activity;*

- the scientific basis for curriculum developers should be represented by the methodology for integrating the rhythm of didactic activity and determining the levels of formation of the rhythmic structure of didactic activity in children, which, if used correctly, can reproduce various effective didactic structures for physical education lessons.

School and university teachers:

- designing within the framework of the theoretical courses, educational and practical activities, etc. the formation of students' skills of rhythmic-structural didactic activity in accordance with the theoretical provisions presented in the study;
- use within the educational process the above conceptual models developed in our research;

- structuring their own didactic activity in the system of didactic situations proposed and tested by our research;
- to train in the students the competences of didactic activity, adequate to the system of *Lessons*, integrated epistemologically (cognitive-operational-integrated), theoretically (interdisciplinary) and methodically (strategically, methods / techniques / forms / means) in accordance with methodological models, confirmed by research;
- the possible practical application in this context can be facilitated by the program and development of a specialized course that have been developed by us – *Methodology of the didactic training of students of universities and faculties of physical education and sports in the framework of the discipline "Musical and rhythmic education"*;
- the testing of university applicants/faculties of physical education and sports for the sense of rhythm, rhythmic-structural coordination and also the level of speech-motor competence.

АФТИМИЧУК ОЛЬГА
ФОРМИРОВАНИЕ РИТМА ДИДАКТИЧЕСКОГО ОБЩЕНИЯ У СТУДЕНТОВ ИНСТИТУТОВ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Диссертация защищена на заседании Специализированного Ученого Совета Национального института физического воспитания и спорта, Кишинев, 1998

Актуальность. Настоящее исследование ориентировано на формирование творческой личности специалиста на основе творческого подхода к проблеме профессионально-педагогической деятельности и педагогического мастерства учителя. В рамках существующих теоретических наработок по данной проблеме педагогическое мастерство рассматривается в контексте трех взаимообусловленных сторон: педагогической теории, педагогической технологии и педагогической техники. Реализация педагогического процесса, в той или иной мере, находится в непосредственной зависимости от общепринятой на данный момент педагогической технологии и уровня педагогической техники учителя. Коммуникативному компоненту деятельности учителя отводится одна из ведущих функций по реализации (материализации) педагогического процесса, в рамках которого педагогическая техника подразумевает технику педагогического общения. Процессуальная же сторона техники педагогического общения, как и в любом другом виде деятельности, связана с перманентным построением его ритмоструктурной организации, проявляющейся в чередовании каких-либо элементов (звуковых, речевых, двигательных, визуальных и др.) с определенной последовательностью, частотой, динамикой и амплитудой. Какое-либо отклонение от установленной организации порядка неизбежно влечет за собой искажение логики производства, как отдельного действия, так и всей деятельности. Таким образом, *ритм* является основным фактором, влияющим на эффективность педагогической (дидактической) деятельности.

Ориентируясь на педагогическое мастерство учителя физической культуры, необходимо отметить, что сам уровень „педагогического мастерства” в его показателях по реализации педагогического процесса зависит, в первую очередь, от уровня адекватности наложений ритмоструктурных основ композиционной двигательной и текстовой

коммуникативной деятельности и, во вторую очередь, от уровня проявления общих координационных способностей и сформированных на их основе педагогических умений.

Анализи обобщение данных научной и методической литературы, осуществленных в настоящем исследовании, показывают, что проблема формирования ритма общения в коммуникативной дидактической деятельности учителя физической культуры в системе урока изучена пока еще недостаточно. Данное положение и определилось в качестве актуализирующего фактора-основания формулировки **гипотезы** представленной работы.Предполагалось, что выявление особенностей содержания ритмоструктурной организации ритма дидактического общения учителя физической культуры и овладения ею (структурой) на основе разработанной методики, позволит повысить уровень коммуникативных ритмо-речевых и неречевых умений и степень эффективности их формирования у студентов.

Цель исследования – совершенствование процесса формирования умений коммуникативной дидактической деятельности (ритма общения) в профессиональной подготовке учителя физической культуры.

Задачи исследования:

1. Выявить основные положения содержания ритмоструктурной и лингводидактической организации дидактического общения и уровни практики ее воспроизводства у учителей физической культуры в педагогической системе „Подготовительная часть урока” (гимнастики).

2. Определить оптимальный структурно-компонентный состав ритма общения макротеста коммуникативной дидактической ситуации „Подготовительная часть урока-стереотип”, содержание и уровень адекватных для ее воспроизводства знаний, умений, а также специфических средств и методов их формирования.

3. Теоретически обосновать методику и условия целенаправленного формирования теоретических знаний и педагогических умений ритма дидактического общения у студентов институтов физической культуры.

4. Разработать и экспериментально проверить эффективность программы специализированного курса методических разработок „Методика формирования ритма дидактического общения у студентов институтов физической культуры” в системе занятий дисциплин „Ритмическая гимнастика и танец” и „Учебно-воспитательная практика”.

Методологическую основу исследования составило учение о единстве деятельности и сознания. Ведущим принципом изучения процесса формирования личности учителя принят деятельностный принцип, сущность которого заключается в анализе и использовании самой практики педагогической деятельности.В процессе теоретического поиска был использован системный подход в исследовании содержания основных характеристик объекта и субъекта, что позволило охватить следующие аспекты проблемы: исторический, структурный и функциональный. Изучение литературных данных осуществлялось в течение ряда лет и охватывает широкий круг наук, посвященных общим и частным вопросам коммуникативной дидактической деятельности, ритму общения, а также проблеме формирования данных умений в дидактической деятельности учителей. Необходимость изучения работ, рассматривающих категории „Деятельность", „Общение", „Ритм" и „Образование" в области философии, психологии, лингвистики, педагогики, музыки, хореографии, литературы, театральной педагогики, риторики и искусства обусловлена важным общенаучным концептуальным значением в осуществлении всестороннего анализа коммуникативной дидактической деятельности.

Формирование эмпирического материала по теме исследования осуществлялось также на основе анкетного опроса, в которому участвовало 600 респондентов: студенты 1-4-х курсов Национального института физического воспитания и спорта г. Кишинева и факультетов физического воспитания университетов г.Яссы и г.Крайова, а также преподаватели и методисты по педагогической практике, учителя физической культуры. На этих же базах проводились и открытые педагогические наблюдения констатирующего характера, в результате чего был определен стереотип ритма дидактического общения учителя физической культуры в системе подготовительной части урока.

Результаты социологических исследований, педагогических наблюдений, теоретического анализа, обобщения и синтезаспособствовали разработке программы адаптированного курса методических разработок „Методика формирования ритма дидактического общения у студентов института физической культуры".

В процессе исследования были определены методика и условия целенаправленного формирования у студентов знаний и умений ритма дидактического общения, основанные на аналитическом и синтетическом проектировании деятельностных категорий в последовательности:

„Деятельность”–„Общение”–„Текст”–„Двигательная деятельность” с последующей группировкой структурных элементов: *деятельность – макро-текст – комбинация* (комплекс двигательных задач); *действие – мезо-текст – упражнение* (двигательная задача); *операция – микротекст – алгоритм двигательной задачи*, а также адекватных подструктур музыкальной композиции (текста) и соответствующей педагогической программы поэтапной подготовки, функционирующей в рамках системы: *двигательная деятельность → ритм двигательной деятельности + речь → ритм речи/общения*.

Лабораторный и педагогический эксперимент продемонстрировал эффективность разработанной методики. Так, у студентов экспериментальной группы по сравнению с контрольной группой и учителями эффективность уровня воспроизведения ритмо-структурной организации микротекста подготовительной части урока-стереотип по обоснованным затратам времени превосходит на 40,1% и 31,2%, соответственно, а также по обоснованным воспроизведенным текстам– на 40,6% и 30,0%, соответственно.

В целом уровень сформированности умений ритма дидактического общения у студентов экспериментальной группы по своим результативным (интегральным) показателям адекватен умению целостной деятельности «Подготовительная часть урока-стереотип», что представляет собой уровень умения условно-творческой деятельности.

В результате педагогического эксперимента были установлены уровни сформированности умений ритма дидактического общения методом регистрации и анализа практической деятельности, анализа рабочей и отчетной документации, экспертной оценки учителей и методистов.

AFTIMICHUK OLGA

TRAINING THE RHYTHM OF DIDACTIC COMMUNICATION AMONG STUDENTS OF PHYSICAL CULTURE INSTITUTES

The dissertation was defended at the meeting of the Specialized Scientific Council of the National Institute of Physical education and sports, Chisinau, 1998

Relevance. The present research is focused on the formation of the creative personality of a specialist on the basis of a creative approach to the problem of professional and pedagogical activity and pedagogical skill of a teacher. Within the framework of existing theoretical developments on this issue, pedagogical skill is considered in the context of three interdependent aspects: pedagogical theory, pedagogical technology and pedagogical technique. The implementation of the pedagogical process, to one degree or another, is directly dependent on the currently generally accepted pedagogical technology and the level of the teacher's pedagogical technique. The communicative component of the teacher's activity is assigned one of the leading functions for the implementation (materialization) of the pedagogical process, within which pedagogical technique implies the technique of pedagogical communication. The procedural side of the technique of pedagogical communication, as in any other type of activity, is associated with the permanent construction of its rhythmic-structural organization, manifested in the alternation of any elements (sound, speech, motor, visual, etc.) with a certain sequence, frequency, dynamics and amplitude. Any deviation from the established organization of order inevitably entails a distortion of the logic of production, both of an individual action and of all activities. Thus, *rhythm* is the main factor affecting the effectiveness of pedagogical (didactic) activities.

Focusing on the pedagogical skill of a physical culture teacher, it should be noted that the very level of “pedagogical skill” in its indicators of the implementation of the pedagogical process depends, first of all, on the level of adequacy of the imposition of the rhythmic and structural foundations of compositional motor and textual communicative activity and, secondly, on the manifestation level of general coordination abilities and the pedagogical skills formed on their basis.

Analysis and generalization of the scientific and methodological literature data, which have been carried out in this study, show that the problem of the

rhythm formation of communication in the communicative didactic activity of a physical culture teacher in the lesson system has not yet been studied enough. Exactly this provision and was identified as an actualizing factor-basis for the formulation of **the hypothesis** of the presented work.It was assumed that the identification of the content features of the rhythmic-structural organization of didactic communication rhythm of a physical culture teacher and mastering it (structure) on the basis of the developed methodology would improve the level of communicative rhythmic-speech and non-speech skills and also the degree of effectiveness of their formation among the students concerned.

The purpose of the research is to improve the process of training the skills of communicative didactic activity (communication rhythm) in the professional training of a physical education teacher.

Research objectives:

1. To reveal the main provisions of the content of the rhythmic-structural and lingual-didactic organization of didactic communication and the levels of practice of its reproduction among physical education teachers in the pedagogical system “Preparatory part of the lesson” (gymnastics).

2. To determine the optimal structural-component composition of the communication rhythm of the macrotest of the communicative didactic situation “Preparatory part of the lesson-stereotype”, the content and level of knowledge and skills adequate for its reproduction, as well as specific means and methods of their formation.

3. Theoretically substantiate the methodology and conditions for the purposeful formation of theoretical knowledge and pedagogical skills of the rhythm of didactic communication among students of physical culture institutes.

4. To develop and experimentally test the effectiveness of the program of a specialized course of methodological developments "Methods of forming the rhythm of didactic communication among students of physical culture institutes" in the system of classes within both the disciplines "Rhythmic gymnastics and dance" and also "Educational and teaching practice".

The methodological basis of the study was the doctrine of the unity of activity and consciousness. The guiding principle of studying the process of the formation of the teacher's personality was adopted the activity principle, the essence of which lies in the analysis and use of the very practice of pedagogical activity. In the process of theoretical search, a systematic approach was used in the study of the content of the main characteristics of the object and subject, which made it possible to cover the following aspects of the problem: historical, structural

and functional. The study of literary data has been carried out over a number of years and covers a wide range of sciences devoted to general and specific issues of communicative didactic activity, the rhythm of communication, as well as the problem of the formation of these skills in the didactic activity of teachers. The need to study works that consider the categories "Activity", "Communication", "Rhythm" and "Education" in the field of philosophy, psychology, linguistics, pedagogy, music, choreography, literature, theatre pedagogy, rhetoric and art is due to the important general scientific conceptual significance in the implementation a comprehensive analysis of communicative didactic activities.

The formation of empirical material on the research topic was also carried out on the basis of a questionnaire survey, in which 600 respondents participated: students of 1-4 years of the National Institute of Physical Education and Sports of Chisinau and the faculties of physical education of the universities of Iasi and Craiova, as well as teachers and methodologists in pedagogical practice, physical education teachers. On the same bases, open pedagogical observations of a stating nature were also carried out, as a result of which the stereotype of the rhythm of didactic communication of a physical education teacher in the system of the preparatory part of the lesson was determined.

The results of sociological research, pedagogical observations, theoretical analysis, generalization and synthesis contributed to the program development of the adapted course of methodological developments "Methods of forming the rhythm of didactic communication among students of the Institute of Physical Culture."

In the course of the research, the methodology and conditions for the purposeful formation of students' knowledge and skills of the rhythm of didactic communication were determined, based on the analytical and synthetic design of activity categories in the sequence: *"Activity" – "Communication" – "Text" – "Motor activity"* with the subsequent grouping of structural elements: *activity – macro-text – combination* (complex of motor tasks*)*; *action –meso-text – exercise* (motor task); *operation – micro text – an algorithm of a motor task*, as well as adequate substructures of a musical composition (text) and a corresponding pedagogical program of stage-by-stage training, functioning within the system: *motor activity → rhythm of motor activity + speech → rhythm of speech/communication.*

Laboratory and pedagogical experiment demonstrated the effectiveness of the developed methodology. Thus, among the students of the experimental group, in comparison with the control group and teachers, the effectiveness of the level of

reproduction of the rhythmic-structural organization of the micro-text of the preparatory part of the lesson-stereotype in justified time consumption exceeds by 40.1% and 31.2%, respectively, as well as in justified reproduced texts - by 40.6% and 30.0%, respectively.

In general, the level of formation of the skills of the didactic communication rhythm among the students of the experimental group in terms of their effective (integral) indicators is adequate to the skill of integral activity "Preparatory part of the lesson-stereotype", which is the level of skill in conditional creative activity.

As a result of the pedagogical experiment, the formation levels of the skills of the didactic communication rhythm were established by the method of registration and analysis of practical activities, analysis of working and reporting documentation, expert assessment of teachers and methodologists.

МУРАД АУДААЛЛ МУФАДИ АЛКРИШ

ОБОСНОВАНИЕ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ ПЛАВАНИЮ ГРУППОВЫМ МЕТОДОМ ИА ОСНОВЕ ПРИМЕНЕНИЯ СИСТЕМЫ РАДИОСВЯЗИ

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук, Научный руководитель: Ботнаренко Т., доктор педагогических наук, профессор. Кишинев, 2006

На современном этапе развития спорта одной из актуальных проблем является повышение качества и эффективности учебно-тренировочного процесса на основе внедрения новых, более эффективных средств и методов освоения и совершенствования движений. Достижение высоких результатов во многом зависит от овладения спортсменом техническим мастерством.

Вместе с тем, общепризнанно, что спортсмену крайне необходимо получить текущую информацию от педагога, тренера или других технических источников обучения и внести те или иные коррективы в свои движения не по окончании упражнения, а во время его выполнения.

Согласно многочисленным исследованиям в основу методики совершенствования техники плавания должны быть положены средства срочной информации. Это побудило нас вести исследования в этом направлении и попытаться рационализировать принятую методику совершенствования техники спортивного плавания при использовании системы радиосвязи " преподаватель-студенты".

В соответствии с целью работы - совершенствование учебно-воспитательного процесса на основе разработки эффективных модифицированных методов текущей радиоинформации для повышения качества процесса освоения техники спортивных способов плавания, были достигнуты следующие задачи исследования:

- изучена теоретическая концепция состояния методики обучения технике спортивных способов плавания;
- определен уровень технической, двигательной и функциональной подготовки студентов института физической культуры и спорта;
- определены основные направления эффективности учебного процесса при применении метода срочной информации;

- теоретически обоснована и экспериментально разработана специальная методика обучения плаванию при групповом методе организации занятий на основе использования системы радиосвязи.

Для изучения различных аспектов, относящихся к специфике обучения плаванию и решения поставленных задач, применялся комплекс методов исследования: теоретический анализ и обобщение данных специальной научно-методической литературы; социологический опрос и интервьюирование; педагогические наблюдения и хронометрирование; метод прямой радиотелефонной связи «преподаватель-студенты»; метод сигнализации о ритме движений по радио с применением радиометронома; информация о действиях пловцов методом видеозаписи; педагогические контрольные испытания (тесты); метод экспертных оценок; педагогический эксперимент; методы математической статистики. Изучение и систематизация коммуникативных взаимодействий в рамках учебно-тренировочного процесса в обычных условиях, а также разработка и применение их целостной системы в условиях водной среды на основе радиосвязи «преподаватель-студенты» позволила повысить эффективность формирования техники плавания у занимающихся.

Использованная в данной работе методика исследования дополнила некоторые положения, относящиеся к теории обучения плаванию, в частности, использование современных технических средств значительно модифицировало учебно-тренировочный процесс.

Результаты исследования могут быть использованы при составлении программных и методических документов для целенаправленного планирования и оптимизации учебного процесса в профильных учреждениях и в других учебных заведениях, а также в детских юношеских спортивных школах для целенаправленной организации учебно-тренировочных занятий. Основные положения новой методики организации и проведения занятий по плаванию были апробированы и внедрены в подготовку студентов НИФВиС Республики Молдова. Отдельные положения диссертации используются в теоретическом и практическом курсе для тренеров-преподавателей школ Высшего Спортивного Мастерства и ДЮСШ. Данная методика может быть с успехом применена и в других видах спорта, например, в водном поло, синхронном плавании, морском многоборье, военном многоборье и др.

Общие выводы и рекомендации. Применение модифицированной аналитической программы по обучению плаванию на протяжении двух семестров с использованием современной системы радиотехники позволило

значительно улучшить уровень технической подготовленности студентов во всех способах плавания ($P<0,01$), что полностью подтверждает целесообразность применения в процессе обучения технических средств со срочной информацией и значительно сокращает время, отведенное на обучение технике того или иного способа плавания.

Педагогический эксперимент показал значительное улучшение двигательной подготовленности студентов экспериментальной группы по 6 из 8 тестов ($P<0,05$) и функциональной подготовленности по 4 из 5 тестов ($P<0,05$) (в контрольной группе прирост этих же показателей недостоверен, $P>0,05$).

Обучение плаванию групповым методом с использованием технических средств со срочной дополнительной радиоинформацией создает лучшие условия для концентрации внимания занимающихся на отдельных сторонах движений, на наиболее важных и трудных компонентах техники плавания, способствуя формированию у обучаемых навыков и умений, необходимых для последующего совершенствования техники спортивных способов плавания.

Использование системы радиосвязи делает процесс освоения техники спортивных способов плавания с более высокой моторной плотностью интересным и эмоэмоциональным, что повышает внимание занимающихся и создает лучшие предпосылки для осознанной учебной деятельности.

В процессе обучения плаванию надо напоминать студентам о необходимости сознательно контролировать выполнение отдельных элементов техники, обращая внимание на более существенные (высокое положение локтя, гребок правильной формы и т.п.).

В процессе овладения и совершенствования двигательного навыка необходимо специально направлять внимание обучаемых на осознание двигательных ощущений, на точную оценку параметров движений.

Особое внимание при обучении технике плавания должно быть уделено умению разнообразить движения обучаемых.

MURAD AUDAALL MUFADI ALCHRISH

JUSTIFICATION OF TEACHING METHODS IN SWIMMING BY THE GROUP METHOD BASED ON APPLICATION OF THE RADIO COMMUNICATION SYSTEM

Dissertation for the academic degree of pedagogical sciences Scientific adviser: Botnarenko T., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor. Chisinau, 2006

At the present stage of sports development, one of the actual problems is an improving the quality and effectiveness of the educational and training process through the introduction of new, more effective means and methods of mastering and improving movements.

Achieving high results largely depends on the athlete's mastery of technical skill. At the same time it is generally recognized the importance for an athlete to receive current information from a teacher, coach or other technical sources of training and to make certain adjustments to their movements not at the end of the exercise, but during its execution.

According to numerous studies, urgent information should be used as the basis for improving swimming technique. This prompted us to conduct research in this direction and try to rationalize the adopted methodology for improving the technique of sports swimming using the radio communication system "teacher-students".

In accordance with the purpose of the dissertation - improving the educational process based on the development of effective modified methods of current radio information to improve the quality of the process of mastering the technique of sports swimming methods - were achieved the following research objectives:

- was studied the theoretical concept of the state of the teaching technique of swimming’ sport methods;
- was determined the level of technical, motor and functional training of students of the Institute of Physical Culture and Sports;
- determined the main directions of the effectiveness of the educational process when applying the method of urgent information;
- theoretically substantiated and experimentally developed a special method of teaching swimming in the group method of organizing lessons based on the use of a radio communication system.

To study various aspects related to the specifics of teaching swimming and solving the assigned tasks, a set of research methods was used: theoretical analysis and generalization of data from special scientific and methodological literature; sociological survey and interviewing; pedagogical observation and timing; method of direct radiotelephone communication "teacher-students"; method of signaling the rhythm of movements by radio using a radiometronome; information about the actions of swimmers by video recording; pedagogical control tests (tests); method of expert assessments; pedagogical experiment; methods of mathematical statistics.

The study and systematization of communicative interactions within the educational and training process in normal conditions, as well as the development and application of their integral system in the aquatic environment on the basis of radio communication "teacher-students" made it possible to increase the effectiveness of the formation of swimming technique among the students.

The research methodology used in this work supplemented some provisions related to the theory of teaching swimming, in particular, the use of modern technical means significantly modified the educational and training process.

The research results can be used in the preparation of program and methodological documents for purposeful planning and optimization of the educational process in specialized institutions and in other educational institutions, as well as in children's youth sports schools for the purposeful organization of educational and training sessions. The main provisions of the new methodology for organizing and conducting swimming lessons were tested and implemented in the training of students of the NIPES of the Republic of Moldova. Certain provisions of the dissertation are used in the theoretical and practical course for coaches-teachers of schools of Higher Sports Mastery and children's and youth sports schools. This technique can be successfully applied in other sports, for example, in water polo, synchronized swimming, marine all-around, military all-around, etc.

General conclusions and recommendations. The use of a modified analytical program for teaching swimming for two semesters using a modern radio engineering system has significantly improved the level of technical readiness of students in all swimming methods ($P < 0.01$). This fully confirms the advisability of using technical means with urgent information in the training process and significantly reduces the time allotted for teaching the technique of a particular swimming method.

The pedagogical experiment showed a significant improvement in the motor readiness of students in the experimental group on 6 out of 8 tests ($P < 0.05$) and

functional readiness in 4 out of 5 tests ($P < 0.05$) (in the control group, the increase in these indicators is unreliable, $P > 0.05$).

Teaching swimming by the group method of using the technical means with urgent additional radio information creates better conditions for focusing the attention of those engaged in certain aspects of movements, on the most important and difficult components of swimming technique, contributing to the formation of the trainees' skills and abilities necessary for the subsequent improvement of the technique of sports swimming methods.

The use of a radio communication system makes the process of mastering the technique of sports methods of swimming with a higher motor density interesting and emotional, which increases the attention of the trainees and creates better prerequisites for conscious learning activity.

In the process of teaching swimming, students should be reminded of the need to consciously control the implementation of individual elements of the technique, paying attention to the more significant (high elbow position, stroke of the correct form, etc.).

In the process of mastering and improving a motor skill, it is necessary to direct specifically the attention of trainees to the awareness of motor sensations, to an accurate assessment of the parameters of movements. The special attention should be paid to the ability to diversify the movements of trainees in teaching swimming technique.

РЫШНЯК БОРИС В.

ПРОСТРАНСТВЕННЫЕ, ВРЕМЕННЫЕ И СИЛОВЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДВИГАТЕЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ ШКОЛЬНИКОВ 9 ЛЕТ КАК ОСНОВА ОТБОРА В ДЕТСКО-ЮНОШЕСКИЕ СПОРТИВНЫЕ ШКОЛЫ ПЛАВАНИЯ

Докторская диссертация по педагогическим наукам, Научный руководитель: В.С. Фарфели, кандидат биологических наук, профессор университета Ф.А. Ботнаренко, доктор педагогических наук, профессор университета.

Предполагалось для привлечения детей к занятиям спортом создана широкая сеть детско-юношеских спортивных школ, одна из задач которых – подготовка квалифицированного резерва для сборных команд страны по различным видам спорта. Дети, проявившие склонности к какому-либо виду спорта, могут заниматься в ДЮСШ, постоянно повышать свою спортивную квалификацию. Однако нередки случаи почти стопроцентного отсева детей из ДЮСШ после сравнительно небольшого срока занятий.

Поэтому одной из актуальных проблем детского и юношеского спорта является ориентация и последующий отбор в спортивные школы.

Актуальность диссертации заключается в разработке методики определения двигательных способностей детей до занятий плаванием, и процессе обучения, и последующей начальной тренировке с целью отбора наиболее отдаренных из них в ДЮСШ плавания. Исследования строились на предположении, что природные двигательные способности детей к освоению спортивных способов плавания могут быть выявлены ещё до обучения плавания (на суше), будут способствовать освоению техники в процессе обучения плаванию и явятся одним из факторов совершенствования начального этапа отбора в ДЮСШ плавания.

В настоящее время спортивный отбор пловцов преимущественно осуществляется на основе антропометрических данных, показателей силы, подвижности в суставах и развития дыхательной функции. Этими показателями пользуются, главным образом, при решении вопроса о специализации в способах плавания и спортивного совершенствования пловцов. Вместе с тем, критерии отбора детей младшего школьного возраста,

не умеющих плавать, по показателям собственно двигательных способностей, разработаны недостаточно. Впервые нами разработана методика отбора детей в ДЮСШ плавания по показателям двигательных способностей, а именно способностей управлять силовыми, пространственными и временными параметрами движений.

В лабораторных условиях и в процессе педагогического эксперимента разработаны и усовершенствованы тесты на выявление двигательных способностей детей девяти лет. В лабораторных условиях тесты выполнялись на суше и предшествовали обучению плаванию. Они позволили выявить пространственную точность движений детей (в плечевом суставе), умение управлять ритмом движений, специальной мышечной силой, расслаблением, физическую работоспособность.

Таким образом, установлено, что способности детей в управлении движениями в пространстве, во времени и по силовым характеристикам, выявленные путём тестирования до начала обучения плаванию, являются прогностическими признаками последующем успешном освоении техники спортивных способов плавания. Испытуемые, имевшие высокие оценочные баллы на первых уроках по усвоению техники изучаемых движений, на протяжении всего процесса обучения были в числе первых. По окончании педагогического эксперимента они же заняли лучшие места в экспериментальной группе.

Исследованием установлена действительная ранговая корреляционная связь у детей девяти лет между суммой оценок на суше с данными, полученными в результате освоения экспериментальной программы по плаванию. Коэффициент ранговой корреляции достаточно высок – 0,75. При анализе отдельных двигательных способностей наибольшую корреляцию с общим итогом обучения плаванию дает способность к расслаблению – 0,60; способность к двигательной координации – 0,59, к управлению силой – 0,55, пространственной точности движений – 0,53. Установлено также, что освоение техники плавания зависит от степени развития двигательных способностей у детей девяти лет.

ФИЛИПЕНКО ЕФИМ

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ОБОСНОВАНИЕ ПРИЁМОВ ОБУЧЕНИЯ ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ ДВИГАТЕЛЬНЫМ ДЕЙСТВИЯМ В СВЯЗИ С ОСОБЕННОСТЯМИ ЗАПОМИНАНИЯ ДВИЖЕНИЙ

Докторская диссертация защищена в рамках Специализированного ученого совета Института физического воспитания имени П.Ф. Лесгафт», Санкт-Петербург, 1979 г.

Научно-технический прогресс предъявляет всё более высокие требования к двигательной функции человека. Совершенствование методики обучения движениям связанно с необходимостью углубления знаний и представлений о механизмах и возрастных особенностях формирования двигательных навыков и умений.

Накопление двигательного опыта в онтогенезе человека связанно с формированием различных психофизиологических механизмов, среди которых важнейшая роль принадлежит механизмам памяти.

Исследования памяти является в настоящее время не только прерогативой психологии и физиологии. К изучению её механизмов и особенностей подключается и педагогика

В процессе обучения движениям особое значение имеет двигательная память, которая, по мнению ряда авторов (Л.В.Занков, 1944, 1949; П.А. Рудик, 1964; А.Н. Пуни, 1966), лежит в основе выработки и сохранения двигательных навыков.

Запоминание движений теснейшим образом связаны с механизмами восприятия. Подавляющее большинство психологических и педагогических исследований по рассматриваемой проблеме посвящено либо процессам запоминания, либо процессам восприятия.

Данная работа посвящена изучению зависимости продуктивности запоминания движений от различных факторов и, в частности, от модальностей восприятия и характера двигательных задач. Особенности запоминания движений в таком контексте практически не изучалась.

Задачи исследования:

1. Изучить зависимость качественных и количественных показателей продуктивности запоминания пространственных параметров движений у детей и подростков от следующих факторов:

а) степени участия зрительного и кинестетического анализаторов в восприятии движений;

б) наличия или отсутствия установки на запоминание движений;

в) координационной сложности движений;

г) характера действий.

2. Экспериментально обосновать возможности повышения эффективности некоторых приёмов обучения детей и подростков двигательным действиям в связи с особенностями запоминания движений.

3. Разработать методические рекомендации, способствующие повышению эффективности обучения школьников двигательным действиям.

Гипотеза. Предполагалось, что комплексное исследование особенностей онтогенетического развития сенсорно-перцептивных и мнемических способностей основных методических принципов обучения в физическом воспитании.

Новизна. Впервые получены данные, характеризующие возрастные особенности взаимозависимостей сенсорно-перцептивных и мнемических процессов при обучении движениям. В работе дана новая классификация разновидностей условий обучения в связи со степенью участия в решении двигательных задач разных анализаторных систем и различных видов памяти. Изучение продуктивности запоминания пространственных параметров движений применительно к этим условиям позволило получить данные об особенностях количественных и качественных сторон процесса запоминания, которые дают основание для нетрадиционного объяснения роли и значения механизмов восприятия и запоминания в приобретении двигательного опыта.

Выявлено, что количественные и качественные показатели продуктивности запоминания пространственных параметров движений у детей и подростков существенно зависят от модальности восприятия, наличия установки на запоминание, характера действий и других особенностей двигательных задач.

Полученные данные позволили впервые сформулировать представление о взаимоотношениях количественных и качественных сторон процесса запоминания движений. Установлено, что эти стороны памяти связаны с разными способностями, в связи с чем их совершенствование требует различных педагогических воздействий.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные данные на основе положения, вытекающие из результатов исследования, позволили разработать рекомендации, направленные на повышение

эффективности использования в практике методических принципов сознательности и активности, наглядности, систематичности и постепенного повышения требований при обучении движениям детей и подростков.

Обоснована возможность применения некоторых показателей восприятия и памяти в качестве контрольных упражнений для прогностической оценки двигательных способностей детей при их спортивной ориентации и отборе для занятий технически сложными видами спорта (спортивной гимнастикой, акробатикой, фигурным катанием, прыжками в воду и т.д.).

Достоверность полученных данных. Исследования проводились на репрезентативных выборках испытуемых (не менее 25-30 человек в возрастно-половой группе). В опытах участвовали школьники - мальчики (возраст 8, 10 и 12 лет), относящиеся по состоянию здоровья и физической подготовленности к основной медицинской группе. При обработке материалов использовались методы математической статистики (корреляционный анализ по Спирмену) и критерий «t» по Стьюденту.

Наиболее общим и важным выводом, полученным при анализе материала в связи с возрастом, является то, что процесс онтогенетического развития способности точно воспроизводить пространственные положения частей тела существенно отличается от возрастного развития способности заучивать ряды последовательных движении. Первая из этих двух способностей развивается быстрее и уже к 10-12 годам практически достигает уровня взрослых. По показателям же объема памяти и быстроты запоминания серий движений дети и подростки значительно уступают взрослым. Это различие позволяет думать, что качественные и количественные проявления мнемических процессов связаны с разными психофизиологическими механизмами. Если на объем воспроизведенного материала накладывают ограничения возможности памяти (В.П. Зинченко, Т.П. Зинченко), то точность воспроизведения пространственных параметров движений, судя по нашим данным, в большей мере обусловлена перцептивными процессами.

Существенные различия между школьниками и взрослыми по показателям объема памяти и быстроте заучивания материала вряд ли можно объяснить возрастной незрелостью соответствующих функциональных механизмов хотя бы потому, что объем памяти при непроизвольном запоминании движений у детей и взрослых практически одинаков. Правильнее, на наш взгляд, думать, что повышение с возрастом продуктивности запоминания последовательных движений связано с

совершенствованием операционных механизмов памяти, с формированием более эффективных способов запоминания материала. В пользу этого предположения свидетельствует увеличение с возрастом коэффициентов корреляции между показателями быстроты заучивания разного материала (серий движений и иллюстраций) при одновременном отсутствии такой связи между объемами кратковременной памяти. В этом же плане можно интерпретировать факт уменьшения по мере увеличения возраста корреляционной связи между показателями объема кратковременной произвольной и непроизвольной памяти.

ЯБЛОЧНИКОВА (СТЕПАНОВА) НАТАЛИЯ
МЕТОДИКА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА, ИМЕЮЩИХ НИЗКИЙ УРОВЕНЬ РАЗВИТИЯ ДВИГАТЕЛЬНЫХ КАЧЕСТВ

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук, 1995, Научные руководители: Куц А.С., член-корреспондент Украинской Академии наук Национального прогресса, кандидат педагогических наук, профессор; Кабачков В.А., кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник.

Представленная работа посвящена одному из важных разделов теории и практики физического воспитания – проблеме повышения двигательной подготовленности школьников младших классов, имеющих низкий уровень развития двигательных качеств, путём направленного использования средств физической культуры. С поступлением в школу двигательная подготовленность детей уменьшается на 50%, что вызывает ухудшение здоровья, быструю утомляемость в течение учебного дня, снижает уровень физической и умственной работоспособности, тормозит их нормальное физическое развитие. Исходя из выше изложенного, в рамках обязательной, строго регламентированной программы по физической культуре исключается возможность обеспечить достаточный уровень физической подготовленности, поскольку средний прирост показателей по основным двигательным качествам, достигаемый за год благодаря двум еженедельным урокам физической культуры, составляет 3% у мальчиков и 2,2% у девочек. Поэтому обоснование эффективности средств и методов обучения детей с различным уровнем развития их двигательных способностей является весьма актуальным.

В работе было установлено, что применение в занятиях с младшими школьниками, имеющими низкий уровень двигательной подготовленности, специально направленных средств физического воспитания на развитие различных сторон моторики, имеющих наибольший вклад в процентном отношении к общей дисперсии выборки в структуре двигательной

подготовленности – дало возможность индивидуализировать процесс физического воспитания, обеспечить постепенное повышение двигательной подготовленности детей до уровня средних и высоких показателей.

В соответствии с целью работы, которая состояла в создании методики повышения двигательная подготовленность школьников младших классов, имеющих низкий уровень развития двигательных качеств, были выполнены следующие задачи:

- изучена динамика показателей физического развития и двигательной подготовленности школьников 7-9 лет с низким уровнем развития двигательных качеств;
- выявлены особенности структуры двигательной подготовленности детей младшего школьного возраста, имеющих низкий уровень развития двигательных качеств;
- разработана и экспериментально апробирована методика физического воспитания младших школьников, имеющих низкий уровень двигательной подготовленности;
- определен исходный уровень физической работоспособности как фактора, определяющего физические способности младших школьников;
- разработана система оценки двигательной подготовленности детей младшего школьного возраста на основании перцентильных шкал и шкалы равных отношений.

Для решения поставленных задач на различных этапах исследования применялись следующие методы: теоретический анализ и обобщение данных научно-методической литературы; педагогические наблюдения; педагогический эксперимент; медико-биологические (определение физической работоспособности), методы математической статистики, включая метод главных компонент. Результаты педагогического эксперимента показали возможность в течение 72 уроков физической культуры и 70 занятий в секции физической культуры достоверно улучшить все показатели двигательной подготовленности школьников, имеющих низкий исходный уровень развития двигательных качеств. В свою очередь, это позволило не только поднять их результаты до уровня школьников, имеющих средние количественные характеристики, но и в ряде случаев, довести их до требований «модели-эталона» высокого уровня развития двигательных качеств.

Внедрение методики комплексного подхода в развитии двигательных качеств оказало положительное влияние на показатели физической

работоспособности школьников. У детей экспериментальных групп прирост общей физической работоспособности составил в среднем у мальчиков 27,3%, у девочек - 35,2%. Относительная физическая работоспособность во всех экспериментальных группах возросла на 2,3-2,6 кгм/мин/кг.. Улучшилось состояние здоровья учащихся (число пропущенных по болезни уроков в экспериментальных группах сократилось на 31,6 % по сравнению с предыдущим учебным годом).

Общие выводы и рекомендации

✓ Установлено, что для осуществления дифференцированного подхода в процессе развития двигательных качеств важное значение имеет учет следующих факторов: неоднородность морфофункциональных показателей детского организма, особенности телосложения, тип высшей нервной деятельности, различия в проявлении сенситивных периодов в развитии двигательных качеств, объем двигательной активности и уровень физической работоспособности и другие факторы.

✓ Выявлен факт значительного числа школьников (из числа обследованного контингента), имеющих низкий уровень двигательной подготовленности (21-29%). Следовательно, существующая методика оценки двигательной подготовленности по величине среднего показателя ошибочна, т.к. за обобщенной средней величиной скрывается значительный процент школьников с низкими характеристиками двигательной подготовленности.

✓ Структура двигательной подготовленности школьников 7-9 лет существенно не меняется. Вклад каждого фактора в общую дисперсию выборки в разные возрастные периоды - разный, что имеет принципиальное значение для обоснования состава средств и их нормирования.

Полученные данные подтверждают необходимость индивидуализации процесса физического воспитания школьников, имеющих низкий уровень развития двигательных качеств, посредством подбора средств, адекватных компонентному составу структуры их двигательной подготовленности.

YABLOCHNIKOVA (STEPANOVA) NATALIA

METHODOLOGY OF PHYSICAL EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN HAVING A LOW LEVEL OF MOTOR QUALITIES DEVELOPMENT

Dissertation for the degree of doctor of pedagogical sciences, 1995, Scientific directors: A. Kuts, Corresponding Member of the Ukrainian Academy of Sciences of National Progress, Candidate of Pedagogical Sciences, Professor; V. Kabachkov, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher.

The presented work is devoted to one of the most important sections of the theory and practice of physical education - the problem of increasing the motor preparedness of primary school children with a low level of motor qualities development, through the targeted use of physical culture means. Upon admission to school, the motor readiness of children decreases by 50%, which causes worsening in health, rapid fatigue during the school day, reduces the level of physical and mental performance, and inhibits their normal physical development. Based on the foregoing, within the framework of a mandatory, strictly regulated physical culture program, the possibility of ensuring a sufficient level of physical preparedness is excluded, since the average increase in indicators for basic motor qualities, achieved per year thanks to two weekly physical culture lessons, is 3% for boys and 2,2% for girls. Therefore, substantiation of the effectiveness of means and methods of teaching children with different levels of development of their motor abilities is very important.

It was determined in the work that the use of specially targeted means of physical education aimed at the development of various aspects of motor skills, which have the greatest contribution in the percentage of the total sample variance in the structure of motor readiness, in lessons with primary school children with a low level of motor readiness, made it possible to individualize the process of physical education, to ensure a gradual increase in the motor preparedness of children to the level of medium and high indicators.

In accordance with the purpose of the work, which was to create a methodology for increasing the motor readiness of primary school children with a low level of motor qualities development, the following objectives were achieved:

- the dynamics of physical development and motor readiness indicators of school children of 7-9 years old with a low level of motor qualities development was studied;
- the features of the structure of motor readiness of children of primary school age with a low level of motor qualities development were revealed;
- the methodology of physical education of primary school children with a low level of motor preparedness was developed and experimentally tested;
- the initial level of physical performance was determined as a factor that defines the physical abilities of primary school children;
- a system for assessing the motor readiness of children of primary school age was developed on the basis of percentile scales and scale of equal relations.

In order to solve the set tasks at various stages of the research, the following methods were used: theoretical analysis and generalization of scientific and methodological literature data, pedagogical observations, pedagogical experiment, biomedical (determination of physical performance), methods of mathematical statistics, including the method of principal components. The results of the pedagogical experiment showed the possibility, during 72 lessons of physical culture and 70 lessons in the section of physical culture, to improve reliably all the indicators of motor readiness of primary school children who have a low initial level of motor qualities development. In turn, this made it possible not only to raise their results to the level of school children with average quantitative characteristics, but also in a number of cases, to bring them to the requirements of the "model-standard" of a high level motor qualities development.

The implementation of the methodology of an integrated approach in the motor qualities development had a positive effect on the indicators of physical working capacity of school children. At children of the experimental groups, the increase in general physical performance was 27.3% for boys on average, and 35.2% - for girls. The relative physical performance in all experimental groups increased by 2.3-2.6 kgm / min / kg. The state of health of the pupils has also improved (the number of missed lessons by reason of illness in the experimental groups decreased by 31.6% compared to the previous school year).

General conclusions and recommendations

✓ It has been established that for the implementation of a differentiated approach in the motor qualities development, it is important to take into account the

following factors: heterogeneity of morphological and functional indicators of a child's body, constitutional features, type of higher nervous activity, differences in the manifestation of sensitive periods in the development of motor qualities, the volume of motor activity and the level of physical performance, and other factors.

✓ The fact that a significant number of school children (from among the surveyed contingent) had a low level of motor preparedness (21-29%) was revealed. Consequently, the existing methodology for assessing motor readiness by the value of the average indicator is erroneous, because the generalized average value hides a significant percentage of school children with low characteristics of motor preparedness.

✓ The structure of motor readiness of 7-9 years old schoolchildren does not change significantly. The contribution of each factor to the total variance of the sample in different age periods is different, which is of fundamental importance for substantiating the composition of means and their rationing.

The obtained data confirm the need for individualization of the process of physical education of school children with a low level of motor qualities development through the selection of means adequate to the component composition of the structure of their motor preparedness.

Referințe bibliografice:

1. **AGAPII, Eugeniu.** *Recuperarea controlului postural la persoanele după accident vascular cerebral în baza programei de kinetoterapie cu efecte de transfer funcţional*: tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2011. 171 p.

2. **AMELICICHIN, Ecaterina.** *Rolul competenţelor de marketing în promovarea serviciilor sportive*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2017. 135 p.

3. **ANDRIEŞ, Vasile.** *Motivarea copiilor de 10-12 ani prin evaluare în cadrul activităţii cluburilor de loisir/fitness.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2019. 146 p.

4. **ARMANOV, Stanislav.** *Implementarea strategiilor de marketing ale activităţii sportive în cadrul contingentului de candidaţi din domeniu.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2008. 255 p.

5. **ARSENE, Igor.** *Adaptarea psihosocială a elevilor cu reţinere în dezvoltarea psihică în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu conţinut adecvat.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2008. 245 p.

6. **АЛЬ-БАШАБШЕ, Муайад, Яасин, Файад.** *Физическое развитие, двигательная подготовленность подростков, юношей (13-19 лет), как основа совершенствования, интенсификации процесса физического воспитания школьников иорданского Хашимитского королевства*. дис. д-ра пед. наук. К., 2000. 220 с.

7. **BALINT, Gheorghe.** *Predarea şi evaluarea programată cunoştinţelor teoretice la studenţii facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei „Fotbal - curs de bază*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2002. 205 p.

8. **BUFTEA, Victor.** *Pregătirea profesorului de educaţie fizică în baza tehnologiei principiului concentric de instruire*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 1999. 162 p.

9. **CARP, Ion.** *Pregătirea studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport pentru activitatea de cercetare ştiinţifică*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 1999. 216 p.

10. **CARP, Iurie.** *Rolul autoeducaţiei în pregătirea specialistului de educaţie fizică şi sport.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2015. 189 p.

11. **CIOCOIU, Dana, Lucica.** *Pregătirea tehnică a studenţilor din cadrul facultăţilor de educaţie fizică şi sport la disciplina „BASCHET” curs de bază prin aplicarea analizei video*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2009. 196 p.

12. **CIREŞ, Victoria.** *Pregătirea profesională a specialiştilor din domeniul cultură fizică şi sport în cadrul cursului „MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ÎN SPORT”*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2020. 176 P.

13. **CONOHOVA, A., Tatiana.** *Pregătirea metodică a studenţilor instituţiilor superiore de cultură fizică în cadrul cursului de bază la volei.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2006. 214 p.

14. **CONSTANTINESCU, Mihai.** *Înotul terapeutic în prevenirea deficienţelor fizice funcționale ale coloanei vertebrale a copiilor în perioada prepubertară.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2017. 197 p.

15. **DELIPOVICI, Irina.** *Eficientizarea lecţiilor de educaţie fizică din învăţământul gimnazial prin intermediul metodei jocului şi competiţiei*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2017. 162 p.

16. **DIMA, Loredana-Eugenia.** *Socializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2019. 161 p.

17. **DIMA, Marius, Dumitru.** *Optimizarea procesului de educaţie fizică la nivelul învăţământului gimnazial în dependenţă de factorii de mediu*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2007. 167 p.

18. **EFTENE, Alexandru.** *Modelarea conţinutului antrenamentului sportiv în perioada pregătitoare la handbaliste junioare i din cadrul stadiului de specializare*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2004. 214 p.

19. **ENE, Virgil, A.** *Raționalizarea structurii şi conţinutului pregătirii sportivilor pe perioada unui macrociclu în pentatlonul militar*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2002. 235 p.

20. **EȘANU, Marcela.** *Formarea competențelor manageriale la viitorii specialişti în cadrul cursului „PATRIMONIUL TURISTIC”.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2019. 137 p.

21. **FETESCU, Sava.** *Managementul instruirii specialiştilor în domeniul educaţiei fizice prin forme alternative de învăţământ la distanţă/învăţământ cu frecvenţă redusă*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2006. 190 p.

22. **GIDU, Diana-Victoria.** *Efectul imediat al efortului din ora de educație fizică asupra atenției și memoriei elevilor din ciclul gimnazial*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2006. 189 p.

23. **GRĂDINARU Sorin Irinel.** *Pregătirea profesional-pedagogică a studenţilor facultăţilor de educaţie fizică şi sport în cadrul disciplinei „PRACTICĂ PEDAGOGICĂ”.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2006. 228 p.

24. **GRIF, Manuel Olavi.** *Formarea competențelor de educație fizică în baza operaționalizării obiectivelor pedagogice la nivelul treptei gimnaziale.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2013. 207 p.

25. **IVAȘCU, Daniela I.** *Efectele aplicării mijloacelor specifice jocului de volei în cadrul lecțiilor de educație fizică cu elevii claselor liceale*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2016. 184 p.

26. **JURAT, Valeriu.** *Formarea priceperilor motrice la elevii claselor mijlocii în baza aplicării a programei de pregătire pe etape în cadrul lecțiilor de educație fizică (gimnastica).* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 1999. 196 p.

27. **JURAVLE, Mariana.** *Formarea competențelor cognitive la elevii claselor liceale în cadrul disciplinei "PREGĂTIRE SPORTIVĂ TEORETICĂ".* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2015. 179 p.

28. **LEONTE, Ion.** *Optimizarea procesului instructiv – educativ al educației fizice militare prin mijloacele înotului aplicativ.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2005. 181 p.

29. **MARINESCU, Susana, Gh.** *Impactul activităţilor de educaţie fizică extracurriculare (baschet) asupra dezvoltării capacităţilor motrice ale elevilor din treapta învăţământului gimnazial.* autoref. tz de doct. în pedagogie Ch., 2014. 29 p.

30. **MINDRIGAN, Vasile.** *Formarea profesională a studenţilor din învățământul universitar de educaţie fizică şi sport la specializarea „Manager în turism"*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2012. 186 p.

31. **MOISESCU, Petronel, Cristian, N.** *Dezvoltarea capacităţilor coordinative și influența lor asupra performanței motrice la elevii din treapta învățământului primar.* autoref. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2009. 31 p.

32. **MOROȘAN, Ion, I.** *Optimizarea motricității generale și a funcționalității organismului elevilor de 10-11 ani în cadrul lecțiilor de educație fizică.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2014. 166 p.

33. **MOROŞAN-LARIONESCU, Virgil-Adrian.** *Pregătirea profesională a studenților facultăților de educație fizică și sport în cadrul disciplinei volei prin folosirea aparatelor ajutătoare.* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2012. 192 p.

34. **NASTAS, Natalia.** *Formarea competențelor profesionale la studenții instituțiilor de cultură fizică în cadrul disciplinei "LIMBA ENGLEZĂ".* tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2020. 166 p.

35. **NICULESCU, Mugurel.** *Eficiența combinării regimurilor de contracții în pregătirea musculară a elevelor din ciclul gimnazial*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 1999. 132 p.

36. **POMOHACI, PUIU, Marcel.** *Pregătirea tehnică și psihomotrică a studenților militari în proba de înot 50m cu obstacole a pentatlonului militar*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2004. 240 p.

37. **RAZMIREȚ, (LUPULEAC), Victoria.** *Influenţa mijloacelor specific educaţiei fizice asupra corectării disgrafiei la elevii claselor primare*. autoref. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2014. 30 p.

38. **STĂNCULESCU, George, Radu.** *Tehnologia formării profesionale a studenților din facultățile de educație fizică și sport la disciplina fotbal*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2002. 228 p.

39. **ȚĂPURIN, Dumitru.** *Pregătirea studenților de la facultățile de educație fizică și sport pentru activitatea didactică în cadrul cursului de culturism*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2004. 240 p.

40. **TOMOIAGĂ, Simion.** *Pregătirea fizică profesional – aplicativă a studenților de la facultatea de construcții de mașini prin mijloacele jocurilor sportive individuale*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2004. 202 p.

41. **TOTH, Alexandru.** *Socializarea elevilor din ciclul gimnazial prin jocuri sportive în cadrul lecțiilor de educație fizică*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2002. 210 p.

42. **TUCHILĂ, Inesa.** *Recuperarea scoliozei elevilor din ciclul primar în procesul educaţiei fizice*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2012. 180 p.

43. **UNGUREANU, Aurelian.** *Menținerea condiției fizice a studenților prin practicarea activității motrice la aparate și instalații de fitness*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2018. 187 p.

44. **VICOL, Dragoș.** *Viziune ontică și artă poetică în proza românească – M. SADOVEANU*. autoreferat tz. de doct. habilitat în șt. filologice. Ch., 2005. 50 p.

45. **VOLCU, Gheorghe.** *Pregătirea antrenorilor – manageri pentru activitatea de cercetare managerială*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2017. 173 p.

46. **VOLCU, Irina.** *Pregătirea masteranzilor facultăților de educaţie fizică şi sport prin creativitate managerială*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2019. 158 p.

47. **ZAVALISHCA, Aurica.** *Recuperarea platipodiei la elevii ciclului gimnazial in procesul educaţiei fizice*. tz. de doct. în șt. ped. Ch., 2009. 159 p.

48. **АФТИМИЧУК, Ольга.** *Закономерности формирования ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста по физической культуре*. дис. д-ра пед. наук. К., 1998. 300 с.

49. **АФТИМИЧУК, Ольга.** *Формирование ритма дидактического общения у студентов институтов физической культуры*. дис. д-ра хабилитат пед. наук. К., 2018. 377 с.

50. **МУРАД, Аудаалл, Муфади, Алкриш.** *Обоснование методики обучения плаванию групповым методом и на основе применения системы радиосвязи*. дис. д-ра пед. наук. К., 2006. 210 с.

51. **РЫШНЯК, Борис.** *Пространственные, временные и силовые характеристики двигательных способностей школьников 9 лет как основа отбора в детско-юношеские спортивные школы плавания*. автореф. дис. канд. пед. наук. К, 1981. 21 с.

52. **ФИЛИПЕНКО, Ефим.** *Экспериментальное обоснование приёмов обучения детей и подростков двигательным действиям в связи с особенностями запоминания движений*. автореф. дис. канд. пед. наук. К, 1979. 28 с.

53. **ЯБЛОЧНИКОВА, (СТЕПАНОВА), Наталия.** *Методика физического воспитания детей младшего школьного возраста, имеющих низкий уровень развития двигательных качеств*. автореф. дис. канд. пед. наук. К, 1995. 21 с.

Firma poligrafică „VALINEX” SRL,
Chişinău, str. Florilor, 30/1A, 26B
tel./fax 43-03-91
e-mail: info@valinex.md; http:\\www.valinex.md

Bun de tipar 20.05.2024
Coli editoriale 24,64. Coli de tipar conv. 24,88.
Format 60x84 1/16. Garnitură „Times”.
Hirtie ofset. Tirajul 300.